බුද්ධජයන්තීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 28-29

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

22-23 වන ග්‍රන්ථය

ථේරගාථාපාලි

බුද්ධකනිකාය

පඤ්චම භාගය

ලඞ්කා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

මාකඩවර විහාරාධිවාසී
පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

බු. ව 2550
ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 28-29

The Twenty-second and Twenty-Third Book in the

Suttanta-Pitaka

Khuddaka- Nikāya (5) (6)

22-23

THERAGĀTHĀ PĀLI

&

THERIGĀTHĀ PĀLI

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita

Karahampitigoda Sumanasāra Thera

at the Mākadawara Vihāra, Hingula

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පටිහතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුවේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤුනෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිල ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වෛශාරද්‍යත්ව විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුනට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිළයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

“අපාරුතා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”

“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
ඔවුනට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවෘද්ධිය පිණිස ම වන බව අපගේ හැඟීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ගලයෙකු නොසළකා හිඳිත් ද ? චතු වෛශාරද්‍යත්ව සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ සර්වඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුල ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නොපිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුනුවන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධීධ විත්තං පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය යුතු සියල්ල ලැබෙනු නොඅනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුල ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුත්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්නට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්නට සෙත් වේවා !

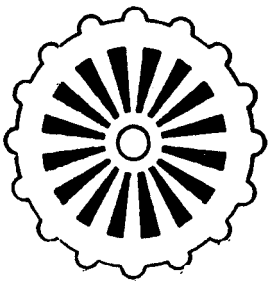
"**අමතං දදෝ ව සෝ හෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති**"
(*යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමෘතය දෙන්නේ ය*)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ තිමිර විධ්වංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සර්ව්ඥතා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවෘද්ධිකාමී,
සමීන්ද්‍ර රණසිංහ.
2009.06.28

බුද්ධජයන්තී ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 28

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

22 වන ග්‍රන්ථය

ථේරගාථාපාළි

ඛුද්දකනිකාය

පඤ්චම භාගය

ලඞ්කා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

මාකඩවර විහාරාධිවාසී
පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

බු. ව 2550
ක්‍රි. ව. 2006

සුත්තන්තපිටකෙ

ථෙරගාථාපාළි

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

ථෙරගාථා

"තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො."

"මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුනේ නො බබලයි."

(අඞ්ගුත්තරනිකාය - තිකනිපාතය - භරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය.)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25,362 හි ඇතුලත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුලුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහළ පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:25,362 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

සංඝකාරක නිවේදනය	...	...	...	XXIII
ත්‍රිපිටක සමපාදක මණ්ඩලය	...	...	...	XXIV
සංඥපනය	...	...	...	XXV
පාළිහෝඩිය — PALI ALPHABET	...	...	...	XXXIX
සඞ්කේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	...	...		XLI
විසයසූචි	...	...	...	XLIII
පෙළ හා පරිවර්තනය	..	...	...	2-287
ගාථාදිපාදඋත්‍තකකම්මණිකා	...	...	...	291
සඞ්ඛුනාමිත්‍තකකම්මණිකා	...	...	...	306
විසෙසපදඋත්‍තකකම්මණිකා	...	...	...	310

සංස්කාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටක පාළියෙහි සූත්‍රාභිධර්මපිටකයට අයත් **ක්ෂුද්‍රග්‍රන්ථ**යන් කෙරෙහි අටවැන්න වූ **පේරගාථා පාළිය** බුද්ධජයන්තී ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලාවෙහි අටවිසි (28) වැන්නට පැමිණෙයි, ලඞ්කාබෞද්ධ-මණ්ඩලය මඟින් ප්‍රාරඹ්භ වූ සත්කාර්‍යයන් අතුරෙහි අතිශයින් ප්‍රශස්‍ය වූත් දුර්ඝට වූත් කර්‍තව්‍යය වූයේ ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ සිය බසින් අරවා ප්‍රකාශ කිරීම ය. ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ ඇරැයුම් පරිදි පේරගාථාපාළිය ද පරිවර්‍තිත වැ තුබූ නමුදු එය විධිමත් පරිවර්‍තනයක් නොවූයෙන් ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලය විසින් එය සපුරා පරිවර්‍තන කරන ලෙස **පණ්ඩිත කරහම්පිටි-ගොඩ සුමනසාර** සථවිරයන් වහන්සේට පවරාදෙන ලද්දේ ය.

බොහෝසෙයින් බුදුරදුන්ගේ සම්මුඛශ්‍රාවක වූ මහරහතුන් විසින් තමන් තමන් වහන්සේගේ අධිගත ගුණ ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙන් ද උදන වශයෙන් ද ඒ ඒ අවස්ථායෙහි ප්‍රකාශ කළ ගාථා යථා විධින් පේරගාථා-යෙහි සංගෘහීත වැ ඇත. බුද්ධකාලීන මගධදෙශීය ව්‍යවහාරය ද බැස-ගෙන සිටි ධර්මාර්‍ථී විසිනුදු ගැඹුරු වූ පේරගාථාපරිවර්‍තනය සුකර නොවේ.

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවවන්නොදය පිරිවෙන්හි ආචාර්‍යවරයකු ව සිටි සිංහල පාළි සංස්කෘත හින්දි ද්‍රාවිඩාදි භාෂාන්තරයෙහි ද ව්‍යාකරණ තර්කන්‍යාය ඉතිහාස පුරාවිද්‍යාදි ශාස්ත්‍රාන්තරයෙහි ද, ධර්ම විනය විෂයෙහි ද අකුණ්ඨ-ඥන ඇති කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර පණ්ඩිත සථවිරයන් වහන්සේ පරිවර්‍තනකාර්‍යය නිසිසේ සිදුකළ අතර ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන් පිළිබඳ වැ විවිධ දුර්මත පහළ කරනුවනට පිළිතුරු සපයන සාරගර්භී සංක්ෂේපය ද ග්‍රන්ථය පරිශීලනය කරනුවන් ගේ පහසුව සඳහා වේන වෙන මැ ගාථාදි-පාද සංක්‍රෙතාම හා විශෙෂ පදයන්ගේ අනුක්‍රමණිකා සූචි ද මහත් පරිශ්‍රම-යෙන් සපයනලද වේයි.

මේ කාර්‍යය සපුරාලීම සඳහා ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයේ උපදෙශක එකාබද්ධ අමරපුරමහානිකායේ සභාපති බලන්ගොඩ මහානායක සථවිර-පාදයන් වහන්සේ ද ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයේ සභාපති අභිඥමැ විද්‍යාවන්ද්‍ර පරිවෙණාධිපති දක්ෂිණලඞ්කාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක-සථවිර පාදයන් වහන්සේ ද සහාය වූහ.

ශාසනාභිවර්ධනයෙහි හෙතු වූ මේ මැ කාර්‍යයට ප්‍රරොහාමී ව සිටි ලඞ්කාබෞද්ධමණ්ඩලයේ භවත්හු ද මුද්‍රණයෙන් ප්‍රචාරය කිරීමෙහි උත්සුක වූ සාංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ සුධීහු ද මුද්‍රණශිල්පීහු ද මෙයින් ජනිත කුසල- ඵලයෙන් සුඛිත වෙත්වායි ආශංසනය කරමි.

ලබුගම ලඞ්කානන්ද සථවිර
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ
ප්‍රධාන සම්පාදක.

1972 ජනවාරි 22 වැනි දින
ත්‍රිපිටක කාර්‍යාලයේ දී ය.
කොළඹ මහා නායක චාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදේශක:

එක්සත් අමරපුරමහානිකායේ සභාපති අග්ගමහාපණ්ඩිත බළත්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අහංගම විද්‍යාවන්ද්‍රපරිවෙණාධිපති පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක - දක්ෂිණලඞ්කායෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවවනෝදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්‍ය්‍ය පණ්ඩිත ලබුගම ලඞ්කානන්ද - කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධම් මහාසඞ්ඝසභාවේ අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

දෙමටගොඩ ධම්දූතාශ්‍රම විද්‍යාලයාධිපති පණ්ඩිත පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද (බී. ඒ. ලන්ඩන්) කොළඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ඖගුලේ-මාකඩවර විහාරාධිවාසී පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

ලෙඛකාධිකාරී:

බෞද්ධාලෝක මාවතේ බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති පණ්ඩිත දෙරගමුවේ ධම්මපාල කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මා සම්බුදුරදුන් විසින් කලියුගවර්ෂ 2513 වැන්නෙහි ඇසළ පුරපසළොස්වක් දවස් දඹදිවැ බරණැස ඉසිපතන නම් වූ මුවළැවිහි දී කොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවන් ප්‍රමුඛ පස්වග මහණුනට දම්සක් පැවැතුම් සූත්‍රත් දෙසා කොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවන් සෝවන්පෙලෙහි පිහිටුවා නිකිම්නියැ අවපැළවිය දවස් 'භද්දිය' තෙරණුවන් ද දියවක් දවස් 'වප්ප' තෙරණුවන් ද තියවක් දවස් 'මහානාම' තෙරණුවන් ද ජලවක් දවස් 'අස්සජි' තෙරණුවන් ද සෝවන් පෙලෙහි පිහිටුවා විසේනි දවස් අනාත්මලක්ඛණ සූත්‍රදේශනායෙන් පස් වදනා වහන්සේ මැ රහත්පෙලෙහි පිහිටුවා එහිගිස්සු භාවයෙන් පැවිදි උපසපන් කිරීමෙන් පිහිටුවා වදාළ සම්බුදු සසුන් ගෙබ වූ 'සුහුති' ආදි දෙයිය සිව්සැටක් පමණ වූ කෘතකෘත්‍ය සථවිරවරෙණ්‍යයන් විසින් නිරාමිෂ ප්‍රීතිසෞමනස්‍යයෙන් උදානාදි විසින් භාෂිත වූ ගම්භීරාර්ථ ඇති ශූන්‍යතා ප්‍රතිසංයුක්ත ආර්‍යධර්ම ප්‍රකාශක ගාථා **ථෙරගාථා** නම් වෙයි.

එහි ඇතැම් ගාථා ඒ ඒ තෙරවරුන් විසින් තමන් තමන් අධිගම කළ මඟපලසුව ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කිරීමෙන් උපන් ප්‍රීතිසෞමනස්‍යයෙන් කියූ උදාන වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා තමන් තමන්ගේ සමාපත්තිවිහාර ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කිරීම් වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා පැවිජ්ජා වශයෙනුදු ඇතැම් ගාථා පිරිනිවන් සමයෙහි ශාස්තෘයාගේ නෛර්‍යාණික භාවය ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙනුදු එළවා ඇත. එහිදු සර්වඥප්‍රතීහාරයෙන් ප්‍රකාශිත ගාථා ද බුදුරදුන් වෙත අසා උගත් ගාථා ද ඇත. එ හැම ගාථා එක්රැස් කොට සඞ්ගීතිකාලයෙහි 'මහාකාශ්‍යප' මහරහත් තෙරණුවන් ප්‍රමුඛ සඞ්ගීතිකාරක ක්ෂීණාස්‍රව මහතෙරවරුන් විසින් සූත්‍රාදි නවාඞ්ග ශාස්තෘශාසනයෙහි ගාථාඞ්ගයෙහි ලා සඞ්ගෘහීත යැ. ග්‍රහණධාරණයෙහි පහසුව තකා නිපාත වශී වශයෙන් විභාග කොට උද්දානසඞ්ග්‍රහ ද කරනලද්දේ යැ. තුන්පිටකයෙහි දක්නාලැබෙන නානාවිධ සඞ්ග්‍රහ ප්‍රභේදයෝ සඞ්ගීතිකාරක තෙරවරුන් විසින් මැ කරනලද වෙති. එය කිහ **විනයඨකථා**යෙහි. "බුද්ධවචනං සඞ්ගායනත්ථාය මහාකස්සපපමුඛෙන වසීගණෙන අයං ධම්මෝ, අයං විනයෝ, ඉදං පඨමබුද්ධවචනං, ඉදං මජ්ඣිමබුද්ධවචනං, ඉදං පච්ඡිමබුද්ධවචනං, ඉදං විනයපිටකං, ඉදං සුත්තන්තපිටකං, ඉදං අභිධම්මපිටකං අයං දීඝනිකායෝ -පෙ- අයං ඛුද්දකනිකායෝ ඉමානි සුත්තාදීනි නවඞ්ගානි, ඉමානි චතුරාසීති ධම්මක්ඛන්ධසහස්සානීති ඉමං පභෙදං ඨවත්වාපෙත්වාව සඞ්ගීතං. න කෙවලං එත්තකමෙව අනූනමපි උද්දානසඞ්ගහ, වග්ගසඞ්ගහ, පෙය්‍යාලසඞ්ගහ, එකකනිපාත දුකනිපාත ආදි නිපාතසඞ්ගහ, සංයුත්තසඞ්ගහ, පණ්ණාසක සඞ්ගහාදිමනෙකවිධං තීසු පිටකෙසු සන්දිස්සමානං සඞ්ගහපභෙදං ඨවත්වාපෙත්වා එවං සත්තහි මාසෙහි සඞ්ගීතං"[1] යි.

ථේරගාථා නිපාත විසින් එකකනිපාතය පටන් වුදහ නිපාතය හිමි කොට එනිසෙක වැඩි ගිය නිපාත තුදුසෙක් ද ඉක්බිති සොළස නිපාත යැ වීසතිනිපාත යැ තිංසතිනිපාත යැ චත්තාලීසතිනිපාත යැ පඤ්ඤාසනිපාත යැ සට්ඨිනිපාත යැ සත්තතිනිපාත යැ යන සත් නිපාතයෙක්ද යි එක්විසි නිපාතයෙකින් සමන්විත වෙයි.

---

1. සමන්තපාසාදිකා - හෙවිවූ 16, 17 පිටු

එකකනිපාතයෙහි වගී දෙළොසෙක, එක් වගීයෙකැ තෙරවරු දසදෙනා බැවින් දෙළොස්වගෙහි තෙරවරු එක්සියවිසි දෙනෙක, ගාථා එක්සිය විස්සෙකි. දුකනිපාතයෙහි වගී පසෙකි, තෙරහු එකුන්පනසෙක. ගාථා අටානූවෙකි. තිකනිපාතයෙහි තෙරහු සොළොස් දෙනෙක, ගාථා අටසාලිසෙකි. චතුක්කනිපාතයෙහි තෙරහු තෙළෙස් දෙනෙක, ගාථා දෙපනසෙකි.* පඤ්චකනිපාතයෙහි තෙරහු දෙළොස් දෙනෙක, ගාථා සැටෙකි. ඡක්කනිපාතයෙහි තෙරහු තුදුස් දෙනෙක, ගාථා සුවිසුවෙකි. සත්තකනිපාතයෙහි තෙරහු පස් දෙනෙක, ගාථා පන්තිසෙකි. අට්ඨකනිපාතයෙහි තෙරහු තිදෙනෙක, ගාථා සූවිස්සෙකි. නවකනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා නවයෙකි. දසකනිපාතයෙහි තෙරහු සත්දෙනෙක, ගාථා සැත්කැවෙකි. එකාදසනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා එකොළොසෙකි. ද්වාදසනිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා සූවිස්සෙකි. තෙරසනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා තෙළසෙකි. චුද්දස නිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙක, ගාථා අටවිස්සෙකි. සොළසනිපාතයෙහි තෙරහු දෙදෙනෙකි, ගාථා දෙසිසෙකි. වීසතිනිපාතයෙහි තෙරහු දසදෙනෙක, ගාථා දෙසියපන්සාලිසෙකි. තිංසතිනිපාතයෙහි තෙරහු තිදෙනෙක, ගාථා එක්සියපසෙකි. චත්තාලීස නිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා දෙසාලිසෙකි පඤ්ඤාසනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා පස්පනසෙකි. සට්ඨිනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා අටසැටෙකි සත්තතිනිපාතයෙහි එක් තෙර කෙනෙක, ගාථා එක් සැත්කැවෙකි. හැම තෙරහු දෙසිය සූසැට දෙනෙක, ගාථා එක්දහස් දෙසිය එකානූවෙකි.

සමානනාමික තෙරවරු: එක් බදු නම් ඇති නොයෙක් තෙරවරු ථෙරගාථායෙහි හමු වෙති. එහි 'අභිභූතා' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණුකුලයෙකැ වෙදපාරප්‍රාප්ත වැ සිට දෙව්රම් වෙහෙර මහ උලෙලෙහි බුද්ධානුභාව දැකැ පහන් යිතින් පැවිදි වැ රහත් වූහ, දෙවැනි තෙරණුවෝ සඞ්කිච්ච තෙරණුවන්ගේ නැගැණියන්ගේ පුත්‍ර වෙති, ඔබ ද සැවැත්නුවර බමුණුමහසල් කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි. 'අභය' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ මගධෙශ්වර බිම්බිසාර රජහුගේ පුතණු කෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බ්‍රාහ්මණවංශික වෙති. 'උත්තර' නමින් තෙරණ කෙනෙක් ද තෙරණු කෙනෙක් ද වෙති. තෙරණෝ රජගහනුවර බමුණු මහසල් කුලයෙකැ උපන්නෝ යැ, තෙරණුවෝ සාකෙත නුවර බමුණු කුලයෙකැ උපන්නෝ ඕ. 'උත්තිය' නමින් තෙරවරු තිදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බමුණු කුලයෙකැ උපන් කෙනෙක, දෙවන තෙරණුවෝ මල්‍යරාජකුමාරයෙක, තුන්වන තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යරාජකුලයෙහි උපන් කෙනෙකි. 'උසභ' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: එක් කෙනෙක් කොසොල්රටැ ආඪ්‍යකුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූහ, අනෙක් තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූහ. 'ඛිතක' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බ්‍රාහ්මණවංශික වෙති, මහමුගලන් තෙරණුවන් කෙරෙහි පැහැද පැවිදි වූහ, දෙවැනි තෙරණුවෝ කොසොල්රටැ බමුණු කුලයෙකින් නික්මැ බුදුරදුන් වෙතැ පැවිදි වූහ. 'ගොතම' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක: රජගහනුවර බ්‍රාහ්මණ කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යරාජකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'ජන්තු' නමින් තෙරවරු දෙදෙනෙක:

* මෙකල ඇත්තේ දෙළොස් තෙර කෙනෙකි, ගාථා අටසාලිසෙකි.

එක් තෙර කෙනෙක් මගධරටැ 'ජෙන්ත' නම් ගමැ මාණ්ඩලික රජකුගේ පුතණුවෝ ය, අනෙක් තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර කොසොල් රජහුගේ පුරෝහිතයන්ගේ පුතණුවෝ සි. 'නිස්ස' නමින් තිදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ බුදුරදුන්ගේ සැත්දණියන්ගේ පුතණුවෝ ය, දෙවැනි තෙරණුවෝ රොරුව රටැ රජ වැ සිට අවුත් පැවිදි වූවෝ ය, තුන්වන තෙරණුවෝ රජගහනුවර වෙදපාරප්‍රාප්ත බ්‍රාහ්මණ කෙනෙකි. 'දෙවසභ' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ ගිහි කලැ මාණ්ඩලික රජකෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යරාජකුලයෙන් පැමිණියෝ සි. 'නාළක' නමින් දෙදෙනෙක: එම්පැනුවර සිටු කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, සැවැත්නුවර කුලගෙයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'පාරාසරිය' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ රජගහනුවර බ්‍රාහ්මණවංශික කෙනෙක, ත්‍රිවේදයෙහි පාරප්‍රාප්තයෝ ය, පරාසරගොත්‍ර ඇත්තෝ ය. දෙවැනි තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර බම්මණ-මහසල් කුලයෙකින් නික්මැ සසුන්ගත වූවෝ ය, ත්‍රිවේදයෙහි පාර-ප්‍රාප්තයෝ ය, පරාසරගොත්‍රයෙහි උපන්නෝ සි. 'වජ්ජීපුත්ත' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු වැන්නා විශාලානුවර අමාත්‍ය පුත්‍රයෙක, දෙවැන්නා විශාලානුවර ලිච්ඡවිරාජපුත්‍රයෙකි. 'වනවච්ඡ' නමින් දෙදෙනෙක: එක් තෙර කෙනෙක් කිඹුල්වත්හි 'වච්ඡගොත්ත' බ්‍රාහ්මණයන්ගේ පුත්‍ර වෙති, අනෙක් තෙරණුවෝ රජගහනුවර ආඪ්‍යකුලයෙකැ බ්‍රාහ්මණ කෙනෙකි. 'විමල' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු තෙරණුවෝ රජගහනුවර ආඪ්‍යකුලයෙකැ උපන් කෙනෙක, දෙවැනි තෙරණුවෝ බරණැස්හි බ්‍රාහ්මණ කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි. 'සුමන' නමින් දෙදෙනෙක: පළමු වැන්නා කොසොල් රටැ බ්‍රාහ්මණයෙක, දෙවැන්නා අනුරුද්ධ තෙරණුවන්ගේ උපාසක කුලයෙකැ උපන් කෙනෙකි. 'සොපාක' නමින් දෙදෙනෙක: සැවැත්නුවර දුගී කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙක, රජගහනුවර සොපාක කුලයෙකින් නික්මැ පැවිදි වූ එක් තෙර කෙනෙකි. 'භාගිත' නමින් දෙදෙනෙකි: දෙදෙන මැ සැවැත්නුවර බ්‍රාහ්මණවංශිකයෝ ය, පළමු තෙරණුවෝ ගිහි කලැ පොළඟකු විසින් දෂ්ට කරනුලැබැ බිරිය මරණ පත් වීම නිසා සංවේගයෙන් පැවිදි වූහ, දෙවන තෙරණුවෝ දහමෙහි පැහැද පැවිදි වූ කෙනෙකි.

දෙතැනෙකැ එක තෙරණුවෝ: එක් මැ තෙරණුවන්ගේ ගාථා දෙතැනෙකැ සඞ්ග්‍රහ කළ තැන් ද ථෙරගාථායෙහි වෙයි. කිඹුල්වත්හි ශාක්‍යවංශික තෙර කෙනකු වූ කිම්බිල (කෑමිල) තෙරණුවන්ගේ ගාථා ඒකකනිපාතයෙහි දෙලොස් වන වගීයෙහිත් දුකනිපාතයෙහි දෙවන වගීයෙහිත් ඇත. එකකනිපාතයෙහි ගාථායෙන් තමන්ගේ සංවේගයත් පැවිද්දත් ප්‍රකාශ වෙයි. දුකනිපාත ගාථායෙන් ආයුෂ්මත් 'නන්දිය' තෙරණුවන් හා 'සමග්ගවාසය' ප්‍රකාශ වෙයි. සැවැත්-නුවර බ්‍රාහ්මණවංශික පාරාසරිය තෙරණුවන්ගේ ගාථා විසතිනිපාතයෙහි දෙතැනෙක දක්නා ලැබේ. පළමු ගාථා බුදුරදුන් ධරමාණකාලයෙහි උන්වහන්සේගෙන් ඉන්ද්‍රියභාවනා සූත්‍රාන්තදෙශනා අසා උගෙන ඉන්ද්‍රිය නිග්‍රහ වශයෙන් වදරනලද ය, දෙවන ගාථා බුදුන් පිරිනිවි කල්හි තමන්ගේ ද පිරිනිවන ආසන්න කල්හි මත්තෙහි භික්ෂූන්ගේ උපස්ථානයෙන් ප්‍රකාශ කරන්-නට වදරනලදි. පුණ්ණමාසතෙරගාථා ද දෙතැනෙකැ වෙයි. එකක නිපාතයෙහි පළමුවන වගැ දශ වන ගාථාවත් දුක නිපාතයෙහි තුන් වන වගැ සවන ගාථාත් පුණ්ණමාස තෙරණුවන්ගේ ය. එකක නිපාතයෙහි

පුණ්ණමාස තෙරණුවන් සැවැත්නුවර 'සම්දඩ' නම් බමුණුහුගේ පුතණුවන් බව අට්ඨකථාවෙහි සඳහන් වෙයි. දුකනිපාතයෙහි පුණ්ණමාස තෙරණුවන් සැවැත්නුවර කෙළෙඹි කුලයෙහි උපන් බව අට්ඨකථාවෙහි දැක්වෙයි. මේ හැර වසතු විසින් දෙක මැ එක් බඳු වෙයි. 'මාලුඛ්‍යාපුත්‍රක' තෙරණුවන්ගේ ගාථා ඡක්කනිපාතයෙහිත් වීසතිනිපාතයෙහිත් ඇත. ඡක්කනිපාත ගාථා නැගත්ට ධර්මදේශනා වශයෙන් වදාරණලද ය. වීසතිනිපාතගාථා පෘථග්ජන කාලයෙහි තමන්ගේ ආරාධනායෙන් බුදුරදුන් සැකෙවින් දෙසූ දහම් මැනැවින් උගත් බව ප්‍රකාශ කරනුවට වදාරනලදි.

ගාථා සඞ්ග්‍රහ: තෙරගාථාවෙහි ඇතැම් ගාථාසඞ්ග්‍රහ එක් මැ කරුණෙහි එක් මැ සම්බන්ධය ඇත ද, ඇතැම් ගාථාසඞ්ග්‍රහ නානාකාරණයෙහි නානාසම්බන්ධ ඇත්තේ සි. එහි දු ඒ ඒ තෙරවරුන් විසින් සවයම්ප්‍රතිභානයෙන් ප්‍රකාශිත ගාථා මෙන් මැ පළමු බුදුරදුන් වෙත අසා උගෙනැ පසු වැ ඒ ඒ කරුණෙහි ලා අත්තූපනායිකා කොට ප්‍රකාශ කරනලද ගාථා ද වෙයි. ධම්මපද, උදානගාථා, ඉතිවුත්තකගාථා ආදිය තෙරගාථාවෙහි වැදගත්තේ මෙ අයුරිනි. ඒ ඒ තෙරුන් ප්‍රතිපත්තිමාර්ගයට යොමු කරවනු පිණිස අවවාද විසින් බුදුරදුන් වදාළ ගාථා මැ යළි පිළිවෙත් සඵල වූ කල්හි උදාන වශයෙන් ප්‍රකාශ කරනලද අවස්ථා ද ඇත. එක් මැ ගාථා නොයෙක් තෙරවරුන් විසින් වදාරනලද අවස්ථා ද වෙයි. වාචනාමාර්ගයෙහි ආ ගාථා මැ අත්තූපනායිකා කොටගත් සේ ය.

බුද්ධකාලීන වාචනා මාර්ගය: පන්සාලිස් වසක් පමණ වූ බුදුරදුන් ධරමාන කාලයෙහි මැ විධිමත් සඞ්ඝසංවිධානයෙක් ද ක්‍රමවත් භික්ෂු අධ්‍යාපනයෙක් ද වී. යම් යම් ධර්ම කොටස් මූලපාඨ වශයෙන් අතැවැසියනට හදාරවනලදී. එකල ධර්මගණ විනයගණ විසින් ගණ දෙසෙක් විය. කොසඹැ නුවර ඝෝෂිතාරාමයෙහි දු අතැවැසියන් පන්සිය බැගින් වූ ධර්මගණයෙක් ද විනයගණයෙක් ද වී. "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චෙ පුග්ගලා ධම්මං පරියාපුණන්ති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං[1]" ආදි තන්හි දැක්වෙන පරිදි පෙළදහම සූත්‍ර ය ගෙය්‍ය ය වෙය්‍යාකරණ ය ගාථා ය උදාන ය ඉතිවුත්තක ය ජාතක ය අබ්භුතධම්ම ය වේදල්ල ය යි ශාසනාඞ්ග නවයෙකැ ලා සඞ්ග්‍රහ කොට හදාරනලද බව පෙනෙයි. බුද්දකනිකායෙහි ඇතුළු වැ සිටුනා අභිධම්මපිටකයත් සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි නිර්දේශයත් පටිසම්භිදාමග්ගයත් අගසවු දම්සෙනෙවි සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් මැ වාචනාමාර්ගයට නඟා අතැවැසියනට හදාරවනලද ය. විනයෙහි ප්‍රාතිමොක්ෂශික්ෂා වාචනාමාර්ගයට නැඟී. අඛණ්ඩක් පාසා උද්දෙසයට පත් වැ තිබිණ. ධම්මපදය ද වාචනාමාර්ගයට නැඟී තුබූ බව පස්වැනි කස්සප් මහරජහු ධම්පියා අටුවා ගැටපදයෙහි ලා "බුදුන් සඳහූ මෙනියර දෙසනා 'ධම්මපද' නම් සී වෙන් කොට හදාරන බැවින්" යනුවෙන් කියති. 'බුද්දකපාඨ' සැකැසී ඇති අයුරින් මැ එය ගණවාචනා සඳහා උපයෝගී කරගත් මෙලෙස පාඨ්‍ය ග්‍රන්ථයක් බව පෙනෙයි. මහාකච්චායන තෙරණුවන්ගේ අතැවැසි සොණකුට්ඨිකණ්ණ තෙරණුවෝ සුත්තනිපාතයෙහි අට්ඨකවග්ගීය ගාථා බුදුරදුන් හමුගේ වාක්කරණසමපන්න වැ කියා කල්‍යාණවාක්කරණ ඇති භික්ෂූන් අතුරෙහි අග්‍රතැන් ලදහ. සාඤ්චී සතූපයෙන් නඟාගත් ධාතුකරඬුයෙකැ "සපුරිසස්ස මහාකච්චායනස්ස අවසිට්ඨා සොතස්ස" යනුවෙන් උන් වහන්සේගේ

1. මධුරකඛුත්තර - දුතියවලාහකසුත්ත

නම් දක්නාලැබේ. එකල සූත්‍රනිපාතය ද වාචනාමාර්ගයට නැඟී තුබූ බව එයින් පෙනෙයි. බුදුකනිකායෙහි ඇතුළු වැ සිටුනා සෙයු ග්‍රන්ථ ගැන ද කිව-යුත්තේ මෙය මැ යි. ප්‍රථමසඞ්ගීතියෙහි සඞ්ගීත වූ අභිධම්මපිටකයත් සූත්‍රනාමපිටකයෙහි බුද්දකනිකායත් පුද්ගලයන්ට නො පැවරීමේ එක් හේතුවක් නම් එය බුදුරදුන් ධර්මාසනකාලයෙහි මැ වාචනාමාර්ගයට නැඟී ගණ්වාචනාමාර්ගයෙහි පැවතීම යි වෙනත් නොයෙක් තන්හි ඇති ගාථා ථේරගාථායෙහි ඇතුළු වීමටත් නොයෙක් තෙරවරුන් එක්මැ ගාථා ප්‍රකාශ කිරීමටත් හේතු මින් සිතාගත හැකි යැ.

ථේරගාථා ශෙදුණු වෙනත් තැන්: යට දැක් වූ පරිදි නොයෙක් හේතු නිසා බොහෝ ථේරගාථා සූත්‍රාත්තපිටකයෙහි ථෙරගාථායෙන් පිටත් නොයෙක් තන්හි දක්නාලැබේ ආඛ්‍යානිකයන්ට ප්‍රයෝජන පිණිස ඒ තැන් ථෙරගාථාඛ්‍යා පිළිවෙළින් මෙහි දක්වා ලම්හ:

කුණ්ඩධානත්ථෙරගාථා 15, ධම්මපද භික්ඛුවග්ග, **දාසකත්ථෙරගාථා** 17, ධම්මපද නාගවග්ග, **කුණ්ඩලත්ථෙරගාථා** 19, ධම්මපද දණ්ඩවග්ග **කිස්සත්ථෙරගාථා** 39, දේවතා සංයුත්ත, **සාතුත්ථෙරගාථා** 44, යක්ඛ-සංයුත්ත - සාතුසූත්ත, **සම්භූතත්ථෙරගාථා** 46, මාරසංයුත්ත - සම්භූතසූත්ත, **වජ්ජීපුත්තත්ථෙරගාථා** 62, වනසංයුත්ත - වජ්ජීපුත්තසූත්ත, **එකුදානිය-ත්ථෙරගාථා** 68, උදානපාළි - සාරිපුත්තසූත්ත, **සුශාමත්ථෙරගාථා** 74, දසකඞ්ගුත්තර නාථවග්ග, **හත්ථාරෝහපුත්තත්ථෙරගාථා** 77, ධම්මපද නාගවග්ග, **රාධත්ථෙරගාථා** 133, 134, ධම්මපද යමකවග්ග, **මහාවුඩ්ඪත්ථෙර-ගාථා** 142, බ්‍රහ්මසංයුත්ත - අඞ්කවිඳුසූත්ත, **හෙරඤ්ඤකානිත්ථෙරගාථා** 145, මාරසංයුත්ත - දුතිය ආයුසූත්ත, **සොමමිත්තත්ථෙරගාථා** 147, 148, අභිසමයසංයුත්ත - සගාථසූත්ත, **උපවානත්ථෙරගාථා** 185, 186, බ්‍රාහ්මණ සංයුත්ත - දෙවහිතසූත්ත, **ධම්මපාලත්ථෙරගාථා** 204, චතුක්කඞ්ගුත්තර - පුඤ්ඤාභිසන්දසූත්ත, සක්කසංයුත්ත - දළිද්දසූත්ත, පඤ්චකඞ්ගුත්තර - පඤ්චධනසූත්ත, **අභිභූතත්ථෙරගාථා** 256, 257, බ්‍රහ්මස යුත්ත - අරාණවතී සූත්ත, **සභියත්ථෙරගාථා** 275, ධම්මපද යමකවග්ග, **බ්‍රහ්මදත්තත්ථෙරගාථා** 442 - 445, බ්‍රාහ්මණසංයුත්ත - අක්කොසක සූත්ත, **සිරිමන්දත්ථෙරගාථා** 447, උදාන පාළි සොණවග්ග - උපොසථ සූත්ත, **ලකුණ්ඩකභද්දියත්ථෙර** ගාථා 470 - 473, චතුක්කඞ්ගුත්තර - රූපප්පමාණ සූත්ත, **මහාකච්චායන-ත්ථෙරගාථා** 498, ධම්මපද යමකවග්ග, **සිරිමිත්තත්ථෙරගාථා** 507 - 509, චතුක්කඞ්ගුත්තර - පුඤ්ඤාභිසන්ද සූත්ත, පඤ්චකඞ්ගුත්තර - පඤ්චධන සූත්ත, සක්කසංයුත්ත - දළිද්ද සූත්ත, සෝතාපත්ති සංයුත්ත - පඨම අනාථපිණ්ඩික සූත්ත හා සගාථක සූත්ත, **කාළුදායිත්ථෙරගාථා** 531, 532, බ්‍රාහ්මණ සංයුත්ත - උදයසූත්ත, **සොණත්ථෙරගාථා** 640 - 644, අඞ්ගුත්තර ඡක්ක-නිපාත - සොණසූත්ත, **උදායිත්ථෙරගාථා** සියල්ල 689-704 ඡක්කඞ්ගුත්තර - නාගසූත්ත, (690, 697 ගාථා දෙක්හි මද වෙනසෙකි.) **රට්ඨපාලත්ථෙරගාථා** 769 - 788, මජ්ඣිමනිකාය - රට්ඨපාලසූත්ත (775 ගාථාව මජ්ඣිමනිකායෙහි නැත) **මාලුඞ්ක්‍යපුත්තත්ථෙරගාථා** සියල්ල 794-817, සළායතන සංයුත්ත - මාලුඞ්ක්‍යපුත්ත සූත්ත, **සෙලත්ථෙරගාථා** සියල්ල 818 - 841, මජ්ඣිමනිකාය - සෙලසූත්ත, **අඞ්ගුලිමාලත්ථෙරගාථා** 866 - 886 මජ්ඣිමනිකාය - අඞ්ගුලිමාල සූත්ත, **අනුරුද්ධත්ථෙරගාථා** 902 - 904, අට්ඨකඞ්ගුත්තර - ගහපතිවග්ග, 905, 906, බ්‍රහ්මසංයුත්ත - පරිනිබ්බානසූත්ත, දීඝනිකාය - පරිනිබ්බානසූත්ත, **සාරිපුත්තත්ථෙරගාථා** 991, 992, ධම්මපද අරහන්තවග්ග, 993, 994, ධම්මපද පණ්ඩිතවග්ග, 999, උදානපාළි නන්දනවග්ග - සාරිපුත්ත සූත්ත, 1000,

වනසංයුත්ත - පදුමපුප්ඵසුත්ත, 1010, 1011, අභිසමය සංයුත්ත - සගාථ-සුත්ත, ඉතිවුත්තකපාළි - සක්කාරසුත්ත, අනඤ්ඤතෙරගාථා 1019 - 1025, මජ්ඣිමනිකාය රට්ඨපාලසුත්ත, 1030, ධම්මපද ජරාවග්ග, 1051 දීඝනිකාය - පරිනිබ්බානසුත්ත, මහාකස්සපත්ථෙරගාථා 1084,. ඉතිවුත්තකපාළි - සුඛකධම්මසුත්ත, මොග්ගල්ලානත්ථෙරගාථා 1170, 1171, භික්ඛුසංයුත්ත - නවකභික්ඛුසුත්ත, 1187 දෙවතා සංයුත්ත - ජේතවනසුත්ත, දෙවපුත්ත සංයුත්ත - අනාථපිණ්ඩිකසුත්ත, භික්ඛුසංයුත්ත - මහානාග සුත්ත, 1192 - 1213, මජ්ඣිමනිකාය මූලපණ්ණාස - මාරතජ්ජනීයසුත්ත, වංගීසත්ථෙරගාථා 1214 - 1218, වංගීස සංයුත්ත - නිකඛන්ත සුත්ත, 1219 - 1223, අරතිසුත්ත, 1224 1227, පෙසල අභිණ්හසුත්තසුත්ත, 1228 1132, ආනන්ද සුත්ත, 1233 - 1336, සුභාසිත සුත්ත, 1237-1239, සාරිපුත්තසුත්ත, 1240 1243, පවාරණසුත්ත, 1244-1251, පරොහසස සුත්ත, 1252 - 1254, කොණ්ඩඤ්ඤසුත්ත, 1255 - 1257, මොග්ගල්ලානසුත්ත, 1258 ගග්ගරාසුත්ත, 1259 - 1268 වංගීසසුත්ත (මෙහි මද වෙනසෙකි).

පශ්චාත්කාලීන තෙරවරු.

ප්‍රථම සඞ්ගීතියෙන් බොහෝ කලකට පසු වාස කළ තෙරවරුන් තිදෙනකුන්ගේ ගාථා සඞ්ග්‍රහ තුනක් ථෙරගාථායෙහි දක්නාලැබේ. දුකනිපාතයෙහි චිතසොකත්ථෙරගාථා ය, ඡක්කනිපාතයෙහි තෙකිච්ඡකානි-ත්ථෙරගාථා ය, දසකනිපාතයෙහි එකවිහාරිකත්ථෙරගාථා ය යන තුන යි.

තෙකිච්ඡකානි: මුත් වහන්සේ චන්ද්‍රගුප්ත (බු. ව. 162 - 186) රාජ-සභායෙහි සිටි 'සුබන්ධු' නම් බ්‍රාහ්මණයකුගේ පුතණුවෝ යි. සුබන්ධුහුගේ ප්‍රඥාපාටවයත් උපාය කෞශල්‍යයත් කෙරෙහි ඊර්ෂ්‍යා පරවශ වූ චාණක්‍ය බමුණු උපක්‍රමයෙන් රජු ලවා සුබන්ධු දහගෙහි ලැවී. එවත් ඇසූ තෙකිච්ඡකානි පලාගොස් වනවාසී තෙරුන් වෙත පැවිදි වැ රහත් වී.[1]

චිතසොක: මුත් වහන්සේ ධර්මාශෝක රජුගේ කනිටුබෑයා බව අර්ථ-කථායෙහි සඳහන් වෙයි. එහි සඳහන් පරිදි චිතසොක කුමර ක්ෂත්‍රිය ශිල්පය සපුරා උගත්තේ යැ ගෘහජීවිතයෙහි දී මැ 'ගිරිදත්ත' තෙරණුවන් ඇසුරෙහි සූත්‍රාන්තපිටකයත් අභිධර්මපිටකයත් හදාරා එහි විශාරද වී. දිනක් මස්වලු කඹිහි කපුවා අතින් කැටපත ගෙන බලා සිය සිරුරෙහි වලිත පලිතාදීන් දැකැ සංවේගයට පැමිණ විදර්ශනා වඩා හුනස්නෙහි මැ සෝවත් වැ ගිහිසැප හැරපියා ගොස් 'ගිරිදත්ත' තෙරුන් වෙතැ පැවිදි වැ නොබෝ දවසෙකින් රහත් වී.[2]

එකවිහාරික: ථෙරගාථායෙහි 'එකවිහාරික' නමින් හැඳින්වෙනුයේ ධර්මාශෝක (බු ව. 218 - 255) මහරජුගේ කනිටු සොහොවුරු 'නිස්ස' තෙරණුවෝ යි. උන් වහන්සේගේ චරිතකථාව ථෙරගාථාට්ඨකථායෙහිත් විනයට්ඨකථායෙහිත් දක්නා ලැබේ. පළමු මිසදිටු ගෙන සිටි 'නිස්ස' කුමරු සසුන්හි පහන් අග්‍රුරු ථෙරගාථට්ඨකථායෙහි නොදක්වෙයි. එය ''කෙනචි උපායෙන - කියි උපායෙකින්'' යනුවෙන් සඳහන් වෙයි. විනයට්ඨකථායෙහි සඳහන් පරිදි නිස්ස තෙරවත සැකෙවින් මෙසේ ය: නිස්ස තෙරණුවෝ නම් අශෝක රජහුගේ එකමාතෘක බාගා වන 'නිස්ස' කුමර වෙයි. රජ අභි-ෂේකයට පැමිණ ඔහු යුවරජ තන්හි තැබී. දිනක් හෙතෙම වනයට ගියේ

1. ථෙරගාථට්ඨකථා - හෙව්මු. 440 පිටුව 2. ථෙරගාථට්ඨකථා - හෙව්මු. 295 පිටුව

මහමුව රැළක් කෙළිදෙලන් කල් යවනු දැකැ මෙසේ සිතී: ''තණබුදින මුවනුදු මෙසේ නම් රජගෙයි ප්‍රණීත අහර වළඳ මොළොක් යහන්හි හෝනා මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ කෙතෙක් නම් මනාප ක්‍රීඩා නොකෙරෙත් ද?'' කියා සි. රජහට ද එ බව දන්වී. රජ උපායෙකින් ඔහුට කරුණු වටහන පිණිස සත් දවසකට රජය පවරා සියලු රාජපරිහාර ද දෙවා සත් වන දවස ඔහු ඝාතනය කරන බවට ද තර්ජනය කෙළේ යැ. මරණයෙන් බියපත් කුමර සිත්සේ සනාන නොකෙළේ යැ, අහර නොවැළඳී යැ, ශයනය නොකෙළේ සි. ඔහුගේ සිරුර වැහැරී ගියේ යැ. රජ සත්වන දවස් කුමරු කරා පැමිණ සිරුර වැහැරී යෑමට කරුණු වවාළේ යැ මරණ බියෙනැ'සි පිළිවදන් දින. එබස් ඇසූ රජ 'තෙපි පරිවජිත්තා මරණ දක්මින් සිත්සේ ක්‍රීඩා නොකළහු යැ. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසොපනිබද්ධ මරණය දක්මින් කෙසේ නම් ක්‍රීඩා කෙරෙත් දැ'සි කී. කුමර මිථ්‍යාදෘෂ්ටි හැරපියා සසුන්හි පහන් වී. දිනක් මුවදඬ ගිය කුමර තෙම අරණෙහි වැඩහුන් යොනකමහාධම්මරක්ඛිත තෙරුන්ට වලෑතකු සල්අත්තෙකින් පවන් සලන්නා දැකැ පැවිද්දෙහි සිත් බැඳී එයට රජුගෙන් අවසර ඇදී. රජ නොයෙක් අයුරින් කරුණු කියාත් නවතනු නොහී කුමරු පෙරහරින් අශොකාරාමයට වඩාගෙන ගියේ යැ. එහි පධානඝරයෙහි මහාධම්ම-රක්ඛිත තෙරුන් වෙත පැවිදි වූ ''නිස්ස' විදර්ශනා වඩා රහත් වී.[1]

දිව්‍යාවදානයෙහි විතශොක: සර්වාස්තිවාදී බෞද්ධග්‍රන්ථයක් වූ දිව්‍යාව-දානයෙහි දු විතශොක චරිතයෙක් වෙයි. එය සමහර කරුණු අතින් අසමාන වුවද වස්තු විසින් 'නිස්ස' චරිතය හා සැසඳෙයි. එහි දැක්වෙන පරිදි 'විතශොක' අශොක රජහුගේ කනිටු සොහොවුරු ද යුවරජ ද වෙයි. තීර්ථක සමය ගෙන සිටි හෙතෙම අශොක රජුගේ නොයෙක් අවවාදයෙනුදු බුදු සමයට නොනැමී. දිනක් මුවදඬයමට වනයාත්‍රා කළ විතශොකහට වනයෙහි දෙලොස් හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි පඤ්චතාපයෙන් තැවෙමින් කඨිනතපස් කරන, වනමූලඵලාහාරයෙන් යැපෙන, වල්කල හඳනා, තණ ඇතිරියෙහි හෝනා නවුසෙක් හමු විය. සුවදුක් විමසා කල්හි හෙ මෙසේ කී: ''සෘතුකාලයෙහි වල්මුවන් කෙළිදෙලෙහි යෙදෙනු දකුත් මැ රාගයෙන් දූවෙමි. ඒ මිස අන් කිසි දුකෙක් නැත'' කියා සි. එබස් ඇසූ විතශොකහට මෙ සිතවී:'' ''මොහට මෙතෙක් කල් මෙවන් කඨිනතපයිනුදු රාගය ප්‍රහීණ නොවී නම් ප්‍රණීත සිවුපසය වළඳන ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ කෙසේ නම් රාග ප්‍රහාණ කෙරෙත් ද, රජ ඔවුන් කෙරෙහි මුළා වැ සත්කාර කෙරෙහි'' කියා සි. මෙ පවත් රජහට ද දන්වී. රජ තෙම උපායෙකින් ඔහට කරුණු වටහන පිණිස ඇමැතියන් කැඳවා මන්ත්‍රණය කොට තමා සනාගාරයට පිවිසි කල්හි විතශොක කුමරු රාජාහරණයෙන් සරසා සිහසුන් අරවන්නට නියොග කෙළේ යැ. ඔහු එසේ කළහ. රජ 'තමා ජීවත් වැ සිටිය දී සිහසුන අත්කරගැනීම ගැන විතශොක වධයට නියම කෙළේ යැ. ඇමැත්තෝ ඔහුට අහඝදන ඉල්වූහ. රජ ඝාතනය සත්දවසකට කල් තබා එතෙක් රාජ්‍යය පවරා සියලු රාජපරිහාර ද දෙවී. දවස්පතා වධයට පමුණුවන දිනගත් ඉකුත් දින ගණනත් ඔහු හමුයේ කියැ වී. සත් වන දවස් ඔහු වෙත පැමිණි රජ කිම් නැටුම් ගැයුම් වැයුම් ආදි රාජෝපහාර නීයි ලෙස පැවැත්වී දැ'සි විතශොකගෙන් විමසී. 'මරණය මැ යිහි කෙරෙමින් සිටි තමා ඒ කිසිවක් නුදුටු නොඇසූ විරූ යැ'සි විතශොක පිළිවදන් දින. එබස් ඇසූ රජ තෙම නොයෙක් ජාතිශතයෙහි මරණ භයින් භය පත් වැ 'මරණසති'

1, සමන්තපාසාදිකා - කොවිමු. 31 පිටුව, ථෙරගාථාඨකථා - කොවිමු. 504 පිටුව

වඩන ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයන්ට කෙලඟ සමීපවාර නොවන පරිදි වටහන පිණිස මේ උපාය කළ බව පැවැසී. 'චිතශොක' බුදු සමයෙහි පහත් වැ කුර්කුටාරාමයට ගොස් අභිඥප්‍රාප්ත යස තෙරුන්ගෙන් බණ අසා රජුගෙන් අවසර ගෙනැ පැවිදි වැ රහත් වී.[1]

පළමු දැක් වූ 'තිස්සථෙර' චරිතයත් මෙහි දැක්වූ 'චිතශොක' චරිතයත් වසතු විසින් එකක් මැ බව පෙනෙයි. දිව්‍යාවදානයෙහි 'චිතශොක' නමට 'තිස්ස' ථෙර වසතුව එක් වූ සැටියෙකි. ථෙරගාථාත් එහි අට්ඨවාත් අනුව 'චිතශොක' පැවිද්දට යන්නේ මහලු වියේ දී යැ. ඔහු පළමු මිසදිටු ගෙනැ සිටි බවෙක් ද නොපැතේ. 'චිතසොක' ගෘහජීවිතයෙහි මැ සූත්‍රාභිධර්ම දෙක්හි විශාරද වැ සිටියේ යැ. ගිහිබිමිහි මැ සෝවන් වැ පැවිදි වූයේ 'ගිරිදත්ත' තෙරණුවන් වෙත යැ. දිව්‍යාවදානයෙහි 'චිතශොක' පැවිදි වූයේ 'යස' නම් තෙර කෙනකුන් වෙත යැ. මිසදිටු ගෙනැ සිටියේ 'තිස්ස' කුමර යැ. එහෙත් එ කුමරු පැවිදි වූයේ මහළු වියෙහි නොවැ තුරුණු වියෙහි මැ යැ. අශොක අභිෂෙකයෙන් සතර වැන්න වූ බුදුන් පිරිනිවි දෙසිය දෙවිසි වැන්නෙහි යැ. එසින් ථෙරගාථායෙහි සඳහන් 'චිතසොකු' යනු තිස්ස තෙරුන්ගේ අපරනාමයක් ලෙස ද ගත නොහෙයි. තිස්ස කුමරු පැවිදි වූයේ අශොකාරාමයෙහි පධානඝර වැසි **ශොණක මහා ධම්මරක්ඛිත** තෙරණුවන් වෙත යැ. දිව්‍යාවදානයෙහි 'චිතශොක' පැවිදි වූයේ **කුර්කුටා-රාමයෙහි** යස තෙරණුවන් වෙත යැ. මෙසේ සලකත් මැ දිව්‍යාවදානයෙහි චිතශොක චරිතය ථෙරගාථායෙහි චිතසොක ථෙර චරිත තිස්සථෙර චරිත යන දෙකින් එක ද චරිතයක් හා සමඟ සැසඳිය නොහේ.

ඝඩ්ඛ්‍යා විසඳාශනා:

චතුක්කනිපාතයෙහි තෙරවරු තෙළෙස් දෙනෙක් ද ගාථා දෙපනහෙක් ද ඇතැ'යි උද්‍ගානයෙහි සඳහන් වෙයි. එහෙත් එහි දැන් තෙරවරු දෙළොස් දෙනෙකි. ගාථා අටසාලිහෙකි. එක් තෙර කෙනකුන් ගිලිහීගිය සේ යැ. චිසති නිපාතයෙහි ගාථා දෙසිය පන්සාලිහෙක් ඇතැ'යි උද්‍ගානයෙහි සඳහන් වෙයි. දැන් එහි ගාථා දෙසිය සිව්සාලිහෙකි. සියලු ථෙරගාථා එක්දහස් එක්සිය තෙසැටෙකැ'යි ද තෙරවරු දෙසිය සියුසැටෙකැ'යි ද ග්‍රන්ථාවසාන උද්‍ගානයෙහි සඳහන් වෙයි. දැන් ගාථා සඛ්‍යාව එක්දහස් දෙසිය අනූඑකෙකි උද්‍ගානසඛ්‍යාවට වඩා ග්‍රන්ථයෙහි සඛ්‍යාව එක්සිය අටවිස්සෙකින් වැඩි වෙයි. තෙරවරුන්ගේ සඛ්‍යාව ද නිපාත උද්‍ගානසඛ්‍යා අනුව ගතහොත් දෙසිය හැටපහක් වියයුතු යැ. චතුක්කනිපාතයෙන් ගිලිහුණු ථෙරනාමය හල විට දෙසිය සූසැට හා සැසඳෙයි. එසින් පෙනෙනුයේ ග්‍රන්ථාවසාන උද්‍ගානය අවසාන මහාසඛ්ගායනාව වූ තුන්වන සඛ්ගීතිකාලයට පළමු මැ චතුක්ක නිපාතයෙහි තෙළෙස් වැනි තෙරුන්ගේ නම ගිලිහී තුබූ බවෙකි. උද්‍ගානයෙහි ගාථාසඛ්‍යාවත් ග්‍රන්ථයෙහි විද්‍යමාන ගාථාසඛ්‍යාවත් අතර වෙනස විමසුව මනා යැ. නිපාතාවසාන උද්‍ගානයන්හි නිර්දිෂ්ට සඛ්‍යා එක් කොට ගත් කලැ එය දැන් පවත්නා ගාථාසඛ්‍යාව හා සමඟ මැනැවින් සැසඳෙයි. වෙනස ඇත්තේ ග්‍රන්ථාවසාන උද්‍ගානයෙහි සඳහන් ගාථාසඛ්‍යාවෙහි යැ. මේ වෙනසට හෙතුව අනෙකක් නොවැ ප්‍රථමසඛ්ගායනායෙහි සඛ්ගීත වූ ථෙර-ගාථා සඛ්‍යාව නොවෙනස් කොට පවත්වාගෙන ඒම යයි සැලකුව මනා යැ. ථෙරසඛ්‍යා ගිණීමේ දී චතුෂ්කනිපාතයෙන් ගිලිහුණු තෙරුන් බැහැර කොට ඇති නමුදු ගාථාසඛ්‍යා දැක්වීමේ දී ඒ තෙරුන්ගේ ගාථා චතුෂ්කාග

1 දිව්‍යාවදාන - 272 - 278 පිටු, මිඹුලා විද්‍යාපීඨප්‍රකාශන 1959.

(i) මහුරගෝ, උත්ගේ නාද, නිල්තණ බිම්, ගලායන දියඳහර, අහස පැතිරැසිවි වැසිවලාකුළු යන මේ සුන්දර වස්තූන් එක්තැන් වීම කම්සිත්හි රතිය දල්වන උද්දීපනවිභාවයෝ ය. එහෙත් එය චූළක තෙරුන් දුටුගේ භාවනාවට යොග්‍ය සෘතුසප්පාය එළැඹැසිවි සැරියෙනි. (78 පිටුව)

(ii) අහස පැතිරැසිවි වැසිවලා ඉගිලයන කොක්පෙළ ගලායන ගිරිනදිය, ගංඉවුරෙහි පලබර දඹරුක්වදුළු, මැහියන්ගේ ගමහිරනාදය, ගිරිසැදුරු යන මෙ කරුණු කවියකුගේ නෙත් පිනවන කන් පිනවන කය පිනවන දිව පිනවන සුන්දර වස්තු ය, රතිභාව උද්දීපන කරන විභාවයෝ ය. අජකරණී නදී තම්පයෙහි ගිරිගුහාවකා වාස කළ 'සපපක' තෙරණුවන් යට කී සුන්දර වස්තූන්ගේ එක්තැන් වීම දුටුයේ විවෙකවාසයට යොග්‍ය ජනශූන්‍ය තපොභූමියකා සෘතුසප්පාය එළැඹැසිවි අසුරිනි. (100 පිටුව)

කාම් පුරුෂයාත් යොගියාත් එක් මැ කාමිනිය දක්නේ දෙඅසුරෙකිනි. කාම්පුරුෂයාහට කාමිනිය කාම්‍යවස්තුවකි, ශෘංගාලම්බනයෙකි. හෙ එහි ඇලෙයි, ලැගෙයි. එහෙත් යොගියාහට ඕ අශුභාලම්බනයකි. හෙ එහි නො ඇලෙයි, නො ලැගෙයි, කලකිරෙයි, විරක්ත වෙයි. මෙසේ මැ කවියාත් ක්ෂීණාස්‍රවයන් වහන්සේත් එක් මැ ලොව දක්නේ වෙන් වෙන් අසුරිනි කරුණු මෙසේ හෙයින් ථෙරගාථා කාව්‍යරචනා ලෙසත් තෙරවරු කවියන් ලෙසත් ගැනීම 'හැම පද්‍යයක් මැ කාව්‍යයෙකැ'යි මුලාවෙන් කරන වරදෙකි.

විශෙෂ ප්‍රශෝන:- පාළියෙහි සුලභ නො වූ ශබ්දප්‍රයොග ද ථෙරගාථා-යෙහි දක්නාලැබේ. පහත පළ වන්නේ එවැනි ශබ්දප්‍රයොග සි.

'වසවිතාසෙ' 'සඞකිලිස්සමානාසෙ': 'වසවිතා' 'සඞකිලිස්සමානා' යනු ථෙරගාථායෙහි 'වසවිතාසෙ' 'සඞකිලිස්සමානාසෙ' (ගා. 102) යනුවෙන් දක්නාලැබේ. ''යෙ කෙචි බුද්ධං සරණං ගතාසෙ' ආදි ශ්‍රී මුඛපාළියෙහි දු විරල වැ පෙනෙන මේ ප්‍රයොගය වෙදභාෂාවට මැ විශෙෂ වූ ''දෙවාසා' 'බ්‍රාහ්මණාසා' යනාදි ප්‍රථමා බහුවචනසවරූප වෙයි. 'වසවිතාසා' 'ගතාසා' ආදි වෛදික ව්‍යවහාරය 'වසවිතාසෙ' 'ගතාසෙ' ආදි විසින් සිටී.

'වන්දිසං': 'වන්දිං' යන අජ්ජතනී උත්තමපුරුෂ එකවචනාඛ්‍යාතය 'වන්දිසං' කියා ථෙරගාථායෙහි (621) යොදනලද්දේ ය. ''කරස්ස කාසත්ත-මජ්ජතනිමහි'' යන සූත්‍රයෙහි 'සත්තමජ්ජතනිමහි' යන යොගවිභාගයෙන් අජ්ජතනී ආඛ්‍යාතයෙහි 'ස' කාරාගමයට ව්‍යාකරණයෙහි අවකාශ තබන ලදී. එහෙත් එවන් රූප පාළියෙහි සුලභ නො වේ. ථෙරගාථායෙහි 'අනුයුඤ්ජිසං' (157), 'පවවෙකඛිසං' (169, 347, 765), 'පරිවත්තිසං' (215), 'අගවජිසං' (258) 'උදිකඛිසං' (268), 'මඤ්ඤිසං' (342, 424), 'අවජිසං' (487), 'අභුඤ්ජිසං' (1061) ආදීන් මේ ප්‍රයොගය බහුල වැ දක්නාලැබේ.

'කුඤ්ඣලාස්‍ර': 'කුඤ්ඣල' ශබ්දයෙහි පඤ්චම් එකවචනය 'කුඤ්ඣලාස්‍ර'යි ථෙරගාථායෙහි (43) දක්නා ලැබේ. මෙසේ මැ 'සඞඝල' 'අසිත' ශබ්ද-යන්ගේ පඤ්චම් එකවචනය ද 'සඞඝලාස්‍ර' 'අසිතාස්‍ර' යයි යොදනලද වෙයි. මෙද ප්‍රාකෘත ගතියි.

'ක්‍රියාගති': 'ක්‍රියාගති' යන ආඛ්‍යාතරූපය 'ක්‍රියායති' යනුවෙන් පේරගාථායෙහි (446) සඳහන් වෙයි. සංස්කෘතයෙහි 'ධ්‍යායති' යන්නෙහි ප්‍රාකෘතසවරූපය යි. මෙසේ මෑ 'පලවති' යනු 'පිලවති' (104) කියා ද 'ව්‍යඤ්ජනා' යනු 'වියඤ්ජනා' (819) කියා ද යොදනලද්දේ යි.

'පාමිංසු': 'ප' පූර්ව 'මා-පමාණෙ' ධාතුයෙහි අජ්ජතනී ප්‍රථමපුරුෂ බහුවචනාඛ්‍යාතය 'පමිනිංසු' යනු වෙයි. එය 'පාමිංසු' යනුවෙන් පේරගාථා යෙහි (469) යොදනලද්දේ යෑ. මෙසේ මෑ 'කඝිඤං' යනු 'කඤං' (381) කියා ද 'ඵරිඤං' යනු 'ඵඤං' (1096, 1097, 1098) කියා ද යොදන ලද්දේ යි.

සිංහල පරිවර්තනය

බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනය පරිදි කරනලද මෙහි පළමු පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලය තෘප්ත කරලීමෙහි නොසමත් විය. එයින් එය නැවත පරිවර්තනය කිරීමේ භාරය අපට පැවරිණ. මේ කාර්‍යයෙහි අප මෙහෙයෑ දිරිමත් කිරීමෙන් අනුග්‍රහ කළාහු ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලයේ සම්පාදක තත්ත්ව සිට අපවත් වී වදාළ මහොපාධ්‍යාය දර්ශනවිශාරද පරවාහැර ශ්‍රී වජිරඤාණාභිධාන කොළඹ නවකෝරළේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සවාමීන්ද්‍රයෝ යි. අප විසින් පෙළ ද සකස් කොට පරිවර්තනය නිමවා 1957 දී භාරදෙනලදි. මුද්‍රණකාර්‍යය සංවිධානය ක්‍රමවත් නොවීම ප්‍රකාශය මෙතෙක් පමා වීමට හෙතු විය.

පරිවර්තනයේ දී ඡායානුවාද සවරූපයෙන් පෙළට ළංවනසේ අනුවාද කිරීම අප අනුගමනය කළ පිළිවෙත යි. දුබ්බෝධ විය හැකි යයි සිතුණු සම්භර තැනෙකෑ භාවානුවාදය ද කළමිහ. අවිව්‍යාඛ්‍යාන පිණිස පෙළට බැහැරින් ගන්නාලද වචන වෙන් කොට වරහන් තුළ ඉෙදූවිහ. ශෝධනයේ දී මැනැවැයි හැඟුණු පාඨ්‍ය ගෙන ග්‍රන්ථාන්තරයෙහි දක්නා පාඨාන්තර අධෝ ලිපි වශයෙන් ඒ ඒ තන්හි දක්වාලූවිහ. අට්ඨකථාව ගුරු කොට ගතුවිහ.

මේ කාර්‍යයෙහි අපට යම් බදු සාමර්ථ්‍යයෙක් වී නම්, ඒ ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයෙහි ප්‍රධාන සම්පාදක, මොල්ලිගොඩ ප්‍රවවනෝදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්‍ය පණ්ඩිත ලබුගම ලඞ්කානන්දනාභිධාන කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධර්මමහාසඞ්ඝසභායෙහි අනුනායක සවාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ වියින් අප ධර්මවිනය ශබ්දශාස්ත්‍රයෙහි ශික්ෂණය කිරීමෙන් කරනලද අනුග්‍රහය මෑ වෙයි. උන් වහන්සේත් ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයෙහි සභාපති, අහංගම විද්‍යාවංශ පරිවෙණාධිපති ත්‍රිපිටකාචාර්‍යගරුවර පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ඤාණාලෝකාභිධාන දක්ෂිණ ලඞ්කාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සවාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් මෙය මුද්‍රණ අවස්ථායෙහි දුර්විසථානයන් සකසා ශෝධනයෙන් අනුග්‍රහ කළහ. ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයෙහි උපදේශක, අග්‍රමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙයාභිධාන එකාබද්ධ අමරපුරනිකායේ මහානායක සවාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද සදුපදේශයෙන් අනුග්‍රහ කළහ. දෙමටගොඩ ධර්මදූතාශ්‍රම විද්‍යාලයාධිපති, ත්‍රිපිටක සම්පාදක පණ්ඩිත පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද (බී ඒ) කොළඹ නවකෝරළේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සවාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් කොළඹ බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ලේඛකාධිකාරී පණ්ඩිත දෙරහමුවේ ධම්මපාල කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සවාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේත් කෘතඥතා පූර්වක වෑ සඳහන් කරමිහ.

තවද අපගේ ගුරුභූමි වූ වාද්දුවේ මොල්ලිගොඩ ප්‍රඥානෝදය පිරිවෙන්හි අධිපති විමලකීර්ති ශ්‍රී ඉන්ද්‍රජෝති අරියවංසාභිධාන කොට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝනායකෙහි මහානායක සවාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද උස්සාපිටියේ ශ්‍රී සුධර්මාලඞ්කාර පරිවෙණාධිපති අලුපත ශ්‍රී සුමනතිස්සාභිධාන සතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සවාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද අපගේ ප්‍රව්‍රජ්‍යාචාර්‍ය්‍ය මාකඩවර විහාරාධිපති වැ සිට අපවත්වූවදළ දෙහිදෙණියේ පෙමානන්දාභිධාන මහාස්ථවිර සවාමිපාදයන් වහන්සේ ද හිඟුලේ බෝධිමළු විහාරාධිපති මුවපිටියේ ශ්‍රී ජිනරතනාභිධාන සතර-කෝරළ මහදිසාවේ උපප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සවාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද කෘතවේදීභාවයෙන් යුතු කරමිහ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කරවීමෙහි නියුක්ත ශ්‍රී ලඞ්කාමණ්ඩූවත් එහි සාංඝිකාධිකෘත දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීමණ්ඩලයත් පුරෝගාමී වැ ක්‍රියා කළ ලඞ්කා බෞද්ධමණ්ඩලයත් මෙහි මුද්‍රණ කාර්‍ය්‍යය මැනැවින් කළ සවදෙසී මුද්‍රණාලයෙහි කාර්‍ය්‍යමණ්ඩලයත් බෞද්ධමහාජන යාගේ ප්‍රශංසාවට ලක්විය යුත්තාහ. හැමට සඟමොක් සුව පතමිහ.

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර.

බු. ව. 2514
ක්‍රි. ව. 1972 ජනවාරි 21 දින

මාකඩවර විහාරස්ථානයේ දී යැ,
හිඟුල.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔō

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞna
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña
ටta	ඨtha	ඩda	ඪdha	ණna
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma

යya රra ලla වva සsa හha ළla අංm

කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkĕ	කොko
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhĕ	ඛොkhō
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙgē	ගොgo

Conjunct - Consonants

ක්කkka	ඤ්ඤ්ඤ්ඤna	ත්රtra	ම්පmpa
ක්ඛkkha	ණ්හnha	ද්දda	ම්බ,ඹmba
ක්යkya	ඤ්චnca	ද්ධdha	ම්භmbha
ක්රkri	ඤ්ඡ,ඦncha	ද්රdra	ම්මmma
ක්වkva	ඤ්ජ,ඥnja	ද්ව,ඩdva	ම්හmha
ඛ්යkhya	ඤ්ඣ්ඤjha	ධ්වdhva	ය්ය,ය්‍යyya
ඛ්වkhva	ට්ටtta	න්තnta	ය්‍යyha
ග්ගgga	ට්ඨ,ඨttha	න්ථntha	ල්ලlla
ග්ඝggha	ඩ්ඩdda	න්දnda	ල්‍යlya
ඞ්කṅka	ඩ්ඪddha	න්ධndha	ල්හlha
ග්‍රgra	ණ්ණnna	න්නnna	ව්හwha
ඞ්ඛṅkh	ණ්ටnta	න්හnha	ස්සssa
ඞ්ගṅga	ණ්ඨntha	ප්පppa	ස්මsma
ඞ්ඝṅgha	ණ්ඩ,ඬnda	ප්ඵppha	ස්වsva
ච්චcca	ණ්හnha	බ්බbba	හ්මhma
ච්ඡccha	ත්තtta	බ්භbbha	හ්වhva
ජ්ජjja	ත්ථttha	බ්‍රbra	ළ්හlha
ඣ්ඣ්ඣjjha	ත්වtva	ම්පmpa	

ාā ිi ීī ුu ූū ෙe ොō

සඞ්කේතනිරූපණය

ABBREVIATIONS

මූ	1.	—	ථේරගාථා, ධම්මසභා මුද්‍රණය, 1930.
සිමූ.	2.	—	ථේරගාථා, හේවාවිතාරණ මුද්‍රණය.
මජසං		—	මරමමජඣිමසඞ්ගීතියෙහි සොඬිත ථේරගාථා.
සාහ.		—	සාහම් - තායාක්ෂරමුද්‍රිත ථේරගාථාපාළි.
PTS.		—	Pali Text Society - THERA GATHA, 1883.
ප		—	පරමත්ථදීපනී, ථේරගාථාඨකථා.
පු		—	අට්ඨකථාගතානි - පුරාතනපාඨන්තරානි.

බුද්දකනිකායෙ ථෙරගාථාපාළි

විසයසූචි

විසයො				පිටඅඞ්කා
	එකකනිපාතො			**2-50**
	පඨමොවගෙහා			**2- 6**
1.	සුහූතිත්‍ථෙරගාථා	...	...	2
2.	මහාකොට්ඨිතත්‍ථෙරගාථා	...	...	2
3.	කඞ්ඛාරෙවතත්‍ථෙරගාථා	...	...	4
4.	පුණ්ණත්‍ථෙරගාථා	...	...	4
5.	දබ්බත්‍ථෙරගාථා	...	...	4
6.	සීතවනිය සම්භූතත්‍ථෙරගාථා	...	...	4
7.	භල්ලිඅත්‍ථෙරගාථා	...	...	4
8.	වීරත්‍ථෙරගාථා	...	...	6
9.	පිළින්දවච්ඡත්‍ථෙරගාථා	...	...	6
10.	පුණ්ණමාසත්‍ථෙරගාථා	...	...	6
	පඨමො වගෙහා නිට්ඨිතො.			
	දුතියො වගෙහා			**8 10**
11.	චූළවච්ඡත්‍ථෙරගාථා	...	...	8
12.	මහාවච්ඡත්‍ථෙරගාථා	...	...	8
13.	වනවච්ඡත්‍ථෙරගාථා	...	...	8
14.	වනවච්ඡත්‍ථෙරසාමණෙරගාථා	...	..	8
15.	කුණ්ඩධානත්‍ථෙරගාථා	...	...	8
16.	බෙල්ලට්ඨසීහත්‍ථෙරගාථා	...	...	8
17.	දාසකත්‍ථෙරගාථා	...	...	10
18.	සිඟාලපිතුත්‍ථෙරගාථා	...	...	10
19.	කුණ්ඩලත්‍ථෙරගාථා	...	..	10
20.	අජිතත්‍ථෙරගාථා	...	...	10
	දුතියො වගෙහා නිට්ඨිතො.			
	තතියො වගෙහා			**12-14**
21.	නිග්‍රොධත්‍ථෙරගාථා	...	..	12
22.	විහතකත්‍ථෙරගාථා	...	...	12
23.	ගොසාලත්‍ථෙරගාථා	...	...	12
24.	සුගන්ධත්‍ථෙරගාථා	...	...	12
25.	නන්දිඅත්‍ථෙරගාථා	...	...	12
26.	අභයත්‍ථෙරගාථා	...	...	14
27.	ලොමසකඞ්ගිඅත්‍ථෙරගාථා	...	...	14
28.	ජම්බුගාමිකත්‍ථෙරගාථා	...	...	14
29.	හාරිතත්‍ථෙරගාථා	...	...	14
30	උත්තිඅත්‍ථෙරගාථා	...	...	14
	තතියො වගෙහා නිට්ඨිතො.			

විසයා			පිටුඛකා
	චතුත්ථෝ වගෙගා		16-18
31.	ගබ්භරතීරියත්ථෙරගාථා	... ...	16
32.	සුපපියත්ථෙරගාථා	... ...	16
33.	සොපාකත්ථෙරගාථා	... ..	16
34.	පොසියත්ථෙරගාථා	... ...	16
35.	සාමඤ්ඤකානිත්ථෙරගාථා	... ...	16
36.	කුමාපුත්තත්ථෙරගාථා	... .	16
37.	කුමාපුත්තසහායකත්ථෙරගාථා	... ...	18
38.	ගවම්පතිත්ථෙරගාථා	... ...	18
39	තිස්සත්ථෙරගාථා	... ...	18
40.	වඩ්ඪමානත්ථෙරගාථා	... ...	18

චතුත්ථෝ වගෙගා නිට්ඨිතෝ.

	පඤ්චමෝ වගෙගා		20-22
41.	සිරිවඩ්ඪත්ථෙරගාථා	... ...	20
42.	ඛදිරවනියරෙවතත්ථෙරගාථා	... ...	20
43	සුමඞ්ගලත්ථෙරගාථා	.. ...	20
44.	සාභුත්ථෙරගාථා	.. ...	20
45.	රමණීයවිහාරිත්ථෙරගාථා	... ..	20
46.	සමිද්ධිත්ථෙරගාථා	... ...	22
47.	උජ්ජයත්ථෙරගාථා	... ...	22
48.	සඤ්ජයත්ථෙරගාථා	... ...	22
49.	රාමණෙය්‍යකත්ථෙරගාථා	... ...	22
50.	විමලත්ථෙරගාථා	... ...	22

පඤ්චමෝ වගෙගා නිට්ඨිතෝ.

	ඡට්ඨෝ වගෙගා		24-26
51.	ගොඩිකත්ථෙරගාථා	... ...	24
52.	සුබාහුත්ථෙරගාථා	... ...	24
53.	වල්ලියත්ථෙරගාථා	... ...	24
54.	උත්තියත්ථෙරගාථා	... ...	24
55.	අඤ්ඤාතවනියත්ථෙරගාථා	... ...	24
56.	කුටිවිහාරිත්ථෙරගාථා	... ...	24
57.	දුතියකුටිවිහාරිත්ථෙරගාථා	... ...	26
58.	රමණීයකුටිකත්ථෙරගාථා	... ...	26
59.	කොසලවිහාරිත්ථෙරගාථා	... ...	26
60.	සීවලිත්ථෙරගාථා	.. ...	26

ඡට්ඨෝ වගෙගා නිට්ඨිතෝ.

විෂයං			පිටඋඛකා
	සත්තමෝ වගෙගා		**28-30**
61.	වපපත්තෙරගාථා	... ...	28
62.	වජ්ජිපුත්තත්තෙරගාථා	... ...	28
63	පක්ඛත්තෙරගාථා	... ...	28
64	විමලකොණ්ඩඤ්ඤත්තෙරගාථා	... ...	28
65.	උක්කෙඛපකටවස්සත්තෙරගාථා	... ...	28
66.	මෙඝියත්තෙරගාථා	... ...	30
67.	එකධම්මසවනීයත්තෙරගාථා	... ...	30
68.	එකුදානියත්තෙරගාථා	.. ..	30
69.	ඡන්නත්තෙරගාථා	... ...	30
70.	පුණ්ණත්තෙරගාථා	... ..	30
	සත්තමෝ වගෙගා නිට්ඨිතෝ.		
	අට්ඨමෝ වගෙගා		**32-34**
71.	වච්ඡපාලත්තෙරගාථා	... ...	32
72	ආතුමත්තෙරගාථා	... ...	32
73.	මාණවත්තෙරගාථා	... ...	32
74.	සුයාමත්තෙරගාථා	... . .	32
75	සුසාරදත්තෙරගාථා	.. ...	32
76.	පියඤ්ඡහත්තෙරගාථා	... ...	32
77.	හත්ථාරොහපුත්තත්තෙරගාථා	.. ...	34
78.	මෙණ්ඩසිරත්තෙරගාථා	... ...	34
79.	රක්ඛිතත්තෙරගාථා	... ...	34
80.	උග්ගත්තෙරගාථා	... ...	34
	අට්ඨමෝ වගෙගා නිට්ඨිතෝ.		
	නවමෝ වගෙගා		**36-38**
81.	සමිතිගුත්තත්තෙරගාථා	... ...	36
82	කස්සපත්තෙරගාථා	... ...	36
83.	සීහත්තෙරගාථා	.. ...	36
84.	නීතත්තෙරගාථා	....	36
85.	සුනාගත්තෙරගාථා	.. ...	36
86.	නාගිතත්තෙරගාථා	... ...	36
87.	පවිට්ඨත්තෙරගාථා	... ...	38
88.	අජ්ජුනත්තෙරගාථා	... ...	38
89.	පඨමදෙවසභත්තෙරගාථා	... ...	38
90.	සාමිදත්තත්තෙරගාථා	... ...	38
	නවමෝ වගෙගා නිට්ඨිතෝ		

විසයං				පිටඋඩකා
	දසමො වගෙගා			40 42
91.	පරිපුණ්ණකත්තෙරගාථා	...	...	40
92.	විජයත්තෙරගාථා	...	...	40
93.	එරකත්තෙරගාථා	...	...	40
94.	මෙත්තජිත්තෙරගාථා	...	...	40
95.	චක්ඛුපාලත්තෙරගාථා	..	...	40
96.	ඛණ්ඩසුමනත්තෙරගාථා	...	...	40
97.	තිස්සත්තෙරගාථා	...	..	42
98.	අභයත්තෙරගාථා	..	...	42
99.	උත්තියත්තෙරගාථා	...	...	42
100.	දෙවසභත්තෙරගාථා	...	...	42

දසමො වගෙගා නිට්ඨිතො.

	එකාදසමො වගෙගා			44-46
101.	බෙලට්ඨානිකත්තෙරගාථා	...	...	44
102.	සෙතුච්ඡත්තෙරගාථා	...	...	44
103.	බන්ධුරත්තෙරගාථා	...	...	44
104.	ඛිතකත්තෙරගාථා	...	..	44
105.	මලිතවම්හත්තෙරගාථා	...	...	44
106.	සුහෙමන්තත්තෙරගාථා	...	...	44
107.	ධම්මසවත්තෙරගාථා	...	..	46
108.	ධම්මසවපිතුත්තෙරගාථා	...	...	46
109.	සඞ්ඝරක්ඛිතත්තෙරගාථා	...	...	46
110.	උසභත්තෙරගාථා	...	...	46

එකාදසමො වගෙගා නිට්ඨිතො.

	දවාදසමො වගෙගා			48-50
111.	ජෙන්තත්තෙරගාථා	...	...	48
112	වච්ඡගොත්තත්තෙරගාථා	...	...	48
113.	වනවච්ඡත්තෙරගාථා	...	...	48
114.	අධිමුත්තත්තෙරගාථා	...	...	48
115.	මහාකාම්මත්තෙරගාථා	...	...	48
116	පාරාසරියත්තෙරගාථා	...	...	48
117.	යසත්තෙරගාථා	...	...	50
118.	කිම්බිලත්තෙරගාථා	...	...	50
119.	වජ්ජිපුත්තත්තෙරගාථා	...	...	50
120.	ඉසිදත්තත්තෙරගාථා	...	...	50

දවාදසමො වගෙගා නිට්ඨිතො.

එකකනිපාතො නිට්ඨිතො.

විසයා				පිටඋඩකා
		දුකනිපාතෝ		52-80
		පඨමෝ වගෙහා		52-56
121.	උත්තරත්තෙරගාථා	...	...	52
122	පිණ්ඩාලහාරද්වාජත්තෙරගාථා	...	...	52
123.	වල්ලියත්තෙරගාථා	...	...	52
124.	ගඩ්ගාතීරියත්තෙරගාථා	...	...	54
125	අජිනත්තෙරගාථා	...	...	54
126.	මේලජිනත්තෙරගාථා	...	...	54
127.	රාධත්තෙරගාථා	...	...	54
128.	සුරාධත්තෙරගාථා	...	...	56
129.	ගොතමත්තෙරගාථා	...	...	56
130.	වසභත්තෙරගාථා	...	...	56
		පඨමෝ වගෙහා නිට්ඨිතෝ.		
		දුතියෝ වගෙහා		58-62
131.	මහාචුන්දත්තෙරගාථා	...	...	58
132.	ජෝතිදාසත්තෙරගාථා	..	...	58
133.	හෙරණ්ඤකානිත්තෙරගාථා	...	...	58
134.	සොමමිත්තත්තෙරගාථා	...	...	58
135.	සබ්බමිත්තත්තෙරගාථා	...	...	60
136.	මහාකාළත්තෙරගාථා	...	...	60
137.	කිසත්තෙරගාථා	...	...	60
138.	කිම්බිලත්තෙරගාථා	...	...	60
139.	නන්දත්තෙරගාථා	...	...	62
140	සිරිමාත්තෙරගාථා	...	...	62
		දුතියෝ වගෙහා නිට්ඨිතෝ.		
		තතියෝ වගෙහා		64 68
141.	උත්තරත්තෙරගාථා	...	...	64
142.	භද්දජිත්තෙරගාථා	...	...	64
143.	සොභිතත්තෙරගාථා	...	...	64
144.	වල්ලියත්තෙරගාථා	...	...	64
145.	විතසොකත්තෙරගාථා	...	...	66
146.	පුණ්ණමාසත්තෙරගාථා	...	...	66
147.	නන්දකත්තෙරගාථා	...	...	66
148.	හරිතත්තෙරගාථා	...	...	66
149	භාරද්වාජත්තෙරගාථා	.	...	68
150.	කණ්හදින්නත්තෙරගාථා		...	68
		තතියෝ වගෙහා නිට්ඨිතෝ.		

විසයා				පිටඋඞ්කා
	චතුත්ථෝ වග්ගෝ			70-74
151.	ඝිගසිරත්ථේරගාථා	...	...	70
152.	සීවකත්ථේරගාථා	...	...	70
153.	උපවාණත්ථේරගාථා	...	...	70
154.	ඉසිදින්නත්ථේරගාථා	...	...	70
155	සම්බුලකච්චානත්ථේරගථා	...	...	72
156.	ඛිතකත්ථේරගාථා	...	...	72
157.	සෙලිසසරියපුත්තත්ථේරගාථා	...	..	72
158	භිසහත්ථේරගාථා	...	...	72
159	උසභත්ථේරගාථා	...	...	74
160.	කපපටකුරත්ථේරගාථා	...	...	74
	චතුත්ථෝ වග්ගෝ නිට්ඨිතෝ.			
	පඤ්චමෝ වග්ගෝ			76-80
161.	කුමාරකස්සපත්ථේරගාථා	...	...	76
162	ධම්මපාලත්ථේරගාථා	...	..	76
163.	බ්‍රහ්මාලිත්ථේරගාථා	...		76
164.	මොඝරාජත්ථේරගාථා	...	...	78
165	විසාඛපඤ්චාලපුත්තත්ථේරගාථා	...	...	78
166.	චූළකත්ථේරගාථා	..	...	78
167.	අනුපමත්ථේරගාථා	..	...	80
168	විජිතත්ථේරගාථා	..	...	80
169.	සඤ්ඡිතත්ථේරගාථා	...	...	80
	පඤ්චමෝ වග්ගෝ නිට්ඨිතෝ.			
	දුකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.			
	තිකනිපාතෝ			82-92
170.	අඞ්ගණිකභාරද්වාජත්ථේරගාථා	...	..	82
171.	පච්චයත්ථේරගාථා	...	...	82
172.	බකකුලත්ථේරගාථා	...	...	82
173.	ධනිඅත්ථේරගාථා	...	...	84
174	මාතඞ්ගපුත්තත්ථේරගාථා	...	...	84
175.	බ්‍රහ්මායුසොභිතත්ථේරගාථා	...	...	84
176.	වාරණත්ථේරගාථා	...	...	86
177.	පසසිකත්ථේරගාථා	...	...	86
178	යසොජත්ථේරගාථා	...	...	86
179.	සාරිමත්තියත්ථේරගාථා	..	..	88
180.	උපාලිත්ථේරගාථා	...	...	88
181	උත්තරපාලත්ථේරගාථා	..	...	88
182.	අනිහුතත්ථේරගාථා	...	...	90
183.	ගාතමත්ථේරගාථා	...	...	90
184.	හාරිතත්ථේරගාථා	...	...	90
185.	විමලත්ථේරගාථා	...	..	92
	තිකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.			

විසයා				පිටඋඛකා
	චතුක්කනිපාතෝ			**94 102**
186.	ණාගසමාලත්‍ථේරගාථා	...	...	94
187	භගුත්‍ථේරගාථා	...	...	94
188	සභියත්‍ථේරගාථා	...	...	94
189	නන්‍දකත්‍ථේරගාථා	...	...	96
190.	ජම්බුකත්‍ථේරගාථා	...	...	96
191	සෙනකත්‍ථේරගාථා	...	...	96
192.	සමිඝුතත්‍ථේරගාථා	...	...	98
193.	රාහුලත්‍ථේරගාථා	...	...	98
194	වන්‍දනත්‍ථේරගාථා	...	...	98
195.	ධම්මිකත්‍ථේරගාථා	...	...	100
196	සපකත්‍ථේරගාථා	...	..	100
197.	මුදිතත්‍ථේරගාථා	...	...	102
	චතුක්කනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.			
	පඤ්චකනිපාතෝ			**104 114**
198	රාජදත්තත්‍ථේරගාථා	...	..	104
199.	සුභූතත්‍ථේරගාථා	...	...	104
200.	සිරිමානන්‍දත්‍ථේරගාථා	...	.	106
201.	සුමනත්‍ථේරගාථා	...	..	106
202.	වඩ්ඩත්‍ථේරගාථා	...	...	108
203	නදීකස්සපත්‍ථේරගාථා	...	..	108
204	ගඝාකස්සපත්‍ථේරගාථා	...	..	110
205	වක්කලිත්‍ථේරගාථා	...	..	110
206	විජිතසෙනත්‍ථේරගාථා	...	...	112
207.	යසදත්තත්‍ථේරගාථා	...	...	112
208.	සොණකුටිකණ්ණත්‍ථේරගාථා	...	...	114
209.	සොභිතත්‍ථේරගාථා	...	...	114
	පඤ්චකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.			
	ඡක්කනිපාතෝ			**118-132**
210.	උරුවෙල කස්සපත්‍ථේරගාථා	...	...	118
211.	තෙකිච්ඡිකානිත්‍ථේරගාථා	...	..	118
212.	මහානාගත්‍ථේරගාථා	...	...	120
213.	කුලලත්‍ථේරගාථා	...	...	120
214	මාලුක්‍යපුත්තත්‍ථේරගාථා	...	...	122
215.	සපදානත්‍ථේරගාථා	...	...	122
216.	කාතියානත්‍ථේරගාථා	...	...	124
217.	මිගජාලත්‍ථේරගාථා	...	...	124
218	ජෙන්තත්‍ථේරගාථා	...	...	126
219.	සුමනත්‍ථේරගාථා	...	.	126
220.	නහාතකමුනිත්‍ථේරගාථා	...	...	128
221.	බ්‍රහ්මදත්තත්‍ථේරගාථා	...	...	128
222.	සිරිමන්‍දත්‍ථේරගාථා	...	...	130
223	සබ්බකාමිත්‍ථේරගාථා	...	...	132
	ඡක්කනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.			

විසයා				පිටඩකා
	ඡනෙකනිපාතො			134-138
224.	සුන්දරසමුද්දතෙේරගාථා	...	...	134
225.	ලකුණ්ඩකභද්දියතෙේරගාථා	...	...	134
226.	භද්දතෙේරගාථා	...	...	136
227.	සොපාකතෙේරගාථා	...	...	138
228.	සරභඞ්ගතෙේරගාථා	...	...	138
	ඡනෙකනිපාතො නිට්ඨිතො.			
	අට්ඨකනිපාතො			142-146
229.	මහාකච්චායනතෙේරගාථා	...	...	142
230.	සිරිමිත්තතෙේරගාථා	...	...	144
231.	මහාපන්ථකතෙේරගාථා	...	...	146
	අට්ඨකනිපාතො නිට්ඨිතො.			
	නවකනිපාතො			148
232.	භූතතෙේරගාථා	...	...	148
	නවකනිපාතො නිට්ඨිතො.			
	දසකනිපාතො			152-162
233.	කාළුදායිතෙේරගාථා	...	...	152
234.	එකවිහාරියතෙේරගාථා	...	...	154
235.	මහාකපිනතෙේරගාථා	...	...	154
236.	චුල්ලපන්ථකතෙේරගාථා	...	...	156
237.	කප්පතෙේරගාථා	...	...	158
238.	උපසෙනතෙේරගාථා	...	...	160
239.	අපරගොතමතෙේරගාථා	...	...	162
	දසකනිපාතො නිට්ඨිතො			
	එකාදසනිපාතො			161
240.	සඞ්කිච්චතෙේරගාථා	...	...	164
	එකාදසනිපාතො නිට්ඨිතො			
	දවාදසනිපාතො			166-168
241.	සීලවතෙේරගාථා	...	...	166
242.	සුනීතතෙේරගාථා	...	..	168
	ඛාදසනිපාතො නිට්ඨිතො.			
	තෙරසනිපාතො			172
243.	සොණකොළිවිසතෙේරගාථා	...	...	172
	තෙරසනිපාතො නිට්ඨිතො			

විසයා				පිටඅඞ්කා
		චුද්දසනිපාතො		**174-176**
244.	ඛදිරවනියරෙවතත්ථේරගාථා	...	...	174
245.	සොදත්තත්ථේරගාථා	...	...	176
		චුද්දසනිපාතො නිට්ඨිතො.		
		සොළසනිපාතො		**180-182**
246.	අසුසූකොණ්ඩඤ්ඤත්ථේරගාථා	...	...	180
247.	උදායිත්ථේරගාථා	...	...	182
		සොළසනිපාතො නිට්ඨිතො.		
		වීසතිනිපාතො		**186-218**
248.	අධිමුත්තත්ථේරගාථා	...	...	186
249.	පාරාසරියත්ථේරගාථා	...	...	188
250.	තෙලකානිත්ථේරගාථා	...	...	192
251.	රට්ඨපාලත්ථේරගාථා	...	...	196
252.	මාලුඞ්කාපුත්තත්ථේරගාථා	...	...	200
253.	සෙලත්ථේරගාථා	...	...	204
254.	භද්දියත්ථේරගාථා	...	...	208
255.	අඞ්ගුලිමාලත්ථේරගාථා	...	...	210
256.	අනුරුද්ධත්ථේරගාථා	...	...	214
257.	පාරාසරියත්ථේරගාථා	...	...	218
		වීසතිනිපාතො නිට්ඨිතො.		
		තිංසනිපාතො		**224-234**
258.	පුස්සත්ථේරගාථා	...	...	224
259.	සාරිපුත්තත්ථේරගාථා	...	...	228
260.	ආනන්දත්ථේරගාථා	...	...	234
		තිංසනිපාතො නිට්ඨිතො.		
		චත්තාලීසනිපාතො		**242**
261.	මහකස්සපත්ථේරගාථා	...	...	242
		චත්තාලීසනිපාතො නිට්ඨිතො.		
		පඤ්ඤාසනිපාතො		**250**
262.	තාලපුටත්ථේරගාථා	...	...	250
		පඤ්ඤාසනිපාතො නිට්ඨිතො.		
		සට්ඨිනිපාතො		**211**
263.	මහාමොග්ගල්ලානත්ථේරගාථා	...	...	211
		සට්ඨිනිපාතො නිට්ඨිතො.		
		සත්තතිනිපාතො		**211**
264.	වඞ්ගීසත්ථේරගාථා	...	...	211
		සත්තතිනිපාතො නිට්ඨිතො.		

සුත්තන්තපිටකෙ

ථෙරගාථාපාළි

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

ථෙරගාථා

සුත්තනිපාතෙ

ථෙරගාථාපාලි

නිදානගාථා

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

සීහානං' ව නදනානං දුසීනං ගිරිගබ්භරෙ
සුණාථ භාවිතත්තානං ගාථා අත්තූපනායිකා.

යථාබලා යථාගොත්තා යථාධම්මවිහාරිනො
යථාඋමුත්තා සප්පඤ්ඤා විහරිංසු අතන්දිතා.

තත්ථ තත්ථ විපස්සිත්වා ථුසිත්වා අච්චුතං පදං
කතනත්තා පච්චවෙක්ඛනත්තා ඉමමත්ථමභාසිසුං.

එකකනිපාතො

1. 1. 1

1. ඡන්නා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා වස්ස දෙව යථාසුඛං
චිත්තං මෙ සුසමාහිතං විමුත්තං ආතාපී විහරාමි වස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුභූතිත්ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුභූතිත්ථෙරගාථා.

1. 1. 2

2. උපසන්තො උපරතො මන්තභාණී[1] අනුද්ධතො
ධුනාති පාපකෙ ධම්මෙ දුමපත්තං ව මාලුතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකොට්ඨිතො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මහාකොට්ඨිතත්ථෙරගාථා.

---

1 මන්තභාණී-සීමු 2.

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

ථේරගාථා

නිදානගාථා

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

1. ගිරිගුහායෙහි සිඳ දෙන, දළ ඇති සිංහයන් වැනි වැඩී සිත් ඇති ආර්‍යයන් තමන් පිළිබඳ වූ ගෙනහැර දැක්වූ ගාථාවන් අසවු.

2. (සුහූති ආදි) යම් යම් නම් ඇති (ගෞතම ආදි) යම් යම් ගොත්‍ර ඇති යම් බදු සමාපත්තිවිහරණ ඇති, ශ්‍රද්ධා අධිමුක්ති ඇති, ත්‍රිහෙතුක කර්මජ ප්‍රඥාවෙන් ප්‍රඥ ඇත්තෝ අනලස් වූ වාසය කළාහු ද,

3. ඔහු ඒ ඒ තන්හි විවසුන් වඩා නිවන්සුව ලැබ කෘතාන්න සඞ්ඛ්‍යාත අග්‍රඵලය නුවණින් සලකා බලනුවෝ මේ (අත්තානුපත්තාසිකගාථා) අවිය වදළහ.

එකකනිපාතය

1. 1. 1

1. මා ගේ කුවිය සොයන ලද, (එහෙයින් මා) සුව ඵලවසි, වාතපිඩා රහිත ඇා, මෙඝය, රිසිසේ වසිනු මැන. මා ගේ සිත මොනොවට සමාහිත වූයේ ඇා, (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) වෙසෙසින් මිදුණේ සි, ආරබ්ධවීර්‍ය්‍ය ඇති වා වෙසෙම්. මෙඝය, (එහෙයින්) වසිනු මැන.

නොහොත් මා ගේ ආත්මභාවය සංවෘත ඇා, එහෙයින් මා සුඛප්‍රාප්ත ඇා, නිහතමාන ඇා, මෙඝය, රිසිසේ වසිනු මැන, මා ගේ සිත මොනවට සමාහිත වූයේ ඇා, විමුක්ත ඇා, (මම) ආරබ්ධවීර්‍ය්‍ය ඇති වා වෙසෙම්, මෙඝය, (එහෙයින්) වසිනු මැන.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සුහූති ස්ථවිරයන් වහන්සේ මේ ගාථාව වදළහ.

සුහූති ස්ථවිරගාථා සි.

1. 1. 2

2. සත්ත්වයන් ඉදුරන් ඇති පවින් වැළැකුණු නුවණින් පිරික්සා බණසුලු උඩහු නො වූ (කොටිසිත මහණ) පවත රැක්පතක් මෙන් පාපධර්මයන් දුරු කෙරේ.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂ්මත් මහාකොටිසිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ වදළහ.

මහාකොටිසිත ස්ථවිරගාථා සි.

1. 1. 3

3. පස්සථ ඉමං පස්ස තථාගතානං
අග්ගි යථා පජ්ජලිතෝ[1] නිසීථේ
ආලෝකදා චක්ඛුමදා භවන්ති
යේ ආගතානං විනයන්ති කඞ්ඛං'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කඞ්ඛාරේවතෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කඞ්ඛාරේවතත්ථේරගාථා.

1. 1. 4

4. සබ්භිරේව සමාසේථ පණ්ඩිතේහත්ථදස්සිභි[2]
අත්ථං මහන්තං ගම්භීරං දුද්දසං නිපුණං අණුං
ධීරා සම්බිගවේජන්ති අප්පමත්තා විචක්ඛණා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පුණ්ණෝ මන්තාණීපුත්තෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණත්ථේරගාථා.

1. 1. 5

5. යෝ දුද්දමියෝ[3] දමේන දන්තෝ දබ්බෝ සන්තුසිතෝ විතිණ්ණකඞ්ඛෝ
විජිතාවී අපේතභේරවෝ හි දබ්බෝ සෝ පරිනිබ්බුතෝ ඨිතත්තෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දබ්බෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දබ්බත්ථේරගාථා.

1. 1. 6

6. යෝ සිතවනං උපාගා[4] භික්ඛු එකෝ සන්තුසිතෝ සමාහිතත්තෝ
විජිතාවී අපේතලෝමහංසෝ රක්ඛං කායගතාසතිං ධිතීමා'ති.[5]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිතවනියෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිතවනියත්ථේරගාථා.

1. 1. 7

7. යෝපානුදී මච්චුරාජස්ස සේනං
නළසේතුං ව සුදුබ්බලං මහෝඝෝ
විජිතාවී අපේතභේරවෝ හි
දන්තෝ සෝ පරිනිබ්බුතෝ ඨිතත්තෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හලිද්දියෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

හලිද්දියත්ථේරගාථා.

---

1 පජ්ජලිතෝ-PTS, සීමු
2 භත්ථදස්සිභි - සීමු 1, 2
3 දුද්දමියෝ - PTS
4 උපගා - සීමු 1, 2 උපාගා -
5 ඨිතීමා'ති - සීමු 1, 2

1. 1. 3

3. යම් කෙනෙක් තමන් වෙත පැමිණියවුන් ගේ සෑක දුරලන් ද, නුවණ එළිය දෙන්නාහු වෙත් ද, පැණැස දෙන්නාහු වෙත් ද, මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි ඇවිලෙන ගින්නක් බදු වූ ඒ තථාගතවරුන් ගේ මේ ප්‍රඥාමහිමය බලනු මැනැවි.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂ්මත් කඛාරෙවත සථවිරයන් වහන්සේ වදාළහ.

කඛාරෙවත සථවිරගාථා සි

1. 1. 4

4. ප්‍රාඥ වූ යථාර්තය දක්නාසුලු වූ සත්පුරුෂයන් සමග මැ එක්වවු, අප්‍රමාද වූ විචක්ෂණ වූ ප්‍රාඥයෝ මහත් වූ ගැඹුරු වූ දුකසේ දැක්කයුතු වූ නිපුණ වූ සියුම් වූ අර්ථය (සිව්සත්) අවබොධ කෙරෙත්.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂ්මත් මන්නානිපුත්‍ර පුණ්ණ සථවිරයන් වහන්සේ වදාළහ.

පුණ්ණ සථවිරගාථා සි.

1. 1. 5

5 දමනයට දුෂ්කර වූ යමෙක් ආර්‍යමාර්ගයෙන් දෝහෝ නොහොත් පුරුෂදම්‍යසාරථිහු විසින් දමනය කරන ලද්දේ ද, භවය වූ සන්තුෂ්ට වූ දුරු කළ සෑහ ඇති දිනතලද කෙලෙස් ඇති, පහ වූ බිය ඇති අවලසවභාවයට පැමිණි ඒ 'දබ්බ' මහණ කෙලෙසපරිනිර්වාණයෙන් පිරිනිවියේ සි.

මෙසේ මේ ගාථාව ආයුෂ්මත් දබ්බසථවිරයන් වහන්සේ ...

දබ්බ සථවිරගාථා සි.

1. 1 6

6. යම් මහණෙක් (විවේක සුව පතා) සීතවනයට පැමිණියේ ද ධෘතිමත් වූ ඒ මහණ හුදෙකලා වූයේ සතුටු වූයේ එකඟසිතැත්තේ කෘගියාසි රක්නේ දිනනලද කෙලෙසුන් ඇත්තේ පහ වූ ලොමුදහ ඇත්තේ සි.

මෙසේ ... සීතවනවැසි සම්භූත සථවිරයන් වහන්සේ ...

සම්භූත සථවිරගාථා සි.

1. 1. 7

7. මහත් වූ ඕසය ඉතා දුබුල් වූ නළහෙයක් මෙන් යමෙක් (කෘමාදි) මරසෙන් (අග්‍රමාර්ගයෙන්) දුරු කෙළේ ද, කෙලෙසුන් දිනු පහ වූ බිය ඇති දැමුණා වූ (කෙලෙසපරිනිර්වාණයෙන්) පිරිනිවි හෙතෙම අකම්පය වූ සිත් ඇත්තේ සි.

මෙසේ .. හල්ලිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

හල්ලිය සථවිරගාථා සි.

1. 1. 8

8. යො දුද්දමියො[1] දමෙත දන්තො වීරො සන්තුසිතො විතිණ්ණකඞ්ඛො
විජිතාවි අපෙතලොමහංසො වීරො සො පරිනිබ්බුතො සිතත්තො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වීරො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වීරත්ථෙරගාථා.

1. 1. 9

9. සවාහතං න දූරාගතං ඉසිදං දුම්මනිතං මම
සංවිහත්තෙසු ධම්මෙසු යං සෙට්ඨං තදුපාගමිම්හ.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පිළින්දවච්ඡ ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පිළින්දවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 1. 10

10. විහරි අපෙකඛං ඉධ වා හුරං වා
යො වෙදගූ සම්මතො යතත්තො
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනූපලිත්තො
ලොකස්ස ඛෙත්තඤ්ඤූ උදයබ්බයඤ්ඤූ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පුණ්ණමාසො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණමාසත්ථෙරගාථා.

පඨමො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

සුහූති කොටිසතො ථෙරො කඞ්ඛාරෙවතඝම්මතො[2]
මහානාමිපුත්තත්තා දබ්බා ච සිතවනියො ච භල්ලියො
වීරො පිළින්දවච්ඡා ච පුණ්ණමාසො තමොහුදෙ'ති.

---

1 දුද්දමියො - PTS
2 සුබ්බතො - PTS

1. 1. 8

8. දුකසේ දමනය කළයුතු යමෙක් ආර්‍යීමාර්ගයෙන් දෝහෝ නොහොත් පුරුෂදම්‍යසාරථිහු විසින් දමනය කරනලද්දේ ද, වීර වූ සතුරුබව වූ දුරු කළ සැක ඇති කෙලෙසුන් දිනූ පහ වූ ලොමුදහ ඇති ඒ වීර මහණ පිරිනිවියේ (එහෙයින් මැ) අවලසවභාව ඇත්තේ සි.

මෙසේ ... ආයුෂ්මත් වීර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වීර ස්ථවිරගාථා සි.

1. 1. 9

9. මේ මාගේ සවාගතයෙකි, (එහෙයින් මැ) දුරාගතයෙක් නොවෙයි, මේ මා විසින් වරදවාගත් සිතිවිල්ලෙක් ද නොවෙයි, කවර හෙයින යත්: (දුඃඛාදි) ප්‍රකාරයෙන් බෙදනලද ධර්මයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වූ යම් සිව්සස්දහමෙක් වේ නම් එය ලදිම් ද එහෙයිනි.

මෙසේ ... ආයුෂ්මත් පිළිඳවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පිළිඳවච්ඡ ස්ථවිරගාථා සි.

1. 1. 10

10. යමෙක් මේ අත්බැව්හි හෝ පරඅත්බැව්හි නොහොත් ආධ්‍යාත්මික බාහිර ආයතනයන්හි තෘෂ්ණාව වෙසෙසින් දුරු කෙළේ ද මහනුවණින් (නිවනට) ගිය සන්තුන් වූ (මාර්ගසංවරයෙන්) සංයත වූ සිතැති හෙතෙම (උපාදානස්කන්ධ) ලෝකයා ගේ උදය ව්‍යය ද දැනැ සියලු ආලම්බනධර්මයන්හි නොඇලුණේ වේ.

මෙසේ පුණ්ණමාස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණමාස ස්ථවිරගාථා සි.

ප්‍රථම වර්ගය සි.

උද්දානය:

සුහූති ස්ථවිර ද කොටසිත ස්ථවිර ද සබ්බාරෙවත ස්ථවිර ද මන්තානිපුත්‍ර (පුණ්ණ) ස්ථවිර ද දබ්බ ස්ථවිර ද සීතවන වැසි (සමිඳුන) ස්ථවිර ද හලිද්දිය ස්ථවිර ද වීර ස්ථවිර ද පිළිඳවච්ඡ ස්ථවිර ද දුවිදු අදුරු දුරු කරන පුණ්ණමාස ස්ථවිර දැ සි (ප්‍රථමවර්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.)

1. 2. 1

11. පාමොජ්ජබහුලෝ[1] භික්ඛු ධම්මෙ බුද්ධපවෙදිතෙ
අධිගච්ඡෙ පදං සන්තං සඞ්ඛාරූපසමං සුඛන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චූළවච්ඡෝ[2] ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චූළවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 2. 2

12. පඤ්ඤාබලී සීලවතූපපන්නෝ
සමාහිතෝ ඣානරතෝ සතීමා
ඔදත්තියං හොජනං භුඤ්ජමානෝ
කඞ්ඛෙථ කාලං ඉධ ජීතරාගෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාවච්ඡෝ[3] ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මහාවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 2. 3

13. නීලබහවණ්ණා රුචිරා සීතවාරී සුවිත්ථතා
ඉන්දගොපකසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති ම'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වනවච්ඡෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වනවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 2. 4

14. උපජ්ඣායෝ මං අවච[4] ඉතෝ ගච්ඡාම[5] සිවිකා
ගාමෙ මෙ වසති කායෝ අරඤ්ඤං මෙ ගතෝ මනෝ
සෙමානකෝ පි ගච්ඡාම් නත්ථි සඞ්ගා විජානත'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මතෝ වනවච්ඡස්ස ථෙරස්ස සාමණෙරෝ
ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වනවච්ඡත්ථෙරසාමණෙරගාථා.

1. 2. 5

15. පඤ්ච ඡින්දෙ පඤ්ච ජහෙ පඤ්ච චුත්තරි භාවයෙ
පඤ්චසඞ්ගාතිගෝ භික්ඛු ඔඝතිණ්ණෝ'ති වුච්චතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුණ්ඩධානෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුණ්ඩධානත්ථෙරගාථා.

1. 2. 6

16. යථා පි හදෙ ආජඤ්ඤෙ සඞ්ගලාවතනී සිවී
ගච්ඡති අපකසිරෙන එවං රත්තින්දිවා මම
ගච්ඡති අපකසිරෙන සුඛෙ ලද්ධෙ නිරාමිසෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බෙල්ලට්ඨසීසෙ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති

බෙල්ලට්ඨසීසත්ථෙරගාථා.

---

1 පාමුජ්ජබහුලෝ - PTS 2 චූළගවච්ඡෝ - සීමූ 1, 2 3 මහාගවච්ඡෝ - සීමූ 1, 2
4 අවවසි - 5 ගච්ඡාම් - PTS

1. 2. 1

11. බුදුරදුන් වඳුළ (නමලොවුතුරු) දහමිහි ප්‍රමෝද බහුල වූ මහණ තෙම ශාන්තපද වූ සංඝකාරයන් ගේ ව්‍යුපශම සඞ්ඛ්‍යාත (නිවන්) සුවය විඳිනේ සි.

මෙසේ ... චූළවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

චූළවච්ඡ ස්ථවිරගාථා සි.

1. 2. 2

12. (පාරිහාරිය විපස්සනා වශයෙන්) ප්‍රඥාබල ඇති (සිවිපිරිසුදු) සිල-යෙන් හා (ධුතධම්ම සඞ්ඛ්‍යාත) ව්‍රතයෙන් සම්භාවනා වූ එකඟයෙන් ඇති ධ්‍යානයෙහි ඇලුණු මනාසිහි ඇති (කායසක්ඛි ආදි අර්හයෙන් නොවෙත් වැ අඟර වළඳන මෙ සසුන්හි රහතන් වහන්සේ (අනුපාදා පරිනිබ්බාණ) කාලය අපේක්ෂා කරන්නාහු සි.

මෙසේ මහාවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මහාවච්ඡ ස්ථවිරගාථා සි.

1. 2. 3

13. නිල්වලා බඳු වූ පැහැපත් සිහිල්දිය ඇති, සුවිශුද්ධභූමිභාග ඇති, රතිදුගොංවත් විසින් වැසුණු ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

මෙසේ ... වනවච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වනවච්ඡ ස්ථවිරගාථා සි.

1. 2. 4

14. ''සීවකය, මෙයින් වනයට යම්හ'' සි උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ මට කීහ, මා ගේ කය ගම්හි වෙසෙයි, (එහෙත්) මා ගේ සිත අරණ්‍යයට ගියේ සි, හෝනෙම් නමුදු යෙම්, (කාමයෙහි ආදීනව හා නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි අනුසස්) දන්නවුන් ගේ (කිසිවක) ඇලීමෙක් නැති.

මෙසේ ආයුෂ්මත් වනවච්ඡ තෙරුන් ගේ හෙරණුන්දැ ...

වනවච්ඡත්ථේර සාමණේරගාථා සි.

1. 2. 5

15. (ඔරම්භාගිය සංයෝජන) පස සිඳින්නේ යැ, (උද්ධම්භාගිය සං-යෝජන) පස දුරුලන්නේ යැ, මත්තෙහි (ශ්‍රද්ධාදි ඉන්ද්‍රියයන්) පස ද, වඩන්නේ යැ, (රාගාදි) පසුව සඞ්ගයන් ඉක්ම ගිය මහණ තෙම ඔඝතිණ්ණ (කාමාදිචතුරෝඝයන් තරණය කෙළේ) යයි කියනු ලැබේ.

මෙසේ ආයුෂ්මත් කුණ්ඩධාන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුණ්ඩධාන ස්ථවිරගාථා සි.

1. 2. 6

16. අං ඇති සොඳුරු ආජානීයවෘෂභයෙක් භඞ්ගලපථයෙහි (ගිවිටෙහි) යම්සේ නිදුකින් යේ ද, එ සෙයින් මට දවරැ නිදුනින් ඉක්මෙසි. (මා විසින්) නිරාමිස (පලසම්බන්) සුවය ලබන ලද්දේ සි.

මෙසේ ... බෙල්ලට්ඨසීස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බෙල්ලට්ඨසීස ස්ථවිරගාථා සි.

1. 2. 7

17. මිද්ධි යදි හොති මහග්ඝසො ච
නිද්දායිතා සමපරිවත්තසායී
මහාවරාහොව නිවාපපුට්ඨො
පුනප්පුනං ගබ්භමුපෙති මන්දො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දාසකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දාසකත්ථෙරගාථා.

1. 2. 8

18 අහු බුද්ධස්ස දයාදෙ භික්ඛු හෙසකලාවනෙ
කෙවලං අට්ඨිකසඤ්ඤඤ[1] අථාරී පඨවිං ඉමං
මඤ්ඤේ'හං කාමරාහං සො ඛිපමෙව පහිස්සතීති.

ඉත්ථ සුදං ආයස්මා සිඟාලපිතා[2] ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිඟාලපිතුත්ථෙරගාථා.

1. 2. 9

19 උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා උසුකාරා නමයන්ති තෙජනං
දාරුං නමයන්ති තච්ඡකා අත්තානං දමයන්ති සුබ්බතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුණ්ඩලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුණ්ඩලත්ථෙරගාථා.

1. 2. 10

20. මරණෙ මෙ භයං නත්ථි නිකන්ති නත්ථි ජීවිතෙ
සන්දෙහං නික්ඛිපිස්සාමි සම්පජානො පතිස්සතොව'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අජිතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අජිතත්ථෙරගාථා.

දුතියො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

චූළවච්ඡ මහාවච්ඡ වනවච්ඡ ච සීවකො
කුණ්ඩධානො ච බෙලට්ඨි දාසකො ච තතොපරි
සිඟාලපිතිකො ථෙරො කුණ්ඩලො ච අජිතො දසා'ති.

---

1 අට්ඨිකසඤ්ඤඤ -PTS 2 සිඞ්ගාලපිතා - PST.

1. 2. 7

17. යම් කලෙකැ මද නුවණැත්තේ පිනමිදියෙන් මඩනා ලදුයේ බොහෝ කොට අහර බුදින්නේත් වේ ද නිදනසුලු වූයේ පෙරැළි පෙරැළී නිදන්නේත් වේ ද හෙතෙම සූරාබහින් පුස්නාලද මහසූරකු සෙයින් පුනපුනා ගැබට වදී. (සසර උපදී යි සේ යි)

මෙසේ .. දසක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

දසක ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 8

18. බුදුන් ගේ (නවලොවුතුරැදහම්) දයාද ඇති මහණෙක් හේස-කලාවනයෙහි වෙසි. (හෙතෙම) මේ සියලු (ආත්මභාව සඞ්ඛ්‍යාත) පෘථිවිය 'අධිෂ්ඨික' සංඥයෙන් පතුළේ ය, හෙතෙම වහාම, කාමරාගය ප්‍රහීණ කෙරේ යයි මම හඟිමි.

මෙසේ ... සිඟාලපිතා ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිඟාලපිතා ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 9

19. දියාළුවෝ දිය (රිසි රිසි තැනට) ගෙනයෙති, නිවඩුවෝ නිය (රිසිසේ) නමති, (රිජු කෙරෙති යි සේ යි). දැව වඩුවෝ දැවය නමති එසේම ශීලාදි මනා පැවැතුම් ඇත්තාහු තමා (සිත) දමනය කෙරෙත්,

මෙසේ ... කුණ්ඩල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුණ්ඩල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 2. 10

20 මට මරණයෙහි බියෙක් නැත, ජීවිතයෙහි අපේක්ෂාවක් නැති, සම්‍යග්ඥාන ඇත්තෙම් එළඹැසිරිසිහි ඇත්තෙම් සිය සිරුර බහාතබන්නෙම්.

මෙසේ .. අජිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අජිත ස්ථවිරගාථා යි.

දුතියය වගීය යි.

උද්දානය:

වුලවච්ඡ ස්ථවිර යැ, මහාවච්ඡ ස්ථවිර යැ, වනවච්ඡ ස්ථවිර යැ, සීවක ස්ථවිර යැ, කුණ්ඩධාන ස්ථවිර යැ, බෙල්ලට්ඨසීස ස්ථවිර යැ, දසක ස්ථවිර යැ, ඉත් මතුයෙහි සිඟාලපිතා ස්ථවිර යැ, කුණ්ඩල ස්ථවිර යැ, අජිත ස්ථවිර යැ යි දෙවැනි වගැ තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 3. 1

21 නාහං භයස්ස භායාමි සත්ථා නො අමතස්ස කොවිදෙ
යත්ථ භයං නාවතිට්ඨති තෙන මඤ්ඤන වජ්ජාහි භික්ඛවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නිග්‍රොධො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නිග්‍රොධත්ථෙරගාථා.

1. 3. 2

22 නීලා සුගීවා සිඛිනො මොරා කාරංවියං අභිනදන්ති.
තෙ සීතවාතකද්දිතකලිතා[1] සුත්තං ඛ්‍රායං නිබ්බොධෙන්ති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චිත්තකො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චිත්තකත්ථෙරගාථා.

1. 3. 3

23. අහං ඛො වෙළුගුම්බසම්මිං භුඤ්ජාන මධුපායසං
පදක්ඛිණං සම්මසනෙන්තා ඛන්ධානං උදයබ්බයං
ඝාතුං පටිගම්සාහං විවෙකමනුබ්‍රූහයන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොසාලො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගොසාලත්ථෙරගාථා

1. 3. 4

24. අනුවස්සිකො පබ්බජිතො පස්ස ධම්මසුධම්මතං
නිසෙසො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුගන්ධො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුගන්ධත්ථෙරගාථා.

1. 3. 5

25. ඔහාසජාතං ථලගං චිත්තං යස්ස අභිණ්හසො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නන්දියො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නන්දියත්ථෙරගාථා.

---

1 ඝීතවාතකලිතා - PTS.

1. 3. 1

21. මම භය (ජාතිජරාමරණාදි) හෙතුයෙන් නො බිමි, අප ගේ ශාස්තෘහු අමෘතයෙහි නිපුණයහ. යම් නිවනෙකැ බිය නො බැසගෙන සිටී නම් භික්ෂූහු ඒ ආර්‍යමාර්ගයෙන් එහි යෙත්.

මෙසේ ... නිග්‍රෝධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නිග්‍රෝධ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 2

22. නිල්වත් මනා ගෙල ඇති සිළු ඇති මොහරු ''කාරංවී' වෙනෙහි වෙසෙසින් නදදෙති, ඔහු (මෙඝකාලයෙහි) ශීතවාතයෙන් හටගත් ''කලි' යන මිහිරි හඬ ඇත්තාහු නිදා සිටියහු ධ්‍යාන කරන්නහු ප්‍රබෝධ කෙරෙත්:

මෙසේ ... චිත්තක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

චිත්තක ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3 3

23. මම හුණගොමුයෙහි මිහිමුසු කිරිබත වළඳා, (ශාස්තෘන් වහන්සේ ගේ) අවවාදය මොනොවට පිළිගත්තෙමි සකාඛයන් ගේ උදයව්‍යය විදර්ශනා කෙරෙමින් විවෙකය වඩමින් (පෙර විසූ) සානුවට (පර්වත-පාර්ශ්වයෙහි සමභූමියට) වටාලා යන්නෙමි.

මෙසේ ... ගෝසාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගෝසාල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 4

24. පැමිදි එක්වස් ඇතියෙහි, ධර්මයා ගේ (සවාක්ඛාතතාදි) සුධර්මත්වය බලව, (තොප විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද යෑ, සම්බුදුන් ගේ අවවාදය කරනලදි.

මෙසේ .. සුගන්ධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුගන්ධ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 5

25. යම් මහණක්හු ගේ සිත එක්වත් හටගත් ඥානවහාස ඇත්තේ අග්‍රඵලයට පැමිණියේ වේ ද, මාරය, එබදු මහණහු ගටා තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි

මෙසේ ... නන්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

නන්දිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 3. 6

26. සුණිසා සුභාසිතං වාචං බුද්ධසාදිච්චබන්ධුනෝ
පච්චබ්‍යධිං හි නිපුණං වාලග්ගං උසුනා යථා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උභයෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උභයත්ථේරගාථා.

1. 3. 7

27. දබ්බං කුසං පොටකිලං උසීරං මුඤ්ජබබ්බජං[1]
උරසා පහුදිස්සාම[2] විවේකමනුබ්‍රූහයන්හි.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ලොමසකඞ්ගියෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ලොමසකඞ්ගියත්ථේරගාථා.

1. 3. 8

28. කච්චි නෝ වත්ථපසුතෝ කච්චි නෝ හුසාරතෝ
කච්චි සීලමයං ගන්ධං කිං නං වායසි[3] තෙතරා පජා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජම්බුගාමිකපුත්තෙනා ථේරෝ ගාථං
අභාසිත්ථා'ති

ජම්බුගාමිකත්ථේරගාථා.

1. 3. 9

29. සම්මන්නාමයමත්තානං උසුකාරෝ'ව තෙජනං
චිත්තං උජුං කරිත්වාන අවිජ්ජං භින්ද[4] භාරිතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භාරිතෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

භාරිතත්ථේරගාථා.

1. 3. 10

30 ආබාධෙ මෙ සමුප්පන්නෙ සති මෙ උපපජ්ජථ
ආබාධෝ මෙ සමුප්පන්නෝ කාලෝ මෙ නපපමජ්ජිතුනති.

ඉත්ථ සුදං ආයස්මා උත්තියෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උත්තියත්ථේරගාථා.

තතියෝ වග්ගෝ

තස්සුද්දානං

නිග්‍රෝධෝ චිත්තකෝ ථේරෝ ගොසාලත්ථේරෝ සුගත්ථෝ
නන්දියෝ උභයෝ ථේරෝ ථේරෝ ලොමසකඞ්ගියෝ
ජම්බුගාමිකපුත්තෙනා ච භාරිතෝ උත්තියෝ ඉසීති

1. මුඤ්ජපබ්බජං - PTS. 2. පහුදඞ්ගිස්සාම් - PTS. 3. වාසි - PTS.
4 ජින්ද - PTS.

1. 3 6

26. සුයඃබඹු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ සුභාෂිතය අසා (දසෂ දුනුවායකු) වලග හියෙන් විදුනාක් මෙන් සියම් වූ නිරොධසතය අවබොධ කෙළෙම්.

මෙසේ ... අභය සථවිරයන් වහන්සේ ...

අභයසථවිරගාථා සි.

1. 3. 7

27. විවේකසුව වඩනුයෙම් නිතණ කුසතණ වැලුක් සුවදහොට මුදුතණ බබුස්තණ උරයෙනුදු බැහැර කරන්නෙමි. (පයින් ඇක්මෙනු කියනු කිම.)

මෙසේ ලොමසකඞගිය සථවිරයන් වහන්සේ

ලොමසකඞගිය සථවිරගාථා සි.

1. 3. 8

28 කිම (චීවරමණඩනාදීන්) වසනුයෙහි නිරත නොවුවහු ද, කිම ශරීරමණඩනයෙහි නොඇලුණහු ද, කිම නෙපි සිල්සුවද හමවූ ද, සෙසු දුශසීලප්‍රජාව සිල්සුවද නොහමා

මෙසේ .. ජමබුගාමිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

ජමබුගාමිය සථවිරගාථා සි.

1 3. 9

29. එම්බා හාරිත, සිත (කුසිතයෙන්) නගාලව, හිවඩුවෙක් හිය මෙන් සිත ඍජු කොට ගෙන අවිදුව පළව.

මෙසේ ... හාරිත සථවිරයන් වහන්සේ ..

හාරිත සථවිරගාථා සි.

1. 3. 10

30. මට ආබාධය උපන් කල්හි "මට ආබාධයෙක් උපන, මා විසින් නොපමාවන්නට කලැ" යි මට සිහි උපනි.

මෙසේ ... උතතිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

උතතිය සථවිරගාථා සි.

තෘතීය වගීය සි

උදුනය:

නිග්‍රොධ සථවිර යැ විතතක සථවිර යැ, ගොසාල සථවිර යැ, සුගනධ සථවිර යැ, නනදිය සථවිර යැ, අභය සථවිර යැ, ලොමසකඞගිය සථවිර යැ, ජමබුගාමියපුතත සථවිර යැ, හාරිත සථවිර යැ, උතතිය සථවිර යැ යි තෘතීය වගීයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 4. 1

31. එථෙව්‍ය ඛංසෙති මකසෙති අරඤ්ඤසම්ං බ්‍රහාවනෙ
නාගො සඛාමිසීසෙව සතෝ තත්‍රාධිවාසයෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගබ්හරතීරියෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගබ්හරතීරියත්ථෙරගාථා.

1. 4. 2

32. අජරං ජීරමානෙන තපපමානෙන නිබ්බුතිං
නිම්මිස්සං පරමං සන්තිං යොගක්ඛෙමං අනුත්තරං'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුපියෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුපියත්ථෙරගාථා.

1. 4. 3

33. යථාපි එකපුත්තස්මිං පියස්මිං කුසලී සියා
එවං සබ්බෙසු පාණෙසු සබ්බත්ථ කුසලෝ සියා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොපාකෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සොපාකත්ථෙරගාථා.

1. 4. 4

34. අනාසන්නාවරා එතා නිච්චමෙව විජානතා
ගාමා අරඤ්ඤමාගම්ම තතෝ ගෙහං උපාවිසිං
තතෝ උට්ඨාය පක්කාමිං අභාමනනීය[1] පොසියෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පොසියෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පොසියත්ථෙරගාථා.

1. 4. 5

35 සුඛං සුඛත්ථෝ ලභතෙ තදුත්තරං
කිත්තිං ව පපොනි යසස්ස වඩ්ඪති
යෝ අරියමට්ඨඞ්ගිකමඤ්ඤසං උජුං
භාවෙති මග්ගං අමතස්ස පත්තියා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාමඤ්ඤකානිත්ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සාමඤ්ඤකානිත්ථෙරගාථා.

1. 4. 6

36. සාධු සුතං සාධු චරිතකං
සාධු සද අනිකෙතචිහාරෝ
අත්ථප්පවිජනං පදක්ඛිණකම්මං
එතං සාමඤ්ඤමකිඤ්චනස්සා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුමාපුත්තෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුමාපුත්තත්ථෙරගාථා.

---

1 අභාමනෙතතෝ - PTS.

1. 4. 1

31. අරණ්‍යයෙහි වූ මහවනයෙහි මැසිමදුරු ආදීන් විසින් පහස්නා ලද්දේ රණබිමහි ඇතකු සෙයින් සිහි ඇති වැ එහි ඉවසා වෙසෙන්නේ සි.

මෙසේ .. ගඛාරතීරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගඛාරතීරිය ස්ථවිරගාථා සි.

1. 4. 2

32. දිරායන ආත්මභාවයෙන් අජරය (නිවන), තැවෙන ආත්මභාවයෙන් පරමශාන්ති වූ යොගක්ෂෙම වූ නිරුත්තර වූ නිවන පිරිවටන්නෙමි. (ගතුදෙනු කරන්නෙමි සි සේ සි)

මෙසේ .. සුපථිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුපථිය ස්ථවිරගාථා සි.

1. 4. 3

33. යම්සේ ප්‍රිය වූ එක් මැ පුතු කෙරෙහි හිතෙෂි වන්නේ නම් එසේ සියලු සතුන් කෙරෙහි හැම කැන්හි හිතෙෂි වන්නේ ය.

මෙසේ ... සොපාක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සොපාක ස්ථවිරගාථා සි.

1. 4. 4

34. දන්නහු විසින් හැම කල්හි මැ තෙල මාගම්හු නො එළඹෙන ලද්දාහු උතුම් වෙති, 'පොසිය' නම් වූ මම අරණ්‍යයෙන් ගමට අවුත් ඉක්බිති ගෙට පිවිසියෙම්, ඒ යහතින් නැඟී බසකුදු නො බැණ පිටත්වූයෙම්.

මෙසේ ... පොසිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පොසිය ස්ථවිරගාථා සි.

1. 4. 5

35. යමෙක් නිවනට පැමිණෙනු සඳහා යෑපුම්ගී වූ ආර්‍යාෂ්ටාඞ්ගමාර්ගය වඩා ද ඒ පිළිවෙත් පුරන සුව කැමැත්තේ (නිරාමිස) සුවය ද ලැබෙයි, කීර්තියට ද පැමිණෙයි, ඔහු ගේ යසස ද වැඩේ.

මෙසේ ... සාමඤ්ඤකානි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සාමඤ්ඤකානි ස්ථවිරගාථා සි.

1. 4. 6

36. (දශකථාවසනු) ශ්‍රවණය මැනැවැ, ඒ අනුව හැසිරීම ද, මැනැවැ, හැමැ කල්හි (නෙලඟනිවාස වූ) පඤ්චකාමගුණයෙන් වෙන් වැ විසීම මැනැවැ, අරුත් පිළිවිසීම මැනැවැ, එය ගෞරවයෙන් පිළිගැනීම මැනැවි. තෙල කිඤ්චන (පළිබොධ) රහිත වූවහු ගේ මහණදම වේ යසි.

මෙසේ ... කුමාපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුමාපුත්ත ස්ථවිරගාථා සි.

1. 4. 7

37. ඤාණාජනපදං යන්ති විවරන්තා අසඤ්ඤතා
සමාධිං ච විරාධෙන්ති කිංසු රට්ඨචරියා කරිස්සති
තස්මා විනෙය්‍ය සාරම්භං ඛිණයෙය්‍ය අපුරක්ඛතො'ති.

ඉත්‍ථං සුදං ආයස්මතො කුමාපුත්තත්‍ථෙරස්ස සහායකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්‍ථා'ති.

කුමාපුත්තත්‍ථෙරසහායකත්‍ථෙරගාථා

1. 4 8

38. යො ඉද්ධියා සරභූං[1] අට්ඨපෙසි
සො ගවම්පති අසිතො අනෙජො
තං සබ්බසඞ්ගාතිගතං මහාමුනිං
දෙවා නමස්සන්ති භවස්ස පාරගූ'නන්ති.

ඉත්‍ථං සුදං ආයස්මා ගවම්පතිත්‍ථෙරො ගාථං අභාසිත්‍ථා'ති.

ගවම්පතිත්‍ථෙරගාථා.

1. 4. 9

39. සත්තියා විය ඔමට්ඨා ඩය්හමානො'ව මත්‍ථකෙ
කාමරාගපපහානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ'ති

ඉත්‍ථං සුදං ආයස්මා තිස්සෙෂා ථෙරො ගාථං අභාසිත්‍ථා'ති.

තිස්සත්‍ථෙරගාථා.

1. 4. 10

40. සත්තියා විය ඔමට්ඨා ඩය්හමානො'ව මත්‍ථකෙ
භවරාගපපහානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ'ති.

ඉත්‍ථං සුදං ආයස්මා වඩ්ඪමානො ථෙරො ගාථං අභාසිත්‍ථා'ති.

වඩ්ඪමානත්‍ථෙරගාථා.

චතුත්‍ථො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

ගබ්භරතිරියො සුපියො සොපාකො වෙව පොසියො
සාමඤ්ඤකානි කුමාපුත්තො කුමාපුත්තසහායකො
ගවම්පති තිස්සත්‍ථෙරො වඩ්ඪමානො මහායසො'ති.

---

1 සරබූ. - සීමු 1

1. 4. 7

37. අසංයත වැ හැසිරෙන්නාහු නොයෙක් ජනපදයට් යෙහි, චිත්ත-සමාධිය ද වරද්දාගනිති, ජනපදචාරිකාව කවර අර්ථයක් කරන්නේ ද එහෙයින්, (අරහි වශයෙන් උපන්) සාරම්භය දුරුලා (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි විසින්) නො පෙරට්ට කරන ලදුයේ ධ්‍යාන කරන්නේ යයි.

මෙසේ ... 'කුමාපුත්‍රත්‍ර' තෙරුන් ගේ සහායක සථවිරයන් වහන්සේ ...

කුමාපුත්‍රත්‍ර සථවිර සහායකථෙරගාථා යි.

1. 4. 8

38. යමෙක් ඍද්ධිබලයෙන් 'සරහු' නම් ගඟ නැවැත්වී ද, ඒ ගවම්පති තෙම (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි) නිශ්‍රය රහිත වූයේ (එහෙයින් මැ) නිකෙලෙශී වෙයි, සියලු (රාගාදිකෙලෙශ) සඞ්ගයන් ඉක්ම ගිය භවපාරයට පැමිණි ඒ මහමුනිහු දෙවියෝ නමදින් යයි.

මෙසේ ... ගවම්පති සථවිරයන් වහන්සේ ...

ගවම්පති සථවිරගාථා යි.

1. 4. 9

39. අඩයවියෙන් පහර ලද්දකු සෙයින් ද හිස ගිනි ඇවිළ ගත් කල්හි සෙයින් ද මහණ තෙම සිහි ඇති වැ කාමරාගයන් දුරුලීම පිණිස වැර වඩන්නේ යයි.

මෙසේ ... තිස්ස සථවිරයන් වහන්සේ ...

තිස්ස සථවිරගාථා යි.

1. 4. 10

40. අඩයවියෙන් පහර ලද්දකු සෙයින් ද හිස ගිනිඇවිළගත් කල්හි සෙයින් ද මහණ තෙම සිහි ඇති වැ භවරාගය දුරුලීම පිණිස වැර වඩන්නේ යයි.

මෙසේ .. වඩ්මාන සථවිරයන් වහන්සේ ...

වඩ්මාන සථවිරගාථා යි.

චතුර්ථ වග්ගය යි.

උද්දානය:

ගහවරනීය සථවිර යැ, සුපිය සථවිර යැ, සොපාක සථවිර යැ, පොසිය සථවිර යැ, සාමඤ්ඤකානි සථවිර යැ, කුමාපුත්‍ර සථවිර යැ, කුමාපුත්‍ර සහායක සථවිර යැ, ගවම්පති සථවිර යැ, තිස්ස සථවිර යැ, මහයසස් ඇති වඩ්මාන සථවිර යැ යි චතුර්වග්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 5. 1

41. විවරමනුපතන්නී විජ්ජුතා වෙහාරසස්ස ච පණ්ඩවස්ස ච
නගවිවරගතෝ ච ඛායති පුත්තෝ අපපටිමස්ස තාදිනෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිරිවඩ්ඪෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිරිවඩ්ඪත්ථේරගාථා.

1. 5. 2

42. චාලෙ උපචාලෙ සිසූපචාලෙ
පතිස්සතා නු ඛෝ විහරථ
ආගතෝ වෝ චාලං විය වෙධී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛදිරවනියෝ රෙවතෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඛදිරවනියරෙවතත්ථේර ගාථා.

1. 5. 3

43. සුමුත්තිකෝ සුමුත්තිකෝ සාහු සුමුත්තිකෝමහි තීහි බ්‍රජ්ජකෙහි
අසිතාසු මඤ්ඤ නඞ්ගලාසු මයා කුද්දාලාසු[1] මයා
යදිපි ඉධමෙව ඉධමෙව අථවා පි අලමෙව අලමෙව
ඛාය සුමඞ්ගල ඛාය සුමඞ්ගල අපපමත්තෝ විහර සුමඞ්ගලා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුමඞ්ගලෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුමඞ්ගලත්ථේරගාථා.

1. 5. 4

44. මතං වා අම්ම රොදන්ති යෝ වා ජීවං න දිස්සති
ජීවන්තං මං අම්ම පස්සන්තී කසමා මං අම්ම රොදසී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාහුත්ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සාහුත්ථේරගාථා.

1. 5. 5

45. යථාපි හදෙ ආජඤ්ඤෙසු ඛලිතා පතිතිට්ඨති
එවං දස්සනසම්පන්නා සම්මාසම්බුද්ධසාවකාති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රමණීයවිහාරිත්ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති

රමණීයවිහාරිත්ථේරගාථා

---

1 බුද්ධලාසු - සීමු 1. කුද්දලෙසු - සීමු 2. බුද්ධකුද්දලාසු - PTS.

1. 5. 1

41. විදුලිහු වෙහාරපර්වතයා ගේ ද පාණ්ඩවපර්වතයා ගේ ද විවරයෙහි (අතර) වැවෙති. අනුපම වූ තාදීහු (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) ගේ පුත්‍ර තෙම පර්වතගුහාගත වූ ධ්‍යාන කෙරේ යයි.

මෙසේ සිරිවඩ්ඪ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිරිවඩ්ඪ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 2

42. වාලා උපවාලා සීසූපවාලා හෙරණ්ණානි, (නෙපි) සිඛි ඇති වැ වෙසෙවු ද? (තියුණු තුවණ ඇති බැවින්) වාලවෙධී සවරූප වූ තොප ගේ මයිල් (සැරියුත්) තෙරණුවෝ ආහ යි.

මෙසේ .. ඛදිරවනියරෙවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛදිරවනියරෙවත ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 3

43. මොනවට මිදුණෙමි, මොනවට මිදුණෙමි, තුන්කුදුයෙන් (මම) මැනැවින් මිදුණෙමි වෙමි, මා දැකැත්තෙන් මිදීම යැ, මා ඇගුලින් මිදීම ඇ, මා හුදෑල්ලෙන් මිදීම යි ඉදින් (ඒ අසිතාදිය) මෙහි මැ වුව් ද මෙහි මැ වුව ද එතෙකුදුවත් (එයින්) කම් නැත, කම් නැත, සුමඞ්ගලයෙනි, ධ්‍යාන වඩව, සුමඞ්ගලයෙනි, ධ්‍යාන වඩව, අප්‍රමත්ත වැ වාසය කරව සුමඞ්ගලයෙනි යි.

මේසේ ... සුමඞ්ගල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුමඞ්ගල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 4

44. මැණියනි, මළහුට හෝ දිවිවැටෙන යමෙක් නො පැතේ නම් (ඔහුට) හෝ හඬති. මැණියනි, දිවිවැටෙන මා දක්මින් මැණියනි, කවර හෙයකින් මට හඬවු ද? යි.

මෙසේ ... සානු ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සානු ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 5

45. යම්සේ සොඳුරු වූ ආජානීයවෘෂභයා පැකිලෑ වහා නැඟී සිටුනේ ද, එසෙයින් දර්‍ශනසම්පන්න වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධශ්‍රාවක වූ මා සලකව යි.

මෙසේ ... රමණීයවිහාරී ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

රමණීයවිහාරී ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 6

46. සද්ධායාහං පබ්බජිතෙ අගාරසමානගාරියං
සති පඤ්ඤා ච මෙ වුද්ධා චිත්තං ච සුසමාහිතං
කාමං කරස්සු රූපානි නෙව මං බාධයිස්සසී'ති.[1]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සම්ධිත්ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සම්ධිත්ථෙරගාථා.

1. 5. 7

47. නමෙ තෙ බුද්ධවීරත්ථු විපමුත්තෙනාසි සබ්බධි
තුයහාපදානෙ විහරං විහරාමි අනාසවෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උජ්ජයෙ ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උජ්ජයත්ථෙරගාථා.

1. 5. 8

48. යතෙ අහං පබ්බජිතෙ අගාරසමානගාරියං
නාභිජානාමි සඞ්කප්පං අනරියං දෙසසංහිත'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සඤ්ඣයෙ ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සඤ්ඣයත්ථෙරගාථා

1. 5. 9

49. විහවිහාහිනදිතෙ සිප්පිකාහිරුතෙහි ච
න මෙ තං ඵන්දති චිත්තං එකත්තනිරතං හි මෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාමණෙය්‍යකෙ ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රාමණෙය්‍යකත්ථෙරගාථා.

1. 5. 10

50. ඛරණී ච සිඤ්චති[2] වානි මාලුතෙ විජ්ජුතා වරති නභෙ
උපසමනති[3] විතක්කා චිත්තං සුසමාහිතං මම'ති.

ඉත්ථං සුදං විමලෙ ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

විමලත්ථෙරගාථා.

පඤ්චමො වගෙහා.

තස්සුද්දානං:

සිරිවඩ්ඪෙ රෙවතෙ ථෙරෙ සුමඞ්ගලෙ සානුසවහයෙ
රමණීයවිහාරී ච සම්ධිඋජ්ජයසඤ්ඣයා
රාමණෙය්‍යෙ ච සෙ ථෙරෙ විමලෙ ච රණඤ්ජහෙ'ති.

---

1 බාධයිස්සසීති - PTS 2 සිවඤ්ච - PTS 3 උපසම්මන්ති - PTS

1. 5. 6

46. මම සැදැහැයෙන් ගිහිගෙන් (නික්මැ) සසුනට පැමිණියෙමි. මා ගේ සමාහිතයත් ප්‍රඥාවත් (අර්හත්ඵල තෙක්) වැඩුණහ, සිතත් මොනොවට සමාහිත වෙයි, (මාරය) කැමැති සේ විප්‍රකාර කරව, (තෝ එයින්) මා නො පෙළන්නෙහි මැ යි.

මෙසේ .. සම්දධි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සම්දධි ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 7

47. බුද්ධවීරයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේට නමස්කාර වේවා! (මුඛ වහන්සේ) සියලු සංස්කාරගතයෙහි මොනවට මිදුණහු යැ, (මම) මුඛ වහන්සේ ගේ ප්‍රතිපත්තිවශ්‍යතායෙහි වෙසෙන්නෙම් ආශ්‍රව රහිත වැ වෙසෙමි යි.

මෙසේ ... උජ්ජය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උජ්ජය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 8

48. යම් තැනෙකැ පටන්ගෙන මම ගිහිගෙන් (නික්මැ) පැවිද්දට පැමිණියෙම් ද, එතැන් සිට දෙඅයෙන් යුක්ත වූ (එහෙයින් මැ) අනාශ්‍රව වූ සංස්කාරයක් (ඉපැදුවුවා) නො දනිමි.

මෙසේ ... සඤ්ජය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සඤ්ජය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 9

49 වටුවන්ගේ හඬට (හැඩීම නිසා) ද ඝනපුපුළුවන් ගේ නොහොත් දඬුලෙහෙනුන් ගේ හඬට (හඬින්) ද මා ගේ ඒ සිත නො සැලෙයි. යම් හෙයකින් මා සිත නිවත් අරමුණු කොට පවතී ද එහෙයිනැ යි.

මෙසේ ... රාමණෙය්‍ය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

රාමණෙය්‍ය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 5. 10

50. දෙරණ ද තෙමෙයි, සිහිල්සුළං හමයි, අහසැ විදුලි කොටයි, මා ගේ විතර්කයෝ සත්හිදෙති, (එහෙයින්) මැ සිත ද සමාහිත වී යයි.

මෙසේ ... විමල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විමල ස්ථවිරගාථා යි.

පඤ්චම වර්ගය යි.

උද්දානය:

සිරිවඩ්ඪ ස්ථවිර යැ, ඛදිරවනියරෙවත ස්ථවිර යැ, සුමඞ්ගල ස්ථවිර යැ, සානු ස්ථවිර යැ, රමණීයවිහාරී ස්ථවිර යැ, සම්දධි ස්ථවිර යැ, උජ්ජය ස්ථවිර යැ, සඤ්ජය ස්ථවිර යැ, රාමණෙය්‍ය ස්ථවිර යැ, විමල ස්ථවිර යැ යි පස් වැනි වර්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 6. 1

51. වස්සති දෙවෝ යථා සුගීතං
ඡන්නා මේ කුටිකා සුඛා නිවාතා
චිත්තං සුසමාහිතං ච මයහං
අථ චේ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොධිකෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ගොධිකත්ථේරගාථා.

1. 6. 2

52. වස්සති දෙවෝ යථා සුගීතං
ඡන්නා මේ කුටිකා සුඛා නිවාතා
චිත්තං සුසමාහිතං ච කායෙ
අථ චේ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුබාහුත්ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති

සුබාහුත්ථේරගාථා.

1. 6. 3

53. වස්සති දෙවෝ යථා සුගීතං
ඡන්නා මේ කුටිකා සුඛා නිවාතා
තස්සං විහරාමි අපපමත්තෝ
අථ චේ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වල්ලියෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වල්ලියත්ථේරගාථා.

1. 6. 4

54. වස්සති දෙවෝ යථා සුගීතං
ඡන්නා මේ කුටිකා සුඛා නිවාතා
තස්සං විහරාමි අදුතියෝ
අථ චේ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තියෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උත්තියත්ථේරගාථා.

1. 6. 5

55. ආසන්දි කුටිකං කත්වා ඔගය්හ අඤ්ජනං වනං
තිස්සෝ විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති

ඉත්ථං සුදං අඤ්ජනවනියෝ ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ජනවනියත්ථේරගාථා.

1. 6. 6

56 කෝ කුටිකායං භික්ඛු කුටිකායං
වීතරාගෝ සුසමාහිත චිත්තෝ
එවං ජානාහි ආවුසෝ
අමෝඝා තෙ කුටිකා කතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුටිවිහාරිත්ථේරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කුටිවිහාරිත්ථේරගාථා.

1. 6 1

51. සොඳුරු ගැයුමක් සෙයින් වැසි වසී, මා ගේ කිළිය සොයනලද, පරිභෝගසුඛ හා පියු වාකවුළු ඇත. මා ගේ සිත ද (නිවන් අරමුණෙහි) මොනොවට එකඟ විය. මෙසඅ දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව සි.

මෙසේ ... ගොඛික සථවිරයන් වහන්සේ ...

ගොඛික සථවිරගාථා සි.

1. 6. 2

52. සොඳුරු ගැයුමක් සෙයින් වැසි වසී, මා ගේ කිළිය සොයනලද, පරිභෝගසුඛ හා පියු වාකවුළු ඇත. (මා ගේ සිත ද කාගියෑසි අරමුණෙහි ලා) මොනොවට එකඟ විය. මෙසඅ දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව සි.

මෙසේ ... සුබාහු සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුබාහු සථවිරගාථා සි.

1. 6. 3

53. සොඳුරු ගැයුමක් සෙයින් වැසි වසී. මා ගේ කිළිය සොයනලද. පරිභෝගසුඛ හා පියු වාකවුළු ඇත. ඒ කිළියෙහි නො පමා වැ වෙසෙමි. මෙසඅ, දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව සි.

මෙසේ ... වලලිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

වලලිය සථවිරගාථා සි.

1. 6. 4

54 සොඳුරු ගැයුමක් සෙයින් වැසි වසී, මා ගේ කිළිය සොයනලද, පරිභෝගසුඛ හා පියු වාකවුළු ඇත, එහි එකලා වැ වෙසෙමි. මෙසඅ, දැන් රිසියෙයි නම් වස්ව සි.

මෙසේ ... උතතිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

උතතිය සථවිරගාථා සි.

1. 6. 5

55. අදුන්වනයට වැදූ දික්හඟලාපුටුව කුටිය කොට ගෙන (වෙසෙමින් මා විසින්) නිවිදැ ලබනලදු. බුදුසසුන් කරනලදු සි.

මෙසේ . අඤ්ඤනවනිය සථවිරයන් වහන්සේ . .

අඤ්ඤනවනිය සථවිරගාථා සි.

1. 6. 6

56. කුටියෙහි කවරෙක් ද? කුටියෙහි වීතරාග වූ මොනොවට සත්හුන් සිතැති මහණෙක්මි. 'තා ගේ කුටිය සඵල කරනලදු' සි මෙසේ දනැ සි.

මෙසේ ... කුටිවිහාරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

කුටිවිහාරිය සථවිරගාථා සි.

1. 6. 7

57. අයමාහු පුරාණියා කුටි අඤ්ඤං පඤ්ඤපෙ නවං කුටිං
ආසං කුටියා විරාජය දුකඛා භිකඛු පුන නවා කුටී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දුතියකුටිවිහාරිතිස්සත්ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දුතියකුටිවිහාරිතිස්සත්ථෙරගාථා.

1. 6. 8

58. රමණීයෙ මෙ කුටිකා සද්ධාදෙය්‍යා මනොරමා
න මෙ අත්ථෙ කුමාරීහි යෙසං අත්ථෙ තහිං ගච්ඡථ නාරියො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රමණීයකුටිකො ත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රමණීයකුටිකත්ථෙරගාථා.

1. 6. 9

59. සද්ධායාහං පබ්බජිතො අරඤ්ඤෙ මෙ කුටිකා කතා
අපපමත්තෙනා ච ආතාපී සම්පජානො පතිස්සතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කොසලවිහාරිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කොසලවිහාරිත්ථෙරගාථා.

1. 6. 10

60. තෙ මෙ ඉජ්ඣිංසු සඞ්කප්පා යදත්ථො පවියිං කුටිං
විජ්ජාවිමුත්තිං පවෙච්ඡසං මානානුසයමුජ්ජහි'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිවලිත්ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සිවලිත්ථෙරගාථා.

ඡට්ඨො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

ගොඛිතො ච සුබාහු ච වල්ලියො උත්තියො ඉසි
අඤ්ඤනවනියො ත්ථෙරො දුවෙ කුටිවිහාරිතො
රමණීයකුටිකො ච කොසලවිහයසීවලී'ති.

1. 6. 7

57. මේ පැරණි කුටියක් මය, අන් නවකිළියක් පතන්නෙහි, මහණ, කිළියෙහි ආශාව හරුව, නවකුටිය දුක් ඵලවෑ සි.

මෙසේ ... දෙ වැනි කුටිවිහාරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

දුතියකුටිවිහාරිය සථවිරගාථා සි.

1. 6. 8

58. සද්ධාදෙය්‍යධනයෙන් නිම්වනලද මා ගේ මේ කුටිය සිත්කලු යෑ, මට කුමරියන් ගෙන් කම් නැත. කුමරියෙනි, යම් කෙනකුන්ට (තොප ගෙන්) වෑඩක් වේ නම් එහි යව සි.

මෙසේ .. රමණීයකුටික සථවිරයන් වහන්සේ ...

රමණීයකුටික සථවිරගාථා සි.

1. 6. 9

59. මම සැදුහැයෙන් පැවිදි වීමි, මට වෙනෙකි කුටියක් කරනලදු. අප්‍රමත්ත වූයෙම් කෙලෙසුන් තවන වැර ඇත්තෙම් සම්‍යක්ප්‍රඥ ඇත්තෙම් ඵලඹෑ සිටි සිහි ඇත්තෙම් වෙමි සි.

මෙසේ ... කොසලවිහාරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

කොසලවිහාරිය සථවිරගාථා සි.

1. 6. 10

60. යමක් ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තෙම් කිළියට පිවිසියෙම් ද, මා ගේ ඒ සංකල්පයෝ සමෘඛ වූහ, ත්‍රිවිද්‍ය අගීත්ඵලවිමුක්ති ලොයන්නෙම් මානෘනුශයයන් හළිමි.

මෙසේ ... සීවලි සථවිරයන් වහන්සේ ...

සීවලි සථවිරගාථා සි.

ෂෂ්ට වගීය සි.

උද්දානය:

ගොධික සථවිර ගෑ, සුබාහු සථවිර යෑ, වලලිය සථවිර ගෑ, උත්තිය සථවිර යෑ, අඤ්ඤතරිය සථවිර ගෑ, කුටිවිහාරී සථවිර දෙනම යෑ, රමණීය-කුටික සථවිර ගෑ, කොසල සථවිර යෑ, සීවලි සථවිර ගෑ සි ස වැනි වගීයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 7. 1

61. පස්සති පස්සෙ පස්සන්තං අපස්සන්තං ච පස්සති
අපස්සතෙනා අපස්සන්තං පස්සන්තං ච න පස්සති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වපො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වපත්ථෙරගාථා.

1. 7. 2

62. එකකා මයං අරඤ්ඤෙ විහරාම
අපවිද්ධං ව වනස්මිං දාරුකං
තස්ස මෙ බහුකා පිහයන්ති
නෙරයිකා විය සඤ්ඤාභාමිනන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වජ්ජිපුත්තෙනා ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වජ්ජිපුත්තත්ථෙරගාථා.

1. 7. 3

63 චුතා පතන්ති පතිතා භිද්ධා ච පුනරාගතා
කතං කිච්චං රතං රම්මං සුඛෙනාභාගතං සුඛන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පකුධා ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පකුධත්ථෙරගාථා.

1. 7. 4

64. දුම්වහයාය උපපත්තො ජාතො පණ්ඩරකෙතුනා
කෙතුහා කෙතුනාභෙව මහාකෙතුං පධංසයීති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විමලො කොණ්ඩඤ්ඤෙ ථෙරො ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

1. 7. 5

65. උක්කෙපකාටවජ්ජස්ස සඞ්කලිතං බහූහි වස්සෙහි
තං හාසති ගහට්ඨානං සුනිසිත්තො උළාරපාමොජ්ජා'ති.[1]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උක්කෙපකාටවජ්ජො ථෙරො ගාථං
අභාසිත්ථා'ති.

උක්කෙපකාටවජ්ජත්ථෙරගාථා.

---

1 උළාරපාමුජ්ජා- T

1. 7. 1

61. දර්‍ශනසම්පන්න වූ ආර්‍යයී තෙමේ අවිපරීත කෙරට දක්නා ආර්‍යයා දකී, අවිපරීත කෙරට නො දක්නා පෘථජ්ජනයා ද දකී. අවිපරීතඥානයෙන් තොර වූ අන්‍ධබාලපෘථජ්ජන තෙමේ ආර්‍යයන්ද අනාර්‍යයන්ද නො දක්නේ ය යි.

මෙසේ ... වප්‍ප ස්‍ථවිරයන් වහන්සේ ...

වප්‍ප ස්‍ථවිරගාථා යි.

1. 7. 2

62. වනයෙහි හැරදමිනලද දරකඹක් සෙයින් අපි හුදෙකලාවමෝ වෙනෙහි වසම්හ, සඟගාමීන් (කැමැති වන) නිරිසතුන් සෙයින් බොහෝ දෙනා මට කැමැති වෙත්.

මෙසේ ... වජ්ජිපුත්‍රක ස්‍ථවිරයන් වහන්සේ ...

වජ්ජිපුත්‍රක ස්‍ථවිරගාථා යි.

1. 7. 3

63. මාංශපේශිය මුවින් ගිලිහුණී අනුක්‍රමයෙන් වැටෙමින් (හිමැ) පතිත වූ යැ, එතෙකුදුවත් (උකුස්සෝ) ගිජු වූවාහු වටාලා ආහ. ව්‍යුත වූවාහු නිරයාදියෙහි හෙති, හුණ්‍ඩවාහු ද කාමාදිභවයෙහි ගිජු වූවාහු වටාලා ආවාහු මැයි, මා විසින් (පරිඤ්ඤාදි සොළසවිධ) කෘත්‍යය කරනලද යැ, රමණය කළ යුත්ත (නිවන) රමණය කරන ලද යැ (විදර්‍ශනා-මාර්ග) සුවයෙන් (ඵල-නිර්‍වාණ) සුවය ලබන ලදැ යි.

මෙසේ ... පක්ඛ ස්‍ථවිරයන් වහන්සේ ...

පක්ඛ ස්‍ථවිරගාථා යි.

1. 7. 4

64. හෙළ කෙහෙලි ඇතියහු (බිම්සර රජහු) නිසා අම්බපාලිය කෙරෙහි උපන්නේ (මෑන) ඛජ්ජය නැසුයේ ප්‍රඥ (කෙතුයෙන්) මැ කෙලෙස් මරහු අභිභවනය කෙළේ යි.

මෙසේ ... විමලකොණ්ඩඤ්ඤ ස්‍ථවිරයන් වහන්සේ ...

විමලකොණ්ඩඤ්ඤ ස්‍ථවිරගාථා යි.

1. 7. 5

65. උක්ඛිපකටවච්ඡ මහණහු විසින් භවුරුදු බොහෝ ගණනකින් සිත්හි ලා රැස් කරනලද යම් දහමෙක් වේ ද, හෙ විමුක්තායතනශීලියෙහි සිවියේ උදුර වූ ප්‍රමෝදය ඇති වැ ඒ දහම ශිෂ්‍යයනට දෙශනා කෙරේ යි.

මෙසේ .. උක්ඛිපකටවච්ඡ ස්‍ථවිරයන් වහන්සේ ...

උක්ඛිපකටවච්ඡ ස්‍ථවිරගාථා යි.

1. 7. 6

66. අනුසාසි මහාවීරෝ සබ්බධම්මානපාරගූ
තස්සාහං ධම්මං සුත්වාන විහාසිං සන්තිකෙ සතෝ[1]
තිස්සා විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙඝියෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මෙඝියත්ථෙරගාථා.

1. 7. 7

67. කිලෙසා ඣාපිතා මය්හං භවා සබ්බෙ සමූහතා
වික්ඛීණෝ ජාතිසංසාරෝ නත්ථි දානි පුනබ්භවෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා එකධම්මසවනීයෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති

එකධම්මසවනීයත්ථෙරගාථා

1. 7. 8

68. අධිචෙතසෝ අප්පමජ්ජතෝ මුනිනෝ මොනපථෙසු සික්ඛතෝ
සොකා න භවන්ති තාදිනෝ උපසන්තස්ස සදා සතීමතෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා එකුදානියෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

එකුදානියත්ථෙරගාථා

1. 7. 9

69. සුත්වාන ධම්මං මහතෝ මහාරසං
සබ්බඤ්ඤුභාසිතඤ්ඤුණවරෙන දෙසිතං
මය්හං පපඤ්ච අමතස්ස පත්තියා
සෝ යොගක්ඛෙමස්ස පථස්ස කොවිදෝ'ඨි.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජෙතෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ජෙතත්ථෙරගාථා

1. 7. 10

70. සීලමෙව ඉධ අග්ගං පඤ්ඤවා පන උත්තමෝ
මනුස්සෙසු ච දෙවෙසු සීලපඤ්ඤාණතෝ ජය'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පුණ්ණෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණත්ථෙරගාථා.

සත්තමෙ වග්ගෝ

තස්සුද්දානං:

වපෝ ච වජ්ජිපුත්තෝ ච පක්ඛෝ විමලකොණ්ඩඤ්ඤෝ
උක්ඛෙපකටවච්ඡෝ ච මෙඝියෝ එකධම්මිකෝ
එකුදානියවජ්ඣා ච පුණ්ණත්ථෙරෝ මහබ්බලෝ'ති.

---

1 රත්තෝ - PTS

1. 7. 6

66. සියලු ධර්මයන් ගේ පරතෙරට ගිය මහාවීර වූ සමිඳුයන් වහන්සේ (මට) අවවාද කළහ, මම උන් වහන්සේ ගේ දහම අසා සිහි ඇති වැ උන්වහන්සේ කෙරෙහි විසිමි. (ඒ මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබන ලදු. බුදුසසුන් කරණලදැ යි.

මෙසේ ... මෙසිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මේසිය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 7

67. මා විසින් කෙලසයෝ දවහලදහ. සියලු (කාමාදී) භවයෝ නසන ලදහ, ජාතිසංසාරය වෙසෙසින් ක්ෂය විය. දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ යි,

මෙසේ ... එකධම්මසවනීය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඒකධම්මසවනීය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 8

68. අධිචිත්ත සඛ්‍යාත රහත්පලසිතැති (අනවද්‍යධර්මයෙහි සාතත්‍යක්‍රියා විසින්) අප්‍රමාදවිහරණ ඇති මොනපථ (සත්තිස්බොධිපාක්ෂිකධර්ම්) යෙහි හික්මෙන සාදිගුණ ඇති උපශාන්ත වූ හැම කල්හි සමාහිතත් වූ මුනිවරයාහට ශෝකයෝ නොවෙත් යයි.

මෙසේ ... එකුදානිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඒකුදානිය ස්ථවිරගාථා යි

1. 7. 9

69. උතුම් වූ සමිඳුනාණුනයෙන් දෙසනලද උදාර වූ (විමුක්ති) රස ඇති (සිවිසස්) දහම භාග්‍යවතුන් කෙරෙන් අසා නිර්වාණාධිගමය පිණිස මහට පිළිපන්මි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යොගක්ෂෙම (නිර්වාණ) මාර්ගයෙහි නිපුණහ යි.

මෙසේ ... ඤාණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඤාණ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 7. 10

70. මෙහි ශීලය මැ අග්‍ර යැ, එතෙකුදුවත් නුවණැත්තේ මැ උතුම් මිනිසුන් කෙරෙහි දු දෙවියන් කෙරෙහි දු ශීල ප්‍රඥා හෙයින් ජය (කෙලෙසුන් දිනීම) වේ යයි.

මෙසේ ... පුණ්ණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණ ස්ථවිරගාථා යි.

සප්තම වර්ගය යි.

උද්දානය:

වප්ප ස්ථවිර යැ, වජ්ජිපුත්‍ර ස්ථවිර යැ, පක්ඛ ස්ථවිර යැ, විමල ස්ථවිර යැ, කොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිර යැ, උකෙඛපකටවච්ඡ ස්ථවිර යැ, මේසිය ස්ථවිර යැ, එකධම්මසවණීය ස්ථවිර යැ, එකුදානිය ස්ථවිර යැ, ඤාණ ස්ථවිර යැ, පුණ්ණ ස්ථවිර යැ යි සත් වැනි වර්ගයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 8. 1

71. සුසුඛුමනිපුණත්ථදසිනා මකිකුසලෙන නිවාතවුත්තිනා
සංසෙවිත වුද්ධසීලිනා[1] නිබ්බානං න හි තෙන දුල්ලභ'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වච්ඡපාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වච්ඡපාලත්ථෙරගාථා.

1. 8 2.

72. යථා කළීරො සුසු වඩ්ඪිතග්ගො
දුන්නික්ඛමො හොති පභාඛජාතො
එවං අහං භරියාභානිතාය
අනුමඤ්ඤං මං පබ්බජිතොමහි දානී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ආතුමො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ආතුමත්ථෙරගාථා.

1. 8. 3

73. ජිණ්ණං ව දිස්වා දුඛිතං ච[2] බ්‍යාධිතං
මතං ව දිස්වා ගතමායුසඞ්ඛයං
තතො අහං නික්ඛමිතුන පබ්බජිං
පහාය කාමානි මනොරමානී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මාණවො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මාණවත්ථෙරගාථා

1. 8. 4

74. කාමච්ඡන්දෙ ච බ්‍යාපාදෙ පිඨමිද්ධං ච භික්ඛුනො
උද්ධච්චං විචිකිච්ඡං ච සබ්බසො'ව න විජ්ජති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුගතො[3] ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුගතත්ථෙරගාථා.

1. 8. 5

75. සාධු සුවිහිතාන දස්සනං කඞ්ඛා ජීරති බුද්ධි වඩ්ඪති
බාලම්පි කරොන්ති පණ්ඩිතං තස්මා සාධු සතං සමාගමො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුසාරදෙ ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුසාරදත්ථෙරගාථා

1. 8. 6

76. උපපතන්තස්ස නිපතෙ නිපතන්තස්ස උපපතෙ
වසෙ අවසමන්තස්ස රම්මන්තස්ස නො රමෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පියඤ්ජහො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පියඤ්ජහත්ථෙරගාථා.

---

1 සංසෙවිතබුද්ධසීලිතා - PTS. 2 දුඛිතඤ්ච - PTS.
3. සුගතමෙතා - සීමු 1, 2, PTS

1. 8. 1

71. ඉතා සියුම් වූ (සත්‍යප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදදි) නිපුණ වූ අර්ථයන් දක්නා සුළු ප්‍රඥයෙන් දැක්ම වූ යටත් පැවැතුම් ඇති මොනොවට හෙවුනාලද වෘද්ධශීලීන් ඇති ඔහු විසින් නිර්වාණය දුල්භ්‍ය නො වේ මැ සි.

මෙසේ ... වච්ඡපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වච්ඡපාල ස්ථවිරගාථා සි.

1 8. 2

72. යම්සේ හුණකිළිලක් වැඩුණු සාඛා ඇත්තේ හටගත් ප්‍රසාඛා ඇත්තේ (පදුරින්) බැහැර කල නො හැකි වේ ද, එසෙයින් මම ගෙන එනලද බිරිඳගෙන් බැහැර නො කල හැක්කෙම් වෙම්, මම දැන් පැවිදි වූයෙම්, මැණියෙනි, එය අනුදත මැනැවැ සි.

මෙසේ ... ආතුම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ආතුම ස්ථවිරගාථා සි.

1. 8. 3

73. ජරාපත් වූවකු ද දුක දුක්පත් වූ ගිලනකු ද ගිලිහුණු ආශ්‍රය ඇති මල එකකු ද දුක එහෙයින් මම සිත්කලු වූ පස්කම්සුව හැරපියා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වීමි.

මෙසේ ... මාණව ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මාණව ස්ථවිරගාථා සි.

1. 8. 4

74. බාහිතපාපි මහණහුට කාමවිතර්කය ද ව්‍යාපාදය ද විහිංසාව ද උද්ධච්චකුක්කුච්චය ද විචිකිච්ඡාව ද සම්ප්‍රකාරයෙන් මැ නැත්තේ ය සි.

මෙසේ ... සුයාම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුයාම ස්ථවිරගාථා සි.

1. 8. 5

75. (ශීලාදි ගුණයෙන්) මොනොවට පිහිටුවනලද සිත් ඇතියන් ගේ දර්ශනය මැනැවි. යම් හෙයකින් සෑක සිඳේ ද නුවණ වැඩේ ද බාලයකු පවා පණ්ඩිතයකු කෙරේ ද එහෙයින් සත්පුරුෂයන් ගේ සම්‍යග්මය උතුම් වේ යසි.

මෙසේ .. සුසාරද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුසාරද ස්ථවිරගාථා සි.

1. 8 6

76. (සත්ත්වයන් මානාදීන්) නැඟි සිටුනා කල්හි (තෙමේ) බැසැ සිටුනේ යැ, (සත්ත්වයන් ගුණයෙන් හෝ සමථවිදර්ශනාධර්මයෙන්) බැසැ සිටුනා කල්හි තෙමේ නැඟි සිටුනේ යැ, නොහොත් (කෙලෙසුන්) නැඟි සිටුනා කල්හි (අනුරූප ප්‍රත්‍යවේක්ෂණයෙකින්) විශ්වාස කරන්නේ යැ, (සමථවිදර්ශනාධර්මයන්) බැසැ සිටුනා කල්හි සහාලන්නේ යැ, (සත්ත්වයන්) බඹසර නො වස්නා කල්හි (තෙමේ) වස්නේ යැ, (සත්ත්වයන් පස්කම්ගුණයෙහි ඇලෙන කල්හි (තෙමේ) නො ඇලෙන්නේ ය සි.

මෙසේ ... පියඤ්ජහ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පියඤ්ජහ ස්ථවිරගාථා සි.

1. 8. 7

77. ඉදං පුරෙ චිත්තමචාරි චාරිකං
යෙනිච්ඡකං යථාකාමං යථාසුඛං
තදජ්ජහං නිග්ගහෙස්සාමි[1] යොනිසො
හත්ථිපභින්නං විය අඞ්කුසග්ගහො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හත්ථාරොහපුත්තෙත්තා පෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

හත්ථාරොහපුත්තත්තෙරගාථා.

1. 8. 8

78. අනෙකජාතිසංසාරං සන්ධාවිස්සං අනිබ්බිසං
තස්ස මෙ දුක්ඛජාතස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධො අපරද්ධො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙණ්ඩසිරො පෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මෙණ්ඩසිරත්තෙරගාථා.

1. 8. 9

79. සබ්බෙ රාගො පහීනොා මේ සබ්බෙ දොසො සමූහතොා
සබ්බෙ මේ විගතොා මොහො සීතිභූතොාස්මි නිබ්බුතොා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රක්ඛිතො පෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

රක්ඛිතත්තෙරගාථා.

1. 8. 10

80. යං මයා පකතං කම්මං අපාපං වා යදි වා බහුං[2]
සබ්බමෙතං පරික්ඛීණං නත්ථි දානි පුනබ්භවොා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උග්ගහා පෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උග්ගහත්තෙර ගාථා

අට්ඨමොා වග්ගොා

තස්සුද්දානං:

වච්ඡපාලො ච යොා පෙරො ආතුමොා මාණවොා ඉසි
සුයාමොා ච සුභාරද්දෙ පෙරො යොා ච පියඤ්ජහොා
ආරොහපුත්තොා මෙණ්ඩසිරො රක්ඛිතොා උග්ගසවහයොා'ති

1 නිග්ගණ්හිස්සාමි - PTS.
2. බහු -PTS.

1. 8. 7

77. පෙර මා ගේ මේ සිත රිසිසෙයින් රිසි තැනෙකැ සුවසේ හැසුරුණේ යැ, අද මම් ඒ සිත අකුසු ගත්තකු මතැතක්හු සෙයින් හුවණින් නිගත්නෙමි සි.

මෙසේ ... හත්ථාරෝහකපුත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

හත්ථාරෝහකපුත්ත සථවිරගාථා සි.

1. 8. 8

78. (සසරවට) නවත්නා හුවණ නො ලබන්නෙම් නොයෙක් දු සියදහස් ගණන් කල් ඇවිද්දෙම්, හවගත් දුක් ඇති ඒ මා ගේ දුක්රැස (රහත්මගින්) නවුයේ වේ ය සි.

මෙසේ ... මෙණ්ඩසිර සථවිරයන් වහන්සේ ...

මෙණ්ඩසිර සථවිරගාථා සි.

1. 8. 9

79. මා ගේ සියලු රාගය ප්‍රහීණ යැ සියලු දොෂය නවුයේ යැ, මා ගේ සියලු මොහය පහ වැ ගියේ යැ, නිවුණෙම් සිහිල් බවට පැමිණියෙම් වෙමි.

මෙසේ ... රක්ඛිත සථවිරයන් වහන්සේ ...

රක්ඛිත සථවිරගාථා සි.

1. 8. 10

80. මා විසින් මද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ යම් කමියක් කරනලද නම් තෙල සියල්ල ක්‍ෂය වූයේ යැ, දැන් යළි ප්‍රතර්භවයෙක් නැතැ සි.

මෙසේ .. උග්ග සථවිරයන් වහන්සේ ...

උග්ග සථවිරගාථා සි.

අෂ්ටම වගීය සි.

උද්දානය:

වච්ඡපාල සථවිර යැ, ආතුම සථවිර යැ, මාණව සථවිර යැ, සුයාම සථවිර යැ, සුසාරද සථවිර යැ, පියඤ්ඡහ සථවිර යැ, අරොහපුත්ත සථවිර යැ, මෙණ්ඩසිර සථවිර යැ, රක්ඛිත සථවිර යැ, උග්ග සථවිර යැ සි අට වැනි වගැ තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 9. 1

81. යං මයා පකතං පාපං පුබ්බෙ අඤ්ඤාසු ජාතිසු
ඉධෙව තං වෙදනීයං වත්ථු අඤ්ඤං න විජ්ජති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සම්භූතත්තෙතා ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සම්භූතත්තෙථෙරගාථා

1. 9. 2

82. යෙන යෙන සුභික්ඛානි සිවානි අභයානි ච
තෙන පුත්තක ගච්ඡස්සු මා සොකාපහතො භවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කස්සපො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කස්සපත්ථෙරගාථා.

1. 9. 3

83. සීහපපමත්තා විහර රත්තින්දිවමතන්දිතො
භාවෙහි කුසලං ධම්මං ජහ සීඝං සමුස්සයන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සීහො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සීහත්ථෙරගාථා.

1. 9. 4

84. සබ්බරත්තිං සුපිත්වාන දිවා සම්මණ්ඩිතෙ රතො,
කුදඤ්ඤු[1] නාම දුම්මෙධා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නීතො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නීතත්ථෙරගාථා.

1. 9. 5

85. චිත්තනිමිත්තඤ්ඤ කොවිදෙ පවිවෙකරසං විජානිය,
ඛයං නිපකො පතිස්සතො අධිගච්ඡෙය්‍ය සුඛං නිරාමිසන්ති.

ඉත්ථ සුදං ආයස්මා සුනාගො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුනාගත්ථෙරගාථා.

1. 9. 6

86. ඉතො බහිද්ධා පුථු අඤ්ඤවාදිනං
මගෙඤ්ඤා න නිබ්බානගමො යථා අයං,
ඉතිස්සු සඞ්ඝං භගවාත්‍රුසාසති
සත්ථා සයං පාණිතලෙව දස්සය'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයඤ්ඤමා නාගිතො ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

නාගිතත්ථෙරගාථා

---

1. කුදඤ්ඤු - කා

1. 9. 1

81. පෙර අත් ජාතිවල මා විසින් යම් පව්කමෙක් කරනලද නම් ඒ කම්විපාකය මේ අත්බැව්හි මා විත්දසුතු වෙයි, අත් කදපබඳෙක් නැති (එහෙයිනි) සි.

මෙසේ ... සමිතිගුත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

සමිතිගුත්ත සථවිරගාථා සි

1. 9. 2

82. යම් යම් දිශාභාගයෙක්හි රට සුභික්ෂ ද ක්ෂේම ද නිර්භය ද පුතණුවෙනි, එතැන්හි යව, (අත් තැන්හි ගොස්) නහමක් සොවින් පෙළෙව සි.

මේසේ ... කස්සප සථවිරයන් වහන්සේ ..

කස්සප සථවිරගාථා සි.

1. 9. 3

83. එම්බා සිහය, අප්‍රමත්ත (සතිසම්පජඤ්ඤ ඇති) වැ වාස කරා දවරියෙ නොකුසිත වැ කුසල්දහම් වඩව, ආත්මභාවය වහ, දුරුකරව සි.

මෙසේ ... සිහ සථවිරයන් වහන්සේ ...

සිහ සථවිරගාථා සි.

1. 9. 4

84. මුළුරෑ නිදුසිට දහවල් ගණසඛ්‍යණිකායෙහි ඇලුණු දුෂ්ප්‍රාඥ කවරදු නම් සසරදුක් කෙළවර කරන්නේ දැයි.

මෙසේ ... නිත සථවිරයන් වහන්සේ ...

නිත සථවිරගාථා සි

1. 9. 5

85. භාවනා චිත්තයෙ ගේ නිමිත්තග්‍රහණයෙහි දක්ෂ වූ ප්‍රවිවේකරසය වෙසෙසින් දැන ධ්‍යාන කරන පාරිහාරික නුවණ ඇති එළඹැ සිටි සිහි ඇති මහණ නිරාමිසසුඛය ලබන්නේ ය සි.

මෙසේ .. සුනාග සථවිරයන් වහන්සේ ...

සුනාග සථවිරගාථා සි.

1. 9. 6

86. මේ නිර්වාණගාම්මාර්ගය යම්සේ වේ ද එබදු මාර්ගයෙක් මෙයින් බැහැර වෙන් වෙන් රහත් බැව් කියන සුල්ලන් (නානාතීර්ථකයන්) ට නැතැ සි භාග්‍යවත් ශාස්තෘන් වහන්සේ තමන් වහන්සේ අත්ලෙහි තුබූවක් සෙයින් දක්වමින් භික්ෂුසඞ්ඝයාට අනුශාසනා කරන සේකැයි

මෙසේ .. නාගිත සථවිරයන් වහන්සේ ...

නාගිත සථවිරගාථා සි.

1. 9. 7

87. ඛිණා දිවා යථාභූතං භවා සබ්බෙ පදාලිතා
විකිණෙණා ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පබ්බතො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පබ්බතත්ථෙරගාථා

1. 9. 8

88. අසක්කිං වත අත්තානං උද්ධාතුං උදකා ජලං
ව්යාභංගතො මහොඝෙව සවන්ති පටිවිජ්ඣ'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අජ්ජුනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අජ්ජුනත්ථෙරගාථා

1 9. 9

89. උත්තිණ්ණො පඞ්කපලිපා පාතාලා පරිවජ්ජිතා,
මුත්තා ඕඝා ච ගන්ථා ච සබ්බෙ මානා විසංහතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දෙවසභො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පඨමදෙවසභත්ථෙරගාථා

1. 9. 10

90. පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා තිට්ඨන්ති ඡින්නමූලකා,
විකිණෙණා ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාමිදත්තො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සාමිදත්තත්ථෙරගාථා

නවමො වග්ගො

තස්සුද්දානං:

ථෙරො සමිතිගුත්තො ච කඤ්ඤපො සීහසවහයො.
නීතො සුනාගො භාගිතො පබ්බතො අජ්ජුනො ඉසි,
දෙවසභො ච යො ථෙරො සාමිදත්තො මහබ්බලො'ති.

1. 9. 7

87. පඤ්චසඤ්ඤායෝ තත්වූ පරිද්දෙන් දක්නාලදහ, සියලු භවයෝ (මෘගීඝුනයෙන්) පලනලදහ, ජාති සඞ්ඛ්‍යාත සංසාරය වෙසෙසින් ක්‍ෂය කරනලද ය, දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ .. පවිඨ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පවිඨ ස්ථවිරගාථා යි.

1. 9. 8

88. මහවතුරෙහි ඉල්පියනුවකු සෙයින් තමා සසර නමැති දිය-පහරින් නිවන් නමැති ගොඩබිමැ නගාසිටුවන්නට එකාන්තයෙන් පොහොසත් විමි. (කුමක් හෙයින ගත්) මම සියුසස් පිළිවිදූ දහම් ද (එහෙයිනි) යි,

මෙසේ .. අඤ්ඤ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අඤ්ඤ ස්ථවිරගාථා යි

1 9. 9

89. පඞ්ක (මඩ) පලිප (මහමඩ) සඞ්ඛ්‍යාත කාමරාගශෝකරාගයෝ, තරණය කරනලදහ, පාතාල සඞ්ඛ්‍යාත මිථ්‍යාදෘෂ්ටිහු දුරැ කරන ලදහ, (කාමාදි ඔඝයෙන් ද (අභිධ්‍යාදි) කායග්‍රන්ථයෙන් ද මිදුණෙම් වෙමි, සියලු මානයෝ මුලුසුන් කරනලදහ යි.

මෙසේ .. දෙවසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

දෙවසභ ස්ථවිරගාථා යි

1 9. 10

90 (මා විසින්) පඤ්චසඤ්ඤායෝ පිරිසිඳැ දන්නාලද්දහු මුල්සුන් වැ සිරිති, ජාති සඞ්ඛ්‍යාත සංසාරය වෙසෙසින් ක්‍ෂය කරනලද, දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ ... සාමිදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සාමිදත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

නවම වගීය යි.

උද්දානය:

සමිතිගුත්ත ස්ථවිර ය, කස්සප ස්ථවිර ය, සීහ ස්ථවිර ය, නීත ස්ථවිර ය, සුනාග ස්ථවිර ය, තාගිත ස්ථවිර ය., පවිඨ ස්ථවිර ය, අඤ්ඤ ස්ථවිර ය, දෙවසභ ස්ථවිර ය, මහබලැති සාමිදත්තස්ථවිර ය යි නව වැනි වගීයෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 10. 1

91. න කථා' මතං සතරසං සුඛන්නං යං මයජ්ජ පරිභුත්තං,
අපරිමිත දස්සිනා ගොතමෙන බුද්ධෙන දෙසිතො ධම්මො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පරිපුණ්ණකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පරිපුණ්ණකත්ථෙරගාථා.

1. 10. 2

92. ඔස්සාසවා පරික්ඛීණා ආහාරෙ ච අනිස්සිතො,
සුඤ්ඤතා අනිමිත්තෙතා ච විමොක්ඛා යස්ස ගොචරා,
ආකාසෙව සකුන්තානං පදං තස්ස දුරන්නයන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විජයො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

විජයත්ථෙරගාථා.

1. 10. 3

93. දුක්ඛා කාමා එරක න සුඛා කාමා එරක,
යො කාමෙ කාමයති දුක්ඛං සො කාමයති එරක,
යො කාමෙ න කාමයති එරක දුක්ඛං සො න කාමයති එරකා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා එරකො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

එරකත්ථෙරගාථා

1. 10. 4

94. නමො හි තස්ස භගවතො සක්‍යපුත්තස්ස සිරීමතො,
තෙනායං අඤ්ඤපථෙත්තත අඤ්ඤා ධම්මා සුදෙසිතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙත්තජි ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මෙත්තජිත්ථෙරගාථා

1 10. 5

95. අඤ්ඤොහං භතනෙත්තොස්මි කන්තාරද්ධානපක්කනෙත්තා,[1]
සයම්භො' පි ගච්ඡිස්සං න සහායෙන පාපෙනා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චක්ඛුපාලො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

චක්ඛුපාලත්ථෙරගාථා.

1. 10. 6

96. එකපුප්ඵං විජිත්වාන අසිතිං වස්සකොටියො,
සඞ්ඝස්සු පරිවාරෙත්වා සෙසකෙනම්හි නිබ්බුතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛණ්ඩසුමනො ථෙරො ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඛණ්ඩසුමනත්ථෙරගාථා.

---

1. පක්ඛනෙත්ත - ම්‍යජං පක්ඛනෙත්තා - සීමු 1, 2, PTS.

1. 10. 1

91. මා විසින් දැන් යම් අමෘතයෙක් වළඳනාලද ද, එයෙයින් සතරස මනුෂ්‍යභෝජනය ද සුධා දිව්‍යභෝජනය ද අභිමත නොවෙයි, අපරිමිත වූ ඥෙය දක්නාසුලු ගොසුම්ගෙන් බුදුන් විසින් නිර්‍වාණධර්මය දෙසනලදැ යි.

මෙසේ ... පරිපුණ්ණක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පරිපුණ්ණක ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 2

92. යමක්හට (කාමාදි) ආස්‍රවයෝ ක්‍ෂය වූවාහු ද, යමෙකුත් ආහාරයෙහි (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිනිශ්‍රය විසින්) නොබැඳුණේ ද, යමක්හට ශූන්‍යත අනිමිත්ත (අප්‍රණිහිත) (යන ත්‍රිවිධ) විමෝක්‍ෂය ගොචර වේ ද ඒ රහත්හු ගේ පියසටහන අහසැ සියොතුන් මග මෙන් නොදනහෙන්නේ යයි.

මෙසේ ... විජය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විජය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 3

93. එරකයෙනි, කාමයෝ දුඃඛයහ, එරකයෙනි, කාමයෝ සුඛයෝ නොවෙති, එරකයෙනි, යමෙක් කාමයන් කැමැති වේ නම් හෙතෙම දුක් කැමැති වෙයි, එරකයෙනි, යමෙක් කාමයන් නොකැමැති වේ නම් හෙතෙම දුක් නොකැමැති වේ යයි.

මෙසේ ... එරක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

එරක ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 4

94. ශ්‍රීමත් වූ ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා, (සියලු ගුණයෙන්) අග්‍රතැන් පැමිණි උන් වහන්සේ විසින් මේ උතුම් වූ (භව ලොවුතුරා) දහම අවිපරීත කොට දෙසනලද්දේ වේ යයි.

මෙසේ ... මෙත්තජී ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මෙත්තජී ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 5

95. මම භවයෙන් ඇත්තෙම් අඛ වෙමි, කතරඅදන් මහට පැමිණියෙම් වෙමි, හෝනෙම් නමුදු පාපමිත්‍රයකු සමඟ නොයමි.

මෙසේ ... චක්ඛුපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

චක්ඛුපාල ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 6

95. එක් (සමන්) මලක් පුදා අසූ කෙළක් හවුරුදු සඟසුව විඳැ ඒ පුණ්‍යකර්මයා ගේ ශේෂයෙන් පිරිනිවියෙම් වෙමි.

මෙසේ ... ඛණ්ඩසුමන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛණ්ඩසුමන ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 7

97. භිත්වා සතපලං කංසං සොවණ්ණං සතරාජිකං,
අඤ්ඤං මත්තිකාපත්තං ඉදං දුතියාභිසෙවන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තිස්සෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

තිස්සත්ථෙරගාථා.

1. 10. 8

98. රූපං දිස්වා සති මුට්ඨා පියනිමිත්තං මනසිකරොතෝ,
සාරත්තචිත්තෝ වෙදෙති තං ච අජ්ඣොසාය තිට්ඨති,
තස්ස වඩ්ඪන්ති ආසවා භවමූලා භවගාමිනෝ'ති.[1]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අභයෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අභයත්ථෙරගාථා.

1. 10. 9

99. සද්දං සුත්වා සති මුට්ඨා පියනිමිත්තං මනසිකරොතෝ,
සාරත්තචිත්තෝ වෙදෙති තං ච අජ්ඣොසාය තිට්ඨති,
තස්ස වඩ්ඪන්ති ආසවා සංසාරමූපගාමිනෝ'ති.[2]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තියෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති

උත්තියත්ථෙරගාථා.

1 10. 10.

100. සම්මප්පධානසම්පන්නා සතිපට්ඨානගොචරා,
විමුත්තිකුසුමසඤ්ඡන්නා පරිනිබ්බිස්සත්‍යනාසවෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා දෙවසභෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

දෙවසභත්ථෙරගාථා.

දසමෝ වග්ගෝ.

තස්සුද්දානං

පරිපුණ්ණකෝ ච විජයෝ එරකෝ මෙත්තජී මුනි,
චක්ඛුපාලෝ ඛණ්ඩසුමනෝ තිස්සෝ ච අභයෝ[3] තථා,
උත්තියෝ ච මහාපඤ්ඤෝ ථෙරෝ දෙවසභෝ පි චා'ති.

---

1. භවමූලෝපගාමිනෝ - සීමු.
2. සංසාරං උපගාමිනෝ - සීමු. 1, 2. 3. තිස්සෝ අභයෝ ච - PTS.

1. 10. 7

97. සියක් පලමක් අගනා නොයෙක් රූපලේඛා ඇති රන්මුවා තලිය හැරැදමා මැවිමුවා පයක් ගතිමි, මේ මා ගේ දෙ වැනි අභිඥෙකය යි.

මෙසේ ... තිස්ස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

තිස්ස ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 8

98. ප්‍රියනිමිත්ත මෙනෙහි කරනුවක්හට රූ අරමුණ දැකැ සිහි මුලා වී ද, ඇලුණු සිතැති හෙතෙම ඒ රූපාලම්බනය විඳගන්නේ වේ ද, එහි බැසගෙන සිටුනේ ත් වේ ද, ඔහුට භවයට මුල් වූ භවගාමී වූ ආස්‍රවයෝ වැඩෙත් යයි.

මෙසේ ... අභය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අභය ස්ථවිරගාථා යි.

1. 10. 9

99. ප්‍රියනිමිත්ත මෙනෙහි කරනුවක්හට ශබ්දාලම්බනයක් අසා සිහි මුලා වී ද, ඇලුණු සිතැති හෙතෙම ඒ ශබ්දාලම්බනය විඳගන්නේ වේ ද, එහි බැසගෙන සිටුනේ ත් වේ ද, ඔහුට සසරට පමුණුවන ආස්‍රවයෝ වැඩෙත් යයි.

මෙසේ ... උත්තිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තිය ස්ථවිරගාථා යි.

1 10. 10.

100 සම්‍යක් ප්‍රඥත් වීර්‍යයෙන් යුක්ත වූ සිවටත් අරමුණු කොටැ ඇති විමුක්ති නමැති මලින් සැදුණු මහණ ආස්‍රව රහිත වැ පිරිනිවෙන්නේ යි.

මෙසේ ... දේවසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

දේවසභ ස්ථවිරගාථා යි.

දස වැනි වග යි.

උද්දානය:

පරිපුණ්ණක ස්ථවිර යැ විජය ස්ථවිර යැ එරක ස්ථවිර යැ මෙත්තජී ස්ථවිර යැ චක්ඛුපාල ස්ථවිර යැ ඛණ්ඩසුමන ස්ථවිර යැ තිස්ස ස්ථවිර යැ අභය ස්ථවිර යැ මහාප්‍රාඥ වූ උත්තිය ස්ථවිර යැ දෙවසභ ස්ථවිර යැ යි දස වැනි වගෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි.

1. 11. 1

101. ගිත්වා ගිහිත්තං අනවොසිතත්තෙනා
මුඛනඞ්ගලී ඔදරිකෙ කුසීතෙ,
මහාවරාහෙ'ව නිවාපපුට්ඨෙ
පුනප්පුනං ගබ්භමුපෙති මන්දෙ.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බෙලට්ඨානිකෙ ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බෙලට්ඨානිකත්ථෙරගාථා

1. 11. 2

102. මානෙන වඤ්චිතාසෙ සඞ්ඛාරෙසු සඞ්කිලිස්සමානාසෙ,[1]
ලාභාලාභෙන මථිතා සමාධිං නාධිගච්ඡන්ති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සෙතුච්ඡෙ ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති

සෙතුච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 11. 3

103. නාහං එතෙන අත්ථිකෙ සුඛිතෙ ධම්මරසෙන තප්පිතෙ,
පිවානා[2] රසගාහමුත්තමං න ච කාහාමි විසෙන සත්තවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බන්ධුරෙ[3] ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

බන්ධුරත්ථෙරගාථා.

1. 11. 4

104. ලහුකෙ වත මෙ කායෙ චුට්ඨෙ ච පීතිසුඛෙන ඵුටෙලෙන.
තූලම්ව එරිතං මාලුතෙන පිලවතීව මෙ කායෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛිතකෙ ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඛිතකත්ථෙරගාථා.

1. 11. 5

105. උක්කණ්ඨිතොපි න වසෙ රම්මාණොපි පක්කමෙ,
නත්ථිවානත්ථසංහිතං වසෙ වාසං විචක්ඛණෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මලිතවම්භෙ ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මලිතවම්භත්ථෙරගාථා.

1. 11. 6.

106. සතලිඛස්ස අත්ථස්ස සතලක්ඛණධාරිනො,
එකඛණදස්සී දුම්මෙධා සතදස්සී ච පණ්ඩිතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුගෙමනෙනා ථෙරෙ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සුගෙමනත්ථෙරගාථා.

---

1. සඞ්කිලිස්සමානසෙ - මජ්ඣං. 2. පිවං - සත්තවි, 3 බන්ධනෙ - මජ්ඣං.

1. 11. 1

101. ගිහි බව හැරපියා වැසැ නිම කළ ආත්‍මභාව නැති (ආත්‍ම බණතයෙහි) මුව මැ නහුල කොට ඇති උදරපූරණයෙහි නියැලුණු කුසිත වූ අඥන පෙමේ (කුඩු ආදි) හූරුබඳින් පුස්නාලද මහහූරකු මෙන් පුනපුනා ගර්භවාසයට පැමිණේ යයි.

මෙසේ ... බෙලට්ඨානික ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බෙලට්ඨානික ස්ථවිර ගාථා යි.

1. 11. 2

102. (නවවිධ) මානයන් නුළුවාහු සඬ්ඝතඛම්යන් විෂයෙහි (තෘෂ්ණාදි) විසින් කෙලෙසන්නාහු ලාභාලාභ හෙයින් මඩනාලද්දාහු චිත්තසමාධිය නො ලබත් යයි.

මෙසේ ... සෙතුච්ඡ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සෙතුච්ඡ ස්ථවිර ගාථා යි

1. 11. 3

103. මම තෙල ආමිසරසයෙන් ප්‍රයොජන ඇත්තෙම් නො වෙම්, ධම්-රසයෙන් සුඛිතයෙමි, සුඛිතයෙමි, උතුම් වූ අග්‍ර (දහම්) රසය පානය කොට (පස්කම්සුව) විෂය සමග සන්ථව නො කරන්නෙම්

මෙසේ ...බන්ධුර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බන්ධුර ස්ථවිර ගාථා යි

1. 11. 4

104. මා ගේ සිරුර එකත්තෙන් ලුහු වූයේ වෙයි, මහත් වූ ප්‍රීති-සුඛයෙන් පහස්නාලද්දේත් වෙයි, මා ගේ සිරුර සුළඟින් නඟන ලද පුලුන්රොදක් සෙයින් (අහස්හි) පෑවේ යයි.

මෙසේ ... ඛිතක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛිතක ස්ථවිර ගාථා යි.

1. 11. 5

105. මම උකටලියෙම් නමුදු වෙසෙමි, බැහැර නො සෙමි, ඇලෙනුයෙම් නමුදු පියාසෙමි, නො වෙසෙමි, නුවණැති මහණ අනව එළවන වාසය නො කරන්නේ මැ යි.

මෙසේ ... මලිතවම්හ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මලිතවම්හ ස්ථවිර ගාථා යි.

1. 11. 6

106. නො එක් ලිඛිත ඇති නො එක් ලක්ෂණ ධරන අවියෑ ගේ එක් අඛ්‍යයක් දක්නාසුලු වූයේ දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි. නො එක් අඛ්‍ය (සියල්ල) දක්නාසුලු වූයේ මැ ප්‍රාඥ වේ යයි

මෙසේ ... සුභෙමන්න ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුභෙමන්න ස්ථවිර ගාථා යි:

1 11. 7

107. පබ්බජිං තුලයිත්වාන අගාරසමානගාරියං,
තිසෙසා විජ්ජා අනුපපත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධම්මසවෝ පෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මසවපෙරගාථා.

1. 11. 8

108. ස වීසංවස්සතිකෝ[1] පබ්බජිං අනගාරියං,
තිසෙසා විජ්ජා අනුපපත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධම්මසවපිතුපෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මසව පිතුපෙරගාථා

1. 11. 9

109. න නූනායං පරමිතානුකම්පිනෝ
රහොගතෝ අනුවිගණෙති සාසනං,
තථාහයං විහරති පාකතින්ද්‍රියෝ
මිගී යථා තරුණජාතිකා වනෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සඞ්ඝරක්ඛිතෝ පෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

සඞ්ඝරක්ඛිතපෙරගාථා.

1. 11. 10

110. නගා නගග්ගෙසු සුසංවිරූළ්හා
උදග්ගමෙඝෙන නවෙන සිත්තා
විවෙකකාමස්ස අරඤ්ඤසඤ්ඤිනෝ
ජනෙති හිරියා උසභස්ස කල්‍යත'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උසභෝ පෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

උසභපෙරගාථා.

එකාදසමෝ වග්ගෝ

තස්සුද්දානං:

බෙලට්ඨානිකසෙතුච්ඡා බන්ධුරෝ ඛිතකෝ ඉසි,
මලිතවම්භෝ සුහෙමනෙතා ධම්මසවෝ ධම්මසවපිතා,
සඞ්ඝරක්ඛිතපෙරෝ ච උසභෝ ච මහාමුනී'ති.

1. 11. 7

107. (කාමයෙහි ආදීනව හා නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි අනුසස්) තුලනය කොට හිඳිගෙන් නික්ම සස්නෙහි පැවිදි වීම්, (ඒ මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලදු. බුදුසසුන් කරන ලදු යි.

මෙසේ ... ධම්මසව සථවිරයන් වහන්සේ ...

ධම්මසව සථවිරගාථා යි.

1. 11. 8

108. ඒ මම (ජාතියෙන්) එක්සියවිසිවස් ඇත්තෙම් සස්නෙහි පැවිදි වීමි. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලදු, බුදුසසුන් කරනලදු යි.

මෙසේ ... ධම්මසවපිතු සථවිරයන් වහන්සේ ...

ධම්මසවපිතු සථවිරගාථා යි.

1. 11. 9

109. මේ මහණ රහසිගත වැ (කායවිවේකයුක්ත වැ) පරමහිතානුකම්පී භාග්‍යවත්හු ගේ පිළිවෙත් සසුන් නොතකා යි හැඟිම්. ඒ එසේ මැ යි. මේ තෙමේ වනයෙහි තරුණ සඵභාව ඇති මුවගහණක සේ පියවි ඉඳුරන් ඇති වැ වෙසේ යයි.

මෙසේ .. සඞ්ඝරක්ඛිත සථවිරයන් වහන්සේ ...

සඞ්ඝරක්ඛිත සථවිරගාථා යි.

1. 11. 10

110: කදුමුදුන්හි මොනොවට වැඩුණු, වැසිකල්හි මහත් වූ අහිනව මේඝයා විසින් තෙමනලද වෘක්ෂයෝ අරණ්‍යයෙහි හිය සංඥ ඇති විවේකය කැමැති උසහහට මතුමත්සෙහි (භාවනාවට) සුදුසුබව උපදවත් යයි.

මෙසේ ... උසහ සථවිරයන් වහන්සේ ...

උසහ සථවිරගාථා යි

එකොළොස් වැනි වග යි.

උද්දානය:

බෙලවඨානික සථවිර යැ, සෙතුච්ඡ සථවිර යැ, බන්ධුර සථවිර යැ, ඛිතක සථවිර යැ, මලිතවමහ සථවිර යැ, සුභෙමන්ත සථවිර යැ, ධම්මනව සථවිර යැ, ධම්මසවපිතු සථවිර යැ, සඞ්ඝරක්ඛිත සථවිර යැ, උසහ සථවිර යැ යි එකොළොස් වැනි වගෙහි තෙරවරු දස දෙනෙකි,

1. 12. 1

111. දුප්පබ්බජ්ජං වෙ දුරභිවාසා ගෙහා
භීමෝ ගමෝ දුරභිගමා භෝගා,
කිච්ඡා වුත්ති නො ඉතරීතරෙනෙව
සුත්තං විනෙතුං සතතමනිච්චත'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජෙතෙෝ ථෙරෙෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ජෙතත්ථෙරගාථා.

1. 12. 2

112. තෙවිජ්ජාහං මහාඛීණී වෙතොසමථකොවිදෙ
සදත්ථා මෙ අනුප්පත්තො කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වච්ඡගොත්තෙෝ ථෙරෙෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වච්ඡගොත්තත්ථෙරගාථා.

1. 12. 3

113. අච්ඡෝදිකා පුථුසිලා ගොනඞ්ගුලමිගායුතා,
අම්බුසෙවාලසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති ම'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වනවච්ඡෝ ථෙරෙෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වනවච්ඡත්ථෙරගාථා.

1. 12. 4

114. කායදුට්ඨුල්ලගරුනො භියමානමහි[1] ජීවිතෙ,
සරීරසුඛගිද්ධස්ස කුතො සමණ සාඛුතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අධිමුත්තෙෝ ථෙරෙෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අධිමුත්තත්ථෙරගාථා.

1. 12. 5

115. එසාවභිය්‍යසෙ පබ්බතෙන බහුකූටජසල්ලකිකෙන,[2]
නෙසාදකෙන ගිරිනා යසස්සිනා පරිච්ඡෙදනා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහානාමෙෝ ථෙරෙෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මහානාමත්ථෙරගාථා.

1. 12. 6

116. ඡ එස්සායතනෙ භික්ඛා ගුත්තද්වාරෙෝ සුසංවුතෙෝ,
අඝමූලං වමිත්වාන පත්තො මෙ ආසවක්ඛයෙෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පාරාසරියත්ථෙරෙෝ[3] ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පාරාසරියත්ථෙරගාථා.

---

1. භිය්‍යමානෙ - PTS. 2 සල්ලකිතෙන - ථ,
3. පාරාපරිය - මජ්ඣ. PTS.

1. 12. 1

111. ඒකාන්තයෙන් පැවිද්ද දුෂ්කර යැ, ගෘහයෝ දුෂ්කරවාස ඇත්තාහු යැ, දහම් ගැඹුරු වෙයි, භෝගයෝ දුකසේ ලැබියයුත්තාහ. යථාලාභ ප්‍රත්‍යයෙන් මැ අප ගේ දිවිවැටුම දුක් වෙයි, එහෙයින් නිතර අනිත්‍යයෙ මෙනෙහි කිරීම යුතුය සි.

මෙසේ ... ජෙන්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

ජෙන්ත සථවිරගාථා සි.

1. 12. 2

112. මම ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙම් මහත් ධ්‍යාන ඇත්තෙම් චිත්තසමථයෙහි දක්ෂ වූයෙම් වෙමි, මා විසින් සවාථය (අර්හත්ඵලය) ලබනලද්දේ ය, බුදුන් ගේ අවවාදය කරනලදැ සි.

මෙසේ ... වච්ඡගොත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

වච්ඡගොත්ත සථවිරගාථා සි.

1. 12. 3

113. පහන්දිය ඇති පුළුල් ගලතල ඇති ගොනගුලන් (වදුරන්) හා සියුපාසතුන් ගෙන් යුත් දියසෙවෙලින් ගැවැසීගත් ඒ පර්වතයෝ මා සින් අලවන් යසි.

මෙසේ .. වනවච්ඡ සථවිරයන් වහන්සේ ...

වනවච්ඡ සථවිරගාථා සි.

11. 2. 4

114. දිවි ගෙවියන කල්හි කායපොෂණයෙහි නියැලුණු ශරීරසුඛයෙහි ඇලුණු වූවහුට ශ්‍රමණ භාවයෙන් ලැබිය හැකි සාධුඵලය කොයින් ලැබේ ද සි.

මෙසේ ... අධිමුත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

අධිමුත්ත සථවිරගාථා සි.

1. 12. 5

115. (එබඳු මහානාමයෙනි, කමටහන් මෙනෙහි නොකරන) තෙල තෝ බොහෝ කෙළිඳ හා ඉදුසල්ගස් ඇති (නො එක් රුක්ලියෙන්) හෑත්පසින් වැසුණු ප්‍රසිද්ධි වූ මේ 'නෙහාද' නම් පර්වතයෙන් පිරිහෙන්නෙහි යසි,

මෙසේ ... මහානාම සථවිරයන් වහන්සේ ...

මහානාම සථවිරගාථා සි.

1. 12. 6

116. ආධ්‍යාත්මික ෂඩායතනය (එය පිළිබඳ කෙලෙස් නැසීම් විසින්) හැරපියා පියුම් සඳෙර ඇතියෙම් මෙනොවට සංවර වූයෙමි. මා විසින් සසරදුකට මූල (අවිද්‍යාව හා භවතෘෂ්ණාව) විමාරාදමා ආස්‍රවක්ෂය (අර්හත්ඵලය) ලබනලද්දේය යසි.

මෙසේ ... පාරාසරිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

පාරාසරිය සථවිරගාථා සි.

1. 12. 7

117. සුවිලිතෝතා සුවසනෝ සබ්බාභරණභූසිතෝ,
තිසෝසා විජ්ජා අජ්ඣගමිං කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා යසෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

යසත්ථෙරගාථා.

1. 12. 8

118. අභිසත්ථෝව නිපතති
වයෝ රූපං අඤ්ඤමිව තථෙව සන්තං,
තස්සෙව සතෝ අවිපවසතෝ
අඤ්ඤස්සෙව සරාමි අත්තාන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කිම්බිලෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

කිම්බිලත්ථෙරගාථා.

1.. 12. 9

119. රුක්ඛමූලගහනං පසක්කිය
නිබ්බානං හදයස්මිං ඔපිය[1]
ඣාය ගොතම මා ච පාමදෙ[2]
කිං තෙ බිලිබිලිකා කරිස්සන්'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වජ්ජිපුත්තෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වජ්ජිපුත්තත්ථෙරගාථා.

1. 12. 10

120. පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා තිට්ඨන්ති ඡින්නමූලකා,
දුක්ඛක්ඛයෝ අනුප්පත්තෝ පත්තෝ මේ ආසවක්ඛයෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඉසිදත්තෝ ථෙරෝ ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ඉසිදත්තත්ථෙරගාථා.

වග්ගෝ දවාදසමෝ

තස්සුද්දානං:

ජෙත්තෝ ච වච්ඡගොත්තෝ ච වෙජ්ඣ ච වනසවහයෝ,[3]
අධිමුත්තෝ මහානාමෝ පාරාසරියෝ[4] යසෝ පි ච,
කිම්බිලෝ වජ්ජිපුත්තෝ ච ඉසිදත්තෝ මහායසෝ'ති.

තස්සුද්දානං.

වීසුත්තරසතං ථෙරා කතකිච්චා අනාසවා,
එකකෙව නිපාතම්හි සුසඛීතා මහෙසිභී'ති.

එකකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ

1. ඔසිය - PTS. 2 පමාදෙ-බ්‍රහ්මායු 3. වසපවහයෝ- PTS. 4 පාරාපරියෝ- PTS.

1. 12. 7

117. මම මනා සුවදින් අලෙව් දෙනලද්දෙමි. මහඇඟි කසිසළු ඇන්දෙමි සියලු අබරණින් සැරැසුණෙමි ත්‍රිවිද්‍යාව ලදිමි. (මා විසින්) බුදුන් ගේ ශාසනය කරනලදු සි.

මෙසේ ... යස සථවිරයන් වහන්සේ ...

යස සථවිරගාථා සි.

1. 12. 8

118. වයස (යෞවනය) ඇණවන ලද්දකු සෙයින් (වහා) ඇදුවැටෙයි. එසේ මැ විදුමාන වූ රූපය ද අනෙකකු මෙනි. විප්‍රවාසයෙක් නැසි ඒ මා ගේ මැ ආත්මය අනෙකක්හු ගේ මෙන් සිහි කෙරෙමි යයි.

මෙසේ ... කිමබිල සථවිරයන් වහන්සේ ...

කිමබිල සථවිරගාථා සි.

1. 12. 9

119. රුක්මුල්වදුලට පිවිසැ නිවන ලෙහි තබාගෙන ගෞතම්යෙහි ධ්‍යාන කරව, නහමක් ප්‍රමාද වව, බිලිබිලිකා (බිලිබිලිහඬ) තට කවර අර්‍යයක් සාධන්නේ දැ සි.

මෙසේ ... වජ්ජිපුත්තක සථවිරයන් වහන්සේ ..

වජ්ජිපුත්තක සථවිරගාථා සි.

1. 12. 10

120. පඤ්චසකඛන්ධයෝ (මා විසින්) පරිඥතයහ, ඔහු මුල්සුන් වැ සිටිති, මා විසින් දුඃඛක්ෂය සඞඛ්‍යාත නිවන ලබනලද, ආස්‍රවක්ෂය (අඟීත්තිය) ලබනලදු සි.

මෙසේ ... ඉසිදත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

ඉසිදත්ත සථවිරගාථා සි.

දෙලොස් වැනි වග සි.

උදානය:

ජෙන්ත සථවිර යැ, වච්ඡගොත්ත සථවිර යැ, වනවච්ඡ සථවිර යැ, අඞ්ගුත්තර සථවිර යැ, මහානාම සථවිර යැ, පාරාසරිය සථවිර යැ, යස සථවිර යැ, කිමබිල සථවිර යැ, වජ්ජිපුත්තක සථවිර යැ, ඉසිදත්ත සථවිර යැ සි දෙලොස් වැනි වගැ තෙරවරු දස දෙනෙකි.

කොට නිමැවූ බඹසර කිස ඇති අනාස්‍රව වූ මහර්ෂි වූ තෙරවරු එක්-සියවිසි දෙනෙක් එකක නිපාතයෙහි මැ ගාථා වදුලහ සි.

එකකනිපාතය නිමි.

2. දුකනිපාතො

2. 1. 1

121. නත්ථි කොචි භවො නිවෙවා සඞ්ඛාරා වා පි සස්සතා,
උපපජ්ජන්ති ච තෙ ඛන්ධා චවන්ති අපරාපරං.

122. එතමාදීනවං ඤත්වා භවෙනමහි අනත්ථිකො,
නිස්සටො සබ්බකාමෙහි පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තරත්ථෙරගාථා.

2. 1. 2

123. නයිදං අනයෙන ජීවිතං නාහාරො හදයස්ස සන්තිකො,
ආහාරට්ඨිතිකො සම්ඵස්සයො ඉති දිස්වාන චරාමි එසනං.

124. පඞ්කොති භි නං පවෙදයුං යායං වන්දනපූජනා කුලෙසු,
සුඛුමං සබ්බං දුරුල්ලහං සක්කාරො කාපුරිසෙන දුජ්ජහො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පිණ්ඩොලභාරද්වාජො ථෙරො ගාථායො[1] අභාසිත්ථා'ති.

පිණ්ඩොලභාරද්වාජත්ථෙරගාථා.

2. 1. 3

125. මක්කටො පඤ්ඤවා රාය කුටිකාය පසක්කිය,
ඛාරෙණ අනුපරියෙති ඝටවයනෙත්තා මුහුං මුහුං.

126. නිට්ඨ මක්කට මා ඛාව භහි තෙ තං යථා පුරෙ,
නිග්ගහීතොසි පඤ්ඤාය නෙව[1] දූරං ගමිස්සසී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වල්ලියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වල්ලියත්ථෙරගාථා.

---

1. නෙතො - PTS.

2. දුකනිපාතය

2. 1. 1

121. නිත්‍ය වූ කිසිදු භවයෙක් නැත, ශාශ්වත වූ සංස්කාර කොතෙක් ද නැත. තා ගේ සකකිලෙසෝ මතුමත්තෙහි උපදනාහු ද වෙති. ව්‍යුත වන්නාහු ද වෙත්.

122. තෙල ආදීනවය දැනැ භවයෙන් ප්‍රයෝජන නැතියෙකිම් වෙමි. සියලු වසතුකාමකෙලශකාමයන් කෙරෙන් දුරු වූයෙමි වෙමි. මා විසින් ආස්‍රවක්ෂය ලබනලදැ'සි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් උත්තර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළ සේකි.

උත්තරස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 2

123. මේ ජීවිතය අන්‍යායයෙන් නො වෙයි. ආහාරය සිතට ශාන්තිය එළවන්නේ නො වෙයි. සිරැර අහර නිසා සිටුනේ වෙයි. මෙසේ දැකැ අහර සෙවීමෙහි හැසිරෙමි.

124. කුලයන්හි යම් වන්දනපූජාවක් ඇද්ද, එය බුද්ධාදීහු පඬිකයෙක් මැ යයි දන්හ. උදුරාලිය නොහෙන සියුම් හුලෙකැයි දන්හ. (කුමක්හෙයින යත්:) සත්කාරය කුපුරුෂයා විසින් දුරුලිය නොහැක්කේ යඩි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් පිණ්ඩෝලභාරද්වාජ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළ සේකි.

පිණ්ඩෝලභාරදවාජ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 3

125. සිත් නමැති වඳුරා එලැඹැසිට පස්දෙරක් ඇති කුටියෙහි ඒ ඒ දෙරින් වරින් වර (අරමුණු ගැනීම් විසින්) සටමින් ඔහිනොබ හැසිරෙයි.

126. වඳුර, සිටුව නහමක් දුවව, තා ගේ ඒ කිළිය පෙර ලෙසින් නැත. (පියු දෙර අගුළු ඇති හෙයිනි.) මාගීප්‍රඥයෙන් නිගන්නාලදූයෙහි, එහෙයින් නහමක් දුර (ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන්) යන්නෙහි යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් වල්ලිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වල්ලිය ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 4

127. තිණ්ණං මෙ තාලපත්තානං ගඞ්ගාතීරෙ කුටී කතා,
ඡවසිත්තෙනාව මෙ පත්තෙ පංසුකූලං ච චීවරං.

128. දවිත්තං අන්තරවස්සානං එකා වාචා මෙ භාසිතා,
තතියෙ අන්තරවස්සම්හි තමොකඛන්ධා පදාලිතො.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගඞ්ගාතීරියෝ ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

ගඞ්ගාතීරියත්ථෙරගාථා.

2. 1. 5

129. අපි වෙ හොති තෙවිජ්ජා මච්චුහායී අනාසවෙ,
අපස්සතොති නං බාලා අවජානන්ති අජානතා.

130. යො ච ඛො අන්නපානස්ස ලාභී හොතීධ පුග්ගලෙ,
පාපධම්මොපි වෙ හොති සෙ නෙසං හොති සක්කතෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අජිනෙ ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

අජිනත්ථෙරගාථා.

2. 1. 6

131. යදහං ධම්මමසෙසිං හාසමානස්ස සත්ථුනෙ,
න සඞ්ඛමභිජානාමි සබ්බඤ්ඤූ අපරාජිතෙ.

132. සත්තවාහෙ මහාවීරෙ සාරිපුත්තං වරුත්තමෙ,
මඤ්ඤෙ පරිපදූසං වා සඞ්ඛා මයහං න විජ්ජති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙලජිනෙ ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'හි.

මෙලජිනත්ථෙරගාථා.

2. 1. 7

133. යථා අගාරං දුච්ඡන්නං වුට්ඨි සමතිවිජ්ඣති,
එවං අභාවිතං චිත්තං රාගො සමතිවිජ්ඣති.

134. යථා අගාරං සුච්ඡන්නං වුට්ඨි න සමතිවිජ්ඣති,
එවං සුභාවිතං චිත්තං රාගො න සමතිවිජ්ඣති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාධා ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

රාධත්ථෙරගාථා.

2. 1. 4

127. ගඞ්ගානදීතීරයෙහි තල්පත් තුනෙකින් මට කිළියක් කරනලද, මා ගේ පාත්‍රය මළසිරුරට කිරි ඉස්නා බදුනක් වැන්න. සිවුර ද පාංශුකූලයෙකි.

128. අතුරුවස් දෙකක් තුල මා විසින් එක් මෑ බසක් කියනලදි, තෙවන අතුරුවසෙහි ලා මොහදුරුකද පලඳනලදැ'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ගඞ්ගාතීරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගඞ්ගාතීරිය ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 5

129. ඉදින් පුනර්භවයක් නැතියෙන් මරණය නවතාලූ කාමාදි ආස්‍රව නැති ත්‍රිවිද්‍යාධරයෙක් වන්නේ නම්දු අඥානයෝ ඔහු 'අප්‍රකටයහ'යි නො දැනීමෙන් අවඥා කෙරෙත්.

130. මේලොව යම් පුගුලෙක් වනාහි ආහාරපාන ලබන්නේ වේ ද, හේ පාපධර්මී ඇත්තේ නම්දු තෙල බාලයන් විසින් සලකණ ලද්දේ වන්නේ යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අජින ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අජින ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 6

131. මම යම් දවසෙක සිවුසස්දහම් ඇසීම් ද ඒ බණින බුදුන් පිළිබඳ වැ සැක කළ බවක් නො දනිමි. සම්‍යක් වූ අපරාජිත වූ –

132. සාක්‍ෂීවාහ වූ මහාවීර වූ සාරථින් කෙරෙහි අත්‍යුත්තම සාරථි වූ බුදුන් කෙරෙහි ද, මාර්ගයෙහි හෝ ප්‍රතිපත්තියෙහි ද මා ගේ සැකයෙක් නැතැ' යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් මේලජිනස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මේල ස්ථවිරගාථා යි.

ජින

2. 1. 7

133. මොනොවට සෙවෙණි නො කළ ගෙයක් යම් සේ වැස්ස විනිවිද යන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් රාගය තෙම අභාවිත වූ සිත විනිවිද යන්නේ යැ.

134. මොනොවට සෙවෙණි කළ ගෙයක් යම් සේ වැස්ස විනිවිද නො යන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් රාගය තෙම සුභාවිත වූ සිත විනිවිද නො යන්නේ ය යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් රාධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

රාධ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 8

135. ඛිණා හි මයහං ජාති වුසිතං ජිනසාසනං,
පහීනො ජාලසඞ්ඛාතො භවනෙත්ති සමූහතා.

136. යස්සත්ථාය පබ්බජිතො අගාරසමානගාරියං,
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුරාධො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුරාධත්ථෙරගාථා.

2. 1. 9

137. සුඛං සුපන්ති මුණයො යෙ ඉත්ථිසු න බජ්ඣරෙ;
සඳ වෙ රක්ඛිතබ්බාසු යාසු සව්වං සුදුල්ලභං.

138. එඛං චරිමහ තෙ කාම අනණා දුනි තෙ මයං
ගච්ඡාම දුනි නිබ්බානං යත්ථ ගන්ත්වා න සොචති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොතමො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගොතමත්ථෙරගාථා.

2. 1. 10

139. පුබ්බෙ හනති අත්තානං පච්ඡා හනති සො පරෙ,
සුහතං හන්ති අත්තානං විතසෙනෙව පක්ඛිමා.

140. න බ්‍රාහ්මණා බහිව්ණෙණා අනෙනා වණෙණා හි බ්‍රාහ්මණා,
යස්මිං පාපානි කම්මානි ස වෙ කණෙණා සුජම්පති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වසහො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වසහත්ථෙරගාථා.

වග්ගො පඨමො.

තස්සුද්දානං:

උත්තරෙ වෙව පිණ්ඩොලො වල්ලියො තීරියො ඉසි,
අජිනො ච මෙලජිනො රාධො සුරාධො ගොතමො,
වසහෙන ඉමෙ හොන්ති දස ථෙරා මහිද්ධිකා'ති.

2. 1. 8

135. මා ගේ ජාති සඞ්ඛ්‍යාත පුනර්භවය ක්ෂය වූයේ මැ වෙයි මහබඹ-සරවස් වැස නිමවනලද, ජාල සඞ්ඛ්‍යාත වූ දෘෂ්ටි අවිද්‍යා දෙක ප්‍රහීණ යැ, භවතෘෂ්ණා නසනලදුව.

136. ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි යමක් සඳහා පැවිදි වීම් ද, මා විසින් සංයොජනක්ෂය සඞ්ඛ්‍යාත ඒ අර්ථය (නිවන) ලබනලදැ'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සුරාධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සුරාධ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 9

137. හැම කල්හි ඒකාන්තයෙන් රැකියැයුතු යම් ස්ත්‍රී කෙනකුන් කෙරෙහි සත්‍යය අත්‍යන්තයෙන් නො ලැබියැ හැක්කේ ද, එබදු ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි යම් මුනි කෙනෙක් නො බැඳෙන් ද, ඒ මුනිහු සුවසේ වෙසෙන්.

138. කාමය, තා ගේ නැස්ම කළම්හ. ඒ අපි දැන් ණය නැතියම්හ. යම් තැනෙක ගොස් නො නොස්නේ ද, දැන් ඒ නිවන කරා යම්හ'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ගෞතම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගෞතම ස්ථවිරගාථා යි.

2. 1. 10

139. කුහක තෙමේ පළමු මැ තමා නසන්නේ යැ, හෙතෙම පසුවැලා මෙරමා ද නසන්නේ යැ, ලිඛිණ්වැදි විතංසයෙන් (ලිඛිණියත් මූලා-කරන වැස්මෙන්) ලිඛිණීන් නසන්නාක් මෙන් තමා සුහත කොට නසන්නේ යැ.

140. බැහැර ඊර්ෂ්‍යාපථසම්පත්ති ඇත්තේ බ්‍රාහ්මණ නො වෙයි. ඇතුළත ශීලාදි සම්පත් ඇත්තේ මැ බ්‍රාහ්මණ වෙයි. ශක්‍රය, ධර්මකු කෙරෙහි පාපකර්මියෝ ඇත් ද, හේ ඒකාන්තයෙන් නිගින පුද්ගලයෙක් වන්නේ ය යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් වසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වසභ ස්ථවිරගාථා යි.

ප්‍රථම වර්ගය යි.

උද්දානය:

උත්තර යැ, පිණ්ඩෝල යැ, වල්ලිය යැ, තීරිය යැ, අජින යැ, මේඝජින යැ, රාධ යැ, සුරාධ යැ, ගෞතම යැ, වසභ යැ යන රහතුන් වහන්සේලා වදුළ ගාථා යි.

2. 2. 1

141. සුසූසූසා සුතවඩ්ඪනී සුතං පඤ්ඤාය වඩ්ඪනං,
පඤ්ඤාය අත්ථං ජානාති ඤාතෝ අත්ථෝ සුඛාවහෝ.

142. සෙවේථ පන්තානි සේනාසනානි
චරෙය්‍ය සංයෝජන විප්පමෝක්ඛං,
සචේ රතිං නාධිගච්ඡේය්‍ය තත්ථ
සඞ්ඝේ වසේ රක්ඛිතත්තෝ සතීමා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාචුන්දෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

මහාචුන්දත්ථේරගාථා.

2. 2. 2

143. යේ ඛෝ තේ වෙස්සම්සේන[1] නානත්තේන[2] ච කම්මුනා
මනුස්සේ උපරුන්ධන්ති එරුසූපක්කමා ජනා,
නෙපි තත්තේව[3] කීරන්ති නහි කම්මං පනස්සති.

144. යං කරෝති නරෝ කම්මං කල්‍යාණං යදි පාපකං,
තස්ස තස්සේව දායාදෝ යං යං කම්මං පකුබ්බති'.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජෝතිදාසෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා,ති

හේතිදාසත්ථේරගාථා.

2. 2. 3

145. අච්චයන්ති අහෝරත්තා ජීවිතං උපරුජ්ඣති,
ආයු ඛීයති මච්චානං කුන්නදීනං ව ඔදකං.

146. අථ පාපානි කම්මානි කරං බාලෝ න බුජ්ඣති,
පච්ඡාස්ස කටුකා හොන්ති විපාකෝ හිස්ස පාපකෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හෙරඤ්ඤකානිත්ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

හෙරඤ්ඤකානිත්ථේරගාථා.

2. 2. 4

147. පරිත්තං දාරුමාරුය්හ යථා සීදේ මහණ්ණවේ,
එවං කුසීතමාගම්ම සාධූජීවී පි සීදති,[4]
තස්මා තං පරිවජ්ජේය්‍ය කුසීතං හීනවීරියං.

148. පවිවිත්තේහි අරියේහි පහිතත්තේහි ඣායිහි,
නිච්චං ආරද්ධවීරියේහි පණ්ඩිතේහි සහාවසේ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සෝමමිත්තෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සෝමමිත්තත්ථේරගාථා.

---

1. වෙස්සම්සේන - ථ වේථම්සේන - පු 2. නානත්තේන - සීමු 1, 2. PTS
3. තත්තේව - ප්‍ර. 4. සාධූජීවිසීදති - පු

2. 2. 1

141. අසනු කැමැත්ත බහුශ්‍රැතභාවය වඩයි. ශ්‍රැතය ප්‍රඥාව වර්ධනය කෙරෙයි. ප්‍රඥයෙන් අර්ථය දැනගනී. දැනගත්තාලද අර්ථය තෙමේ සුව ඵලවයි.

142. වෙනෙහි ඉතා දුරුසෙනසුන් සෙවුනේ යැ. සංයෝජනයන්ගෙන් මිදීම වූ විදර්‍ශනාමාර්‍ගභාවනාව කරන්නේ යැ ඉදින් එහි රතිය නොලබන්නේ නම් සඞ්ඝයා වෙත (කමටහන් පිරිසිදුකැන්මෙන්) රක්නාලද සිත් ඇති වැ සිහි ඇති වැ වසන්නේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් මහාවුඩ්ඪ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මහාවුඩ්ඪ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 2

143. යම් කෙනෙක් (වරපට ආදියෙන්) ඝන වෙළීමෙන් ද නන්වැදුරුම් වූ කර්‍මයෙන් ද මිනිසුන් පෙළත් නම් දරුණු වූ ප්‍රයෝග ඇති ඒ ජනයෝ ද ඒ කර්‍මකටොලුවල තුමූ මැ හෙළනු ලැබෙත්. යම් හෙයකින් කර්‍මය තෙමේ (විපාක නොදී) නොනැසේ ද එහෙයිනි.

144. සත්ත්‍ව තෙම කුසල් වූ හෝ අකුසල් වූ හෝ යම් කර්‍මයක් කෙරේ ද යම් යම් කර්‍මයක් රැස් කෙරේ ද, ඒ ඒ කර්‍මය දායාද කොට ඇත්තේ වේ යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ජෝතිදාස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ජෝතිදාස ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 3

145 රාදුවල්හු ඉක්මගෙති. ජීවිතේන්‍ද්‍රිය (කෙණෙහි කෙණෙහි) නිරුද්ධ වෙයි. සත්ත්‍වයන් ගේ ආයුෂ කුඩා නදීන් ගේ දිය මෙන් ක්‍ෂය වේ.

146. එතෙකුදුවත් පව්කම් කරන්නා වූ බාල තෙම (එය) නොදනියි. පසු වැ ඔහුට කටුක වූ දුක් වෙයි. යම් හෙයකින් ඒ පාපකර්‍මයා ගේ විපාකය ලාමක වේ ද එහෙයිනි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් හේරඤ්ඤකානි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

හෙරඤ්ඤකානි ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 4

147. කුඩා දරකඩෙකැ නැඟැ යම්සේ මහසයුරෙහි ගැලේ ද, එසේ මැ අලසයා නිසා මහා දිවිපැවතුම් ඇත්තේ ද සසරෙහි ගැලේ.

148. එහෙයින් වීර්‍ය්‍ය රහිත වූ ඒ අලසයා දුරුලන්නේ යැ. කායවිවේක ඇති කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ නිවනට යැවූ සිත් ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ නිතොර පටන්ගත් වීර්‍ය්‍ය ඇති පණ්ඩිතයන් සමඟ වසන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සෝමමිත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සෝමමිත්‍ර ස්ථවිරගාථා යි.

2. 2. 5

149. ජනෙ ජනමහි සම්භූතෙ ජනමෙවසිතෙ ජනෙ,
ජනෙ ජනෙන හෙඨියති හෙඨෙති ච ජනෙ ජනං.

150. කොහි තස්ස ජනෙනත්ථෙ ජනෙන ජනිතෙන වා
ජනං ඔහාය ගච්ඡං තං හෙඨයිත්වා බහුං ජනන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සබ්බමිත්තො පේරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සබ්බමිත්තපේරගාථා.

2. 2. 6

151. කාළි ඉත්ථී බ්‍රහති ඔඛකරූපා
සත්තිං ච හෙව්වා අපරං ච සත්තිං,
බාහං[1] ච හෙව්වා අපරං ච බාහුං
සීසං ච හෙව්වා දධිථාලකං' ව
එතා නිසිත්තා අභිසද්දයිත්වා.

152. යො වෙ අවිද්වා උපධිං කරොති
පුනප්පුනං දුක්ඛමුපෙති මන්දො,
තස්මා පජානං[2] උපධිං න කයිරා
මාහුං පුන භිත්තසිරෙ සයිස්සන්ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකාළො පේරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහාකාළපේරගාථා.

2. 2. 7

153. බහූ රූපත්තෙ ලහති මුණ්ඩෙ සඞ්ඝාටිපාරුතෙ,
ලාභී අන්නස්ස පානස්ස වත්ථස්ස සයනස්ස ච.

154. එතමාදීනවං ඤත්වා සක්කාරෙසු මහබ්භයං,
අපපලාභො 'නවඤ්ඤතො සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තිස්සො පේරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

තිස්සපේරගාථා.

2. 2. 8

155. පාචීනවංසදයමහි සක්‍යපුත්තා සහායකා,
පහායානපපඤ්චෙ භොගෙ උඤ්ඤාපත්‍යාගතෙ රතා.

156. ආරද්ධවිරියා පහිතත්තා නිච්චං දළ්හපරක්කමා,
රමන්ති ධම්මරතියා භික්ඛවෙ ලොකියා රතිත්ති,

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කිම්බිලො පේරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කිම්බිලපේරගාථා.

---

1 බාහුඤ්ච - සීමු, 1, 2 2. පජා - සීමු, 1, 2.

2. 2. 5

149-150. (අඩබාල) ජන තෙම (අන්‍ය) ජනයා කෙරෙහි (තෘෂ්ණායෙන්) බැඳුණේ වෙයි. ජන තෙම ජනයා මැ ඇසුරු කොට සිටියේ ය. ජන තෙම ජනයා විසින් පෙළනු ලැබේයි. යම් ජන තෙම ජනයා පෙළයි, ඒ ජනකවූද ජනිතවූද ජනයාගෙන් ඔහුට කවර අර්ථයෙක් ද (මම) ජනයා ද බොහෝදෙනා පෙළාසිටුනා ඒ (තෘෂ්ණා දෙමහ දෙක) ද සම්‌ප්‍රකාරයෙන් හැරැ යත්තෙමැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සබ්බමිත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ...

සබ්බමිත්‍ර සථවිරගාථා යි.

2. 2. 6

151. කවුඩකුට බදු පෑහැ ඇති මහත් වූ සිරුරක් ඇති තෙල 'කාලී' නම් වූ සත්‍රී තොමෝ (මළ සිරුරෙහි) දෙ කලවය ද දෙ අත් ද බිඳ දිතලියක්මෙන් හිස ද බිඳ (ඒ අවයව) සුදුසු සේ ගලපා තබා හුන්නී ය.

152. මූස වූ යමෙක් කෙලශොපධිය උපදවා ද, ඒ මූස තෙම එකාන්තයෙන් පුනපුනා දුකට පැමිණෙයි. එහෙයින් නුවණැත්තේ කෙලශොපධිය නූපදවන්තේ ය. කුමක් හෙයින ය යත්: මම යම් බිදුණුගියක් ඇති වැ නහමක් ශයනය කෙරෙම්වා යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් මහාකාල සථවිරයන් වහන්සේ ...

මහාකාල සථවිරගාථා යි.

2. 2. 7

153. මුඩු වූ සඟලයිවුර පෙරෙවියා වූ මහණ තෙම ආහාර ද පාන ද වස්ත්‍ර ද ශයන ද ලබනසුලු වූයේ බොහෝ සතුරන් ලබයි.

154. මහණ තෙම සත්කාර විෂයෙහි මහත් බිය ද තෙල ආදීනවය ද දැන මඳ වූ ලාභ ඇත්තේ තෘෂ්ණා වැහිරීම් නැත්තේ සිහි ඇති වැ හැසිරෙන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් තිස්ස සථවිරයන් වහන්සේ ...

තිස්ස සථවිරගාථා යි.

2. 2 8

155. පාවීනවංස නම් වූ වනයෙහි, යහළු වූ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ අනලප වූ සම්පත් හැරැදමා පිඬුසිහිමෙන් පාත්‍රයට ලැබුණු දෙයෙහි ඇලුණාහු.

156. ආරබ්ධවීර්‍ය ඇත්තාහු නිවන කරා යැවූ සිත් ඇත්තාහු සතතයෙන් දැඩවීර්‍ය ඇත්තාහු ලෞකික ආලම්බනයෙහි ඇල්ම හැරැ ධර්‍මරතියෙහි සිත් අලවත් යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් කිම්බිල සථවිරයන් වහන්සේ ...

කිම්බිල සථවිරගාථා යි.

2. 2. 9

157. අයොනිසෝ මනසිකාරා මණ්ඩනං අනුයුඤ්ජිසං,
උද්ධතෝ චපලෝ චාසිං කාමරාගෙන අට්ටිතෝ.

158. උපායකුසලෙනාහං බුද්ධෙනාදිච්චබන්ධුනා,
යොනිසෝ පටිපජ්ජිත්වා භවේ චිත්තං උදබ්බහිනති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නන්දෙ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

නන්දත්ථෙරගාථා.

2. 2. 10

159. පරෙ ච නං පසංසන්ති අත්තා වෙ අසමාහිතෝ,
මෝඝං පරෙ පසංසන්ති අත්තා හි අසමාහිතෝ.

160. පරෙ ච නං ගරහන්ති අත්තා වෙ සුසමාහිතෝ,
මෝඝං පරෙ ගරහන්ති අත්තා හි සුසමාහිතෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිරිමා ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමාත්ථෙරගාථා.

වග්ගෝ දුතියෝ

තස්සුද්දානං:

චුන්දෙ ච ජෝතිදසෝ ච ථෙරෝ භෙරණ්ඩකාති ච,
සොමමිත්තෝ සබ්බමිත්තෝ කාලෝ තිස්සෝ ච කිඞ්කිලෝ.
නන්දෙ ච සිරිමා වෙව දස ථෙරා මහිද්ධිකා'ති.

2. 2. 9

157. අයෝනිසෝ මනසිකාරයෙන් ශරීරමණ්ඩනයෙහි යෙදුණෙමි. කෑමරාගය විසින් පෙළුණෙමි නොසත්හුන් සිත් ඇත්තෙම් වපල දැ වීමි.

158. උපායෙහි දක්ෂ වූ සුයම්බඳු වූ බුදුරදුන් කරුණකොටගෙන නුවණින් පිළිපැද සසරෙහි හිඳුණු සිත නහාලීමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් නන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නන්ද ස්ථවිරගාථා සි.

2. 2. 10

159. ඉදින් තෙමේ සමාධි රහිත වේ නම් එතෙකුදුවත් අන්‍යයෝ ඔහු පසසත් නම්, ඔහු සිස් කොට පසසත්. (තම සම්භිත නොවෙයිනි.)

160. ඉදින් තෙමේ සම්භිත සිත් ඇත්තේ නම්, එතෙකුදුවත් අන්‍යයෝ ඔහු ගරහත් නම්, ඔහු සිස් කොට ගරහත්. (තම සම්භිත හෙයිනි.)

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සිරිමන්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිරිමන්ත ස්ථවිරගාථා සි.

දෙවැනි වර්ගය සි.

උද්දානය:

චුන්ද ස්ථවිර යැ, ජෝතිදාස ස්ථවිර යැ, හෙරණ්ඩකානි ස්ථවිර යැ, නෝමිත්ත ස්ථවිර යැ, සබ්බමිත්ත ස්ථවිර යැ, කාල ස්ථවිර යැ, තිස්ස ස්ථවිර යැ, කිම්බිල ස්ථවිර යැ, නන්ද ස්ථවිර යැ, සිරිමන්ත ස්ථවිර යැ සි දෙවැනි වර්ගයෙහි මහත් යැදුනි ඇති තෙරවරු දස දෙනෙකි.

2. 8. 1

161. ඛණ්ඩා මයා පරිසුඤ්ඣතා තණ්හා මේ සුසමූහතා,
භාවිතා මම බොජ්ඣඞ්ගා පත්තෝ මේ ආසවක්ඛයෝ.

162. සෝහං ඛන්ධේ පරිඤ්ඤාය අබ්බූළ්හිත්වාන[1] ජාලිනිං,
භාවයිත්වාන බොජ්ඣඞ්ගේ නිබ්බායිස්සං අනාසවෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තරෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

උත්තරත්ථේරගාථා.

2. 8. 2

163. පණාදෝ නාම සෝ රාජා යස්ස පුත්තෝ සුවණ්ණයෝ,
තිරියං සොළසපඤ්ඤෝ[2] උඩ්ඩමාහු[3] සහස්සධා.

164. සහස්සකණ්ඩෝ[4] සතහෙණ්ඩු[5] ධජාලූ හරිතාමයෝ,
අනවඤ්ඤා තත්ථ ගන්ධබ්බා ජාතහස්සාති සත්තධා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භද්දජී ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

භද්දජීත්ථේරගාථා.

2. 8. 3

165. සත්තිමා පඤ්ඤවා භික්ඛු ආරද්ධබලවීරියෝ,
පඤ්චකප්පසතාණාහං එකරත්තිං අනුස්සරිං.

166. චත්තාරෝ සතිපට්ඨානෙ සත්ත අට්ඨ ච භාවියං,
පඤ්චකප්පසතාණාහං එකරත්තිං අනුස්සරින්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සෝභිතෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සෝභිතත්ථේරගාථා

2. 8. 4

167. යං කිච්චං දළ්හවීරියෙන යං කිච්චං බොද්ධුමිච්ඡතා,
කරිස්සං නාවරුජ්ඣිස්සං පස්ස වීරියං පරක්කමං.[6]

168. ත්වං ච මේ මඤ්ඤමක්ඛාහි අසද්දහං අමතොගධං,
අහං මොහෙන මේහිස්සං ගබ්භාසෙතෝ'ව සාගරන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වලලියෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

වලලියත්ථේරගාථා.

---

1. අබ්බුළ්හිත්වාන - සී්. 1, 2 අ බ්බුහිත්වාන - ම්ජසං 2. සොළසුත්තරිඛෙ - සී්. 1, 2,
3. උඤ්ඤමාහු - ම්ජසං PTS. 4. සහස්සනාණෝ - ම්ජසං සහස්සනාණු - PTS.
5. සතහෙණ්ඩු - සී්. 6. වීරියපරක්කමං - PTS.

2. 3. 1

161. පඤ්චස්කන්ධයෝ මා විසින් පිරිසිඳ දන්නාලදහ. තෘෂ්ණාව මා විසින් මොනොවට උපුරනලද යැ. බොධ්‍යඞ්ගයෝ මා විසින් වඩනලදහ. නිර්‍වාණය මා විසින් ලබනලදී.

162. ඒ මම සකකියත් පිරිසිඳ දැන තෘෂ්ණාව උපුටාදමා බොධ්‍යඞ්ගයන් වඩා ආස්‍රව රහිත වා පිරිනිවෙන්නෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උත්තර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තර ස්ථවිර ගාථා සි.

2. 3. 2

163. (යටගිය දවසෑ) 'පනාද' නම් වූ ප්‍රසිද්ධ රජෙක් වී යැ. යම් රජක්හුගේ ප්‍රාසාදය රත්මුවා වූයේ සරස සරපතන සොළසක් ඇත්තේ උස සරපතන දහසක් ඇත්තේ වී ද,

164. සහස්බුමු වූයේ (නගාලූ) ඛජ්ජබහුල වූ වාමිකරසඛණ්ඩිමය සිය ගණන් නිර්‍වූහ ඇත්තේ ද, එහි සත් තැනෙකෑ සදහසක් නළුවෝ නැටූහු ද, ඒ රජ තෙමේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් භද්‍රජී ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

භද්‍රජී ස්ථවිර ගාථා සි.

2. 3. 3

165. සිහි ඇති (අභිඥ) නුවණ ඇති පටන්ගත්නාලද බල හා වියයී ඇති මහණකු වූ මම පන්සියයක් කප් එක්රැය මෙන් සිහි කෙළෙමි.

166 සතර සිවටන් ද සප්තබොධ්‍යඞ්ගයන් ද අෂ්ටමාර්‍ගාඞ්ගයන් ද වඩනුයෙම් පන්සියක් කප් එක්රැය මෙන් සිහි කෙළෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සෝභිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සෝභිත ස්ථවිර ගාථා සි

2. 3. 4

167. දුඃඛවියයී ඇතියහු විසින් යමක් කටයුතු නම් සියුනත් දැනගනු රිසියහු විසින් යමක් කටයුතු නම්, (එය) කරන්නෙම්, නොවලහන්නෙම්. වියයී සඞ්ඛ්‍යාත සම්‍යග්ව්‍යායාමය බලවත්.

168. නුඹවහන්සේ වැළිත් මට නිර්‍වාණය පිණිට කොට ඇති යාජුවූ (ආර්‍ය්‍ය) මාර්‍ගය වදහළ මැනැවැ, මම (නොවලහා) සසුර කරා යන ගඞ්ගාශ්‍රෝතසක් සෙයින් ආර්‍ය්‍යමාර්‍ගයත් (නිර්‍වාණය) ප්‍රතිවේධ කරන්නෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් වලලිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වලලිය ස්ථවිර ගාථා සි.

2. 3. 5

169. කෙසෙ මෙ ඔලිඛිසස'න්ති කපණකො උපසඞ්කමි,
තතො ආදාසමාදාය සරීරං පච්චවෙක්ඛිසං.

170. තුච්ඡා කායෙ අදිසිත්ථ අඞ්කාරො[1] තමො ව්‍යගා,
සබ්බෙ චොළා සමූවත්තා නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විතසොකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

විතසොකත්ථෙරගාථා.

2. 3. 6

171. පඤ්චනීවරණෙ හිත්වා යොගක්ඛෙමිසස පත්තියා,
ධම්මාදාසං ගහෙත්වාන ඤාණදස්සනමත්තනො.

172 පච්චවෙක්ඛිං ඉමං කායං සබ්බං සන්තරබාහිරං,
අජ්ඣත්තඤ්ච බහිද්ධා ච තුච්ඡා කායො අදිස්සථා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පුණ්ණමාසො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'යි

පුණ්ණමාසත්ථෙරගාථා

2. 3. 7

173 යථාපි භද්දෙ ආජඤ්ඤෙ ඛලිනා පතිතිට්ඨති,
භියේ‍යා ලද්ධාන සංවෙගං අදීනො වහතෙ ධුරං.

174. එවං දස්සනසම්පන්නං සම්මාසම්බුද්ධසාවකං,
ආජානීයං[2] මං ධාරෙථ පුත්තං බුද්ධස්ස ඔරසන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නන්දකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නන්දකත්ථෙරගාථා

2. 3. 8

175. එහි නන්දක ගච්ඡාම උපජ්ඣායස්ස සන්තිකං,
සීහනාදං නදිස්සාම බුද්ධසෙට්ඨස්ස සම්මුඛා.

176. යාය නො අනුකම්පාය අමෙහ පබ්බාජයී මුනි,
සො නො අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හරතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

හරතත්ථෙරගාථා.

---

1. අඞ්කාරෙ - PTS 2. අජානියං - PTS

2. 3. 5

169. නැහැව් 'මා ගේ කෙස් කපම්' යි මා කරා එළැඹියේ යැ. ඉක්බිති මම කැටපත ගෙන (මාගේ) සිරුර බැලීම්.

170. මට සිරුර තුළ වැ පැතිණ අවිද්‍යා නැමැති අඬකාරය පහ විය, සියලු කෙලෙස් නැමැති කඩමාලු නොහොත් සොරු නසනලදහ. දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් විතසෝක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විතසෝක ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3 6

171. පඤ්චනීවරණයන් හැරපියා නිවනට පැමිණෙනු පිණිස තමා ගේ ඥානදර්ශනය වූ විදර්ශනාඥාන සඞ්ඛ්‍යාත ධර්මාදර්ශය (දහම් කැටපත)ගෙන,

172. ඇතුලත පිටත (ආධ්‍යාත්මික බාහිරායතන) සහිත වූ මේ සියලු ශරීරය තුවණැසින් බැලීම්. සවසන්තානයෙහි ද පරසන්තානයෙහි ද තුළ වූ කය (පඤ්චස්කන්ධ සඞ්ඛ්‍යාත ආත්මභාවය) දක්නාලද්දේ යි.

මේසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් පුණ්ණමාස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පුණ්ණමාස ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3. 7

173. යම්සේ හද්‍ර වූ ආජානීයවෘෂභ තෙම පැකිලෑ යළි නැගීසිටී ද, බෙහෙවින් සංවේගය ලැබෑ අදීන වැ ධුරය උසුලා ද,

174. එසෙයින් දර්ශනසම්පන්න වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධශ්‍රාවක වූ බුදුරදුන්ගේ ඖරසපුත්‍ර වූ මා පුරුෂාජානීයයකු කොට සලකනයේක්වා යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් නන්දක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නන්දක ස්ථවිරගාථා යි

2. 3 8

175. එව නන්දකයෙනි, උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ (සම්බුදුරදුන්) වෙත යම්හ, බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේ හමුයෙහි සිංහනාද පවත්වම්හ

176. යම් අර්ථයක් සඳහා අපට අනුකම්පායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප පැවිදි කළසේක් නම් සියලු සංයෝජනයන් ක්ෂය කිරීම වූ ඒ අර්ථය (අර්හත්ඵලය) අප විසින් ලබනලදැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් හරත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

හරත ස්ථවිරගාථා යි.

2. 3. 9

177. නදන්ති එවං සපඤ්ඤා සිහාව ගිරිගබ්භරෙ
වීරා විජිතසඞ්ගාමා ජෙත්වා මාරං සවාහිනිං[1].

178. සත්ථා ච පරිවිණ්ණෝ මේ ධම්මෝ සඞ්ඝෝ ච පූජිතෝ,
අහං ච විත්තෝ සුමනෝ පුත්තං දිස්වා අනාසවන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භාරද්වාජෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

භාරද්වාජත්ථෙරගාථා.

2. 3. 10

179. උපාසිතා සප්පුරිසා සුතා ධම්මා අභිණ්හසෝ,
සුත්වාන පටිපජ්ජිස්සං අඤ්ඤං අමතගාමිනං.

180. භවරාගහතස්ස මේ සතෝ භවරාගෝ පුන මේ න විජ්ජති,
න වාහු න ච මේ[2] භවිස්සති න ච මේ එතරහිපි[3] විජ්ජති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කණ්හදින්නා ථෙරෝ ගාථායෝ
අභාසිත්ථා'ති.

කණ්හදින්නත්ථෙරගාථා

වග්ගෝ තතියෝ.

සඞ්ගහගාථා:

උත්තරෝ භද්දජිත්ථෙරෝ සොභිතෝ වල්ලියෝ ඉසි,
විත්තසෝමකෝ ච යෝ ථෙරෝ පුණ්ණමාසෝ ච නන්දකෝ,
හරිතෝ භාරද්වාජෝ ච කණ්හදින්නා මහාමුනී'ති.

---

1. සවාහනං - සීමු. 1, 2. 2. නමේ - සීමු. 1, 2.
3. එතරහි - සීමු 1, 2

2. 8. 9

177. මෙසේ සෙන් සහිත මරු දිනා දිනාගලද සඬ්ග්‍රාම ඇති, අග්‍රමාර්ග-ප්‍රඥ සහිත වූ වීරයෝ (ශ්‍රාවකයෝ) ගිරිගුහායෙහි සිංහයන් සෙයින් නද දෙන් (අතීතනාද කෙරෙත්.)

178. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. ධර්මය ද සඬ්ඝයා ද පුදනලද ය, ක්ෂීණාස්‍රව වූ පුතණුවන් දැක (නිරාමිස ප්‍රීතියෙන්) තුටු වූයෙම් නොමනස් වීමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් භාරද්වාජ ස්ථවිරයන් වහන්සේ...

භාරද්වාජ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 8. 10

179. (මා විසින් ශාරිපුත්‍රාදි) සත්පුරුෂයෝ සෙවුනාලදහ. එක්වත් (නිතර) දහම් අසනලද ය, අනා නිර්වාණය පිණිවි කොට ඇති මඟට පිළිපන්මි.

180. නැසූ භවරාගය ඇති මට ඒ භවරාගය යළි නො පැනේ. (අග්‍ර-මාර්ගාධිගමයෙහි පටන්) නො වී ය, (මත්තෙහි) මට නො ද වන්නේ ය, දැනුදු මට නැති.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් කණ්හදින්න ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කණ්හදින්න ස්ථවිරගාථා යි.

තෙවන වර්ගය යි.

උද්දානය:

උත්තර ය, හදදී ය, සොභිත ය, වල්ලිය ය, විතසොක ය, පුණ්ණමාස ය, නන්දක ය, හරත ය, භාරද්වාජ ය, කණ්හදින්න ය, යන තෙරවරුන් වදාළ ගාථා යි.

2. 4. 1

181. යතො අහං පබ්බජිතො සම්මාසම්බුද්ධසාසනෙ,
විමුච්චමානො උභයවිධිං කාමධාතුං උපච්චගං.

182. බ්‍රහ්මුනො පෙක්ඛමානස්ස තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ,
අකුප්පා මෙ විමුත්තීති සබ්බසංයොජනක්ඛයා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මිගසිරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මිගසිරත්ථෙරගාථා.

2. 4. 2

183. අනිච්චාති ඝතකාති තත්ථ තත්ථ පුනප්පුනං,
ගහකාරං ගවෙසන්තා දුක්ඛා ජාති පුනප්පුනං.

184. ගහකාරක දිට්ඨොසි පුන ගෙහං න කාහසි,
සබ්බා තෙ ඵාසුකා භග්ගා ථූණිකා[1] ච විදාලිතා,[2]
විසංඛාරගතං[3] චිත්තං ඉධෙව විධමිස්සතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සීවකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සීවකත්ථෙරගාථා.

2. 4. 3

185. අරහං සුගතො ලොකෙ වානෙහාබාධිතො මුනි,
සවෙ උණ්හොදකං අත්ථි මුනිනො දෙහි බ්‍රාහ්මණ,

186. පූජිතො පූජනීයානං[4] සක්කරෙය්‍යානෙ සක්කතො,
අපවිත්තොපවිනියානං[5] තස්ස ඉච්ඡාමි හාතවෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උපවානො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උපවානත්ථෙරගාථා.

2. 4. 4

187. දිට්ඨා මයා ධම්මධරා උපාසකා
කාමා අනිච්චා ඉති භාසමානා,
සාරත්තරත්තා මණිකුණ්ඩලෙසු
පුත්තෙසු දාරෙසු ච තෙ අපෙක්ඛා

188. අන්ධා න ජානන්ති යථාව[6] ධම්මං
කාමා අනිච්චා ඉති චාපි ආහු,[7]
රාගං ච තෙසං න බලත්ථි ඡෙත්තුං
තස්මා සිතා පුත්තදාරං ධනඤ්චා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඉසිදින්නා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඉසිදින්නත්ථෙරගාථා.

---

1 ථූණිරා - PTS 2 පදාලිතා - සීමු 1, 2 3 විපරියාදිකතං - සීමු 1, 2, PTS
4 පූජාසක්කාරානං - මජ්ඣං, PTS 5 අපවිත්තොපවෙය්‍යානං - මජ්ඣං, අපවිත්තො අපවිත්තෙය්‍යානං - PTS 6 යථොඩ - සීමු 1, 2 7 අඤ්ඤ - ම

2. 4. 1

181. යම් කලෙකැ මම සම්මාසම්බුදුසසුන්හි පැවිදි වූයෙම් ද, (එතැන් පටන්) සංකෙලෙශයන්ගෙන් මිදෙමින් නැගිසිටියෙමි. (නැගිසිටුනෙම් මැ අනගැමි මඟින්) කාම්ධාතුව ඉක්මැ ගියෙමි.

182. ඉක්බිති සම්බුදුරදුන් බලාසිටිය දී මා ගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදුණේ යැ, සියලු සංයෝජනයන් ක්‍ෂය වීමෙන් මා ගේ විමුක්තිය අකෝප්‍ය වී යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් මිගසිර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මිගසිර ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 2

183 ඒ ඒ භවයෙහි පුනපුනා උපදනා (ආත්මභාව) ගෘහයෝ අනිත්‍යයෝ යැ, ගෘහකාරකයා (තෘෂ්ණාව) හොයන්නෙම් (මෙතෙක් හැසුරුණෙමි) පුනපුනා ඉපැන්ම දුකෙකි.

184. එම්බා ගෘහකාරකය, (මා විසින් තෝ) දක්නාලද්දෙහි. යළි ගෙය නොං කරන්නෙහි. තා ගේ සියලු ශොනැඟුහු බිඳුනාලදහ· කැණීම්බඩල ද පළනලද යැ, (මා ගේ) සිත විගතාන්ත කරනලද්දේ මේ අත්බැවිහි මැ නිරුද්ධ වන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සිවක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සිවක ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 3

185. ලෝකයෙහි අතීත් වූ සුගත් මුනිහු වෘතහේතුයෙන් හටගත් ආබාධ ඇතියාහු යැ, බ්‍රාහ්මණයෙනි, ඉදින් උණුදිය ඇත් නම් මුනිරදුට දෙනු මැනැවි.

186. (ඒ බුදුරජහු) පූජ්‍යයන් විසින් පුදනලදහ, සත්කාර කටයුත්තන් විසින් සත්කෘතයහ, වැන්ද යුත්තන් විසින් වඳනා ලදහ

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උපවාණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උපවාණ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 4

187. 'කාමයෝ අනිත්‍යහ'යි කියන්නා වූ ධම්ධරඋපාසකයෝ මා විසින් දක්නාලදහ. ඔහු මිණිකොඩොල් කෙරෙහි බහලරාගයෙන් ඇලුණාහු දරුවන් කෙරෙහි දු අඹුවන් කෙරෙහි දු අපේක්‍ෂා ඇත්තාහු ය.

188. ඔහු එකත්නෙත් දහම් ඇති සැටියෙන් නොං දනිති. එතෙකුදුවුවත් කාමයෝ අනිත්‍යහ'යි කිහු. ඔවුනට රාගය සිඳිනට (ඤන) බලයෙක් නැත. එහෙයින් අඹුදරුවන් ද ධනය ද ඇසුරු කළාහු යි·

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් ඉසිදින්න ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

ඉසිදින්න ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 5

189. දෙවො ච වස්සති දෙවො ච ගළගළායති
එකකො වාහං හෙරඤ්ඤෙ බිළෙ විහරාමි,
තස්ස මයහං එකකස්ස හෙරඤ්ඤෙ බිළෙ විහරතො
නත්ථි භයං වා ඡම්භිතත්තං වා ලොමහංසො වා.

190. ධම්මතා මම සා යස්ස මේ
එකකස්ස හෙරඤ්ඤෙ බිළෙ
විහරතො නත්ථි භයං වා
ඡම්භිතත්තං වා ලොමහංසො වා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සම්බුලකච්චානො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සම්බුලකච්චානත්ථෙරගාථා.

2. 4. 6

191. කස්ස සෙලූපමං චිත්තං ඨිතං නානුපකම්පති,
විරත්තං රජනීයෙසු කුප්පනීයෙ න කුප්පති,
යස්සෙවං භාවිතං චිත්තං කුතො තං දුක්ඛමෙස්සති.

192. මම සෙලූපමං චිත්තං ඨිතං නානුපකම්පති,
විරත්තං රජනීයෙසු කුප්පනීයෙ න කුප්පති,
මමෙවං භාවිතං චිත්තං කුතො මං දුක්ඛමෙස්සතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛිතකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඛිතකත්ථෙරගාථා.

2. 4. 7

193. න තාව සුපිතුං හොති රත්තී නක්ඛත්තමාලිනී,
පවිජ්ඣිතුමෙවසා රත්ති හොති විජානතා.

194 හත්ථික්ඛන්ධාවපතිතං කුඤ්ජරෝ වෙ අනුක්කමෙ,
සඞ්ගාමෙ මෙ මතං සෙය්‍යා යං වෙ ජීවෙ පරාජිතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොණෝ සෙලිස්සරිය[1]පුත්තත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සෙලිස්සරියත්ථෙරගාථා.

2. 4. 8.

195. පඤ්චකාමගුණෙ-ගිද්ධා පියරූපෙ මනොරමෙ,
සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම දුක්ඛස්සන්තකරෝ[2] හවෙ.

196. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි සම්පජානො පතිස්සතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නිසභො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නිසභත්ථෙරගාථා.

---

1 සොණෝ පොරිසපුත්තො - සී, PTS. 2 දුක්ඛස්සන්තං කරෝ - සීමු 1, 2

2. 4. 5

189. වැසි දු වසී. ඇළි දු වැස්ස 'ගළගළ' හඬින් ගලායෙයි. මම ද, එකලා වැ භයජනක ගුහායෙහි වෙසෙමි. මා එකලා වැ භයජනක ගුහායෙහි වසන්නහුට බියෙක් හෝ තැතිගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහගැන්මෙක් හෝ නැති.

190. එකලා වැ භයජනක ගුහායෙහි වසන්නා වූ යම් බඳු මට බියෙක් හෝ තැතිගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහගැන්මෙක් හෝ නැත් ද තෙල මා ගේ ධර්මසහාව යි.

මෙසේ මේ ගාථා සම්බුලකච්චායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සම්බුලකච්චායන ස්ථවිර ගාථා යි.

2. 4. 6

191. කවරක්හු ගේ සිත පර්වතයක් මෙන් සිරියේ (ලෝදහමින්) නොසැලේ ද, ඇලුම් කටයුතු වස්තූන්හි නොඇලේ ද, කිපියයුතු (ආඝාත) වස්තුයෙහි නොකිපේ ද, යම් (ආර්ය) පුද්ගලයකුගේ සිත මෙසෙයින් වඩනාලද වී නම්, ඔහුකරා කොයින් දුක පැමිණෙන්නේ ද?

192. මා ගේ සිත පර්වතයක් සෙයින් සිරියේ (ලෝදහමින්) නොසැලෙයි,ඇලුම් කටයුතු වස්තූන්හි නොඇලෙයි, කිපියයුත්තෙහි නොකිපෙයි, මා ගේ සිත මෙසෙයින් වඩනා ලද යෑ, කොයින් මා කරා දුක එන්නේ ද? යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් ඛිතක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ඛිතක ස්ථවිර ගාථා යි.

2. 4. 7

193. තරුමැල ඇති රාත්‍රිය තව (සුදුසු කල් ලද යොගිහු රහත් වන තෙක්) නිදන්නට කල් නොවෙයි. මේ රාත්‍රිය නුවණැත්තහු විසින් පිළිවෙත් රක්නට මැ (කැමැති වන ලද්දී) වේ.

194. ඉදින් (එදා) සඞ්ග්‍රාමයෙහි ඇත්කඳින් යටිකුරු වැ හුණු මා ඇත් තෙමේ ඇක්මී නම් (ඒ) මා ගේ මරණය උතුම්. යම්හෙයකින් (දැන් කෙලෙස් මරුන් විසින්) පැරැදුණෙම් ජීවත් වන්නෙම් ද, එහෙයිනි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සෙලිස්සරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සෙලිස්සරිය ස්ථවිර ගාථා යි.

2. 4. 8

195. ප්‍රිය සුභාව ඇති මනරම් වූ පස්කම්ගුණ හැරපියා සැදුහැයෙන් යිහිගෙන් නික්මැ දුක් කෙළවර කරන්නෙක් වන්නේ යෑ.

196. මරණය නොපතමි, ජීවිතය නොකැමැත්තෙමි. මහනුවණැති වැ සිහි ඇති වැ හුදෙක් (පරිනිර්වාණ) කාලය අපේක්ෂා කෙරෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් නිසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

නිසභ ස්ථවිර ගාථා යි.

2. 4. 9

197. අම්බපල්ලව සඞ්කාසං අංසෙ කත්වාන චීවරං,
තිසිත්තෙහා හත්ථි ගීවාය ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසිං.

198. හත්ථිකක්ඛතිතො ඔරුය්හ සංවෙගං අලභිං තදා,
සොහං දිත්තො තදා සත්තො පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො'ති.

ඉච්චං සුදං ආයස්මා උසභො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උසභත්ථෙරගාථා.

2. 4. 10

199. අයමිති කපණො කපටිකුරො අච්ඡාය අතිහරිතාය[1]
අම්තඝටිකාය ධම්මකතම්තෙහා කතපදං කිඤ්ඤනි ඔවෙතුං.

200. මා ඛො තිං කපට පවඤ්ඤෙසි
මා තං උපකණ්ණකමහි[2] තඤ්ඤෙසං,
නහ[3] ඒවං කපට මත්තකම්සුසු
සඞ්කමජ්ඣමහි පවඤ්ඤයම්හසො'ති.

ඉච්චං සුදං ආයස්මා කපටිකුරො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කපටිකුරත්ථෙරගාථා.

වග්ගො චතුත්ථො.

තස්සුද්දානං:

මිගසිරො සිවකො ච උපවාණො ච පණ්ඩිතො
ඉසිදත්තො ච කච්චානො ඛිතකො ච මහාවසි
සෙලිස්සරියො නිසභො ච උසභො කපටිකුරො'ති.

---

1 අතිහරියාය - සීමු 1, 2 2 උපකණ්ණමහි - සීමු 1, 2 3 නහි - සීමු 1, 2

2. 4. 9

197. (මම සිතිසෙත්) අඹදලු බදු පැහැ ඇති සිවුරක් දහරුයෙහි ලාගෙන ඇත්කදෙහි හුන්නෙම් ගමට පිඬු පිණිස පිවිසියෙමි.

198. (මහාජන දර්‍ශනයෙන් ලජ්ජිත වෑ) ඇත්කදින් බැහැ (පිහිදියෙම්) එකල්හි සංවෙගපත් වීමි. මම එකල්හි ජාතිමදයෙන් දුපුණෙමි. දැන් මා විසින් අර්හත්ඵලය ලබනලදී.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උසභ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

උසභ ස්ථවිරගාථා යි.

2. 4. 10

199. 'කපපටකුර' නම් මහණ තෙම 'මේ මාගේ ජීර්‍ණිවස්ත්‍රය' යි (උපන් මිථ්‍යාවිතකී ඇත්තේ) පවිත්‍ර වූ පරිපුණ්‍ර වූ අමෘතඝටය ඇති කල්හි කෘතමාත්‍ර පැවිදි ඇත්තේ යෑ, (මාගේ ශාසනය) ධ්‍යානයන් රැස් කරන්නට කරනලද (භාවනා) මාඝී ඇත්තේ යි.

200. එම්බා කපපටය, තෝ නො නිදව, (දේශනාඝණ්ඨාඝෙන්) තට කන්මුලැ පහර නො දෙන්නෙමි. කපපටය, සඟමැද නිදන තෝ පමණ නො දන්නෙහි යයි.

මෙසේ මේ ගාථා කපපටකුර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කපපටකුර ස්ථවිරගාථා යි.

සතරවැනි වර්‍ගය යි.

උද්දානය:

මිගසිර යෑ, සීවක යෑ, පණ්ඩිත වූ උපවාණ යෑ, ඉසිදින්නයෑ, සම්බුල-කච්චාන යෑ, බිතක යෑ, සෙලිසභරිය යෑ, නිසභ යෑ, උසභ යෑ, කපපටකුර යෑ යන දහතෙරුන්ගේ ගාථා යි.

2. 5. 1

201. අහෙ බුද්ධා අහෙ ධම්මා අහෙ සඞ්ඝෙ සුපද්ද,
යත්ථ එතාදිසං ධම්මං සාවෙසුං සච්ඡිකාභිසි.

202. අසඞ්ඛෙය්‍යෙසු කප්පෙසු සක්කායාධිගතා අහූ[1]
තෙනම්හි පච්ඡිමකෙ චරිමෙ' යං සම්භාසයෙ,
ජාතිමරණසංසාරෙ භවා දානි පුනබ්භවෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුමාරකස්සපෙ එළරෙ ගාථායෙ අභාසිත්ථ'ති.

කුමාරකස්සපඑළරගාථා.

2. 5. 2

203. යෙ හවෙ දහරා භික්ඛු යුඤ්ජන්ති බුද්ධසාසනෙ,
ජාගරෙ පතියුත්තෙසු[2] අමොඝං තස්ස ජීවිතං.

204. තස්මා සද්ධඤ්ච සීලඤ්ච පසාදං ධම්මදස්සනං,
අනුප්පමෙ‍ඤ්ච මෙධාවී සරං බුද්ධාන සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධම්මපාලො එළරෙ ගාථායෙ අභාසිත්ථ'ති.

ධම්මපාලඑළරගාථා.

2. 5. 3

205 කණ්හාජිනියානි සමථඛතානි
අස්සා යථා සාරථිනා සුදන්තා
පහීනමානස්ස අනාසවස්ස
දෙවාපි තස්ස පිහයන්ති තාදිනො'ති.

206. මයාජිනියානි සමථඛතානි
අස්සා යථා සාරථිනා සුදන්තා
පහීනමානස්ස අනාසවස්ස
දෙවාපි මය්හං පිහයන්ති තාදිනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බ්‍රහ්මාලි එළරෙ ගාථායෙ අභාසිත්ථ'ති.

බ්‍රහ්මාලිඑළරගාථා.

---

1. අහූ - PTS 2. ස ඛි සුතෙසු - මූලං

2. 5. 1

201. යම් ශාස්තෘ කෙනකුන් වේත මේ බුදු ශ්‍රාවක තෙම ලොව්තුරු-දහමක් සාක්ෂාත් කරන්නේ ද, ඒ බුදුහු අයිරිමත්හ, දහම්හු අයිරිමත්හ, අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ (දශබලාදි) සම්පත්හු ආශ්චර්‍යයෝ යි.

202. ගණන් නැති මහාකල්පයක්හි පෙර්වෘපාදානසකඛියෝ මා විසින් ලබනලද්දාහු ය. ඔවුනතුරෙහි මේ පශ්චිම වූ පඤ්චසකඛිය යි. මේ අන්තිමශරීරය යි. ජාතිමරණ සහිත සංසාර සඞ්ඛ්‍යාත වූ පුනර්භවයක් දැන් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් කුමාරකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

කුමාරකස්සප ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 2

203. එකත්නෙත් යම් තරුණමහණෙක් බුදුසසුන්හි (අප්‍රමාද වැ) වෑයම් කෙරේ ද, (අවිද්‍යානිද්‍රායෙන්) නිදන්නන් අතුරෙහි (ශ්‍රද්ධාදින්) නිදි වරන්නේ වේ ද, ඔහු ගේ ජීවිතය නො සිස් වෙයි.

204. එහෙයින් ත්‍රුවණැති මහණ තෙම බුදුන්ගේ අවවාදය සිහි කරන්නේ ශ්‍රද්ධා යැ ශීල යැ තුනුරුවන්හි ප්‍රසාද යැ සියුනස්දහම් දැකුම් යැ යන මෙහි ව්‍යායාම කරන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් ධම්මපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ..

ධම්මපාල ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 3

205. කවරක්හු ගේ ඉන්ද්‍රියයෝ අස්දම්සැරිහු විසින් මෙනෙහවට දමනය කරනලද අසුන් මෙන් සන්හුන් බවට ගියාහු ද, ප්‍රහීණ වූ මානය ඇති අනාස්‍රව වූ තාදී (අකම්පය) වූ කවරක්හට දෙවියෝ පවා කැමැති වෙත් ද,

206. මා ගේ ඉන්ද්‍රියයෝ අස්දම්සැරිහු විසින් මෙනෙහවට දමනය කරනලද අසුන් මෙන් සන්හුන් බවට ගියාහු යැ, ප්‍රහීණ වූ මානය ඇති අනාස්‍රව වූ තාදී වූ මට දෙවියෝ පවා කැමැති වෙත් යයි.

මෙසේ මේ ගාථා බ්‍රහ්මාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බ්‍රහ්මාලි ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 4

207. ඡම්පාපක විත්තහත්ථක
මෙඝරාජ සතතං සමාහිතො,
හෙමන්තිකසිතකාලරත්තියො
භික්ඛු භාංසි කථං කරිස්සසි.

208. සමජ්ඣාසස්සා මගධා සෙවලා ඉති මෙ සුතං,
පලාලවජ්ඣාගෙ සෙය්‍යං යථෙදිසෙ සුඛජීවිනො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මෙඝරාජත්ථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මෙඝරාජත්ථෙරගාථා

2. 5. 5

209. න උක්කිපෙ නෙව පරික්කිපෙ පරෙ
න ඔක්කිපෙ පාරගතං න එරයෙ,
න වත්තවණ්ණං පරිසාසු බ්‍යාහරෙ
අනුද්ධතො සම්මිතභාණී සුබ්බතො.

210. සුසුඛුමනිපුණත්ථදස්සිනා
මතිකුසලෙන නිවාතවුත්තිනා,
සංසෙවිතවුද්ධසීලිනා
නිබ්බානං න හි තෙන දුල්ලභන්ති.

ඉත්ථ සුදං ආයස්මා විසාඛො පඤ්චාලපුත්තො ථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

විසාඛපඤ්චාලපුත්තත්ථෙරගාථා.

2. 5. 6

211. ණදනති මෙරා සුසිඛා සුපෙබ්භණා
සුනීලගීවා සුමුඛා සුගජ්ජිනො,
සුඝදුලා වාපි මහාමහි අයං
සුබ්‍යාපිතම්බු[1] සුවලාහකං නහං.

212. සුඝලලරූපො සුමනඤ්ච කාය තං[2]
සුතික්ඛමෙ[3] සාධු සුබුද්ධසාසනෙ,
සුසුක්ඛසුක්ඛකං නිපුණං සුදුද්දසං
ඵුසාහි තං උත්තමමච්චුතං පදන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චූළකො ථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

චූළකත්ථෙරගාථා.

සුසුද්ධතම්බු - පූ , සිමූ. 2. 2. කායිතං - 3. සුනික්කතෙ - සිමූ. 1, 2

2. 5. 4

207. (රෝහිත් නට බැවිත්) නපුරුසිවි ඇති භද්‍ර වූ සිත් ඇති එම්බා මොඝරාජය, තෙපි එක්වත් සමාහිත සිත් ඇත්තාව, තෙපි පැවිදි වූවාහු (අනුන් සෙනසුන් නොදෙන කල්හි සඟසතු සෙනසුනට ද නොපිවිසෑ) කිමපානමයෙහි සිත වූ රැළුළුල්ල කිසෙයින් දිවි පැමෙන් වූහු ද?

208 සියලු මගධ රට පැසුණුගොයම් ඇත්තේ යයි මා විසින් අසනලද පිදුරින් සොඇතලද සිරුරු ඇත්තෙම් සුබජීවී සෙස්සන් සෙයින් ගඇනය කෙළෙම් යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් මෝඝරාජ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මෝඝරාජ ස්ථවිර ගාථා යි.

2. 5. 5

209. තම නොද හුවාදක්නේ ය, මේරම නොද හෙළාදක්නේ ය, පහත් කොට නො බලවත්නේ ය, රහතුන් වහන්සේ නො ගටන්නේ ය, තම ගුණ පිරිස් මැද නො කියන්නේ ය, සත්හුන්නෙක්, පමණ දැන බණ්නෙක්, මනා පැවැතුම් ඇත්තෙක් වන්නේ යි.

210. ඉනා සියුම් තිහුණු (සත්‍යප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදදි) අවි දක්නාසුලු වූ ප්‍රඥයෙහි දක්ෂ වූ යටන් පැවැතුම් ඇත්තා වූ විඃධියන් සෙවුනාසුලු වූ ඒ ඔහණහු විසින් යම් හෙයකින් නිවීණය දුලීභ්‍ය නො වේ ද, එහෙයිනි යි.

මේසේ මේ ගාථා විසාඛපඤ්චාලිපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විසාඛපඤ්චාලිපුත්‍ර ස්ථවිර ගාථා යි.

2. 5. 6

211. මනා සිළු ඇති මනා පිල්කලබ ඇති මනා නිල්ගෙල ඇති මනා මුවතුඹු ඇති මනහර නාද ඇති මොනරු නද දෙති. මේ මහපොළොවෙහි ද මනා නිල්තණ ඇත්තී ය, මෙතනාවට පැතිරගිය දිය ඇත්තී ය, අහස සොඳුරු වලාකුළු ඇත්තේ යි.

212. මනාසින් ඇත්තහුට (ඍතුසප්ප්‍රායාදීන්) අතිශයින් මනොඥසඟහාව ඇත්තේ ය, එහෙයින් ධ්‍යාන කරව, සම්‍යක්සම්බුද්ධශාසනයෙහි මනා පියසීය ඇති වැ ඒ උතුම් වූ අතිශයින් දැකීමට දුෂ්කර වූ තිහුණු වූ සුදෝසුදු අව්‍යුතපදය (නිවන) සපඉ කරව යි.

මේසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් චූලක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

චූලක ස්ථවිර ගාථා යි.

2. 5. 7

213. නන්දමානාගතං චිත්තං සූලමාරොපමානකං,
තෙන තෙනෙව වජසි යෙන සූලං කලිඞ්ගරං.

214. තාහං චිත්තකලිං බ්‍රූමි තං බ්‍රූමි චිත්තදුබ්භකං,
සත්ථා තෙ දුල්ලහො ලද්ධා මානපෙළං මං නියොජයීති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අනුපමේ‍ය තෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අනුපමත්තෙරගාථා.

2. 5. 8

215 සංසරං දීඝමද්ධානං ගතීසු පරිවත්තිසං,
අපස්සං අරියසච්චානි අඞ්ඛතො පුථුජ්ජනො.

216. තස්ස මෙ අපපමත්තස්ස සංසාරා විනළීකතා,
ගති[1] සබ්බා සමූහජ්ජා නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වජ්ජිතො තෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වජ්ජිතත්තෙරගාථා.

2. 5. 9

217. අස්සත්ථෙ හරිතොකාසෙ සංවිරූළ්හම්පි පාදපෙ,
එකං බුද්ධගතං සඤ්ඤං අලභිත්ථං පතිස්සතො.

218. එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ යං සඤ්ඤමලභිං තදා,
තස්සා සඤ්ඤාය වාහස්සා පත්තො මෙ ආසවක්ඛයො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සඤ්ඤතො තෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සඤ්ඤතත්තෙරගාථා.

වගෙගා පඤ්චමො.

තස්සුද්දානං:

කුමාරකස්සපො තෙරො ධම්මපාලො ච බ්‍රහ්මාලි,
මොඝරාජා විසාඛො ච චූළකො ච අනුපමො,
වජ්ජිතො සඤ්ඤතො තෙරො කිලෙසරජවාහනො'ති.

ගාථා දුකනිපාතම්හි භවුති වෙව අට්ඨ ච
තෙරා එකූනපඤ්ඤාසං භාසිතා නයකොවිදා'ති.

දුකනිපාතො නිට්ඨිතො.

---

[1] සබ්බාගති - සීමු 1, 2 PTS

2. 5. 7

213. (ඒ ඒ භවයෙහි තෘෂ්ණා විසින්) සතුටු වෙමින් ආ සිත භව සඞ්ඛ්‍යාත සුලයට (දිවස්හුලට) නගනුයේ භව සඞ්ඛ්‍යාත සුලය, කාම-ගුණ සඞ්ඛ්‍යාත දම්ගෙඩිය යම් යම් තැනෙකැ ද ඒ ඒ තැන්හි මෑ යෙහි.

214. එහෙයින් එම්බා විත්තය, මම තා කාලකණ්ණිය යි කියමි. තා විත්තදෝහි යයි කියමි. තා විසින් දුලීහ වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ ලබනලදහ. මා අවැඩෙහි නහමක් යොදව් යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් අනුපම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අනුපම ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 8

215. පෘථග්ජන වූ (අවිද්‍යායෙන්) අන්ධ වූ මම ආර්‍යසත්‍යයන් නොදක්නෙමි දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි (භවයෙහි) සැරිසරමින් සුගතිදුර්ගතීන්හි පෙරළුණෙමි.

216. අප්‍රමාද වූ ඒ මා විසින් සංසාර සඞ්ඛ්‍යාත කර්මක්ලේශයෝ මුලුසුන් කරනලදහ. සියලු ගති මැනැවින් නසනලදහ. මින් මතු පුනර්භවයෙක් නැතැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් වජීත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

වජීත ස්ථවිරගාථා යි.

2. 5. 9

217. පලාවන් පැහැ ඇති මොනොවට වැඩුණු ඇසතු බෝරුක පිහිටි තැන්හි (සිබි සම්බුදුනට පැනනැගුණු ඇටඹබෝරුක්මුල දී) එළැඹ-සිටි සිහි ඇත්තෙම් එක් බුද්ධානුස්මෘති සංඥාවක් ලදිමි.

218. මෙයින් එක්තිස් වන කපෙහි එදා මා විසින් යම් බුද්ධානුස්මෘති සංඥාවක් ලැබුයෙම් ද, ඒ සංඥාව උපනිශ්‍රය කොට ගෙන මා විසින් ආස්‍රවක්ෂය සඞ්ඛ්‍යාත නිරෝධය ලබනලදැ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සඤ්ඣත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සඤ්ඣත ස්ථවිරගාථා යි.

පස් වැනි වර්ගය යි.

උද්දානය:

කුමාරකස්සප යා, ධම්මපාල යා, බ්‍රහ්මාලි සා, මෙඝරාජ සා, විසාඛ යා, චූළක යා, අනුපම යා, වජීත යා, සඤ්ඣත යා, යන තෙරවරුන් වදුලගථා යි.

දුකනිපාතයෙහි ගාථා අට අනුවක් ද, නයෙහි නිපුණ එකුන්පනස් තෙර කෙනෙක් ද කියනලදහ.

දුකනිපාතය නිමි.

3. තිකනිපාතො

3. 1. 1

219. අයොනි සුද්ධිම්ඵෙසං අඝසි පරිචරිං වනෙ,
සුද්ධිමග්ගං අජානන්තො අකාසිං අමරං තපං.

220. තං සුඛෙන සුඛං ලද්ධං පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

221. බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ ආසිං ඉදානි ඛොමහි බ්‍රාහ්මණො,
තෙවිජ්ජො නහාතකො[1] වමහි සොත්තියො චම්හි වෙදගූ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අඝසිකහාරද්වාජෝ ථෙරෝ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අඝසිකහාරද්වාජත්ථෙරගාථා.

3. 1. 2

222. පඤ්චාහාහං පබ්බජිතො සෙඛො අපත්තමානසෝ,
විහාරං මෙ පවිට්ඨස්ස චෙතසො පණිධී අහු.

223. නාසිස්සං[2] න පිවිස්සාමි විහාරතො න නික්ඛමෙ,
නපි පස්සං නිපාතෙස්සං[3] තණ්හාසල්ලෙ අනූහතෙ.

224 තස්ස චෙවං විහරතො පස්ස විරියපරක්කමං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පච්චයෝ ථෙරෝ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පච්චයත්ථෙරගාථා.

3. 1. 3

225. යො පුබ්බෙ කරණීයානි පච්ඡා සො කාතුමිච්ඡති,
සුඛා සො ධංසතෙ ඨානා පච්ඡා ච මනුතප්පති.

226. යං හි කයිරා තං හි වදෙ යං න කයිරා න තං වදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං[4] පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.

227. සුසුඛං වත නිබ්බානං සම්මාසම්බුද්ධදෙසිතං,
අසොකං විරජං ඛෙමං යත්ථ දුක්ඛං නිරුජ්ඣති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඔඝතුලෝ ථෙරෝ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඔඝතුලත්ථෙරගාථා.

---

1 ඤාතකො - සීමු 1. PTS 2 තා සෙස්සං - ප. 3. න නිපාතෙස්සං - ප.
4 භාසමානං තං - ප.

3. තිකනිපාතය

3. 1. 1

219. අනුපායයෙන් (නොමඟින්) සංසාරශුද්ධිය සොයන්නෙම් වෙනෙහි ගිනි පිදුයෙමි. ශුද්ධියට මාර්ගය නො දන්නෙම් (පඤ්චතාපනාදි) අමිරතපස් කෙළෙමි.

220. ඒ නිවන් සුවය සුවයේ (සුඛප්‍රතිපදායෙන්) ලබනලදි. ශාසන-ධර්මයා ගේ සුධර්මිත්වය (නෛර්‍යාණිකභාවය) බලව. මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද. බුදුරදුන්ගේ අවවාදය කරනලදි.

221. පෙර (ජාතිමාත්‍රයෙන් ප්‍රඥප්ති වසින්) බ්‍රාහ්මණ වීමි. දැන් (බාහිතපාපි වන බැවින් පරමාර්ථ වසින්) බ්‍රාහ්මණ වෙමි. ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙමි වේමි. (සෝදාහල කෙලෙස්මල ඇති බැවින්) ස්නාතක ද වෙමි. සොත්තිය ද වෙමි. වෙද සඞ්ඛ්‍යාත මාර්ගඥානයෙන් සංසාර-මහොඝයාගේ තෙරහොත් චතුස්සත්‍යයාගේ පාරයට ගිය බැවින් වේදගූ ද වෙමි යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් අඛණ්ඩිකභාරද්වාජ ස්ථවිරයන්-වහන්සේ ...

අඛණ්ඩිකභාරද්වාජ ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 2

222. මම පැවිදි වැ පස්දිනක් ඇතියෙමි. නො පත් අග්‍රඵලයී ඇතියෙම් ශෛක්ෂ වීමි. විහාරයට (ඔවරකයට) පිවිසි මට වෙතොපණිධියක් (ප්‍රාර්ථනාවක්) වූ සැ:

223. 'තෘෂ්ණාශල්‍යය තුපුළ කල්හි නො වළඳන්නෙමි, නො බොන්නෙමි, ඔවරකයෙන් නො නික්මෙන්නෙමි, දැලයෙන් එක් ඇලයකුදු නො හොවන්නෙමි'යි.

224. මෙසෙයින් වසන මා ගේ වීර්‍යපරාක්‍රමය බලව, (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද, බුදුරදුන්ගේ අවවාදය කරනලදැ යි

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් පව්වය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

පව්වය ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 3

225. යමෙක් පළමු කටයුතු දැය (නො කොට) පසුව කරනු කැමැති වේ ද, හෙතෙම සුඛස්ථානයෙන් (සුඛයෙන් හා මොක්ෂයෙන්) පිරිහෙයි, පසුතැවෙන්නේ ද වේ.

226. යම්ක් මැ කරන්නේ නම් එය මැ කියන්නේ යැ. යම්ක් නො කරන්නේ නම් එය නො කියන්නේ යැ. ඒ කියමින් නො කරන්නාහුට නුවණැතියෝ බුහුමන් නො කෙරෙත්.

227. යම් තැනෙකැ සසරදුක නිරුද්ධ වේ නම් සම්බුදුන් විසින් දෙසන ලද ඒ ශෝක රහිත වූ රාගාදිරජස් රහිත වූ නිරුපද්‍රව වූ නිවන එකත්තෙන් මනා සුවය වේ යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් බකුල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

බකුල ස්ථවිරගාථා යි.

8. 1. 4

228. සුඛසේව ජීවිතුං ඉවෙජ සාමඤ්ඤසම්මං අපෙක්ඛවා,
සඩ්ඩිකං භාතිමඤ්ඤසය්‍ය චීවරං පානභොජනං.

229. සුඛසේව ජීවිතුං ඉවෙජ සාමඤ්ඤසම්මං අපෙක්ඛවා,
අහි මූසිකසොබ්හං ව සෙවේථ සයනාසනං.

230. සුඛසේව ජීවිතුං ඉවෙජ සාමඤ්ඤසම්මං අපෙක්ඛවා,
ඉතරීතරෙන තුස්සෙය්‍ය එකධම්මසේව භාවයෙති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඛතියෝ පේරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

ඛතියත්ථේරගාථා.

8. 1. 5

231. අතිසීතං අතිඋණ්හං අතිසායමිදං අහු,
ඉති විස්සට්ඨකම්මන්තෝ ඛණා අච්චෙනති මාණවෝ.

232. යෝ ච[1] සීතඤ්ච උණ්හඤ්ච තිණා භිය්‍යෝ න මඤ්ඤති,
කරං පුරිසකිච්චානි සෝ සුඛා න විහායති.

233. දබ්භං කුසං පොටකිලං උසිරං මුඤ්ජබබ්බජං[2]
උරසා පහුදිස්සාමි[3] ඉච්චෙකමන්තබ්‍රාහ්මණෝති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මාතඞ්ගපුත්තෝ පේරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

මාතඞ්ගපුත්තත්ථේරගාථා.

8. 1. 6

234. යෙ චිත්තකථි බහුස්සුතා
සමණා පාවලිපුත්තවාසිනෝ,
තෙසඤ්ඤතරෝයමායුම්හි[4]
ඛාණෙ තිට්ඨති බුජ්ජසොභිතෝ.

235. යෙ චිත්තකථි බහුස්සුතා
සමණා පාවලිපුත්තවාසිනෝ
තෙසඤ්ඤතරෝයමායුවා
ඛාණෙ තිට්ඨති මාලුතෙරිතෝ.

236. සුහුදෝන සුසීලෙන සඩ්ඝාමෝජ්ජෙන ච,
බ්‍රහ්මචරියානුචිණ්ණෙන එවායං සුඛමේධතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බුජ්ජසොභිතෝ පේරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

බුජ්ජසොභිතත්ථේරගාථා.

---

1. සෝ'ධ - සිඹු 1, 2 PTS. 2. මුඤ්ජපබ්බජං - මජසං 3. පහුදස්සාමි - ප, PTS.
4. තෙසඤ්ඤතරෝයමායුවා - බහුසු

3. 1. 4

228. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවසේ ජීවත්වන්නට කැමැත්තේ නම් සහසතු සිවුරු පැන් – බොජුන් අවමත් නොකරන්නේ යැ.

229. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවසේ ජීවත්වනු කැමැත්තේ නම් මියකු විසින් කණිනලද බිලය සෙවුනා සපියකු සෙයින් සෙනසුන සෙවුනේ යැ.

230. ශ්‍රමණභාවයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තේ ඉදින් සුවසේ ජීවත්වනු කැමැත්තේ නම් යථාලබ්ධප්‍රත්‍යයෙන් තුටු වන්නේ යැ. එක් මැ අප්‍රමාදධර්මය වඩන්නේ ඕ.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් ධනිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ධනිය ස්ථවිරගාථා ඕ.

3. 1. 5

231. ක්ෂණයෝ 'මෙකල ඉතා සිහිලැ මෙකල ඉතා උණුයැ මෙකල ඉතා සවසැ' යි හරනාලද කර්මාන්ත ඇති මිනිසුන් ඉක්මැ යත්.

232. යමෙකුත් සිහිල් කලත් උණුකලත් තණපතින් වැහියක්කොට නොතකා ද, පුරුෂකෘත්‍යයන් කරන්නා වූ හෙතෙම සුවයෙන් නොපිරිහේ.

233. විවේකසුව වඩනුයෙම් ඝිතණ කුසතණ කටුපඳුරු (වැලුක්?) සුවදහොට මිදුතණ බබුත්තණ උරයෙහුදු නෙරපියන්නෙමි. (පයින් ඇක්මෙනු කියනු කිම්?)

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් මෘතඛ්‍යප්‍රත්‍රන්න ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

මෘතඛ්‍යප්‍රත්‍රන්න ස්ථවිරගාථා ඕ.

3. 1. 6

234. පැළලුප්නුවරවැසි චිත්‍රකථා ඇති බහුශ්‍රැත වූ යම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔවුනතුරෙහි අන්‍යතර වූ මේ ආයුෂ්මත් බුජ්ජසෝභිත තෙර දෙරටුවෙහි සිටී.

235. පැළලුප්නුවරවැසි චිත්‍රකථා ඇති බහුශ්‍රැතවූ යම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුනතුරෙහි අන්‍යතර වූ මේ ආයුෂ්මත් තෙමේ (යෝනිසෝ-විතතයෙන් උපන්) පවතින් ආයේ දෙරටුවෙහි සිටී.

236. (තදඞ්ගවිෂ්කම්භණ විසින්) මනා වූ කෙල්ශයුක්තියෙන් ද සත්ප්‍රාය වූ ධර්මදනයෙන් ද (සමුච්ඡේදප්‍රහාණ විසින්) ලබනලද කෙලශයඛ්‍රාම්-විජයයෙන් ද පුහුණු කළ මඟබඹසරින් ද මෙසේ මේ තෙමේ (පලසමවත්) සුවවිඳී.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් බුජ්ජසෝභිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ...

බුජ්ජසෝභිත ස්ථවිරගාථා ඕ.

8. 1. 7

237. යොධ කොචි මනුස්සෙසු පරපාණානි හිංසති,
අස්මා ලොකා පරම්හා ච උභයා ධංසතෙ නරො.

238. යො ච මෙත්තෙන චිත්තෙන සබ්බපාණානුකම්පති,
බ්‍රහ්මං[1] සො පඨවිති පුඤ්ඤං තෙන තාදිසකොා[2] නරො.

239. සුභාසිතස්ස සික්ඛෙථ සම්මුඤ්ජනස්ස ච
එකාසනස්ස රහොා චිත්තවූපසමස්ස චාති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චිරණො පෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

චිරණත්ථෙරගාථා.

8. 1. 8

240. එකොපි සද්ධා මෙධාවී අස්සද්ධානීධ ඤාතිනං,
ධම්මට්ඨා සීලසම්පන්නා හොති අත්ථාය බහුනං,

241. නිග්ගහාය අනුකම්පාය චොදිතා ඤාතයා මයා,
ඤාතිබන්ධවපෙමෙන කාරං කත්වාන භික්ඛවා.

242. තෙ අබ්භතීතා කාලංකතා පත්තා තෙ තිවිධං සුඛං,
ඝාතරො මය්හං මාතා ච මොදන්ති කාමකාමිනොා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පක්ඛිකොා[3] පෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පක්ඛිකත්ථෙරගාථා.

8. 1. 9

243. කාළපබ්බඞ්ගසඞ්කාසොා[4] කිසොා ධමනිසන්ථතො,
මත්තඤ්ඤූ අන්නපානම්හි අදීනමානසොා නරො.

244. ථුතොා ඛංසෙති මඤ්ඤෙති අරඤ්ඤස්මිං බ්‍රහාවනෙ,
නාගොා සඞ්ගාමසීසෙව සතොා තත්‍රාධිවාසයෙ.

245 යථා බ්‍රහ්මා තථා එකො යථා දෙවො තථා දුවෙ,
යථා ගාමො තථා තයො කොලාහලං තතුත්තරිනති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා යසොජො පෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

යසොජත්ථෙරගාථා.

---

1. බ්‍රහ්මි - PTS 2. පුඤ්ඤං නාදිසකොා - PTS. 3. වක්ඛිකොා - මජ්ඣං
4. කාළපබ්බඞ්ගසඞ්කාසොා - සිම්බි, 1, 2.

8. 1. 7.

237. මේලොව මිනිසුන් අතුරෙහි යම් කිසිවෙක් පරපණ නසා ද, ඒ මිනිස් තෙම මේලොවින් ද පරලොවින් ද යන දෙලොවින් මැ පිරිහෙයි.

238. තවද යමෙක් මෙත්සිතින් යුතු වැ සියලු සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා කෙරේ ද, එහෙයින් ඒ එබදු පුරිස් තෙමේ බොහෝ පින් රැස් කෙරෙයි.

239. සුභාෂිත සඞ්ඛ්‍යාත පඨ්‍යාපතිධම්ය උගත්තේ යැ, (ශමිතපාපී) ශ්‍රමණයන් ඇසුරු කිරීම ද එකලා වැ (කර්මස්ථානානුයෝග වසින්) එක් මැ නිෂද්‍යාව ද, (ක්ලේශප්‍රහාණ වසින්) චිත්තයා ගේ ව්‍යුපශමය ද හික්මෙන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් වාරණ සථවිරයන් වහන්සේ ...

වාරණ සථවිරගාථා යි.

8. 1. 8

240. සැදැහැ ඇති, සුවණ ඇති ලොවුතුරුදහම්හි සිරි සිලසම්පන්න වූ එක් පුද්ගලයා පවා මේලොවැ සැදැහැ නැති බඩු සඞ්ඛ්‍යාත ඥාතීන්ට වැඩ පිණිස වෙයි.

241. මා විසින් අනුකම්පායෙන් නිග්‍රහ කොට චුදිත වූ ඥාතිහු ඥාතිබන්ධුප්‍රේමයෙන් (අවවාදයෙහි සිට) භික්ෂූන් විෂයයෙහි සත්කාර කොට,

242. මාගේ සොහොයුරෝ ද මැණියෝ ද කලුරිය කළහු මේලොව ඉක්මගියාහු දෙව්ලොවැ සුව ලැබ කැමැති සැපත් ඇතියාහු සතුටු වෙත්.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් පඤ්චික සථවිරයන් වහන්සේ ...

පඤ්චික සථවිරගාථා යි.

8. 1. 9

243. කළුවැල්පුරුක් බදු අවයව ඇති කෘශ වූ ඉපිලඟිය නගර ඇති ආහාරපානයෙහි පමණ දන්නා වූ අදීන වූ සිත් ඇති පුරුෂ තෙම,

244. අරණෙහි මහවෙනෙහි මැස්සන් විසින් ද මදුරුවන් විසින් ද උපද්‍රැත වූයේ සඞ්ග්‍රාමභූමියෙහි ගජාධිරාජයකු සෙයින් සිහි ඇති වැ ඉවසන්නේ යැ.

245. හුදෙකලා වූයේ බ්‍රහ්මයා බදු යැ දෙදෙන දෙවියකු බදු යැ, තිදෙන ගමක් බදු යැ ඉන් මතු කෝලාහලයක් බදු යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් යශෝජ සථවිරයන් වහන්සේ ...

යශෝජ සථවිරගාථා යි.

8. 1. 10

246. අහුතු යඤ්ඤං පුරෙ සද්ධා සා තෙ අජ්ජ න විජ්ජති,
යං තුය්හං තුය්හමේවෙතං තඤ්ච දුච්චරිතං මම.

247. අනිච්චා හි චලා සද්ධා එවං දිට්ඨා හි සා මයා,
රජ්ජන්තීපි විරජ්ජන්ති තඤ්ච කිං ජීය්‍යතෙ මුනි.

248. පච්චති මුනිනො හත්තං පොක පොකං කුලෙ කුලෙ,
පිණ්ඩිකාය චරිස්සාමි අත්ථි ජඞ්ඝාබලං මම'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාවිමිත්තිරෙයා පෙරො ගාථායො
අභාසිත්ථා'ති

සාවිමිත්තියත්ථෙරගාථා.

8. 1. 11

249. සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම පවිපබ්බජිතො සවො,
මිත්තෙ භජෙය්‍ය කල්‍යාණෙ සුද්ධාජීවෙ අතන්දිතෙ.

250. සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම පවිපබ්බජිතො සවො,
සඞ්ඝසම්මං විහරං භික්ඛු සික්ඛෙථ විනයං බුධො.

251. සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම පවිපබ්බජිතො සවො.
කපාහකපෙපසු කුසලො විහරෙය්‍ය[1] අප්පමත්තො.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උපාලිත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

උපාලිත්ථෙරගාථා.

8. 1. 12

252. පණ්ඩිතං වත මං සන්තං අලම්පඤ්ඤිනකං,
පඤ්චකාමගුණා ලොකෙ සමෙමාහා පාතයිංසු මං.

253. පඤ්ඤායාහං[2] මාරවිසයෙ දළහසල්ලසමප්පිතො,
අසක්කිං මච්චුරාජස්ස අහං පාසා පමුච්චිතුං.

254. සබ්බෙ කාමා පහීනා මෙ භවා සබ්බෙ විදාලිතා,[3]
විකිණෙමි ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උත්තරපාලත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තරපාලත්ථෙරගාථා

1. වරෙය්‍ය - සී්මු. 1, PTS. 2. පඤ්ඤායාහං - සී්මු. 1, 9. 3 පදාලිතා - සී්මු 2 PTS.

3. 1. 10

246. පෙර තව (මා කෙරෙහි) ශ්‍රද්ධා විය. එය දැන් තට නැත. යමක් තාගේ නම් තෙල දැය තට මැ වේවා මාගේ දුඃඛරිතයෙක් නැත.

247 යම් හෙයකින් (පෘථග්ජන) ශ්‍රද්ධාව අනිත්‍ය ද එහෙයින් වල වෙයි. මා විසින් ඒ මෙසේ දක්නා ලද යැ, රකුත ද වෙති විරකුත ද වෙති, කිම එහි මුනි තෙම පිරිහේ ද?

248. මුනිහුට කුලයක් පාසා බත් වික වික පැසෙයි, පිඬු පිණිස හැසිරෙන්නෙමි, මාගේ ජඩ්ඝාබල ඇති.

මේසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් සාටිමත්තිය සථවිරයන් වහන්සේ ...

සාටිමත්තිය සථවිරගාථා යි.

3. 1. 11

249. සැදුහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්මැ අලුතැ පැවිදි වූ නවක තෙම සම්‍යගාජීව ඇති ආරබ්ධවීර්‍ය ඇති කල්‍යාණමිත්‍රයන් භජනය කරන්නේ යැ.

250. සැදුහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්මැ අලුතැ පැවිදි වූ තුවණැති නවක මහණ තෙම සඞ්ඝයා කෙරෙහි වෙසෙමින් විනය උගන්නේ යැ.

251 සැදුහැයෙන් නික්මැ අලුතැ පැවිදි වූ නවක තෙම කැප අකැප දැයෙහි නිපුණ වැ තෘෂ්ණාදීන් පුරසකෘත නො වැ වසන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ ...

උපාලි සථවිරගාථා යි.

3. 1. 12

252. ලොවැ සම්මෝහයට හේතු වූ පස්කම්ගුණයෝ එකත්තෙන් නුවණැති වූ ආත්මාර්පරාර්විත්තතයෙහි සමර්ථ වූ මා හෙලාලූහ.

253. කෙලෙස් මරහුගේ ගෝචරයෙහි පිවිසියෙමි දුඃඛ වූ (රාග) ශල්‍යයෙන් විදුනා ලද්දෙමි මම මාරයාගේ පාශයෙන් මිදෙන්නට නැකි වීමි.

254. මා විසින් සියලු කාමයෝ ප්‍රහීණ කරනලදහ. සියලු භවයෝ නසනලදහ. ජාති සංසාරය ක්‍ෂය කරනලද්දේ යැ. මින් මතු පුනර්භවයෙක් නැති.

මේසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් උත්තරපාල සථවිරයන් වහන්සේ ...

උත්තරපාල සථවිරගාථා යි.

8. 1. 13

255. සුණාථ භූතයෝ සබ්බේ යාවන්තේත්ථ සමාගතා.
ධම්මං වෝ දේසයිස්සාමි දුක්ඛා ජාති පුනප්පුනං.

256. ආරභථ නික්කමථ යුඤ්ජථ බුද්ධසාසනේ,
ධුනාථ මච්චුනෝ සේනං නළාගාරං ව කුඤ්ජරෝ.

257 යෝ ඉමස්මිං ධම්මවිනයේ අප්පමත්තෝ විහෙස්සති[1]
පහාය ජාතිසංසාරං දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සතී'ති.

ඉච්චං සුදං ආයස්මා අභිභූතෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

අභිභූතත්ථේරගාථා.

8. 1. 14

258. සංසරං ඛි නිරයා අගච්ඡිසං[2]
පෙතලෝකමගමං පුනප්පුනං,
දුක්ඛම්මහි පි තිරච්ඡානයෝනියං[3]
නෙකධා ඛි වුසිතං චිරං මයා.

259. මානුසෝ පි ච භවෝභිරාධිතෝ
සඤ්ඤාකායමගමං සකිං සකිං,
රූපධාතුසු අරූපධාතුසු
නෙවසඤ්ඤීසු අසඤ්ඤීසුවූසිතං.

260. සම්භවා සුවිදිතා අසාරකා
සඞ්ඛතා පවලිතා සඳෙරිතා,
තං විදිත්වා[4] මහමත්තසම්භවං,
සන්තිමේව සන්තිමා සමජ්ඣගා'නති.

ඉච්චං සුදං ආයස්මා ගෝතමෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

ගෝතමත්ථේරගාථා.

8. 1. 15

261. යෝ පුබ්බේ කරණීයානි පච්ඡා සෝ කාතුමිච්ඡති,
සුඛා සෝ ධංසතේ ඨානා පච්ඡා ච මනුතප්පති.

262. යස්සහි කයිරා තස්සහි වේදේ යං න කයිරා න තං වේදේ,
අකතෙසුතං භාසමානං[5] පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.

263. සුසුඛං වත නිබ්බානං සම්මාසම්බුද්ධදේසිතං,
අසෝකං විරජං ඛේමං යත්ථ දුක්ඛං නිරුජ්ඣති'ති.

ඉච්චං සුදං ආයස්මා හාරිතෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

හාරිතත්ථේරගාථා.

---

1 විහඤ්ඤති - සීමු 1, 2, PTS. 2 අගච්ඡිස්සං - මධුසු, අගච්ඡිස්සං - ප
3 තිරච්ඡානයෝනියා - PTS. 4 විදිත්වා - මධුසු 5 භාසමානං තං - ප

3. 1. 13

255. මෙහි රැස්වූ තෑක් නෑ වූ තෙපි සියල්ලෝ (මා ගේ වචනය) අසවු, තෙපට මම දහම් දෙසන්නෙමි, පුනපුනා ඉපැද්ම දුකෙකි.

256. වීර්‍යය කරවු, කුසීත බැවින් නික්මෙවු, බුදුසසුන්හි යුක්තප්‍රයුක්ත වවු, නළාගාරයක් (බට්ගසින් කළ ගෙයක්) වනසඬ ඇත්රජකු සෙයින් මරහුගේ සෙනඟ (කෙලෙස්) විධ්වංසනය කරවු.

257. යමෙක් මේ ධම්මවිනයයෙහි අප්‍රමාද වෑ වාසය කරන්නේ ද (මෙතෙම) ජාතිසංසාරය හැරදමා දුක් කෙළවර කරන්නේ යි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් අභිභූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අභිභූත ස්ථවිරගාථා යි.

3. 1. 14

258 සසරැ සැරිසරන්නෙම් පුනපුනා නිරයට ගියෙම්, ප්‍රේතලෝකයට ගියෙමි, ඉවසිය නොහෙන්නා වූ තිරිසන් යොන්හි වූ මා නොයෙක් අසුරින් බොහෝ කල් විසූවිරූ යෑ.

259. (මා විසින්) මිනිසත් බව ද ලබනලද (මම) කාමාවචරදිව්‍ය-කායට ද වරින් වර ගියෙමි, (මා) රූපභවයෙහි අරූපභවයෙහි නෙවසංඥනාසංඥභවයෙහි අසංඥභවයෙහි සිටිවිරූ යෑ.

260. (මා විසින්) අසාර වූ සංඛත (ප්‍රත්‍යයසම්භාය විසින් කරන ලද) වූ අස්ථිර වූ හැම කල්හි කම්පිත (භඞ්ගුර) වූ කාම්භවාදි සම්භවයෝ මොනොවට දන්නාලදහ. මම අධ්‍යාත්මයෙහි උපන් ඒ සඞ්ඛතයාගේ සභාවය දැනගෙන (මාගීප්‍රඥාසමාධියෙන්) සිහි ඇතියෙම් නිවනට මෑ පැමිණියෙමි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් ගෞතම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගෞතම ස්ථවිරගාථා යි.

3 1. 15

261. යමෙක් පළමු කටයුතු දැඩ පසුව කරනු කැමැති වේ ද, හෙතෙම සුඛස්ථානයෙන් (සඛීයෙන් හා මෝක්ෂයෙන්) පිරිහෙයි, පසුතැවෙන්නේ ද වේ.

262. යමක් මෑ කරන්නේ නම් එය මෑ කියන්නේ යෑ, යමක් නොකරන්නේ නම් එය නොකියන්නේ යෑ, ඒ කියමින් නොකරන්නාහුට නුවණැතියෝ බුහුමන් නොකෙරෙන්.

263. යම් තැනෙකෑ සසරදුක් නිරුද්ධ වේ නම් සම්බුදුන් විසින් දෙශිත වූ ඒ ශෝක රහිත වූ රාගාදිරජස් රහිත වූ නිරුපද්‍රව වූ නිවන එකත්තෙන් මනා සුවය වේ යයි.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත්, හාරිතස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

හාරිත ස්ථවිරගාථා යි.

8. 1. 16

264. පාපමිත්තෙන විවජ්ජෙථ හජෙය්‍යුත්තමපුග්ගලෙ
ඔවාදෙ වත්තා තිට්ඨෙය්‍ය පසීදෙනෙතා අවිලං සුඛං.

265. පරිත්තං දාරුමාරුය්හ යථා සීදෙ මහණ්ණවෙ,
එවං කුසීතමාගම්ම සාධුජීවිපි සීදති,
තස්මා තං පරිවජ්ජෙය්‍ය කුසීතං හීනවීරියං.

266. පවිවිත්තෙහි අරියෙහි පණ්ඩිතෙහි කතාසිහි
නිවවං ආරද්ධවීරියෙහි[1] පණ්ඩිතෙහි සහාවසෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විමලෝ ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

විමලත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

අඩ්ඩකාණිකෝ භාරද්වාජෙ පච්චයෙ ඛණ්ඩකුලෙ ඉසි
ඛනියෙ මාතඞ්ගපුත්තෙ සෙනිතෙ වාරණෙ ඉසි

වග්ගිකෙ ච යසෝජෙ ච සාටිමත්තියුපාලි ච
උත්තරපාලෙ අඟිකුතෙ සෙතමෙ භාරිතෙ'පි ච

ථෙරෙ තිකනිපාතම්හි නිබ්බානෙ විමලෙ කතෙ
අට්ඨතාලිස ගාථායෙ ථෙරෙ සොළස කිත්තිතා'ති.

තිකනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

1 ඡට්ඨමාරඤ්ච විරියෙති - සීමු 1, 2, PTS

3. 1. 16

264. නිවන්සුව පතනුයේ පාපමිත්‍රයන් හැරදමා උත්තමපුද්ගලයන් සෙවුනේ යෑ. ඔහුගේ අවවාදයෙහි ද සිටුනේ යෑ.

265. කුඩා දඹකඹකට නැඟෑ යම්සේ මහසයුරෙහි ගිලෙන්නේ ද, එසෙයින් කුසිතයා කරා පැමිණෑ මනාදිවිපෙවෙත් ඇත්තේ ද ගිලෙයි (පිරිහෙයි.)

266. එහෙයින් ඒ කුසිත වූ හීනවීර්‍යය ඇත්තහු දුරලන්නේ යෑ, කෘත්‍යවිවේකය ඇති ආර්‍ය්‍ය වූ නිවනට යෑවූ සිත් ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ නිරතුරු රැකුළු වැර ඇති සුවණැතියන් හා එක් වෑ වසන්නේ ඔ.

මෙසේ මේ ගාථා ආයුෂ්මත් විමල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

විමල ස්ථවිරගාථා ඔ.

උද්දානය:

තිකනිපාතයෙහි ගාථා ප්‍රකාශ කල අඩ්ඨකණික, භාරද්වාජය, පච්චයය, බක්කුලය, ධනියය, මාතඞ්ගපුත්‍රය, (බුජ්ජ) සෝභිතය, වාරණය, විසඛිකය, යසෝජය, සාටිමත්තියය, උපාලිය, උත්තරපාලය, අභිභූතය, ගෝතමිය, භාරිතය, විමලස්ථවිරය යයි සෝළොස් තෙර කෙනෙක් වෙති, ගාථා අටසාළිසෙකි.

තිකනිපාතය නිමි.

4. චතුක්කනිපාතෙ

4. 1. 1

267. අලඞ්කතං සුවසනං මාලිනිං වන්දනුස්සදං,
මඤ්ඤි මහාපථෙ නාරිං තුරියෙ නච්චන්ති නාටකී.

268. පිණ්ඩිකාය පවිට්ඨාහං ගච්ඡන්තෙනං නං උදික්ඛිසං,[1]
අලඞ්කතං සුවසනං මච්චුපාසංව ඔඩ්ඩිතං.

269. තතොං මෙ මනසිකාරෙ යොනිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවෙ පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිවිජ්ඣථ.

270. තතොං චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නාගසමාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

නාගසමාලත්ථෙරගාථා.

4. 1. 2

271. අහං මිද්ධෙන පකතො විහාරා උපනික්ඛමිං,
වඩ්ඪමං අභිරුහන්තො තත්ථෙව පපතිං[2] ඡම්භ.

272. ගත්තානි පරිමජ්ජිත්වා පුනපාරුයහ වඩ්ඪමං,
වඩ්ඪමෙ වඩ්ඪමිං සොහං අජ්ඣත්තා සුසමාහිතො.

273. තතොං මෙ මනසිකාරෙ යොනිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවෙ පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිවිජ්ඣථ.

274. තතොං චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා හගුථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

හගුත්ථෙරගාථා.

4. 1. 3

275. පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තතොං සම්මන්ති මෙධගා.

276. යදා ච අවිජානන්තා ඉරියන්ත්‍යමරා[3] විය,
විජානන්ති ච යෙ ධම්මං ආතුරෙසු අනාතුරා.

277. යං කිඤ්චි සිථිලං කම්මං සඞ්කිලිට්ඨඤ්ච යං චතං,
සඞ්කස්සරං බ්‍රහ්මචරියං න තං හොති මහප්ඵලං.

278. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරිසු ගාරවෙ නුපලබ්භති,
ආරකා හොති සද්ධම්මා නහං පුට්ඨවියා යථා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සභියො ථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සභියත්ථෙරගාථා.

---

1 උදක්ඛිසං - ප 2 පපතෙ - ම්‍යා 3 ඉරියන්තමරා - ම්‍යා

4. චතුක්කනිපාතය

4. 1. 1

267. අඹරණින් සැදුණු (හත්) මනා වස්ත්‍ර ඇති (පලන්) මිල්දම් ඇති සඳුන් අලෙව් දුන් සිරුරු ඇති නළඟනක් මෘත මැද තූර්‍යවාදනය කරන කල්හි නටයි.

268. පිබ්බ පිණිස පිවිසි මම යත්තෙම් අඹරණින් සැදුණු මනා වස්ත්‍ර ඇති ඇය බහාලූ මාරපාශයක් මෙන් දිටිමි.

269. එයින් මට යොනිසොමනසිකාරය උපන. ආදීනව පහළ විය. නිබ්බිදානුලෝමය එළැඹ සිටියේ යැ.

270. එයින් මාගේ සිත (ඇතලෙසුන්ගෙන්) මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධර්මත්වය බල. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ, බුදුසසුන කරනලදයි.

මෙසෙයින් නාගසමාල සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

නාගසමාල සථවිරගාථා යි.

4. 1. 2

271. මම මිථ්‍යාගෙන් මඩනාලද්දෙම් විහාරයෙන් සක්මනට නික්මුණෙමි. සක්මනට නැඟෙනුයෙම් එහි මැ බිම වැටිණිමි.

272. ඒ මම අවසවයන් පිරිමැදගෙන යළිදු සක්මනට නැඟැ සක්මන්-මළුයෙහි සක්මන් කෙළෙමි, ගෞවර සඞ්ඛ්‍යාත අධ්‍යාත්මයෙහි මොනොවට සමාහිත වූයෙම් ද වෙමි.

273. එයින් මට යොනිසොමනසිකාරය උපන. ආදීනව පහළ විය. නිර්වේදානුලෝමය එළැඹ සිටියේ යැ.

274. එයින් මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධර්මත්වය බල, (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුසසුන කරන ලදැ යි.

මෙසෙයින් භගුසථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

භගුසථවිරගාථා යි.

4. 1. 3

275. 'අපි මේ විවාදයෙහි නැසෙමහ'යි අඞ්ඛාත වූ අන්‍යයෝ නොදනිති. යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් එහිලා (ආදීනව) දනිත් නම් එයින් කලහයෝ සන්හිඳෙත්.

276. යම් කලෙකැ ආදීනව නොදන්නාහු වෙත් ද ඔහු ජරාමරණ නැතියවුන් මෙන් වෙසෙති. යම් කෙනෙක් ධර්මය දනිත් නම් ඔහු (කෙලෙසුන්ගෙන්) ආතුර වූවත් කෙරෙහි අනාතුර වෙත්.

277. යම්කිසි ලිහිල් වූ කුශලකර්මයෙක් වේ ද, කිලිටි වූ යම්කිසි ව්‍රතසමාදානයෙකුත් වේ ද සැකයෙන් සිහි කළයුතු බඹසරෙකුත් වේ ද ඒ මහත්ඵල නොවේ.

278. යම්කිසි ගේ සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් නැද්ද හෙතෙම පොළොවට අහස මෙන් සඳහිමියෙන් දුරු වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සහියසථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සහියසථවිරගාථා යි.

4. 1. 4

279. ඔරපාරං පූරෙ දුග්ගතෙ මාරපක්ඛෙ අවස්සුතෙ,
නවසොතානි තෙ කායෙ යානි සන්දන්ති සබ්බදා.

280. මා පුරාණං අමඤ්ඤිත්ථෝ මාසාදෙසි තථාගතෙ,
සග්ගෙ'පි තෙ න රජ්ජන්ති කිමඞ්ග පන මානුසෙ.

281. යෙ ච ඛො බාලා දුමේධා දුම්මන්තී මෙඝපාරුතා,
තාදිසා තත්ථ රජ්ජන්ති මාරබන්ධනමහි බන්ධතෙ.

282. යෙසං රාගො ච දෙසො ච අවිජ්ජා ච විරාජිතා,
තාදී තත්ථ න රජ්ජන්ති[1] ඛීණාසවතනා අඛණා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නන්දකො ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

නන්දක ථෙරගාථා

4 1. 5

283. පඤ්චපඤ්ඤාසවස්සානි රජෝජල්ලමධාරයිං,
භූසඤ්ඤිනෙතා මාණිකං භත්තං කෙසමස්සුං අලොචයිං.

284. එකපාදෙන අට්ඨාසිං ආසනං පරිවජ්ජයිං,
සුක්කධුථානි ච ඛාදිං උදෙදහං ච න සාදියිං.

285. එතාදිසං කරිත්වාන බහුං දුග්ගතිගාමිනං,
වුය්හමානො මහොඝෙන බුද්ධං සරණමාගමං.

286. සරණාගමනං පස්ස පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිණ්ණා විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ජම්බුකො ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති

ජම්බුක ථෙරගාථා.

4. 1. 6

287. සුආගතං වත'මෙ ආසි යථාඅං භයාඑහුයා,[2]
යං අද්දසාසිං සම්බුද්ධං දෙවසත්ථං ධම්මමුත්තමං.

288. මහාපභං ගණාචරියං අග්ගප්පත්තං විනායකං,
සදෙවකස්ස ලොකස්ස ජිනං අතුලදස්සනං.

289. මහානාගං මහාවීරං මහාජුතිමනාසවං,
සබ්බාසවපරික්ඛීණං සත්ථාරමකුතොභයං.

290. විරජඛිලිට්ඨං වත මං දිට්ඨිසඤ්ඤොජනබන්ධිතං,[3]
විමොචයි සො භගවා සබ්බගන්ථෙහි සෙනක'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සෙනකො ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

සෙනක ථෙරගාථා.

---

1 තාදිසා තත්ථ රජ්ජන්ති - මජ්ඣ.
2 භයාඑහුයා - මජ්ඣ. 3 දිට්ඨිසඤ්ඤොජනබන්ධිතං-සිලූ, දිට්ඨිසඤ්ඤාසඤ්ඤොජනබන්ධිතං-මජ්ඣ.

4. 1. 4

279. අසුවියෙන් පිරුණු දුගඳ වැගෙන මිරපාක්කික වූ රාගයෙන් තෙත් වූ තැනැත්තිය, (තිව) නිතු වේවා, යම් දාර කෙනෙක් හැම්ද වැඟිරෙත් ද තිගේ කයෙහි එබඳු නම ශ්‍රොතස්හු වෙත්.

280. පැරණි කෙළියිනා නහමක් සිතව, තථාගතශ්‍රාවකයන් නහමක් ගටව. ඔවුහු සුගතියෙහි දු නො ඇලෙති. මෘතුමසුඛයෙහි කියනු මැ කිම?

281. දුෂ්ප්‍රාඥ වූ වරදවා සිතනසුලු මෝහයෙන් වැසුණු යම් බාල කෙනෙක් ඇත් ද එබඳු වූ ඔහු මරහු විසින් බහාලූ ඒ පාශයෙහි රැඳෙත්.

282. යම් කෙනකුන් විසින් රාගයත් දෙවසයත් අවිද්‍යාවත් ප්‍රහීණ කරන ලද්දාහු ද තාදී වූ සිදිනලද තෘෂ්ණාසූත්‍ර ඇති කෙලෙසබැඳුන රහිත වූ ඔහු එහි නො රැඳෙත් යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් නන්දකස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

නන්දක ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 5

283. පස්පනස්වසක් මුළුල්ලෙහි රජස්දූලි දූරිම්, මසකට වරක් (දිවඟ තැබීමෙන්) බත් බුදිනු වීම්, කෙහෙරවුළු උදුරාලීම්.

284. එක් පයින් සිවියෙමි, අසුන් හැරපිම්, වියළි අසුවි ද කැයෙමි, නිමන්ත්‍රණ ද නො පිළිගනිම්.

285. මේ බදු බොහෝ වූ දුගතිගාමී පව්කම් කොට මහත් වූ සාමාදි චතුරෝඝයෙන් උල්පවනු ලබනුයෙමි බුදුන් සරණ කොට ගියෙමි.

286 (මාගේ) සරණගමනය බල, ශාසනධර්මයාගේ සුධර්මිය බල, තිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ ශාසනය කරන ලදැ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් ජම්බුකස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

ජම්බුක ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1 6

287 ගයාතීර්‍ථසමීපයෙහි ගයඵල්ගු සඤ්ඤිත උතුරුපල්නකත්හි මාගේ පැමිණීම එකාන්තයෙන් ගහපත්වී, යම් හෙයකින් උතුම් වූ දහම් දෙසන-

288. මහත් වූ ශරීරප්‍රභා හා ඥානප්‍රභා ඇති ගණාචාර්‍ය්‍ය වූ දෙවියන් සහිත ලොකයාට අග්‍රප්‍රාප්ත වූ විනායක වූ පස්මරුන් දිනු අසදෘශ-දර්‍ශන ඇති-

289. මහානාග වූ මහාවීර වූ මහත් ප්‍රතාප ඇති අනාස්‍රව වූ සියලු ආස්‍රවයන් ක්ෂය කළ කොයිතුන් බිය නැති ශාස්තෘ වූ සම්‍යක්-සම්බුද්ධයන් දිටිම් ද එහෙයිනි.

290. ඒ භාග්‍යවන්හු එකාන්තයෙන් බොහෝ කලෙකසිට කිලිටි වූ දෘෂ්ටිබන්ධනයෙන් බැඳුණු සෙනක නම් වූ මා සියලු ග්‍රන්ථියන්ගෙන් මුදලූහ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සෙනකස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

සේනක ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 7

291. යෙ දණ්ඩකාලෙ තරති තරණීයෙ ච දණ්ඩයෙ
අයොනි[1] සංවිධානෙන බාලො දුක්ඛං නිගච්ඡති.

292. තස්සපථා පරිහායන්ති කාළපක්ඛෙව චන්දිමා
ආයස්සායංසුව[2] පපෙපාති මිතෙතහි ච විරුජ්ඣති.

293. යෙ දණ්ඩකාලෙ දක්ඛෙති තරණීයෙ ච තාරයෙ
යොනිසො සංවිධානෙන සුඛං පපෙපාති පණ්ඩිතො.

294. තස්සපථා පරිපූරෙන්ති සුක්කපක්ඛෙව චන්දිමා
යසො කිත්තිඤ්ච පපෙපාති මිතෙතහි න විරුජ්ඣතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සම්භූතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සම්භූතත්ථෙරගාථා.

4. 1. 8

295. උභයෙනෙව සම්පන්නා රාහුලභද්දෙ'ති මං විදූ
යඤ්චමහි පුත්තෙන බුද්ධස්ස යං ච ධම්මෙසු චක්ඛුමා.

296. යං ච ආසවා ඛීණා යං ච නත්ථි පුනබ්භවෙ
අරහා දක්ඛිණෙය්‍යොමහි තෙවිජ්ජා අම්හදද්දසෙ.

297. කාමිකා ජාලපච්ඡන්නා[3] තණ්හාඡදනඡාදිතා
පමත්තබන්ධුනා බද්ධා මච්ඡාව කුම්මිනාමුඛෙ.

298. තං කාමං අහමුජ්ඣිත්වා ඡෙත්වා මාරස්ස බන්ධනං
සමූලං තණ්හමබ්බුය්හ සීතිභූතොසම්මි නිබ්බුතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාහුලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

රාහුලත්ථෙරගාථා.

4. 1. 9

299. ජාතරූපෙන පච්ඡන්නා[4] දාසිගණපුරක්ඛතා
අලඞ්කතා සුවසනා මච්චුපාසං'ව ඔඩ්ඩිතං.

300. තං ච දිස්වාන ආයන්තිං සකපුත්තස්ස මාතරං
අලඞ්කතං සුවසනං මච්චුපාසං'ව ඔඩ්ඩිතං.

301. තතො මෙ මනසිකාරෝ යොනිසෝ උදපජ්ජථ
ආදීනවෝ පාතුරහු නිබ්බිදා සණ්ඨිතිත්ථථ.[5]

302. තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං
තිස්සෝ විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චන්දනෝ ථෙරෝ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

චන්දනත්ථෙරගාථා.

---

1 අයාතියෙ - ඡ්ජ., PTS 2 ආයස්සායංසුව - PTS 3 ජාලසඤ්ඡන්නා - PTS
4 සඤ්ඡන්නා - ම්ජ. 5 සම්පතිත්ථථ - ඡ්ජ.

4. 1. 7

291 යමෙක් විනයකුකුසයින් ලැසි වෑ සිවියයුතු කල්හි ලාභෙලා (ඵරිත වෑ) ක්‍රියා කෙරේ ද යළි ඵරිත වෑ ක්‍රියා කළ යුතු කල්හි ලැයි වේ ද අනුපායඤ්ඤවිධානය හෙතු කොටගෙන ඒ බාල තෙම දුකට පැමිණෙයි.

292. ඒ බාලයාගේ දෘෂ්ටධර්මිකාදි අර්ථයෝ අවපත සද සෙයින් පිරිහෙති. (හේ) අපකීර්ති ඇතිබවට ද පැමිණෙයි. මිත්‍රයන් හා සමඟ ද විරුද්ධ වේ.

293. යමෙක් ලැසි වියයුතු කල්හි ලැයි වේ ද යළි ඵරිත වියයුතු කල්හි ඵරිත වේ ද නුවණින් උපායඤ්ඤවිධානය හෙතු කොටගෙන ඒ පණ්ඩිත තෙම සැපයට පැමිණෙයි.

294 ඔහුගේ අර්ථයෝ පුරපත සද සෙයින් පිරෙති. හෙතෙම යශසට හා කීර්තියට ද පැමිණෙයි. මිත්‍රයන් හා සමඟ ද විරුද්ධ නො වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සමිතසාථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සමිත සාථවිරගාථා යි.

4. 1. 8

295, 296. යම් හෙයෙකින් (මම්) බුදුන්ගේ පුත්‍රයෙම් ද යම් හෙයෙකින් සිව්සත් දහම්හි මහත්‍රවණ්‍යප්‍රාප්ත වූයෙම් ද යම් හෙයෙකින් මාගේ ආස්‍රවයෝ ක්ෂය වූහු ද යම් හෙයෙකින් පුනර්භවයක් නැතියෙම් ද අතීත් දක්ෂිණාග්නි වෙම් ද ත්‍රිවිද්‍ය ප්‍රාප්ත වූයෙම් අම්බාසිගම කෙළෙම් ජාතිසම්පත් ප්‍රතිපත්තිසම්පත් යන දෙකින් මෑ ශ්‍රුතවත් වූ මා 'රාහුලභද්‍ර යයි විඥයෝ දනිත්.

297. තෘෂ්ණාජාලයෙන් සම්ප්‍රකාරයෙන් වැසුණු එහෙයින් මෑ තෘෂ්ණා-ඡ්ඳනයෙන් සෞඛනලද කාමයෙහි අති වූවාහු මරහු විසින් කෙමින්මුවෙහි මසුන් මෙන් බඳනාලදහ.

298 මම ඒ කාමය හැරපියා මාරබන්ධන සිද මුල් සහිත තෘෂ්ණාව උදුරාපියා සිහිල් වූයෙම්, නිවුණෙම් යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් රාහුලභද්‍රස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

රාහුලභද්‍ර ස්ථවිරගාථා යි.

1. 4. 9

299. රත්මුවා අබරණින් සැදුණු සිරුර ඇති දාසිගණයා විසින් පෙරවූ කරනලද භාර්‍යා හෝමෝ ඇතෙයන් සුතු වඩාගෙන මා වෙත එළඹියා යැ.

300. සැරසුණු හන්පෙරෙවි මනා වස්ත්‍ර ඇති බහාලූ මාරපාශයක් වැනි එන්නා වූ සියපුතුගේ මෑණියන් වූ ඇය දැක-

301. එයින් මට යෝනිසොමනසිකාර උපන, ආදීනව පහළ වී, නිර්වේදය උදුම්.

302. එයින් මාගේ සිත කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව බලව, ත්‍රිවිද්‍යවෝ ලබනලදහ, බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදැ'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් වන්දනස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

වන්දන ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 10

303. ධම්මෙ හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිං
ධම්මෙ සුචිණ්ණෙ සුඛමාවහාති,
එසානිසංසෙ ධම්මෙ සුචිණ්ණෙ
න දුග්ගතිං ගච්ඡති ධම්මචාරී.

304. න හි ධම්මෙ අධම්මෙ ච උභො සම්විපාකිනො,
අධම්මෙ නිරයං නෙති ධම්මෙ පාපෙති සුග්ගතිං.

305. තස්මා හි ධම්මෙසු කරෙය්‍ය ඡන්දං
ඉති මෙදමානො සුගතෙන තාදිනා,
ධම්මෙ සිතා සුභතවරස්ස සාවකා
නීයන්ති ධීරා සරණවරග්ගගාමිනො.

306. විපෙච්චතො ගණ්ඩමූලො[1]
තණ්හාජාලො සමූහතො,
තො බීණසංසාරො න වත්ථි කිඤ්චනං
වෙතෙ යථා දෙසිනා පුණ්ණමාසියාති.[2]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ධම්මිකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මිකත්ථෙරගාථා.

4. 1. 11

307. යදා බලාකා සුචිපණ්ඩරච්ඡදා
කාළස්ස මෙඝස්ස භයෙන තජ්ජිතා,
පලෙහිති ආලයමාලයෙසිනී
තදා නදී අජකරණී රමෙති මං

308. යදා බලාකා සුවිසුද්ධපණ්ඩරා
කාළස්ස මෙඝස්ස භයෙන තජ්ජිතා,
පරියෙසති ලෙණමලෙණදස්සිනී
තදා නදී අජකරණී රමෙති මං.

309. කං නු තත්ථ න රමෙන්ති ජම්බුයෝ උභතො තහිං,
ඔහෙනති ආපගාකූලං මම ලෙණස්ස ඔවිජතො.

310. තා මතමදඝස්සුපඝිතා
හෙකා මන්දවති පභාදයන්ති,
නාජ්ජ ගිරිනදීහි විප්පවාසනමයෙ
ඛෙමා අජකරණී සිවා සුරම්මා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සප්පකො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සප්පකත්ථෙරගාථා.

---

1 ගණ්ඩිමූලො - සීමු 1, PTS ගණ්ඩිමූලො - සීමු 2. 2 පුණ්ණමාසියාති - සීමු 1, 2

4. 1. 10

303. සුචරිතධර්ම තෙම එකත්තෙන් එදහම් පිළිපදිනුවහු රක්නේ යෑ. මොහොතට රැස් කළ එදහම් සුව එළවයි. ධර්මය මොහොතට රැස් කළ කල්හි තෙල අනුසස් ඇත: ධර්මචාරී තෙම දුගතියට නොයන්නේ යෑ.

304. ධර්මය අධර්මය යන දෙදෙන සම්විපාක ඇත්තාහු නොවෙති. අධර්මය නිරය කරා පමුණුවයි. ධර්මය සුගතියට පමුණුවයි.

305. එහෙයින් ධර්මයෙහි සිටි බුද්ධශ්‍රාවක වූ ධීරයෝ උතුම් සරණ ගියාහු නිවනට ගෙනයනු ලැබෙති. තාදිගුණ ඇති සුගතයන් හෙතුකොටගෙන මෙසේ සතුටු වනුයේ ධර්මයෙහි ඡන්දය කරන්නේ යෑ.

306. පඤ්චස්කන්ධ සඞ්ඛ්‍යාත ගණ්ඩියාගේ මූලය නසනලද, තෘෂ්ණාජාලය උපුටනලද. ඒ මම ගෙවනලද සසර ඇත්තෙමි. මට රාගාදි කිඤ්චනයෙක් නැත. (මිශ්‍රකාදි) දෙම රහිත බැවින් පණුරැසි සඳ මෙනි යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් ධම්මික ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

ධම්මික ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 11

307. යම් කලෙක පිවිතුරු ප්‍රසාදයාපත් ඇති කෙකිනි කළුමේකුලට බියෙන් තැතිගත්නාලද්දී සැඟවෙන තැන් සොයන්නී වෘකස්ථානය කරා පලායන්නී ද එකල්හි අජකරණී නදිය මා සතුටු කෙරෙයි.

308. යම් කලෙක පිවිතුරු පඬෙරවන් වූ කෙකිනි කළුමේකුලට බියෙන් තැතිගත්නාලද්දී තිලියනස්ථාන නොදක්නී සැඟවෙන තැන් සොයන්නී ද එකල්හි අජකරණී නදිය මා සතුටු කෙරෙයි.

309. එහි මාගේ ලෙන පිපීපත ජම්බුවෘක්ෂයෝ දෙපස ගංඉවුරු හොබවති ඒ වෘක්ෂයෝ එහි කවරක්හු නොපිනවත් ද,

310. සර්පසමූහයාගෙන් මොහොතට මිදුණු ගම්ඛීරනාද ඇති ඒ මැඩියෝ නද දෙති. දුන් ගිරිනදින්ගෙන් මෙත් වැ විසිඅසුතු කාලය නොවෙයි. නිර්භය වූ අජකරණී නදිය හද වූවා අතිශයින් සිත්කලු වූ ගයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සපපක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සපපක ස්ථවිරගාථා යි.

4. 1. 12

311 පබ්බජිං ජීවිකත්ථො'හං ලද්ධාන උපසම්පදං,
තතො සද්ධං පවිලභිං දළහවිරියො පරක්කමිං.

312. කාමං භිජ්ජතු'යං කායො මංසපෙසී විසීයරුං,
එහො ජණ්ණුකසඤ්ඤිහි ජඞ්ඝායො පපතන්තු මෙ.

313. නාසිස්සං න පිවිස්සාමි විහාරා ච න නික්ඛමෙ,
න'පි පස්සං නිපාතෙස්සං තණ්හාසල්ලං අනූහතෙ.

314 තස්ස මෙවං විහරතො පස්ස විරියපරක්කමං,
තිස්සා විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මුදිතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මුදිතත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

නාගසමාෙලා භගු ච සහියො නන්දකො'පි ච
ජම්බුකො සෙනකො ථෙරො සම්භූතො රාහුලො'පි ච.
භවති වන්දනො ථෙරො දසෙතෙ බුද්ධසාවකා
ධම්මිකො සපපකො ථෙරො මුදිතො වා'පි තෙ තයො
ගාථායො ද්වෙ ච පඤ්ඤාස ථෙරා සබ්බෙ'පි තෙරසා'ති.

චතුක්කනිපාතො නිට්ඨිතො.

4. 1. 12

311. මම ජීවිකාර්ථී වැ පැවිදි වීමි, උපසපුව ලැබ එයින් සෑදුහැ ලදිමි, දුඩි වෙර ඇති වැ උත්සාහ කෙළෙමි.

312. එකත්තෙන් මේ කය බිඳී යේවා, මාංශපෙශීහු විසිරී යෙත්වා, මාගේ දෙදණ සන්ධියෙන් දෙකෙණ්ඩයෝ ගිලිහෙත්වා.

313. තෘෂ්ණා නමැති හුල නුදුල කල්හි නොම කමි, නොම බොමි, වෙහෙරින් නොම නික්මෙමි, ඇලය (නිම) නොම තබමි.

314. මෙසේ වාසය කරන්නා වූ මාගේ වියති සඞ්ඛ්‍යාත පරාක්‍රමය බලව, (මා විසින්,) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදී ඕ.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මුදිත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

මුදිත ස්ථවිරගාථා ඕ.

උද්දානය:

නාගසමාල යැ, හඟු යැ, සහිය යැ, නන්දක යැ, ජම්බුක යැ, සෝනක යැ, සම්භූත යැ, රාහුල යැ, යන බුදුසවුවෝ ද ධම්මික යැ, සපාක යැ, මුදිත යැ යන තෙරවරු ද වෙති. ගාථා දෙපනසක් හා තෙළෙස් තෙර කෙනෙක් ද වෙත්.*

චතුක්කනිපාතය නිමි.

---

* *විමතිවිනෝදනී:* මේ උද්දානයෙහි ගාථා දෙපනසක් හා තෙළෙස් තෙර කෙනෙක් වෙතැයි දක්වෙයි. පෙළෙහි හා අට්ඨකථාවෙහිත් ඇත්තේ ගාථා 48 ක් හා දෙලොස් තෙර කෙනෙකි.

5. පඤ්චකනිපාතො.

5. 1. 1

315. භික්ඛු සීවථිකං ගන්ත්වා අද්දසං ඉත්ථිමුජ්ඣිතං,
අපවිද්ධං සුසානස්මිං ඛජ්ජන්තිං කිමිහි ඵුටං.

316. යං හි එකෙ ජිගුච්ඡන්ති මිතං දිස්වාන පාපකං,
කාමරාගෙ පාතුරහු අජ්ඣො'ව වසති අහුං.

317. ඔරං ඔදනපාකම්හා තම්හා ඨානා අපක්කමිං,
සතිමා සම්පජානොහං එකමන්තං උපාවිසිං.

318. තතො මෙ මනසිකාරෙ යොනිසො උදපජ්ජථ,
ආදීනවෙ පාතුරහු නිබ්බිදා සම්හි ඨිතස්ස.

319. තතො චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රාජදත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

රාජදත්තත්ථෙරගාථා.

5. 1. 2

320 අයොගෙ යුඤ්ජමත්තානං පුරිසො කිච්චමිච්ඡතො,
චරං වෙ නාභිගච්ඡෙය්‍ය තං මෙ දුක්ඛගලක්ඛණං.

321. අබ්බූළ්හං[1] අඝගතං විජිතං
එකං වෙ ඔඝතෙය්‍ය[2] කලිව සියා,
සබ්බානිපි වෙ ඔඝතෙය්‍ය අජ්ඣොව සියා
සම්මිසම්මස්ස අදස්සනතො.

322. යං හි කයිරා තං හි වදෙ යං න කයිරා න තං වදෙ,
අකරොන්තං භාසමානං පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.

323. යථා'පි රුචිරං පුප්ඵං වණ්ණවන්තං අගන්ධකං,
එවං සුභාසිතා වාචා අඵලා හොති අකුබ්බතො.

324. යථා'පි රුචිරං පුප්ඵං වණ්ණවන්තං සගන්ධකං,
එවං සුභාසිතා වාචා සඵලා හොති පකුබ්බතො'ති.[3]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුභූතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුභූතත්ථෙරගාථා.

---

1. අබ්බුළ්හං - සීමු 1, 2 2 ඔඝතෙය්‍ය - සීමු 1, 2
3. සුකුබ්බතො - ඤා, සකුබ්බතො - සීපී 1

5. පඤ්චකනිපාතය

5. 1. 1

315. භික්ෂුවක් වූ මම අම්බසොහොනට ගොස් සොහොනෙහි හැරපියන ලද පණුවන් විසින් පැතිරී කනලද (මළ) සත්‍රියක දිටිමි.

316. ඇතැම් කෙනෙක් ලාමක වූ යම් මල සිරුරක් දැක පිළිකුල් කෙරෙත් ද, මට එහිලා කාමරාගය පහළ විය. (යම් සිරුරක්) නවදෙරින් අසුචි වැගේ නම් එහි අඛියකු මෙන් වීමි.

317. බතක් පැසීමෙන් මෙපිට එතැනින් බැහැර නියෙමි. මම සිහි ඇත්තෙම් නුවණ ඇත්තෙම් එක් පහෙකැ හුන්මි.

318. එයින් මට යොනිසොමනසිකාරය උපන. ආදීනව පහළ විය. නිර්වේදය එළැඹ සිටියේ.

319. එයින් මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව බලව, ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදැයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් රාජදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

රාජදත්ත ස්ථවිරගාථා යි

5. 1. 2

320. කවුසුතු කාමැති වන පුරුෂ තෙම නොයෙදියයුතු අත්‍යන්තක්ලේශානුයෝගයෙහි තමා යොදන්නේ වේ ද, ඉදින් එහි හැසිරෙනුයේ අභිමතාර්ථය නොලබන්නේ වේ ද, එය මාගේ දුර්භාග ලක්ෂණය යි.

321. ඉදින් කෙලසෙහිජය නොකොට එක මෑ අප්‍රමාදය හරනේ නම් දුර්භාගයෙක් මෑ වන්නේ යැ, ඉදින් සියලු විද්‍යාදි ධර්මය හරනේ නම් සම්විභාග නොදක්නා හෙයින් අඛියෙක් මෑ වෙයි.

322. යමක් මෑ කරන්නේ නම් එය මෑ කියන්නේ යැ. යමක් නොකරන්නේ නම් එය නොකියන්නේ යැ. නොකරන දෑය කියනුවන්ට පණ්ඩිතයෝ පරිහව කෙරෙති.

323. යමියේ සිත්කලු වූ වණ්ණවත් වූ සුවඳ නැති මලෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් සුභාෂිත වචනය ද නොකරනුවහුට නිෂ්ඵල වෙයි.

324. යමියේ සිත්කලු වූ වණ්ණවත් වූ සුවඳ සහිත මලෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් සුභාෂිත වචනය කරනුවහුට සඵල වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සුභූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

සුභූත ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 3

325. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ජන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වූපසන්තො
අථ වෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙව.

326. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ජන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි සන්තචිත්තො
අථ වෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙව.

327. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ජන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වීතරාගො
අථ වෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙව.

328. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ජන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වීතදොසො
අථ වෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙව.

329. වස්සති දෙවො යථා සුගීතං
ජන්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා,
තස්සං විහරාමි වීතමොහො
අථ වෙ පත්ථයසි පවස්ස දෙවා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගිරිමානන්දෙ ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගිරිමානන්දත්ථෙරගාථා.

5. 1. 4

330 යං පත්ථයානො ධම්මෙසු උපජ්ඣායො අනුඤ්ඤි,
අමතං අභිකඞ්ඛන්තං කතං කත්තබ්බකං මයා.

331. අනුපපත්තා සවිඤ්ඤතො සයං ධම්මා අනීතිහා,
විසුද්ධඤාණෙන නික්කඞ්ඛා වයාකරොමි තවන්තිකෙ.

332. පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛු විසොධිතං,
සදත්ථා මෙ අනුපපත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

333 අපමත්තස්ස මෙ සික්ඛා සුසුත්තා තව සාසනෙ,
සබ්බෙ මෙ ආසවා ඛීණා නත්ථි දානි පුනබ්භවො.

334. අනුසාසි මං අරියවතා අනුකම්පි අනුඤ්ඤි,
අමොඝෙ තුයහමොවාදෙ අන්තෙවාසිම්හි සික්ඛිතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුමනො ථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුමනත්ථෙරගාථා.

5. 1. 3

325. මනා ගෑයුමක් මෙන් වැසි වසී. මාගේ කිළිය සොයනලද, සුව ඵලවත්නී යැ, (පියු දෙරකවුළු ඇති බැවින්) වාතපිඬා රහිත යැ, එහි සන්හිදුනෙම් වාස කෙරෙමි. මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වර්ෂා කර.

326. මනා ගෑයුමක් මෙන් වැසි වසී. මාගේ කිළිය සොයනලද, සුව ඵලවත්නී යැ, වාතපිඬා රහිත යැ. එහි සන්හුන් සිත් ඇත්තෙම් වාස කෙරෙමි. මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වර්ෂා කර.

327. වැසි වසී ... පහවැහිය රාග ඇත්තෙම් එහි වෙසෙමි. ... මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වර්ෂා කර.

328. වැසි වසී ... පහවැහිය ද්වේෂ ඇත්තෙම් එහි වෙසෙමි. ... මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වර්ෂා කර.

329. වැසි වසී ... පහවැහිය මොහ ඇත්තෙම් එහි වෙසෙමි ... මෙසය ඉදින් රිසියෙයි නම් වර්ෂා කර.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් ගිරිමානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

ගිරිමානන්ද ස්ථවිරගාථා සි.

5. 1. 4

330. උපාධ්‍යායන් වහන්සේ (ශමථවිදර්ශනාදි) ධර්මයන් කෙරෙහි යම් දහමක් පතන්නාහු අමා කැමැති මට (ඔවා දීමෙන්) අනුග්‍රහ කළසේක් ද (එය ලබනුවට) මා විසින් කරණී කරනලද.

331 තමා විසින් (භවලොවුතුරා) දහම ලබනලද, පසක් කරනලද, නිසැක (ඉතිකිරා රහිත) කරනලද. (මම) විශුද්ධඥන ඇතියෙම් නිසැක වැ තොප වෙත ප්‍රකාශ කෙරෙමි.

332. පෙරවිසූ කඳපිළිවෙළ දනිමි. දිවැස පිරිසුදු කරනලද, මා විසින් සඃඊය (රහත්බව) ලබනලද, බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලද.

333. අප්‍රමාද වූ මා විසින් තොපගේ ශාසනයෙහි ශික්ෂාවේ මොනොවට නික්මෙනලද. මාගේ සියලු ආස්‍රවයෝ ක්ෂය වූහ. දැන් පුනර්භවයෙක් නැත.

334. ආශ්චර්‍යතයෙන් මට අනුශාසනා කළහ, අනුකම්පා කළහ, අනුග්‍රහ කළහ. තොපගේ අවවාදය නො සිස් විය. භික්ෂුණී අතැවැසියෙක් වීමි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සුමන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

සුමන ස්ථවිරගාථා සි.

5. 1. 5

335. සාධු ඛෝ කිර මේ මාතා පතොදං උපදංසයි,
යස්සාහං වචනං සුත්වා අනුසිට්ඨා ජනෙත්තියා,
ආරද්ධවිරියෙ පහිතත්තා පත්තා සම්බොධිමුත්තමං.

336. අරහා දක්ඛිණෙය්‍යොමහි තෙවිජ්ජා අමතද්දසෝ,
ජෙත්වා[1] නමුචිනො සෙනං විහරාමි අනාසවෝ.

337. අජ්ඣත්තං ච බහිද්ධා ච යෙ මේ විජ්ජිංසු ආසවා,
සබ්බෙ අසෙසා උච්ඡින්නා භ ච උපපජ්ජරෙ පුන.

338. විසාරදෙ බෙ භගිනී එතම්පථං අභාසයි,
අපිහං නූන මයි'පි වනථො තෙ න විජ්ජති.

339 පරියන්තකතං දුක්ඛං අන්තිමෙ'යං සමුස්සයෙ,
ජාතිමරණසංසාරෙ නත්ථි දානි පුනබ්භවෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වඩ්ඪෝ ථෙරෙ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති..

වඩ්ඪත්ථෙරගාථා.

5. 1. 6

340. අත්ථාය වත මේ බුද්ධෝ නදිං නෙරඤ්ජරං අගා,
යස්සාහං ධම්මං සුත්වාන මිච්ඡාදිට්ඨිං විවජ්ජයිං.

341. යථිං උච්චාවචෙ යස්මිඤ්ච අගාහිගුත්තතං ජ්‍ගතිං අහා,
එසා සුදන්ති මඤ්ඤනෙතා අඛිලුතෙ පුථුජ්ජනෙ.

342· දිට්ඨිගහනපක්ඛන්නෙනා[2] පරාමාසෙන මොහිතෙ,
අසුද්ධිං මඤ්ඤසිං සුද්ධිං අඛිලුතෙ අවිදූසු.

343. මිච්ඡාදිට්ඨි පහීනා මෙ භවා සබ්බෙ විදාලිතා,
ප්‍රහාණි දක්ඛිණෙය්‍යග්ගිං නමස්සාමි තථාගතං.

344. මොහා සබ්බෙ පහීනා මෙ භවතණ්හා පදාලිතා
වික්ඛීණෙ ජාතිසංසාරෙ නත්ථි දානි පුනබ්භවෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා නදීකස්සපෙ ථෙරෙ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

නදීකස්සපත්ථෙරගාථා.

---

1 ජිත්වාස - PTS 2 දිට්ඨිගහනපක්ඛන්නෙනා - සීමු. දිට්ඨිගහණ පක්ඛන්නෙනා - PTS

5. 1. 5

335. මහා මැ යෑ, මාගේ මවු තොමෝ අවවාද නමැති කෙවිට මට දැස් වූ, යම් මවක විසින් අනුශාසිත වූයෙම් ඇයගේ බස් අසා රුකුළු වැර ඇත්තෙම්- නිවනට මෙහෙයූ සින් ඇත්තෙම්උතුම් වූ අර්හත්ඵලයට පැමිණියෙමි.

336. රහත් වූයම් දක්ෂිණාවට නිසිවීමි. ත්‍රිවිද්‍ය ඇත්තෙම් දුටු නිවත් ඇත්තෙමි. මරහුගේ (කෙලෙස්) සෙත් දිනා ආස්‍රව රහිත වෑ වෙසෙමි.

337. ආධ්‍යාත්මික වූ ද බාහිර වූ ද මාගේ යම් ආස්‍රව කෙනෙක් විද්‍යමාන වූහු ද, නිරවශෙෂ වූ සියලු ආස්‍රවයෝ සිඳින ලද්දාහු ය, ඔහු ඇති නොද උපදිත්.

338. විශාරද වූ බුහුනැණි මෙකරුණ කිවු (මවත් තමාත් රහත් බැවින් බුදුත් උරදුපුත් බව ගෙන කියයි.) ඒකාන්තයෙන් මා කෙරෙහි දු අභිලාෂා නැත. තොපට තෘෂ්ණාවක් නැත.

339. දුක් කෙළවර කරනලද. මේ අන්තිමශරීරය යි. ජාතිමරණ සංසාර සඤ්ඤාත පුනර්භවයෙක් දැන් නැතැ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් වඩ්ඪ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

වඩ්ඪ ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 6

340. මම යම් බුදු කෙනකුන්ගේ දහම් අසා මිසදිටු හලෙම් ද, ඒකාන්තයෙන් මට වැඩ සඳහා ඒ බුදුහු නෙරයක්‌රානදිය වෙත වැඩියහ.

341. නුවණැසින් අඬ වූ පුහුදුන් වූ මම ශුද්ධි නම් මේ යයි හඟිමින් කුදුමහත් යාගයන් කෙළෙමි. අග්නිහොම් කෙළෙමි.

342. නුවණැස් නැති අපණ්ඩිත වූ දෘෂ්ටිගහනයට වැදුණු දෘෂ්ටිපරාමර්ශී-යෙන් මුළා වූ මම අශුද්ධිය ශුද්ධි යයි සැලැකීමි.

343. මාගේ මිසදිටු ප්‍රහීණ යෑ. හැම භවයෝ නසනලදහ. දක්ෂිණීය වත්තිය පුදමි. තථාගතයන් නමස්කාර කෙරෙමි.

344. මාගේ හැම මෝහයෝ ප්‍රහීණයහ. භවතෘෂ්ණාව නසනලදි. ජාති-සංසාරය ක්ෂීණ විය. දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් නදීකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

නදීකාශ්‍යප ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 7

345. පාතො මජ්ඣන්හිකං සායං තිකඛත්තුං දිවසස්සහං,
ඔතරිං උදකං සො'හං[1] ගයාය ගයථිගුයා.

346. යං මයා පකතං පාපං පුබ්බෙ අඤ්ඤසු ජාතිසු,
තං දානීධ පවාහෙමි[2] එවංදිට්ඨී පුරෙ අහුං.

347. සුත්වා සුභාසිතං වාචං ධම්මත්ථසහිතං පදං
තථං යාථාවතං[3] අත්ථං යොනිසො 'පවව්වෙකඛිසං.

348. නිණ්හාතසබ්බපාපොමහි නිම්මලො පයතො සුචි,
සුද්ධො සුද්ධස්ස දායාදෙ පුත්තො බුද්ධස්ස ඔරසො.

349 ඔගයහාථඛ්ඛිකං සොතං සබ්බපාපං පවාහයිං,
තිසෙසා විජ්ජා අජ්ඣගමිං කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගයාකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ගයාකස්සපත්ථෙරගාථා.

5. 1. 8

350. වාතරොගාභිනීතො තිං විහරං කානනෙ වනෙ,
පවිද්ධගොවරෙ[4] ලූඛෙ කථං භික්ඛු කරිස්සසි.

351. පිතිසුඛෙන විපුලෙන එරමානො සමූසයං,
ලූඛම්පි අභිසමෙහානෙතා විහරිස්සාමි කානනෙ.

352. හාවෙනෙතා සතිපට්ඨානෙ ඉන්ද්‍රියානි බලානි ච,
බොජ්ඣඞ්ගානි ච භාවෙනෙතා විහරිස්සාමි කානනෙ.

353. ආරද්ධවිරියො පහිතත්තෙතා නිච්චං දළහපරක්කමො,[5]
සමග්ගෙ සාසනෙ දිසවා විහරිස්සාමි කානනෙ.

354. අනුස්සරනෙතා සම්බුද්ධං අග්ගං දානතං[6] සමාහිතං,
අතන්දිතො රත්තින්දිවං විහරිස්සාමි කානනෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා වක්කලිත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

වක්කලිත්ථෙරගාථා.

---

1 සොතං PTS, 2 ඔපවාහෙමි - ප 3 යථාවතං කා, PTS
4 පවිට්ඨගොවරෙ - සීමු, 1, 2 ප 5 ආරද්ධවිරියෙ, පහිතත්තෙ නිච්චං දළහපරක්කමෙ - PTS 6 අග්ගදානතං - PTS

5. 1. 7

345. මම ගයාවෙහි 'ගයාඵල්ගු' නම් තොටැ ජලස්‍රෝතසට උදය දවල සවසැ'යි දවසට තුන් වරක් බටිමි.

346. 'පෙර අන්‍යජාතියෙහි මා විසින් යම් පාපයෙක් කරනලද නම් ඒ පව් දැන් ගයාඵල්ගුයෙහි දී උල්පවා හරිමි'යි පෙර මෙවන් දෘෂ්ටි ඇත්තෙම් වීමි.

347. ධර්‍මාර්‍ථ සංහිත වූ පද ඇති සුභාෂිත වචන අසා තථ්‍ය වූ තත් වූ පරිදි සිටුනා දුඃඛාදි අර්‍ථය නුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කෙළෙමි.

348. සෝදා හළ සියලු පව් ඇති නිර්‍මල වූ ප්‍රගත වූ පවිත්‍ර වූ ශුද්ධ වූ මම පරිශුද්ධ වූ බුදුන්ගේ දයාද වූ ඖරසපුත්‍රයෙමි.

349. ආයත්‍යෂ්ටාඞ්ගිකමාර්‍ගී නමැති ස්‍රොතසට බැසගෙන සියලු පව් උල්පවා හළිමි, ත්‍රිවිද්‍යා ලදිමි, බුදුසසුන් කෙළෙමි.

මේසෙයින් ආයුෂ්මත් ගයාකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

ගයාකාශ්‍යප ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 8

350. මහණ ගොචර රක්‍ෂිත රැක්‍ෂා වූ මහවෙනෙහි වසන තෝ වාත-රොගයෙන් අවසඟ බවට පමුණුවනලද්දෙහි කෙසේ වසන්නෙහි ද?

351 මහත් වූ ප්‍රීතිසුඛයෙන් ශරීරය පතුරුවමින් ප්‍රත්‍යයරැක්‍ෂය පවා මැඩලමින් මහවෙනෙහි වෙසෙමි.

352 සතරසිවටත් ද පඤ්චේන්‍ද්‍රියයන් ද පඤ්චබලයන් ද වඩමින් සප්තබොධ්‍යඞ්ගයන් ද වඩමින් වෙනෙහි වෙසෙමි.

353. පටන්ගන්නාලද ළියෂී ඇත්තෙම් නිවනට මෙහෙයූ සිතැත්තෙම් නිරතුරු දෘඪපරාක්‍රම ඇත්තෙම් එක් වැ වසන සමග වූ සබ්‍රහ්මචාරීන් දැක (කල්‍යාණමිත්‍රසමපත්තියෙන්) වෙනෙහි වෙසෙමි.

354. අග්‍ර වූ දන්නා වූ සමාහිත වූ සම්බුද්ධයන් සිහි කෙරෙමින් රැදුවල් නො මැලි වූයෙම් වෙනෙහි වෙසෙමි.

මේසෙයින් ආයුෂ්මත් වක්කලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

වක්කලි ස්ථවිරගාථා යි.

5. 1. 9

355. ඔලඟෙ සසාමි තෙ චිත්ත ආණිද්වාරෙව හත්ථිනං,
න තං පාපෙ නියෝජෙස්සං කාමජාල සරිරජ.

356. ත්වං ඔලඟෙහා න ගච්ඡසි ද්වාරවිවරං ගජෝ'ව අලභනෙනා,
න ච චිත්තකලි පුනපපුනං පසහං පාපරතෝ චරිස්සසි.

357. යථා කුඤ්ජරං අදන්තං නවග්ගහම්ඩිකුසග්ගහෙහා,
බලවා ආවත්තෙති අකාමං එවං ආවත්තයිස්සං තං.

358. යථා වරහයදම්කුසලෝ සාරථි පවරෝ දමෙති ආජඤ්ඤං,
එවං දමයිස්සං තං පතිට්ඨිතෝ පඤ්චසු බලෙසු.

359. සතියා තං නිබන්ධිස්සං පයතපාණිා වොදපෙස්සාමි,
විරියඛුරනිග්ගහිතෝ න නියතෝ දූරං ගමිස්සසෙ චිත්තා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා විජිතසෙනෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

විජිතසෙනත්ථෙරගාථා.

5. 1. 10

360. උපාරම්භචිත්තෙනා දුම්මෙධෝ සුණාති ජිනසාසනං,
ආරකා හොති සද්ධම්මා නභසෝ පථවී යථා.

361. උපාරම්භචිත්තෙනා දුම්මෙධෝ සුණාති ජිනසාසනං,
පරිහායති සද්ධම්මා කාළපක්ඛෙව චන්දිමා.

362 උපාරම්භචිත්තෙනා දුම්මෙධෝ සුණාති ජිනසාසනං,
පරිසුස්සති සද්ධම්මෙ මච්ඡෝ අපොදකෙ යථා.

363. උපාරම්භචිත්තෙනා දුම්මෙධෝ සුණාති ජිනසාසනං,
න විරූහති සද්ධම්මෙ බීජං'ව පූතිකං.

364. යෝ ච තුට්ඨෙන චිත්තෙන සුණාති ජිනසාසනං,
බෙපෙක්ඛා ආසවෙ සබ්බෙ සව්ඡිකත්වා අකුප්පතං,
පප්පුය්‍ය පරමං සන්තිං පරිනිබ්බාති අනාසවෝ'ති.[1]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා යසදත්තෙනා ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

යසදත්තත්ථෙරගාථා.

---

1 පරිනිබ්බායිස්සති අනාසවෝ - ප

5. 1. 9

355. චිත්තය, තෘෂ්ණාවරූ කුරුබිලයෙහි ඇතකු සෙයින් (බැහැර නොයාදී) වළඟන්නෙමි. කාමජාලයක් වූ (රූපප්‍රතිබද්ධ වෘත්ති ඇති බැවින්) ශරීරජ නම් වූ චිත්තය, තෘෂ්ණා පාපයෙහි නොයොදන්නෙමි.

356. ද්වාරවිවරය නොලබන ඇතකු සෙයින් වළඳහලද තෝ නොයෙහි. චිත්තකාලකණ්ණිය, පුනපුනා සැහැසි වැ පව්කම්හි ඇලී නොද හැසිරෙත්නෙහි.

357. යම්සේ බලවත් වූ ඇතෙරුවෙක් අලුත අල්වාගත්නාලද නොදුම්මුණු ඇතකු නොකැමැති සේ වළහා ද, එපරිද්දෙන් තෘෂ්ණා වළහන්නෙමි.

358 යම්සේ උත්තම අශ්වයන් දමනය කිරීමෙහි නිපුණ වූ උත්තමසාරථියෙක් ආජානීය අශ්වයකු දමනය කෙරේ ද, එපරිද්දෙන් පඤ්චබලයෙහි පිහිටි මම තෘෂ්ණා දමනය කරන්නෙමි.

359. චිත්තය, තෘෂ්ණා සිහි නමැති යොතින් බඳනෙමි. පවිත්‍ර වූ සිත් ඇත්තෙම් (කෙලෙස්මලයෙන් තෘෂ්ණා) පිරිසුදු කරන්නෙමි. ඒයම්බුරයෙන් වළහාලද්දෙහි මෙයින් දුරට නොයන්නෙහි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් විජිතසෙන සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කිහ.

විජිතසේන සථවිරගාථා ඕ.

5. 1. 10

360. දේශාරෝපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු අහසට පොළොව මෙන් පිළිවෙන් සදහමින් දුරු වෙයි.

361. දෙශාරෝපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු අවපසෑ සද සෙයින් නවලොවුතුරු දහමින් පිරිහෙයි.

362. දෙශාරෝපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම බුදුන්ගේ අනුශාසනය අසා නමුදු දියත්තක මසකු සෙයින් ලොවුතුරුදහම්හි වියැළෙයි.

363. දෙශාරෝපණය කරන සිත් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ තෙම ජිනශාසනය අසා නමුදු කෙතෙහි වපුල කුණු වූ බිජුවට සෙයින් නවලොවුතුරු දහම්හි නොවැඩෙයි.

364. යමෙකුත් තුටුසිතින් ජිනශාසනය අසා නම්, (හේ) සියලු (කාමාදි) ආස්‍රවයන් හෙවා අතීතඛය ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට පරමශාන්තියට පැමිණ ආශ්‍රව රහිත වූයේ පිරිනිවේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් යසදත්ත සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ

යසදත්ත සථවිරගාථා ඕ.

5. 1. 11

365. උපසමපදං ච මේ ලද්ධා විමුත්තොස්මි අනාසවෝ,
සෝ ච මේ භගවා දිට්ඨෝ විහාරෝ ච සහාවසිං.

366 බහුදේව රත්තිං භගවා අබ්භෝකාසෙකිනාමසි,
විහාරකුසලෝ සත්ථා විහාරං පාවිසී තදා.

367. සත්ථරිවාන සඞ්ඝාටිං සෙය්‍යං කප්පෙසි ගොතමෝ,
සීහෝ සෙලගුහායං'ව පහීනභයභෙරවෝ.

368. තතෝ කල්‍යාණවාක්කරණෝ සම්මාසම්බුද්ධසාවකෝ,
සොණෝ අභාසි සද්ධම්මං බුද්ධසෙට්ඨස්ස සම්මුඛා.

369. පඤ්චක්ඛන්ධෙ පරිඤ්ඤාය භාවයිත්වාන අඤ්ජසං
පපප්පය්‍ය පරමං සන්තිං පරිනිබ්බිස්සත්‍යනාසවෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොණෝ කුටිකණ්ණත්ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සොණකුටිකණ්ණත්ථෙරගාථා.

5. 1. 12

370. යෝ වෙ ගරූනං වචනක්ඛමෝ ධීරෝ
වසෙ ච තමහි ජනයෙ ච පෙමං,
සෝ හත්තිමා නාම ච හොති පණ්ඩිතෝ
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

371. යං ආපදා උපපතිතා උළාරා
නක්ඛමභයතෙන පරිසඞ්ඛයතනං,
සෝ ඨාමවා නාම ච හොති පණ්ඩිතෝ
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

372 යෝ වෙ සමුද්දෙ'ව ඨිතෝ අනෙජෝ
ගම්භීරපඤ්ඤෝ නිපුණත්ථදස්සී,
අසංහාරියෝ නාම ච හොති පණ්ඩිතෝ
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

5. 1. 11

365. මා විසින් (දුකසේ දසවඟැක භඞ්ගයා රැස් කොට ලත්) උපසම්පදව ද (වරදුන විසින් පහළ් දනව්වෙහි විනයධරයා පස්වනු කොට ඇති ගණුපසම්පදව ද) ලදු ආස්‍රව රහිත වැ කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණෙම් ද වෙමි. මා විසින් ඒ බුදුහු ද දක්නාලදහ. විහාරයෙහිදු (බුදුන්) සමඟ විසීමි.

366 බුදුහු රැ බොහෝවේලාවක් අභ්‍යවකාශයෙහි විසූහ. සිවුවිහරණයෙහි දක්ෂ වූ ශාස්තෘහු එකල්හි ගඳකිළියට පිවිසියහ.

367. ගොයුම්ගොත් බුදුහු සඟලසිවුර අතුරා ප්‍රතිණ වූ හය හා හය අරමුණු ඇති වැ සිංහයකු ශෛලගුහාවකැ සෙයින් ශයනය කළහ.

368 ඉක්බිති කල්‍යාණවාක්කරණ ඇති සම්‍යක්සම්බුද්ධ ශ්‍රාවක වූ සොණකුටිකණ්ණ තෙම බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨයන් හමුයෙහි සඳහම් දෙසී.

369. පඤ්චස්කන්ධයන් පිරිසිඳ දුන අරිඅටඟමඟ වඩා පරමශාන්තියට පැමිණ ආස්‍රව රහිත වැ පිරිනිවෙන්නේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සොණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

සෝණ ස්ථවිරගාථා සි.

5. 1. 12

370. යමෙක් එකාන්තයෙන් ගුරුන්ගේ වදන් දන්නේ ධීර වූයේ ඒ ගුරුන්ගේ අවවාදයෙහි වසත්‍රයේ එහි ප්‍රේම උපදවන්නේත් වේ ද, හෙතෙම භක්ති ඇත්තේ නමුදු පණ්ඩිත වූයේ නමුදු වෙයි. (සිව්සස්දහම්) දුන (ලොව්ලොවිතුරා) දහම්හි විශිෂ්ට ද වන්නේ යැ.

371. උපන්(ශීඝොෂණාදි ප්‍රකට වූත් රාගාදි ප්‍රතිවජ්‍ඣා වූත්)ආපදුවෝ බලවත් වූවාහු නමුදු පටිසංඛානබලයෙහි සිටි යම් පුද්ගලයකු නො සලත් ද ඒ පුද්ගල තෙම පරාක්‍රම ඇත්තේ නමුදු පණ්ඩිත වූයේ නමුදු වෙයි (සිඟුසස්දහම්) දුන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යැ.

372. යමෙක් එකාන්තයෙන් සමුද්‍රය මෙන් අකම්පිත වූයේ සථිර වැ සිටියේ ද ගැඹුරු නුවණැත්තේ සියුම් අරුත් දන්නාසුලු වේ ද හෙතෙම (කෙලෙසුන් විසින්) පැහැරගත නො හැක්කේ නමුදු පණ්ඩිත වූයේ නමුදු වෙයි. සිවුසස් දහම් දුන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යැ.

373. බහුස්සුතො ධම්මධරො ච හොති
ධම්මස්ස හොති අනුධම්මචාරී,
සො තාදිසො නාම ච හොති පණ්ඩිතො
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්ස.

374. අත්ථං ච යො ජානාති භාසිතස්ස
අත්ථං ච ඤත්වාන තථා කරොති,
අත්ථන්තරො නාම ස හොති පණ්ඩිතො
ඤත්වා ච ධම්මෙසු විසෙසි අස්සා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කොසියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කොසියත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

රාජදත්තෙතා සුභූතෙතා ච ගිරිමානන්දසූනුනා
වඩ්ඪා ච කස්සපො ථෙරො ගයාකස්සපවක්කලී
විජිතො යසදත්තෙතා ච සොණෙතා කොසියත්ථවහයො
සට්ඨී ච පඤ්ච ගාථායො ථෙරා ච එත්ථ ද්වාදසා'ති.

පඤ්චකනිපාතො නිට්ඨිතො.

373 යමෙක් බහුශ්‍රැත වූයේ ධර්මධර වූයේත් වේ ද, නවලෝවුතුරුදහමට අනුධර්ම වූ සූක්ෂ්මාගප්‍රතිපදයෙහි හැසිරෙන්නේත් වේ ද හෙතෙම ගුරුන් හා සදෘශ වූයේ නම්දු පණ්ඩිත වූයේ නම්දු වෙයි. සිග්‍රසස්-දහම් දැන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ යැ.

374. යමෙක් (සම්බුද්ධ) භාෂිතයාගේ අර්ථයත් දනී ද අර්ථය දැන ඒ දහම්හි වූ පරිදි පිළිපදනේත් වේ ද, හෙතෙම අර්ථාන්තර ඇත්තේ නම්දු පණ්ඩිත වූයේ නම්දු වෙයි. සිග්‍රසස් දහම් දැන දහම්හි විශිෂ්ට වූයේ ද වන්නේ ඕ.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කොසිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

කොසිය ස්ථවිරගාථා ඕ.

උද්දානය:

රාජදත්ත යැ, සුභූත යැ, ගිරිමානන්ද යැ, සුමන යැ, වඩ්ඪ යැ, නදී-කස්සප යැ, ගයාකස්සප යැ, වක්කලි යැ, විජිතසේන යැ යශදත්ත යැ, සොණ යැ යන තෙරවරු දෙලොස් දෙනෙක් ද ගාථා සැටක් ද පඤ්චක-නිපාතයෙහි වෙත්.

පඤ්චකනිපාතය නිමි.

6. ඡක්කනිපාතො.

6. 1. 1

375. දිසවාන පාවිසිරාති ගොතමස්ස යසස්සිනො,
න තාවාහං පණිපතිං ඉස්සාමානෙන වඤ්චිතො.

376. මම සඞ්කපපමඤ්ඤඤ්ච වොදෙසි භරසාරථි,
තතො මෙ ආසි සංවෙගො අබහුතො ලොමහංසනො.

377. පුබෙබ ජවිලහුතස්ස යා මෙ සිද්ධි[1] පරිත්තිකා,
තාහං තදා නිරංකත්වා පබ්බජිං ජිනසාසනෙ.

378. පුබෙබ යඤ්ඤෙන සත්තුට්ඨෙ කාමධාතුපුරක්ඛතො,
පහාසි රාගො ච දොසො ච මොහො චාපි සමූහතො.

379. පුබෙබනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛු විසොධිතං,
ඉද්ධිමා පරචිත්තඤ්ඤූ දිබ්බසොතඤ්ච පාපුණිං.

380. යස්ස වත්ථාය පබ්බජිතො අහාරසමානගාරියං,[2]
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො සබ්බසංයොජනක්ඛයෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උරුවෙලකස්සපො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උරුවෙලකස්සපත්ථෙරගාථා.

6. 1. 2

381. අතිඛිතා චිහි බලගතා සාලී,
න ච ලභෙ පිණ්ඩං කථමහං කස්සං.

382. බුද්ධමප්පමෙය්‍යං අනුස්සර[3] පසන්නො,
පිතියා ඵුටසරීරො භොහිසි[4] සතතම්පදහෙහා.

383. ධම්මම්පපමෙය්‍යං අනුස්සර[3] පසන්නො,
පිතියා ඵුටසරීරො භොහිසි[4] සතතම්පදහෙහා.

384. සඞ්ඝම්පපමෙය්‍යං අනුස්සර[3] පසන්නො,
පිතියා ඵුටසරීරො භොහිසි[4] සතතම්පදහෙහා.

385. අබෙහාකාසෙ විහරසි සීතා හෙමන්තිකා ඉමා රත්තියො,
මා සීතෙන පරෙතො විහඤ්ඤිත්ථො පවිස ඵං විහාරං ඵුසිතග්ගළං

386. ඵුසිස්සං චතසෙසා අපපමඤ්ඤායො
තාහි ච සුඛිතො විහරිස්සං,
නාහං සීතෙන විහඤ්ඤිස්සං
අනිඤ්ජිතො විහරන්තො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තෙකිච්ඡකානි ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

තෙකිච්ඡකානිත්ථෙරගාථා.

---

1 ඉද්ධි - ඵ 2 අහාරඤ්ච අනහාරියං - PTS 3 අනුස්සරං - සීමු 1,2
4 භොසි - සීමු 1, 2 PTS

6. ෂඨකනිපාතය

6. 1. 1.

375. පතල කීර්තිශබ්ද ඇති ගොයුම්ගොත් බුදුරදුන්ගේ (තුන්දහස්-පන්සියක්) පෙළහර දැක ඊර්ෂ්‍යායෙන් හා මානයෙන් තුළයෙම් (කස්ස තෝ නො රහත්හි රහත්මඟට හෝ නො පිළිපන්හි' තෑ කෙරෙහි එවන් ප්‍රතිපදා හෝ නැතැ'යි යම්තාක් තර්ජන නො කළ හේක් ද) එතෙක් මම ප්‍රණිපාත නො කෙළෙමි.

376. පුරුෂදම්‍යසාරථි වූ බුදුහු මාගේ සංකල්පය දැන (මට) නිග්‍රහ කළහ, එහෙයින් මට අද්භූත වූ ලොමුදහ ගන්වන සංවේගයෙක් වී.

377. පෙර ජටිල වූ මට අල්ලා වූ ලාභසත්කාරමය වූ යම් ඉදුහයෙක් වී ද එය මම් එදා නිග්‍රහ කළ කල්හි හැරපියා බුදුහස්නෙහි පැවිදි වීමි.

378. පෙර කාමලෝකය පෙරටු කොට සිටියෙම් යාගයෙන් සතුටු වූයෙම් පසුවෑ (සුගත්සස්නෙහි සිට) රාගයත් ද්වේෂයත් මෝහයත් (නිරවශේෂ කොට) නසාලීමි.

379. (දැන්) පෙරමිසූ කදපිළිවෙළ දන්මි (මා විසින්) දිවැස් පිරිසුදු කරන ලද. (මම) ඉදුහ ඇතියෙම් පරසිත් දන්නෙම් දිව්‍යශ්‍රොත්‍රඥනය ද ලත්මි.

380. මම යම් අසීයක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්ම සස්නෙහි පැවිදි වීම ද සියලු සංයෝජනයන්ගේ ක්ෂය වූ ඒ අසීය මා විසින් ලබනලදැ'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් උරුවෙලකඤ්ඤප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

උරුවෙලකඤ්ඤප ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 2

381. ඒ කොටුගුලෙහි තබනලද, හැල් කලවිටෙහි රැස් කොට තබන ලද, පිඬු නො ලබමි. මම් කෙසේ සානෙම් ද? (දිවි රක්නෙම් ද?යි පාපී මාර කියයි.)

382. පහත්සිත් ඇති වැ ප්‍රමාණාදී නො වූ බුදුන් සිහි කරම්, (එරණ-ලක්ෂණ) ප්‍රීතියෙන් පතල සිරිරින් ශ්‍රුතු වැ හැම කල්හි නැඟිසිටි සිත් ඇති වම්.

383. පහත් සිත් ඇති වැ ප්‍රමාණාදී නො වූ දහම් සිහි කරම්, ප්‍රීතියෙන් පතල සිරිරින් ශ්‍රුතු වැ හැම කල් තිරතුරු නැඟිසිටි සිත් ඇති වම්.

384 පහත්සිත් ඇති වැ ප්‍රමාණාදී නො වූ සඟුන් සිහි කරම්. ප්‍රීතියෙන් පතල සිරිරින් ශ්‍රුතු වැ හැම කල්හි නැඟිසිටි සිත් ඇති වම්. (තෙරණුවෝ තමනට ඔවා දෙති.)

385. (තෙපි) අඛවස්හි වාස කරත්නවු යැ. මේ හේමන්තික රාත්‍රිහු සීතයහ සීතයෙන් මඩනාලදු වැ නහමක් නැසෙම්. තෙපි වසන-ලද කවුළු ඇති වෙහෙරට පිවිසෙව්. (පාපිමාර කියයි.)

386. සතර අප්‍රාමාණ්‍යයන් (බ්‍රහ්මවිහාරයන්) පහස්නෙමි. (කලින් කල සම්මදනෙමි.) එයින් (උපන්) සුව ඇති වැ වාස කරත්නෙමි. මම් ආෂ්‍රවක්ෂ්‍ය සම්පත්ති ඇති වැ වාස කරත්නෙමි සීතයෙන් නො නස්නෙමි'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් තෙකිච්ඡකාණි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

තෙකිච්ඡකාණිස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 3

387. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො නූපලබ්භති,
පරිහායති සද්ධම්මා මච්ඡෝ අපෙපාදකෙ යථා.

388. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො නූපලබ්භති,
න විරූහති සද්ධම්මෙ බෙතෙන බීජංව පූතිකං.

389. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො නූපලබ්භති,
ආරකා හොති නිබ්බානා, ධම්මරාජස්ස සාසනෙ.

390. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
න විහායති සද්ධම්මා මච්ඡෝ බවෙහාදකෙ යථා.

391. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
සො විරූහති සද්ධම්මෙ මඛතෙන බීජංව භද්දකං.

392. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවො උපලබ්භති,
සන්තිකෙ හොති නිබ්බානං ධම්මරාජස්ස සාසනෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහානාගො තෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහානාගත්තෙරගාථා.

6. 1. 4

393. කුලෙලා සිවථිකං ගන්ත්වා අද්දස ඉත්ථිමුජ්ඣිතං,
අපවිද්ධං සුසානස්මිං ඛජ්ජනකිං කිමීහි ඵුටං.

394. ආතුරං අසුචිං පූතිං පස්ස කුලල සම්භවං,
උග්ඝරන්තං පග්ඝරන්තං බාලානං අභිනන්දිතං.

395. ධම්මාදාසං ගහෙත්වාන ඤාණදස්සනපත්තියා,
පච්චවෙක්ඛිං ඉමං කායං තුච්ඡං සන්තරබාහිරං.

396. යථා ඉදං තථා එතං, යථා එතං තථා ඉදං,
යථා අධෝ තථා උද්ධං යථා උද්ධං තථා අධෝ.

397. යථා දිවා තථා රත්තිං යථා රත්තිං තථා දිවා,
යථා පුරෙ තථා පච්ඡා යථා පච්ඡා තථා පුරෙ.

398. පඤ්චඞ්ගිකෙන තූරියෙන න රතී හොති තාදිසී,
යථා එකග්ගචිත්තස්ස සම්මා ධම්මං විපස්සතො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කුලෙලා තෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කුලලත්තෙරගාථා.

6. 1. 3

387 යමක්හට සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් විද්‍යමාන නොවේ ද, (හෙතෙම) දියත්තෙකැ මසකු සෙයින් සදහමින් පිරිහෙයි.

388. යමක්හට සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් නැද්ද, හේ කෙතෙහි කුණුවූ බිත්තිවට සෙයින් සදහම්හි නොවැඩේ.

389. යමක්හට සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් නැද්ද, හේ ධර්මරාජයන් ගේ සස්නෙහි නිවනින් දුරු වෙයි.

390. යමක්හට සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් විද්‍යමාන වේ ද, හේ දියඹෙහි මසකු සෙයින් සදහමින් නොපිරිහෙයි.

391. යමක්හට සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් ඇද්ද, හේ කෙත්හි සොඳුරු බිත්තිවට සෙයින් සදහම්හි වැඩෙයි.

392. යමක්හට සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි ගෞරවයෙක් ඇද්ද, හේ ධර්මරාජයන්ගේ සස්නෙහි නිවන් ළඟ මැ වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මහානාග ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

මහානාග ස්ථවිරගාථා යි

6. 1. 4

393. කුලල තෙරණුවූ මම අම්බසොහොනට ගොස් සොහොන්හි හැරපියනලද කෘමීන් විසින් පැතිරගෙන කනුලබන සත්ත්වයකු දිටිමි.

394. කුලල තෙරණුවනි, දුකින් පෙළනලද අපවිත්‍රවූ කුණුවූ (උඩු වණමුවින් අසුචි) ඉතිරෙන (යටි වණමුවින් අසුචි) වැගිරෙන (අදපුහුදුන්) බාලයන් විසින් (තෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටීන්) අහිනිවේශ කොට සතුටු වනලද සිරුර බලව.

395. විදර්ශනාඥාන සඞ්ඛ්‍යාත ධර්මදර්ශන ගෙන මාර්ගඥාන සඞ්ඛ්‍යාත ඥානදර්ශනයාගේ අධිගමය පිණිස සිත්වූ ඇතුළු බැහැරි සහිත මෙකය ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කෙළෙමි

396. මේ කය යම්සේ ද තෙල කය එසේ යැ, තෙල කය යම්සේ ද මේ කය එසේ යැ,(නාභියෙන් යට) අධඃකාය යම්සේ ද (නාභියෙන් මතු) උර්ධ්වකාය එසේ යැ උඩුකය යම්සේ ද යටිකය එසේ යි.

397. මේ කය දවහල්හි (අසුචි වගුරනුයේ) යම්සේ ද රාත්‍රියෙහි එසේ යැ, රාත්‍රියෙහි යම්සේ ද දහවල්හි එසේ යැ පෙර (තරුණකාලයෙහි අසුචි වගුරනුයේ) යම්සේ ද පසු (මහලු කල්හි) එසේ යැ. පසුකල්හි යම්සේ ද පෙරකල්හි එසේ යි.

398. යම්සේ එකහසින් ඇති මැනැවින් සකන්ධයන්ගේ උදයව්‍යය දක්නාහට යම් බුදු ධර්මතියක් වේ ද එවන් රතියක් පසඟතුරුගොසිනුදු නොවේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කුලල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

කුලල ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 5

399. මනුජස්ස පමත්තචාරිනෝ තණ්හා වඩ්ඪති මාලුවා විය,
සෝ පලවති හුරා හුරං එලමිච්ඡං ව වනස්මිං වානරෝ.

400. යං එසා සහතේ[1] ජම්මී තණ්හා ලෝකේ විසත්තිකා,
සෝකා තස්ස පවඩ්ඪන්ති අභිවට්ඨං ව බීරණං.

401. යෝ චේතං[2] සහතේ ජම්මිං තණ්හං ලෝකේ දුරච්චයං,
සෝකා තම්හා පපතන්ති උදබින්දුව පොක්ඛරා.

402. තං වෝ වදාමි භද්දං වෝ යාවන්තේත්ථ සමාගතා,
තණ්හාය මූලං ඛණථ උසීරත්ථෝව බීරණං,
මා වෝ නළං ව සෝතෝ ව මාරෝ භඤ්ඤි පුනප්පුනං.

403. කරෝථ බුද්ධවචනං ඛණෝ වෝ[3] මා උපච්චගා,
ඛණාතීතා හි සෝචන්ති නිරයම්හි සමප්පිතා.

404. පමාදේ රජෝ සබ්බදා[4] පමාදානුපතිතෝ රජෝ,
අපපමාදේන විජ්ජාය අබ්බහේ සල්ලමත්තනෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මාලුඛ්‍යපුත්තෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

මාලුඛ්‍යපුත්තත්ථේරගාථා

6. 1. 6

405 පණ්ණවීසති වස්සානි යතෝ පබ්බජිතෝ අහං,
අවිජ්‍රාසඞ්කාතමත්තම්පි චේතෝසන්නිමනජ්ඣගං.

406. අලද්ධා චිත්තසෝකග්ගං කාමරාගේන අද්දිතෝ,[5]
බාහා පග්ගය්හ කන්දන්තෝ විහාරා උපනික්ඛමිං.

407. සත්ථං වා ආහරිස්සාමි කෝ අත්ථෝ ජීවිතේන මේ,
කථං හි සික්ඛං පච්චක්ඛං කාලං කුබ්බථ මාදිසෝ.

408. තදහං බුරමාදාය මඤ්චකම්හි උපාවිසිං,
පරිනීතෝ බුරෝ ආසි ඛමනීං ඡේත්තුමත්තනෝ.

409. තතෝ මේ මනසීකාරෝ යෝනිසෝ උදපජ්ජථ,
ආදීනවෝ පාතුරහු නිබ්බිදා සමතිට්ඨථ.

410. තතෝ චිත්තං විමුච්චි මේ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිස්සෝ විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සපඳසෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා,ති.

සපඳසත්ථේරගාථා.

---

1 සහතී - PTS 2 යෝ චේතං - ප 3 චේ - PTS
4 පමාදේ රජෝ - ප, PTS 5 අවච්ඡිතෝ - සීමු 1, 2

6. 1. 5

399 ප්‍රමාදවයහි ඇති සත්ත්වයාගේ තෘෂ්ණාව මාලුවාලතාවක් සෙයින් වැඩෙයි. හෙතෙම වනයෙහි ඵල කැමැති වඳුරකු මෙන් භවයෙන් භවයට දිව යෙයි.

400. ලෝකයෙහි විසතිනිකා යයි කියනලද තෙල ලාමක වූ (අඩිඛාරිකා) තෘෂ්ණා තොමෝ යම් පුද්ගලයකු මැඩලා ද ඔහට ශෝකයෝ වැසි වට බෙරු තණ (සැවැන්න) සෙයින් වැඩෙති.

401. ලොව යමෙක් ඒතාන්නායෙන් ඉක්මවාලිය නොහැකි තෙල ලාමක තෘෂ්ණාව මැඩලා ද, ඔහු කෙරෙන් ශෝකයෝ පොකුරු-පතින් දියබිදු සෙයින් ගිලිහෙති.

402. මෙහි යම් පමණ රැස්වූහු ද ඒ තොපට කියමි. තොපට යහපතෙක් මැ වේවා. (තෙපි) සුවදහොට කැමැතියකු බෙරුතණ සෙයින් තෘෂ්ණාවගේ මූල් සිඳිවූ.

403. මාර තෙම තොප නදීශ්‍රෝතස (ගංඉවුරෙහි නැඟි) හුණ-පදුරක් සෙයින් පුනපුනා නහමක් නසාවා. බුද්ධවචනය කරවූ. (බුද්ධොත්පාදක්ෂණාදි) ක්ෂණය තොප නහමක් ඉක්මයා. යම් හෙයකින් ක්ෂණය ඉක්මවූවාහු නිරයෙ උපන්නාහු සොවිත්ද එහෙයිනි.

404. (රූපාදි අරමුණෙහි සිහිමුළාව යයි කියනලද) ප්‍රමාදය රජසෙකි. (රාගාදි) රජස් ප්‍රමාද වියින් වැටුණේ වෙයි. අප්‍රමාදයෙන් (සම්‍යක්-සම්බුදුයෙන්) අතීන්ද්‍රියඥයෙන් තමාගේ (හෘදයනිශ්‍රිත රාගාදි) ශල්‍යය උදුරන්නේ සි.

මෙසෙයින් අයුෂ්මත් මාලුඛ්‍යපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා කීහ.

මාලුඛ්‍යපුත්‍ර ස්ථවිරගාථා සි.

6. 1. 6

405. මම යම් දවසෙක පටන් පැවිදි වීම් ද (ඒ මේ) පස්විසි වස මුළුල්-ලෙහි අසුරුසෙනක් පමණ කාලයකුදු චිත්තසමාධානයක් නොලත්මි.

406. කාමරාගයෙන් මඩනාලද්දෙම් සිත්හි එකඟබවක් නොලැබ දෙඅත් (මුදුනෙහි) බැඳගෙන හඬමින් (නිවස්නා) වෙහෙරින් බැහැර නික්මියෙමි.

407. (දිවි හරනට) ශස්ත්‍රයක් හෝ ගන්නෙමි (සැතින් පැහැරපියමි.) මාගේ ජීවිතයෙන් කවර අර්ථයෙක් ද, මා වැන්නෙක් කෙසේ නම් ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කෙරෙමින් (හිඟි වැ) කලුරිය කරන්නේ ද?

408. එදවසැ (ජීවිතයෙහි කලකිරුණු) මම් කරය ගෙන යහනෙහි හිඳගතිමි. (මා විසින්) තමාගේ ගලනහර සිඳින්නට කරය ගලයෙහි එලවාතබනලද්දේ විය.

409. ඉක්බිති මට යෝනිසෝ මනසිකාරය උපන, ආදීනව පහළ වී, නිර්වේදඥානය (සිත්හි) පිහිටියේ යැ.

410. ඉක්බිති (විදර්ශනාඥානයට අනතුරු වැ) මාගේ සිත් කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදිණ. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව බලවා (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද යැ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදැ සි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සපදාන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සපදාන ස්ථවිරගාථා සි.

6. 1. 7

411. උට්ඨෙහි[1] නිසීදි කාතියාන
මා නිද්දාබහුලෝ අහු ජාගරස්සු,
මා තං අලසං පමත්තබන්ධු
කූටෙනෙව ජිනාතු මච්චුරාජා.

412. සයථාපි[2] මහාසමුද්දවෙගෝ
එවං ජාතිජරාතිවත්තතෙ තං,
සෝ කරොහි සුදීපමත්තනා තං
න හි තාණං තව විජ්ජතෙව අඤ්ඤං.

413. සත්ථා හි විජෙසි මඤ්ඤමෙතං
සඞ්ඛා ජාතිජරාභයා අතීතං,[3]
පුබ්බාපරරත්තමප්පමත්තෝ
අනුයුඤ්ජස්සු දළහං කරොහි යොගං.

414. පුරිමානි පමුඤ්චමබ්බකානි
සඞ්ඛාරෙ ධුරමුණ්ඩහික්ඛහොජී,
මා බිඞ්ඛාරතිඤ්චමිදං[4]
අනුයුඤ්ජිත්ථ කිංය කාතියාන.[5]

415. කිංයාහි ජිනාහි කාතියාන
යොගක්ඛෙමපථෙසු කොවිදොසි,
පපුණ්‍යං අනුත්තරං විසුද්ධං
පරිනිබ්බාහිසි වාරිනාව ජොති.

416. පජ්ජොතිකරෝ පරිත්තරංසෝ
වාතෙන විනම්‍යතෙ ලතාව,
එවමපි තුවං අනාදියානෝ
මාරං ඉන්දසගොත්තා නිද්ධුනාහි,
සෝ වෙදයිතාසු වීතරාගෝ
කාලං කඞ්ඛ ඉධෙව සීතිභූතෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කාතියානෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

කාතියානත්ථෙරගාථා.

6. 1. 8

417. සුදෙසිතෝ චක්ඛුමතා බුද්ධෙනාදිච්චබන්ධුනා,
සබ්බසංයොජනාතීතෝ සබ්බවට්ටවිනාසනෝ.

418. නිය්‍යානිකෝ උත්තරණෝ තණ්හාමූලවිසොසනෝ,
විසමූලං ආඝාතනං ඡෙත්වා පාපෙති නිබ්බුතිං.

419. අසුඤ්ඤමූලහෙදාය කම්මයන්තවිඝාටනෝ,
විසුඤ්ඤණානං පරිඝාහෙ සුඤ්ඤවිජ්ජානිපාතිනෝ.

---

1 උට්ඨෙහි - PTS 2 යථාපි - මජ්ඣං 3 අතීතං - සීමු 1, 2
4 මා බිඞ්ඛාරති. ච මා නිද්දං - මජ්ඣං, PTS 5 අනුයුඤ්ජිත්ථ කාතියාන - ප
අනුයුඤ්ජිත්ථ කියාය කාතියාන - PTS.

6. 1. 7

411. කාතියාණයෙනි, (සයනයෙන්) නැඟී සිටුව, (පලක් බැඳ) හිඳුව, නිද්‍රා බහුල නොවව, ජාගරියානුයොගයෙහි යෙදෙව, මුළාසි ඇතියනට නා වූ මාර තෙම අලස වූ තොප වඤ්චනායෙන් මෙන් නොදිනාවා.

412. මහාසමුද්‍රයාගේ තරඞ්ගවෙගය යම්සේ ද එසෙයින් මෑ ජාතියත් ජරාවත් (කුසීදභාවයෙන් මඬනාලද) තොප මැඬගෙන යයි. ඒ හෙයි තමනට (අතීත්ඵල සඞ්ඛ්‍යාත) මනා ප්‍රතිඥාව කරව. යම් හෙයකින් අනෙක් පිහිටෙක් තොපට නැත්තේ මැ වේ ද එහෙයිනි.

413 යම් හෙයෙකින් ශාස්තෘන් වහන්සේ (රාගාදි) සඞ්ගයෙන් ද ජාතිජරාභයින් ද ඉක්මගිය තෙල අායර්‍යමාර්ගය දිනූ සේක් ද එහෙයින් (මාර්ගාධිගමය පිණිස) පූර්වපශ්චිම යාමයෙහි අප්‍රමාද වෑ අනුයොග කරව. දැඩි වැ යොගහාවනා කරව.

414. කාතියාණයෙනි, පළමු (කාමගුණ) ඔකිනයන් මුදව, සඟල සිවුරු දරනුගේ කරයෙන් මුඩු කළ හිස් ඇති වැ භික්ෂාහාර වළඳනුගේ ක්‍රීඩාරතියෙහිත් නිද්‍රායෙහිත් නොයෙදෙව, ධ්‍යාන කරව.

415. කාතියාණයෙනි, ධ්‍යාන කරව, (කෙලෙසුන්) දිනව, නිවන්-මගෙහි (බොධපාක්ෂිකධර්මයෙහි) නිපුණ වව, අනුත්තර විශුද්ධියට (අර්හත්ඵලයට) පැමිණ ජලයෙන් ගිනි සෙයින් පිරිනිවෙව.

416. මඳ වූ ගිනිසිළු ඇති පහන ලතාවක් මෙන් වායුව විසින් විධ්වංසන කරනුලැබෙයි. එසෙයින් මෑ තෙපි උපාදාන නොකරනුගේ ඉන්ද්‍රියාට බිදු ගොත්‍ර ඇති මරහු විධ්වංසන කරව. ඒ තෙපි වෙදනායෙහි පහ වූ ඡන්දරාග ඇති වැ මෙ අත්බැව්හි මෑ නිවීගේ පරිනිර්වාණකාලය බලව යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කාතියාන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

කාතියාන ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 8

417. පසැස් ඇති සූත්‍රයෙබඳු වූ බුදුරදුන් විසින් හැම සංයෝජනයන් ඉක්මගිය හැම (කම්, කෙලෙස, විපාක) වතීය නසනසුලු (ආර්‍යමාර්ගය) මොනොවට දෙසනලදි.

418. නෛර්‍යාණික වූ, (සංසාරමහොඝයෙන්) තරවන, තෘෂ්ණාවගේ මුල් වියළවන ආර්‍යමාර්ගය දුකට මුල් වූ ආඝාතත සඞ්ඛ්‍යාත කම්කෙලෙසය සිඳ නිවනට පමුණුවයි.

419. අඥානයාගේ මුල් සිදුනා පිණිස (දෙසනලද) කම් (ආත්මභාව) යන්ත්‍රය නසාලන, (කාමභවාදියෙහි) විඥානයන්ගේ ග්‍රහණය එළඹසිටි කල්හි මාගීඥන නමැති වජ්‍රය හෙලන-

420. වෙදනානං විසඤ්ඤපනො[1] උපාදානපපමොචනො,
භවං අඛාරකාසුං ච සූලෙන අනුපසසකො

421. මහාරසො සුගම්භීරො ජරාමච්චුනිවාරණො,
අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො දුක්ඛූපසමනො සිවො.

422. කම්මං කම්මනති සඤ්ඤාන විපාකා ච විපාකතො,
පටිච්චුපපන්නධම්මානං යථා වා ලොකදසසනො
මහාඛෙම්ඛමො සත්තො පරියොසානහද්දකො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා මිගජාලො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මිගජාලත්ථෙරගාථා.

6. 1. 9

423. ජාතිමදෙන මත්තොහං භොගඉසසරියෙන ච,
සණ්ඨානවණ්ණරූපෙන මදමත්තො අචාරිහං.

424. නාත්තනො සමකං කඤ්චි අතිරෙකං ච මඤ්ඤිසං,
අතිමානහතො බාලො පත්ථද්ධො උසසිතද්ධජො.

425. මාතරං පිතරඤ්චාපි අඤ්ඤම්පි ගරුසම්මතෙ,
න කඤ්චි අභිවාදෙසිං මානත්ථද්ධො අනාදරො.

426. දිසවා විනායකං අග්ගං සාරථිනං වරුත්තමං,
නපජ්ජිමව ආදිච්චං භික්ඛුසඞ්ඝපුරක්ඛතං.

427. මානං මදං ච ඡඩෙඛිං විපසසන්නාන චෙතසා,
සිරසා අභිවාදෙසිං සබ්බසත්තානමුත්තමං.

428. අතිමානො ච ඔමානො පහීනා සුසමූහතා,
අසම්මානො සම්භවජ්ඣා සබ්බෙ මානවිධා හතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා ජෙත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ජෙත්තත්ථෙරගාථා.

6. 1. 10

429. යදා නවො පබ්බජිතො ජාතියා සත්තවස්සිකො,
ඉද්ධියා අභිභොත්වාන පඤ්ඤාගිඤ්ජං මඝිඛිකං.

430. උපජ්ඣායස්ස උදකං අනොතත්තා මහාසරා,
ආහරාමි තතො දිසවා මං සත්ථා එතදබ්රවි.

431. සාරිපුත්ත ඉමං පස්ස ආගච්ඡන්තං කුමාරකං,
උදකුම්භකමාදාය අජ්ඣත්තං සුසමාහිතං.

1. විසඤ්ඤපනො - PTS

420. වේදනාවන් (දුඃඛාදිවශයෙන් ඇති සැටි) ගඟවන, (කාමාදි) උපාදානයන්ගෙන් (චිත්තසන්තානය) මුදලන, භවය අඛාර-කර්ෂුවක් (අඟුරුවළක්) සෙයින් මාගීඥානයෙන් දක්වන-

427. (ශාන්තප්‍රණීත බැවින් හෝ පරිශුද්ධි කාත්‍යභාවයෙන් සාමඤ්ඤඵල සම්පත්තින් හෝ) මහාරස ඇති ඉතා ගැඹුරු වූ, ජරාමරණ වලඟන (සසර) දුක් සන්හිඳුවන ක්ෂේම වූ ආයර්‍ය අෂ්ටාඞ්ගමාර්ග (දෙසනලදි.)

422. ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නධර්මයන් කෙරෙහි කාමය 'කාමී යැ' යි දැනැ විපාක ද විපාක විසින් දැනැ ඇති සැටියෙන් ලෞකය දක්වන, (සත්ත්වයන්) මහත් වූ (නිර්වාණ) ක්ෂේමයට පමුණුවන (කෙලඹ දරථ සන්හිඳුවන හෙයින්) ශාන්ත වූ පර්‍යවසාන කල්‍යාණ වූ (ආයර්‍ය අෂ්ටාඞ්ගමාර්ග දෙසනලදි.)

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මිගජාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

මිගජාල ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 9

423. මම් ජාතිමදයෙනුදු භොගසම්පත්තියෙනුදු ඓශ්වර්‍යසම්පත්තියෙ-නුදු මත් වූයෙම් පැහැසටහන් රැවිනුදු තදන්‍ය මදයෙනුදු මත් වැ හැසුරුණෙම්.

424. තම හා සම වූ හෝ වැඩිසිරි හෝ කිසිවකු නොසිතිමි. බාල වූයෙම් අතිමානයෙන් නටුයෙම් ඉතා තදමන් ඇතියෙම් නගනලද මානධ්වජ ඇතියෙම්-

425. මව හෝ පියා හෝ 'ගරු කටයුතු යැ'යි සම්මත වූ අන්‍ය වූ හෝ කිසිවකු තදමන් ඇතියෙම් ආදර රහිත වූයෙම් අභිවාදන නොකෙළෙම්.

426. (වෛනෙය ජනයන්) විනඟන කරන අග්‍ර වූ පුරුෂදම්‍යසාරථීන් අතුරෙහි ඉතා උතුම් වූ දිලියෙන හිරු බඳු, මහණගණ විසින් පෙරටු කරණලද ශාස්තෘන් වහන්සේ දැක-

427. මානයත් මදයත් හැරපියා පහන්සිතින් යුතු වැ හැම සත්නට උතුම් වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ සිරසින් අභිවාදන කෙළෙමි.

428. (මාගේ) සෙයර්‍යමානය ද ඝිනමානය ද ප්‍රහීණ වූහ. මොනොවට උපුරාපියනලදහ. අසම්මානය මොනොවට සිදුනාලද යැ. යිඟළු මානකොඨාසයෝ නසනලදහ'යි.

මෙසේ පුරෝහිතපුත්‍ර ආයුෂ්මත් ජෙන්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

ජෙන්ත ස්ථවිරගාථා යි.

6. 1. 10

429. යම් දවසෙකැ අලුතැ පැවිදි වූයෙම් උපතින් සත්හැවිරිදි වූයෙම් මහත් ශ්‍රද්ධි ඇති නාරජහු ඉදුහයෙන් අභිභවන කොට (මැඬලා)-

430. තුනත් දහතලාගෙන් උපාධ්‍යායන් වහන්සේට දිය ගෙන එම් ද එසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දැකැ තෙල කරුණ වදළහ:

431. ශාරිපුත්‍රයෙනි, මේ කුමරහු දිගකලය ගෙන සන්හුන් සිතැති මැ එන්නා බලව.

432. පාසාදිකෙන වත්තෙන කල්‍යාණඉරියාපථෝ,
සාමණේරෝ තුරුද්ධස්ස ඉද්ධියා ච විසාරදෝ.

433. ආජානීයෙන ආජඤ්ඤෙ සාධූනං සාධුකාරිතෝ,
විනීතෝ අතුරුද්ධෙන කතකිච්චෙන සික්ඛිතෝ.

434. සෝ පඤ්ඤා පරමං ඤාණං සච්ඡිකත්වා අකුප්පතං,
සාමණේරෝ ස සුමනෝ මා මං ජඤ්ඤූති ඉච්ඡති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුමනෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සුමනත්ථේරගාථා

6. 1. 11

435. වාතරෝගාභිනීතෝ ත්වං විහරං කානනෙ වනෙ,
පවිද්ධගෝචරෙ ලූඛෙ කථං භික්ඛු කරිස්සසි.

436. පීතිම්ලඛෙන විපුලෙන ඵරිත්වාන සම්භවං,
ලූඛම්පි අභිසම්භොතෙනා විහරිස්සාමි කානනෙ.

437. භාවෙත්තෝ සත්තබොජ්ඣඞ්ගෙ ඉන්ද්‍රියානි බලානි ච,
ඛ්‍යානසොඛ්‍යමසම්පත්තෝ විහරිස්සං අනාසවෝ.

438. විප්පමුත්තං කිලෙසෙහි සුද්ධචිත්තං අනාවිලං,
අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛන්තෝ විහරිස්සං අනාසවෝ.

439. අජ්ඣත්තං ච බහිද්ධා ච යෙ මෙ විජ්ජිංසු ආසවා,
සබ්බෙ අසෙසා උච්ඡින්නා න ච උප්පජ්ජරෙ පුන.

440. පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා තිට්ඨන්ති ඡින්නමූලකා,
දුක්ඛක්ඛයෝ අනුප්පත්තෝ නත්ථි දානි පුනබ්භවෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තාලපුටමුනිත්ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

තාලපුටමුනිත්ථේරගාථා.

6. 1. 12

441. අක්කොධස්ස කුතෝ කොධෝ දන්තස්ස සම්මජීවිනෝ,
සම්මදඤ්ඤා විමුත්තස්ස උපසන්තස්ස තාදිනෝ.

442. තඤ්ඤෙව තෙන පාපියෝ යෝ කුද්ධං පටිකුජ්ඣති,
කුද්ධං අප්පටිකුජ්ඣන්තෝ සඞ්ගාමං ජෙති දුජ්ජයං.

443. උභින්නමත්ථං චරති අත්තනෝ ච පරස්ස ච,
පරං සඞ්කුපිතං ඤත්වා යෝ සතෝ උපසම්මති.

444. උභින්නං තිකිච්ඡන්තං තං අත්තනෝ ච පරස්ස ච,
ජනා මඤ්ඤන්ති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොවිදා.

432. ප්‍රසාද එළවන ආචාර වතින් සපත් ඉරියව් ඇති, අනුරුද්ධයන්ගේ හෙරණ තෙම සෘද්ධියෙහි ද විශාරද වෙයි.

433. පුරුෂශ්‍රේෂ්ඨ වූ (ආත්මගත පරහිත සාධනයෙන්) සාධු වූ, කල (සියුම්ඟ) කිස ඇති අනුරුද්ධයන් විසින් විනයන කරනලද භික්ම-වනලද (එහෙයින් මෑ) පුරුෂශ්‍රේෂ්ඨ වූ යහපත් කරවනලද-

434. ඒ සුමන සාමණේර පරම ශාන්තියට පැමිණ අතීත්ඵලය ත්‍රාස්‍යාත් කොට 'මා (ක්ෂීණාස්‍රව යැ'යි අනෙකෙක්) නො දනීව'යි කැමැති වේ යයි (බුදුහු වදළහ'සි.)

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සුමන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

සුමන ස්ථවිරගාථා සි.

6. 1. 11

435 මහණ, දුර්ලභප්‍රත්‍යය ඇති රූක්ෂ වූ මිහවෙනෙහි වසන තෝ වාතරෝගයෙන් අවසභාවයට පමුණුවනලද්දෙහි කෙසේ වාස කරන්නෙහි ද?

436. මහත් වූ ප්‍රීතිසුඛයෙන් ශරීරය පතුරුවාගෙන ප්‍රත්‍යය රූක්ෂය පවා මැඩලමින් වනයෙහි වාස කරන්නෙමි.

437. සප්තබොධ්‍යඞ්ගයන් ද (ශ්‍රද්ධාදි) පඤ්චෙන්ද්‍රියයන් ද (ශ්‍රද්ධාදි) පඤ්චබලධර්මයන් ද වඩමින් ධ්‍යානසුඛමහාව සඞ්ඛ්‍යාත අරූපධ්‍යාන සමපන්න වූයෙමි ආස්‍රව රහිත වැ වාස කරන්නෙමි.

438. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු නො කැළඹුණු ශුද්ධචිත්තය එක්වන් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කෙරෙමින් ආස්‍රව රහිත වැ වාස කරන්නෙමි.

439. මාගේ අධ්‍යාත්ම වූත් බාහ්‍ය වූත් යම් ආස්‍රව කෙනෙක් විද්‍යමාන වූහු ද එ හැම ශෛෂ රහිත වැ සිදුනාලද්දහු යළි නූපදනාහ.

440. පඤ්චස්කන්ධයෝ පිරිසිඳ දන්නාලද්දහු සිදුනාලද මූල් ඇති වැ සිටිති. දුඃඛක්ෂයට පැමිණියෙමි. මින් මතු පුනර්භවයෙක් නැතැ සි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් නහාතකමුනි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

නහාතකමුනි ස්ථවිරගාථා සි.

6. 1. 12

441. ක්‍රෝධ රහිත වූ (රහත් මහින් ඉදුරන් දමනය කිරීමෙන්) දැන්ත වූ සම වූ දිව්‍යපැවැතුම් ඇති මැනැවින් දන්තභූමි දහම් දැන (ආස්‍රවයෙන්) විමුක්ත වූ උපශාන්ත වූ (ඉටු අනිටු අරමුණෙහි නො සැලෙන) තාදී ගුණ ඇතියාහට ක්‍රෝධයෙක් කොයින් ද?

442. යමෙක් තමා කෙරෙහි කිපියහුට පෙරලා කිපේ ද එයින් ඔහට මැ ඉතා අශුභපතෙක් වෙයි. කිපියහුට පෙරලා නො කිපෙන්නේ දුර්ජය (කොලශ) සඞ්ග්‍රාම දිනයි.

443. යමෙක් මෙරමා කිපියා දැන සිහි ඇති වැ (උපෙක්ෂායෙන්) ඉවසා ද හෙතෙම තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙදෙනාට හිතයක් කරයි.

444. යම් කෙනෙක් (ආර්‍ය්‍ය ආචාර) ධර්මයෙහි නො නිපුණ වෙත් ද ඒ බාලජනයෝ තමහට ද මෙරමාහට ද යන දෙදෙනාට (ක්‍රෝධව්‍යාධි හරනට) පිළිරියම් කරන එ පුද්ගල 'බාලයෙකැ'යි හඟිති.

445. උපපජ්ජ තෙ[1] සවෙ කොධො ආවජ්ජ කකචූපමං,
උපපජ්ජ වෙ රූපෙ තණ්හා පුත්තමංසූපමං සර.

446. සවෙ ඛාවති චිත්තං තෙ කාමෙසු ච භවෙසු ච,
ඛිපං නිග්ගණ්හ සතියා කිට්ඨාදං විය දුප්පසු'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා බ්‍රහ්මදත්තො පේරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

බ්‍රහ්මදත්තත්තෙරගාථා.

6. 1. 13

447. ජත්තමතිවස්සති විවටං භාතිවස්සති,
තස්මා ජත්තං විවරෙථ එවං තං භාතිවස්සති.

448. මච්චුභාබාහතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො,
තණ්හාසල්ලෙන ඔතිණ්ණො ඉච්ඡාධූපායිතො[2] සද.

449. මච්චුභාබාහතො ලොකො පරිඤ්ඤාතෙතා ජරාය ච,
හඤ්ඤති නිච්චමත්තාණෙ[3] පත්තදණ්ඩා'ව තක්කරෙ.

450. ආගච්ඡන්තඤ්ච ධඤ්ඤා'ව මච්චු ව්‍යාධි ජරා තයො,
පච්චුග්ගන්තුං බලං නත්ථි ජවෙ නත්ථි පලායිතුං.

451. අමෙඝං දිවසං කත්වා අපෙපන බහුකෙන ච,
යං යං ජිජ්ඣතෙ[4] රත්තිං තදූනං තස්ස ජීවිතං.

452. චරතො තිට්ඨතො වා පි ආසීනසයනස්ස වා,
උපෙති චරිමා රත්ති න තෙ කාලො පමජ්ජිතු'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිරිමණ්ඩො පේරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමණ්ඩත්තෙරගාථා.

1. උපපජ්ජතෙ - සීමු 1, 2 සහ, PTS 2. ඉච්ඡාඛූමායිතො - සීමු 1, 2.
3 නිච්චමත්තාණෙ - සීමු 1, 2. 4. ජීරතෙ - සීමු 1, 2. විහරතෙ - ප

445 ඉදින් (කමටහන්හි යෙදෙන තොපට) ක්‍රෝධය උපදී නම් (බුදුන් වදාළ) කකචූපම අවවාද මෙනෙහි කරව. ඉදින් රසයෙහි තෘෂ්ණා උපදී නම් පුත්‍රමාංශොපමාව සිහි කරව

446. ඉදින් තොපගේ සිත පඤ්චම් ගුණයෙහි ද (කාමාදි) භවයෙහි ද දිවේ නම් (එසඳ) වහා සිහියෙන් ගොයම් කන ඇපුරෑ ගොනකු සෙයින් නිගහනුව'සි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් බ්‍රහ්මදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

බ්‍රහ්මදත්ත ස්ථවිරගාථා සි.

6. 1. 13

447. (ආපත්ති අනාරොවන විසින්) ප්‍රතිවිජ්ඣා වූයේ අතිශයින් (ආපත්ති - කෙලෙශ) වමා කෙරෙයි (තෙමාලයි). විවෘත වූයේ නො වසී. එහෙයින් ප්‍රතිවිජ්ඣායය විවෘත කරන්නේ යෑ. මෙසේ ඒ ප්‍රතිවිජ්ඣාය (ඇවැත්වැසි - කෙලෙස්වැයි) නො වසී.

448. හැම කල්හි සත්ත්වලෝකය මරහු විසින් පහරනලද්දේ යෑ. ජරාව විසින් පිරිවරනලද්දේ යෑ. තෘෂ්ණාශල්‍ය විසින් බැඳගන්නා ලද්දේ යෑ. (අරමුණු පතන) ඊප්සාව විසින් තවනලද්දේ සි.

449. සත්ත්වලෝකය මරහු විසින් පහරනලද්දේ යෑ. ජරාව විසින් පිරිසෙව් ද කරනලද්දේ යෑ. පැමිණි දඬුවම් ඇති සොරකු සෙයින් අසරණ වෑ නිරතුරු පෙළෙයි.

450. මරණ යෑ ව්‍යාධි යෑ ජරා යෑ යන තිදෙන ගිනිකඳු සෙයින් එති. ප්‍රතිමල්ල වී පෙරට යන්නට බලයෙක් නැත. (පිටුපෑ) පලායන්නට ඉවයෙක් නැති

451. මදින් හෝ බෙහෙවින් හෝ (කරනලද විදර්ශනා මනසිකාර-යෙන්) දවස නො සිස් කරන්නේ යෑ. යම් යම් රාත්‍රියක් ඉක්මවා ද එයින් ඔහුගේ ජීවිතය ඌන වෙයි.

452. යන්නාහට වේවයි සිටුනාහට වේවයි හිඳුනාහට වේවයි ශයනය කරන්නාහට වේවයි පශ්චිමරාත්‍රිය එළැඹෙයි. තොපට පමාවන්නට මේ කල් නො වේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සිරිමන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

සිරිමන්ද ස්ථවිරගාථා සි.

6. 1. 14

453. දිපාදකොයං අසුචි දුග්ගන්ධො පරිහීරති,
නානාකුණපපරිපූරෝ විස්සවන්තො තතො තතො.

454. මිගං නිලීනං කූටෙන බළිසෙනෙව අම්බුජං,
වානරං විය ලෙපෙන බාධයන්ති පුථුජ්ජනං.

455. රූපා සද්දා රසා ගන්ධා ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
පඤ්චකාමගුණා එතෙ ඉත්ථිරූපස්මිං දිස්සරෙ.

456. යෙ එතා උපසෙවන්ති රත්තචිත්තා පුථුජ්ජනා,
වඩ්ඪෙන්ති කටසිං ඝොරං ආවිනන්ති පුනබ්භවං.

457. යො වෙතං[1] පරිවජ්ජෙති සප්පස්සෙව පදා සිරො,
සොඃමං විසත්තිකං ලොකෙ සතො සම්පජානතී.

458. කාමෙසවාදීනවං දිස්වා නෙක්ඛම්මං දට්ඨු ඛෙමතො,
නිස්සටො සබ්බකාමෙහි පත්තො මෙ ආසවක්ඛයොඃති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සබ්බකාමී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථඃති.

සබ්බකාමිත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

උරුවෙලකස්සපො ච ථෙරෝ තෙකිච්ඡකාරි ච
මහානාගො ච කුලලා ච මාලුඛ්‍යඃ[2] සප්පදාසකො,
කාතියානො මිගජාලෝ ජෙතෙතා සුමනසවහයො,
සහාතමුනි බ්‍රහ්මදත්තෙතා සිරිමන්තෙ[3] සබ්බකාමී ච[4]
ගාථායො චතුරාසීති ථෙරා වෙත්ථ චතුද්දසඃති.

ඡක්කනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 යො වෙතං - ප, PTS, යො වෙත- සිමූ.1, 2. 2 මාලුකො - සිමූ 1.
3 සිරිමණ්ඩො - සිමූ 1 4 සබ්බකාමිකො - PTS

6. 1. 14

453. දෙපා ඇති මේ කය නොයෙක් කුණපයෙන් පිරුණේ ඒ ඒ ද්වාරයෙන් අසුචි වැගිරෙනුයේ අශුද්ධ වූයේ දුගඳ වූයේ (මල්ගඳ-විලෙවුන් ආදියෙන් සකසා) පරිහරණ කරනුලැබේ.

454. (දැල් මලපුඩු ආදි) කුටොපක්‍රමයෙන් සැහවුණු මුවකු සෙයින් බිලියෙන් මසකු සෙයින් වදුරුමලයෙන් වදුරකු සෙයින් (පස්කම්හු) පෘථග්ජනයා පෙළති.

455. මනරම් රූප යැ ශබ්ද යැ රස යැ ගඬ යැ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය යැ යන තෙල පස්කම්ගුණයෝ සත්‍රීරූපයෙහි දක්නාලැබෙත්.

456. රාගයෙන් ඇලුණු සිත් ඇති යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් තෙල සත්‍රීන් සෙවන කෙරෙත් ද, ඔහු සෝර වූ (සංසාර සඛ්‍යාත) සුසානය වඩති. පුනර්භවය රුස් කෙරෙති.

457. යමෙක් තුලුන් (සත්‍රීන්) පාදයෙන් සපිගිඨියක් මෙන් දුරු කෙරේ ද හෙතෙම ලොව මේ විසතුතිකා සඛ්‍යාත තෘෂ්ණාව සිඳී ඇතී වැ ඉක්මවයි.

458. කාමයෙහි ආදීනව දැකැ නෛෂ්ක්‍රම්‍යය නිර්‍වාණය වශයෙන් දැකැ සියලු (ත්‍රෛධාතුක) කාමයෙන් නික්මගියෙමි. මා විසින් ආස්‍රවක්ෂය (නිර්‍වාණය) ලබනලදිදේ සි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සඛඛකාමී ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදුළහ.

සඛඛකාමී ස්ථවිරගාථා සි.

උද්දානය:

උරුවෙලකාශ්‍යප ස්ථවිර යැ, නෙකිඛවකාරී ස්ථවිර යැ, මහානාග ස්ථවිර යැ, කුලල ස්ථවිර යැ, මාලුඛ්‍ය ස්ථවිර යැ, සපපදාසක ස්ථවිර යැ, කාතියාන ස්ථවිර යැ, මිගජාල ස්ථවිර යැ, ජෙන්ත ස්ථවිර යැ, සුමන ස්ථවිර යැ, නහාතමුනී ස්ථවිර යැ, බ්‍රහ්මදත්ත ස්ථවිර යැ, සිරිමන්ද ස්ථවිර යැ, සඛඛකාමී ස්ථවිර යැ සි මෙහි තෙරහු තුදුස් දෙනෙකි, ගාථා සුවාසුයෙකි.

ඡක්කනිපාතය නිමි.

7. සත්තකනිපාතෝ

7. 1. 1

459. අලඞ්කතා සුවසනා මාලහාරී[1] විභූසිතා,
අලත්තකකතාපාදා පාදුකාරුයහ වෙසිකා.

460. පාදුකා ඔරුහිත්වාන පුරතෝ පඤ්ජලිකතා,
සා මං සණෙහන මුදුනා මිඟිතපුබ්බං අභාසථ.

461. යුවාසි තවං පබ්බජිතෝ තිට්ඨාහි මම සාසනෙ,
භුඤ්ජ මානුසකෙ කාමෙ අහං විත්තං දදාමි තෙ.

462. සච්චං තෙ පටිජානාමි අගනිං වා තෙ හරාමහං,
යදා ජිණණා භවිස්සාම උභෝ දණ්ඩපරායනා,
උභෝ පි පබ්බජිස්සාම උභයත්ථ කටගහෝ.

463. තං ච දිසවාන යාවතකිං වෙසිකං පඤ්ජලිකතං,
අලඞ්කතං සුවසනං මච්චුපාසං ච ඔඩ්ඩිතං.

464. තතෝ මෙ මනසීකාරෝ යොනිසෝ උදපජ්ජථ,
ආදීනවෝ පාතුරහු නිබ්බිදා සණ්ඨිතථ්ථ.

465. තතෝ චිත්තං විමුච්චි මෙ පස්ස ධම්මසුධම්මතං,
තිසෝ විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසන'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුන්දරසමුද්දෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සුන්දරසමුද්දත්ථෙරගාථා.

7. 1. 2

466. පරෙ අම්බාටකාරාමෙ වනසණ්ඩමහි භද්දියෝ,
සමූලං තණ්හමබ්බුය්හ තත්ථ හදෙ[2] ඣියායති

467 රමණෙතකෙ මුනීඛෙහි[3] විණාහි පණවෙහි ච,
අහං ච රුක්ඛමූලස්මිං රතෝ බුද්ධස්ස සාසනෙ.

468. බුද්ධා වෙ[1] මෙ වරං දජ්ජා සෝ ච ලබෙථ මෙ වරෝ,
ගණෙහහං සබ්බලොකස්ස නිච්චං කායගතං සතිං.

469. යෙ මං රූපෙන පාමිංසු යෙ ච සොතෙන අබ්භගූ,
ඡන්දරාගවසූපෙතා න මං ජානන්ති තෙ ජනා.

---

1. මාලාහාරී - සීමූ මාලධාරී - මජඣං, PTS 2. හදෙදුම්ඛායායති - සීමූ 1 හදෙදුම්ඛායාති - සීමූ 2 3 මුදිඞ්ගහි - සීමූ 1, 2
4 ච - සීමූ 1, 2, ප, PTS.

7. සත්තකනිපාතය

7. 1. 1

459. (හස්තාභරණ පාදාභරණයෙන්) අලඞ්කෘත වූ (හදනාලද) සුන්දර වස්ත්‍ර ඇති, (පැලැඳි) මල්දම් ඇති, (මල්ගඳවිලෙවුනින්) සැරසුණු ලාරසින් රැඳූ පාසුවළ ඇති වෙසඟනක් රත්මිරිවැඩි පයලා සිටියා සෑ.

460. ඕ තොමෝ වහන්සඟල මුදු ඉදිරියෙහි ඇඳිලි බැඳ සිටියා මුදු මොළොක් මිහිරි තෙපුල් පෙරටු කොට තෙල වදන් කීවා සෑ:

461. "පැවිදි වූ තෙපි යෙහෙන වවු, මාගේ වචනයෙහි සිටුව, මිනිස්කම්-සුව වළඳව, තොපට ඔම සම්පත් දෙමි.

462. තොපට සත්‍යය පිළින කෙරෙමි. (සපථ පිණිස) මම තොපට ගිනි හෝ ගෙනෙමි. යම් දවසෙකැ අපි දෙදෙන මහලු වැ දණ්ඩ-පරායන වමෝ ද, (එකල්හි) දෙදෙන මැ පැවිදි වම්හ. ඒ දෙලොවැ දිනීමෙක් වෙයි" කියා සි.

463. අලඞ්කෘත වූ හදනාලද සුන්දරවස්ත්‍ර ඇති දමනලද මළපුඞ්ගවක් වැනි වූ ඇඳිලි බැඳ අයදනා ඒ වෙසඟන දැකැ-

464. එහෙයින් මට යෝනිසොමනසිකාර උපන, ආදීනව පහළ විය. නිබ්බිදාඤාණය (මාගේ හෘදයෙහි) පිහිටියේ සි.

465. ඉක්බිති මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) විමුක්ත විය. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව බලව. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද යැ. බුදු-සසුන් කරනලදු සි"

මෙසේ ආයුෂ්මත් සුන්දරසමුද්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

සුන්දරසමුද්‍ර ස්ථවිරගාථා සි.

7. 1. 2

466. භද්‍රීය තෙම ශ්‍රේෂ්ඨ වූ අම්බාටක අරමහි වනලැහැබෙහි අවිදූරව සහිත තාපණාව උපුරා සුන්දර වූයේ එහි ධ්‍යාන කෙරෙයි.

467. ඇතැම් කෙනෙක් මිහිතුබෙරයෙන් වීණායෙන් පණාබෙරයෙන් රමණය කෙරෙති. මම වූකලී බුදුසසුන්හි ඇලුණෙම් රැක්මුල්හි සිත් අලවා වෙසෙමි.

468. ඉදින් බුදුරජාණන් වහන්සේ මට වරයක් දෙනසේක් නම් ඒ වරයත් (මනදෙළ සෙයින්) මා විසින් ලබනලද්දේ වී නම් මම මූළුලොවට නිති කායගතාසති භාවනාව ගනිමි.

469. යම් කෙනෙක් (ලකුණඩක) රූප හෙතුයෙන් මට අවමන් කළාහු ද යම් කෙනෙකුත් මධුරස්වර හෙතුයෙන් අනුගත වූවාහු (බුහුමන් කළාහු) ද ඡන්දරාග වශයට පමිණි ඒ (දිව්‍යවිධ) ජනයෝ මා නො දනිති.

470. අජ්ඣත්තං ච න ජානාති බහිද්ධා ච න පස්සති,
සම්මත්තාවරණෝ බාලෝ ස වෙ සෝකෙන වුය්හති.

471. අජ්ඣත්තං ච න ජානාති බහිද්ධා ච විපස්සති,
බහිද්ධා ඵලදස්සාවී සෝ'පි සෝකෙන වුය්හති.

472. අජ්ඣත්තං ච පජානාති බහිද්ධා ච විපස්සති,
අනාවරණදස්සාවී න සෝ සෝකෙන වුය්හති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ලකුණ්ඩකභද්දියෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

ලකුණ්ඩකභද්දියත්ථෙරගාථා.

7. 1. 3

473. එකපුත්තෙනා අහං ආසිං පියෝ මාතු පියෝ පිතු.
බහූහි වතචරියාහි ලද්ධෝ ආයාචනාහි ච.

474. තෙ ච මං අනුකම්පාය අත්ථකාමා හිතෙසිනෝ,
උභෝ පිතා ච මාතා ච බුද්ධස්ස උපනාමයුං.

475. කිච්ඡා ලද්ධෝ අයං පුත්තෙනා සුඛුමාලෝ සුඛෙධිතෝ,
ඉමං දදාම තෙ නාථ ජිනස්ස පරිවාරකං.[1]

476. සත්ථා ච මං පරිග්ගය්හ ආනන්දං එතදබ්රවි,
පබ්බාජෙහි ඉමං ඛිප්පං හෙස්සත්‍යාජාතියෝ අයං.

477. පබ්බාජෙත්වාන මං සත්ථා විහාරං පාවිසි ජිනෝ,
අනොග්ගතස්මිං සූරියස්මිං තතෝ චිත්තං විමුච්චි මෙ.

478 තතෝ සත්ථා නිරංකත්වා පවීසලාභානුවත්තිතෝ,
එහි භද්දා'ති මං ආහ සා මෙ ආසූපසම්පදා.

479. ජාතියා සත්තවස්සෙන ලද්ධා මෙ උපසම්පදා,
තිසෙසා විජ්ජා අනුප්පත්තා අහෝ ධම්මසුධම්මතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භද්දා ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

භද්දත්ථෙරගාථා.

---

1 පරිවාරිකං - සිමූ. 1, 2

470. ඇතුළතත් නොදනිමි, පිටතත් නොදකිමි. බාල තෙම හෙත් පසින් ආවරණ ඇතියේ යැ හේ එකත්තෙන් ශෝකයෙන් අදනාලැබේ.

471. යමෙක් ඇතුළත නොදනී ද එතෙකුදුවත් පිටත (ශ්‍රැතියෙන් හෝ ආකල්ප සැලැකීමෙන්) දකී ද පිටත එල පමණක් දක්නා හෙ ද ශෝකයෙන් අදනාලැබේ.

472. යමෙක් ඇතුළතත් (අශෛක්ෂශීලාදිගුණ) දනී ද පිටතත් (ආකල්පසමපත්තිආදිය) දකී ද ආවරණ රහිත වැ දක්නා ඒ ආර්‍ය්‍ය පුද්ගල තෙම ශෝකයෙන් නොඅදනාලැබේ යයි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ලකුණ්ඩකභද්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

ලකුණ්ඩකභද්දිය ස්ථවිරගාථා යි.

7. 1. 3

473. මම බොහෝ ව්‍රතවර්‍ය්‍යාවන්ගෙන් ද ආඝාවනාවන්ගෙන් ද ලබනලද මවුහට ප්‍රිය වූ පියාහට ප්‍රිය වූ එක් මැ පුත්‍රයා වීමි.

474. ඒ මවුත් පියාත් දෙදෙන මට වැඩ කැමැත්තාහු ඖත කැමැත්තාහු අනුකම්පා පිණිස මා බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්පයට පැමිණවූහ.

475 "ස්වාමීනි, මෙ පුත්‍ර තෙම දුකසේ ලබනලද්දේ යැ, සියුමැලි යැ, සුවසේ වඩනලද්දේ යැ, මොහු අතැවැසි කොට ජීන වූ නුඹ වහන්සේට දෙමිහ" යි.

476. ශාස්තෘන් වහන්සේත් මා පිළිගෙන අනද තෙරණුවන්ට නෙල කරුණ වදාළහ: "මොහු වහා පැවිදි කරව, මෙ දරු ශ්‍රෙෂ්ඨ පුරුෂයෙක් වන්නේ යැ" යි.

477. ශාස්තෘන් වහන්සේ මා පැවිදි කරවා විහාරයට වැඩ වදාළහ. හිරු අස්තයට නොයන තෙක් මැ ඒ විදර්‍ශනාරම්භයෙන් නොබෝ වෙලාවෙහි මාගේ සිත (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) විමුක්ත විය.

478. එක්බිති ශාස්තෘන් වහන්සේ සමවන් ඵලසමවත් හැරපියා පිළිසලනින් නැගිසිටි සේක් 'එව භද්‍රයෙනි'යි මට වදාළහ. ඒ මාගේ උපසම්පද වී.

479. උපතින් සත්හැවිරිදි වූ මා විසින් උපසම්පත් ලබනලද යැ, ත්‍රිවිද්‍යා ලබනලද යැ. ධර්‍මයාගේ සුධර්‍මතාව ආශ්චර්‍ය්‍ය යැ" යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් භද්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

භද්‍ර ස්ථවිරගාථා යි.

7. 1. 4

480 දිස්වා පාසාදමාරුය්හ චඞ්කමන්තං නරුත්තමං,
තත්ථ නං උපසඞ්කම්ම වන්දිසං පුරිසුත්තමං.

481. එකංසං චීවරං කත්වා සංහරිත්වාන පාණයෝ,[1]
අනුවඞ්කමිසසං විරජං සබ්බසත්තානමුත්තමං.

482 තතෝ පසෙදා අපුවජි මං පසාදානං කොවිදෙ විදූ,
අවජ්ඣිසී ච අගීතෝ ච ව්‍යාකාසිං සත්ථුතෙ අහං.

483. විසසජ්ජිතෙසු පසෙදෙසු අනුමොදි තථාගතෙ,
භික්ඛුසඞ්ඝං විලොකෙත්වා ඉමම්පථං අභාසථ.

484. ලාභා අඞ්ගානමගධානං යෙසායං පරිභුඤ්ජති,
චීවරං පිණ්ඩපාතං ච පවවයං සයනාසනං,
පවවුථඤානං ච සාම්විං තෙසං ලාභානි වාබ්‍රවි.[2]

485 අජ්ජතග්ගෙ මං සොපාක දසසනායුපසඞ්කම,[3]
එසා වෙව තෙ සොපාක භවතු උපසම්පදා.

486. ජාතියා සත්තවසෙසාහං ලද්ධාන උපසම්පදං,
ඨාරෙමි අන්තිමං දෙහං අහො ධම්මසුධම්මතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයසමා සොපාකො ථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සොපාකත්ථෙරගාථා.

7. 1. 5

487. සරෙ හත්ථෙහි හඤ්ජිත්වා කන්දාන කුවිමවහිසං,
තෙන මෙ සරභඞ්ගාති නාමං සම්මුතියා අහු.

488. න මයහං කප්පතෙ අජ්ජ සරෙ හත්ථෙහි හඤ්ජිතුං,
සික්ඛාපදා නො පඤ්ඤත්තා ගොතමෙන යසසිනා.

489. සකලං සමත්තං රොගං සරභඞ්ගා නාදසං[4] පුබෙබ,
සොඅහං රොගෙ දිට්ඨා වවනකරෙනාතිදෙවසස.

490. යෙනෙව මඤ්ඤන ගතෙ විපසසී
යෙනෙව මඤ්ඤන සිඛී ච වෙසසභූ,
කකුසන්ධකොණාගමනා ච කසසපෙ
තෙනඤ්ජසෙන අගමාසි ගොතමෙ.

---

1. පඤ්ඤෙ - PTS 2 වබ්‍රවි - සිමු 1, 2 3. දසසනායුපසඞ්කම - සිමු 1, 2
දසසනායොපසඞ්කම - PTS 4. නාදසසං - සිමු 1.

7. 1. 4

480. ගන්ධකුටිවිහාරයාගෙහි සක්මන් කරන පුරුෂෝත්තමයන් වහන්සේ දැක, එහි උන් වහන්සේ කරා එළැඹ පුරුෂෝත්තමයන් වහන්සේ වැන්දෙමි.

481. සිවුර එකස් කොට පෙරෙවැ දෙ අත් එක් කොට (ඇදිලිබැඳ-ගෙන) හැම සත්නට උතුම් වූ විගතරජස් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුව සක්මන් කෙළෙමි.

482. ඉක්බිති ප්‍රශ්නයෙහි නිපුණ වූ සවීඥයන් වහන්සේ මාගෙන් කුමාරක ප්‍රශ්නයන් විවාළසේක. මම නොතැතිගත්තෙමි ද නොකිය වූයෙමි ද ශාස්තෘන් වහන්සේට ප්‍රශ්නව්‍යාකරණ (විසඳුන්) කෙළෙමි.

483. පැන විසඳූ කල්හි තථාගතයන් වහන්සේ අනුමෝදන් වූහ. භික්ෂුසඞ්ඝයා බලා මෙ කරුණ වදළහ:

484. "මේ සෝපාක යම් කෙනකුත්ගේ සිවුරු පිඬුවෑ ශිලන්පස සෙනසුන් වළඳ, නම් ඒ අතුමගඵ දනවු වැසියනට ලාභයෙකි. දැකැ හුනස්නෙන් නැඟිසිටිනු ද සාමීචිකම් ද ඔවුනට ලාභයෙකැ'යි වදළහ.

485. සෝපාකයෙනි, අද පටන් දක්නා පිණිස මා කරා එළැඹෙව. සෝපාකයෙනි, තෙල ප්‍රශ්නව්‍යාකරණය මැ නොපගේ උපසම්පද ඉව්වා"යි.

486. මම උපතින් සත්හැවිරිදි වූයෙම් උපසම්පත් ලැබැගෙන අන්තිම ශරීර ධරමි. ධර්මයාගේ සුධර්මතාව ආශ්චර්‍ය්‍ය නියා යැ'යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සෝපාක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

සෝපාක ස්ථවිරගාථා යි.

7. 1. 5

487. (මම) හිතණ අතින් බිඳගෙන පන්සලක් කොටගෙන වාස කෙළෙමි. එයින් මට 'සරභඞ්ග' යයි නමෙක් සම්මුතියෙන් විය.

488. අද මට හිතණ අතින් බිඳිනට නොකැප වෙයි. යහස්වී වූ ගොයුම්ගොතුවන් විසින් අපට සිඛපද පනවනලදි.

489. සරභඞ්ග වූ මම (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ අවවාදලාභයට) පෙර සියලු (උපාදානසඤ්ඤා සඞ්ඛ්‍යාත) රොගය නිරවශෙෂ කොට නුදුටිමි. දේවාතිදේව බුදුන්ගේ වචනය කරන මා විසින් ඒ රෝගය දක්නාලද්දේ යැ.

490. යම් මැ මහෙකින් විපසී බුදුහු වැඩසේක් නම් යම් මැ මහෙකින් සිඛී බුදුහු ද වෙස්සභූ බුදුහු ද කකුසඳ බුදුහු ද කොණාගමන බුදුහු ද කාශ්‍යප බුදුහු ද වැඩි සේක් නම් එමහින් ගෞතම බුදුහු වැඩසේක.

491. විතතණ්හා අනාදානා සත්ත බුද්ධා බයොහඨා,
යෙහයං[1] දෙසිතෝ ධම්මෝ ධම්මහුතෙහි තාදිහි

492. චත්තාරි අරියසච්චානි අනුකම්පාය පාණිනං,
දුක්ඛං සම්දයෝ මගෙහා නිරොධෝ දුක්ඛසඞ්ඛයෝ.

493 යස්මිං නිවත්තතෙ දුක්ඛං සංසාරස්මිං අනන්තකං,
හෙදෘ ඉමස්ස කායස්ස ජීවිතස්ස ච සඞ්ඛයා,
අඤ්ඤෘ පුනබ්භවෝ නත්ථි සුවිමුත්තෙනාමහි සබ්බධී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සරහඞ්ගා ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සරහඞ්ගත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං

සුන්දරසම්දෙ ථෙරෝ ථෙරෝ ලකුණ්ඩභද්දියෝ,
භද්දෘ ථෙරෝ ච සොපාකෝ සරහඞ්ගා මහාඉසි,
සත්තකෙ පඤ්චකා ථෙරා ගාථායෝ පඤ්චතිංසති'ති.

සත්තකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.

491. දුරු කළ තෘෂ්ණා ඇති උපාදන රහිත වූ නිවනෙහි පිහිටි (විපස්සී ආදි) සත් බුදු කෙනෙකි. (භවලොවුතුරු) දහමින් උපන් තාදිගුණ ඇති උන් වහන්සේ විසින් මේ දහම දෙසනලදි:

492. (උපාදානඛන්ධපඤ්චක සඞ්ඛ්‍යාත) දුඃඛ යැ (දුකට කරුණු වූ තෘෂ්ණා සඞ්ඛ්‍යාත) සමුදය යැ (දුඃඛනිරෝධයට උපාය වූ ආර්‍ය්‍ය-මාර්ග යැ (අධිගත) යම් නිරෝධයෙක්හි සසර අනන්ත වූ දුක නවතී ද ඒ දුඃඛක්ෂය වූ නිරෝධ යැ යන සතර ආර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ සත්‍යඥානට අනුකම්පා පිණිස දෙසනලදහ.

493. මේ (පඤ්චස්කන්ධ) කායයාගේ භේදයෙනුදු ජීවිතෙන්ද්‍රියයාගේ ක්ෂය වීමෙනුදු මතු අන්‍ය පුනර්භවයෙක් නැත. හැම තැන්හි (කෙලෙසුන්ගෙන් ද භවයෙන් ද, මොනොවට මිදුණේම'යි

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සරභඞ්ග ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සරභඞ්ග ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

සුන්දරසම්භූත ස්ථවිර යැ, ලකුණ්ඨකභද්දිය ස්ථවිර යැ, භද්‍ර ස්ථවිර යැ, සෝපාක ස්ථවිර යැ, මහර්ෂි සරභඞ්ග ස්ථවිර යැ යි සත්තකනිපාතයෙහි තෙරහු පස් දෙනෙකි. ගාථා පන්තිසෙකි.

සත්තකනිපාතය නිමි.

8. අට්ඨකනිපාතෙ.

8. 1. 1

494 කම්මං බහුකං න කාරයෙ
පරිවජ්ජයය්‍ය ජනං න උය්‍යමෙ,
සෙ උසුකෙකා රසාභිගිද්ධා
අත්ථං රිඤ්චති යො සුඛාධිවාහෙ.

495 පඬිකා'ති හි නං අවෙදයුං[1]
යායං වන්දනපූජනා කුලෙසු,
සුබුම්මං සල්ලං දුරුබ්බහං
සක්කාරෙ කාපුරිසෙන දුජ්ජහෙ.

496. න පරස්සුපනිධාය කම්මං මච්චස්ස පාසකං,
අත්තනා තං න සෙවෙය්‍ය කම්මබන්ධූහි මාතියා.

497. න පරෙ වචනා වෙරෙ න පරෙ වචනා මුති,
අත්තා ව නං[2] යථා වෙත්ති[3] දෙවා'පි නං තථා විදුං.[4]

498. පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ,
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තතො සම්මන්ති මෙධගා.

499. ජීවතෙ වා'පි සප්පඤ්ඤෙ අපි චිත්තපරිකඛයෙ,[5]
පඤ්ඤාය ච අලාභෙන චිත්තවා'පි න ජීවති.

500. සබ්බං සුණාති සොතෙන සබ්බං පස්සති චක්ඛුනා,
න ච දිට්ඨං සුතං ධීරෙ සබ්බං උජ්ඣිතුමරහති.

501. චක්ඛුමාස්ස[6] යථා අන්ධෙ සොතවා බධිරෙ යථා,
පඤ්ඤවාස්ස යථා මූගෙ බලවා දුබ්බලෙරිව,
අථ අත්ථෙ සමුප්පන්නෙ සයෙථ මතසාසික'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකච්චායනො ථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහාකච්චායනත්ථෙරගාථා.

---

1 පවෙදයුං - සීමු 1, 2 2 අත්තාඛං.ව - ථ, PTS 3 යථාවෙති - PTS
4 විදූ - PTS 5 චිත්තපරිකඛයෙ - සීමු 1 චිත්තපරිකඛයා - සීමු 2, PTS
6 චක්ඛුමස්ස - සීමු 1, 2, ථ, PTS.

8. අට්ඨකනිපාතය.

8. 1. 1

494. බොහෝ වූ නවහම් නොකරවන්නේ යැ. (ගණසඞ්ඝණිකායෙන් වෙත් විම් විසින්) ජනයා හරනේ යැ. (සිවුපස පිණිස) උත්සාහ නොකරන්නේ යැ. ප්‍රත්‍යයෙහි උත්සුක වූ රහයෙහි ගිජු වූ ඒ මහණ සුව එළවන යම් අවියෙක් වේ නම් ඒ අවිය හරනේ යැ.

495. කුලයෙහි යම් මේ වැදුම් පිදුම් වේ ද එය පඞ්කයෙක් මැ යයි ද උගුළුවාලිය නොහෙන සිහුම් හුලෙකැයි ද (ආර්‍යයෝ) දත්හ. සත්කාරය කාපුරුෂයා විසින් නොහළ හැක්ක.

496. මෙරමා ලවා පව්කම් නොකරවන්නේ යැ. තෙමේ ඒ පව්කම් නොසෙවූනේ යැ. යම් හෙයෙකින් සත්ත්වයෝ කර්මය බත්බු කොට ඇත්තාහු ද එහෙයිනි.

497 මෙරමා ඔසින් සොරෙක් නොවෙයි, මෙරමා බසින් මුනිවරයෙක් ද නොවෙයි. තෙමේ යම්සේ ඔහු දනී නම් දෙවියෝ ද ඔහු එසේ දනිති.

498. බාල වූ අන්‍යයෝ "ඇපි මෙලොවැ මැරෙම්හ'සි නොදනිති. එහි ලා යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් ('ඇපි මැරෙම්හ'සි) දනිත් ද, ඒ හේතුයෙන් පරහිංසාවෝ සත්හිදෙත්.

499. සප්‍රාඥ තෙම ධනයෙක් පිරිහුණේ නම්දු ජීවත් වේ මැ සි. එතෙකුදු වත් ප්‍රඥව නොලැබීමෙන් ධනය ඇත්තේ නම්දු ජීවත් නොවේ.

500. කනින් සියල්ල අසයි, ඇසින් සියල්ල දකියි, ප්‍රාඥ තෙම දුටු ඇසූ සියල්ල හරනට හෝ ගන්නට නිසි නොවෙයි.

501. ඇස් ඇත්තේ නම්දු (නොබැලියයුත්තෙහි) අකියකු මෙන් වන්නේ යැ, කන් ඇත්තේ නම්දු (නා ඇසිය යුත්තෙහි) බිහිරකු මෙන් වන්නේ යැ, නුවණැත්තේ නම්දු (නොදතයුත්තෙහි) මූසයකු මෙන් වන්නේ යැ බල ඇත්තේ නම්දු (නොකටයුත්තෙහි) දුබලයකු මෙන් වන්නේ යැ, යළි නොකටයුතු දෑයක් එලැබැසිරි කල්හි මරණය හෝනකු සෙයින් හෝනේ යැ'සි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මහාකච්චායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාකච්චායන ස්ථවිරගාථා සි.

8. 1. 2

502. අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො,
ස වෙ තාදිසකො භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

503. අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො,
ගුත්තද්වාරෙ සදා භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

504. අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො,
කල්‍යාණසීලො සො[1] භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

505 අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො,
කල්‍යාණම්මෙතා සො[1] භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

506. අක්කොධනොනුපනාහී අමායො රිත්තපෙසුණො.
කල්‍යාණපඤ්ඤා සො[1] භික්ඛු එවං පෙච්ච න සොචති.

507. යස්ස සද්ධා තථාගතෙ අචලා සුපතිට්ඨිතා
සීලං ච යස්ස කල්‍යාණං අරියකන්තං පසංසිතං.

508. සඞ්ඝෙ පසාදෙ යස්සත්ථි උජු භූතං ච දස්සනං,
අදළිද්දොති තං ආහු අමොඝං තස්ස ජීවිතං.

509. තස්මා සද්ධං ච සීලං ච පසාදං ධම්මදස්සනං,
අනුග්ගහෙය්‍ය මෙධාවී සරං බුද්ධානසාසන'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සිරිමිත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සිරිමිත්තත්ථෙරගාථා.

---

1 සො - PTS

8. 1. 2

502. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නැති එබඳු වූ යම් මහණෙක් ඇද්ද, හේ යථොක්ත ප්‍රතිපත්තියෙන් ඒකාන්තයෙන් පරලොව ශෝක නො කරයි.

503. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නැති පියු (කායාදි) දෙර ඇති මහණ මෙසේ හැම කල්හි පරලොව නො සොස්නේ යැ..

504. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නො කියන කලණසිල් ඇති ඒ මහණ මෙසේ පරලොව නො සොස්නේ යැ.

505. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නො බඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නො කියන කලණමිතුරන් ඇති ඒ මහණ මෙසේ පරලොව නො සොස්නේ යැ.

506. නො කිපෙනසුලු වූ වෙර නොබඳනාසුලු වූ මායා රහිත වූ පිසුනුබස් නො කියන කලණපැන ඇති ඒ මහණ මෙසේ පරලොව නො සොස්නේ යැ.

507. යමක්හුගේ ශ්‍රද්ධාව තථාගතයන් කෙරෙහි අවල වැ මොනොවට පිහිටියා ද යමක්හුගේ ශීලය ද කල්‍යාණ වූයේ ආර්‍යයනට ප්‍රිය වූයේ පසන්නාලද්දේ වේ ද-

508. සඞ්ඝයා කෙරෙහි ප්‍රසාදය යමක්හට ඇද්ද, (අවල වැ පිහිටියේ වේ ද) ඍජු වූ දර්‍ශනයත් යමක්හට ඇද්ද, (අවල වැ පිහිටියේවේ ද,) ඒ පුද්ගලයා 'නොදිළිඳු යැ'යි කියති. ඔහුගේ ජීවිතය නො සිස් වෙයි.

509. එහෙයින් නුවණැත්තේ බුදුන්ගේ අනුශ්‍රාවකයන් යිහි කෙරෙමින් ශ්‍රද්ධායෙහි ද ශීලයෙහි ද ප්‍රසාදයෙහි ද ධර්‍මදර්‍ශනයෙහි ද යෙදෙත්නේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් සිරිමිත්‍ත සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සිරිමිත්‍ත සථවිරගාථා යි

8. 1 3

510. යදා පඤ්ඤාදුකඛිං සත්ථාරමකුතොභයං,
තතෝ මේ අහු සංවේගෝ පසසිත්වා පුරිසුත්තමං.

511. සිරිං හත්ථේහි පාදේහි යෝ පණාමේය්‍ය ආගතං,
එතාදිසං සෝ සත්ථාරං ආරාධේත්වා විරාධයේ.

512. තදාහං[1] පුත්තදාරං ච ඛණ්ඩඤ්ඤං ච ඡඩ්ඩියං,
කෙසමස්සූනි ඡේදෙත්වා[2] පබ්බජිං අනගාරියං.

513. සික්ඛාසාජීවසම්පන්නෝ ඉන්ද්‍රියේසු සුසංවුතෝ.
නමස්සමානෝ සම්බුද්ධං විහාසිං අපරාජිතෝ.

514. තතෝ මේ පණීධි ආසි වෙතසෝ අභිපත්ථිතෝ,
න නිසීදේ මුහුත්තම්පි තණ්හාසල්ලේ අනූහතේ.

515. තස්ස මේවං විහරතෝ පස්ස විරියපරක්කමං,[3]
තිණ්ණෝ විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

516. පුබ්බේනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛුං[4] විසෝධිතං,
අරහා දක්ඛිණෙය්‍යෝමහි විප්පමුත්තෝ නිරූපධි.

517. තතෝ රත්‍යා විවසනෙ සූරියස්සුග්ගමනං පති,
සබ්බං තණ්හං විසෝසෙත්වා පල්ලඞ්කෙන උපාවිසි'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාපන්ථකෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

මහාපන්ථකත්ථේරගාථා.

තස්සුද්දානං:

මහාකච්චායනෝ ථේරෝ සිරිමිත්තෝ මහාපන්ථකෝ,
එතෙ අට්ඨනිපාතමහි ගාථායෝ චතුවීසති'ති.

අට්ඨකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.

---

1 යදහං - මජ්ඣං 2 කෙසමස්සුං නිච්ඡේදෙත්වා - සීමු 1 3 විරියපරක්කමං - ඉජ්ඣං දිබ්බචක්ඛු - මජ්ඣං.

8. 1. 3

510. යම් දවසෙකැ කොසිඤ්ඤන් බිය නැති ශාස්තෘන් වහන්සේ පළමු කොට දිවිම් ද, ඉක්බිති ඒ පුරුෂොත්තමයා දැකැ මට සංවේග උපන.

511. යමෙක් ගෙට ආ සිරිකත අතින් පයින් (පැහැරැ) පලවන්නේ ද හෙතෙම් මෙබදු ශාස්තෘන් ආරාධනය කොට (උන් වහන්සේගේ අවවාද නොකිරීමෙන් නවම ක්ෂණය) වරදනේ යැ.

512. එකල්හි මම අඹුදරුවන් ද ධනධාන්‍ය ද හළිමි. කෙහෙරවුළු බහා සසුන්හි පැවිදි වීමි.

513. අධිශීලශික්ෂායෙන් හා ප්‍රඥප්ත ශික්ෂාපද සඞ්ඛ්‍යාත ආජීවයෙන් යුක්ත වූයෙම් ඉන්ද්‍රියයන්හි මනා සංවර ඇතියෙම් අපරාජිත වූයෙම් සම්බුදුන් වඳිමින් විසිමි.

514. ඉක්බිති මට සිතින් පතනලද ප්‍රණිධියෙක් විය: 'තෘෂ්ණා නමැති හුල නොඋපුළ කල්හි මොහොතකුදු නොහිඳිනෙමි' කියා සි.

515. මෙසේ වසන ඒ මාගේ වීර්‍යපරාක්‍රමය බලවත්. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනාව් කරනලදි.

516. පෙරවිසූ කඳ පිළිවෙල දනිමි. දිවැස පිරිසුදු කරනලදි කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු, උපධි රහිත වූ, දක්ෂිණාහී වූ රහතෙක් වෙමි.

517. ඉක්බිති රැයිම්මෙ හිරු උදාවන් මැ සියලු තෘෂ්ණාව විනාශයා පලක් බැඳ හුන්නෙමි'සි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මහාපන්ථක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාපන්ථක ස්ථවිරගාථා සි.

උද්දානය:

මහකඉසින් තෙරණුවෝ යැ, ඔරිමිත්ත තෙරණුවෝ යැ, මහාපන්ථක තෙරණුවෝ යැ, යන තෙරවරු අට්ඨකනිපාතයෙහි වෙති, ගාථා සුවිස්සෙකි.

අට්ඨකනිපාතය නිමි.

9. නවකනිපාතෝ.

9. 1. 1

518. යදා දුක්ඛං ජරාමරණන්ති පණ්ඩිතෝ
අභිඤ්ඤාය ධම්මේ සිතෝ පුථූජ්ජනෝ,
දුක්ඛං පරිඤ්ඤාය සතෝව ඛායති
තතෝ රතිං පරමතරං න වින්දති.

519. යදා දුක්ඛසමුදයගාමිනිං විසත්තිකං
පපඤ්චසඞ්ඛාට දුඛාධිවාහිනිං,[1]
තණ්හං පහාණාය[2] සතෝව ඛායති
තතෝ රතිං පරමතරං න වින්දති.

520. යදා සිවං දෙව චතුරඞ්ගගාමිනං
මග්ගුත්තමං සබ්බකිලෙසසෝධනං,
පඤ්ඤාය පස්සිති සතෝව ඛායති
තතෝ රතිං පරමතරං න වින්දති.

521. යදා අසෝකං විරජං අසඞ්ඛතං
ඛන්තං පදං සබ්බකිලෙසසෝධනං,
භාවෙති සම්මුඤ්ජනබ්‍රහ්මචරියිදං
තතෝ රතිං පරමතරං න වින්දති.

522. යදා නභෙ ගජ්ජති මේඝදුන්දුභි
ධාරාකුලා විහගපථෙ[4] සමන්තතෝ,
භික්ඛු ච පබ්භාරගතෝ'ව ඛායති
තතෝ රතිං පරමතරං න වින්දති

523. යදා නදීනං කුසුමාකුලානං
විචිත්තවාතෙය්‍යවටංසකානං,
තීරෙ නිසින්නෝ සමණෝ'ව ඛායති
තතෝ රතිං පරමතරං න වින්දති.

524 යදා නිසීථෙ රහිතමහි කානනෙ
දෙවෙ ගළන්තමහි භදනහි දූසිනෝ,
භික්ඛු ච පබ්භාරගතෝ'ව ඛායති
තතෝ රතිං පරමතරං න වින්දති.

---

1 දුක්ඛාධිවාහිනිං - ප, දුක්ඛාධිවාහනිං - PTS 2 පහාණසා - සීමු 1, 2
3 විහඞ්ගපථෙ - ඤාං, PTS

9. නවකනිපාතය

9. 1. 1

518 'ජරාමරණය දුකැ' යි (යථාභූත කොට) නො දන්නා පෘථග්-ජනයෝ යම් පඤ්චුපාදානස්කන්ධයෙකැ බැඳුණාහු ද, ඒ දුක නුවණැති මහණ යම් කලෙකැ (මාගීඤ්ඤයෙන්) පිරිසිඳැ දුනැ සිහි ඇති වැ මැ (ලක්ෂණෝපනිධ්‍යාන විසින්) ධ්‍යාන කෙරේ ද, ඒ (විදර්ශනාමාගී-ඵල) රතියට වඩා පරමතර රතියක් නො ලබයි.

519 යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) දුක් ඵලවන විසතුනිකා නම් වූ (රාගාදි) ප්‍රපඤ්ච හා (ප්‍රවෘත්ති දුඃඛ) ඝටනාව හා දුක් දනවන තෘෂ්ණාව ප්‍රහාණ කොට සිහි ඇති වැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකලැ) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො ලබයි.

520. යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) ක්ෂේම වූ මාර්ගයන් අතුරෙහි උත්තම වූ හැම කෙලෙස් සෝදහරින ආර්ය්‍යඅෂ්ටාඞ්ග මාර්ග නුවණින් දැකැ සිහි ඇති වැ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකලැ) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො ලබයි.

521. යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) ශෝක රහිත වූ පහවූ (රාගාදි) රජස් ඇති (ප්‍රත්‍යයන් විසින් නො කරනලද හෙයින්) අසංස්කෘත වූ හැම කෙලෙස් සෝදහරින කාරණ වූ සංයෝජන සඞ්ඛ්‍යාත බඳින සිදුනා ශාන්ත වූ (නිර්‍වාණ) පදය වඩා ද (එකලැ) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො ලබයි.

522. යම් කලෙකැ අහස්හි දිවබෙර ගුගුරා ද (මෙඝගර්ජනා කෙරේ ද) නුඹකුසැ හෘත්පසින් වැසිදහර ගැවසුණේ ද මහණ තෙමේත් පබ්භාරගත වැ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද එකල්හි එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො ලබයි.

523 යම් කලෙකැ (නුවණැති මහණ) විසිතුරැ වනකුසුම්කැන් ඇති ගිලිනුණු කුසුමින් ගැවැසිගත් නදීන්ගේ තීරයෙහි හුන්නේ (උතුරැ-මිනිස්දමින්) සුන්දරයසින් ඇතිවැ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො විඳි යි.

524. යම් කලෙකැ රැඟ ජනශූන්‍ය වනයෙහි වැසිදහර ගලනා කල්හි ව්‍යාලමෘගයෝ නද දෙත් ද මහණ තෙමේත් ගල්බෙයද වාසගත වැ මැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නො විඳියි.

525. යදා විතක්කෙ උපරුන්ධියත්තනො
නගන්තරෙ නගවිවරං සමස්සිතො,
වීතද්දරෝ විගතබ්භලෝ'ව[1] ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති.

526. යදා සුඛී මලබ්බිලසොකනාසනො
නිරඞ්ගලෝ නිබ්බනථෙ විසල්ලෝ,
සබ්බාසවෙ බ්‍යන්තිකතො'ව ඣායති
තතො රතිං පරමතරං න වින්දති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භූතො ථෙරෝ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භූතත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

භූතො තථද්දසො ථෙරෝ එකෝ ඛග්ගවිසාණවා,
නවකම්හි නිපාතම්හි ගාථායෝ'පි ඉමා නවා'ති.

නවකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 විගතබ්බිලොව - සීමු 2. විතබ්බිලොව - සීමු. 1

525. යම් කලෙකැ තමාගේ (සන්තානයෙහි කාමාදී) චිතකීයන් වලකා පවිත අතුරෙහි ගල්ගුහා ඇසුරු කෙළේ පහවූ (කෙලෙස) දරථ ඇති වැ ප්‍රහීණ වූ චෙතොඛිල ඇති වැ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නොවිඳියි.

526. යම් කලෙකැ නුවණැති මහණ (ධ්‍යානසුඛයෙන්) සුඛිත වැ (රාගාදි) මල හා චෙතොඛිල හා ශෝක නසන (අවිද්‍යා සඞ්ඛ්‍යාත) අඟුළු රහිත වැ තෘෂ්ණා රහිත වැ පහවූ (රාගාදි) හුල් ඇති වැ සියලු ආස්‍රවයන් විගතෘෂ්ණ කෙළේ මෑ ධ්‍යාන කෙරේ ද (එකල්හි) එයට වැඩි පරමතර රතියක් නොවිඳී යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් භූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

භූත ස්ථවිරගාථා සි.

උද්දානය:

නවකනිපාතයෙහි ඛඤ්ඣවිභෘණවත් වූ සත්‍යය දක්නා භූත නම් වූ එක් තෙර කෙනෙකි, ගාථා ද මේ නවයයි.

නවකනිපාතය නිමි.

10. දසකනිපාතො.

10. 1. 1

527. අඩ්ඩාරියො දුති දූමං හදනෙත
එලෙයියො ජිදනං විපහාය,
තෙ අච්චිමනෙතා'ව පහාසයන්ති
සමයො මහාවීර හගීරථාසං.[1]

528. දූමානි ථුල්ලානි මනොරමානි
සමන්තතො සබ්බදිසා පවන්ති,[2]
පත්තං පහාය ථලමාසසාන
කාලො ඉතො පක්කමනාය වීර.

529. නෙවාතිසීතං න පනාතිඋණ්හං
සුඛා උතු අද්ධනියා හදනෙත,
පසන්නතු තං සාකියා කොළියා ච
පච්ඡාමුඛං රොහිණිං තාරයන්තං.[3]

530. ආසාය කසතෙ[4] ඛෙත්තං බීජං ආසාය වපති,[5]
ආසාය වාණිජා යන්ති සමුද්දා ධනහාරකා,
යාය ආසාය තිට්ඨාමි සා මෙ ආසා සමිජ්ඣතු.

531. පුනප්පුනං වෙව වපන්ති බීජං
පුනප්පුනං වස්සති දෙවරාජා,
පුනප්පුනං ඛෙත්තං කසන්ති කස්සකා
පුනප්පුනං ධඤ්ඤමුපෙති රට්ඨං.

532. පුනප්පුනං යාවනකා වරන්ති
පුනප්පුනං දානපති දදන්ති,
පුනප්පුනං දානපති දදිත්වා
පුනප්පුනං සග්ගමුපෙන්ති ඨානං.

533. වීරො හවෙ සත්තපදගං පුණෙති
යස්මිං කුලෙ ජායති සූරපඤ්ඤෙ,
මඤ්ඤාමහං සක්කති දෙවදෙවො
තථා හි[5] ජානො[6] මුති සච්චනාමො.

534. සුද්ධොදනො නාම පිතා මහෙසිනො
බුද්ධස්ස මාතා පන මායනාමා,
යා බොධිසත්තං පරිහරිය කුච්ඡිනා
කායස්ස භෙදා තිදිවමහි මොදති.

535. සා ගොතමී කාලකතා ඉතො චුතා
දිබ්බෙහි කාමෙහි සමඞ්ගිභූතා,
සා මොදති කාමගුණෙහි පඤ්චහි
පරිවාරිතා දෙවගණෙහි තෙහි

536. බුද්ධස්ස පුත්තොමහි අසය්හසාහිනො
අඛීරසස්සපරිමස්ස තාදිනො,
පිතුපිතා මය්හං තුවංසි සක්ක
ඛමෙමන මෙ ගොතමී අය්යකොසී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කාළුදායී ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

කාළුදායිත්ථෙරගාථා.

---

1 භාගීරසාසං - සිමු 1, 2, ප භගීරසාසං - පු, PTS 2 සබ්බදිසා සවන්ති - සිමු 1 සබ්බදිසං සවන්ති - සිමු 2 3 රොහිණිය තරන්තං - PTS 4 කස්සතෙ - PTS
5 වුපති - PTS 6 සයංභිජානො - සිමු 1, 2, ප

10. දසකනිපාතය

10. 1. 1

527. වහන්ස, දැන් වෘක්ෂයෝ හිලිහුණු පරණලා ඇත්තාහු හිනි-අඟුරු වැනි මල්පලු ඇත්තාහු පලඟැනීමට ලංවූවාහුය. ඒ වෘක්ෂයෝ පහන්සිළු මෙන් බබලති. මහාවීරයන් වහන්ස, ශාක්‍යයන්ට උපකාර පිණිස මේ කල් වෙයි.

528. සිත්කලු වූ වෘක්ෂයෝ පිපුණු මල් ඇත්තාහු හත්පස සියලු දිශාවන්හි සුවඳ හමත්, පරණලා හැර පලඟැනීමට ලංවූවාහු ය, වීරයන් වහන්ස, මෙයින් නික්මෑයෑමට කල් වෙයි.

529. වහන්ස, ඉතා සිහිලස නොමැ වෙයි. ඉතා උණුසුම් ද නොවෙයි, අදන් මහට සුදුසු වූ සෘතුව සැප වෙයි, ශාක්‍යයෝ ද කෝලියයෝ ද පැසුළුදිගට මුහුණ ලා රොහිණීනදිය තරණය කරන තුඹ වහන්සේ දකින්වා.

530. (ශෘවියා) ඵලාභාවෙන් කෙත සාසි, ආශාවෙන් බිජුවට වපුර සි. ධනය සපයන වෙලෙන්දෝ ආශාවෙන් සයුරට වදින්, මම යම් ආශාවකින් සිටිමි නම් මා ගේ ඒ ආශාව සමෘද්ධ වේවා.

531. ගොවියෝ පුනපුනා බිජුවට වපුරති, පුනපුනා වැසි වසී, ගොවියෝ පුනපුනා කෙත සාති, රටට පුනපුනා ධාන්‍යය ලැබෙයි.

532. යදියෝ පුනපුනා කුලයන් කරා එලැඹෙති, දානපතියා පුනපුනා දෙති, දානපතියා පුනපුනා දන් දී පුනපුනා සුගතියට පැමිණෙත්.

533. යම් කුලයෙක්හි මහා ප්‍රඥ ඇති වීරයෙක් උපදනේ නම් හෙතෙම ඒකාන්තයෙන් සත්පරපුරක් පවිත්‍ර කෙරෙයි, දෙවියනට දෙවි වූ භාග්‍යවත් තෙම (ඉත් වැඩියක් පවිත්‍ර කරන්නට) හැකිවේ යයි මම සිතමි, නුඹ වහන්සේ හේතු කොට ගෙන (ආර්‍යජාතියෙහි උපන්) මුනි තෙම සත්‍ය වූ නම් ඇත්තේ විය.

534. මහර්ෂිහු ගේ පිය තෙම සුද්ධෝදන නම් වෙයි, යළි යම් දේවි කෙනෙක් බෝසතුන් කුසින් උපුලා කැබුත් මරණින් මතු දෙව්ලොව සතුටු වෙත් ද, මායා නම් වූ ඕ තොමෝ බුදුන් ගේ මව් වෙයි.

535. කලුරිය කළ ඒ ගෞතමී තොමෝ මෙයින් සැව දිව්‍යකාමයන් ගෙන් යුක්ත වූවා ය. ඕ තොමෝ ඒ දේවගණයා විසින් පිරිවරන ලද්දී පස් කම් ගුණයෙන් සතුටු වෙයි.

536. (ශුද්ධෝදන) ශාක්‍යය, මම අසඟ්‍යසාහි වූ අඛ්‍යිරස වූ අප්‍රතිම වූ තාදී ගුණ ඇති බුදුන් ගේ පුත්‍ර වෙමි, තෙපි මා ගේ පියාගේ පිය වූවහු ය. ගෞතමිය, සවහාවධර්මයෙන් මා ගේ මුත්තණුවූවහු ය.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කාළුදායි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

කාළුදායි ස්ථවිරගාථා සි.

10. 1. 2

537. පුරතෝ පච්ඡතෝ වා පි අපරෝ වේ න විජ්ජති,
අතීව ඒසු භවති එකඤ්ඤ වසතෝ වනෙ.

538. හන්ද එකෝ ගමිස්සාමි අරඤ්ඤං බුද්ධවණ්ණිතං,
ඒසු[1] එකවිහාරිස්ස පණ්ඩිතස්සත්ථකාමිනෝ.

539. යෝගී පීතිකරණං රම්මං මත්තකුඤ්ජරසෙවිතං,
එකෝ අභිරුහිස්සාමි ඛිප්පං පවිසිස්සාමි කානනං.

540. සුපුප්ඵිතෙ සිතවනෙ සිතලෙ ගිරිකන්දරෙ,
ගත්තානි පරිසිඤ්චිත්වා වඩ්ඪකිස්සාමි එකකෝ.

541. එකාකිනියා අදුතියා රම්මණීයෙ මහාවනෙ,
කදාහං විහරිස්සාමි කතකිච්චෝ අනාසවෝ.

542. එවං මෙ කත්තුකාමස්ස අධිප්පායෝ සමිජ්ඣතු,
සාධයිස්සාමහං[2] යෙව නාසෙතුඤ්ඤ අසඤ්ඤස්ස කාරකෝ.

543. එස බන්ධාමි සන්නාහං පවිසිස්සාමි කානනං,
න තතෝ නික්ඛමිස්සාමි අප්පත්තෝ ආසවක්ඛයං.

544. මිගුනෙ උපවායන්තෙ සිතෙ සුරභිගන්ධිකෙ,[3]
අවිජ්ජං දළයිස්සාමි නිසින්නෝ නගමුද්ධනි.

545. වනෙ කුසුමසඤ්ඡන්නෙ පබ්භාරෙ නූන සිතලෙ,
විමුත්තිසුඛෙන සුඛිතෝ රමිස්සාමි ගිරිබ්බජෙ.

546. සොහං පරිපුණ්ණසංකප්පෝ වෙදෙ පණ්ණරසෝ යථා,
සබ්බාසව පරික්ඛීණෝ නත්ථි දානි පුනබ්භවෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා එකවිහාරියෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති

එකවිහාරියත්ථෙරගාථා.

10. 1. 3

547. අනාගතං යෝ පටිඝච්ච පස්සති
ඉතිං ච අත්ථං අභිතං ච තං භයං,
විදෙදසිනෝ තස්ස භිතෙසිනෝ වා
රතිං න පස්සන්ති සමෙක්ඛමානා.

548 ආනාපානසති යස්ස පරිපුණ්ණා සුභාවිතා,
අනුපුබ්බං පරිචිතා යථා බුද්ධෙන දෙසිතා,
සොමං ලොකං පභාසෙති අබ්භා මුත්තොව චන්දිමා.

549. ඔදාතං වත මෙ චිත්තං අපපමාණං සුභාවිතං,
නිබ්බිද්ධං පඤ්ඤිතං ච සබ්බා ඔභාසතෙ දිසා.

---

1 ඒසු - ම PTS 2 සාධයිස්සාමිහං - සීමු 1,2 3 සුරභිගන්ධිකෙ - PTS

10. 1. 2

537. ඉදින් ඉදිරියෙහි හෝ පිටුපස අනෙකක්හු නැත් නම්, එකල්හි එකලා ම වෙනෙහි වසන්නහුට ඉසා මෑ පහසු වෙයි.

538. ඒකාන්තයෙන් එකලා වූයෙම් බුදුන් විසින් වනනලද වනසෙනසුනට යන්නෙම්, එකලා වැ හැසිරෙන නිවනට මෙහෙයූ සිත් ඇති මහණහට එය පහසුවෙකි.

539 යෝගීන්ට ප්‍රීතිකර වූ රම්‍ය වූ මතැතුන් විසින් සෙවුනාලද වනයට එකලා වූයෙම් ශ්‍රමණධර්ම සඞ්ඛ්‍යාත අර්ථයෙහි වසඟයට ගියෙම් වහා පිවිසෙම්.

540. සුපිපි සිහිල් වෙනෙහි සිහිල් වූ 'ගිරිකඳුරෙහි සිරුරු සෝද එකලා වැ සක්මත් කරමි.

541. මම් එකලා වූයෙම් දෙවැන්නකු නැත්තෙම් කෘතකෘත්‍ය වූයෙම් ආශ්‍රව රහිත වූයෙම් සිත්කලු වූ මහවෙනෙහි කවර කලෙක වෙසෙම් ද?

542. මෙසේ කරනු කැමැති වූ මාගේ අදහස සමෘඩ වේවා, මම මෑ මහණදම් සිදු කරගත්නෙමි. අනෙකක්හට අන්‍ය වූ කාරකයෙක් නැත.

543. තෙල මම ධ්‍යාන සඞ්ඛ්‍යාත සත්‍යාගය බඳිමි, වනයට පිවිසෙන්නෙමි, ආශ්‍රවක්ෂයට නොපැමිණියෙම් එයින් නොතික්මෙමි.

544. සිහිල් වූ මිහිරි සුවද ඇති සිහිල් පවන් හමන කල්හි කඳුමුදුන්හි හුන්නෙම් අවිද්‍යාව පලමි.

545. මලින් ගැවසුණු එකැතින් සිහිල් වූ බෑවුම් ඇති කඳුවලලු ඇති වෙනෙහි විමුකති සුඛයෙන් සුඛිත වූයෙම් සිත් අලවා වෙසෙමි.

546. ඒ මම පරිපූර්ණ වූ සංකල්ප ඇත්තෙම් පණුරුසි සඳු සෙයින් සියලු ආස්‍රවයන් ක්ෂය කෙලෙම් වෙමි, දැන් පුනර්භවයෙක් නැත.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් ඒකවිහාරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

ඒකවිහාරිය ස්ථවිරගාථා සි.

10. 1. 3

547. යමෙක් නොලත් භිතාඵිය හා අභිතාඵිය ද යන ඒ දෙක කැලෑමෑ දක්නේ ද, ඔහුගේ මිතුරෝ හෝ සතුරෝ සොයන්නාහු නමුදු සිදුරු නොදකින්.

548. යමකු විසින් බුදුන් විසින් දෙසූ පරිදි ආනාපානසතිය සම්පූර්ණ කොට වඩනාලද ද, පිළිවෙළින් පුරුදු කරනලද ද, හෙතෙම වලාගෙන් මුත් සඳු මෙන් මේලොව බබුළුවයි.

549. ඒකාන්තයෙන් මාගේ සිත විශුද්ධ විය, අප්‍රමාණ සඞ්ඛ්‍යාත නිවන මොනොවට ප්‍රත්‍යක්ෂ කරනලද්දේ ය. සිවුඔස් පිළිවිදුනාලද, සියලු කෙලෙස් නිගහනාලද, එහෙයින් සියලු පුනර්භවාදි දිසා බබලයි.

550. ජීවිතෙ වා පි සපඤ්ඤා අපි චිත්තපරිකප්පයා,[1]
පඤ්ඤාය ච අලාභෙන චිත්තවා පි න ජීවති.

551. පඤ්ඤා සුතවිනිච්ඡනී පඤ්ඤාකිත්තිසිලොකවඩ්ඪනී,
පඤ්ඤා සන්තිතො නරො ඉධ අපි දුක්ඛප්ප සුඛානි වින්දති.

552. නායං අජ්ජතනො ධම්මා නවෙජ්ජරො න පි අබහුතො,
යත්ථ ජායෙථ මීයෙථ තත්ථ කිං විය අබහුතං.

553. අනන්තරං හි ජාතස්ස ජීවිතා[2] මරණං ධ්‍රුවං,
ජාතා ජාතා මීරන්තීධ එවං ධම්මා හි පාණිනො.

554. න හෙතදත්ථාය මතස්ස හොති
යං ජීවිතත්ථං පරපොරිසානං,
මතම්හි රූණ්ණං න යසො න ලොක්‍යං
න වණ්ණිතං සමණබ්‍රාහ්මණෙහි.

555. චක්ඛුං සරීරං උපහන්ති රූණ්ණං[3]
නිගියති වණ්ණබලං මතී ච,
ආනන්දිනො තස්ස දිසා භවන්ති
හිතෙසිනො නාස්ස සුඛී භවන්ති.

556. තඤ්ච හි ඉච්ඡෙය්‍ය කුලෙ වසන්තෙ[4]
මේධාවිනො චෙව බහුස්සුතෙ ච,
යෙසං හි පඤ්ඤාවිහවෙන සිච්චං
තරන්ති නාවාය නදිං ව පුණ්ණ'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකප්පිනො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

මහාකප්පිනත්ථෙරගාථා.

10 1. 4

557. දන්තා මයං ගති ආසි පරිහුතෙ පුරෙ අහං,
භාතා ච මං පණාමෙසි ගච්ඡ දූති තුවං ඉරං.

558. සොහං පණාමිතො භාතා[5] සඞ්කාරාමස්ස කොට්ඨකෙ,
දුම්මනො තත්ථ අට්ඨාසිං සාසනසම්ං අපෙඛවා[6]

559. භගවා තත්ථ ආගඤ්ඡි සිසං මයං පරාමසි,
බාහාය මං ගහෙත්වාන සඞ්කාරාමං පවෙසයී.

560. අනුකම්පාය මෙ සත්ථා පාදසි පාදපුඤ්ඤතං
එතං සුඛං අධිවෙත්‍ථහි එකමන්තං සඞ්ඨිතිතං.

561. තස්සාහං වචනං සුත්වා විහාසිං සාසනෙ රතො,
සමාධිං පටිපාදෙසිං උත්තමත්ථස්ස පත්තියා.

562. පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛු[7] විසොධිතං,
තිස්සා විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

---

1 චිත්තපරිකප්පයා - සීමු 1, 2 2 ජීවිතං - සීමු 1, 2 3 තෙන - මජ්ඣං
4 වසන්තෙ - සීමු 1, 2 5 සත්ථා - සීමු 1, 2 PTS
6 අපෙක්ඛවා - සීමු 1, 2, PTS 7 දිබ්බචක්ඛු - PTS

550. නුවණැත්තේ ධනක්ෂයට හිඟේ නමුදු ජීවත්වන්නේ මෑ වෙයි, තවද ධනවත් වූයේ නමුදු ප්‍රඥව නැතියෙත් ජීවත් නොවේ.

551. ප්‍රඥ තොමෝ ශ්‍රුතය විනිශ්චය කරත්නීය, ප්‍රඥ තොමෝ කීර්ති-ප්‍රශංසා වඩන්නී ය, මෙලොවැ ප්‍රඥ සහිත වූ ඝුරුෂ තෙමේ දුක් ඇති කල්හි දු සුව විඳී.

552. මේ සවහාවධර්මය තෙමේ අද වූයෙක් නොවෙයි, ආශ්චර්‍ය්‍ය වූයේ නොවෙයි, අද්භූත වූයේ නොද වෙයි, යම් කෙනෙක උපදනේ නම්, මැරේ නම්, එහි කිනම් අද්භූතයෙක් ද-

553. උපන්නහු ගේ උපතට අනතුරු වැ මැ ජීවිතයට වඩා මරණය ඒකාන්ත වෙයි, මෙලොවැ උපනුපන්නාහු මැරෙති, සත්වයෝ මෙබදු සවහාව ඇත්තාහු මැ යැ.

554. (මළහු ගේ) ජීවිතය හැදහෝ අන්‍ය පුරුෂයන්ගේ යම් හැඩමෙක් වේ ද, එය මළහු ගේ ඒ ජීවිතය පිණිස නොවේ. මළහු තිම්හි කොට හැඩීම යශස්ඵලවත්නේත් විශුද්ධිය ඵලවත්නේත් නොවෙයි, මහණබමුණන් විසිනුදු නොපසස්නාලදී.

555 හැඩීම ඇස ද සිරුර ද පෙළ සි. වර්‍ණය බලය නුවණ ද යන මේ පිරිහෙයි., ඔහුගේ සතුරෝ තුටු වෙති. ඔහුගේ හිතවත්හු සුඛිත නොවෙත්.

556. යම්හෙයකින් පිරුණු නදියක් නැවකින් මෙන් යම් කෙනකුන් ගේ ප්‍රඥාසම්පත්තියෙන් කටයුතු තරණය කෙරෙත් ද, එහෙයින් මැ කුලයෙහි වසනුයේ එබදු නුවණැතියන් ද බහුශ්‍රැතයන් ද කැමැති-වත්තේ ය සි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් මහාකපින සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාකපින සථවිරගාථා සි.

10. 1. 4

557. මා ගේ ඥානගතිය දැඩි වූවා ය, පෙර මම හෙළාදක්නාලදුයෙම් සිමි, සොහොයුරු ද "තෝ දැන් ගෙට යා"සි මා නෙරී යැ.

558. ඒ මම සොහොවුරු විසින් නෙරනාලදුයෙම් ඒ සඟරමැ දෙරසකොටුව වෙත ශාසනයෙහි අපේක්ෂා ඇති වැ නොසතුටුසිත් ඇති වැ සිටියෙමි.

559 බුදුහු එහි වැඩියහ. මා හිස පිරිමැදි සේක. මා අත ගෙන සඟරමට ඇතුළු කළ සේක.

560. බුදුහු මට අනුකම්පායෙන් පාපිස්නකඩක් දුන්හ, එක් පසෙක සිට තෙල සුදු කඩ මොහොවට අධිෂ්ඨාන කොට ඉටාගනුව'යි වදාළ සේක.

561. මම ඒ බුදුන් ගේ බස් අසා සසුන්හි ඇලුණෙම් විසිමි උත්තමාර්‍ථයට පැමිණීම සඳහා සමාධිය ඉපැදවීමි.

562. පෙරමුසු කඳපිළිවෙළ දනිමි, දිවැස පිරිසුදු කරනලද, ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුදුන් ගේ අනුසසුන් කරනලද.

563. සඟඝසඤ්ඤිතඤ්ඤාණං නිම්මිනිත්වාන පණ්ඩිතෝ,
නිසීදම්බවනෙ රම්මෙ යාව කාලප්පවෙදනා.[1]

564. තතෝ මෙ සත්ථා පාහෙසි දූතං කාලප්පවෙදකං,
පවෙදිතම්හි කාලම්හි වෙහාසාදුපසඞ්කමිං.[2]

565. වන්දිත්වා සත්ථුනෝ පාදෙ එකමන්තං නිසීදහං,
නිසින්නං මං විදිත්වාන අථ සත්ථා පරිඤ්ඤයි.

566. ආයාහෝ සබ්බලෝකස්ස ආහුනීනං පරිඤ්ඤහෝ,
පුඤ්ඤඛෙත්තං මනුස්සානං පරිගණ්හිස්සථ දක්ඛිණා'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා චූළපන්ථකෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

චූළපන්ථකත්ථෙරගාථා.

10. 1. 6

567. නානාකුණපසම්පුණ්ණා මහාඋක්කාරසම්භවෝ,
චන්දනිකං ව පරිපක්කං මහාගණ්ඩෝ මහාවණෝ.

568. පුබ්බරුහිරසම්පුණ්ණා ගූථකූපෙන ගාළ්හිතෝ[3]
ආපෝ පග්ඝරණෝ[4] කායෝ සදා සන්දති පූතිකං.

569. සට්ඨිකණ්ඩරසම්බන්ධෝ මංසලෙපනලෙපිතෝ,
චම්මකඤ්චුකසන්නද්ධෝ පූතිකායෝ නිරත්ථකෝ.

570. අට්ඨිසඞ්ඝාටපරිතෝ නහාරූ[5]සුත්තනිබ්බනෝ,
නෙකෙසං සඞ්ඝනිහාවා කළෙපති ඉරියාපථං.

571. ධුවපයාතෝ මරණස්ස[6] මච්චුරාජස්ස සන්තිකෙ,
ඉමඤ්ච ඡඩ්ඩයිත්වාන යෙන කාමඞ්ඝමෝ තරෝ.

572. අවිද්ජා[7] නිවුතෝ කායෝ වතුගන්ථෙන ගන්ථිතෝ,
ඔඝසංසිබ්බනෝ කායෝ අනුසයජාලමොත්ථටෝ.

573. පඤ්චනීවරණෙ යුත්තෝ විතක්කෙකන සම්පිතෝ,
තණ්හාමූලෙකාබුගතෝ මොහච්ඡදනච්ඡාදිතෝ.

574. එවායං වත්තතෙ කායෝ කම්මයන්තෙන යන්තිතෝ,
සම්පත්ති ච විපත්තියන්තා නානාහාවෝ විපජ්ජති.

575. යෙමං කායං මමායන්ති අඛිලා පුථුජ්ජනා,
වඩ්ඪෙන්ති කටසිං ඝොරං ආදියන්ති පුනබ්භවං.

576. යෙ'මං කායං විවජ්ජෙන්ති ගූථලිත්තං'ව පන්නගං,
භවමූලං විමිච්චාන පරිනිබ්බන්ත්‍යනාසවා.[8]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කළෙපා ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

කළෙපත්ථෙරගාථා.

---

1 කාලප්පවෙදකං - PTS 2 වෙහාසාකුප්පඞ්කමිං - PTS 3 ථකූපෙනිබාළ්හිතෝ-සීහ, PTS, 'ගූථකූපෙනිබාහිතෝ' නිපාතමූ - සීහ, PTS 4 පග්ඝරති - PTS.
5 නහාරූ - PTS 6 මරණාය - සීමූ 1, 2 7 අවිජ්ජාය - මජ්ඣං, ප, PTS
8 පරිනිබ්බිස්සන්ත්‍යනාසවා - PTS පරිනිබ්බායිස්සන්ත්‍යනාසවා - ප

563. පඤ්ඤ තෙම කල් දන්වනතුරු රම්‍ය වූ අඹ වෙනෙහි තමා දහස්වර අත්බැව් මවාගෙන හුන්නේ ය.

564. ඉක්බිති බුදුහු කල්දන්වන දූතයකු මා වෙත එවූහ. කල් දුන්වූ කල්හි අහසින් එහි එළැඹියෙමි.

565. මම බුදුන් පා වැඳ එකත්පසෙක හිඳිමි. ඉක්බිති බුදුහු හුන් මා දැනැ (දැකිණිදිය) පිළිගත්හ.

566. සියලු ලෝකයා විසින් ඇරැයිදියයුතු වූ දක්ෂිණාවන් පිළිගත්නාවූ මිනිසුන්ට පින්කෙත් වූ බුදුහු දක්ෂිණාව පිළිගත් සේකැ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් චූළපඤ්ඤක ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

චූළපඤ්ඤක ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 5

567. නන්වැදුරුම් මලයෙන් පිරුණු වැසිකිලියක් සේ පිළිකුල් මවුකුසැ උපන් පැරණි ගවරවළක් බඳුවූ මහඟඩක් මහාව්‍රණයක් බදු වූ –

568. ලේපූයෑවෙන් පිරුණු චර්මයින් ඔර වූ වැහිරෙන අප්ධාතු ඇති මේ කය හැමකල්හි කුණුව වැහෙයි.

569. සැටක් මහනහරින් බැඳුණු මාංසඝඩ්‍යාත ලේපයෙන් අනුලිප්ත වූ චර්මඝඩ්‍යාත කයඳුකයෙන් සන්නාඩ වූ මේ කුණුකය නිෂ්ප්‍රයෝජන වේ.

570. ඇටසැකිල්ලෙන් ගටනලද නහර නමැති හූ බැඳුම් ඇති මේ කය ණෙෑ යෙක් චතුර්මහාභූතාදින් ගේ සම්බන්ධයෙන් ඉරියවූ පවත්වයි.

571. මරණය කරා නිරතුරු පැමිණෙන එයින් මැ මරහු ළඟ සිටි මේ කය මෙහි මැ ලාපියා මිනිසා කැමැති සේ යන්නේ ය.

572. කය අවිද්‍යානීවරණයෙන් වැසිණ, සතර කායග්‍රන්ථයෙන් ගෙතිණ, මේ කය චතුරොඝයෙහි ගැලෙන්නේ වෙයි, අනුශය නමැති දැලින් මඩනාලද.

573. පඤ්චනීවරණයෙන් යුක්ත වූ විතර්කයෙන් සමර්පිත වූ තෘෂ්ණාඝඩ්‍යාත භවමූලයෙන් අනුගත වූ මෝහඝඩ්‍යාත ඡදනයෙන් සෝයන ලදැ –

574. මෙසේ මේ කය පවත්නේ ය, කර්මඝඩ්‍යාත යන්ත්‍රයෙන් සංඝටිතය, සම්පත්තිය ද විපත්තිය කෙළවර කොට ඇත, විනාභාවය ද වෙනස් ලෙස පැමිණෙයි.

575. අඤ්ඤාල වූ යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මේ කය මමායනා කෙරෙත් ද ඔහු සොර වූ සසර වඩති, පුනර්භවය පුනපුනා ගනිත්.

576. යම් (ශ්‍රැතවත්) කෙනෙක් අසුචි වැකුණු සජීයකු සෙයින් මේ කය හැරපියත් ද, ඔහු භවමූල වූ තෘෂ්ණාව නගාපියා ආස්‍රව නැත්තාහු පිරිනිවෙන්නාහ යි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් කප්පට ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

කප්පට ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 6

577. විවිත්තං අපගතිගෙඝාසං වාළමිගනිසෙවිතං,
සෙවේ සෙනාසනං භික්ඛු පවිසල්ලානකාරණා.

578. සඞ්කාරපුඤ්ජා ආහච්ච සුසානා රථියාහි ච,
තතෝ සඞ්කාරිකං කත්වා ලුඛං ධාරෙය්‍ය චීවරං.

579. නීචං මනං කරිත්වාන සපදානං කුලාකුලං,
පිණ්ඩිකාය චරෙ භික්ඛු ගුත්තද්වාරෝ සුසංවුතෝ.

580. ලූඛෙන'පි ච සන්තුස්සෙ නාඤ්ඤං පත්ථෙ රසං බහුං,
රසෙසු අනුගිද්ධස්ස ඣානෙ න රමතී මනෝ.

581. අපිචෙජ්ඣ වෙව සන්තුට්ඨෝ පච්චිත්තෙ වසෙ මුනි,
අසංසට්ඨෝ ගහට්ඨෙහි අනාගාරෙහි චූභයං.

582. යථා ජලෝ'ව මූලෙ'ව අත්තානං දස්සයෙ තථා,
නාතිවෙලං පහාසෙය්‍ය සඞ්ඝමජ්ඣම්හි පණ්ඩිතෝ.

583. න සෝ උපවදෙ කඤ්චි උපඝාතං විවජ්ජයෙ,
සංවුතෝ පාතිමොක්ඛස්මිං මත්තඤ්ඤූ වස්ස හොජනෙ.

584. පඤ්ඤිත්තනිමිත්තස්ස[1] චිත්තස්සුපසමෙ රතෝ,
සමථං අනුයුඤ්ජෙය්‍ය ඛාලෙන ච විපස්සනං.

585. විරියසාතච්චසමථෙ සුත්තයොගෙ සදා සියා,
ඤා ච අපච්චා දුක්ඛන්තං[2] විස්සාසං එය්‍ය පණ්ඩිතෝ.

586. එවං විහරමානස්ස සුද්ධිකාමස්ස භික්ඛුනෝ,
ඛියන්ති ආසවා සබ්බෙ නිබ්බුතිඤ්චාධිගච්ඡති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උපසෙනෝ වඞ්ගන්තපුත්තෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

උපසෙනවඞ්ගන්තපුත්තත්ථෙරගාථා.

10. 1. 7

587. විජානෙය්‍ය සකං අත්ථං අවලොකෙය්‍යාථ පාවචනං,
යඤ්හි අත්ථෝ අස්ස පතිරූපං සාමඤ්ඤං අජ්ඣුපගතස්ස.

588. මිත්තං ඉධ ච[3] කල්‍යාණං සික්ඛා විපුලං සමාදානං,
සුස්සූසා ච ගරූනං එතං සමණස්ස පතිරූපං.

589. බුද්ධෙසු ච සගාරවතා ධම්මෙ අපචිති යථාභූතං,
සඞ්ඝස්ස ච විත්තිකාරෝ එතං සමණස්ස පතිරූපං.

---

1 සුඤ්ඤත නිමිත්තස්ස - සීමු 1, 2 PTS 'පඤ්ඤත නිමිත්තෝ සෝ'' ති පාඨභෙදෝ.
2 දුක්ඛස්සන්තං - PTS 3 ඉධ - ප, PTS

10. 1. 6

577. මහණ තෙම ජනශූන්‍ය වූ නිශ්ශබ්ද වූ වණ්ඩමෘගයන් විසින් සෙවනාලද වනසෙනසුන පරිභෝජනය හේතුයෙන් සෙවනේ යෑ.

578. කසළගොඩින් ද සොහොනින් ද වීථියෙන් ද අසුලා ගෙනවුත් ඒ කඩින් රළු වූ සඟල සිවුරු කොටගෙන ධරන්නේ යෑ.

579. ගෝපනය කළ (චක්ෂුරාදි) දෙර ඇති (අත්කුකුස් ආදි නැතියෙන්) සුසංවෘත වූ ඒ මහණ මානය යට කොටගෙන පිඬු පිණිස කුලයෙන් කුලයට ගෙපිළිවෙළින් හැසිරෙන්නේ යෑ.

580. රළුදැසිකුදු සතුටු වන්නේ යෑ අන්‍ය වූ බොහෝ රස නොපතන්නේ යෑ. රසයෙහි ගිජු වූවහු ගේ සිත ධ්‍යානයෙහි නොඇලේ ද එහෙයිනි.

581. මහණ තෙම අලෝභ වූයේ ලද දෑයින් සතුටු වෑ කායවිවේක ඇති වෑ අගාර - අනගාර දෙපසින් නොමුසු වෑ වසන්නේ යෑ.

582. පණ්ඩිත වූ මහණ තෙම් සතමැද ජ්ඛ වූවකු ත් ගොළු වූවකු ත් සෙයින් තමා දක්වන්නේ යෑ. පමණ ඉක්මවා නොබණන්නේ යෑ.

583. ඒ මහණ කිසිවකුට උපක්‍රෝශ නොකරන්නේ යෑ. හිංසා හරනේ යෑ. ප්‍රාතිමෝක්ෂසංවරයෙන් සංවර වූයේ භෝජනයෙහි මාත්‍රඥ වූයෙක් වන්නේ යෑ

584. මොනොවට ගත් සමාධිනිමිත්ත ඇත්තෙක් වන්නේ යෑ. (ලීනොද්ධත) චිත්තයාගේ උත්පත්තිකාරණයෙහි නිපුණ වූයෙක් වන්නේ යෑ. සුදුසු කාලයෙහි ශමථයෙහි ද විදර්ශනායෙහි ද යෙදෙන්නේ යෑ.

585. පණ්ඩිත මහණ නිරතුරු වීර්‍යයෙන් යුක්ත වූයේ හැමකල්හි භාවනාවෙහි යෙදුණෙක් වන්නේ යෑ. නිවනට නොපැමිණ විශ්වාසයට නොද පැමිණෙන්නේ යෑ

586. මෙසේ වාසය කරන ශුද්ධිය කැමැති මහණහුගේ සියලු ආස්‍රවයෝ ගෙවී යෙති, සෙල්ඹපරිනිර්වාණයට ද පැමිණෙන්නේ යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් උපසේන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

උපසේන ස්ථවිරගාථා යි.

10. 1. 7

587 (නුවණැති පුරුෂ තෙම) සඞ්ඛ්‍යය විචාරා දන්නේ යෑ. (සම්බුදුන් වදාළ) ප්‍රවචනය (නුවණැසින්) බලන්නේ යෑ. මේ සත්නෙහි ශ්‍රමණභාවයට එළැඹියහුට යම්ක් සාරූප්‍ය වේ ද එ ද බලන්නේ යි.

588. මේ සත්නෙහි කල්‍යාණමිත්‍රයා යෑ අධිශීලාදි ශික්ෂාත්‍රයයෙහි යෑ (ආචාර්‍ය්‍ය උපාධ්‍යාදි) ගුරුන්ගේ අවවාද අසන්නා කැමැත්ත යෑ යන මේ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

589. සම්බුදුරජුන් කෙරෙහි ගරු කරන බව යෑ ආර්‍යධර්මය කෙරෙහි යථාභූත කොට ආදරයෙන් පිදීම යෑ ආර්‍යසඞ්ඝයා කෙරෙහි සම්මානන යෑ යන මේ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

590. ආචාරගෝචරෙ යුත්තෝ ආජීවෝ සොභිතෝ අගාරයෝ,
විත්තස්ස ච සණ්ඨපනං එතං සමණස්ස පතිරූපං.

591 චාරිත්තං අථ වාරිත්තං ඉරියාපථියං පඤ්ඤත්තියං,
අධිවිත්තෝ ච ආයොගෝ එතං සමණස්ස පතිරූපං.

592. ආරඤ්ඤකානි සෙනාසනානි පන්තානි අප්පසද්දානි,
භජිතබ්බානි මුනිනා එතං සමණස්ස පතිරූපං.

593. සීලං ච බාහුසච්චඤ්ච ධම්මානං පවිචයෝ යථාසුතං,
සච්චානං අභිසමයෝ එතං සමණස්ස පතිරූපං.

594. භාවයෙ ච[1] අනිච්චන්ති අනත්තසඤ්ඤං අසුභසඤ්ඤං ච,
ලොකම්හි ච අනභිරතිං එතං සමණස්ස පතිරූපං.

595. භාවෙය්‍ය ච බොජ්ඣඞ්ගෙ ඉද්ධිපාදානි ඉන්ද්‍රියානි බලානි,
අට්ඨඞ්ගමග්ගම්පරියං එතං සමණස්ස පතිරූපං.

596. තණ්හං පජහෙය්‍ය මුනි සමූලකෙ ආසවෙ පදාලෙය්‍ය,
විහරෙය්‍ය විපමුත්තෝ[2] එතං සමණස්ස පතිරූප'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොතමෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

අපරගොතමත්ථේරගාථා.

සඞ්ගහගාථා:

කාළුදායී ච සෝ ථේරෝ එකවිහාරී ච කප්පිනෝ
චූළපන්ථකෝ කඵපෝ ච උපසෙනෝ ච ගොතමෝ,
සත්තතිමෙ දසකෙ ථේරා ගාථාසෝ වෙත්ථ සත්තතී'ති.

දසකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ

1 භාවයෙ - සී‍ම්‍ය 1, 2, ප. PTS 2 විමුත්තෝ - PTS.

590. (කායිකවාචසික අව්‍යතික්‍රම සඞ්ඛ්‍යාත) ආචාරයෙනු දූ (පිණ්ඩපාතාදිය පිණිස එළැඹෙනුවට ශ්‍රුක්තසථාන සඞ්ඛ්‍යාත) ගොචරයෙනු දූ ශ්‍රුක්ත වූයේ යෑ (විඥ පුරුෂයන්ගේ) ගතිවට හොඳ තිසි සුවිශුද්ධ ආජීව යෑ (ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුප්තද්වාරතා සඞ්ඛ්‍යාත) චිත්තසංසථාපන යෑ යන මේ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

591. චාරිත්‍රශීල යෑ චාරිත්‍රශීල යෑ ප්‍රඥාද එලවනුවට තිසි ඉරියව් ඇසිරි කළ සම්‍යග් ප්‍රඥව යෑ (ශමථවිදර්ශනා සඞ්ඛ්‍යාත) අධිචිත්තයෙහි භාවනා යෑ යන මේ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

592. මුනිහු විසින් සේවන කටයුතු නිහඬ වූ ජනශූන්‍ය වූ වනසෙනසුන් ඇද්ද, මේ මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

593. චතුපාරිසුද්ධිසීල යෑ බහුශ්‍රැතභාව යෑ (රූපාරූප) ධර්මයන් ඇසිසැටියෙන් විමසීම යෑ ආර්‍යසත්‍යයන් ප්‍රතිවෙධ කිරීම යෑ යන මේ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

594. ('හැම සංඝස්කාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි) අනිත්‍යසංඥ වඩනේ යෑ, ('හැම දහම් අනාත්මයහ'යි) අනාත්මසංඥ වඩනේ යෑ, ('ත්‍රෛධාතුක සංඝස්කාර අශුභයහ'යි) අශුභසංඥ වඩනේ යෑ, හැම ලොවිහි අනභිරතිසංඥ ද වඩනේ යෑ, මේ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

595. (සප්ත) බොධ්‍යඞ්ගයන් (සතර) සෘද්ධිපාදයන් (පසුව) ඉන්ද්‍රියයන් (පසුව) බලධර්මයන් ආර්‍යඅෂ්ටාඞ්ගමාර්ග (සතර සතිපට්ඨානයන් සතර සම්‍යක්ප්‍රධානයන්) වඩනේ යෑ. මේ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වෙයි.

596. මුනි තෙම තෘෂ්ණාව හැරපියන්නේ යෑ, මුල් සහිත ආශ්‍රවයන් උදුරාපියන්නේ යෑ, (සියලු කෙලෙසුන් කෙරෙන්) විප්‍රමුක්ත වෑ වාස කරන්නේ යෑ. මේ කරුණු මහණහට සාරූප්‍ය වේ"යයි.

මෙසෙයින් ආයුෂ්මත් අපර ගෝතම ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළසේක.

අපරගෝතම ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

කාළුදායි ස්ථවිර යෑ, එකවිහාරී ස්ථවිර යෑ, මහාකපින ස්ථවිර යෑ, චූළපන්ථක ස්ථවිර යෑ, කප්‍ප ස්ථවිර යෑ, උපසේන ස්ථවිර යෑ, ගොතම ස්ථවිර යෑ යි දසක නිපාතයෙහි තෙරහු සත්දෙනෙක. මේහි ගාථා සැත්තෑවෙකි.

දසකනිපාතය නිමි.

11. එකාදසනිපාතෝ.

11. 1. 1

597 කිං තවත්‍රෝ වනෙ තාත උඤ්ඡාහනෝ ච පාවුසෙ,
වෙරම්භා රමණීයා තෙ පවිවෙකෝ ච කාඝිනං.

598. යථා අබ්භානි වෙරම්භා වාතෝ හනති පාවුසෙ,
සඤ්ඤං මෙ අභිකිරන්ති විවෙකපටිසඤ්ඤුතං.

599. අපණ්ණකෝ අඤ්ඤසම්භවෝ ජීවිකාය නිකෙතචාරිකෝ,
උපාදයතෙව මෙ සතිං සත්තෙහසම්[1] විරාගනිස්සිතං.

600. යං ච අත්තෙඤ්ඤ න රක්ඛන්ති යෝ ච අත්තෙඤ්ඤ න රක්ඛති,
ස වෙ භික්ඛු සුඛං සෙති කාමෙසු අනපෙක්ඛවා.

601 අවෙජ්ජාදිකා පුථුසිලා ගොනඞ්ගුලමිගායුතා,
අම්බුසෙවාලසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

602. වසිතං මෙ අරත්තෙඤ්ඤු කන්දරාසු ගුහාසු ච,
සෙනාසනෙසු පන්තෙසු වාළමිගනිසෙවිතෙ.

603. ඉමෙ හඤ්ඤන්තු වජ්ඣන්තු දුක්ඛං පපොථයන්තු පාණිනෝ.
සඞ්කප්පං නාභිජානාමි අනරියං දෙසසංහිතං.

604. පරිවිතක්කා මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතෝ ගරුකෝ භාරෝ භවනෙත්ති සමූහතා.

605. යස්ස චත්ථාය පබ්බජිතෝ අගාරස්මානගාරියං,
සෝ මෙ අත්ථෝ අනුප්පත්තෝ සබ්බසඤ්ඤූජනක්ඛයෝ.

606. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි නිබ්බිසං හතකෝ යථා.

607. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි සම්පජානෝ පතිස්සතෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සබ්බකිවෙවා ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සබ්බකිවවත්‍රෙරගාථා

තස්සුද්දානං:

සබ්බකිවවත්‍රෙරෝ එකෝ'ව කතකිවෙවා අනාසවෝ,
එකාදසනිපාතමහි ගාථා එකාදසෙව වා'ති.

එකාදසනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.

1 සත්තෙහස - PTS

11. එකාදසනිපාතය.

11. 1. 1

597. දරුව, වැසිකල්හි උජ්ඣානපඨිතය වැනි (අසත්ප්‍රාය)වූ වනයෙහි ඔබට කවර ප්‍රයෝජනයෙක් ද? කිම ඔබට වෙරම්බවාතයෝ රමණීය වෙත් ද? පවිවේකය මෑ ධ්‍යායීන්ට රමණීය යි.

598. යම්සේ වැසිකල්හි වෙරම්බවාතය වලාවත් බැහැර කෙරේ (ගෙනයා) ද, එසේ මෑ විවේකප්‍රතිසංයුක්ත වූ සංඥාවෝ මා ගේ සිත (විවේකස්ථානයට) අදින් (ගෙන යත්).

599. සොහොනෙහි එ මැ නිවෙස් කොට හැසිරෙන කළුපැහැ ඇති පක්ෂි (කවුඩු) තෙම මට සිය සිරුරෙහි විරාගනිශ්‍රිත වූ සිඟිය එලවා මැ යි.

600. අන්‍යයෝත් යම්කු නො රකින් නම් යමෙකුත් අන්‍යයන් නො රකී නම් කාමයෙහි අපෙක්ෂා නැති එ මහණ තෙම එකාන්තයෙන් සුවසේ හොවී.

601. පහන් දිය ඇති පුළුල්ගලතල යැ ගොනගුල් (වඳුරු) සිව්පා යැ යන මොවුන්ගෙන් යුත් දියසෙවෙලින් ගැවසීගත් ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

602 අරණ්‍යයෙහි ද ගිරිකඳුරෙහි ද ගිරිගුහායෙහි ද වල්මුවන් විසින් සෙවුනාලද (වනයෙහි) දුරුසෙනසුන්හි ද මා විසූවිරූ යැ.

603. (එ මම) මේ ප්‍රාණීහු නැසෙත්වා, පෙළෙත් වා, දුකට පැමිණෙත්වා යන දොම්නසෙන් යුත් අනාර්යසංකල්පයක් නො දනිමි.

604. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන් වහන්සේ ගේ අනුශාසනය (අවවාදය) කරනලදි, ගරු බර බහා තබනලදි, භවතෘෂ්ණිය (තෘෂ්ණාව) මුලුසුන් කරනලදු.

605. තවද යම් අර්ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වූයෙම් නම්, සියලු සංයෝජනයන් ගේ ක්ෂයකිරීම් වූ ඒ අර්ථය මා විසින් අනුක්‍රමයෙන් ලබනලද්දේ යි.

606. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි, මෙහෙ කරන කම්කරුවකු වේතනය අපෙක්ෂා කරන සේ යුදෙක් කාලය අපෙක්ෂා කරමි.

607. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි, සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇති වැ සිහි ඇති වැ යුදෙක් කාලය අපෙක්ෂා කරමි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සඞ්කිච්ච ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

සඞ්කිච්ච ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

එකොළොස් වැනි නිපාතයෙහි කළ (පැවිදි) කිස ඇති තිරාස්‍රව වූ එක් මැ සංකිච්ච ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැ, ගථා ද එකොළොසක් මැ යි.

එකාදසනිපාතය නිමි.

12. දුවාදසනිපාතො.

12. 1. 1

608. සීලමෙවිධ සික්ඛථ අස්මිං ලොකෙ සුසික්ඛිතං,
සීලං හි සබ්බසම්පත්තිං උපනාමෙති සෙවිතං.

609 සීලං රක්ඛිය මෙධාවී පත්ථයානො තයො සුඛෙ,
පසංසං විත්තිලාභං ච පෙච්ච සග්ගෙ ච මොදනං.

610. සීලවා හි බහූ මිත්තා සඤ්ඤමේනාධිගච්ඡති,
දුස්සීලො පන මිත්තෙහි ධංසතෙ පාපමාචරං.

611. අවණ්ණං ච අකිත්තිං ච දුස්සීලො ලභතෙ නරො,
වණ්ණං කිත්තිං පසංසං ච සදා ලභති සීලවා.

612. ආදි සීලං පතිට්ඨා ච කල්‍යාණානං ච මාතුකං,
පමුඛං සබ්බධම්මානං තස්මා සීලං විසොධයෙ.

613. වෙලා ච සංවරෝ[1] සීලං විත්තස්ස අභිහාසනං,
තිත්ථං ච සබ්බබුද්ධානං තස්මා සීලං විසොධයෙ.

614. සීලං බලං අප්පටිමං සීලං ආවුධමුත්තමං,
සීලමාභරණං සෙට්ඨං සීලං කවචමබ්භුතං.

615. සීලං සෙතු මහෙසක්ඛා සීලං ගණ්හිං[2] අනුත්තරෝ,
සීලං විලෙපනං සෙට්ඨං යෙන වායි දිසොදිසං.

616. සීලං සම්බලමෙවග්ගං සීලං පාථෙය්‍යමුත්තමං,
සීලං සෙට්ඨා අභිවාහෙ යෙන යාති දිසොදිසං.

617. ඉධෙව නින්දං ලභති පෙච්චාපායෙ ච දුම්මනො,
සබ්බත්ථ දුම්මනො බාලො සීලෙසු අසමාහිතො.

618. ඉධෙව කිත්තිං ලභති පෙච්ච සග්ගෙ ච සුම්මනො,
සබ්බත්ථ සුමනො ධීරො සීලෙසු සුසමාහිතො.

619. සීලමෙව ඉධ අග්ගං පඤ්ඤවා පන උත්තමෙ,
මනුස්සෙසු ච දෙවෙසු සීලපඤ්ඤාණතො ජය'න්ති.

ඉච්චං සුදං ආයස්මා සීලවෝ ථෙරෝ ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සීලවත්ථෙරගාථා.

---

1 සංවරං - PTS 2 සීලග්ගණ්හිං - සිමූ 1, 2

12. දවාදසනිපාතය.

12. 1. 1

608. මෙ සසුන්හි ශීලය මෑ පුහුණු කළ මැනවැ, මෙලොව මොනවට පුහුණු කළ, සේවනය කළ ශීලය සියලු සම්පත් ඵලවෑ ද එහෙයිනි.

609. ප්‍රශංසාව ද සතෙකුගෙ ලාභය ද පරලෙව්හි සුගතියෙහි මේදනය ද යන ත්‍රිවිධසුඛයන් කැමැති වත්නා වූ නුවණැත්තේ සිල් රැක්ක මැනැවි

610. සිල් ඇත්තේ මෑ සංවරය කරණ කොට ගෙන බොහෝ මිතුරන් ලබයි. දුශ්ශීල තෙමේ වැළිත් ලාමක ක්‍රියා කරන්නේ මිතුරන් කෙරෙත් පහ වේ.

611. දුශ්ශීල පුරුෂ තෙම ගර්හාවත් අපකීර්තියත් ලබයි. සිල්වත් පුරුෂ තෙම් හැම කල්හි ගුණකථනයත් කීර්තියත් ප්‍රශංසාවත් ලබයි.

612. ශීලය (කුශලධර්මයන්ට) මූලයත් ප්‍රතිෂ්ඨාත් වෙයි. කල්‍යාණධර්මයන්ට ද මවකි. සියලු ධර්මයන්ට ප්‍රමුඛ යැ. එහෙයින් සිල් පිරිසිදු කරන්නේ යි.

613. ශීලය චිත්තයා ගේ වෙරල (සීමාව) ත් සංවරයත් සතෙකුගෙ-කාරණයත් සියලු බුදුවරුන් ගේ තීර්ථයත් වෙයි. එහෙයින් සිල් පිරිසුදු කරන්නේ යි.

614. ශීලය අසදෘශ බලයෙකි, ශීලය උතුම් ආයුධයෙකි, ශීලය ශ්‍රෙෂ්ඨ ආභරණයෙකි, ශීලය අද්භූත කවචයෙකි (සන්නාහයෙකි).

615. ශීලය මහබල ඇති හෙයකි. යමෙකින් දසකුදස හමා නම් ඒ ශීලය අනුත්තරගන්ධයෙකි. ඒ ශීලය ශ්‍රෙෂ්ඨ විලෙපනයෙකි.

616. යමෙකින් දසකුදසහි ගේ නම් ඒ ශීලය අග්‍ර වූ බත්පලාවකි (බත්මූලෙකි) ඒ ශීලය උතුම් වූ මාර්ගෝපකරණයෙකි. ඒ. ශීලය ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ යානයෙකි.

617. නපුරුසින් ඇත්තේ මේලෙව්හි මෑ නිදු ලබයි, පරලෙව්හි අපායෙහි ද නිදු ලබයි, ශීලයෙහි නො පිහිටි බාල තෙමේ සියලු තැන්හි දෙමනස් ඇත්තේ වේ.

618. මනාසින් ඇත්තේ මේලෙව්හි මෑ කීර්තිය ලබයි. පරලෙව්හි සුගතියෙහි ද කීර්තිය ලබයි. ශීලයෙහි මොනවට පිහිටි නුවණැත්තේ හැමතැන්හි සොම්නස් වේ.

619. මෙ සසුන්හි ශීලය මෑ අග්‍ර යැ, එතෙකුදු වුවත් නුවණැත්තේ උතුම්. මිනිසුන් අතුරෙහි දු දෙවියන් අතුරෙහි දු ශීල - ප්‍රඥ දෙකින් ජය වේ.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සිලව ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

සිලව ස්ථවිරගාථා යි.

12. 1. 2

620. නීචෙ කුලම්හි ජාතොඃහං දළිද්දො අපභොජනො,
සිනකම්මං මමං ආසි අහොසිං පුප්ඵඡඩ්ඩකො.

621. ජිගුච්ඡිතො මනුස්සානං පරිභූතො ච වම්භිතො,
නීචං මනං කරිත්වාන වන්දිසං[1] බහුකං ජනං.

622. අථද්දසාසිං සම්බුද්ධං භික්ඛුසඞ්ඝපුරක්ඛතං,
පච්චන්තානං මහාවීරං මගධානං පුරුත්තමං.

623. නික්ඛිපිත්වාන ව්‍යාභඞ්ගිං වන්දිතුං උපසඞ්කමිං,
මමෙව අනුකම්පාය අට්ඨාසි පුරිසුත්තමො.

624. වන්දිත්වා සත්ථුනො පාදෙ එකමන්තං ඨිතො තදා,
පබ්බජ්ජං අහමායාචිං සබ්බසත්තානමුත්තමං.

625. තතො කාරුණිකො සත්ථා සබ්බලොකානුකම්පකො,
එහි භික්ඛූති මං ආහ සා මෙ ආසූපසම්පදා.

626 සොඃහං එකො අරඤ්ඤස්මිං විහරන්තො අතන්දිතො,
අකාසිං සත්ථු වචනං යථා මං ඔවදී ජිනො.

627. රත්තියා පඨමං යාමං පුබ්බජාතිමනුස්සරිං,
රත්තියා මජ්ඣිමං යාමං දිබ්බචක්ඛුං විසොධයිං,[2]
රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොඛන්ධං පදාලයිං.

628. තතො රත්‍යා විවසනෙ[3] සූරියස්සුග්ගමනං පති,
ඉන්දෙ බ්‍රහ්මා ච ආගන්ත්වා මං නමස්සිංසු පඤ්ජලී.

629. නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම,
යස්ස තෙ ආසවා ඛීණා දක්ඛිණෙය්‍යොසි මාරිස.

630. තතො දිස්වාන මං සත්ථා දෙවසඞ්ඝපුරක්ඛතං,
සිතං පාතුකරිත්වාන ඉමම්හත්ථං අභාසථ.

631. තපෙන බ්‍රහ්මචරියෙන සඤ්ඤමෙන දමෙන ච,
එතෙන බ්‍රාහ්මණො හොති එතං බ්‍රාහ්මණමුත්තමං'නති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සුනීතො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුනීතත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

සීලවා ච සුනීතො ච ථෙරා දෙ තෙ මහිද්ධිකා
දොළසම්හි නිපාතම්හි ගාථායො චතුවීසති'ති.

දොළසනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 වන්දිස්සං - සිමු 1, 2, ප. 2 මිසොභිතං - PTS 3 විවසානෙ - සිමු 1, 2

12. 1. 2

620. මම පහත් කුලයෙහි උපන්මි, දිළින්දෙමි, අල්පභෝජන ඇත්තෙමි, පහත් රැකියාවක් මට වී යෑ, පුප්ඵඛු වීමි.

621. මිනිසුන් විසින් පිළිකුල් කරනලදු වැ යළි අවමන් කරන ලදු වැ ගරහනලදු වැ යටත්සිත් කොටගෙන බොහෝ දෙනා වැන්දෙමි.

622. භාග්‍යයෙකි! මගධ දනව්වෙහි අග්‍රඵවරට පිවිසෙන්නා වූ භික්ෂුසඞ්ඝයා විසින් පෙරටුකොට ඇති මහාවීර වූ සම්බුදුන් දිටිමි.

623. (මම) කද බහා තබා වඳින්නට එළැඹියෙමි. පුරුෂෝත්තම තෙමේ මට මෑ අනුකම්පා පිණිස නැවැත්තේ ය.

624. එදු ශාස්තෘන් ගේ පාසඟල වැද එකත්පසෙකැ සිටියෙම් සියලු සතුඳට උතුම් වූ පැවිද්ද මම අයැදියෙමි.

625. ඉක්බිති කාරුණික වූ, සියලු ලෝකයාට අනුකම්පා ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ 'එව මහණැ'යි මට වදාළහ, ඒ මා ගේ උපසම්පදා වී යෑ.

626. ඒ මම එකලා වැ අරණ්‍යයෙහි වසන්නෙම් නො මැලියෙම්, බුදුහු යම්සේ මට අවවාද කළෝ නම් එසේ ශාස්තෘවචනය කෙළෙම්.

627. රෑ පෙරයම්හි පූජාර්හය සිහි කෙළෙම්, රෑ මැදියම්හි දිවැස ශෝධනය කෙළෙම්.

628. රෑ පැසුළුයම්හි, ඵ රෑය අවසන්හි හිරු උදාවන්නා හා මෑ (අම්බු) අඳුරුකඳ පැළුයෙම්.

629. 'ඉන්ද්‍ර' ද 'බ්‍රහ්ම' ද අවුත් 'පුරුෂශ්‍රේෂ්ඨය ඔබට නමස්කාර වේවා පුරුෂෝත්තමය ඔබට නමස්කාර වේවා යම්හෙයකින් ඔබගේ ආස්‍රවයෝ ක්ෂය වූවාහු ද (එහෙයින්) දක්ෂිණාර්හ වෙහි' යි ඇඳිලි බැන්දාහු මට නමස්කාර කළහ.

630. ඉක්බිති ශාස්තෘන් වහන්සේ දිව්‍යසමූහයා විසින් පුරස්කෘත (සම්භාවිත) වූ මා දැක සිනා පාළ කොට මෙකරුණ වදාළහ.

631. තපසිහු දු බඹසරිහු දු ශීලයෙහු දු ප්‍රඥයෙහු දු යන මෙකරුණින් බ්‍රාහ්මණ වෙයි, මේ උතුම් බමුණු යෑ යි (කිහු) යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සුනීත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

සුනීත ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

දෙළෝස් වැනි නිපාතයෙහි සිලව ද, සුනීත දැ යි තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ඔහු මහත් යෘද්ධි ඇත්තාහු යෑ, ගාථාවෝ සූවිස්සෙකි.

ද්වාදසනිපාතය නිමි.

13. තෙරසනිපාතො.

13. 1. 1

632. යාහ්‍ර රථෙථ සමුක්කථෙථා රඤ්ඤසු අඛ්‍යස්ස පඨිගු,
සබ්‍රාජ්‍ය ධම්මෙසු උක්කථෙථා සොණෙ දුක්ඛස්ස පාරගු

633 පඤ්ච ජිණෙ පඤ්ච ජ්‍රහෙ පඤ්ච චුත්තරි භාවයෙ,
පඤ්ච සඞ්ගාතිගො භික්ඛු ඔඝතිණ්ණොා'ති වුච්චති.

634. උත්තාළස්ස පමත්තස්ස බාහිරාභස්ස භික්ඛුනො,
සීලං සමාධි පඤ්ඤු ච පාරිපූරිං න ගච්ඡති.

635. යං හි කිච්චං තදපවිද්ධං අකිච්චං පන කයිරති,
උත්තාළානං පමත්තානං තෙසං වඩ්ඪන්ති ආසවා.

636. යෙසං ච සුසමාරද්ධා නිච්චං කායගතා සති,
අකිච්චං තෙ න සෙවන්ති කිච්චෙ සාතච්චකාරිනො,
සතානං සම්පජානානං අත්ථං ගච්ඡන්ති ආසවා

637 උජ්ඣිත්වාන අකතාතෙ ගච්ඡථ මා නිවත්තථ,
අත්තනා වොදයත්තානං නිබ්බානමභිහාරයෙ.

638 අච්චාරද්ධමහි විරියමහි සත්ථා ලොකෙ අනුත්තරො,
විභොජ්‍ය මම්ං කිරිත්වා මෙ ධම්මං දෙසෙසි චක්ඛුමා.

639. තස්සාහං වචනං සුත්වා විහාසිං සාසනෙ රතො,
සම්ථං පටිපාදෙසිං උත්තමත්ථස්ස පත්තියා,
තිස්සා විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

640. නෙක්ඛම්මෙ අධිමුත්තස්ස පවිවෙකං ච චෙතසො,
අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තස්ස උපාදානක්ඛයස්ස ච.

13. තෙරසනිපාතය

13. 1. 1

632. අඟුරජහුගේ පිරිවරෙහි (රටවැසි) වූ යමෙක් අඟුරවෙහි අත්‍යුත්තකෘෂ්ට වූයේ නම් ඒ 'සෝණ' තෙමේ අද ධර්මයෙහි උත්තකෘෂ්ට වැ දුඃඛයා ගේ පරතෙරට ගියේ සි.

633. (ඔරම්භාගිය සංයෝජන) පස සිඳින්නේ යැ, (උර්ධ්වභාගිය-සංයෝජන) පස ප්‍රහාණය කරන්නේ යැ, මත්තෙහි (ශ්‍රද්ධාදි ඉන්ද්‍රිය) පස වඩන්නේ යැ, (රාග, දෝස, මෝහ, මාන, දිට්ඨි යන) පසඳුව-සඬහයත් ඉක්ම ගිය මහණ තෙම ඔඝතිණ්ණ යැ සි කියනුලැබේ.

634. උස් වැ ගිය මාන ඇති, ප්‍රමාදයට පැමිණි, බාහිරායතනයන්හි ආශා ඇති මහණහුගේ ශීලයත් සමාධියත් ප්‍රඥාවත් පරිපූර්ණ බවට නො ගේ.

635. උස්වගිය මානනළ ඇති ප්‍රමත්තයන් විසින් කළයුතු යමක් ඇත්නම් එ හැරදමනලදී. නො කළයුත්ත වැළිත් කරනුලැබේ. ඔවුන් ගේ ආස්‍රවයෝ වැඩෙත්.

636. තවද යම් කෙනකුත් විසින් නිතොර වැ කාඝියාසි දැඩි වැ ගත්නාලද්ද කළයුත්තෙහි සාතත්‍යකාරී වූ ඔහු නො කළයුත්ත නො කරත්, සිහි ඇතියත්ගේ, සම්‍යක්ප්‍රඥ ඇතියන් ගේ ආස්‍රවයෝ අස්තයට යෙත් (ක්ෂය වෙත්).

637. ශාස්තෘන් වහන්සේ වදාළ ශාස්ත්‍රීමාර්ගයෙහි යවූ, නො නවතිවූ, තමා තමාට වොදනා කල මැනවැ, (තමා) නිවනට පමුණුවත්තේ සි.

638. පමණ ඉක්ම පවත් ගත් වියයී ඇති කල්හි ලෝකයෙහි නිරුත්තර වූ ඇත් ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ 'විෂෝපමා' කොට මට දහම් දෙසුහ.

639. මම උන් වහන්සේගේ වචනය අසා සසුන්හි ඇලුණෙම් කල් යැවීම්. අර්හත්ඵලයට පැමිණුනු පිණිස (ඉන්ද්‍රිය සමතාව) සම්පාදනය කෙළෙම්. (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද යැ, බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදි.

640. නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි නිමන (නැඹුරු) වූ චිත්තයා ගේ පවිවේකයෙහි නිමන වූ නිදුක්බැවිහි නිමන වූ අර්හත්වයෙහි නිමනවූ –

641 තණ්හක්ඛයාධිමුත්තස්ස අසම්මොහං ච චෙතසො,
දිස්වා ආයතනුප්පාදං සම්මා චිත්තං විමුච්චති.

642. තස්ස සම්මා විමුත්තස්ස සන්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො,
කතස්ස පතිචයො නත්ථි කරණීයං න විජ්ජති.

643. සෙලො යථා එකඝනො වාතෙන න සමීරති,
එවං රූපා රසා සද්දා ගන්ධා ඵස්සා ච කෙවලා.

644. ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච නපපවෙධෙන්ති තාදිනො,
ඨිතං චිත්තං විසඤ්ඤුත්තං වයඤ්චස්සානුපස්සති'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සොණෙණ කොළිවිසෙ ථෙරෙ ගාථායො අභාසිත්ථා'යි.

සොණත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

සොණෙණ කොළිවිසෙ ථෙරෙ එකොයෙව මහිද්ධිකො,
තෙරසම්හි නිපාතම්හි ගාථායො චත්ථ තෙරසා'ති.

තෙරසනිපාතො නිට්ඨිතො.

641. නිර්‍වාණයෙහි නිමිත්ත වූ, චිත්තයාගේ අසමේමාභයෙහි (ආයතීමාඛී-යෙහි) නිමිත්ත වූ තැනැත්තහුගේ සිත (චක්ෂුරාදි) ආයතනොත්පාදය දැකැ (ආස්‍රවයන් කෙරෙත්) මොහවට මිදෙයි.

642. (කෙලෙසුන් කෙරෙත්) මේහවට මිදුණු එහෙයින් මැ ඇත්හුන් සිත් ඇති ඒ මහණහු විසින් කරනලද කර්‍මයාගේ උපචයෙක් නැති. (ඔහු විසින්) කළයුත්තෙක් (කෘතකෘත්‍ය බැවින්) නොපැනේ.

643. යම්සේ එකඝනපර්‍වතයක් සුලඟට නොසැලේ නම්, එපරිද්දෙන් රූප ඇ රස ඇ ශබ්ද ඇ ගඬ්ධ ඇ, ස්පර්‍ශ ඇ යන සියලු-

644. ඉෂ්ටධර්‍මයෝ ද අනිෂ්ටධර්‍මයෝ ද අකම්පිත වූ සංයෝග රහිත වූ තාදිහු ගේ සිත කම්පා නොකරත්. (හෙතෙම) ඒ ආරම්මණයාගේ නිරෝධය ද දකී.

මේසේ ආයුෂ්මත් 'කොළිවිස සෝණ' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

'සෝණ' ස්ථවිරගාථා සි.

උද්දානය:

තෙළෙස් වැනි නිපාතයෙහි එක් මැ මහත් සෘද්ධි ඇති කොළිවිස සෝණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැ, මේහි ගාථාවෝ ද තෙළෙසෙකි.

තෙරසනිපාතය නිමි.

14. චූළසත්තිපාතෙ

14. 1. 1

645. යදා අහං පබ්බජිතෙ අගාරසමානගාරියං,
නාභිජානාමි සඞ්කප්පං අනරියං දෙසසංහිතං.

646. ඉමෙ හඤ්ඤන්තු වජ්ඣන්තු දුක්ඛං පප්පොන්තු පාණිනො,
සඞ්කප්පං නාභිජානාමි ඉමස්මිං දීඝමන්තරෙ.

647. මෙත්තං ච අභිජානාමි අප්පමාණං සුභාවිතං,
අනුපුබ්බං පරිචිතං යථා බුද්ධෙන දෙසිතං.

648. සබ්බමිත්තෙසු සබ්බාසු සබ්බභූතානුකම්පකො,
මෙත්තං චිත්තං ච භාවෙමි අබ්‍යාපජ්ඣරතො[1] සදා.

649. අසංහීරං අසංකුප්පං චිත්තං ආමොදයාමිහං,
බ්‍රහ්මවිහාරං භාවෙමි ආකාසපුරිසසෙවිතං.

650. අවිතක්කං සමාපන්නා සම්මාසම්බුද්ධසාවකා,
අරියෙන තුණ්හීභාවෙන උපෙතා හොන්ති තාවදෙ.

651. යථාපි පබ්බතෙ සෙලෙ අවලා සුප්පතිට්ඨිතා,
එවං මෙහක්ඛියා භික්ඛු පබ්බතෙ'ව න වෙධති.

652. අනඞ්ගණස්ස පොසස්ස නිච්චං සුචිගවෙසිනො,
වාලග්ගමත්තං පාපස්ස අබහුමත්තං[2] ව ඛායති.

653. නගරං යථා පච්චන්තං ගුත්තං සන්තරබාහිරං,
එවං ගොපෙථ අත්තානං ඛණා වො[3] මා උපච්චගා.

654. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි නිබ්බිසං හතකො යථා.

655. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි සම්පජානො පතිස්සතො.

656. පරිවිතක්කං මයා සප්පා කතා බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

657. යස්ස වත්ථාය පබ්බජිතෙ අගාරසමානගාරියං,
සො මෙ අත්ථා අනුප්පත්තා සබ්බසඤ්ඤොජනක්ඛයා.

---

1 අබ්‍යාපජ්ජරතො - සීමු. 1, 2. 2. අබහාමිත්තං - PTS, ප· 3. වෙ - PTS.

14. චුද්දසනිපාතය.

14. 1. 1

645. යම් කලෙක මම ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි නම් එතැන් පටන් කොට දොහොයෙන් යුක්ත වූ අනාගත්‍යසංකල්පයක් නො දනිමි.

646. මේ ප්‍රාණීහු නැසෙත්වා පෙළෙත්වා දුකට පැමිණෙත්වා'යි සංකල්පයක් මේ දීර්ඝකාලය අතුරෙහි නො දනිමි.

647. අප්‍රමාණ්‍ය වූ මොහොවට වඩනලද්ද වූ අනුක්‍රමයෙන් ප්‍රගුණකරන ලද්ද වූ මෛත්‍රියත් බුදුන් විසින් දෙසනලද පරිදි ඇස්සමූකොට දනිමි.

648 හැමට මිතුරු වෑ හැමට යහළු වෑ සියලු සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා ඇති වෑ හැමකල්හි අව්‍යාපාදයෙහි (සත්ත්‍වයනට හිතසුව ඵලවීමෙහි ඇලුණෙම් මෙත් සිතත් වඩමි.

649 ආකම්පිත රහිත වූවක් කොප්‍ය රහිත වූවක් කොට මම සිත සතුටු කරමි. නීවරණයන් විසින් නො සෙවුනාලද බ්‍රහ්මවිහාරය වඩමි.

650. ද්විතීයධ්‍යානයව සම්මන් සම්‍යක් සම්බුද්ධශ්‍රාවක තෙමේ එකෙණෙහි ආර්‍ය්‍ය වූ තූෂ්ණීම්භාවයෙන් සමන්විතත වූයේ වේ.

651. ශෛලපර්‍වතය තෙම යම්සේ අචල ද මොහොවට පිහිටියේ වේ ද එපරිද්දෙන් මොහක්ෂය හෙතුකොටගෙන පර්‍වතයක් මෙන් (අචල) වූ මහණ තෙම නො සැලේ.

652. (රාගාදි) අඞ්ගණ රහිත වූ නිරතුරු නිරවද්‍ය ධර්‍මයන් සොයන සුලු පුරුෂයාහට කෙසඟක් (වලඟක්) පමණ වූ පාපය වලාකුළක් පමණ මෙන් වැටහේ.

653. ඇතුලත පිටත සහිත වෑ ශෝපනය (රැකවරණ) කරනලද පසළු නුවර යම්සේ ද එසේ තමා (සිත) රකිවු, ක්ෂණය තෙම තොප නහමක් ඉක්ම යා.

654. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි, මෙහෙ කරන කම්කරුවකු වේතනය අපෙක්ෂා කරන සේ කාලය පමණක් අපේක්ෂා කරමි.

655. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇති වෑ සිහි ඇති වෑ කාලය පමණක් අපේක්ෂා කරමි.

656. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලද යෑ. ගුරු බර බහා තබනලද්දේ යෑ, භවනෙත්තිය (තෘෂ්ණාව) මුලුසුන් කරනලදි.

657. යම් අර්‍ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි නම් සියලු සංයෝජනයන් ක්ෂය කිරීමෑ යි කියනලද ඒ අර්‍ථය මා විසින් ලබනලද්දේ යෑ.

658 සමපඤ්ඤපමාදෙන එසා මේ අනුසාසනී,
හන්දාහං පරිනිබ්බිස්සං විපමුත්තොනාමහි සබ්බධී'ති

ඉච්චං සුදං ආයස්මා බදිරවනියෝ රෙවතෝ පෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

බදිරවනියරෙවතත්තෙර ගාථා.

14. 1. 2

659 යථා'පි හද්දෙ ආජඤ්ඤෙ ඛිප්පං ඛුත්තෙතා ඛිප්පසහෝ,[1]
ම්පිතෝ අතිභාරෙන සංයුගං නාතිවත්තති.

660. එවං පඤ්ඤාය යෙ තින්නා සම්මදෙ වාරිනා යථා,
න පරෙ අභිමඤ්ඤන්ති අරියධම්මෙ'ව පාණිනං.

661. කාලෙ කාලවසං පත්තා භවාභවවසං ගතා,
නරා දුක්ඛං නිගච්ඡන්ති තෙධ සොචන්ති මානවා.

662. උන්නතා සුඛධම්මෙන දුක්ඛධම්මෙන වොනතා,[2]
අවෙයන බාලා හඤ්ඤන්ති යථාභූතං අදස්සිනෝ.

663. යෙ ච දුක්ඛෙ සුඛස්මිං ච මජ්ඣත්තා සුඛනිම්මවගූ[3]
ධීතා තෙ ඉත්ථිලොභ්'ව න තෙ උන්නතඔනතා.

664. නහෙව ලාභෙ නාලාභෙ අයසෙ[4] න ච කිත්තියා,
න නින්දායං පසංසාය න තෙ දුක්ඛෙ සුඛමහි ච.

665. සබ්බත්ථ තෙ න ලිප්පන්ති උදබින්දූව පොක්ඛරෙ,
සබ්බත්ථ සුඛිතා ධීරා සබ්බත්ථ අපරාජිතා.

666. ධම්මෙන ච අලාභෝ යෝ යෝ ච ලාභෝ අධම්මිකෝ,
අලාභෝ ධම්මිකෝ සෙය්‍යෝ යං චෙ ලාභෝ අධම්මිකෝ.

667. යසෝ ච අපබුද්ධීනං විඤ්ඤූනං අයසෝ ච යෝ,
අයසෝ'ව සෙය්‍යෝ විඤ්ඤූනං න යසෝ අපබුද්ධීනං.

668. දුම්මෙධෙහි පසංසා ච විඤ්ඤූහි ගරහා ච යා,
ගරහා'ව සෙය්‍යෝ විඤ්ඤූහි යං චෙ බාලපසංසනා.

---

1 ඛුරස්සහෝ - සීමු 1, 2 2 වොහතා - PTS.
3 සිබ්බිනිමජ්ඣගූ - PTS 4 නසෙස - මජ්ඣං, PTS

658. නො පමා වැ (දානශීලාදිය) සම්පාදනය කරවු, මේ මාගේ අවවාදය යි, එකත්නෙත් මම පිරිනිවෙත්නෙමි, සියලු භවයන් කෙරෙත් මිදුණෙමි'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් බදිරවනිය රෙවත සථවිරයන් වහන්සේ ...

බදිරවනියරෙවත සථවිරගාථා යි.

14. 1. 2

659. ධුරයෙහි (වියෙහි) යොදනලද රියබර උසුලන්නු සමත් වූ අතිභාර-යෙන් මඩනාලද හද්‍ර වූ වෘෂභරාජයෙක් යම්සේ තමාගේ වියදඬ නො ඉක්ම යිවී ද,

660. එපරිද්දෙන් යම් කෙනෙක් ජලයෙන් සමුද්‍රය සෙයින් ප්‍රඥයෙන් තෘප්ත වූවාහු ද ඔහු අන්‍යයන්ට අවමන් නො කරත්. (මේ) සත්පුරුෂයන්ගේ ආර්‍යධර්මයෙක් මැ යි.

661. මිනිස්සු (ලාභාලාභාදි) කාලයෙහි කාලයාගේ වශයට පැමිණියාහු වෘද්ධිහානි වශයට ගියාහු දුකට පැමිණෙත්. ඒ මිනිස්සු මේලෙව්හි ශෝක කරත්.

662. සුඛ හේතුයෙන් උත්තත වූ, යම් දුඃඛහේතුයෙන් අවනත වූ, ඇති සැටියෙන් නො දක්නාසුලු බාලයෝ දෙකරුණින් පෙළෙත්.

663 තවද යම් කෙනෙක් දුකෙහිත් සැපෙහිත් මධ්‍යස්ථයෙහිත් තෘෂ්ණාව ඉක්මගියාහු නම් ඔහු ඉඳුඛිලය මෙන් නිශ්චලයහ ඔහු උත්තාසවනත නො වෙත්.

664. ඔහු ලාභයෙහි, අලාභයෙහි, අයසෙහි, කීර්තියෙහි, නින්දයෙහි, ප්‍රශංසායෙහි, දුකෙහි හා සුවයෙහි නො ඇලෙත් මැ යි.

665 ඔහු ලාභසත්කාරරූපතෘ දියබිඳු මෙත් කිසිතැනෙක නො ඇලෙත්. ප්‍රාඥයෝ යාම තැන්හි සුඛිතයහ, හැම තැන්හි අපරාජිතයහ.

666. දැහැමින් වන යම් අලාභයෙකුත් වේ නම් අන්නායෙන් වන යම් ලාභයෙකුත් වේ නම් (මෙදෙක අතුරින්) ඉදින් අන්නායෙන් වන ලාභය යමක් නම් එයට වඩා දැහැමින් වන ලාභය උතුම්.

667. නුවණ නැතියන්ගේ යම් යසසකුත් නුවණැතියන්ගේ යම් අයසකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) නුවණැතියන් ගේ අයස මැ උතුම්. නුවණ නැතියන් ගේ යසස උතුම් නො වේ.

668 මූඪයන් විසින් කරන යම් ප්‍රශංසාවකුත් නුවණැතියන් විසින් කරන යම් ගර්හාවකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් බාලයන් විසින් කරන ප්‍රශංසාව යමක් නම් එයට වඩා නුවණැතියන් විසින් කරන ගර්හාව මැ උතුම්.

669. සුඛං ච කාමමයිකං දුක්ඛං ච පවිවේකියං,
පවිවේක[1]දුක්ඛං සෙය්‍යෝ යං චේ කාමමයං සුඛං.

670. ජීවිතං ච අධම්මේන ධම්මේන මරණං ච යං,
මරණං ධම්මිකං සෙය්‍යෝ යං චේ ජීවේ අධම්මිකං.

671. කාමකොපපහීනා යෙ සන්තචිත්තා භවාභවේ,
චරන්ති ලොකෙ අසිතා තේසං පියාපියං.

672. භාවයිත්වාන බොජ්ඣඞ්ගේ ඉන්ද්‍රියානි බලානි ච,
පපුය්‍ය පරමං සන්තිං පරිනිබ්බන්ත්‍යනාසවා'ති.[2]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ගොදත්තෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

ගොදත්තත්ථේරගාථා.

තස්සුද්දානං:

රෙවතෝ චේව ගොදත්තෝ ථේරා ද්වේ තෙ මහිද්ධිකා,
චූළවග්ගම්හි නිපාතම්හි ගාථායෝ අට්ඨවීසති'ති.

චූළවග්ගපාළියා නිට්ඨිතා.

1 පවිවෙකියං - ඡ්‍යා PTS, 2 පරිනිබ්බන්ත්‍යනාසවා'ති - PTS

669. කාමප්‍රකෘතික සුඛයෙකුත් පවිවේකයෙන් හටගත් දුඃඛයෙකුත් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් කාමප්‍රකෘතික සුඛය යමක් නම් එයට වඩා පවිවේකයෙන් හටගත් දුඃඛය උතුම්.

670. අන්නෑයෙන් දිවිරැක්ම ද දුහැමින් මරණය ද යන යමෙක් වේ නම් (ඔවුනතුරෙහි) ඉදින් අන්නෑයෙන් දිවිරක්නේ යැ යන යමෙක් ඇත් ද (එයට වඩා) දුහැමින් මරණය ශ්‍රේෂ්ඨ යි.

671. කෘමකොප ප්‍රහීණ වූ යම් කෙනෙක් කුදුමහත් භවයෙහි සත්ත්‍වයන් සිත් ඇති වැ ලෝකයෙහි අනිශ්‍රිත වැ හැසිරෙත් නම් ඔවුන්ට ප්‍රියාප්‍රිය දෙයක් නැති.

672. බොධ්‍යඞ්ගයන් ද ඉන්‍ද්‍රියයන් ද බලධර්මයන් ද වඩා පරමශාන්තියට පැමිණ රහත්හු පිරිනිවෙති'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ගෝදත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

ගෝදත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

තුදුස් වැනි නිපාතයෙහි 'රෙවත' ද 'ගෝදත්ත' ද යි ඒ මහත් යෑදි ඇති තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ගාථා අටවිස්සෙකි.

චුද්දසනිපාතය නිමි.

16. සොළසනිපාතො

16. 1. 1

673. එස භියේ‍යා පසීදාමි සුත්වා ධම්මං මහාරසං,
විරාගො දෙසිතො ධම්මො අනුපාදාය සබ්බසො.

674. බහූනි ලොකෙ චිත්‍රානි අසම්ං පඨවිමණ්ඩලෙ,[1]
මථෙනති මඤ්ඤෙ සඞ්කපපං සුභං රාගූපසංහිතං.

675. රජමූහතං[2] ච වාතෙන යථා මෙඝොපසම්මයෙ[3]
එවං සම්මනති සඞ්කපපා යදා පඤ්ඤාය පස්සති.

676. සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චාති යදා පඤ්ඤාය පස්සති,
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා.

677. සබ්බෙ සඞ්ඛාරා දුක්ඛාති යදා පඤ්ඤාය පස්සති,
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා.

678. සබ්බෙ ධම්මා අනත්තා'ති යදා පඤ්ඤාය පස්සති,
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා.

679. බුද්ධානුබුද්ධො යො ථෙරො සොණඤ්ඤසුතු නිබ්බනික්කමො,[4]
පහීනජාතිමරණො බ්‍රහ්මචරියස්ස කෙවලී.

680. ඔඝපාසො දළ්හඛිලො පබ්බතො දුප්පදාලියො,[5]
ඡෙත්වා ඛිලං ච[6] පාසං ච සෙලං හෙත්වාන[7] දුබ්භිදං,
නිණ්ණො පාරඞ්ගතො ඛීණාසී මුනෙතා සො මාරබන්ධනා.

681. උද්ධතො චපලො භික්ඛු මිතෙත අාගම්ම පාපකෙ,
සංසීදති මහොඝස්මිං ඌමියා පවිකුජ්ජිතො.

682. අනුද්ධතො අචපලො නිපකො සංවුතින්ද්‍රියො,
කල්‍යාණමිතෙතා මෙධාවී දුක්ඛස්සන්තකරො සියා.

683. කාලපබ්බඞ්ගසඞ්කාසො කිසො ධමනිසන්ථතො,
මත්තඤ්ඤූ අන්නපානස්මිං අදීනමානසො නරො.

684. දුවෙයා ඛංසෙහි භිකසෙහි අරඤ්ඤස්මිං බ්‍රහාවනෙ,
නාගො සඞ්ගාමසීසෙ'ව සතො තත්‍රාධිවාසයෙ.

685. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පතිකඞ්ඛාමි නිබ්බිසං භතසො යථා.

---

1. පුථුවිමණ්ඩලෙ - PTS 2. රජමූපානං - PTS 3. මෙඝො පහාමියෙ - PTS
4. නිබ්බනික්කමො - PTS 5. දුපාදලසො - සිමු 1,2, 6. සිලඤ්ච - PTS
7. ඡෙත්වාන - සිමු 1, 2

16. සොළසනිපාතය.

16. 1. 1

673. ඒ මම (ඔබගේ) ඉතා රසවත් ධර්මය අසා බෙහෙවින් පහදිමි. සර්ව්‍රප්‍රකාරයෙන් උපාදාන රහිත වූ විරාගධර්මය දෙසනලද්දේ යැ.

674. ලෝකයෙහි විසිතුරු වූ අරමුණු බොහෝ වෙත්. (ඔහු) මේ මිනිස්ලොව වැ රාගයෙන් යුක්ත වූ මිථ්‍යාසංකල්පය අලළති හඟිමි.

675. මෙසක වාසුව විසින් නගනලද බුලි යම්සේ සන්හිඳුවා ද එසේ යම් කලෙකැ (ආර්‍යශ්‍රාවක තෙම විසිතුරු අරමුණ) විදර්ශනා ප්‍රඥයෙන් දකී නම්, එකල්හි සංකල්පයෝ සන්හිඳෙත්.

676. 'සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යහ'යි යම්කලෙකැ (ආර්‍යශ්‍රාවක තෙම) විදර්ශනා ප්‍රඥයෙන් දකී ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද (ඥානදර්ශන) විසුද්ධියට මේ මාර්ගය වේ.

677. 'සියලු සංස්කාරයෝ දුඃඛයහ'යි යම් කලෙකැ ප්‍රඥයෙන් දකී ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද මේ විසුද්ධියට මාර්ගය යි.

678 'සියලු (තෙත්‍රිහුමක) ධර්මයෝ අනාත්මයහ'යි යම් කලෙකැ ප්‍රඥයෙන් දකී ද යළි දුකෙහි කලකිරේ ද මේ විසුද්ධියට මාර්ගය යි.

679. යමෙක් බුද්ධානුබුද්ධ වූයේ ද සිර ගුණ ඇත්තේ ද, කෞණ්ඩින්‍ය නම් වූයේ ද දැසවියහි ඇත්තේ ද, ප්‍රහීණ වූ ජාතිමරණ ඇත්තේ ද පිරිපුන් මහබඹසර ඇත්තේ ද නොබොහෝ මඟ-පල නුවණ ඇත්තේ ද,

680. ඕඝපාශ ඇති සිර වූ වේතොඛිල ඇති පැළීමට දුෂ්කර වූ අවිද්‍යා-පර්වතයක් ඇති හෙතෙම බිලයත් පාශයත් සිඳ බිඳීමට දුෂ්කර වූ පර්වතය බිඳ ඔඝතරණය කෙළේ පරතෙරට (නිවනට) හියේ ධ්‍යාන කරන සුලු වූයේ මාරබන්ධයෙන් මිදුණේ යි.

681. උඩහු (නොසන්හුන්) වූ චපල වූ මහණ තෙම පාපමිත්‍රයන් ලැබැ ක්‍රෝධ උපායාස නැමැති රළ විසින් යට කොට ගන්නාලද්දේ (කාමාදි) මහොඝයෙහි ගැලෙයි.

682. උඩහු නොවූ චපල නොවූ (ආත්මාර්ථ පරාර්ථයන්හි) නිපුණ වූ සංවරණය කරනලද ඉඳුරන් ඇති කලණමිතුරන් ඇති නුවණැත්තේ දුක් කෙළවර කරන්නෙක් වන්නේ යි.

683. කළුවැල්පුරුක් බඳු අවයව ඇති, කෘශ වූ, ඉපිලඟිය නහරවැල් ඇති ආහාරපානයෙහි පමණ දන්නා වූ, නොමැලි සිත් ඇති පුරුෂ තෙම-

684. අරණ්‍යයෙහි මහවනයෙහි මැසි මදුරුවන් විසින් විදුනාලද්දේ රණබිම්හි ඇතකු සෙයින් එහි සිහි ඇති වැ ඉවසන්නේ යි.

685. මරණය නොකැමැත්තෙමි. ජීවිතය නොකැමැත්තෙමි. මෙහෙ කරන කම්කරුවකු වෙතනය අපෙක්ෂා කරන සේ හුදෙක් කාලය අපේක්ෂා කරමි.

686. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පතිකඞ්ඛාමි සම්පජානො පතිස්සතො.

687. පරිච්චිණ්ණං මයා සත්ථු කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

688. යස්සත්ථාය[1] පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,
සො මෙ අත්ථො අනුප්පත්තො කිං මෙ සද්ධිවිහාරිනා'ති[2].

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤත්ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤත්ථෙරස්ස ගාථා.

16. 1. 2

689. මනුස්සභූතං සම්බුද්ධං අත්තදන්තං සමාහිතං,
ඉරියමානං[3] බ්‍රහ්මපථෙ චිත්තස්සූපසමෙ රතං.

690. යං මනුස්සා නමස්සන්ති සබ්බධම්මාන පාරගුං,
දෙවා'පි තං නමස්සන්ති ඉති මෙ අරහතො සුතං.

691. සබ්බසංයොජනාතීතං වනා නිබ්බනමාගතං[4]
කාමෙහි නෙක්ඛම්මරතං[5] මුත්තං සෙලා'ව[6] කඤ්චනං.

692. ස වෙ අච්චන්තරූචි නාගො හිමවා වණ්ණවා සිලුච්චයෙ,
සබ්බසං නාගනාමානං සච්චනාමො අනුත්තරෝ.

693. නාගං වො කිත්තයිස්සාමි න හි ආගුං කරොති සො,
සොරච්චං අවිහිංසා ච පාදු නාගස්ස තෙ දුවෙ.

694. සති ච සම්පජඤ්ඤං ච චරණා නාගස්ස තෙ පරෙ,
සද්ධාහත්ථො මහානාගො උපෙක්ඛාසෙතදන්තවා.

695. සති ගීවා සිරෝ පඤ්ඤා වීමංසා ධම්මවින්තනා,
ධම්මකුච්ඡිසමාවාසො විවෙකො තස්ස වාලධි.

696. සො ඛාති අස්සාසරතො අජ්ඣත්තං සුසමාහිතො,
ගච්ඡං සමාහිතො නාගො ඨිතො නාගො සමාහිතො.

697. සයං සමාහිතො නාගො නිසින්නොපි සමාහිතො,
සබ්බත්ථ සංවුතො නාගො එසා නාගස්ස සම්පදා.

698. භුඤ්ජති අනවජ්ජානි සාවජ්ජානි න භුඤ්ජති,
කාසම්වජ්ජනං ලද්ධා සන්නි'ධිං පරිවජ්ජයං.

---

1. යස්සවත්ථාය - PTS 2. සද්ධිවිහාරෙනා'ති - PTS
3. ඉරිමානං - ථ, ඉරියමානං - සිමු 1, 2
4. නිබ්බානමාගතං - සිමු. 1, 2. 5. නික්ඛම්මරතං - PTS.
6. මුත්තසෙලාව - PTS

686. මරණය නොං කැමැත්තෙමි. ජීවිතය නොං කැමැත්තෙමි. සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇති වැ සිහි ඇති වැ හුදෙක් කාලය අපේක්ෂා කරමි.

687. මා විසින් ශාස්තෘන්ත් වහන්සේ ආශ්‍රිතයහ. බුදුරදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදැ යැ. ගුරු වූ බර බහාතබනලදැ යැ. කෘතණ සඞ්ඛ්‍යාත භවනෙත්තිය නසනලදී.

689. යම් අර්ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙම් නම් ඒ අර්ථය මා විසින් ලබනලද්දේ යැ. මට සඳ්ධිවිහාරිකයකුගෙන් කවර අර්ථයෙක් දැ'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරගාථා යි.

16. 1. 2

689. මිනිසුන් අතර උපන්නා වූ (දතයුතු දෑය) නමා මැ දන්නා වූ තමා මැ දැමුණා වූ සමාහිත වූ බ්‍රහ්මවිහාර ඍර්ධියෙහි පවත්නා වූ චිත්තයාගේ ව්‍යුපශමයෙහි (නිවනෙහි) ඇලුණා වූ,

690 මිනිස්සු (සකඇයතනාදි) සියලු ධර්මයන්ගේ පරතෙරට ගියා වූ යමකු නමදින් ද දෙවියෝ ද ඔහු නමදිති මා විසින් රහතුන් වෙත අසනලදී.

691. ඉක්මගිය සියලු සංයෝජනයන් ඇති, (කෙලෙස්) වනයෙන් නික්ම නිවනට පැමිණි, කාමයෙන් නික්ම නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි ඇලුණු, සෙලින් මුත් කසුනක් (රනක්) බඳු (ඔහු දෙවියෝ ද නමදින්.)

692. එ බුද්ධනාග තෙමේ ඒකානතයෙන් අන්‍යපථිතයන් ඉක්ම සිටි හිමවත් පර්වතය මෙන් අත්‍යන්තයෙන් බැබැළී, 'නාග' නාමය ඇති සියල්ලන් අතුරෙහි නිරුත්තර වූ සත්‍යනාමය ඇත්තේ යි.

693. තෙපට නාග(හස්ති)යා ප්‍රකාශ කරන්නෙමි, හෙතෙම් පව් නොං මැ කෙරේ. ශීලයත් කරුණාවත් යන එදෙක නාගයාගේ (සුඹී) පාදයෝ යි.

694. සමාධියත් සම්‍යක්ප්‍රඥවත් නාගයාගේ ඒ අන්‍ය (පසු) පාදයෝ යි. මහානාග තෙමේ ශ්‍රද්ධා නැමැති අත් ඇත්තේ යැ. උපෙක්ෂා නැමැති සුදුදළ ඇත්තේ යි.

695. සමාධිය ඔහුගේ ග්‍රීවය යැ, ප්‍රඥව ශීර්ෂය යැ, ධර්මවිත්තාව විමර්ශනය යැ, (සම්‍ථ-විදර්ශනා) ධර්ම කුක්ෂිය යැ, විවේකය වාලධිය යි.

696. එ නාග තෙමේ ධ්‍යාන කරනසුලු යැ, ආසවාදයෙහි (නිවනෙහි) ඇලුණේ යැ, අධ්‍යාත්මයෙහි මොනවට සමාහිත යැ, නාග තෙම යන්නේ සමාහිත යැ, සිටියේ සමාහිත යි.

697. නාග තෙම හෝනේ සමාහිත යැ, හුන්නේ ද සමාහිත යැ, සියලු අරමුණෙහි සංවෘත යැ, මේ වනාහි නාගයාගේ සම්පත්තිය යි.

698. වස්ත්‍රාහාර ලැබැ සන්නිධිකාරය (රැස්කිරීම) දුරු කරනුයේ නිරවද්‍ය දෑය වළඳයි. සාවද්‍ය දෑය නොං වළඳ යි.

699. සංයොජනං අණුං ථූලං සබ්බං ඡේත්වාන බන්ධනං,
යෙන යෙනෙව ගච්ඡති අනපෙක්ඛොව ගච්ඡති.

700. යථාපි උදකෙ ජාතං පුණ්ඩරීකං පවඩ්ඪති,
නොපලිපති තොයෙන සුවිගන්ධං මනොරමං.

701. තථෙව ච ලොකෙ ජාතො බුද්ධිං ලොකෙ විහරති,
නොපලිපති ලොකෙන තොයෙන පදුමං යථා.

702. මහාඝනි පජ්ජලිතො අනාහාරොපසම්මති,
අඛාරෙසු ච සන්තෙසු නිබ්බුතොත්ති පවුච්චති.

703. අත්ථසාරයං විඤ්ඤූපනී උපමා විඤ්ඤූහි දෙසිතා,
විඤ්ඤිස්සන්ති මහාභාගා භාගං භාගෙන දෙසිතං.

704. විතරාගෙහි විතදොසෙහි විතමොහෙහි අනාසවෙහි,
සරීරං විජහං භාගෙහි පරිනිබ්බිස්සන්තඅනාසවෙහි' ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා උදයී ථෙරෝ ගාථායෙහි අභාසිත්ථ'ති.

උදයිත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

කොණ්ඩඤ්ඤඤ්ච උදයී ච ථෙරා දෙව තෙ මහිද්ධිකා,
සොළසමම්හි නිපාතම්හි ගාථායෙහි දෙව ච තිංස චා'ති.

සොළසනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.

699. සංයෝජන යෑ කුදුමහත් සියලු කෙලෙස් බැඳුම් යෑ යන මොවුන් (මාගීඥානයෙන්) සිඳැ යම් යම් මෑ දිශායෙකින් යේ නම් අපෙක්ෂා රහිත වැ මෑ යේ.

700. යම්සේ දියෙහි උපන්නා වූ සුවඳැති මනරම් පඬෙර (හෙළපියුම්) දියෙහි වැඩේ ද දියෙන් නොං තැවරේ ද,

701. එසේ මෑ ලෝකයෙහි උපන් සමිඳු තෙමේ ලෝකයෙහි වෙසෙහි. දියෙන් පියුම් යම්සේ නම් එසේ මෑ ලෝකය විසින් නොං තැවෑරේ.

702. ඇවිලහන් මහකින්න නිරාහාර වූයේ (දර නැත්තේ) සන්හිඳේ. අහුරෑ ඇති කල්හි දු නිවුණේ යෑ යි කියනු ලැබේ.

703. මේ වනාහි නුවණැතියන් විසින් දෙසනලද අර්ථප්‍රකාශක උපමා-වකි. මහානාගයෝ (ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ) නාගයා (මා) විසින් දෙසනලද නාගයා හඳුනත්.

704. පහ වූ රාගය ඇති, පහ වූ දොෂය ඇති, පහ වූ මොහය ඇති (සඋපාදිශෙෂ නිර්වාණයෙන්) නිරාස්‍රව වූ බුද්ධනාග තෙමේ ශරීරය හරිමින් (අනුපරිනිර්වාණයෙන්) පිරිනිවෙන්නේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් උදයි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

උදයි ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

සොළොස් වැනි නිපාතයෙහි කොණ්ඩඤ්ඤ ද උදයි දෙයි මහත් ඍද්ධි ඇති ඒ තෙරවරු දෙදෙනෙකි. ගාථා ද දෙතිසෙකි.

සොළසනිපාතය නිමි.

20. විසතිනිපාතෝ.

20. 1. 1

705. යඤ්ඤදත්ථං වා ධනත්ථං වා යෙ හනාම මයං පුරෙ,
අවසෙ තං භයං හොති වෙධනන්ති විලපන්ති ච.

706. තඤ්ච තෙ නත්ථි හිතත්තං භියේ‍යා වණ්ණා පසීදති,
කඤ්ඤා න පරිදෙවෙසි එවරූපෙ මහබ්භයෙ.

707. නාපි චෙතසිකං දුක්ඛං අනපෙක්ඛස්ස ගාමණි,
අතික්කන්තා භයා සබ්බෙ බ්‍රාහ්මණසංයොජනස්ස චෙ.

708. බ්‍රාහ්මණා භවමෙත්තියා දිට්ඨෙ ධම්මෙ යථාතථෙ,
න භයං මරණෙ හොති හාරිත්තෙක්ඛපණෙ යථා.

709 සුවිඤ්ඤෙයං බ්‍රහ්මචරියං මෙ මඤ්ඤා වාපි සුභාවිතෙ,
මරණෙ මෙ භයං නත්ථි රොහාණම්ව සඞ්ගයෙ.

710. සුවිඤ්ඤෙයං බ්‍රහ්මචරියං මෙ මඤ්ඤා වාපි සුභාවිතෙ,
නිරස්සාදෙ භවා දිට්ඨා විසං පීතාව[1] ඡඩ්ඩිතං.

711. පාරගූ අනුපාදානෙ කතකිච්චෙ අනාසවෙ,
තුට්ඨා ආයුක්ඛයා හොති මුත්තා ආඝාතනා යථා.

712. උත්තමං ධම්මතං පත්තා සබ්බලොකෙ අනූපිකෙ,
ආදිත්තාව ඝරා මුත්තා මරණසමිං න සොචති.

713. යදපි සඞ්ඛතං කිඤ්චි භවෙ වා[2] යත්ථ ලබ්භති,
සබ්බං අනිස්සරං එතං ඉති වුත්තං මහෙසිනා.

714. යෝ තං තථා පජානාති යථා බුද්ධෙන දෙසිතං,
න ගණ්හාති භවං කිඤ්චි සුතත්තංව අයොගුළං.

715. න මෙ හොති අහොසින්ති භවිස්සන්ති න හොති මෙ,
සඞ්ඛාරා විගමිස්සන්ති තත්ථ කා පරිදෙවනා.

716. සුද්ධං ධම්මසමුප්පාදං සුද්ධං සඞ්ඛාරසන්තතිං,
පස්සන්තස්ස යථාභූතං න භයං හොති ගාමණි.

717. තිණකට්ඨසමං ලොකං යදා පඤ්ඤාය පස්සති,
මමත්තං සො අසංවින්දං 'නත්ථි මෙ'ති න සොචති.

---

1. පිතවා - PTS. 2. ච - PTS.

20. විසතිනිපාතය.

20. 1. 1

705. පෙර අපි බිලියම් පිණිස හෝ ධනය පිණිස හෝ යම් කෙනකුත් අවස කොට නැසුවමෝ නම් ඔවුනට බිය උපන. එහෙයින් ඔහු වෙවුළුහ. වැලපුණහ.

706. ඒ තෙපට බිය බවෙක් නැත. සිරුරු පැහැය බෙහෙවින් පැහැපත් යැ. මෙබඳු මහබිය ඇති කල්හි කවර හෙයින් නො වැලපෙහි ද?

707. ගාමණීය, අපේක්ෂා රහිතයාහට මානසික දුඃඛයෙක් නැත ක්‍ෂය වූ සංයෝජන ඇතියහු විසින් ඒකාන්තයෙන් සියලු භය ඉක්මවනලදහ.

708. ක්‍ෂීණ වූ භවතෘෂ්ණාව (තෘෂ්ණාව) ඇති කල්හි ඇති සැටියෙන් දක්නාලද සිව්සත්දම් ඇති කල්හි බර බහා තැබූ කල්හි යම්සේ ද එසේ මරණයෙහි බිය නූපදී.

709. මා විසින් බඹසර මොනවට හසලේ යැ. මාගීය ද මොනවට වඩනලද යැ, රෝගයන්ගේ ක්‍ෂයයෙහි මෙන් මට මරණයෙහි බියෙක් නැති.

710. මා විසින් බඹසර මොනවට හසලේ යැ, මාගීය ද මොනවට වඩනලද යැ. ආසවාදී රහිත භවයෝ දක්නාලදහ. (මේ මරණය) විෂ පානය කොට වමාලූ වැන්න.

711. (සසර) පරතෙරට ගියා වූ, උපාදාන රහිත වූ, කල කිස ඇති, නිරාස්‍රව (රහත්) තෙමේ දම්ගෙඩියෙන් මිදුණකු මෙන් ආයුඃක්‍ෂය හේතුයෙන් තුටු වේ.

712. උත්තමධර්මසම්භාවයට (රහත් බවට) පැමිණියේ මුළු ලොව අපේක්ෂා රහිත වැ ගිනිගත් හෙයින් මිදුණකු සෙයින් මරණයෙහි ශෝක නො කෙරේ.

713. යම්කිසි ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්නයෙක් ඇත් ද, යම් තැනෙකැ භවයෙක් හෝ ලැබේ ද, තෙල සියල්ල අනීශ්වර යැ සි මහර්ෂීහු (බුදුන්) විසින් දෙසන ලදි.

714. බුදුන් විසින් දෙසනලද පරිදි යමෙක් ඒ භවත්‍රය දනී නම් හෙතෙම මැනැවින් තවනලද යවටක් සෙයින් කිසිභවයක් නො ගනී.

715. (පෙර) 'වූයෙමි' සිතෙක් මට නැත, (මතු) 'වන්නෙමි' සිතෙක් මට නැති, සංස්කාරයෝ පහව යෙත්, එහි කවර නම් වැලැපුමෙක් ද?

716. ගාමණීය, හුදු ධර්මසමුත්පාදය හුදු සංස්කාර ප්‍රබන්ධය ඇති සැටියෙන් දක්නාහට බියෙක් නූපදී.

717. යමෙක් යම් කලෙකැ තෘෂ්ණාවශයට වූ (සංස්කාර) ලෝකය ප්‍රඥයෙන් දකී ද හෙතෙම මම්භාව නො ලබන්නේ 'මට නැතැ' සි නො සොවී.

718. උක්කණ්ඨාමි සරීරෙන භවෙනමහි අණත්තිකෙ,
සො'යං භිජ්ජිස්සති කායෙ අසෙසඤ්ච න භවිස්සති.

719. යං වෙ කිච්චං සරීරෙන තං කරොථ යදිච්ඡථ,
න මේ තපපච්චයා තත්ථ දෙසෙ පෙමං ච භොගිති.

720 තස්ස තං වචනං සුත්වා අබ්භුතං ලොමහංසනං,
සත්ථා නික්ඛිපිත්වාන මාණවා එතදබ්‍රුවුං.

721. කිං භද්දන්තෙන[1] කරිත්වාන කෙ වා ආචරියෙ තව,
කස්ස සාසනමාගම්ම ලභතෙ තං අසොකතා.

722. සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවී ජිනෙ ආචරියෙ මම,
මහාකාරුණිකෙ සත්ථා සබ්බලොකතිකිච්ඡකෙ.

723. තෙනායං දෙසිතො ධම්මො ඛයගාමී අත්‍රුත්තරෙ,
කස්ස සාසනමාගම්ම ලභතෙ තං අසොකතා.

724. සුත්වාන වොරා ඉසිනො සුභාසිතං,
නික්ඛිප්ප සත්ථානි ච ආවුධානි ච
තමහා ච කම්මා විරමිංසු එකෙ
එකෙ පබ්බජ්ජ මරොවයිංසු.

725. තෙ පබ්බජිත්වා සුගතස්ස සාසනෙ
භාවෙත්වා බොජ්ඣඞ්ගබලානි පණ්ඩිතා
උදග්ගචිත්තා සුමනා කතිපාළියා
ඵුසිංසු නිබ්බානපදං අසඞ්ඛත'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අඩිමුත්තො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

අඩිමුත්තත්ථෙරගාථා.

20. 1. 2

726. සමණස්ස අහු චින්තා පාරාසරියස්ස[2] භික්ඛුනො,
එකකස්ස නිසින්නස්ස පවිවිත්තස්ස ඣායිනො.

727. කිමාහුපුබ්බං පුරිසො කිං වතං[3] කිං සමාචරං,
අත්තනො කිච්චකාරිස්ස න ච කිඤ්චි විහෙඨයෙ.

728. ඉන්‍රියානි මනුස්සානං භිතාය අභිතාය ච,
අරක්ඛිතානි අභිතාය රක්ඛිතානි භිතාය ච.

729. ඉන්‍රියානෙවං සාරක්ඛං ඉන්‍රියානි ච ගොපයං,
අත්තනො කිච්චකාරිස්ස න ච කිඤ්චි විහෙඨයෙ.

730· චක්ඛින්‍රියං වෙ රූපෙසු ගච්ඡන්තං අනිවාරයං,
අනාදීනවදස්සාවී සො දුක්ඛා න හි මුච්චති.

1. විහවිස්සකති - PTS.
2. පාරාපරියස්ස - සීමු .1,2 3. වතං - සයා.

718. (මම) සිරුරින් උකටලි වෙමි, හවයෙන් අවියක් නැතියෙමි. මේ කය බිඳෙයි. අනෙක් කයෙක් නොවන්නේ යි.

719. සිරුරින් තොපට යම් කිසෙක් ඇත් ද ඉදින් කැමැත්තහු නම් එය කරවු, ඒ හේතුයෙන් මට එහි දොම්නසෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ නොවන්නේ යි.

720. උන්වහන්සේගේ ඒ අද්භුත වූ ලෝමුදහගන්වන වචනය අසා සොරු ආයුධ බහා තබා මෙය කීහ,

721. වහන්ස, ඔබ ගේ ආචාර්‍යයී තෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද කුමක් හෝ කොට කවරකු ගේ හෝ අවවාද ලැබ ඒ අශෝකත්වය ලැබේ ද? යි.

722. සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ සම්‍යක්දර්ශී වූ මහා කාරුණිකයා වූ ශාස්තෘ වූ ජගද්වෛද්‍ය වූ ජින තෙමේ මාගේ ආචාර්‍යයී තෙමේ යි.

723. උන්වහන්සේ විසින් මේ නිර්‍වාණගාමී වූ නිරුත්තර වූ ධර්මය දේශිත යැ, උන් වහන්සේගේ අවවාදය ලැබ ඒ අශෝකත්වය ලැබේ' යි. (කීහ.)

724. සොරු ඍෂිශ්‍රේෂ්ඨයාගේ සුභාෂිතය අසා ශස්ත්‍රයන් ද ආයුධයන් ද බහා තබා ඇතැම් කෙනෙක් ඒ සොරකමින් වැලකුණහ. ඇතැම් කෙනෙක් පැවිද්ද බැබැලුවහ (පැවිදි වූහ).

725. ඔහු සුගත් සසුන්හි පැවිදි වැ නුවණැති වැ බොධ්‍යඞ්ග - බල ධර්මයන් වඩා ඔද වැඩිසිත් ඇති වැ සොම්නස් වැ වඩනලද ඉන්ද්‍රියයන් ඇති වැ අසංස්කෘත වූ නිර්‍වාණපදය පැහැසැ ගත්හ'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අධිමුක්ත සථවිරයන් වහන්සේ ...

අධිමුක්ත සථවිරගාථා යි.

20. 1. 2

726. එකලා වැ හුන්නා වූ පවිවේකය ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ ශ්‍රමණ වූ පාරාපරිය නම් වූ භික්ෂුහට සිතිවිල්ලෙක් උපනි.

727. මිනිසා කවර පිළිවෙතක් කවර ශීලයක් ඇසුරු කරන්නේ තමා ගේ කටයුතු කරනසුලු වන්නේ ද කිසිවකු නොපෙලන්නේත් වේ ද?යි.

728. ඉන්ද්‍රියයෝ මිනිසුන්ට හිත පිණිස ද අහිත පිණිස ද පවතින්, නොරක්නාලදහු අහිත පිණිසත් රක්නාලදහු හිත පිණිසත් පවතින්.

729. ඉන්ද්‍රියයන් මැ මැනැවින් රක්නේත් ඉන්ද්‍රියයන් මැ ගෝපනය කරන්නේත් තමාගේ කටයුතු කරනසුලු වෙයි, හෙතෙම කිසිවකු නොපෙලන්නේත් වේ.

730. ඉදින් (යමෙක්) රූ අරමුණු කරා යන්නා වූ චක්ෂුරින්ද්‍රියය නොවලකන්නේ ආදීනව නොදක්නාසුලු වේ නම් හෙතෙම දුකින් නොමිදේ.

731. සොතින්ද්‍රියං වෝ[1] සද්දෙසු ගච්ඡන්තං අනිවාරයං,
අනාදීනවදස්සාවී සෝ දුක්ඛා න හි මුච්චති.

732. අනිස්සරණදස්සාවී ගන්ධෙ වෝ පටිසෙවති,
න සෝ මුච්චති දුක්ඛමහා ගන්ධෙසු අධිමුච්ඡිතෝ.

733. අම්බිලං මධුරඤ්ච වි තිත්තකඤ්චම්බුසාරං,
රසතණ්හාය ගධිතෝ හදයං නාවබුජ්ඣති.

734. සුභානඤ්ඤපටිකූලානි චෝවිඛබ්බානි අඛුසාරං,
රත්තෝ රඟාධිකරණං විවිධං විඳතෙ දුඛං.

735. මනං වෙතෙහි ධම්මෙහි යෝ න සක්කොති රක්ඛිතුං,
තතෝ නං දුක්ඛමෙවෙති සබ්බභෙතෙහි පඤ්චහි.

736. පුබ්බලෝහිතසම්පුණ්ණං බහුසඤ්ඤාය කුණපස්ස ච,
නරවීරකතං වඤ්ඤං[2] සම්ඵඤ්ඤම්ව විත්ථතං.

737. කට්ඨකං මධුරස්සාදං පියනිබ්බඤ්ඤනං දුඛං[3],
බුරංව මධුනා ලිත්තං උල්ලිහං[4] නාවබුජ්ඣති.

738. ඉත්ථිරූපෙ ඉත්ථිසරෙ[5] චෝවිඛබ්බෝ'පි ඉත්ථියා,
ඉත්ථිගන්ධෙසු සාරත්තෝ විවිධං විඳතෙ දුඛං.

739. ඉත්ථිසොතානි සබ්බානි සන්ධන්ති පඤ්ච පඤ්චසු,
තෙසම්වරණං කාතුං සෝ සක්කොති විරියවා.

740. සෝ අත්ථවා සෝ ධම්මට්ඨා සෝ දූතෙය්‍යා සෝ විචක්ඛණෝ,
කරෙය්‍ය රම්මාතෝ පි[6] කිච්චං ධම්මත්ථසංහිතං.

741. අත්ථා සිදති සඤ්ඤුත්තතං වජෙජ්ජ කිච්චං නිරත්ථකං,
න තං කිච්චන්ති මඤ්ඤන්ති අපපමත්තතා විවක්ඛණා.

742 යං ච අත්තෙන සඤ්ඤුත්තතං යා ච ධම්මගතා රති,
තං සම්පදය වෙපුතථ සා හි වෙ උත්තමා රති.

743. උච්චාවචෙහුපායෙහි
පරෙසම්හිජිගීසති,
හනත්වා වධිත්වා අථ සොචයිත්වා,
ආලොපති සාහසා යෝ පරෙසං

744. තච්ඡනෙතා ආණියා ආණිං නිහන්ති බලවා යථා
ඉන්ද්‍රියානිඳ්‍රෙයෙහෙව නිහන්ති කුසලෝ[7] තථා.

---

1. වෝ - PTS. 2. වඤ්ඤ - සිමු. 1, 2 3. දුක්ඛං පියනිබ්බඤ්ඤං - සිමු. 1, 2
4 උල්ලිත්තං - PTS 5. ඉත්ථිරූපෙ - PTS. 6. රම්මාතෝ හි - PTS.
7. කුසලෝ - PTS

731. ඉදින් සද අරමුණු කෙරෙහි යන්නා වූ ශ්‍රොත්‍රේන්ද්‍රියය නොවළහන්නේ ආදීනව නොදක්නාසුලු වේ නම් හෙතෙම දුකින් නොමිදේ.

732. ඉදින් නිස්සරණය නොදක්නාසුලු වැ ගන්ධාරම්මණය සෙවූනේ නම් ගන්ධාරම්මණයෙහි මූසපත් වූ හෙතෙම දුකින් නොමිදේ.

733. ඇඹුල ඇ මිහිර ඇ තික්ත ඇ ඇඹ රසයන් සිහි කෙරෙමින් රසතෘෂ්ණයෙහි ගිජු වූයේ (පැවිද්දෙහි උපත්) සිත අවබෝධ නොකෙරේ.

734. අනුකූල වූ ශුභඅපශීයන් සිහි කෙරෙමින් (එහි) ඇලුණේ රාග හෙතු වූ නොඑයක් දුක් විඳී.

735. ඉදින් යමෙක් මේ (රූපාදි) අරමුණු කෙරෙන් සිත රක්නට නොසමත් වේ නම් එහෙයින් මේ සියලු පඤ්චාරම්මණයන් කරණ කොට ගෙන දුක ඔහු ලුහුබඳී.

736. සමථශීලීයකු විසින් සාදනලද, විසිතුරු කරනලද, පූජා හා ලෙහෙයෙන් පිරුණු බොහෝ කුණපයෙන් ද පිරුණු මසාරම් සුළඟක් (බදුනක්) වැනි වූ,

737. කටුක වූ (එහෙත්) මධුරාඝ්‍රාද ඇත්තා වූ, දුක් වූ (එහෙත්) ප්‍රිය ස්වරූප ඇත්තා වූ මිහිරයන් තවරනලද කරයක් ලොවිනා එකකු සෙයින් (සිරුර පහසනුයේ දුක) අවබෝධ නොකෙරේ.

738. මෘගමරුගේ ද මෘගමයාදෙහි ද මෘගමගේ පහසෙහි ද මෘගම් ගඳෙහි ද ඇලුණේ නොයෙක් දුක් විඳී.

739. මෘගමගේ (රූපාරම්මණාදි) පස්වැදෑරුම් වූ සියලු ශ්‍රෝතස්නු (නදීහු) (පුරුෂයාගේ) පඤ්චද්වාරයෙහි ගලා යත්, ඔවුන් අවුරන්නට වියහී ඇති යමෙක් සමථ වේ නම්,

740. හෙතෙම අර්ථවත් ඇ, හෙතෙම ධර්මඥ ඇ, හෙතෙම දක්ෂ ඇ, හෙතෙම විවක්ෂණ ඇ, හෙතෙම (ඥානරතියෙන්) රමණය කරන්නේ නමුදු ධර්මාර්ථයෙන් යුත් කෘත්‍යයක් මැ කරන්නේ යි.

741. වැළින් (ඓහිකාර්ථයෙන්) යුක්ත වූ (පාරත්‍රිකාර්ථ රහිත බැවින්) නිරර්ථක වූ කෘත්‍යය නොකර යි, අප්‍රමාද (සමාහිතත්) වූ නුවණැත්තේ 'එය නොකටයුතු ඇ යි දැනැ හරනේ යි.

742. අර්පිතාංගිත වූ යම් කෘත්‍යයෙකුත් වේ ද අධිකුශලධර්මගත වූ යම් රතියකුත් වේ ද එය සමාදන් වැ (මැනැවින් ගෙන) පවත්නේ ඇ, එකන්තෙන් ඒ උතුම් රතිය යි.

743. යමෙක් කුදුමහත් උපායයන් ගෙන් අත්සතු දුඃඛ දිනනු කැමැති වේ ද හෙතෙම (අනුන්) නසා, පෙළා නොගොන් ශෝක කරවා සැහැසි කමින් අත්සතු දුඃඛ වොලොඟනි (පැහැරගනී).

744. යම්සේ (කයින් නුවණින්) සවි ඇති වඩුවෙක් ඇණයෙන් කොටමින් (දැවයෙහි සිදුර) ඇණය බැහැර කෙරේ නම් එපරිද්දෙන් සමත් මහණ තෙම ඉඳුරන් කරණ කොට ගෙන මැ ඉඳුරන් බැහැර කෙරේ.

745. සද්ධං විරියං සම්බිං ච සතිං පඤ්ඤඤ්ච[1] භාවයං,
පඤ්ච පඤ්චහි හත්ථාහි අනීඝෝ යාති බ්‍රාහ්මණෝ.

746. සෝ අත්ථවා සෝ ධම්මවෝ කත්වා වාකෝවුත්‍යාසනිං,
සබ්බෙන සබ්බං බුද්ධස්ස සෝ නරෝ සුඛමේධතී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පරාසරියෝ පෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

පාරාසරියපෙරගාථා.

20. 1. 3

747. විරරත්තං චතාතාපී ධම්මං අනුවිචින්තයං,
සබ්බං චිත්තඤ්ච භාලත්ථං පුච්ඡිං සමණබ්‍රාහ්මණෙ.

748. කෝ සෝ පාරඞ්ගතෝ ලෝකෙ කෝ පඤ්ඤා අමතෝගධං,
කස්ස ධම්මං පටිච්ඡාමි පරමත්ථවිජානනං.

749. අනෙනාවඞ්කගතෝ ආසි[2] මවෙජාව ඝසමාමිසං,
බෙධා[3] මඤ්ඤපාසෙන වෙපචිත්තාසුරෝ යථා.

750. අඤ්ඤාමි[4] නං න මුඤ්චාමි අඤ්ඤා සොකපරිද්දවා,
කෝ මෙ ඉතිං මුඤ්චං ලෝකෙ සමෙබාධිං වෙදගිස්සති.

751. සමණං බ්‍රාහ්මණං වා කං ආදිසන්තං පභඞ්ගුනං,
කස්ස ධම්මං පටිච්ඡාමි ජරාමච්චුපමෝචනං.

752. විචිකිච්ඡාකඞ්ඛාගතිතං[5] සාරම්භබලසඤ්ඤුතං,
කොධපත්තමනත්ථද්ධං අභිජ්පපපදූරණං.[6]

753. තණ්හාධත්තූසමුට්ඨානං දෙව පත්තාරසාසුතං,
පස්ස ඔරසිකං බාළ්හං[7] හෙඞ්කාන යදි තිට්ඨති.

754. අනුදිට්ඨිනං අපපහාණං සඞ්කප්පපරතෙජිතං,[8]
තෙන විද්ධා පවෙධාමි පත්තං'ව මාලුතෙරිතං.

755. අජ්ඣත්තං මෙ සමුට්ඨාය ඛිපං පච්චති මාමකං,[9]
ඡළාසායතනී කායෙ යත්ථ සරති සබ්බදා.

756. තං න පස්සාමි තෙකිච්ඡං යො මෙතං සල්ලමුද්ධරෙ,
නානාරජ්ජන සත්තෙන නාණසුත්තෙන විචිකිච්ඡිතං.

---

1. සතිපඤ්ඤංච - PTS 2. අසිං - PTS. 3. බෙධො - ම
4. අඤ්ඤාමි - PTS. 5. විචිකිච්ඡාසඞ්ඛානත්ථිතං - ම 6. අභිජ්පපපදූරණං - PTS.
7. බාලං - සී., PTS. 8 සරතෙජිතං - PTS. 9. පාපකං - සී.

745. ශ්‍රද්ධාවත් වීර්‍යයත් සමාධියත් සතියත් ප්‍රඥාවත් වඩන්නා වූ (බාහිත පෘථි) බ්‍රාහ්මණ තෙම පසිඳුරන්ගෙන් පසිඳුරන් නසා නිදුක් වෑ (නිවනට) යේ.

746. හෙතෙම තමහට වැඩ ඇත්තේ යෑ, හෙතෙම බුදුන්ගේ අවවාද වාක්‍යය සියල්ලෙන් සියල්ල කොට (පිළිපැද) ධර්මයෙහි සිරියේ යෑ, එ (උතුම්) පුරුෂ තෙම (නිවන් සුව) වඩා' ගි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් 'පාරාසරිය' සථවිරයන් වහන්සේ ...

පාරාසරිය සථවිරගාථා ගි.

20. 1. 8

747. දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි වීර්‍ය ඇත්තෙම් විමෝක්ෂධර්මය සොයන්නෙම්, මහණ බමුණන් විවාරන්නෙම් විතතයාගේ ව්‍යුපශමය වූ ආර්‍යධර්මය නොලදිමි.

748. යමෙක් ලොවැ පරතෙරට ගියේ නම් හේ කවරේ ද? කවරෙක් නිර්‍වාණ නැමැති ප්‍රතිෂ්ඨාවට පැමිණියේ ද? කවරක්හුගේ පරමාර්‍ථව බොධන ධර්මය පිළිගනිම් ද?

749. බිලිය ගිලි මසකු මෙන් ඇතුළත (හෘදයයෙහි) වධකගතයෙක් වීමි. මහෙන්ද්‍ර (ශක්‍ර) පාශයෙන් 'මෙපවිත්තී' අසුරයා මෙන් (මම) කෙලශපාශයෙන් බැඳුණෙමි.

750. (මම) එය (කෙලශපාශය) අදිමි. (එතෙකුදුවත්) මේ ශොකපරිදෙවයෙන් නොමිදෙමි. ලෝකයෙහි කවරෙක් බන්ධනය මුදමින් මට විමෝක්ෂමාර්‍ගය ප්‍රකාශ කරන්නේ ද?

751. කෙලෙසුන් නසන්නා වූ දහම් දෙසන කවර මහණකු හෝ බමුණකු හෝ පිණිස්නෙමි (හිමිස්නෙමි) ද, ජරාමරණ උල්පවා හරනා වූ කවරකුගේ දහම් පිණිස්නෙමි ද?

752. විවිකිච්ඡායෙන් හා සැකයෙන් ගෙතුණු (කරණෙතතරිය කරණ ලක්ෂණ) සාරම්භබලයෙන් මෙනවට බඳනාලද ක්‍රොධයට පැමිණි සිත් මියින් දැඩි වූ ප්‍රාර්‍ථනා නැමැති විදුරණය ඇති,

753. තෘෂ්ණා නැමැති දුන්නෙන් නැගෙන්නා වූ, (විංශද්වස්තුක සත්කායදෘෂ්ටි දශවස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ටි මියින්) තියක් පමණ වූ දෘෂ්ටිශල්‍යය ලය දැඩි වෑ පලාගෙන ළයෙහි මෑ සිටී. (එය) බලව.

754. සෙසු දෘෂ්ටින්ගේ අප්‍රහාණ කාරණය වූ මිථ්‍යා ත්‍රිතෘෂ්ණා මියින් අන්‍යයන් උත්සාහවත් කරනලද්දා වූ (යම් සත්කායදෘෂ්ටිශල්‍යයෙක් ඇද්ද) එයින් විදුනාලද්දෙම් පවතින් සොලවනලද පත්‍රයක් මෙන් අතිශයින් වෙවුලමි.

755. සවැදැරුම් ඇපශ්‍රයතනය මාගේ ආත්මභාවයෙහි නැති මා සතු ආත්මභාවය ශුභ වෑ දවයි, හේ යම් කෙනෙක උපන්නේ නම් එහි හැම කල්හි හැසිරේ (පවතී).

756. යමෙක් එෂණීශලාකායෙන් හෝ සැතින් හෝ අන්‍ය මන්ත්‍රාගදයකින් හෝ පිළියම් නොකළහැකි මාගේ ඒ ශල්‍යය උදුරා නම් ඒ සැත් වෙදහු නොදක්මි.

757. කොධ මේ අභණෙථා අවිණෙ සල්ලමබ්භන්තරපස්සයං,
අභිංසං සබ්බභූතානි සල්ලං මේ උද්ධරිස්සති.

758. ධම්මපති හි සෙ සෙට්ඨා විසදෙසපවාහකො,
ගම්භීරෙ පතිතස්ස මේ ථලං පාණිං [1] දස්සයෙ.

759. රහදෙ'හමස්මි ඔගාළ්හො අභාරියරජ්මතතිකෙ, [2]
මායාඋස්සයසාරම්හා [3] ජිනම්ධම්මපත්ථටෙ.

760. උද්ධවවෙමච්ඡරිතං සඛෙදසුජ්ඣවලාභකං,
වාහා වහන්ති දුද්දිට්ඨිං [4] සඞ්කප්පා රාගනිස්සිතා.

761. සවන්ති සබ්බධි සොතා ලතා උබ්භිජ්ජ තිට්ඨති,
තෙ සොතෙ කොධ නිවාරෙය්‍ය තං ලතං කොධ හි ඡෙච්ඡති.

762. වෙලං කරෙථ භද්දන්තෙ සොතානං සන්නිවාරණං,
මා තෙ මන්නොම්හයා සොතො රුක්ඛං'ව සහසා ලුවෙ.

763. එවං මේ භයජාතස්ස අපාරා පාරමේසතො,
තාණෙ පඤ්ඤාවුධො සත්ථා ඉසිසඞ්ඝනිසෙවිතො.

764. සොපාණං සුකතං සුද්ධිං ධම්මසාරම්හයං දළං, [5]
පාදාසි වුය්හමානස්ස 'මා භායී'ති ච අබ්‍රවී. [6]

765. සන්තිපත්ථානපාසාදං ආරුය්හ පච්චවෙක්ඛිසං,
යං තං පුබ්බෙ අමඤ්ඤිස්සං සක්කායාභිරතං පජං.

766. යදා ච මග්ගම්දුක්ඛිං ණාවාය අභිරුහණං,
අනධිට්ඨාය අත්තාණං තිට්ඨම්දුක්ඛිමුත්තමං.

767. සල්ලං අත්තසම්භූතාණං භවණෙත්තපභාවිතං, [7]
එතෙසං අපපවත්තාය දෙසෙසි මග්ගමුත්තමං.

768. දීඝරත්තානුසයිතං විරරත්තමධිට්ඨිතං, [8]
බුද්ධා මේ පාදුදී ගත්ථං [9] විසදෙසපවාහණෙ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා තෙලකානි ථෙරෙ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

තෙලකානිත්ථෙරගාථා.

1. පාණිම - සහ, PTS. 2. අභාරියරජ්මකතිකෙ - PTS.
3. මායාඋස්සයසාරම්හ - PTS. 4. කුද්දිට්ඨිං - ප. 5. දළං - PTS
6. අබ්‍රවි - PTS. 7. භවණෙත්තීපභාවිතං - සීමු. 1, 2.
8. විරරත්තපතිට්ඨිතං - PTS. 9. ගණ්හං - PTS.

757. කවරෙක් සැත් නැති වැ වණ රහිත වැ කිසි අවයවයක් නොපෙළමින් මාගේ හෘදය ඇසිරි කොට ඇති (දෘෂ්ටි-කෙලෙශ) ශල්‍යය උදුරන්නේ ද?

758. (යමෙක්) ගැඹුරෙහි වැටුණු මට නිර්වාණ සුවලයත් මායී හස්තයත් ඇරිපවී නම් ධර්මහේතුවත් විශ්‍රෙෂයත් සිදුනා වූ හෙතෙම ශ්‍රෙෂ්ඨ යි.

759. මම ඉවත් කළ නොහැකි වූ රාගාදි රජස් මැටි ඇති මානය උසුලා, සාරම්භ, පීනමිද්ධ යන මෙවුන් පැතිර ඇති ජලාශයෙකැ සිලුණෙම් වෙමි.

760. ඖද්ධත්‍ය නැමැති මේඝජිනා ඇති සංයෝජන නැමැති වලාහක ඇති රාගනිශ්ශ්‍රිත සංකල්ප නැමැති ප්‍රවාහයෝ මිසදිටු මා අපාය නැමැති සමුද්‍රයට ගෙනගත්.

761. තෘෂ්ණාදි ශ්‍රෝතස්හු රූපාරම්මණාදි සියලු තැන්හි ගලා යෙත්. තෘෂ්ණා ලතාව හැප්සැ සිටී, ඒ ශ්‍රෝතසුන් කවරෙක් වලහන්නේ ද? ඒ ලතාව කවරෙක් සිඳලන්නේ ද?

762. වහන්ස! ශ්‍රෝතසුන් අවුරන සෙයක් (වේල්ලක්) කරවූ, තොපගේ මනොමය ශ්‍රෝතස රුකක් මෙන් (තොප) ලාහෙලා නොසිඳිවා (නොසෙලවා:)

763. මෙසේ හටගත් තිය ඇත්තා වූ මේතෙරින් (සසරින්) එතෙර (නිවන) සොයන්නා වූ මට ආරක්ෂක වූ සෘෂිසමූහයා විසින් සෙවුනා ලද, ප්‍රඥා නැමැති ආයුධ ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ,

764. මෞනවට කරනලද ශුද්ධ වූ ධර්මාරමය වූ දැස් වූ සෞඛ්‍යයක් දුන්හ, (දිගෙහි) පාළි යන්නා වූ මට 'සහමක් බව'යි ද වදාළහ.

765. සිවටත් පහයට නැඟැ ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කෙළෙම්. සතකායයෙහි ඇලුණු යම් ඒ ප්‍රජාවක් පෙර (අඤ්ඤ බැවින් සාරතියෙන්) සිතුයෙම් නම්,

766. (ඒ මම) වැළිදු යම් කලෙකැ නැවට නැගෙන මහ දුවුයෙම් නම්, එකල්හි ආත්මයෙහි නොසිට උත්තරාමට වූ තීරීය දිටිමි.

767. කෙලෙශ ශල්‍යය සන්තානයෙහි නැගුණේ යැ, භවතෘෂ්ණාව විසින් පහළ කරනලද්දේ යැ, මොවුන්ගේ නොපැවැත්ම පිණිස උතුම් මග (ශාස්තෘන් වහන්සේ) දෙසූහ.

768. කෙලෙශවිශදෙශයන් සිදුනා සමීඥ තෙම දිගුකලක් අනුශය වැ පැවැති; බොහෝ කලක් සන්තානාරූඪ වැ සිටී, මාගේ (අභිධ්‍යා-කායග්‍රන්ථාදි) ග්‍රන්ථය පහ කෙළේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් තෙලකානි ස්ථවිරයන් වහන්සේ ...

තෙලකානි ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 4

769. පස්ස චිත්තකතං[1] කිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං,
අට්ඨුරං බහුසඞ්කප්පං යස්ස නත්ථි ධ්‍රුවං ඨිති.

770. පස්ස චිත්තකතං[1] රූපං මණිනා කුණ්ඩලේන ච,
අට්ඨිං තචේන[2] ඔනද්ධං සහ වත්ථේහි සොභති.

771. අලත්තකකතා පාදා මුඛං චුණ්ණකමක්ඛිතං,
අලං බාලස්ස මෝහාය නෝ ච පාරගවේසිනෝ.

772. අට්ඨපදකතා[3] කේසා නේත්තා අඤ්ජනමක්ඛිතා,
අලං බාලස්ස මෝහාය නෝ ච පාරගවේසිනෝ.

773. අඤ්ඤතීව නවා චිත්තා පූතිකායෝ අලඞ්කතෝ,
අලං බාලස්ස මෝහාය නෝ ච පාරගවේසිනෝ.

774. ඔදහි මිගවෝ පාසං නාසදා වාගුරං[4] මිගෝ,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡිම්හ කන්දනෙත්ත මිගබන්ධකේ.

775. ජිත්වාහං පාසෝ[5] මිගවස්ස නාසදා වාගුරං[4] මිගෝ,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡිම්හ සෝවණ්ණේත මිගලුද්දකේ.

776. පස්සාමි ලෝකේ සධනේ මනුස්සේ
ලද්ධාන චිත්තං න දදන්ති මෝහා,
ලුද්ධා[6] ධනං සන්නිචයං කරෝනති
භියෝය්‍යා ව කාමේ අභිපත්ථයන්ති.

777 රාජා පසය්හ පථවිං විජේත්වා
සසාගරන්තං මහිමාවසන්තා,
ඔරං සමුද්දස්ස අතිත්තරූපෝ
පාරං සමුද්දස්ස'පි පත්ථයේථ.

778 රාජා ච අඤ්ඤේ ච බහූ මනුස්සා
අවිත්තතණ්හා මරණං උපේනති,
ඌනංව ඝත්වාන ජහන්ති දේහං
කාමේහි ලෝකම්හි න හත්ථි කිඤ්චි.

779. කන්දන්ති නං ඤාති පකිරිය කේසේ
අහෝ වතා නෝ අමරාති චාහු,
වත්ථේන නං පාරුතං නීහරිත්වා
චිතං සමෝධාය තතෝ ඩහන්ති.

780. සෝ ඩය්හති සූලේහි තුජ්ජමානෝ
එකේන වත්ථේන පහාය භෝගේ,
න මියමානස්ස භවන්ති තාණා
ඤාති ච මිත්තා අථවා සහායා.

781. දායාදකා තස්ස ධනං හරන්ති
සතෙත්තා පන ගච්ඡති යේන කම්මං,
න මියමානං ධනමේවනේති කිඤ්චි
පුත්තා ච දාරා ච ධනං ච රට්ඨං.

---

1. චිත්තිකතං - සීමු. 1, 2 ප. 2. අට්ඨිතචේන - PTS.
3. අට්ඨපදකතා - ස්‍යා, PTS. අට්ඨපදකතා - ප. 4. වාඤ්ඤරං - ස්‍යා, PTS.
5. ජිත්වාහපාසෝ - ස්‍යා PTS. 6. ලද්ධා - ස්‍යා.

20. 1 4

769. යම් ශරීරයක්හුගේ ධ්‍රැව (නිත්‍ය) සිතිභාවයක් නැද්ද, වණ වූ ඇටසැකිල්ල මිසින් හුවනලද්ද වූ, ගිලන් වූ, බාල ජනයන් මිසින් නොයෙක් අයුරින් සංකල්පනය කවයුතු වූ, විසිතුරු කරනලද්ද වූ ඒ සිරුර බලව.

770. සමින් වෙළනලද (තුන්සියක්) ඇට ඇති, මිණියෙනුදු කෙඩෙ-ලිනු ද විසිතුරු කරනලද රූපය බලව, වසනු සහිත වූ මෑ හෙයි.

771. ලාරසින් රදනාලද පාදයෝ, සුවඳ සුන්නෙන් තවරණලද මුව, බාලයා ගේ සමේමාහයට පමණෑ, පාරඟවෙඔහු ගේ මෝහයට නොද පවණී.

772. කියඹුවැල් ද අදුන් ඇඳි නෙත් ද බාලයාගේ මෝහයට පමණෑ, පාරඟවෙඔහු ගේ මෝහයට නොද පවණී.

773. සිතියම් කළ අළුත් අදුන් කොපුවක් මෙන් සරසනලද කුණුකය බාලයාගේ මෝහයට පමණෑ, පාරඟවෙඔහුගේ මෝහයට නොද පවණී.

774. මුවවැදි තෙම මලපුඩුව දමාලී යෑ, මුවා පාශය නොපැහැසී (නොගැටී) යෑ, මුවවැද්ද හඬද්දී (ඇපි) ගොදුරු කෑ යම්හ

775. මුවවැද්දාගේ මලපුඩුව සිදුණේ යෑ, මුවා පාශය නොපැහැසි යෑ, මුවවැද්ද සොවිද්දී (ඇපි) ගොදුරු කෑ යම්හ.

776. ලෝකයෙහි ධනවත් මිනිසුන් දක්මි, ඔහු ධනය ලැබෑ මෝහ හේතුවින් නොදෙත්, ලුබ්ධයෝ ධනය රැස් කෙරෙත්, මතුයෙහි බෙහෙවින් මෑ කාමයන් ප්‍රාර්ථනා කෙරෙත්.

777. රජ තෙම බලාත්කාරයෙන් පාපිමය දිනාගෙන සයුරු හිමි කොට ඇති පොළොවෑ රජය කරන්නේ මුහුදින් මෙතෙරට නොතිත් සැහෑවි ඇතියා වෑ මුහුදින් එතෙර ද ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ සි

778. රජ තෙමේ ද අනිත් බොහෝ මිනිස්සු ද නොපහවූ තෘෂ්ණා ඇති වෑ මරණයට පැමිණෙත්, නුපුන් මනදෙල මෑ ඇති වෑ සිරුර හැරදමත්, ලෝකයෙහි කාම හේතුවින් තෘප්තියක් නැත්මෑ සි.

779. ඥාතීහු කෙහෙමලු මිසුරුවාගෙන ඔහු ගැන හඬත්, 'අහෝ එකත්නෙත් අප නැයෝ අමර වෙත්ව'සි ද කියත්, ඉක්බිති කඹින් පොරෝනාලද ඔහු ගෙන ගොස් සෑය නඹා දමත්.

780. හෙතෙම හොඟයත් හැරැ එක්වතිත් යුතු මෑ හුලින් පෙළනු ලැබෙමින් දුවෙයි, මැරෙන්නහුට ඥාතීහු ද මිත්‍රයෝ ද නොහොත් සහායකයෝ ද ආරක්ෂක නොවෙත්.

781 දායාදයෝ ඔහුගේ ධනය ගෙන යෙත්. සත්ත්ව තෙම කම්ඵල-රූපවෑ ගේ, අඹුදරුවෝ යෑ ධනය යෑ රට යෑ යන කිසිවක් මැරෙන්නහු අනුවෑ නොඒ.

782. න දීඝමායුං ලභතෙ ධනෙන
න වා'පි චිත්තෙන ජරං විහන්ති,
අපං හි තං[1] ජීවිතමාහු ධීරා
අසඤ්ඤතං විපරිණාමධම්මං.

783. අඛ්‍යා දළිද්දා ච ඵුසන්ති ඵස්සං
බාලෝ ච ධීරෝ ච තථෙව ඵුට්ඨෝ,
බාලෝ හි බාල්‍යා වධිතෝ'ව සෙති
ධීරෝ ච නෙෝ වෙධති ඵස්සඵුට්ඨෝ.

784. තස්මා හි පණ්ඩිච්ච'ව ධනෙන සෙය්‍යා[2]
යාය වෝසානමධිගච්ඡති,
අබ්‍යාසිතත්තා[3] හි භවාභවෙසු,
පාපානි කම්මානි කරෝති[4] මෝහා.

785. උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලෝකං
සංසාරමාපජ්ජ පරම්පරාය,
තස්සප්පඤ්ඤා අභිසද්දහන්තා
උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලෝකං.

786. වෙරෝ යථා සන්ධිමුඛෙ ගහිතෝ
සකම්මුනා හඤ්ඤති පාපධම්මා,
එවං පජා පච්ච[5] පරම්හි ලෝකෙ
සකම්මුනා හඤ්ඤති පාපධම්මා.[6]

787. කාමා හි චිත්‍රා මධුරා මනොරමා
විරූපරූපෙන මථෙන්ති චිත්තං,
ආදීනවං කාමගුණෙසු දිස්වා
තස්මා අහං පබ්බජිතොම්හි රාජ.

788 දුම්පඵලානීව පතන්ති මාණවා
දහරා ච වුද්ධා ච සරීරභෙදා,
එතම්පි දිස්වා පබ්බජිතොම්හි රාජ
අපණ්ණකං සාමඤ්ඤමෙව සෙය්‍යා.

789. සද්ධායාහං පබ්බජිතෝ උපෙතෝ ජිනසාසනෙ,
අවඤ්ඣා මය්හං පබ්බජ්ජා අනණො භුඤ්ජාමි භොජනං.

790. කාමෙ ආදීනතෝ දිස්වා ජාතරූපානි සත්ථතෝ,
ගබ්භවොක්කන්තිතෝ දුක්ඛං නිරයෙසු මහබ්භයං.

791. එතමාදීනවං ඤත්වා සංවෙගං අලභිං තදා,
සෝ'හං විද්ධා තදා සන්තෝ සම්පත්තෝ ආසවක්ඛයං.

792. පරිච්ඡින්නා මය සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං
ඔහිතෝ ගරුකෝ භාරෝ භවනෙත්ති සමූහතා.

793. යස්සත්ථාය පබ්බජිතෝ අගාරස්මානගාරියං
සෝ මෙ අත්ථෝ අනුප්පත්තෝ සබ්බසංයොජනක්ඛයෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා රට්ඨපාලෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

රට්ඨපාලත්ථෙරගාථා.

---

1. අපඤ්ඤි තං - ක්‍යා, PTS 2. සෙය්‍යෝ - PTS.
3. අබ්‍යොසිතත්තා - ක්‍යා, PTS. 4. කරොහි - PTS.
5. පෙච්ච - සීමු. 1, 2. PTS. 6. පාපධම්මා - PTS

782. ඔබ හේතුවෙන් දිඩීඋඹු නොෙ ලැබෙයි. මෙහිග හේතුවෙන් ජරාව නොෙ නැසෙයි, 'ජීවිතය අල්ප යෑ, අශාශ්වත යෑ, විපරිණාම සහිතව ඇත්තේ යැ'යි ප්‍රාඥයෝ කියූ මෑ යි.

783. ධනවත්තු ද දිළින්දෝ ද පහස පහසින් (සපඤ්ඤ ලැබෙත්,) නුවණ මඳ වූයේ ද නුවණැත්තේ ද එසේ මෑ පැහැසුණේ (සපඤ්ඤ ලද්දේ) වෙයි, බාල තෙම බාල බැවින් පෙළෙණේ මෑ හෙෙ වී. පහසින් පැහැසුණු නුවණැත්තේ මෑ නොෙ සැලේ.

784. එහෙයින් මෑ යමෙකින් මේලොවෑ කෙළවරට යේ නම් ඒ ප්‍රඥව මෑ ධනයට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ යෑ, නිඝණවට නොෙ පැමිණියේ කුදුමහ භවයන්හි මෝහ හේතුවෙන් පව්කම් කෙරේ.

785. පුනපුනෙ සසරට පැමිණ ගැබටත් පරලොවටත් එළැඹෙයි, ඔහුගේ පාපක්‍රියා හදහන මඳනුවණැත්තේ ද ගැබටත් පරලොවටත් එළැඹේ.

786. ලාමකගති ඇති නොෙ තෙම සඤ්ඤමුඛයෙහි (උමංබිදුමෙහි) දී බැඳ ගන්නොලද්දේ සියකැමින් යම්සේ පෙළහුලැබේ ද එසේ මෑ පාපධර්මී ඇති ප්‍රජාව පරලොවට පැමිණ සිය කර්මය විසින් පෙළහුලබ.

787. නරපතිය, යම්හෙයෙකින් කාමයෝ විසිතුරු ද මිහිරි ද මනරම් ද විවිධරූප සහිතවයෙන් සිත් අලලන් ද, එහෙයින් මෑ මම කාම-ගුණයෙහි ආදීනව දැකැ පැවිදි වූයෙමි.

788. තරුණ වූ ද මහලු වූ ද මිනිස්සු ශරීරභෙද හෙයින් දැම්එලයන් (ඟස්ගෙඩි) මෙන් ඇද වැටෙත්, මහරජ තෙල කරුණ ද දැකැ පැවිදි වීමි, නිවැරැදි ශ්‍රමණභාවය මෑ උත්තරීතර යි.

789. මම සැදුහැයෙන් පැවිදි වීමි, ශාස්තෘශාසනයෙහි පිළිවෙතට එළැඹියෙමි, මා ගේ පැවිද්ද නොෙ වද යෑ, ණය නැත්තෙම් අහර වළඳමි.

790. කාමයන් ඇවිළගත්තවුන් ලෙසින්, සඞ්ඝීවිකාතීන් ආයුධයන් ලෙසින් දැකැ ගර්භාවක්‍රාන්තියෙහි පටන් දුක් යෑ, නිරයෙහි මහත් භය යෑ යන,

791. තෙල ආදීනව දැනැ එදා සංවේගය ලදිමි, මම එදා (ගිහිකල්හි රාගාදිශල්‍යයෙන්) විදුනාලද්දෙම් මෑ ආස්‍රවක්ෂයට පැමිණියෙමි.

782. මා විසින් ශාක්‍යෘෂීන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන්ගේ අවවාදය කරහලදි, ගුරුබර බහා තබනලද්දේ යෑ, තෘෂ්ණාව උදුරනලදු.

793. යම් අර්ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙම් ද සියලු සංයෝජනයන් ක්ෂය කිරීම වූ ඒ අර්ථය මා විසින් ලබනලද්දේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහයි.

රට්ඨපාල ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 5

794. රූපං දිස්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං[1] මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොසාය[2] තිට්ඨති.

795. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා රූපසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවම්චිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

796. සද්දං සුත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොසාය[2] තිට්ඨති.

797. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා සද්දසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවම්චිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

798. ගන්ධං ඝත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොසාය[2] තිට්ඨති.

799. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා ගන්ධසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවම්චිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

800. රසං හොත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොසාය[2] තිට්ඨති.

801. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා රසසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවම්චිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

802. ඵස්සං ඵුස්ස සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසි කරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොසාය[2] තිට්ඨති.

803. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා ඵස්සසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවම්චිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

804. ධම්මං ඤත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසිකරොතො,
සාරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච අජ්ඣොසාය[2] තිට්ඨති.

805. තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා ධම්මසම්භවා,
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච චිත්තමස්සූපහඤ්ඤති,
එවම්චිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං[3] වුච්චති.

806. න සො රජ්ජති රූපෙසු රූපං දිස්වා පතිස්සතො,
විරත්තචිත්තො වෙදෙති තං ච නාජ්ඣොසාය[4] තිට්ඨති.

807. යථාස්ස පස්සතො රූපං සෙවතො චා'පි වෙදනං,
ඛීයති නොපචීයති එවං සො චරති සතො,
එවං අපචිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං[3] වුච්චති.

---

1. පියනිමිත්තං - PTS, සී. 2. අජ්ඣොස - සී, PTS 3. නිබ්බාන - ප. PTS
4. නාජ්ඣොස - සී, PTS.

20. 1. 5

794. රූපය දැකැ ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ (එය) විඳී, යළි එහි වැදගෙන සිටී.

795. ඔහු ගේ නොයෙක් වේදනාවෝ රූපයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්. අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුට නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

796. ශබ්දය අසා ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැදගෙන සිටී.

797. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ශබ්දාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුට නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

798. ගන්ධාඝ්‍රාණය කොට ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැදගෙන සිටී.

799, ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ගන්ධාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහු ගේ නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

800. රසය අනුභව කොට ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැදගෙන සිටී.

801. ඔහු ගේ නොයෙක් වේදනාවෝ රසාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ. මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුගේ නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

802. ඵස්සය විඳ ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුලා වෙයි, රාග සිත ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැදගෙන සිටී.

803. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ඵස්සාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුගේ නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

804. ධම්මාරම්මණය දැනැ ශුභ නිමිති මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහි මුලා වෙයි, රාග සිත් ඇත්තේ එය විඳී, යළි එහි වැදගෙන සිටී.

805. ඔහුගේ නොයෙක් වේදනාවෝ ධම්මාරම්මණයෙන් හටගත්තාහු වැඩෙත්, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් විසින් ඔහුගේ සිත පෙළනුලැබේ, මෙසේ දුක් රැස් කරන්නහුට නිවන දුර යැ යි කියනුලැබේ.

806. යමෙක් රූ අරමුණ දැකැ එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම රූපයෙහි නොඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදගෙන නොසිටී.

807. යම්සේ රූපය දක්නා වූ ද (එය අරමුණු කොට උපන්) වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්ෂය වේ ද රැස් නොවේ ද හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

808. න සෝ රජ්ජති සද්දේසු සද්දං සුත්වා පතිස්සතෝ,
විරත්තචිත්තෝ වේදේති තං ච නාභිජ්ඣාසා[1] තිට්ඨති.

809. යථාස්ස සුණතෝ සද්දං සෙවතෝ වා'පි වේදනා,
ඛීයති නොපචීයති එවං සෝ චරති සතෝ,
එවං අපචිනතෝ දුක්ඛං සන්තිකේ නිබ්බානං[2] වුච්චති.

810. න සෝ රජ්ජති ගන්ධේසු ගන්ධං ඝත්වා පතිස්සතෝ,
විරත්තචිත්තෝ වේදේති තං ච නාභිජ්ඣාසා[1] තිට්ඨතී'ති.

811. යථාස්ස ඝායතෝ ගන්ධං සෙවතෝ වා'පි වේදනා,
ඛීයති නොපචීයති එවං සෝ චරති සතෝ,
එවං අපචිනතෝ දුක්ඛං සන්තිකේ නිබ්බානං[2] වුච්චති.

812. න සෝ රජ්ජති රසේසු රසං හත්වා[3] පතිස්සතෝ,
විරත්තචිත්තෝ වේදේති තං ච නාභිජ්ඣාසා[1] තිට්ඨති.

813. යථාස්ස සායතෝ රසං සෙවතෝ වා'පි වේදනා,
ඛීයති නොපචීයති එවං සෝ චරති සතෝ,
එවං අපචිනතෝ දුක්ඛං සන්තිකේ නිබ්බානං[2] වුච්චති.

814. න සෝ රජ්ජති ඵස්සේසු ඵස්සං ඵුස්ස පතිස්සතෝ,
විරත්තචිත්තෝ වේදේති තං ච නාභිජ්ඣාසා[1] තිට්ඨති.

815. යථාස්ස ඵුසතෝ ඵස්සං සෙවතෝ වා'පි වේදනා,
ඛීයති නොපචීයති එවං සෝ චරති සතී,
එවං අපචිනතෝ දුක්ඛං සන්තිකේ නිබ්බානං[2] වුච්චති.

816. න සෝ රජ්ජති ධම්මේසු ධම්මං ඤත්වා පතිස්සතෝ,
විරත්තචිත්තෝ වේදේති තං ච නාභිජ්ඣාසා තිට්ඨති.

817. යථාස්ස විජානතෝ ධම්මං සෙවතෝ වා'පි වේදනා,
ඛීයති නොපචීයති එවං සෝ චරති සතෝ,
එවං අපචිනතෝ දුක්ඛං සන්තිකේ නිබ්බානං[2] වුච්චතී'ති.

ඉදං සුදං ආයස්මා මාලුක්‍යපුත්තෝ ථේරෝ ගාථායෝ
අභාසිත්ථා'ති.

මාලුක්‍යපුත්තත්ථේරගාථා.

1. තාභිජ්ඣාසා - සබ්බත්ථ, PTS. 2. නිබ්බාන - ම. PTS, 3. හුත්වා - සී1, 2.

808. යමෙක් ශබ්දය අසා එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම ශබ්දයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදුගෙන නො සිටී.

809. යම්සේ ශබ්දය ශ්‍රවණය කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

810. යමෙක් ගන්ධාඝ්‍රාණය කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම ගන්ධාරම්මණයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණුරස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදුගෙන නො සිටී.

811. යම්සේ ගන්ධාඝ්‍රාණය කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ. මෙසේ දුක් පහ කරන්නහු ගේ නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

812. යමෙක් රසානුභවය කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම රසයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදුගෙන නො සිටී.

813 යම්සේ රසාස්වාදය කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ, මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

814. යමෙක් පහස විඳ එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම ස්පර්ශාලම්බනයෙහි නො ඇලෙයි, විරාග සිත් ඇත්තේ අරමුණුරස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදුගෙන නො සිටී.

815. යම්සේ පහස විඳුනා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්ෂය වේ ~ ම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ, මෙසේ දුඃ පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ.

816. යමෙක් දහම්අරමුණ පසක් කොට එහි සිහි ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙම දහම්අරමුණෙහි නො ඇලෙයි, විරාගසිත් ඇත්තේ අරමුණු රස විඳී, එතෙකුදු වුවත් එහි වැදුගෙන නො සිටී.

817. යම්සේ දහම්අරමුණ පසක් කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ කෙලෙස් ක්ෂය වේ නම් රැස් නො වේ නම්, හෙතෙම එසේ සිහි ඇති වැ වෙසේ. මෙසේ දුක් පහ කරන්නහුට නිවන ළඟ යැ යි කියනුලැබේ යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් මාලුඛ්‍යපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ යි.

මාලුඛ්‍යපුත්‍ර සථවිරගාථා යි.

20. 1. 6

818. පරිපුණ්ණකායෝ සුරුචි සුජාතෝ චාරුදස්සනෝ,
සුවණ්ණවණ්ණොසි භගවා සුසුක්කදාඨෝ[1] විරියවා.

819. නරස්ස හි සුජාතස්ස යෙ භවන්ති වියඤ්ජනා
සබ්බෙ තෙ තව කායස්මිං මහාපුරිසලක්ඛණා.

820. පසන්නනෙත්තෝ සුමුඛෝ බ්‍රහා උජු පතාපවා,
මජ්ඣෙ සමණසඞ්ඝස්ස ආදිච්චෝ'ව විරොචසි.

821. කල්‍යාණදස්සනෝ භික්ඛු කඤ්චනසන්නිභත්තචෝ,
කිං තෙ සමණභාවෙන එවං උත්තමවණ්ණිනෝ.

822. රාජා අරහසි භවිතුං චක්කවත්ති රථෙසභෝ,
චාතුරන්තෝ විජිතාවී ජම්බුසණ්ඩස්ස[2] ඉස්සරෝ.

823. ඛත්තියා හොන්ති රාජානෝ[3] අනුයන්තා භවන්ති තෙ,
රාජාධිරාජා[4] මනුජින්දෙ රජ්ජං කාරෙහි ගොතම.

824. රාජාහමස්මි සෙල (සෙලාති භගවා) ධම්මරාජා අනුත්තරෝ,
ධම්මෙන චක්කං වත්තෙමි චක්කං අප්පතිවත්තියං.

825. සම්බුද්ධෝ පටිජානාසි (ඉති සෙලෝ බ්‍රාහ්මණෝ)
ධම්මරාජා අනුත්තරෝ,
ධම්මෙන චක්කං වත්තෙමි ඉති භාසසි[5] ගොතම.

826. කෝ නු සෙනාපති හොතෝ සාවකෝ සත්ථු අන්වයෝ,[6]
කෝ තෙ මං අනුවත්තෙති ධම්මචක්කං පවත්තිතං.

827. මයා පවත්තිතං චක්කං (සෙලාති භගවා) ධම්මචක්කං අනුත්තරං,
සාරිපුත්තෝ අනුවත්තෙති අනුජාතෝ තථාගතං.

828. අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං භාවෙතබ්බං ච භාවිතං,
පහාතබ්බං පහීනං මෙ තස්මා බුද්ධොස්මි බ්‍රාහ්මණ.

829. විචිකිච්ඡං මයි කඞ්ඛං අධිමුච්චස්සු බ්‍රාහ්මණ,
දුල්ලභං දස්සනං හොති සම්බුද්ධානං අභිණ්හසෝ.

830. යෙසං ඒව දුල්ලභෝ ලෝකෙ පාතුභාවෝ අභිණ්හසෝ,
සෝ'හං බ්‍රාහ්මණ සම්බුද්ධෝ[7] සල්ලකත්තෝ අනුත්තරෝ.

831. බ්‍රහ්මභූතෝ අතිතුලෝ මාරසෙනප්පමද්දනෝ,
සබ්බාමිත්තානං වසෙ කත්වා[8] මොදාමි අකුතොභයෝ.

---

1. සුසුක්කාදාඨෝසි - මජ්ඣං, PTS. 2. ජම්බෙමණ්ඩස්ස - සීමු, 1, 2.
3 ඛත්තියරාජානෝ - PTS 4 රාජාභිරාජා - PTS. 5 භාසථ - සීමු 1, 2
6 සත්ථුරන්වයෝ - PTS. 7 බුද්ධෝ'ස්මි - PTS. 8 වසීකත්වා - PTS.

20. 1. 6

818. පිරිපුන්සිරුරු ඇත්තෙහි, මනා සිරුරුකැලුම් ඇත්තෙහි, අභිජාතයෙහි, රමණී දැකුම් ඇත්තෙහි, රත්වත් වෙහි, භගවත්හි, සුදෝසුදු දත්පෙළ ඇතියෙහි, වියැති ඇත්තෙහි යැ.

819. අභිජාතපුරුෂයන්හුගේ යම් ලක්ෂණ කෙනෙක් වෙත් ද, ඒ සියලු මහාපුරුෂලක්ෂණයෝ ඔබගේ සිරුරෙහි වෙත්.

820. පස්පෑ දිස්නා නෙත් ඇත්තෙහි, මනා මුව ඇතියෙහි, ආරෝහපරිණාහසම්පන්නයෙහි, සාධුගාත්‍ර ඇතියෙහි, ප්‍රතාපවත් වූයෙහි, මහණගණ මැද සූයැයි මෙත් බබළන්නෙහි යැ.

821. කලණදැකුම් ඇතියෙහි, කයුන් පැහැසිවි ඇතියෙහි යැ, මහණ, මෙසේ උත්තමසුචරූප ඇති තොපට ශ්‍රමණභාවයෙන් කිම?

822. මහාරජික වූ සිවිසැවුරු හිම් කොට ඇති පොළොවට අධිපති වූ කල දික් විජය ඇති ජම්බුද්වීපයට ඊශ්වර වූ සක්විතිරජ වන්නට සුදුස්සෙහි යැ.

823. හෝග ඇති ක්ෂත්‍රිය රජවරු තොපගේ අනුගාමිහු වෙත්, ගෞතමය, රාජාධිරාජ වූ මනුජේන්ද්‍රයක් වැ රාජ්‍යය කරව.

බුදුහු:-

824. සේල! මම රජයෙමි. නිරුත්තර වූ ධර්මරාජ වූයෙමි දැහැමින් අණසක පවත්වමි, අණසක (අනෙකකු විසින්) පෙරළිය නොහැක්කෙකි'යි.

සෙල බ්‍රාහ්මණ:-

825. 'නිරුත්තර ධර්මරාජන් වූ සම්බුද්ධයෙමි'යි ප්‍රතිඥ කරව, ගෞතමය, දැහැමින් අණසක පවත්වමි කියව.

826. භවත්හුගේ සෙන්පති කවරෙ යැ? ශ්‍රාවක වූ ශාස්තෘ අනුය ඇති කවරෙක් තොප විසින් පවත්වනලද මේ දහම්සක අනුවර්තනය කෙරේ ද?

බුදුහු:-

827. සේල! මා විසින් පවත්වනලද නිරුත්තර වූ ධර්මචක්‍රය තථාගත අනුජාත වූ ශාරිපුත්‍ර තෙමේ අනුවර්තනය කෙරේ.

828. මා විසින් දනයුතු දැය දන්නාලද යැ, භාවිත කල යුත්ත භාවිත යැ, ප්‍රහාතව්‍යය ප්‍රහීණ යැ, එහෙයින් බමුණ! මම බුද්ධයෙමි,

829. බමුණ, මා කෙරෙහි සැක දුරුකරව, මා හදහව, සම්බුද්ධයන්ගේ එක්වත් දුක්ම දුළුභ වේ.

830. ලෝකයෙහි යම් කෙනකුන්ගේ එක්වත් පහළ වීම ඒකාන්තයෙන් දුළුභ වේ ද, බමුණ! ඒ මම නිරුත්තර ශල්‍යහර්තෘ වූ සම්බුද්ධයෙමි.

831. ත්‍රහම් (ශ්‍රේෂ්ඨ) වූයෙම් නිරුපම් වූයෙම් මරසෙන් මඩනසුලු වූයෙම් සියලු සතුරන් වසඟ කොට කිසිවෙකින් බිය නැත්තෙම් සතුටු වෙමි.

832. ඉදං හොතෝ නිසභමේව යථා භාසති චක්ඛුමා,
සල්ලකත්තෝ[1] මහාවීරෝ සීහෝ'ව නදති වනෙ.

833. බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං මාරසේනප්පමද්දනං,
කෝ දිස්වා නප්පසීදෙය්‍ය අපි කණ්හාභිජාතිකෝ.

834. යෝ මං ඉච්ඡති අනුඵතු යෝ වා නිච්ඡති ගච්ඡතු,
ඉධාහං පබ්බජිස්සාමි වරපඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ.

835. එතං වෙ රුච්චති හොතෝ සම්මාසම්බුද්ධසාසනං,
මයම්පි පබ්බජිස්සාම වරපඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ.

836. බ්‍රාහ්මණා තිසතා ඉමෙ යාවන්තෙත්ථ පඤ්ඣලිකතා,
බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාම භගවා තව සන්තිකෙ.

837. සවාකඛාතං බ්‍රහ්මචරියං (සෙලාති භගවා) සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
යත්ථ අමෝඝා පබ්බජ්ජා අපපමත්තස්ස සික්ඛතෝ.

838. යං තං සරණමාගම්ම ඉතෝ අට්ඨමෙ[2] වයුම්,
සත්තරත්තෙනෙව භගවා දන්තාමහ තව සාසනෙ.

839. තුවං බුද්ධෝ තුවං සත්ථා තුවං මාරාභිභූ මුනි,
තුවං අනුසයෙ ඡෙත්වා තිණ්ණෝ තාරෙසිමං පජං.

840. උපධී තෙ සමතික්කන්තා ආසවා තෙ පදාලිතා,
සීහෝ'ව අනුපාදානෝ පහීනභයභෙරවෝ.

841. භික්ඛවෝ තිසතා ඉමෙ තිට්ඨන්ති පඤ්ඣලිකතා,
පාදෙ වීර පසාරෙහි නාගා වන්දන්තු සත්ථුනෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සෙලෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සෙලත්ථෙරගාථා.

---

1 සල්ලකත්තෝ - සීමු 1, 2.
2 අට්ඨමේ - ම, PTS.

832. භවත්නි! පසැස් ඇත්තේ යම්සේ කියා ද, එසේ මෙය අසවු, (රාගාදි ශල්‍යයන් උදුරන බැවින්) සල්ලකත්ත වූ මහාවීර තෙම වනයෙහි සිංහයකු මෙන් ගජිනා කෙරේ.

833. බ්‍රහ්ම වූ තුලනාතික්‍රාන්ත වූ මරසෙන් මඩනාසුල්ලහු දැකා (තම-පරාජය බැවින්) නීචජාතික වූ කවරෙක් නොා පහදින්නේ ද?

834. යමෙක් කැමැති වේ ද (හෙ) මා අනුව ඒවා, නොහොත්, යමෙක් නොා කැමැති වේ ද (හෙතෙම) යේවා, මම මෙහි උතුම් නුවණැත්තහු වෙත පැවිදි වත්තෙමි.

835. ඉදින් භවත්හට තෙල සම්‍යක් සම්බුද්ධශාසනය රුචි වේ නම්, අපිදු උතුම් නුවණැත්තහු වෙත පැවිදි වම්හ.

836. භාග්‍යවතුන් වහන්ස! මේ තුන්සියක් බ්‍රාහ්මණයෝ ඇදිලි බැන්දාහු බඹසර යදින්, (ඒ අපි) ඔබ වෙත බඹසර රක්නොමු.

බුදුහු:-

837. සේල! යම් සත්‍යනෙකැ අප්‍රමාද වැ ශික්මෙනුවහට පැවිද්ද අමෝඝ (නොසිස්) වේ ද එහි මාගී ඉහමවයස්‍සිය සඞඛ්‍යාත යැ, සාංදෘෂ්ටික යැ, අකාලික සි.

838. ඇසැතියාණෙනි! යම් හෙයෙකින් මින් අටවැනි දිනයෙහි ඔබ සරණයට පැමිණියමෝ ද, එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්ස! සත් රැයින් ඔබ සත්‍යන්හි දැමුණුම්හ.

839. බුදු වූවහු මුඹ යැ, ශාස්තෘ වූවහු මුඹ යැ, මාරාභිභූමුනි වූවහු මුඹ යැ, මුඹ වහන්සේ අනුශය සිදැ පාරගත වූවහු මේ ප්‍රජාව තරණය කරවූහු යැ.

840. ඔබ විසින් උපධිහු ඉක්මවනලදහ, ඔබ විසින් ආස්‍රවයෝ විදරණය කරනලදහ, උපාදාන රහිත වූවහු, සිංහයකු මෙන් පහ වූ භය හෙරව ඇත්තහු යැ.

841. මේ තුන්සියක් භික්ෂූහු ඇදිලි බැඳගෙන සිටිත්. වීරයන් වහන්ස, පා සඟල දිගු කළ මැනවැ. පුරුෂනාගයෝ ශාස්තෘහුගේ පා සඟල වඳින්වා! සි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් සේල සථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ සි.

සේල සථවිරගාථා සි.

20. 1. 7

842. යාතං මේ හත්ථිගීවාය සුබ්බිමං වත්ථං පධාරිතං,
සාලිනං ඔදනෙ භුත්තෙ සුචිමංසූපසෙවිනෙ.

843. සොජ්ජ භද්දෙ සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

844. පංසුකූලි සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

845. පිණ්ඩපාති සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

846 තෙච්වරී සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

847. සපදානචාරී සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

848. එකාසනී සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

849. පත්තපිණ්ඩී සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

850. ඛලුපච්ඡාභත්තී සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[2] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

851. ආරඤ්ඤිකෙ සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

852. රුක්ඛමූලිකෙ සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

853. අබ්භොකාසී සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

854. සොසානිකෙ සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

855. යථාසන්ථතිකෙ සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

856. නෙසජ්ජිකෙ සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

857. අපිවෙජ්ජ සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

858. සනතුවෙඨ සාතගිරෙ උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතෙ,
කිංසු තෙ අනුපාදුනෙ පුත්තෙ සොඛ්‍යං භද්දිගෙ.

---

1 උඤ්ඡාපත්තාගතෙ - සීමු 1, 2.

20. 1. 7

842. මා විසින් ඇත්කද නැඟී සැරිසරනලද යෑ, සියුම් වස්ත්‍ර දරන ලද යෑ, මනා මසින් හැනූ හැල්බත් වළඳනලදි.

843. අද (ශීලාදි ගුණ හෙයින්) හද්‍ර වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ පිණ්ඩාහාරයෙහි ඇලුණු උපාදාන රහිත වූ කාළිගොධාපුත්‍ර ඒ භද්දිය තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.

844. පංශුකූලිකාඞ්ග ඇති, ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ පිණ්ඩාහාරයෙහි ඇලුණු උපාදාන රහිත වූ කළිගොධාපුත්‍ර භද්දිය තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.

845. පිණ්ඩපාතිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

846 තෙචීවරිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

847. සපදානචාරිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

848. ඒකාසනිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

849. පත්තපිණ්ඩිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

850. ඛලුපච්ඡාභත්තිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

851. ආරඤ්ඤිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

852. රුක්ඛමූලිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

853. අබ්භොකාසිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

854. සොසානිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

855. යථාසන්ථතිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

856. නෙසජ්ජිකාඞ්ග ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

857. අලොභී වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

858. සන්තුෂ්ට වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

859. පවිවිත්තෙහා සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
කිාගති අනුපාදානො පුත්තෙහා ගොධාය භද්දියො.

860. අසංසට්ඨා සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
කිාගති අනුපාදානො පුත්තෙහා ගොධාය භද්දියො.

861. ආරද්ධවිරියො සාතතිකො උඤ්ඡාපත්තාගතෙ[1] රතො,
කිාගති අනුපාදානො පුත්තෙහා ගොධාය භද්දියො.

862. භික්ඛා සතපලං කංසං සොවණ්ණං සතරාජිකං,
අග්ගහිං මත්තිකාපත්තං ඉදං දුතියාභිසෙවනං.

863. උභෙව මණ්ඩලිපාකාරෙ දලහමට්ටාලකොට්ඨකෙ,
රක්ඛිතෙහා ඛග්ගහත්ථෙහි උත්තතෙ විහරිං පුරෙ.

864. සොජ්ජ හදෙ අනුත්‍රාසී පහීනභයභෙරවො,
කිාගති වනමොගය්හ පුත්තෙහා ගොධාය භද්දියො.

865. සීලක්ඛන්ධෙ පතිට්ඨාය සතිං පඤ්ඤං ච භාවයං,
පාපුණිං අනුපුබ්බෙන සබ්බසංයොජනක්ඛයං'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා භද්දි යො කාළිගොධාය පුත්තෙහා ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භද්දියත්ථෙරගාථා.

20. 1. 8

866. ගච්ඡං වදෙසි සමණාවසීතොමහි
මමං ච බ්‍රූසි සිතමාවසීතොං'ති,
පුච්ඡාමි තං සමණ එතමත්ථං
කථං[2] සිතො තුවං අහමාවසීතොමහි.

867. සීතො අහං අඩ්ඩුලිමාල සබ්බදා
සබ්බෙසු භූතෙසු නිධාය දණ්ඩං,
තුවඤ්ච පාණෙසු අසඤ්ඤතොසි
තස්මා සිතොහං තුවමාවසීතොසි.

868. චිරස්සං වත මෙ මහිතො මහෙසි
මහාවනං සම්මණො පවච්ඡාදි,
සොං'හං චජිස්සාමි සහස්සපාපං
සුණාණ ගාථං තව ධම්මයුත්තං.

869. ඉච්චෙවං වොරො අභිමාවුධං ච
සොබ්භෙ පපාතෙ නරකෙ අබාධාසි,
අවන්දි වොරො සුගතස්ස පාදෙ
තත්ථෙව පබ්බජ්ජමයාචි බුද්ධං.

870. බුද්ධා ච ඛෝ කාරුණිකො මහෙසි
යො සත්ථා ලොකස්ස සදෙවකස්ස,
තමෙහි භික්ඛූ'ති තදා අවොච
එහො'ව තස්ස අහු භික්ඛුභාවො.

871. යො ච පුබ්බෙ පමජ්ජිත්වා පච්ඡා සො නපපමජ්ජති,
සොං'මං ලොකං පභාසෙති අබ්භා මුත්තො'ව චන්දිමා.

1 උඤ්ඡාපත්තාගතෙ - සීමු 1, 2. 2 කඤ්ඨං - PTS.

859. ප්‍රවිවිකත වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

860. අසංසෘෂ්ට වූ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ ...

861. ආරබ්ධවීර්‍ය ඇති ශ්‍රමණධර්මයෙහි නිරත වූ පිණ්ඩාහාරයෙහි ඇලුණු, උපාදාන රහිත වූ ගොධාපුත්‍ර භද්දිය තෙමේ ධ්‍යාන කෙරේ.

862. රහින් නිමැ වූ නොයෙක් කැටයම් ඇති සියක්පල් අඟනා කස්-ලෝතලිය හැරැදමා මැටිපාත්‍රය ගතිමි, මේ දෙවැනි අභිඥෙක යි.

863. උස් වූ මඩුලුපවුරු ඇති තිර වූ අවලු කොටු ඇති පුරයෙහි බඹගවුරින් විසින් රක්නාලද්දෙමි ත්‍රස්ත වැ විසුයෙමි.

864. අද ඒ භද්‍ර වූ ත්‍රස්ත නොවනසුලු වූ පහ වූ හය හෙරව ඇති ගොධාපුත්‍ර භද්දිය තෙමේ වනයෙහි පිවිස ධ්‍යාන කෙරේ.

865. ශීලසකඩයෙහි පිහිටා සමාධියත් ප්‍රඥාවත් වඩනෙම් අනුක්‍රම-යෙන් සියලු සංයෝජනයන් ගේ ක්ෂය භාවයට පැමිණියෙමි යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් කාළිගොධාපුත්‍ර භද්දිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ යි.

භද්දිය ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 8

866. මහණ! යන්නෙහි 'සිවියෙමි'යි කියහි, සිවි මා 'නොසිවියහ' යි ද කියහි, මහණ! මෙකරුණ ඔබ විවාරම්, භවත් කෙසේ සිවියෙ යැ? මම කෙසේ නොසිවියෙමි වේ ද?

867. අඟුල්මල! මම හැම කල්හි සියලු සතුන් කෙරෙහි දණ්ඩනය හැරපියා සිවියෙමි, තෝ වනාහි ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයම රහිත වෙහි, එහෙයින් මම සිවියෙමි, තෝ නොසිවියෙහි.

868. පූජිත වූ මහර්ෂි වූ ශ්‍රමණ තෙම කලෙකින් මට භික්ත පිණිස මහවනයට එළඹියේ යැ, මම ඔබගේ ධර්‍යුක්ත වූ ගාථාව අසා දහසක් පව් හැරැදමන්නෙමි.

869. මෙසේ කියා අඟුල්මල් සොර අසිපත ද සෙසු අවි ද හෙළෙහි ප්‍රපාතයෙහි, පොළෝ විවරයෙහි දැමී යැ, සොරා බුදුන් ගේ පාසඟළු වැන්දේ යැ, එතැන්හි මැ බුදුන් ගෙන් පැවිද්ද අයැදී.

870. එක්තිති යම් කෙනෙක් දෙවියන් සහිත සත්ත්වලෝකයාට කාරුණික වෙත් ද, මහර්ෂි වෙත් ද ඒ බුදුහු 'එව මහණැ' යි එදා ඔහුට වදාළහ. එ මැ ඔහු ගේ භික්ෂුභාවය වී.

871. යමෙක් පළමු ප්‍රමාදයට පැමිණ පසුව අප්‍රමාද වේ ද හෙතෙම වලාගෙන් මුත් නිසයුරු සෙයින් මේලොව බබුළුවයි.

872. යස්ස පාපං කතං කම්මං කුසලේන පිථීයති,[1]
සෝ'මං ලෝකං පභාසේති අබ්භා මුත්තෝ'ව චන්දිමා.

873. යෝ හවේ දහරෝ භික්ඛු යුඤ්ජති බුද්ධසාසනේ,
සෝ'මං ලෝකං පභාසේති අබ්භා මුත්තෝ'ව චන්දිමා.

874. දිසා'පි[2] මේ ධම්මකථං සුණන්තු
දිසා'පි මේ යුඤ්ජන්තු බුද්ධසාසනේ,
දිසා'පි[2] මේ තේ මනුජේ[3] භජන්තු
යේ ධම්මමේවාදපෙනති[4] සන්තා.

875. දිසා හි මේ ඛන්තිවාදානං අව්රෝධපසංසිනං,
සුණන්තු ධම්මං කාලේන තඤ්ච අනුවිධීයන්තු.

876. න හි ජාතු සෝ මම්ං හිංසේ අඤ්ඤං වා පන කිඤ්චනං,
පපුය්‍ය පරමං සන්තිං රක්ඛිතා තසථාවරේ.

877. උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා උජුකාරා නමයන්ති තේජනං,
දාරුං නමයන්ති තච්ඡකා අත්තානං දමයන්ති පණ්ඩිතා.

878. දණ්ඩෙනෙකේ දමයන්ති අඞ්කුසේහි කසාහි ච
අදණ්ඩේන අසත්ථේන අහං දන්තෝමහි තාදිනා.

879 අහිංසකෝ'ති මේ නාමං හිංසකස්ස පුරේ සතෝ,
අජ්ජාහං සච්චනාමෝමහි න නං හිංසාමි කිඤ්චනං.

880. චොරෝ අහං පුරේ ආසිං අඞ්ගුලිමාලෝ'ති විස්සුතෝ,
වුය්හමානෝ මහෝඝේන බුද්ධං සරණමාගමං.

881. ලොහිතපාණී[5] පුරේ ආසිං අඞ්ගුලිමාලෝ'ති විස්සුතෝ,
සරණාගමනං පස්ස භවනෙත්ති සමූහතා.

882. තාදිසං කම්මං කත්වාන බහුං දුග්ගතිගාමිනං
දිට්ඨේවා කම්මවිපාකේන අනණෝ භුඤ්ජාමි භොජනං.

883. පමාදමනුයුඤ්ජන්ති බාලා දුම්මේධිනෝ ජනා.
අප්පමාදං ච මේධාවී ධනං සෙට්ඨං'ව රක්ඛති.

884. මා පමාදමනුයුඤ්ජේථ මා කාමරතිසන්ථවං,
අප්පමත්තෝ හි ඣායන්තෝ පප්පොති පරමං සුඛං.

885. සවාගතං සාපගතං නෙතං දුම්මන්ති තං මම,
සංවිභත්තෙසු[6] ධම්මේසු යං සෙට්ඨං තදුපාගමං.

---

1 පිථියති - ප. 2 දිසාසි - PTS, 3 මඤ්ඤේ - PTS.
4 ධම්මමේවාදපයන්ති-ප, PTS 5. ලොහිතපාණී - PTS 6. සවිභත්තෙසු-සී.1,2

872. යමකු විසින් කරනලද පව්කම් කුශලයෙන් වසනුලැබේ ද හෙතෙම වලායෙන් මුත් නිසසුරු සෙයින් මෙලොව බබුළුවයි.

873. යම් තරුණ මහණෙක් ත්‍රිවිධශික්ෂායෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත වේ ද හෙතෙම එකාන්තයෙන් වලායෙන් මුත් නිසසුරු සෙයින් මෙලොව බබුළුවයි.

874. මා ගේ සතුරෝ ද (මා ඇසූ)ධර්මකථාව අසත්වා! මාගේ සතුරෝ ද බුද්ධශාසනයෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත වෙත්වා! (යෙදෙත්වා) යම් සත්පුරුෂ කෙනෙක් ධර්මය මැ ගත්වත් ද මා ගේ සතුරෝ ද එබදු මිනිසුන් භජනය කෙරෙත්වා!

875. මා ගේ සතුරෝ ක්ෂාන්තිවාදීන්ගේ මෛත්‍රිය පසස්නවුන් ගේ ධර්මය සුදුසු කල්හි අසත්වා! එ ද අනුගමනය කෙරෙත්වා!

876. ඒ මාගේ සතුරා කිසි කලෙකැ මා නො මැ නසත්තේ යැ, අන් කිසිවකු හෝ නො නසත්තේ යැ, (හෙතෙම) පරම ශාන්තියට පැමිණ තැතිගත්නවුන් (පුහුදුන්) හා ස්ථාවරයන් (රහතුන්) රක්තේ ය.

877. දියාලුවෝ (කැමැති තැනට) දියගෙන යෙති, හිවඩුවෝ හී යෑපුල කෙරෙති, දැවවඩුවෝ දැව නමති, නුවණැතියෝ ආත්මය දමනය කෙරෙත්.

878. ඇතැම් කෙනෙක් කැවිරිකුදු අකුස්සෙනුදු කසයෙනුදු දමනය කරත්, මම කැවිරි නැති අවි නැති තාදිහු (බුදුන්) විසින් දමනය කරනලද්දෙම් වෙමි.

879. හිංසක වූ මට පෙර 'අහිංසක' යැ යි නමෙක් වී ය, අද මම නිබොරු නම් ඇත්තෙමි, කිසිවකු නො නසමි.

880. පෙර මම 'අඞ්ගුලිමාල'යි ප්‍රසිඩ වූ සොර වීමි, (කාමාදි) මහොඝය විසින් පා කොට ගෙන යන ලද්දෙම් බුදුන් සරණගියෙමි.

881. පෙර අඟුල්මලැ යි ප්‍රසිඩ වූයෙමි ලෙහෙ වැකුණු අත් ඇත්තෙම් වීමි, සරණාගමන අනුසස් බලව. (මා විසින්) තෘෂ්ණාව උගුළුවන ලදී.

882. දුගතියට යනසුලු එබදු බොහෝ පව්කම් කොට කම්විපාකය විසින් සපගී කරනලද්දෙම් ණය නැති ව සිව්පසය වළඳමි.

883. නුවණ නැති බාලජනයෝ ප්‍රමාදයෙහි පුනපුනා යෙදෙති, නුවණැත්තේ වැළිත් ශ්‍රෙෂ්ඨධනයක් මෙන් අප්‍රමාදය රකී.

884. පමාවෙත් කල් නො ගලවවු, කාමරතිසන්‍ථවය නො ලබවු, අප්‍රමාද වූ ධ්‍යාන කරන පුද්ගල තෙම පරමසුවය ලබයි.

885. මනා ර්මෙකි, නිරපේක්ෂ වූයේ නො වේ, මා විසින් තෙල (පැවිදි-වෙමි යන කරුණ) නපුරු කොට සිතනලද්දේ නො වේ, (සාවද්‍ය අනවද්‍යාදි විසින්) විභාග කරනලද ධර්මයෙහි යමක් ශ්‍රෙෂ්ඨ නම් එ නිවන ට පැමිණියෙමි.

886. සඞ්ගතං ඝාපගතං නෙතං දුම්මන්තිතං මම,
තිණ්ණා විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

887. අරඤ්ඤේ රුක්ඛමූලේ වා පබ්භතේසු ගුහාසු වා,
තත්ථ තත්ථේව අට්ඨාසිං උබ්බිග්ගමනසෝ තදා.

888. සුඛං සයාමි ඣායාමි සුඛං කප්පෙමි ජීවිතං,
අහඤ්ඤපාසෝ මාරස්ස අහෝ සත්ථානුකම්පිතෝ.

889. බ්‍රහ්මජ්ජවෝ පුරේ ආසිං උදිච්චවෝ උහතෝ අහු,[1]
සොජ්ජ පුත්තෝ සුගතස්ස ධම්මරාජස්ස සත්ථුනෝ.

890. චිත්තණ්ඩෝ අනාදූනෝ ගුත්තද්වාරෝ සුසංවුතෝ,
අඤ්ඤාලං වධිත්වාන[2] පත්තෝ මේ ආසවික්ඛයෝ.

891. පරිවිණ්ණං මයා සත්ථු කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතෝ ගරුකෝ භාරෝ භවනෙත්ති සමූහතා'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අඞ්ගුලිමාලෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති

අඞ්ගුලිමාලත්ථේරගාථා.

20. 1. 9

892. පහාය මාතාපිතරෝ භගිනී ඤාතිභාතරෝ,
පඤ්චකාමගුණෙ ඡිත්වා අනුරුද්ධෝ'ව ඛායතු.

893. සමේතෝ නච්චගීතෙහි සම්මතාළපබෝධනෝ,
න තෙන සුද්ධිමජ්ඣගං[3] මාරස්ස විසයෙ රතෝ.

894. එතං ච සමතික්කම්ම රතෝ බුද්ධස්ස සාසනෙ,
සබ්බාසං සමතික්කම්ම අනුරුද්ධෝ'ව ඛායති.

895. රූපා සද්දා රසා ගන්ධා ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
එතෙ ච සමතික්කම්ම අනුරුද්ධෝ'ව ඛායති.

896. පිණ්ඩපාතා පටික්කන්තෝ[4] එකෝ අද්දසියෝ මුනි,
එසති පංසුකූලානි අනුරුද්ධෝ අනාසවෝ.

897. චිවිනී අග්ඝති ඩෝවී රජතී ධාරයී මුනි,
පංසුකූලානි මතිමා අනුරුද්ධෝ අනාසවෝ.

---

1. අහූ - PTS. 2. වම්මෝත්ත - PTS. 3. සුද්ධිමජ්ඣගා - සීමු 1, 2 PTS මජ්ඣං.
4. පිණ්ඩපාතමතික්කන්තෝ - සීමු. 1, 2. ට පිණ්ඩපාතපටික්කන්තෝ - PTS.

886. මනා ඊමෙකි, නිරර්ථක වූයේ නොවේ, මා විසින් තෙල නපුරු කොට සිතනලද්දේ නොවේ, ත්‍රිවිද්‍යව අනුක්‍රමයෙන් ලබනලද යැ, බුදුන් ගේ අනුශාසනය කරනලදි.

887. අරණ්‍යයෙහි හෝ රුක්මූල හෝ පර්වතයෙහි හෝ ගුහායෙහි හෝ ඒ ඒ තැන්හි මැ කලකුළුසින් ඇති වැ එදා සිටියෙමි.

888. සුවසේ හොවිමි, සිටිමි, සුවසේ දිවි ගෙවමි, මිරහු ගේ අත් පයින් බැහැර යෙමි, අයිරි යැ! ශාස්තෘහු විසින් අනුකම්පිතයෙමි.

889. පෙර බ්‍රාහ්මණජාතික වීමි, (මා පිය) දෙපසින් පරිශුද්ධ වීමි, ඒ මම අද සුගත වූ ධර්මරාජන් වූ ශාස්තෘහු ගේ පුත්‍රයෙමි.

890. පහ කළ තෘෂ්ණා ඇතියෙම් උපාදාන රහිතයෙම් ඉදුරන්හි වශය ලද දෙර ඇතියෙම් සුසංවෘත වූයෙම් වෙමි. දුක්මුල් සිදැ මා විසින් ආස්‍රවක්ෂය (නිවන) ලබනලද්දේ ය.

891. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන්ගේ අනුශාසනය කොට නිමවනලදි, ගුරු බර බහා තබනලද්දේ යැ තෘෂ්ණාව උපුරනලද්දී යැ.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අඞ්ගුලිමාල ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ ය.

අඞ්ගුලිමාල ස්ථවිරගාථා ය.

20. 1. 9

892. මෘපියන්, සොහොවුරි නෑ සොහොවුරන් හැරැදමා පස්කම්ගුණ හැරැදමා (යමෙක් ධ්‍යාන කෙරේ නම් හෙතෙම) අනුරුද්ධමුනි මෙන් ධ්‍යාන කෙරේ.

893. නෘත්‍යගීතයෙන් යුක්ත වූයෙම්, කුළුතාළමින් පිබිදෙනසුලු වූයෙම්, කාම්ගුණයෙහි ඇලුණෙම් එයින් ශුද්ධියට නොපැමිණියෙමි.

894. තෙල පස්කම් ගුණය ද ඉක්ම බුදුසසුන්හි ඇලුණේ (කාමාදි) සියලු ඔසයන් මැනැවින් ඉක්ම අනුරුද්ධ මෙන් ධ්‍යාන කෙරේ.

895. රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද, ගන්ධයෝ ද ස්පර්ශයෝ ද, සිත්කලු වූවෝ ය, ඔවුන් ද ඉක්ම (ධ්‍යාන කරත්නේ) අනුරුද්ධ මෙන් ධ්‍යාන කෙරේ.

896. නිරාස්‍රව වූ අනුරුද්ධමුනි තෙම පිණ්ඩපාතයෙන් නැවැත්තේ එකලා වූයේ දෙවැන්නක (තෘෂ්ණාව) නැත්තේ පංශුකූලයන් සොයයි.

897. සම්‍යක්ප්‍රතිපන්න වූ නිරාස්‍රව වූ අනුරුද්ධමුනි තෙම පංශුකූලයන් ගත්තේ ය, දෙවී යැ, රැඳී යැ, දැරී යැ.

898. මහිච්ඡෝ ච අසන්තුට්ඨෝ සංසට්ඨෝ යෝ ච උද්ධතෝ,
තස්ස ධම්මා ඉමේ හොන්ති පාපකා සඞ්කිලෙසිකා.

899. සන්තෝ ච හොති අපිච්ඡෝ සන්තුට්ඨෝ අවිඝාතවා,
පවිවේකාරතෝ විත්තා නිච්චමාරද්ධවීරියෝ.

900. තස්ස ධම්මා ඉමේ හොන්ති කුසලා බොධිපක්ඛිකා,
අනාසවෝ ච සෝ හොති ඉති වුත්තං මහෙසිනා.

901. මේ සඞ්කපපමුඤ්චය සත්ථා ලොකෙ අනුත්තරෝ,
මනොමයෙන කායෙන ඉද්ධියා උපසඞ්කමි.

902. යදා මේ අහු සඞ්කප්පෝ තතෝ උත්තරි දෙසයි,
නිප්පපඤ්චරතෝ බුද්ධෝ නිප්පපඤ්චමදෙසයි.

903. තස්මාහං ධම්මමඤ්ඤාය විහාසිං සාසනෙ රතෝ,
නිස්සෝ විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

904. පඤ්චපඤ්ඤාසවස්සානි යතෝ නෙසජ්ජිකෝ අහං,
පඤ්චවීසතිවස්සානි යතෝ මිද්ධං සමූහතං.

905. නාහු අස්සාසපස්සාසා ඨිතචිත්තස්ස තාදිනෝ,
අනෙජෝ සන්තිමාරබ්භ වයධම්මා පරිනිබ්බුතෝ.

906. අසල්ලීනෙන චිත්තෙන වෙදනං අජ්ඣවාසයි,
පජ්ජොතස්සෙව නිබ්බානං විමොක්ඛා චෙතසෝ අහු.

907. එතෙ පවිජිම්කා දුනි මුනිනෝ එසපඤ්චමා,
නාඤ්ඤෙසු ධම්මා හවිස්සන්ති සම්බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ.

908. නත්ථි දුනි පුනාවාසෙ දෙවකායම්හි[1] ජන්තුනි,
විකප්පෙ ජාතිසංසාරෙ නත්ථි දුනි පුනබ්භවෙ.

909. යස්ස මූලඛණෙනෙ[2] සහස්සධා ලොකෙ සංවිදිතෝ සත්ථුගමකපෙපා,
වසී ඉද්ධිගුණෙ චුතූපපාතෙ කාලෙ පස්සති දෙවතා ස භික්ඛු.[3]

910. අත්තභාරෙ[4] පුරෙ ආසිං දළිද්දෝ කසභාරකෝ,
සමණං පටිපාදෙසිං උපරිට්ඨං යසස්සිනං.

911. සොමහි සක්‍යකුලෙ ජාතෝ අනුරුද්ධෝ'ති මං විදූ,
උපෙතෝ නවවගිතෙහි සම්මතාළපබොධනෝ.

---

1. දෙවකායම්හි - PTS. දෙවකායස්මිං - ප 2. මූලඛණෙන - PTS
3. ඛීණාසවෝ - සීමු 1, 2. 4. අත්තභාරෙ - සීමු. 1, 2.

898. යමෙකුත් මහත් වූ ආශා ඇත්තේත් සතෙකුගෙ රහිත වූයේත් ආකිඤ්ඤවිහාර ඇත්තේත් විසුරුණුසිත් ඇත්තේත් වේ ද, ඔහුට මේ ධර්මයෝ ලාමක වූ සංකෙලෙශිකයෝ වෙත්.

899. (යමෙකුත්) සිහි ඇත්තේත් අලොභ වූයේත් සතුතුෂ්ට වූයේත් සමාහිත වූයේත් පවිවෙකයෙහි ඇලුණේත් තිරතුරු ආරම්භවීර්‍යය ඇත්තේත් වේ ද,

900. ඔහුට මේ ධර්මයෝ බෝධිපාක්ෂික කුශලයෝ වෙත්, හෙතෙම අනාස්‍රවත් වේ යැ යි මහර්ෂිහු විසින් වදරනලදි.

901. ලෝකයෙහි තිරුත්තර වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මා ගේ සංකල්පයන් දැන මනොමය කයින් ශුභ වැ යෘර්ධියෙන් එළඹියහ.

902. යම් කලෙක මට සංකල්පයෙක් වී ද (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ඉන් මතුයෙහි දෙසූහ. ලෝකොත්තරධර්මයෙහි ඇලුණු බුදුන් වහන්සේ ලොකොත්තරධර්මය දෙසූහ.

903. මම උන් වහන්සේ ගේ ධර්මය දැනගෙන ශාසනයෙහි ඇලුණෙම් විසීමි, මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාව ලබනලද යැ, බුදුන්ගේ අවවාදය කරන ලදි.

904 යම් කලෙක පටන් මම නෛෂ්ක්‍රම්‍යික වීම් ද, ඒ මට පස්පනස්වසෙකි. යම් කලෙක පටන් මා විසින් නිදි වරනලද ද ඒ මට පස්විසිවසෙකි.

905. (චතුර්ථධ්‍යානයෙහි) නැවැති සිත් ඇති තාදිහු (බුදුන්) ගේ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයෝ නො වූහ, අනෙජ (තෘෂ්ණා රහිත බැවින් හෝ සමාධි විසින් අකම්පය බැවින්) වූ පසැස් ඇත්තේ නිර්වාණය අරමුණු කොට පිරිනිවියේ ඕ.

906. නො හැකුළුණු සිතින් (මාරණාන්තික) වේදනාව ඉවසී, ප්‍රදීපයාගේ නිවීම සෙයින් චිත්තයාගේ විමෝක්ෂය වී.

997. දැන් මොහු මුනිහු ගේ පශ්චිමක වූ සප්තශීර්ෂකධර්මයෝ ඕ. සම්බුදුන් පිරිනිවි කල්හි (පරිනිර්වාණවිත්ත වෙත්තයෙන්) අන්‍යධර්මයෝ නො වෙති.

908 ජාලිනිය! මෙතැන් පටන් දේවකායයෙහි යළි මා ගේ වාසයෙක් නැත, ජාතිසංසාරය ක්ෂය වූයේ ය, මින් මතු පුනර්භවයෙක් නැති.

909. යම් ක්ෂීණාස්‍රව මහණක්හු විසින් බඹලොව සහිත සහස්‍රප්‍රකාරලොකය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන ලද්දේ ද සෘද්ධිගුණයෙහි ද චුතූපපාතඥානයෙහි ද වශිප්‍රාප්ත වූ ඒ මහණ තෙම එළඹි කල් ඇති කල්හි දෙවියන් දකී.

910. පෙර දිළිඳු වූයෙම් (බැලඟට) ඉදුල් අහර ගෙන යන්නෙම් 'අන්නාහාර (නම්) වීමි. සමිතපාපී (සමණ) වූ කිර්ත්තිමත් වූ 'උපරිෂ්ට නම් පසේ බුදුනට (දන්) පිළිගැන්වීම්.

911. එ මම ශාක්‍යකුලයෙහි උපන්ම්, 'අනුරුද්ධ' යැ යි මා දන්හ නෘත්‍යගීතයෙන් පිරිවරන ලද්දෙම් කුළුතාළමින් පිබිදෙනසුලු වූයෙම්

912. අථද්දසාසිං සම්බුද්ධං සත්ථාරං අකුතෝභයං,
තස්මිං චිත්තං පසාදෙත්වා පබ්බජිං අනගාරියං.

913. පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි යත්ථ මේ වුසිතං පුරේ,
තාවතිංසෙසු දෙවේසු අවසිං සතජාතියා.

914. සත්තක්ඛත්තුං මනුස්සේසු අහං රජ්ජමකාරයිං,
චාතුරන්තා විජිතාවී ජම්බුසණ්ඩස්ස[1] ඉස්සරෝ,
අදණ්ඩේන අසත්ථේන ධම්මේන අනුසාසයිං.

915. ඉතෝ සත්ත තතෝ[2] සත්ත සංසාරානි චතුද්දස,
නිවාසමභිජානිස්සං දෙවලෝකෙ සිතෝ තදා.

916. පඤ්චඞ්ගිකෙ සමාධිමහි සන්තෝ[3] එකොදිභාවිතෙ,
පටිපස්සද්ධිලද්ධම්හි[4] දිබ්බචක්ඛු[5] විසුජ්ඣි මේ.

917. චුතූපපාතං ජානාමි සත්තානං ආගතිං ගතිං,
ඉත්ථභාවඤ්ඤථාභාවං ඛිණෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ සිතෝ.

918. පරිවිණ්ණෝ මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතෝ ගරුකෝ භාරෝ භවනෙත්ති සමූහතා.

919. වජ්ජීනං වෙළුවගාමෙ අහං ජීවිතසඞ්ඛයා,
හෙට්ඨතෝ වෙළුගුම්බස්මිං නිබ්බායිස්සං අනාසවෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා අනුරුද්ධෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

අනුරුද්ධත්ථෙරගාථා.

20. 1. 10

920. සමණස්ස අහු[6] චිත්තං පුපඵිතම්හි [මහාවනෙ,
එකග්ගස්ස නිසින්නස්ස පවිවිත්තස්ස ඣායිනෝ.

921. අඤ්ඤථා ලෝකනාථම්හි තිට්ඨන්තෙ පුරිසුත්තමෙ,
ඉරියං ආසි භික්ඛූනං අඤ්ඤථා දානි දිස්සති.[7]

922. සිතවාතපරිත්තාණං ගිරිකාපිනජ්ඣදනං,
මත්තඤ්ඤියං අහුඤ්ඤිංසු සන්තුට්ඨා ඉතරීතරෙ.

923. පණීතං යදි වා ලූඛං අපථං වා යදි වා බහුං,
යාපනත්ථං අහුඤ්ඤිංසු අගිද්ධා නාගමූවහිතා.

924. ජීවිතානං පරික්ඛාරෙ භෙසජ්ජෙ අථ පච්චයෙ,
න බාළ්හං උස්සුකා ආසුං යථා තෙ ආසවක්ඛයෙ.

---

1. ජම්බුමණ්ඩස්ස - සීමු. 1, 2. 2. ඉතෝ - PTS
3. සන්තෝ - සීමු 1, 2. 4. පටිපස්සද්ධිලද්ධාසේ - සීමු 1, 2.
පටිපස්සද්ධිලද්ධාසේ - PTS. 5. දිබ්බවක්ඛු - PTS.
6. අඤ්ඤ - PTS 7. දිස්සතෙ - PTS.

912. ඉක්බිති නිහීන වූ ශාස්තෘ වූ සම්බුදුන් දිටිමි, උන් වහන්සේ කෙරෙහි සිත පහදවා පැවිද්දට පැමිණියෙමි.

913. පෙර මා විසින් යම් තැනෙක වහනලද ද (ඒ) පුථෝනිවාසය දනිමි. තව්තිසා දෙව්ලොවත් අතුරෙහි සියක්දහි සිටියෙමි.

914. මම සත් ඉඩක් නරෙන්ද්‍ර වූයෙමි රාජ්‍යය කෙළෙමි, සාගරපර්‍යන්ත පෘථිවියට ඊශ්වර වූයෙමි දික්විජය ඇතියෙමි දඹදිවට ඉසුරු වූයෙමි දඩු නැති වැ අවි නැති වැ දහැමින් අනුශාසනා කෙළෙමි.

915. මෙ මිනිස්ලොවින් සැවැ දෙව්ලොව වැ සත්වරෙකැ, එ දෙව්ලොවින් සැවැ මිනිස්ලොවැ සත්වරෙකැ සි භවාන්තර තුදුසෙකැ එද දෙව්ලොව සිටියෙමි පුථෝනිවාසය දනිමි.

916. ශාන්ත වූ එකඟ බවට ගියා වූ චතුර්ධ්‍යාන සමාධිය ඇති කල්හි (කෙලෙසුන්) සන්හිඳීම ඇති කල්හි මාගේ දිව්‍යචක්‍ෂුස විශුද්ධි වී.

917. පඤ්චාඞ්ගික (චතුර්) ධ්‍යානයෙහි සිටියෙමි සත්ත්වයන්ගේ චුතිඋත්පත්ති, ගතාගති, ඉත්ථම්භාවාන්‍යථාභාව දනිමි.

918. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ, බුදුන්ගේ ශාසනය කරනලද යැ, ගුරුබර බහා තබනලද්දේ ය, තෘෂ්ණාව මුලුසුන් කරනලදු.

919. මම ආශ්‍රවක්ෂය හෙයින් වැදුරට 'වෙළුව' නම් ගම්හී හුණලැහැබ යට නිරාස්‍රව වැ පිරිනිවෙන්නෙමි'යි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ'යි.

අනුරුද්ධ ස්ථවිරගාථා යි.

20. 1. 10

920. මහ (හල්) වනය පිපිසිටි කල්හි (එහි) හුන් එකඟ වූ සිත් ඇති ප්‍රඥාවිවේක ඇති ධ්‍යාන කරනසුලු වූ (පාරාසරිය) මහණහට විනතාවෘ (ස්ත්‍රීවිල්ලෙක්) වූ ය.

921. පුරුෂොත්තම වූ ලෝකිමියන් සිවුනා කල්හි භික්ෂූන්ගේ පැවැත්ම අත් අසුරු (වෙනස්) වී යැ. දැන් අත් අසුරින් දක්නාලැබේ.

922. ඉතරීතර ප්‍රත්‍යයෙහි සතුටට වූවාහු ශීතවාතයෙන් රැක්ම හිරිකොප්‍යසථාන වැස්ම පමණක් ප්‍රයෝජන කොට සිවුරු වැලඳූහ.

923. ඉදින් පිණ්ඩි වූ හෝ රළු වූ හෝ මද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ බොදුන් ගිල්ලූ නොවූවාහු නොබැදුණාහු යාපනය පිණිස වැලඳූහ.

924. ඔහු දිවිපැවැත්මට කරුණු වූ බෙහෙත් පසයෙහි ආස්‍රවක්ෂයෙහි කරම් දැඩි උසා ඇතියෝ නොවූහ.

925. අරඤ්ඤෙ රුක්ඛමූලෙසු කන්දරාසු ගුහාසු ච,
විවෙකමනුබ්‍රූහෙන්තා[1] විහංසු[2] තපපරායණා.

926. නීවා නිවිට්ඨා සුහරා මුදූ අත්ථද්ධමානසා,
අබ්‍යාසෙකා අමුඛරා අත්ථචින්තාවසානුගා.

927. තතො පාසාදිකං ආසි ගතං භුත්තං නිසෙවිතං,
සිනිද්ධා තෙලධාරා'ව අහොසි ඉරියාපථො.

928. සබ්බාසවපරික්ඛීණා මහාඛීණා මහාහිතා,
නිබ්බුතා දුනි තෙ ථෙරා පරිත්තා දුනි තාදිසා.

929. කුසලානං ච ධම්මානං පඤ්ඤාය ච පරික්කයා,
සබ්බාකාරවරූපෙතං ලුජ්ජතෙ ජිනසාසනං.

930. පාපකානං ච ධම්මානං කිලෙසානං ච යො උතු,
උපවීතා විවෙකාය යෙ ච සද්ධම්මසෙසකා.

931. තෙ කිලෙසා පවඩ්ඪන්තා ආවිසන්ති බහුං ජනං,
කීළන්ති මඤ්ඤෙ බාලෙහි උම්මත්තෙහි ච රක්ඛසා.

932. කිලෙසෙහාභිභූතා තෙ තෙන තෙන විධාවිතා,
නරා කිලෙසවත්ථූසු සසඞ්ගාමෙව[3] සොසිතෙ.

933. පරිච්චජිත්වා සද්ධම්මං අඤ්ඤදම්ඤෙඤ්ඤහි භණ්ඩරෙ,
දිට්ඨිගතානි අත්තෙන්තා ඉදං සෙය්‍යොති මඤ්ඤරෙ.

934. ධනං ච පුත්තං භරියං ච ඡඩ්ඩයිත්වාන නිග්ගතා,
කටවඤ්ඣිකාහෙතූ[4] අකිච්චානි නිසෙවරෙ.

935. උදරාවදෙහකං භුත්වා සයනාතුත්තානසෙය්‍යකා,
කථා වඩ්ඪන්ති[5] පවිබුද්ධා[6] යා කථා සත්ථුගරහිතා.

936. සබ්බකාරුකසිප්පානි විත්තීකත්වාන[7] සික්ඛරෙ
අවූපසන්තා අජ්ඣත්තං භාමඤ්ඤතෙ'ති අවජ්ඣිති.

937. මත්තිකං තෙලං වුණ්ණං ච උදකාහරණහොජනං,
ගිහීනං උපනාමෙන්ති ආකඞ්ඛන්තා බහුත්තරං.

938. දන්තපොනං කපිට්ඨං ච පුප්ඵං ඛාදනියානි[8] ච,
පිණ්ඩපාතෙ ච සම්පත්තෙ[9] අමෙඛ ආමලකානි ච.

939. හෙඨාපේජ්ජසු යථා වෙජ්ජා සිච්චාකිච්චෙව යථා ගිහී,
ගණිකා'ව විහාසාය ඉස්සරෙ බන්ධනියා යථා.

940. නෙකතිකා වඤ්චනිකා කූටසක්ඛි අපාවුතා,[10]
බහූහි පරිසාපෙහි ආමිසං පරිභුඤ්ජරෙ.

---

1. විවෙකමනුබ්‍රූහන්ත - ප, PTS. 2. විහිංසු - ප, PTS.
3. සයං ගතෙව - PTS. 4 කටවඤ්ඣිකහෙතූපි - PTS. 5. කථං වදෙන්ති - PTS.
6. පබුද්ධා - ප. 7. විත්තීකතාවාන - PTS. 8. පුප්ඵාදනියානි - සීමු. 1, 2
සම්පණ්ණා - සීමු 1, 2. 10 අවංවුතා - PTS.

925. අරණ්‍යයෙහි රුක්මුල්හි කඳුරුවල හා ගුහාවල විවේකය වඩන්නාහු විවේකයෙහි නමන වැ මිසුහ.

926. යටත් පැවැතුම් ඇත්තාහු සසුන්හි වැදගත්තාහු සුහර වූවාහු මොළොක් වූවාහු නොදැඩිසිත් ඇත්තාහු කෙලෙස් වැගිරීම් නැත්තාහු මුඛර නොවූවාහු අවිචිත්තාවශයට ගියාහු යි.

927. එහෙයින් ගමන, බෞදුන, ඇසුර ප්‍රසාදික වී යැ ඉරියදිව තෙල්දහරක් මෙන් සිනිදු වී.

928. සියලු ආස්‍රවයන් ක්ෂය කළා වූ මහත් - ධ්‍යායී වූ මහත් - ශීතයන් වූ ඒ තෙරවරු දැන් පිරිනිවියහ, එබන්දෝ දැන් අල්පයහ.

929. කුශලධර්මයන් හා ප්‍රඥව ගේ අභාව හෙයින් (ආදිකාල්‍යාණතාදි) සියලු ආකාරයෙන් යුක්ත වූ ජිනශාසනය වැනැසේ.

930 පාපධර්මයන්ට ද කෙල්ඝයන්ට ද මේ කාලය යි. යම් කෙනෙක් විවේකයට එළඹියාහු නම් ඔහු ද සද්ධර්මශෙෂක වෙත්. (ප්‍රතිපත්තිය මිස ලොවුතුරු දහම් පල ගන්වන්නට නොසමත් බව කී සේ යි.)

931. ඒ කෙලඝයෝ වැඩෙමින් බොහෝ දෙනාට අවුසිත්(ආමිෂට වෙත්). උමතුවන් සමඟ රකුසන් මෙන් බාලයන් සමඟ කෙළිති සිතම්.

932. සඞ්ඝාරාමභූමියෙහි (සෙන්පතිහු මිසින්) අණ කළ කල්හි සෙයින් කෙලෙසුන් විසින් අභිභවනය කරනලද ඒ මිනිස්සු කෙලඝවඤ්ඤුන්හි ඒ ඒ අරමුණු විසින් දුවවනලද්දාහු-

933. සද්ධර්මය හැරදමා ඔවුනොවුන් සමඟ කලහ කෙරෙත්, මිථ්‍යාදෘෂ්ටින් අනුගමනය කරන්නාහු මේ මැ ශ්‍රේෂ්ඨ යැ යි සිතත්.

934. ධනයන් අඹුදරුවන්හුත් හැරදමා ගිහිගෙන් නික්මුණාහු එවක් අහර හේතුවිනුදු නොකටයුතු කෙරෙත්.

935. කුස පුරා වලඳා උඩුකුරු වැ හොවින්. පිනිදුණාහු යම් කථාවක් ශාස්තෘන් විසින් ගරහනලද නම් ඒ කථා පෝෂණය කෙරෙත්.

936. නොසන්හුත් සිත් ඇත්තාහු සියලු කාර්මිකශිල්පයන් ආදරය කොට උ ත්, ශ්‍රාමණ්‍යාර්ථය වෙන් වැ පවතී.

937. මතුයෙහි බොහෝ (ලාභ) කැමැත්තාහු මැව්, තෙල්, නහනසුණු, දිය, අසුන් හා බොජුන් ද ගිහීනට පිරිනමත්.

938. දෑහැටි ද දිවුල්පල ද මිල් ද කැවිලි ආදිය ද සූපයෙන් යුත් පිඹුවා ද අඹපල ද ඇඹුළුපල ද (ගිහීනට පිරිනමත්.)

939. (ගිහීනට) බෙහෙත් කිරීමෙහි වෙදකු වැන්න, කුදුමහකටයුත්තෙහි ගිහියකු වැන්න. සිරුරු සැරැසීමෙහි ගණිකාවක වැන්න, එශ්වර්‍යයෙහි ක්ෂත්‍රියයකු වැන්න.

940. ශබ්ද බැවිහි නියුක්ත වූවාහු කපට ක්‍රියායෙහි නියුක්ත වූවාහු බොරු සාක්ෂ්‍ය කියනසුලු වූවාහු අසංයම් පැවැතුම් ඇත්තාහු බොහෝ වූ මිථ්‍යාජීවයන්ගෙන් ආමිස වලඳත්.

941. ලෙසකපෙ පරිසායෙ පරිකපෙනුධාවිතා,
ජීවිකත්ථා උපායෙන සඞ්කඩ්ඪන්ති බහුං ධනං.

942. උපට්ඨාපෙන්ති පරිසං කම්මතෝ නො ච ධම්මතෝ,
ධම්මං පරෙසං දෙසෙන්ති ලාභතෝ නො ච අත්ථතෝ.

943. සඞ්ඝලාභස්ස භණ්ඩන්ති සඞ්ඝතෝ පරිබාහිරා,[1]
පරලාභූපජීවිනෝ[2] අහිරිකා[3] ච ලජ්ජරෙ.

944. නානුස්සුතා තථා එකෙ මුණ්ඩා සඞ්ඝාවිපාරුතා,
සම්භාවනංයෙවිච්ඡන්ති ලාභසක්කාරමුච්ඡිතා.

945. එවං ඛානපපඤ්ඤමහි ච ඛනී[4] සුකරං තථා,
අඵුසිතං[5] වා ඵුසිතුං ඵුසිතං නානුරක්ඛිතුං.

946. යථා කණ්ටකට්ඨානමහි චරෙය්‍ය අනුපාහනො,
සතීං උපට්ඨපෙත්වාන එවං ගාමෙ මුනී චරෙ.

947. සරිත්වා පුබ්බකෙ යොගී තෙසං වත්තමනුස්සරං,
කිඤ්චා'පි පවිජිමො කාලො ඵුසෙය්‍ය අමතං පදං.

948. ඉදං වත්වා සාලවනෙ සම්බුද්ධෙ භාවිතින්ද්‍රියෙ,
බ්‍රාහ්මණො පරිනිබ්බායි ඉසි ඛීණපුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා පාරාසරියො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

පාරාසරියත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

අඩ්ඩුත්තෙතා පාරාසරියො තෙලකානි රට්ඨපාලො,
මාලුක්‍යපුත්තෙලො භද්දියො අඞ්ගුලි දිබ්බචක්ඛුකො.
පාරාසරියො දසෙතෙ වීසතිනිපාතමහි පරිකිත්තිතා,
ගාථායො දෙසතා හොන්ති පඤ්චතාලීස උත්තරීනති.

වීසතිනිපාතො නිට්ඨිතො

1. පරිබාහියා - ප. 2. පරලාභොපජීවිකා - PTS. 3. අහිරිකාව - PTS.
4. ඛිදුනි - PTS 5. අපුසිතං - ඕමු. 1, 2.

941. කපටියප්‍රතිරූපක වූ පයිරියයොග ඇති කැපයෙහි දිවගිය ජීවිකාව ඇත්තෝ (ප්‍රත්‍යය උපදවන) උපායයෙන් බොහෝ ධනය ඇදගනිත්.

942. පිරිස ලවා උවැටැන් කරවත්, (එ ද) කම් හෙයිනි, වැළිත් ධර්ම හෙයින් නොවේ, අනුනට දහම් දෙසත්, (එද) ලාභ නිමිත්තෙනි, වැළිත් අවි නිමිත්තෙන් නොවේ.

943. සඞ්ඝයා කෙරෙන් බැහැරව වූවාහු සඞ්ඝලාභයට කලහ කෙරෙති අනුන් ගේ ලාභයෙන් රැකෙන්නා වූ (ඒ) අභිරිකයෝ ලජ්ජා නොවෙත්.

944 එසේ මෑ ශ්‍රමණධර්මයෙහි නොයෙදුණු මුඛ වූ සඟල පෙරෙවි ඇතැම් කෙනෙක් ලාභසත්කාරයෙහි මුසපත් වූවාහු සමාධිභාවය මැකැමැති වෙත්.

945. මෙසේ විවිධඛයට හිය කල්හි මෙකල සපායී නොකළ (ධ්‍යානාදි) දහම් සපායී කරන්නට හෝ සපායී කළ දහම් රක්නට හෝ සුකර නොවේ.

946. යම්සේ වහන් නැතියෙක් කටුපියයෙහි හැසිරෙන්නේ නම් එපරිද්දෙන් මුනි තෙම සිහි එළවා ගෙන ගමෙහි හැසිරෙන්නේ සි.

947. පූජායෙහි වූ යොගීන් සිහි කොට ඔවුන්ගේ වත් අනුගමනය කරන්නේ ඉදින් පශ්චිමවයස් ඇත්තේ නමුදු නිවනට පැමිණෙන්නේ සි.

948. වඩනාලද ඉදුරන් ඇති (බාහිතපාපී හෙයින්) බ්‍රාහ්මණ වූ ඍෂි වූ ක්ෂය කළ පුනර්භවය ඇති (පාරාශරිය) මහණ තෙම සල්වෙනෙහි දී මෙය වදාරා පිරිනිවිසේ සි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් පාරාශරිය ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ සි.

පාරාශරිය ස්ථවිරගාථා සි.

උද්දානය:

අඩිඹුත්ත ය, පාරාශරිය ය, තේලකානි ය, රට්ඨපාල ය, මාලුඛ්‍යපුත්ත ය, ඍෂිල ය, භද්දිය ය, අඞ්ගුලිමාල ය, අනුරුද්ධ ය, පාරාශරිය ය යි මේ දශ දෙනා විසි වැනි නිපාතයෙහි ප්‍රසිද්ධ ය, ගාථාවෝ පන්සාලිස් තුරා දෙසියයක් වෙති.

විසතිනිපාතය නිමි.

30. තිංසතිනිපාතො

30. 1. 1

949. පාසාදිකෙ බහූ දිසවා භාවිතත්තෙන සුසංවුතෙ,
ඉයි පණ්ඩරස්ස ගොත්තෙනා අපුවසි ඵුස්සත්ථවයං.

950. කිංඡනු කිම්ඵිපාසාය කිම්ඤකපා භවිස්සරෙ,
අනාගතම්හි කාලම්හි තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.

951. සුණොහි වචනං මය්හං ඉසිපණ්ඩරසවහය,
සක්කච්චං උපධාරෙහි ආකිවිස්සාම්‍යනාගතං.

952. කොධනා උපනාහී ච මක්ඛී ථම්භී සඨා බහූ,
ඉස්සුකී නානාවාදී ච භවිස්සන්ති අනාගතෙ.

953. අසුසුතම්නිනො ධම්මෙ ගම්භිරෙ තීරගොචරා,
ලහුකා අගරූ ධම්මෙ අසුසුම්සුසුම්ගාරවා.

954. බහූ ආදීනවා ලොකෙ උපපජ්ජිස්සන්‍යනාගතෙ,[1]
සුදෙසිතං ඉමං ධම්මං කිලෙසිස්සන්ති දුම්මතී.

955. ගුණගීනා'පි සඞ්ඝම්හි වොහරන්තා[2] විසාරදා,
බලවන්තෙනා භවිස්සන්ති මුඛරා අස්සුතාවිනො.

956. ගුණවන්තෙනා'පි සඞ්ඝම්හි වොහරන්තා යථාතථෙනා,
දුබ්බලා තෙ භවිස්සන්ති හිරීමනා අනත්තිකා.

957. රජතං ජාතරූපං ච ඛෙත්තං වත්ථුම්ජෙළකං,
දාසිදාසං ච දුම්මෙධා සාදියිස්සන්‍යනාගතෙ.[3]

958. උජ්ඣානසඤ්ඤිනො බාලා සීලෙසු අසමාහිතා,
උන්නළා විවරිස්සන්ති කුලහාහිරතා මගා.

959. උද්ධතා ච භවිස්සන්ති නීලම්බරපාරුතා,
කුහා ථද්ධා ලපා සිඛී විරිස්සන්‍යාරියා විය.

960. තෙලසෙෙකෙහි[4] කෙසෙහි වපලං අසුජීතකඞ්කා[5]
රථියාය ගමිස්සන්ති දන්තවණ්ණිකපාරුතා[6]

961. අජෙගුච්ඡං විමුත්තෙහි සුරත්තං අරහද්ධජං,
ජිගුච්ඡිස්සන්ති කාසාවං ඔදාතෙසු සමුච්ඡිතා.

962. ලාභකාමා භවිස්සන්ති කුසීතා හීනවීරියා,
කිච්ඡන්තා වනපත්ථානි[7] හාමෙන්තා වසිස්සරෙ.

---

1. උපපජ්ජිස්සන්ති'ච්චාගතෙ - PTS, ප. 2. වොහරන්ති - PTS.
3. සාදියිස්සන්ති'ච්චාගතෙ - PTS. 4. තෙලසෙෙකෙහි - PTS.
5. අසුජ්ඣකඞ්කා - PTS. 6. දන්තවණ්ණකපාරුතා - PTS 7. වනපත්තානි - PTS

30. තිංසතිනිපාතය

30. 1. 1

949. ප්‍රාසාදික වූ වඩාලද සිත් ඇති සත්ත්‍වයන් ඉදුරන් ඇති බොහෝ දෙනා (භික්ෂූන්) දැකැ 'පණ්ඩරගොතම' නම් තවුස් තෙම 'පුසස' නමැති තෙරුන් විවාළේ සි.

950. අනාගතකාලයෙහි (භික්ෂූහු) කෙබඳු ඡන්ද ඇතියාහු කෙබඳු අදහස් ඇතියාහු කෙබඳු ආකල්ප ඇතියාහු වෙත් ද? විවාරනලද මට එය කියනු මැනැවි.

951. පණ්ඩරාභිධාන රැසිය, මා ගේ වචනය අසනු මැනැවැ, සකසා සලකනු මැනැවැ, අනාගතය ප්‍රකාශ කරන්නෙමි.

952. කිපෙනසුල්ලෝ ද බහුභෙවර ඇත්තෝ ද ගුණමකුවෝ ද අතිමානයෝ ද නැතිගුණ පාළ කරන්නෝ ද ඊර්ෂ්‍යා ඇත්තෝ ද වෙත් වෙත් දුෂ්ට ඇත්තෝ ද අනාගතයෙහි වන්නාහ.

953. ගැඹුරු දහමහි දනිමි මාන ඇත්තාහු වෙරල මැ ඇසුරු කළාහු වපල වූවාහු සද්ධර්මයෙහි ගෞරව නැත්තාහු අන්‍යෝන්‍ය ගෞරව නැත්තාහු (අනාගතයෙහි වන්නාහ).

954. අනාගත ලෝකයෙහි බොහෝ ආදීනවයෝ උපදින්නාහ, මෙතනවට දෙසනලද මේ ආගමසද්ධර්මය දුර්ලභවූහු කෙලෙසන්නාහ.

955. අල්පශ්‍රැතවත් ගුණහීනයෝ ද සඟමැද කථා කරන්නාහු බහුශ්‍රැත වූවාහු රළුබස් ඇත්තාහු බලවත් වන්නාහ.

956. ගුණවත්තු ද සඟමැද අවීතුරුප මැ කථා කරන්නාහු ලජ්ජාසිත් ඇත්තාහු පලක් නැත්තාහු දුර්ලභ වන්නාහ.

957. දුෂ්ප්‍රාඥයෝ අනාගතයෙහි රත්-රිදී ද කෙත් වතු ද එළු කිරෙළු-වන් ද දැසිදසුන් ද ඉවසන්නාහ.

958. අශුද්ධ සිතින සිත් ඇති, සිව්පිරිසිදු සිල්හි සමාහිත නොවූ, උස් වූ හිස්මත් ඇති, කලහයෙහි ඇලුණු බාලයෝ මෘගයන් මෙන් හැසිරෙන්නාහ.

959. නිල්සිවුරු පෙරෙවියාහු උඩඟු ද වන්නාහ, කුහු වැ දැඩි සිත් ඇති වැ ප්‍රත්‍යෞත්පාදක කථා ඇති වැ ශාඨ්‍යකාරවරිත ඇති වැ ආර්ය්‍ය-යන් මෙන් හැසිරෙන්නාහු ද වෙත්.

960. දළ පැහැ සිවුරු පෙරෙවියාහු තෙලින් මට කළ කෙසින් යුතු වැ වපල වැ අදුන් ඇඳි නුවන් ඇති වැ මහමඟ යන්නාහ.

961. සුදුවත්හි මොනොවට මුසපත් (ගිල්ලූ) වූවාහු ආර්ය්‍යයන් මිසින් මොනොවට රඳනාලද (එහෙයින් මැ) පිළිකුල් නොකටයුතු අතීත් ධවජය වූ කහවත පිළිකුල් කරන්නාහ.

962. කුසීතයෝ, හීනවීර්ය්‍යයෝ, ලාභකාමීතියෝ වන්නාහ. වානප්‍රස්ථ-සෙනාසනයන්හි කලානත වන්නාහු ග්‍රාමාන්ත සෙනාසනයන්හි වසන්නාහ.

963. යෙ යෙ ලාභං ලභිස්සන්ති මිච්ඡාජීවරතා සදා,
තෙ තෙ'ව අනුසික්ඛන්තා භම්සස්සන්ති[1] අසංයතා.

964. යෙ යෙ අලාභිනො ලාභං න තෙ පූජ්‍යා භවිස්සරෙ,
සුපෙසලෙ'පි තෙ ධීරෙ සෙවිස්සන්ති න තෙ තදා.

965. පිලක්ඛුරජතං රත්තං ගරහන්තා සකං ධජං,
තිත්තියානං ධජං කෙවි ධාරෙස්සන්ත්‍යවදතකං[2].

966. අගාරවෙ ච කාසාවෙ තදා තෙසං භවිස්සති,
පරිභවා ච කාසාවෙ භික්ඛූනං න භවිස්සති.

967. අභිභූතස්ස දුක්ඛෙන සල්ලවිද්ධස්ස රූපතො,
පරිභවා මහාඝොරා නාගස්සාසි අවීතියා.

968. ඡද්දන්තො හි තදා දිසවා සුරත්තං අරහද්ධජං,
කාවදෙව භණ්ඩී ගාථා ගජෙ අප්පෙපසංහිතා.

969. අනික්කසාවෙ කාසාවං යො වත්ථං පරිදහෙස්සති,
අපෙතො දමසච්චෙන න සො කාසාවමරහති.

970. යො ච වන්තකසාවස්ස සීලෙසු සුසමාහිතො,
උපෙතො දමසච්චෙන ස වෙ කාසාවමරහති.

971. විපන්නසීලො දුම්මෙධො පාකටො කම්මකාරියො,
විඛ්හතවිතෙතා නිස්සුක්කො න සො කාසාවමරහති.

972. යො ච සීලෙන සම්පන්නො විතරාගො සමාහිතො,
ඔදාතමනසඞ්කප්පො සවෙ කාසාවමරහති.

973. උද්ධතො උන්නළො බාලෙ සීලං යස්ස න විජ්ජති,
ඔදාතකං අරහති කාසාවං කිං කරිස්සති.

974. භික්ඛු ච භික්ඛුනියො ච දුට්ඨචිත්තා අනාදරා,
තාදීනං මෙත්තචිත්තානං නිග්ගණ්හිස්සන්ත්‍යඤ්ඤගතෙ.[3]

975. සික්ඛාපෙන්තා'පි ථෙරෙහි බාලා චීවරධාරණං,
න සුණිස්සන්ති දුම්මෙධා පාකටා කාමකාරියා.

976 තෙ තථා සික්ඛිතා බාලා අඤ්ඤමඤ්ඤං අගාරවා;
නාදිසිස්සන්ත්‍යුපජ්ඣායෙ ඛළුඞ්කා විය සාරථිං.

---

1. භඤ්ඤන්ති - PTS.
2. ධාරිස්සන්ත්‍යවදතකං - සී. 1, 2.
3. නිග්ගණ්හිස්සන්ති'ඤ්ඤගතෙ - PTS.

963. යම් යම් කෙනෙක් මිථ්‍යාජීවයෙහි ඇලුණාහු හැම කල්හි ලාභ ලබත් ද, ඔවුන් ඔවුන් අනු වැ භික්මෙත්නාහු අසංයත වැ හැසිරෙත්නාහ.

964. යම් යම් කෙනෙක් ලාභ නො ලබනසුලුහු නම් ඔහු පූජ්‍ය නො වන්නාහ, එකල ඔවුන් සුපේශලයන් වුව ද ප්‍රාඥයන් වුව ද ඔහු සේවනය නො කරන්නාහ.

965. කිසි කෙනෙක් කළුකුඟ කසවින් රදනාලද සඛකීය ධවජය වූ කහවත ගරහන්නාහු තිත්තිකයන්ගේ ධවජය වූ සුදුවත් දරන්නාහ.

966. එකල්හි කහවත කෙරෙහි ඔවුන්ගේ අගෞරවය ද වන්නේ ය. කහවන්හි භික්ෂූන්ගේ ප්‍රත්‍යවේක්ෂා ද නො වන්නේ යි.

967. විෂ සහිත හියෙන් විදුනාලද (එහෙයින්) මැ දුකින් මඬනාලද ශරීරවිකාරයට පැමිණෙන්නා වූ (සඳත්) ඇත්රජහට ද අවිනත්‍ය වූ අතිශයින් ගුරු (බර) වූ ප්‍රත්‍යවේක්ෂාව වූ.

968. ඒ එසේ මැ යි. එදු සඳත්ඇත්රජ මොනොවට රදනාලද අතීත් ධවජය දැක එකෙණෙහි අවිනිඝ්‍රීත වූ ගාථා කී.

969. නො පහ වූ (රාගාදි) කසට ඇති යමෙක් කහවත් පරිභෝග-කෙරේ නම් ඉන්ද්‍රියදමය හා සත්‍යයෙන් තොර වූ හෙතෙම කහවතට නො හොබී.

970. තවද යමෙක් පහ කළ කෙලෙස් කසට ඇත්තේ වේ නම් ශීලයෙහි පිහිටියේ නම් ඉන්ද්‍රියදමය හා වාක්සත්‍යයෙන් යුකත නම් හෙතෙම එකත්තෙන් කහවතට හොබී.

971. යමෙක් ශීලවිපන්න නම් දුෂ්ප්‍රාඥ නම් 'දුශ්ශීල ය'යි ප්‍රකට නම් යථෙපසිතයක් (මරහුට කැමැති සෙයක්) කරනුයේ නම් වික්ෂිප්ත වූ සිත් ඇත්තේ නම් ශුකලධර්ම රහිත නම් හෙතෙම කහවතට නො හොබී.

972. යමෙක්ත් ශීලසම්පන්න නම් වීතරාග නම් සමාහිත නම් සුවිශුද්ධ-මනොවිතර්කී ඇත්තේ නම් හෙතෙම එකත්තෙන් කහවතට හොබී.

973. යමෙක් උද්ධත නම් උස් වූ සිත්මත් ඇත්තේ නම් අව්‍යක්ත-නම් යමක්හුගේ ශීලය නො පැනේ නම් හෙතෙම සුදුවතට සුදුසු ය, කහවත් කුමක් කරන්නේ ද?

974. අනාගතයෙහි මහණහු ද මෙහෙණහු ද දවිඝට වූ සිත් ඇති වැ අනාදර වැ මෙත් සිත් ඇති තාදිගුණැතියන් නිගන්නාහ.

975. දුෂ්ප්‍රාඥ වූ 'දුශ්ශීල ය' යි ප්‍රකට වූ භිතුවක් කරන්නා වූ බාලයෝ තෙරුන් විසින් සිවුරු ධැරීමෙහි භික්මවනු ලබන්නාහු ද නො අසන්නාහ.

976. එසේ භික්මවනලද ඒ බාලයෝ උතුනට ගෞරව නැතියාහු රිය-සැරිහු නො තකන කුළුඅසඹු මෙන් උපාධ්‍යායන් කෙරෙහි ආදරය නො කරන්නාහ.

917. එවං අනාගතධාතං පටිපත්ති භවිස්සති,
භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං ච පතෙත කාලමහි පච්ඡිමෙ.

918 පුරා ආගච්ඡතෙ එතං අනාගතං මහබ්භයං,
සුබ්බචා හොථ සබ්බෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා.

919. මෙත්තචිත්තා කාරුණිකා හොථ සීලෙසු සංවුතා,
ආරද්ධවීරියා පහිතත්තා නිච්චං දළහපරක්කමා

920. පමාදං භයතො දිස්වා අපපමාදං ච ඛෙමතො,
භාවෙථට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං ඵුසන්තා[1] අමතං පද'න්ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ඵුස්සො ථෙරො ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ඵුස්සත්ථෙරගාථා.

30. 1. 2

921. යථාවාරී යථාසතො සතීමා යතසඞ්කපපජඣායි අපපමත්තො,
අජඣත්තරතො සමාහිතත්තො[2] එකො සන්තුසිතො තමාහු භික්ඛුං

922. අලුද්ධං සුක්කං වා[3] භුඤ්ජමානො න බාළ්හං සුහිතො සියා,
ඌනොදරො[4] මිතාහාරො සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ.

923. චත්තාරො පඤ්ච ආලොපෙ අහුත්වා උදකං පිවෙ,
අලං එත්තාවිහාරාය පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

924. කපණියං තං වෙ ජීරදෙති[5] චීවරං ඉදමිච්ඡිතං,
අලං එත්තාවිහාරාය පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

925. පල්ලඞ්කෙන නිසින්නස්ස ජණ්ණුකෙ නාභිවස්සති,
අලං එත්තාවිහාරාය පහිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

926. යො සුඛං දුක්ඛතො අද්ද දුක්ඛමද්දක්ඛි සල්ලතො,
උභයන්තරෙන[6] නාහොසි කෙන ලොකස්මිං[7] කිං සියා.

927. මා මෙ කදාචි පාපිච්ඡා කුසීතා හීනවීරියා,
අපස්සුතා අනාදරා කෙන ලොකස්මිං[7] කිං සියා.

928. බහුස්සුතා ච මෙධාවී සීලෙසු සුසමාහිතා,
චෙතොසමථමනුයුත්තා අපි මූධනි තිට්ඨතු.

---

1. ඵුසන්ති - PTS. 2. සුසමාහිතත්තා - PTS 3. ච - PTS
4. ඌනූදරා - ප. PTS. 5. කපණියන්තඤ්ච ආදෙති - PTS.
6. උභයන්තරෙ - සිමූ. 1, 2. 7. ලොකස්මිං - PTS.

977. මහණුන්ගේ ද මෙහෙණන්ගේ ද පශ්චිම කාලය පැමිණ කල්හි අනාගත කාලයෙහි මේබඳු පිළිවෙත් වන්නේ යි.

978. තෙල අනාගත මහඛිය එන්නට පෙර (තෙපි) සුවව වෑ මෘදුසිත් ඇති වෑ උත්‍තුනට ගෞරව සහිත වවු.

979. (තෙපි) මෙත්සිත් ඇතියහු කරුණා ඇතියහු ශීලයෙහි සංවෘත වූවහු ආරඛ්ඛවීර්‍ය්‍ය ඇතියහු නිවනෙහි යවනලද සිත් ඇතියහු නිරතුරු දැඩි පරාක්‍රම ඇතියහු වවු.

980. ප්‍රමාදය භය වශයෙන් ද අප්‍රමාදය ක්ෂේම වශයෙන් ද දැක අමෘතපදය සපෂී කෙරෙමින් අෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය වඩවු.

මේසේ ආයුෂ්මත් 'ථූණ' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ'යි

ථූණ ස්ථවිරගාථා යි.

30. 1. 2

981. (යමෙක්) ශීලසමාපත්‍ති ද ආර්‍ය්‍යයන් හා එක්බඳු ද සමෘතිමත් ද සංඥත සංකල්ප ඇති වෑ ධ්‍යාන කරනසුලු ද ප්‍රමාද රහිත ද කමටහන් වැඩීමෙහි ඇලුණේ ද එකඟසිත් ඇත්තේ ද එකලා වූයේ ද සන්තුෂ්ට ද ඔහු භික්ෂු යැ යි කීහු.

982. තෙත්දැය හෝ වියලි දැය හෝ වළඳන්නේ පමණ ඉක්ම සුඛිත නොවන්නේ යැ, මහණ තෙම ඌනොදර වෑ පමණට ගත්නා ආහාර ඇති වෑ සිහි ඇති වෑ වසන්නේ යි.

983. (කුසපමණින්) සතරපස්පිඬක් නොවළඳ දිය බොන්නේ යැ, නිවනට යවනලද සිත් ඇති මහණහට ඵාසුවිහාරයට පමණි

984. ඉදින් වැයිඇයුතු තැන් වසා නම් මේ සඳහා වූ කැප වූ සිවුර නිවනට යවන ලද සිත් ඇති මහණහට ඵාසුවිහරණය පිණිස පමණි.

985. (යම්කුවියක) පලඝින් හුන්නහුගේ දණ සහල (වැසිදිය) නොතෙමා නම් (ඒ කුවිය) නිවනට යවනලද සිත් ඇති මහණහට ඵාසු-විහාරයට පමණි.

986. යමෙක් සුඛවෙදනාව (විපරිණාම) දුඃඛ වශයෙන් දුටුයේ ද දුඃඛවෙදනාව ශල්‍ය වශයෙන් දුටුයේ ද දැතුරෙහි හෙවත් උපෙක්ෂායෙහි (ආත්මාත්මීයාභිනිවේශය) නොවී ද හෙතෙම කවර නම් කෙලෙසින් (බැඳී) ලෝකයෙහි (දෙවාදින් අතුරෙහි) කිම වන්නේ ද?

987. පාපේච්ඡයෙක් ගිනවීය්‍යීයෙක් අල්පශ්‍රැතයෙක් අනාදරයෙක් කිසිකලෙකැ මට හමු නොවේවා! සත්ත්වනිකායයෙහි (එබඳු-පුද්ගලයාගේ) කවර නම් අවවාදයෙකින් කවර අර්ථයෙක් වන්නේ ද?

938 (යමෙක්) බහුශ්‍රැත නම් ප්‍රඥවත් නම් ශීලයෙහි මෝනවට පිහිටියේ නම් චිත්තසමථයෙහි යෙදුණේ නම් හෙතෙම (මාගේ) මුදුනෙහි පවා සිටිවා.

989. යෝ පපඤ්චමනුයුත්තානං පපඤ්චාභිරතානං මිගානං,
විරාධයී සෝ නිබ්බානං යෝගක්ඛේමං අනුත්තරං.

990. යෝ ච පපඤ්චං ඡඩ්ඩාන නිප්පපඤ්චපථේ රතෝ,
ආරාධයී සෝ නිබ්බානං යෝගක්ඛේමං අනුත්තරං.

991 ගාමේ වා යදි වා රඤ්ඤේ නිම්නේ වා යදි වා ථලේ,
යත්ථ අරහන්තෝ විහරන්ති තං භූමිං රාමණේය්‍යකං.

992. රමණීයා[1] අරඤ්ඤානි යත්ථ න රමතී ජනෝ,
වීතරාගා රමිස්සන්ති[2] න තේ කාමගවේසිනෝ.

993. නිධීනං'ව පවත්තාරං යං පස්සේ වජ්ජදස්සිනං,
නිග්ගය්හවාදිං මේධාවිං තාදිසං පණ්ඩිතං භජේ,
තාදිසං භජමානස්ස සෙය්‍යෝ හෝති න පාපියෝ.

994. ඔවදෙය්‍යානුසාසෙය්‍ය අසබ්භා ච නිවාරයේ,
සතං හි සෝ පියෝ හෝති අසතං හෝති අප්පියෝ.

995. අඤ්ඤස්ස භගවා බුද්ධෝ ධම්මං දෙසෙසි චක්ඛුමා,
ධම්මෙ දෙසියමානම්හි සෝතමෝධෙසිමත්තනෝ,
තං මේ අමෝඝං සවනං විමුත්තෝස්මි අනාසවෝ.

996. නෙව පුබ්බනිවාසාය න'පි දිබ්බස්ස චක්ඛුනෝ,
චේතෝපරියාය ඉද්ධියා චුතියා උපපත්තියා,
සෝතධාතුවිසුද්ධියා පණීය මේ න විජ්ජති.

997. රුක්ඛමූලං'ව නිස්සාය ඡුණ්ණෙඩා සබ්බාවිපාරුතෝ,
පඤ්ඤූප උත්තමෝ ථේරෝ උපතිස්සෝ ච[3] ඣායති.

998. අවිතක්කං සමාපන්නෝ සම්මාසම්බුද්ධසාවකෝ,
අරියෙන තුණ්හීභාවෙන[4] උපෙතෝ හෝති තාවදේ.

999. යථා'පි පබ්බතෝ සෙලෝ අවලෝ සුප්පතිට්ඨිතෝ,[5]
එවං මෝහක්ඛයා භික්ඛු පබ්බතෝ'ව න වෙධති.

1000. අනඩ්ඣඤ්ච පෝසස්ස නිච්චං සුචිගවේසිනෝ,
වාලඤ්ඣමත්තං පාපස්ස අබ්භමත්තං'ව ඛායති.

1001. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
නික්කිපිස්සං ඉමං කායං සම්පජානෝ පතිස්සතෝ.

---

1. රමණීයානි - සීමු. 1, 2. 2. රමිස්සාමි - සීමු 1, 2. 3. උපතිස්සෝ'ව - PTS.
4. තුණ්හීභාවෙන - PTS. 5. සුපතිට්ඨිතෝ - PTS.

989 යමෙක් ප්‍රපඤ්චයෙහි (තෘෂ්ණායෙහි) බැඳුණේ ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණේ සිවුපාවකු බඳු වූයේ වේ නම් හෙතෙම නිරුත්තර වූ යෝගයන් ගෙන් නිරූපද්‍රැත වූ නිවන වැරැදූ වී (නිවනින් දුරු වූයේ-යැ යි සේ යි.)

990. යමෙකුත් ප්‍රපඤ්චය හැර ආර්‍යමාර්ගයෙහි ඇලුණේ වේ නම් හෙතෙම නිරුත්තර වූ යෝගක්ෂේම වූ නිවන සිදු කෙළේ යි (ආක්‍රමණය කෙළේ යි.)

991. ඉදින් ගමෙහි හෝ වේව යි වනයෙහි හෝ වේව යි පහත් බිම්හි හෝ වේවයි උස්බිම්හි හෝ වේවයි යම් තැනෙක රහත්හු වෙසෙත් නම් එබිම රමණීය යි.

992. යම් වනයෙකැ ජනයා රමණය නො කෙරේ නම් ඒ වනයෝ රමණීයයෝ යි, වීතරාගීහු එහි රමණය කරත්නාහ. ඔහු කාම ගවේෂීහු නො වෙත්.

993. යමකු නිබත් කියන්නකු මෙන් දක්නේ නම්, වරද දක්නා සුලු (වරදෙහි) නිගා කොට කියනසුලු ධර්මෝජස්ප්‍රඥ ඇති එබදු-නුවණැත්තහු හජනය කරත්නේ යැ, එබන්දහු හජනය කරත්නහුට වැඩෙක් මැ වෙයි. අවැඩෙක් නො වේ.

994. අවවාද දුන මැනැවැ, අනුශාසනා කළ මැනැවැ, අකුසල් දහම්හි ද වළහන්නා මැනැවැ, එ බඳු පුද්ගල තෙම සත්පුරුෂයනට ප්‍රිය වෙයි. අසත්පුරුෂයනට අප්‍රිය වේ.

995. පසැස් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනෙකකු (බැනණුවන්) හට දහම් දෙසූහ. දහම් දෙසන කල්හි (මම) අර්ථ ඇතියෙම් සවන් (දුනිම්) යොමූ කෙළෙම්. මා ගේ ඒ ශ්‍රවණය නො සිස් විය. (මම) ආස්‍රව රහිත වැ විමුක්තයෙමි.

996. (මට) පූර්වේනිවාසානුස්මෘතිඥානය පිණිස (ප්‍රාප්තවක්) නො වේ මැ යැ, දිව්‍ය චක්ෂුස පිණිස ද නො වේ මැ යි, චේතෝපරියඥානය පිණිස සෘද්ධිවිධඥානය පිණිස චුතිඋපපත්ති ඥානය පිණිස දිව්‍යශ්‍රෝත්‍රධාතු ඥාන පිණිස ප්‍රාප්තවක් මට නැති.

997. උපතිස්ස තෙමේත් මුඛ වැ සඟල පෙරෙව්ගේ ප්‍රඥයෙන් උත්තම වැ සප්තවර වැ, රුක්මුල ඇසිරි කොට ධ්‍යාන කෙරේ.

998. චතුර්ධ්‍යාන සමාපත්තියට සම්පත් සම්‍යක් සම්බුද්ධශ්‍රාවක තෙම එකෙණෙහි ආර්‍ය්‍ය වූ තුෂ්ණීම්භාවයෙන් යුක්ත වූයේ වේ

999. යම්සේ අවල වූ මහත්වූ පිහිටි ශෛලමය පර්වතයෙක් නො සැලේ නම් එසේ මැ මහණ තෙම මෝහක්ෂය හෙතුවින් අවල වැ සුප්‍රතිෂ්ඨිත වැ පර්වතයක් මෙන් නො සැලේ

1000. ලාමක ඉච්ඡාවචර රහිත වූ නිරතුරු පාරිශුද්ධිය ඖඝනසුලු පුරුෂයාහට වලඟක් පමණ වූ වරද වලාවක් පමණ මෙන් හැඟේ.

1001. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇතියෙම් සිහි ඇතියෙම් මේ කය බහා තබන්නෙමි.

1002. නාභිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං,
කාලං ච පටිකඞ්ඛාමි නිබ්බිසං හතකෝ යථා.

1003. උභයෙනාපිදං මරණමේව නාමරණං පච්ඡා වා පුරෙ වා,
පටිපජ්ජථ මා විනස්සථ ඛණෝ වෝ[1] මා උපච්චගා.

1004. නගරං යථා පච්චන්තං ගුත්තං සන්තරබාහිරං,
එවං ගොපෙථ අත්තානං ඛණෝ වෝ මා උපච්චගා,
ඛණාතීතා හි සොචන්ති නිරයම්හි සමප්පිතා.

1005. උදාසීනෝ උපරතෝ මන්තභාණී[2] අනුද්ධතෝ,
ධුනාති පාපකෙ ධම්මෙ දුම්පත්තං ව මාලුතෝ.

1006. උපසන්තෝ උපරතෝ මන්තභාණී[2] අනුද්ධතෝ,
අපාසි[3] පාපකෙ ධම්මෙ දුම්පත්තං ව මාලුතෝ.

1007. උපසන්තෝ අනායාසෝ විප්පසන්නෝ අනාවිලෝ,[4]
කල්‍යාණසීලෝ මෙධාවී දුක්ඛස්සන්තකරෝ සියා.

1008. න මිස්සසෙ එකතියෙසු එවං
අගාරිසු පබ්බජිතෙසු වා'පි,
සාධූ'පි[5] හුත්වාන අසාධු හොන්ති
අසාධු හුත්වා පුන සාධු හොන්ති.

1009. කාමෙ විජෙත්වා ව ව්‍යාපාදෙ ථිනමිද්ධං ච භික්ඛුනෝ,
උද්ධච්චං විවිකිච්ඡං ච පඤ්ඤවතෙ විත්තකෙලීසා.

1010. යස්ස සක්කරියමානස්ස අසක්කාරෙන චූභයං,
සමාධි න විකම්පති අප්පමාදවිහාරිනෝ.

1011. තං ඛාණිනං සාතතිකං සුඛුමදිට්ඨිවිපස්සකං,
උපාදානක්ඛයාරාමං ආහු සප්පුරිසෝ ඉති.

1012 මහාසමුද්දෙ පථවී[6] පබ්බතෝ අනිලෝ'පි ච,
උපමාය න යුජ්ජන්ති සත්ථු වරවිමුත්තියා.

1013. වක්කාබ්‍රහ්මත්තභෝ ථෙරෝ මහාඣානී සමාහිතෝ,
පථවිපඝ්ඝිසමානෝ[7] න රජ්ජති න දුස්සති.

1014. පඤ්ඤාපාරමිතං පත්තෝ මහාබුද්ධි මහාමති,[8]
අජලෝ ජලසමානෝ සදා චරති නිබ්බුතෝ.

---

1 වෙ - සීමු 1, 2. 2 මන්තභාණී - සීමු 1, 2.
3 අබ්බහී - සහා, PTS. 4 විප්පසන්නාභාවිලෝ - PTS
5 සාධු - සීමු 1, 2. 6 පථවී - 7 පථවිපඝ්ඝිසමානෝ - PTS.
8 මහාඹුනි - සහා, PTS.

1002. මරණය නො කැමැත්තෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි. බැලයට මෙහෙ කරන සේවකයකු මෙන් කල් මිතුවක් අපේක්ෂා කරමි.

1003 පසු හෝ පෙර හෝ දෙකල්හි මෑ මරණය මෑ යි. නො මැරීමෙක් නැත් මෑ යි. පිළිවෙත් පුරවු, නහමක් වැනසෙවු, ක්ෂණ සමාපත්තිය එකත්නෙන් නහමක් (තොප) ඉක්මෑ යෑ.

1004. ඇතුලත පිටත සඟිත වෑ ගෝපනය කරනලද පසල් නුවරක් යම්සේ ද එපරිද්දෙන් තමා රකිවු, ක්ෂණය තෙම එකත්නෙත් (තොප) නො ඉක්මෑ යෑ, ක්ෂණ සමාපත්තිය ඉක්මගියාහු (සියකම්-විසින් නිරැහි දමනලද්දාහු) ශෝක කෙරෙත් මෑ යි.

1005. උපශාන්ත වූයේ දුසිරිතින් වැලකුණේ මිතභාණී වූයේ උඩත නො වූයේ පවන රැක්පතක් සලන්නාක් මෙන් පාපධර්මයන් සල්වයි. (බැහැර කරයි).

1006 උපශාන්ත වූයේ දුසිරිතින් වැලකුණේ මිතභාණී වූයේ උඩත නො වූයේ පවන රැක්පතක් සලන්නාක් මෙන් පාපධර්මයන් නුදුරෙහි පහ කෙළේ යි.

1007. උපශාන්ත වූ ආශාව රහිත වූ වෙසෙසින් ප්‍රශස්ත වූ නො කැළඹුණු කලණදහම් ඇති නුවණැත්තේ දුක් කෙළවර කරන්නෙක් වන්නේ යි.

1008. ගිහි වූ ද පැවිදි වූ ද ඇතැමුන් කෙරෙහි මෙසේ විස්වැසි නො වන්නේ යෑ (ඔහු) සත්පුරුෂ වෑ සිට අසත්පුරුෂ වෙති, අසත්පුරුෂ වෑ සිට යළි සත්පුරුෂ වෙත්.

1009. කාමච්ඡන්දය යෑ ව්‍යාපාදය යෑ ථීනමිද්ධය යෑ උද්ධච්චය යෑ විචිකිච්ඡා යෑ යන මොහු පස් දෙන මහණහු ගේ සිත කිළිටි කරන්නෝ යි.

1010. සංස්කාර කරනුලබන අප්‍රමාද විහාර ඇති ගම්ක්හුගේ සමාධිය සත්කාරයෙත් ද අසත්කාරයෙත් ද යන දෙකින් නො සැලේ නම්,

1011. නිරතුරු ධ්‍යාන කරනසුලු වූ සූක්ෂ්මදෘෂ්ටිවිදර්ශීක වූ උපාදන-ක්ෂයයෙහි ඇලුණා වූ ඔහු සත්පුරුෂ යෑ යි කිහු.

1012. මහාසමුද්‍රය ද පෘථිවිය ද පර්වතය ද පවන ද (යන මොහු) ශාස්තෘන් වහන්සේගේ අග්‍රඵල විමුක්තිය පිළිබඳ උපමාවට නො යෙදෙත් (නුසුදුසු යි.)

1013. මහනුවණැති වූ සමාහිත වූ පෘථිවිය ජලය ගින්න බදු පැවැතුම් ඇති වූ ධර්මචක්‍රානුවර්තික වූ සර්වර තෙමේ (ඉවු'නිවු අරමුණුහි) නො ඇලෙයි, දූෂ්‍ය නො වේ.

1014. ප්‍රඥයෙහි පරතෙරට පැමිණියේ මහත් වූ බුද්ධි ඇති වෑ මහත් වූ සමාධි ඇති වෑ නිවියේ බුද්ධිගින නො වූයේ මෑ බුද්ධිගිනයකු බදු වෑ නිති වෙසේ.

1015. පරිවිතක්කං මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතෝ ගරුකෝ භාරෝ භවනෙත්ති සමූහතා'ති.

1016. සමපාදෙථපමාදෙන එසා මේ අනුසාසනී,
හන්දාහං පරිනිබ්බිස්සං විප්පමුත්තොම්හි සබ්බධී'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා සාරිපුත්තෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති.

සාරිපුත්තත්ථේරගාථා.

30. 1. 8

1017. පිසුණෙන ච කොධෙන ච මච්ඡරිනා ච විභූතභන්දිනා,
සඛිතං න කරෙය්‍ය පණ්ඩිතෝ පාපෝ කාපුරිසෙන සඞ්ගමෝ.

1018. සද්ධෙන ච පෙසලෙන ච පඤ්ඤවතා බහුස්සුතෙන ච,
සඛිතං භි[1] කරෙය්‍ය පණ්ඩිතෝ හාදෝ සප්පුරිසෙන සඞ්ගමෝ.

1019. පස්ස චිත්තකතං[2] බිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං,
ආතුරං බහුසඞ්කප්පං යස්ස නත්ථි ධ්‍රුවං ඨිති.

1020 පස්ස චිත්තකතං[2] රූපං මණිනා කුණ්ඩලෙන ච,
අට්ඨිං තචෙන ඔනද්ධං සහ වත්ථෙහි සොභති.

1021. අලත්තකකතා පාදා මුඛං චුණ්ණකමක්ඛිතං,
අලං බාලස්ස මෝහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1022. අට්ඨපාදකතා කෙසා නෙත්තා අඤ්ජනමක්ඛිතා,
අලං බාලස්ස මෝහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1023 අඤ්ඤානිපි නවා චිත්තා පූතිකායො අලඞ්කතා,
අලං බාලස්ස මෝහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1024. ඔදහි මිගවෝ පාසං නාසදා වාගුරං මිගා,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම කාදෙනෙත්ථ මිගබන්ධකෙ.

1025. ඡින්නා පාසා මිගවස්ස නාසදා වාගුරං මිගා,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම සොවත්ථෙත්ථ මිගලුද්දකෙ.

1026. බහුස්සුතෝ චිත්තකථී බුද්ධස්ස පරිවාරකෝ,
පත්තහාරෝ විසඤ්ඤුත්තෝ සෙය්‍යං කපෙති ගොතමෝ.

1 සඛිතං - සිමු 1, 2 2 චිත්තීකතං - සිමු: 1, 2

1015. මා විසින් ශාසනය වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලදි. ගුරු වූ බර බහා තබනලද්දේ යැ. මෙවක් පටන් පුනර්භවයෙක් (මට) නැති.

1016. අප්‍රමාද වැ පිළිවෙත් පුරවු, මේ මාගේ අනුශාසනය යි, මම පිරිනිවෙන්නෙමි, සිඟලු භවයෙහි විමුක්තයෙමි. (වෙසෙසින් මිදුනෙමි)

මේසේ ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

සාරිපුත්ත ස්ථවිරගාථා යි.

30. 1. 3

1017. පිසුනු බස් ඇතියහු හා ද කිපෙනසුල්ලහු හා ද මසුරු බැව් ඇතියහු හා ද විනාශය හෝ වෙත් වීම කැමැත්තහු හා ද නුවණැත්තේ යහළු බව නොකරත්තේ ය. පාපපුද්ගලයා හා සඛ්‍යතය ලාමක යි.

1018. සැදහැ ඇතියහු හා ද සිල්වතා හා ද ඥාණවතා හා ද බහුශ්‍රැතයා හා ද නුවණැත්තේ යහළු බව කරත්තේ ය, සත්පුරුෂයා හා සඛ්‍යතය සුන්දර යි.

1019. යම් ශරීරයක්හුගේ බුැව (නිතය) භාවයෙක් සථිතිභාවයෙක් නැත් ද (ඒ) වණ වූ ඇටසැකිල්ල විසින් ඔසවනලද ගිලන් වූ (බාලයන් විසින්) නොයෙක් අසුරින් සංකල්පනය කටයුතු වූ විසිතුරු කරනලද සිරුර බලව.

1020. මිණියෙන් ද කොඩොලින් ද විසිතුරු කරනලද, යටින් බඳනා ලද (තුන්සියයකට අධික) ඇට ඇති රූපය බලව, වස්ත්‍ර සහිත වැ හොඳි.

1021. ලාරසින් රැඳු පාදයෝ සුවඳසුණු තැවැරූ මුව බාලයාගේ මුළාවට පමණි, පාරගවෙමිහුගේ මුළාවට නො ද පමණි.

1022. කියඹුවැල් ද අදුත් ඇඳි නෙත් ද බාලයාගේ මෝහයට පමණි පාරගවෙමිහුගේ මෝහයට නො ද පමණි.

1023 සිතියම් කළ අහිනව අදුත්කොපුවක් මෙන් සරසන ලද කුණුකය බාලයාගේ මෝහයට පමණි, පාරගවෙමිහුගේ මෝහයට නො ද පමණි,

1024. මුවවැදි මලපුඹුව දැමී යැ. මුවා පාශය නො ගැටී මුවවැද්ද හඬද්දී ගොදුරු කා යම්හ.

1025. මුවවැද්දගේ පාශයෝ සිදිනලදහ, මුවා පාශය නො ගැටී. මුවවැද්ද සොවිද්දී ගොදුරු කා යම්හ.

1026. බහුශ්‍රැත වූ චිත්‍රකථි වූ බුදුහු උපස්ථායක වූ ගිලිහුණුබර ඇති පහ වූ සංයෝග ඇති ගෞතමගෝත්‍ර ඇති ශ්‍රාවක ශයනය කෙරේ.

1027. ඛීණාසවෝ විසඤ්ඤුත්තෝ සඩ්ගාතීතෝ සුනිබ්බුතෝ,
ධාරෙති අන්තිමං දෙහං ජාතිමරණපාරගූ [1]

1028. යස්මිං පතිට්ඨිතා ධම්මා බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනෝ,
නිබ්බානගමනෙ මග්ගෙ සෝ'යං තිට්ඨති ගොතමෝ.

1029 අසීතිං බුද්ධතෝ ගණ්හිං [2] දෙ සහස්සානි භික්ඛුතෝ,
චතුරාසීතිසහස්සානි යෙ මෙ ධම්මා පවත්තිනෝ.

1030 අපස්සුතා'යං [3] පුරිසෝ බලිවද්දෝ'ව ජීරති,
මංසානි තස්ස වඩ්ඪන්ති පඤ්ඤා තස්ස න වඩ්ඪති.

1031. බහුස්සුතෝ අපස්සුතං යෝ සුතෙනාතිමඤ්ඤති,
අන්ධෝ පදීපධාරෝ'ව තථෙව පටිභාති මං.

1032 බහුස්සුතං උපාසෙය්‍ය සුතං ච න විනාසයෙ,
තං මූලං බ්‍රහ්මචරියස්ස තස්මා ධම්මධරෝ සියා.

1033 පුබ්බාපරඤ්ඤූ අත්ථඤ්ඤූ නිරුත්තිපදකොවිදෝ,
සුග්ගහීතං ච ගණ්හාති අත්ථං වෝපරිකඛති

1034. ඛන්ත්‍යා ජන්තුකතෝ [4] භෝති උස්සහිත්වා තුලෙති තං,
සමයෙ සෝ පදහති අජ්ඣත්තං සුසමාහිතෝ.

1035. බහුස්සුතං ධම්මධරං සපඤ්ඤං බුද්ධසාවකං,
ධම්මවිනයසඤ්ඤාණම්හකඛිං තං භජෙථ තථාවිධං.

0136. බහුස්සුතෝ ධම්මධරෝ කොසාරක්කෝ මහෙසිනෝ,
වක්කු සබ්බස්ස ලොකස්ස පූජනීයෝ බහුස්සුතෝ.

1037. ධම්මාරාමෝ ධම්මරතෝ ධම්මං අනුවිචින්තයං,
ධම්මං අනුස්සරං භික්ඛු සද්ධම්මා න පරිහායති.

1038 කායමෙජ්ඣරගරුනෝ [5] ඛියමානෙ [6] අනුට්ඨහෙ,
සරීරසුඛගිද්ධස්ස කුතෝ සම්මණ්ඩනාසුතා.

1039. න පකඛන්ති දිසා සබ්බා ධම්මා ණපරිහන්ති මං,
ගතෙ කල්‍යාණමිත්තතමහි අඩිකාරංව ඛායති.

1040 අඛතීතසඛායස්ස අතීතගතසඤ්ඤිනෝ,
නත්ථි එතාදිසං මිත්තං යථා කායගතා සති.

---

1. ජාතිමරණපාරගූ - PTS. 2. ගණ්හි - PTS.
3. අපාස්සුතොයං - සී., PTS 4. ඛන්තිකතෝ - PTS
5. කායමෙජ්ඣරගරුනෝ - සීමු 1, 2 6. ඛියමානෝ - සීමු. 1, 2.

1027. ක්ෂීණාස්‍රව තෙමේ පහ වූ සංයොග ඇත්තේ ඉක්මැවූ (රාගාදි) සඟය ඇත්තේ මෝහවට නිවිහේ ජාති - මරණ දෙක්හි පරතෙරට ගියේ අනතිමදෙහය දරයි.

1028 සූර්‍යබන්ධු වූ බුදුන්ගේ ධර්මයෝ යමකු කෙරෙහි පිහිටියාහු නම් ඒ මේ ගෞතම (ගොත්‍ර ඇති ආනන්ද) තෙමේ නිවනට යන මඟ සිටී.

1029. දෙයාසූදහසක් බුදුන් වෙතින් උගත්මි, දෙදහසක් භික්ෂූන් වෙතින් උගත්මි, මට යම් ධර්මසකඩ කෙනෙක් ප්‍රගුණ වූවාහු නම් ඔහු සුවාසූදහසෙකි.

1030. මේ අල්පශ්‍රුත පුරුෂ තෙම ගොනකු මෙන් වැඩේ, ඔහුගේ මස්පිඬුහු වැඩෙත්, ඔහුගේ ප්‍රඥාව නොවැඩේ.

1031. යම් බහුශ්‍රැතයෙක් තම බහුශ්‍රැත කමින් අල්පශ්‍රැතයාහට අවමන් කෙරේ නම් ඔහු පහනක් ගත් අන්ධයකු මෙන් මට වැටිහේ.

1032. බහුශ්‍රැතයා ඇසුරු කරත්තේ යැ. ඇසූ දෑ ද නොනසත්තේ යැ, බ්‍රහ්මචර්‍යාවට ඒ මූල් වෙයි, එහෙයින් ධර්මධරයෙක් වත්තේ යි.

1033. පූර්‍වාපරභාගයත් දත්තේ අර්ථ දත්තේ නිරුක්තිපදයෙහි දක්ෂ වූයේ මැනවින් උගනී, (අසනලද පිරිවහනලද ධර්මයාගේ) අර්ථයන් විමසයි.

1034. (විමසූ ධර්මයෙහි) දෘෂ්ටිනිධ්‍යානක්ෂාන්තියෙන් (විදර්‍ශනාභිනිවේශයෙහි) කරනලද ඡන්ද ඇත්තේ වෙයි, උත්සාහ කොට ඒ නාම රූපය තුලනය කෙරේ, ශෝභනසමයෙහි ප්‍රධන්විර්‍ය්‍ය කරයි, අධ්‍යාත්මයෙහි සුසමාහිත වේ.

1035. ධර්මඥනය කැමැත්තේ එබඳු බහුශ්‍රැත වූ ධර්මධර වූ සප්‍රාඥ වූ ඒ බුද්ධශ්‍රාවකයා භජනය කරන්නේ යි.

1036. බහුශ්‍රැත වූ ධර්මධර වූ මහර්ෂිහු (බුදුන්) ගේ කොටුගේ (ධර්මරත්නය) රක්නා වූ සියලුලොකයාට ඇසක් වූ පිදියයුතු වූ-

1037. (සම්‍ය විදර්‍ශිනා) ධර්මයට නිවෘත වූ ධර්මයෙහි ඇලුණා වූ ධර්මය මෙනෙහි කරත්නා වූ ධර්මය අනුස්මරණය කරත්නා වූ මහණ තෙම සද්ධර්මයෙන් නොපිරිහේ.

1038. කායමෘත්‍යුයථාභූතරූපයා (ස්මෘත්‍යුපස්ථානයෙහි) පිරිහෙත්තේ උත්සාහවිර්‍ය්‍යය නොකරත්නේ යැ. ශරීරසුඛයෙහි ගිජු වූවහුට ශ්‍රමණඵලසුතාවක් කොයිත් ද?

1039. සියලු දිශාවෝ නොපෑනෙත්, ධර්මයෝ මට නොවැටහෙත්, කලණමිතුරා (සැරියුත් තෙරුන්) පිරිනිවි කල්හි (ලොව) අඳුරක් මෙන් හැඟේ.

1040 පහවැ ගිය කලණමිතුරන් ඇතියාහට, පළමු පිරිනිවි ශාස්තෘන් ඇතියාහට, කායගතාස්මෘතිය යම්සේ ද එබඳු මිතුරෙක් නැති.

1041. යෙ පුරාණා අතීතා තෙ නාවෙහි න සමෙති මෙ,
සබ්බෙ එකොව භායාමි වස්සුපෙතොව[1] පක්කිමා.

1042. දස්සනායය අභික්කනෙත්තා[2] නානා වෙරජ්ජකෙ බහූ,
මා වාරයිත්ථ සොතාරො පස්සතූ සම්මයො මමං.

1043 දස්සනායය අභික්කනෙත්තා[2] නානා වෙරජ්ජකෙ පුථූ,
කරොති සත්ථා ඔකාසං න නිවාරෙති චක්ඛුමා.

1044. පණ්ණවීසති වස්සානි සෙඛභූතස්ස මෙ සතො,
න කාමසඤ්ඤූ උපපජ්ජි පස්ස ධම්මසුධම්මතං.

1045. පණ්ණවීසති වස්සානි සෙඛභූතස්ස මෙ සතො,
න දොසසඤ්ඤූ උපපජ්ජි පස්ස ධම්මසුධම්මතං.

1046. පණ්ණවීසති වස්සානි භගවන්තං උපට්ඨහිං,
මෙත්තෙන කායකම්මෙන ඡායා'ව අනපායිනී.

1047. පණ්ණවීසතිවස්සානි භගවන්තං උපට්ඨහිං,
මෙත්තෙන වචීකම්මෙන ඡායා'ව අනපායිනී.

1048. පණ්ණවීසතිවස්සානි භගවන්තං උපට්ඨහිං,
මෙත්තෙන මනොකම්මෙන ඡායා'ව අනපායිනී.

1049. බුද්ධස්ස චඞ්කමන්තස්ස පිට්ඨිතො අනුවඞ්කමිං,
ධම්මෙ දෙසියමානම්හි ඤාණං මෙ උදපජ්ජථ.

1050. අහං සකාරණීයොම්හි සෙඛා[3] අපපත්තමානසා,
සත්ථු ච පරිනිබ්බානං යා අම්හං අනුකම්පකා.

1051. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
සබ්බාකාරවරූපෙතෙ සම්බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ.

1052. බහුස්සුතො ධම්මධරො කොසාරක්ඛා මහෙසිනො,
චක්ඛු සබ්බස්ස ලොකස්ස අන්තරෙ පරිනිබ්බුතො.

1053. බහුස්සුතො ධම්මධරො කොසාරක්ඛා මහෙසිනො,
චක්ඛු සබ්බස්ස ලොකස්ස අන්ධකාරෙ තමොනුදෙ.

---

1. 'වස්සුපෙතොව'ති පාළි. 2. අභික්කනෙත්ත - PTS
3. සෙඛක්ඛා - සී. 1, 2.

1041. යම් පැරණිමිතුරු කෙනෙක් වූහු නම් ඔහු ඉකුත් වුහ, නවකයන් හා මා ගේ සිත නොසැසැදෙයි, ඒ මම අද වැයි කල්හි කැදැල්ලට වත් පක්ෂියකු මෙන් එකලා වැ ධ්‍යාන කෙරෙමි.

1342. දුක්මට පෙරට පැමිණි නොයෙක් රටවැසි බොහෝ දෙනා නහමක් මලහ, ධර්මශ්‍රාවකයෝ මා දකිත්වා, දුක්මට මේ කාලය යි.

1043. නොයෙක් රටවැසි බොහෝ දෙනා (තමන්) වහන්සේ දුක්මට පෙරට පැමිණි කල්හි ශාස්තෘන් වහන්සේ ඉඹ දෙති, පසෑස් ඇත්තේ (ඔවුන්) නොම වලහයි.

1044. පස්විසි වසක් මුළුල්ලෙහි ශෛක්ෂ වූ මට කාම්භංඥව නූපන, ධර්මයා ගේ සුධර්මතාය බලව.

1045. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි ශෛක්ෂ වූ මට දෝෂභංඥව නූපන, ධර්මයා ගේ සුධර්මතාය බලව.

1046. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෛත්‍රීකායකර්මයෙන් යුක්ත වැ නොහැරැ සිටුනා සේයාවක් මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උවැටන් කෙළෙමි.

1047. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෛත්‍රීවාක්කර්මයෙන් යුක්ත වැ නොහැරැ සිටුනා සේයාවක් මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උවැටන් කෙළෙමි.

1048. පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි මෛත්‍රීමනඃකර්මයෙන් යුක්ත වැ නොහැරැ සිටුනා සේයාවක් මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උවැටන් කෙළෙමි.

1049. සක්මන් කරන බුදුන් වහන්සේගේ පිටුපසින් අනුසක්මන් කෙළෙමි, දහම් දෙසනු ලබන කල්හි මට (ශෛක්ෂභූමිය පිළිබඳ) ඥානය පහළ වී.

1050. මම කළයුතු කිස ඇතියෙමි, ශෛක්ෂයෙමි. නොම පත් රහත් බව ඇතියෙමි, යමෙක් මට අනුකම්පක නම් (ඒ) ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ද පිරිනිවන එළඹියේ සි.

1051. සියලු ආකාරවරයෙන් යුක්ත වූ සම්බුදුහු පිරිනිවියහ. එකල්හි යම් තිංසතකයෙක් (සෙණහඬ ආදි සිය අරමුණක්) වී නම් එකල්හි ලොමුදහ ගැන්මම වී.

1052. බහුශ්‍රැත වූ ධර්මධර වූ මහර්ෂිහු (බුදුන්) ගේ ධර්මභාණ්ඩාගාරික වූ මුළුලොවට ඇසක් වූ අනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ පිරිනිවියහ.

1053. බහුශ්‍රැත වූ ධර්මධර වූ මහර්ෂිහුගේ ධර්මභාණ්ඩාරික වූ මුළුලොවට ඇසක් වූ අඤ්ඤාරයෙහි තමොස්තුද (අදුර දුරු කරන කිසිවක්) වූ.

1054. ගතිමතෝ සතිමතෝ ධිතිමතෝ ච යෝ ඉසි,
සද්ධම්මධාරකෝ ථේරෝ ආනන්දෝ රතනාකරෝ.

1055. පරිවිණ්ණා මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතෝ ගරුකෝ භාරෝ නත්ථි දානි පුනබ්භවෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා ආනන්දෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති

ආනන්දත්ථේරගාථා.

තස්සුද්දානං:

ථූසෝසභිසෝ ආනන්දෝ තයෝ'තිංසෙපකිත්තිතා[1]
ගාථායෝ තත්ථ සඞ්ඛාතා සතං පඤ්ච ච උත්තරී'ති

තිංසතිනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.

1 තයෝ'තිමේව කිත්තිතා - සීමු 1, 2. තයෝ'තිමේ පකිත්තිතා - PTS

1054. ඥානගති ඇති සමෘති සම්පන්න වූ ධෘතිමත් වූ ධර්ම ඍෂිවරයෙක් වේ ද සද්ධර්මධාරක වූ ඒ ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ රත්නාකරයෙකි

1055. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන් වහන්සේගේ අනුශාසනය කරනලද ඇ, ගුරු වූ බර බහා තබන ලද්දේ ඇ, මිත්මතු පුනර්භවයෙක් නැති'සි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ'සි

ආනන්ද ස්ථවිරගාථා සි.

උද්දානය:

ථූසස ඇ උපතිස්ස ඇ ආනන්ද ඇ සි තෙරවරු තිදෙනෙක් කිව් වැනි නිපාතයෙහි ප්‍රකාශිතයහ. එහි පසුතුරු සියක් (එක්සියපසක්) ගාථාවෝ ප්‍රකාශිතයහ.

තිංසතිනිපාතය නිමි.

40. චත්තාලීසනිපාතො.

40. 1. 1

1056. න ගණේන පුරක්ඛතො චරේ
විමනො හොති සමාධි දුල්ලභො,
නානා ජනසඞ්ගහෙ දුඛෙ[1]
ඉති දිස්වාන ගණං න රොචයෙ.

1057. න කුලානි උපබ්බජේ මුනි
විමනො හොති සමාධි දුල්ලභො,
සො උසුකෙකා රසානුගිද්ධො
අත්ථං රිඤ්චති යො සුඛාවහො.[2]

1058 පඞ්කොති හි නං පවෙදයුං[3]
යායං වන්දනපූජනා කුලෙසු,
සුඛුමං සල්ලං දුරුබ්බහං[4]
සක්කාරෙ කාපුරිසෙන දුජ්ජහෙ.

1059. සෙනාසනමහා ඔරුය්හ නගරං පිණ්ඩාය පාවිසිං,
භුඤ්ජන්තානං පුරිසං කුට්ඨිං සක්කච්චං තං උපට්ඨහිං.

1060. සො මෙ පක්කෙන හත්ථෙන ආලොපං උපනාමයි,
ආලොපං පක්ඛිපන්තස්ස අඞ්ගුලී පෙත්ථ ජිජ්ජථ.

1061. කුණ්ඩමූලං ච නිස්සාය ආලොපං තං අභුඤ්ජිසං,
භුඤ්ජමානෙ ච[5] භුත්තෙ වා ජෙගුච්ඡං මෙ න විජ්ජති.

1062. උත්තිට්ඨපිණ්ඩො ආහාරෙ පූතිමුත්තං ච ඔසධං,
සෙනාසනං රුක්ඛමූලං පංසුකූලං ච චීවරං,
යස්සෙතෙ අභිසම්භුත්වා ස වෙ වාතුද්දිසෙ නරෙ.

1063. යත්ථ එකෙ විහඤ්ඤන්ති ආරුහන්තා සිලුච්චයං
තත්ථ[6] බුද්ධස්ස දායාදෙ සමපඤ්ඤෙ පතිස්සතෙ,
ඉද්ධිබලෙනුපත්ථද්ධො කස්සපො අභිරුහති.

1064. පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
ඣායති අනුපාදානො පහීනභයභෙරවො.

1065. පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
ඣායති අනුපාදානො ඛයං මානසස්ස නිබ්බුතො.

1066. පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො සෙලමාරුය්හ කස්සපො,
ඣායී අනුපාදානො කතකිච්චො අනාසවො.

---

1 දුක්ඛෙ - සී, PTS, සීමු 1, 2 2 සුඛාවිමෙහෙ - සී
3 අවෙදයුං - ප, . 4 දුජ්ජහං - ප. 5 භුඤ්ජමානෙන ච - PTS. තස්ස - සීමු 1, 2.

40. චත්තාලීසනිපාතය.

40. 1. 1

1056. ගණයෙ විසින් පිරිවරනලද්දක් වැ නො හැසිරෙන්නේ යැ, (ගණපිරිවර ඇත්තේ) විකෘතියෙන් ඇත්තෙක් වෙයි, සමාධි දුලීහයෙක් වෙයි, නොයෙක් දෙනාට සඞ්ග්‍රහ කිරීම දුකෙකි, මෙසේ ආදීනව දුක ගණවාසය නුරුස්නේ සි.

1057. මුනි තෙම කුලයන් කරා නො එළඹෙන්නේ යැ, (කුලූපගතෙම) විකෘති සින් ඇත්තෙක් වෙයි, සමාධි දුලීහයෙක් වෙයි. හෙතෙම (කුලෝපගමනයෙහි) උතුසුක වැ රසයෙහි ගිජු වැ යම් අර්ථයෙක් තමහට සුව එළවා නම් ඒ (ශීල විශුද්ධි ආදි) අර්ථය වමාරයි (හැරැ දමයි.)

1058 යම් මේ කුලයන්හි වැඳීමෙක් පිදීමෙක් වේ නම් එය පඞ්කයෙකැ (මඩෙකැ) සි ද දුකසේ උපුල යුතු සූක්ෂම ශල්‍යයෙකැයි ද ප්‍රකාශ කළහ. සත්කාරය අසත්පුරුෂයා විසින් හැරැ දමනු දුෂ්කර සි.

1059. සෙනස්නෙත් බැසැ පිඬු පිණිස නගරයට පිවිසියෙමි, ඒ වළඳනා කුෂ්ඨි පුරුෂයා කරා ආදරයෙන් එළඹ සිටියෙමි.

1060. හෙතෙම (රොවින්) පැසීගිය අතින් ඒ අහරපිඬුව (මට) පිරිනැමී යැ, පිඬුව බහා ලත්නහුගේ ඇඟිල්ල ද මේ පාත්‍රයෙහි හිලිහිණි.

1061. ඉක්බිති ගෙබිතක් සමීපයෙහි හිද ඒ බත්පිඬුව වැළඳීමි, වළඳනා කල්හි හෝ වැළැදූ කල්හි හෝ පිළිකුලෙක් මට නො පැනේ.

1062. සිහා ලද පිඬ අහර යැ, පුතිමූත්‍ර බෙහෙද යැ, රුක්මුල සෙනසුන යැ පසුල සිවුර සි. යමෙක් මේ සිව්පසය වළඳන්නේ නම් හෙතෙම එකත්නෙන් සිව්දිගට යොග්‍ය පුරුෂයෙකි, (ඔහුට කොතැනත් දිවිරැක්ක හැකි යැ සි සේ සි)

1063. සමහර කෙනෙක් පර්වතය නැඟෙන්නාහු යම් බදු ස්ථානයෙක දී කලාතන වෙත් නම් බුදුන්ගේ දායාදයෙක් වූ කාශ්‍යප තෙම ඒ මහලුවියෙහි සම්‍යක් ප්‍රඥ ඇති වැ එළඹසිටි සිහි ඇති වැ සෘද්ධිබලයෙන් කරනලද උපත්ථම්භ ඇති වැ පර්වතයට නැඟී.

1064 පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ආ කාශ්‍යප තෙම පර්වතයට නැඟැ උපාදාන රහිත වැ පහ වූ භයභිංසන ඇති වැ ධ්‍යාන කෙරේ.

1065. පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ආ කාශ්‍යප තෙම පර්වතයට නැඟැ උපාදාන රහිත වැ ධ්‍යාන කෙරේ. (රාගාදි ශත්නෙන්) දූවෙන්නන් අතුරෙහි නිවියේ සි.

1066. පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ආ කාශ්‍යප තෙම පර්වතයට නැඟැ උපාදාන රහිත වැ කළ (පැවිදි) කිස ඇති වැ නිරාස්‍රව වැ ධ්‍යාන කෙරේ.

1067. කරෙරිමාලාවිතතා භූමිභාගා මනොරමා,
කුඤ්ජරාභිරුදා රම්මා තෙ සෙලා රමයන්ති මං

1068. නීලබහවණ්ණා රුචිරා වාරිසීතා සුවික්කිරා,
ඉන්දගොපකසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1069. නීලබහකූටසදිසා කූටාගාරවරූපමා,
වාරණාභිරුදා රම්මා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1070. අභිවුට්ඨා රම්මතලා නගා ඉසිභි සෙවිතා,
අබහුන්නාදිතා සිඛීභි තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1071 අලං ඛාසිතුකාමස්ස පභිතත්තස්ස මෙ සතො,
අලං මෙ අත්ථකාමස්ස පභිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

1072. අලං මෙ ථාසුකාමස්ස පභිතත්තස්ස භික්ඛුනො,
අලං මෙ යොගකාමස්ස පභිතත්තස්ස තාදිනො.

1073. උම්මාපුපෙඵන[1] සම්නා ගගනාවබහාදිතා,
නානාදිජගණාකිණ්ණා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1074. අනාකිණ්ණා ගහවෙඨභි මිගසඞ්ඝනිසෙවිතා,
නානාදිජගණාකිණ්ණා තෙ සෙලා රමයන්ති මං

1075. අවෙජාදිකා පුථුසිලා ගොනඞ්ගුලමිගායුතා,
අම්බුසෙවාලසඤ්ඡන්නා තෙ සෙලා රමයන්ති මං.

1076. න පඤ්චඞ්ගිකෙන තූරියෙන රති මෙ හොති තාදිසි,
යථා එකග්ගචිත්තස්ස සම්මා ධම්මං විපස්සතො.

1077. කම්මං බහුකං න කාරයෙ පරිවජ්ජෙය්‍ය ජනං න උය්‍යමෙ,
උසසුකෙකා සො රසානුගිද්ධා අත්ථං රිඤ්චති යො සුඛාවහො

1078. කම්මං බහුකං න කාරයෙ පරිවජ්ජෙය්‍ය අනත්තානෙය්‍යමෙත ,
කිච්ඡති කායො කිලමති දුක්ඛිතො සො සමථං න වින්දති.

1079. ඔට්ඨපහතම්තෙතන අත්තානම්පි න පස්සති,
පත්ථද්ධගීවො චරති අහං සෙය්‍යොති මඤ්ඤති.

---

1 උම්මාපුප්ඵවණ්ණාභා-PTS.

1067. ලුතුවරණ රුක්පෙතින් පැතිරුණිය සිත්කලු වූ භූමිභාග ඇති ඇතුන්ගේ ගජීනාගෙන් රම්‍ය වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

1068. නිල්වලාවනට බදු පැහැ ඇති වූ පැහැසර වූ සිහිල් දිය ඇති වූ පිරිසිදු වූ ඉදුගෙඃව්වන් විසින් ගැවැසීගත්තා වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

1069. නිල්වලාකුළු සුදුසු වූ කුළුගෙවලට උවම් වූ ඇතුන්ගේ ගජීනා-ගෙන් රම්‍ය වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

1070. බෙහෙවින් වට වැයි ඇති රම්‍ය වූ තලා ඇති ශිඛීන් (මොනරුන්) විසින් කරනලද මධුර වූ උන්නාද ඇති ඝෘෂීන් විසින් සෙවුනාලද 'නඟ' නම් වූ ඒ පර්වතයෝමාසිත් අලවත්.

1071. ධ්‍යාන කරනු කැමැති වූ නිවනෙහි එල වූ සිත් ඇති වූ මට මැනැවැ, තමහට වැඩ කැමති නිවනෙහි එලවූ සිත් ඇති 'භික්ෂු' වූ මට මැනැවි.

1072. උමාකුසුම් (නිල්කටරොළු) බදු පැහැ ඇති වූ නිල්වලාගෙන් වැසුණු ගුවන්තලය වැනි වූ නොයෙක් පක්ෂිගණයා විසින් ගැවැසී-ගත්තාවූ ඒ පර්වතෝ මා රමණය කරත්.

1073. පඟසු කැමැති වූ නිවඟෙහි එල වූ සිත් ඇති 'භික්ෂු'වූ මට මැනැවැ, යොග කැමැති වූ නිවනෙහි එල වූ සිත් ඇති 'තාදි' වූ මට මැනැවි.

1074. ගිහින්ගෙන් ආකිණ්ණ නොවූ මුව (සියුපා) සමූහයා විසින් සෙවුනාලද්දා වූ නොයෙක් පක්ෂිගණයාගෙන් ආකීර්ණ වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් ගනිත්.

1075. පහන් දිය ඇති පුළුල්ගලතල ඇත්තා වූ ගොනගුලන් (වදුරන්) හා මුවන් (සියුපාවුන්) ගෙන් යුක්ත වූ දියසෙවෙලින් වැසුණා වූ ඒ පර්වතයෝ මා සිත් අලවත්.

1076. එකඟසිත් ඇත්තා වූ රූපාදිධර්මයන් මොනවට (අනිත්‍යාදි විසින්) විදර්ශනා කරන්නා වූ මට යම් බදු නම් එබදු රතියක් පඟතුරු රැවිත් මට නොවේ.

1077. (කර්මාරාම වැ) කම් බොහෝ කොට නොකරවුව මැනැවැ, (කල්‍යාණමිත්‍ර නොවූ) ජනයා දුරු කල මැනැවැ (ප්‍රත්‍යයොත්පාදන-යෙහි) ව්‍යායාම නොකළ මැනැව, හෙතෙම (කුලෝපගමනයෙහි) උත්සුක වැ රසයෙහි ගිජු වැ යම් අර්ථයෙක් (තමහට) සුව එළවා නම් ඒ අර්ථය ඉමාරහි.

1078. කම් බොහෝ කොට නොකරවුව මැනැවැ, තමහට හිත නොවූ තෙල කර්මාධිෂ්ඨානය හළ මැනැවි, (ඉත්) කය වෙහෙසෙයි, කුලඃනත්‍ත වේ, හෙතෙම දුඃඛිත වූගේ සම්ථය නොලබයි.

1079. පණ්ඩිතමම්මන්‍යයා (ඥාඃධ්‍යාඃශීලීයෙන්) තොල් පහළ පමණින් තමා පමණුදු නොදනී, (අධිමානයෙන්) තද වූ කඳට ඇති වැ හැසිරෙයි, 'මම ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි' කියි.

1080. අසෙය්‍යෝ සෙය්‍යසමානං බාලෝ මඤ්ඤති අත්තානං,
න තං විඤ්ඤූ පසංසන්ති පත්ථද්ධමානසං නරං.

1081. යෝ ච සෙය්‍යොහමස්මීති නාහං සෙය්‍යොති වා පුන,
හීනොහං[1] සදිසෝ වා'ති විධාසු න විකම්පති.

1082. පඤ්ඤවන්තං තථා තාදිං[2] සීලෙසු සුසමාහිතං,
වෙතොසමථමනුයුත්තං[3] තං වේ[4] විඤ්ඤූ පසංසරෙ.

1083. යස්ස සබ්‍රහ්මචාරීසු ගාරවෝ නූපලබ්භති,
ආරකා හොති සද්ධම්මා සහසෝ පථවී[5] යථා.

1084 යෙසං ච ඛිරි ඔත්තප්පං සදා සම්මා උපට්ඨිතං,
විරූළ්හබ්‍රහ්මචරියා තෙ[6] තෙසං ඛීණා පුනබ්භවා.

1085. උද්ධතෝ චපලෝ භික්ඛු පංසුකූලෙන පාරුතෝ,
කපිව සීහචම්මෙන න සෝ තෙනුපසොභති.

1086. අනුද්ධතෝ අචපලෝ නිපකෝ සංවුතින්ද්‍රියෝ,
සොභති පංසුකූලෙන සීහෝ'ව ගිරිගබ්භරෙ.

1087. එතෙ සම්බහුලා දෙවා ඉද්ධිමන්තෝ යසස්සිනෝ,
දසදෙවසහස්සානි සබ්බෙ තෙ බ්‍රහ්මකායිකා.

1088. ධම්මසෙනාපතිං වීරං[7] මහාකුඃඛිං සමාහිතං,
සාරිපුත්තං නමස්සන්තා තිට්ඨන්ති පඤ්ජලීකතා.

1089. නමෝ තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමෝ තෙ පුරිසුත්තම,
යස්ස තෙ නාභිජානාමි යං'පි නීසාය කිඤ්චනං.

1090. අවෙජ්ජරං වත බුද්ධානං ගම්භීරෝ ගොචරෝ සකෝ,
යෙ මයං නාභිජානාම වාලවෙධිසමාගතා.

1091. තං තථා දෙවකායෙහි පූජිතං පූජනාරහං,
සාරිපුත්තං තදා දිස්වා කපිනස්ස සිතං අහු.

1092. යාවතා බුද්ධඛෙත්තම්හි ඨපයිත්වා මහාමුනිං,
ධුතගුණෙ විසිට්ඨොහං සදිසෝ මෙ න විජ්ජති.

1093. පරිච්චිණ්ණා මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං,
ඔහිතෝ ගරුකෝ භාරෝ භවා දානි පුනබ්භවෝ.

---

1 හීනෝ තං - සීමු 1 2, ප. 2 තථාවාදිං - ඤා, PTS.
3 වෙතොසමථසංයුත්තං - PTS. 4 තං ච - PTS.
5 පුථවී - මජඃ, PTS, පුථුවී - ඤා. 6. විරූළ්හබ්‍රහ්මචරියා - PTS.
7. යිරං - PTS.

1080. බාල තෙම ඝින වූයේ තමා ශ්‍රේෂ්ඨයකු සම කොට හඟී. නුවණැතියෝ බෙහෙවින් සදමත් ඇති මිනිසකු වූ ඔහු නොපතසත්.

1081. යමෙකුත් 'මම උසස්මි' හෝ 'උසස් නොවෙමි' හෝ 'පහත්මි' හෝ 'එබන්දෙමි' හෝ නවවිධමානයෙහි නොසැලේ ද,

1082. එසේ නුවණැත්තා වූ තාදිගුණ ඇත්තා වූ අශෛක්ෂශීලයෙහි මොනොවට පිහිටියා වූ (රහත්පලසමවත් සමවැදුමින්) චිත්තසමථයෙහි යෙදුණා වූ ඔහු නුවණැතියෝ පතසත්.

1083. සබ්‍රහ්මසරුන් කෙරෙහි යමකුගේ ගෞරවයෙක් නොලැබේ ද, හෙතෙම අහසට පොළොව මෙන් සද්ධර්මයෙන් දුරු වේ.

1084. තවද යම් කෙනකුත්හට හිරිඔතප්පදෙක හැම කල්හි මොනොවට එළඹසිටියේ ද ඔහු වැඩුණු බඹසර ඇත්තාහු යැ. ඔවුන්ගේ පුනර්භවයෝ ක්ෂය වූවාහු ය.

1085. උද්ධත වූ චපල (පාසිවුරු සැරසීම් ආදිය ඇති) වූ මහණ තෙම පසුල් සිවුරින් පොරෝනාලද්දේ වේද, සිහසමින් පොරෝනාලද වදුරකු බදු හෙතෙම ඉන් නොහොඬී.

1086. උද්ධත නොවූ චපල නොවූ (ආත්මාර්ථපරාර්ථයෙහි) නිපුණ වූ වසඟලද ඉඳුරන් ඇත්තා වූ මහණ තෙම ගිරිගුහායෙහි සීරදකු මෙන් පසුල්සිවුරින් හොඬී.

1087. තෙල බොහෝ වූ දෙවිවරු ඍද්ධිමත්හු යැ, යශස් ඇත්තාහු යැ, බ්‍රහ්මකායික වූ ඒ සියලු දසදහසක් දෙවියෝ,

1088. ධර්මසේනාපති වූ වීර වූ මහත් ධ්‍යාන ඇත්තා වූ එකඟ සිත් ඇත්තා වූ ශාරීපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේට ඇඳිලි බැඳියාහු නමස්කාර කෙරෙමින් සිටිත්.

1089. ආජානීය පුරුෂය, ඔබට නමස්කාර වේවා! පුරුෂෝත්තමය, ඔබට නමස්කාර වේවා! (තෙපි) යම් අරමුණක් නිසා ධ්‍යාන කරවු නම් තොපගේ ඒ අරමුණ (ඇපි) නොදනුම්හ.

1090. එකන්නෙන් ආශ්චර්‍ය්‍ය යැ, බුදුවරුන්ගේ සවිෂය ගැඹුරු සැ. වාලවෙසින් සම වැ (සිහුම් අරුත් දක්නට) සමර්ථ වැ ආ යම්බදු ඇපි (බුද්ධවිෂය) පිරික්සන්නමෝ නොදනුම්හ.

1091. දේව සමූහයා විසින් එසේ පුදනලද පූජාර්හ වූ ඒ ශාරීපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ දූකැ එදා මහාකපිනභට සිනායෙක් (පහළ) වී.

1092. සකල බුද්ධක්ෂෙත්‍රයෙහි මහමුනිහු (සම්‍යක් සම්බුදුන්) හැරැ ධුතගුණයෙන් මා බන්දෙක් නොපැනෙයි. ධුතගුණයෙහි මම විශිෂ්ටයෙමි.

1093. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරනලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනය කරනලද යැ, ගුරුබර බහා තබනලද්දේ යැ. මින්මතු (මට) පුනර්භවයෙක් නැති

1094. න චීවරේ න සයනේ භොජනේ තුපලිපති[1]
ගොතමෝ අනපපමේය්‍යෝ මූලාලුපුපඨං[2] විමලං'ව,
අම්බුතා නික්කමතිත්‍තෝ[3] තිහවාහිතිස්සවෝ.[4]

1095. සතිපට්ඨානගීවෝ සෝ සද්ධාහත්ථෝ මහාමුනි
පඤ්ඤාසීසෝ මහාඤාණී සදා චරති නිබ්බුතෝ'ති.

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා මහාකස්සපෝ ථේරෝ ගාථායෝ අභාසිත්ථා'ති

මහාකස්සපත්ථේරගාථා.

තස්සුද්දානං:

චතුක්කනිපාතම්හි මහාකස්සපවාහයෝ,
එකෝ'ව ථේරෝ ගාථායෝ චතුක්කනිපේ දුවේ'පි චා'ති.

චතුක්කනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.

1, තුපලිම්පති - ප. 2. මූලාලිපුපඨං - PTS
3. නික්කමතිත්‍තෝ - PTS. නික්කමතිත්‍තෝති - සීමු. 1, 2.
4. තවාහිතිස්සවෝ - සීමු. 1, 2.

1094. (තෘෂ්ණායෙන්) චීවරයෙහි නොං තැමෙරෙයි, සයනයෙහි නොං තැවරෙයි, භෝජනයෙහි නොං තැවරෙයි, ගෞතම තෙමේ ප්‍රමාණාතීත නොං වේ. දිය නොං තැවරෙන නිමිල වූ නිලුපුලක් වැන්නැ, අනිත්‍යක්‍රමයට ළඟුරැ වූයේ යැ, භවත්‍රයෙන් නික්මුණේ යි.

1095. සීවටත් මැ කඳට ඇත්තා වූ සැදෑහැ මැ අත් ඇත්තා වූ මහාමුනි වූ නුවණ මැ මුදුනත් ඇත්තා වූ මහනුවණැති වූ හෙතෙම හැම කල්හි නිවියෙක් වැ වෙසේ.

මෙසේ ආයුෂ්මත් 'මහාකස්සප' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාකස්සප ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

සතළිස් වැනි නිපාතයෙහි 'මහාකස්සප' යන සඞ්ඛ්‍යානය ඇති එක් මැ තෙරනමකි. ගාථාවෝ ද දෙසාළිසෙකි.

චත්තාලීසනිපාතය නිමි.

50. පඤ්චකනිපාතො.

50. 1. 1

1096. කදා නු'හං පබ්බතකන්දරාසු
එකාකියො අද්දුතියො විහස්සං
අනිච්චතො සබ්බභවං විපස්සං
තං මේ ඉදං තං නු කදා භවිස්සති.

1097. කදා නු'හං භින්නපටන්තරෝ[1] මුනි
කාසාවවසනෝ අමමෝ නිරාසෝ[2]
රාගං ච දෝසං ච තථෙව මෝහං
හන්ත්වා සුඛී පවනගතො විහස්සං.

1098. කදා අනිච්චං වධරොගනිල්ලං[3]
කායං ඉමං මච්චුජරාභිපද්දුතං
විපස්සමානෝ චිතභයෝ විහස්සං
එකෝ වනෙ තං නු කදා භවිස්සති.

1099. කදා නු'හං භයජනනිං දුඛාවහං[4]
තණ්හාලතා බහුවිධානුවත්තනිං
පඤ්ඤාමයං තික්ඛමසිං ගහෙත්වා
ජෙත්වා වසෙ තම්පි කදා භවිස්සති.

1100 කදා නු පඤ්ඤාමයමුග්ගතෙජං
සත්ථං ඉසීනං සහසාදියිත්වා,[5]
මාරං සසෙනං සහසා භයඤ්ජසං
සීහාසනෙ තං නු කදා භවිස්සති.

1101. කදා නු'හං සබ්භිසමාගමෙසු
දිට්ඨා භවෙ ධම්මගරූහි තාදිහි
යථාවදස්සීහි ජිතින්ද්‍රියෙහි
පධානියො තං නු කදා භවිස්සති

1102. කදා නු මං තන්දිබුද්ධ පිපාසා
වාතාතපා කීටසිරිංසපා[6] වා
නබාධයිස්සන්ති[7] න තං හිරිබ්බසේ
අප්පෙසියං තං නු කදා භවිස්සති

1103. කදා නු ඛො යං විදිතං මහෙසිනා
චත්තාරි සච්චානි සුදුද්දසානි
සමාහිතත්තෙතා සතිමා අගච්ඡං,
පඤ්ඤාය තං තං නු කදා භවිස්සති.

1104 කදා නු රූපෙ අමිතෙ ච සද්දෙ
ගන්ධෙ රසෙ ඵුසිතබ්බෙ ච ධම්මෙ
ආදිත්තතොහං සමථෙහි යුත්තෙතා
පඤ්ඤාය දක්ඛං[8] තදිදං කදා මෙ

1105. කදා නු'හං දුබ්බචෙහෙන වුත්තෙතා
තතො නිමිත්තං විමනෙ න හෙස්සං
අථෙ පසත්ථෙ'පි තතො නිමිත්තං
තුට්ඨෙ න හෙස්සං තදිදං කදා මෙ.

---

1. පටඛ්ඛරෙ - මජ්ඣං. 2. නිරාභයෙ - PTS; 3. වධරොගනීළ - සීමු. 1, 2.
4. දුක්ඛාවහං - PTS 5. අභිමාදියිත්වා - ඣා.
6. කීටසරීසපා - සීමු. 1,2. ප 7 නිබාධයිස්සන්ති - PTS 8. දවඤ්ං - සීමු. 1, 2 ප.

50. පඤ්ඤාසනිපාතය.

50. 1. 1

1096. කවරදා නම් මම ගිරිකඳුරුණි එකලා වැ තෘෂ්ණා රහිත වැ වෙසෙම් ද? සියලු භවය අනිත්‍ය වශයින් විදර්ශනා කරනෙම්ද? මා ගේ ඒ මේ පරිවිතර්කය කවරදා නම් (මුදුන්පත්) වන්නේ ද?

1097. කවරදානම් මම භින්නපටධර වැ පැළඳි වැ කහවත් ඇති වැ මමත්ව නැති වැ ආශා රහිත වැ රාගයත් ද්වේෂයත් එසේ මෑ මෝහයත් නසා මහවනගත වැ සුවසේ වෙසෙම් ද?

1098. කවරදා නම් (මම) අනිත්‍ය වූ මරණයටත් රෝගයටත් කසලුවක් (කැදැල්ලක්) වූ ජරාමරණ වශයින් උපද්‍රැත වූ මේකාය විදර්ශනා කෙරෙමින් පහ වූ භය ඇති වැ එකලා වැ වෙනෙහි වෙසෙම් ද? කවරදා නම් ඒ අදහස මුදුන් පත් වන්නේ ද?

1099. කවරදා නම් මම භය උපදවන්නා වූ දුක් එළවන්නා වූ නොයෙක් අයුරු අරමුණු (හෝ භවයන්) අනුව පවත්නා වූ තෘෂ්ණාලතාව මහනැණමුවා තිහිණි (මුවහත් ඇති) අසිපත ගෙනා සිදලා වෙසෙම් ද? එදා කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1100. කවරදා නම් මම සිහසුන්(තිර අසුන්)හි හිඳ තිගුණු මුවහත් ඇත්තා වූ මෘගීඤ්ඤනමය වූ සෘෂීන්ගේ ශස්ත්‍රය සැහැසි වැ ගෙන සෙත් සහිත මරහු සැහැසි වැ මඩනෙම් ද? ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1101. කවරදා නම් මම සත්පුරුෂ සමාගමයෙහි තාදිගුණ ඇත්තා වූ අවිපරීතදර්ශන ඇත්තා වූ දිනනලද ඉඳුරන් ඇත්තා වූ ධම්මරුක-යන් විසින් දක්නාලද ප්‍රධන් ඒයෑ ඇත්තෙම් වන්නෙම් ද? ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1102. කවරදා නම් සවාඊය කැමැති වූ ඒ මා ගිරිකඳුරෙහි දී අලස බව හෝ සෘජවය් හෝ අවුසුලං හෝ කෑම් තුහුසුවෝ හෝ නොපෙළත් ද? ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1103. කවරදා නම් මම මහර්ෂි වූ සම්බුදුන් විසින් යම් සත්‍යයක් අවබෝධ කරනලද නම් දැකීමට අතිශයින් දුෂ්කර වූ ඒ චතුරාර්ය්‍ය-සත්‍යයන් එකඟ වූ සිත් ඇති වැ සිහි ඇති වැ මෘදීප්‍රඥයෙන් අවබොධ කරනෙම් ද? ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන් පත් වන්නේ ද?

1104. කවරදා නම් සමාධියෙන් යුක්ත වූ මම අප්‍රමාණ වූ රූපයන් ද ශබ්දයන් ද ගන්ධයන් ද සප්‍රෂ්ටව්‍යයන් ද ධම්මාරම්මණයන් ද ගිනි ඇවිලගත්තවුන් සෙයින් (විදර්ශනා) ප්‍රඥයෙන් දක්නෙම් ද, මා ගේ ඒ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1105. කවරදා නම් මම දුර්ෂිතයෙන් ගටනාලද්දෙම් එය නිමිති කොට දෙම්නස් නොවෙම් ද, නොහොත් පහස්නාලද්දෙම් එය නිමිති කොට තුටුවෙම් නොවෙම් ද, මා ගේ ඒ මේ අදහස කවරදා නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1106. කදා නු කටෙඨ ච තිණෙ ලතා ච
ඛණෙ ඉමෙහං අමිතෙ ච ඨමෙම
අජ්ඣත්තිකානෙව ච බාහිරානි ච
සමං තුලෙය්‍යං තදිදං කදා මෙ.

1107. කදා නු මං පාවුසකාලමෙඝො
නවෙන තොයෙන සවිවරං වනෙ
ඉසිපයාතමහි පථෙ වජන්තං
ඔවස්සතෙ තං නු කදා භවිස්සති.

1108. කදා මයූරස්ස සිඛණ්ඩිනො වනෙ
දිජස්ස සුත්වා ගිරිගබ්භරෙ රුතං
පවුට්ඨකීළිං අමතස්ස පත්තියා
සංවිජ්ජියෙ තං නු කදා භවිස්සති.

1109. කදා නු ගබ්භං යමුනං සරස්සතිං
පාතාලඛිත්තං වලවාමුඛං ච[1]
අසජ්ජමානො පතරෙය්‍යමිද්ධියා
විහිංසනං[2] තං නු කදා භවිස්සති.

1110. කදා නු නාගොව අසඞ්ගවාරී[3]
පදුලයෙ කාමගුණෙසු ඡන්දං
නිබ්බජ්ජයං සබ්බසුභං නිමිත්තං
ඛාණෙ යුතො තං නු කදා භවිස්සති.

1111. කදා ඉණෙවොව දළිද්දකො නිධිං
ආරාධයිත්වා ධනිකෙහි පීළිතො
තුටෙඨා භවිස්සං අධිගම්ම සාසනං
මහෙසිනො තං නු කදා භවිස්සති.

1112. බහූනි වස්සානි තයාමහි යාචිතො
ආගාරවාසෙන අලං නු තෙ ඉදං
තං දානි මං පබ්බජිතං සමානං
කිංකාරණා චිත්ත තුවං න පුච්ඡසි.

1113. නනු අහං චිත්ත තයාමහි යාචිතො
ගිරිබ්බජෙ චිත්තලතාභිගජ්ජිනො
තෙ තං රමිස්සන්ති[4] වනමහි ඛාණිනං.

1114. කුලමහි මිත්තෙ ච පියෙ ච ඤාතකෙ
ඛිඩ්ඩාරතිං කාමගුණං ච ලොකෙ
සබ්බං පහාය ඉම්මජ්ඣුපාගතො[5]
අථොපි තවං චිත්ත න මයහ තුස්සසි[6]

1115. මමෙව එතං න හි තවං පරෙසං
සත්තාහකාලෙ පරිදෙවිතෙන කිං
සබ්බං ඉදං වලමිති පෙක්ඛමානො
අභිනික්ඛමිං අමතපදං[7] ජිගීසං.

---

1. බලවාමුඛඤ්ච - PTS. ප 2. විහිංසනං - PTS 3. සඞ්ගාමවාරී - සෳා, PTS අඞ්ගාමවාරී - ප 4. රමිස්සන්ති - සී මූ 1, 2.
5. ඉදම්මජ්ඣුපාගතො - සෳා PTS ඉධම්මජ්ඣුපාගතො - ප
6 තුස්සති - සීමූ. 1, 2. ප. 7. අමතං පදං - සෳා, PTS ප

1106. කවරදෑ නම් මම කාෂ්ඨයත් ද තෘණයත් ද ලතාවත් ද මේ පඤ්චස්කන්ධය ද ආධ්‍යාත්මික වූත් බාහ්‍ය වූත් අප්‍රමාණ රූපධර්මයන් ද සමසේ තුලනය කෙරෙම් ද, මා ගේ ඒ මේ අදහස කවරදෑ නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1107 කවරදෑ නම් වැසිකල්හි වූ මෙඝය තෙම වනයෙහි යෘෂීන් ගිය මඟ සිවුරු සහිත වැ යන මා අළුත් දියෙන් තෙමන්නේ ද? (මාගේ) ඒ අදහස කවරදෑ නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1108. කවරදෑ නම් මම වනයෙහි ගිරිලෑහැබ්හි දී සිළු ඇති මයූර පක්ෂියා ගේ කෙකාරවය අසා යහනින් නැගී නිර්වාණාධිගමය පිණිස(අනිත්‍යාදි විසින්) මෙනෙහි කෙරෙම් ද, මා ගේ ඒ අදහස කවරදෑ නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1109. කවරදෑ නම් මම ගඛා යැ ගම්නා යැ සරඝනී යැ යන නදීන් හා ඉතා බිහිසුණු වූ පාතාල භූමීන් (නරාවල) හා වඛබාමුඛය හා යන මොවුන් නො පැකිලැ ඍද්ධියෙන් තරණය කෙරෙම් ද, මා ගේ ඒ අදහස කවරදෑ නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1110. කවරදෑනම් මම (කිසිවක) නො ලැබෙන පැවැතුම් ඇති වූ ඇතකු මෙන් සියලු ශුභාරම්මණයන් නිරවශේෂයෙන් බැහැර කෙරෙමින් ධ්‍යානයෙහි යෙදුණෙම් කාමගුණයෙහි ඡන්දය පලනෙම් ද, මාගේ ඒ අදහස කවරදෑ නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1111 කවරදෑ නම් මම ධනහිමියත් විසින් පෙළතුලැබුවා වූ ණය හෙයින් ලජ්ජා ඇත්තා වූ දිළින්දකු නිදහනක් ලැබ මෙන් මහර්ෂි වූ සම්බුදුන්ගේ ශාසනය සාක්ෂාත් කොට ගෙන තුෂ්ට වන්නෙම් ද, මාගේ ඒ අදහස කවරදෑ නම් මුදුන්පත් වන්නේ ද?

1112. එම්බා චිත්තය, තා විසින් වනාහි දැන් තා ගේ හිතිගේ වාසයෙන් කම් නැතැ'යි බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි මම අයදනා ලද්දෙම් නො වෙම් ද, ඒ මා දැන් පැවිදි වත් මැ කවර හෙයින් තෝ යොග නො කරන්නෙහි ද?

1113. එම්බා චිත්තය, තා විසින් වනාහි ගිරිකඳුරාගෙහි (වසන) ඒ විසිතුරු පියාපත් ඇත්තා වූ (මයූර) පක්ෂීහු ද ජලතික්ෂ්ණයෙන් උත්තාදවත් වූ ගලතලාවෝ ද වනයෙහි ධ්‍යාන කරත්නා වූ තා රමණය කරති' මම අයදනා ලද්දෙම් නො වෙම් ද?

1114. එම්බා චිත්තය, (තාගේ) අයැදුමෙන්) කුලයෙහි මිතුරන් ද ප්‍රියයන් ද නැයන් ද ක්‍රීඩාරතිය ද ලොකයෙහි කාමගුණයන් ද යන සියල්ල හැර දමා මේ අරනට (හෝ පැවිද්දට) එළඹියෙමි, එතෙකුදුවත් තෝ මා නො පිණවන්නෙහි යැ.

1115. එම්බා චිත්තය, තෙල සිත මා ගේ මැ යැ, තෝ පරසතු නො වේ මැ සි, (කෙලඟයුද්ධයට හාවනායෙන්) සන්නාහ සන්නද්ධ වන කල්හි වැලැප්මෙන් කිම, මේ (තෙහුමක ධර්ම) සියල්ල චපල (අනිත්‍ය) යැ සි නුවණින් දක්මින් අමෘතපදය (නිවන) සොයන්නෙම් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කෙළෙමි.

1116. සුයුත්තවාදී[1] දුම්පඤ්ඤමුත්තමෙ
මහාභිසක්කො භරදම්මසාරථි[2]
චිත්තං චලං මක්කටසන්නිභං ඉති
අවිතරාගෙන සුදුන්නිවාරයං.

1117. කාමා හි චිත්රා මධුරා මනොරමා
අවිද්දසු යත්ථ යිතා පුථුජ්ජනා
තෙ දුක්ඛමිච්ඡන්ති පුනබ්භවෙසිනො
චිත්තෙනෙ නීතා නිරයෙ නිරාකතා.

1118. මිගූරකොඤ්චාභිරුතමහි කානනෙ
දිපිහි ව්‍යග්ඝෙහි පුරක්ඛතො වසං
කායෙ අපෙක්ඛං ජහ මා විරාධය[3]
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නිගුඤ්ජසි.

1119. භාවෙහි ඉන්ද්‍රියානි[4] ච ඉන්ද්‍රියානි
බලානි බොජ්ඣඞ්ගසමාධිභාවනා
තීසෙසා ච විජ්ජා ඵුස බුද්ධසාසනෙ
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නිගුඤ්ජසි.

1120. භාවෙහි මග්ගං අමතස්ස පත්තියා
නිය්‍යානිකං සබ්බදුක්ඛක්ඛයොගධං
අට්ඨඞ්ගිකං සබ්බකිලෙසසොධනං
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නිගුඤ්ජසි.

1121. දුක්ඛනත්ති ඛෙඩ්ඩ පරිපස්ස යොනිසො
යතො ච දුක්ඛං සම්මදෙති තං ජහ
ඉඩෙව දුක්ඛස්ස කරොහි අන්තං
ඉත්‍යස්සු මං චිත්ත පුරෙ නිගුඤ්ජසි

1122. අනිච්චං දුක්ඛනත්ති විපස්ස යොනිසො
සුඤ්ඤං අනත්තානි අඝං වධන්ති ච
මනොවිචාරෙ උපරුන්ධ චෙතසො
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නිගුඤ්ජසි.

1123. මුණ්ඩා විරූපා අභිසාපමාගතා
කපාලහත්ථාව කුලෙසු භික්ඛසු[5]
ගුඤ්ඡන්තු සත්ථුවචනෙ මහෙසිනො
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නිගුඤ්ජසි.

1124. සුසංවුතත්තෙන විසිඛන්තරෙ[6] වරං
කුලෙසු කාමෙසු අසඞ්ගමානසා
වසෙතු යථා දෙසිනපුණ්ණමාසියා
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නිගුඤ්ජසි.

1125. ආරඤ්ඤිකා හොහි[7] ච පිණ්ඩපාතිකා
සොසානිකා හොහි[7] ච පංසුකූලිකා
නෙසජ්ජිකා හොහි[7] සදා ධුතෙ රතා
ඉතිස්සු මං චිත්ත පුරෙ නිගුඤ්ජසි.

---

1. සුවුත්තවාදී - ඤා. PTS 2. භිරංකතා - ඤා PTS
3. විරාධයෙ - PTS. 4. ඉන්ද්‍රියානි ච - PTS 5. ගිකුඛුසු - සීමු. 1,1
6. සිඛන්තරං - ඤා, PTS. 7. හොහි - ඤං, PTS.

1116. එම්බා චිත්තය, අවිතරාගයා විසින් වලඟනු ඉතා දුකර වූ චපල සිත වනාහි වන වදුරකු වැන්නැ යි සුභාෂිතවාදී වූ දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙහි උතුම් වූ (දුකට) ජගද්වෛද්‍ය වූ ශරදම්බසාරථීහු වදාළහ.

1117. නුවණමද පුහුදුන්හු යම් තැනෙකැ ඇලුණාහු නම් ඒ කාමයෝ විචිත්‍රහ, මධුරහ, මනෝරම්‍යහ, ඔහු පුනර්භවය සොයන්නාහු සිත විසින් (සුඛයෙන්) නිරාකෘත (වලහනලදු) වැ නිරයෙහි පමුණුවන ලද්දාහු දුක් කැමැති වෙත්.

1118. මෙනරුන් විසින් විල්ලිහිණියන් විසින් කරනලද නාද ඇති වනයෙහි දිවියන් විසින් වගුන් විසින් පෙරවූ කරනලදු වැ වසන්නෙහි සිරැරෙහි අපෙක්ෂාව හැරැදමව, නවමක්ෂණය නහමක් වරද'යි පෙර මා (පැවිද්දෙහි) ඇදුයෙහි

1119. එම්බා චිත්තය, පෙර තෝ 'බුදුසසුන්හි ධ්‍යාන වඩව, ඉන්ද්‍රිය බල බොධ්‍යඞ්ගසමාධිභාවනාවන් වඩව, ත්‍රිවිද්‍යාවන් ද ලබව'යි මට අණ කෙළෙහි.

1120. එම්බා චිත්තය, තෝ පෙර නෛෂ්ක්‍රාමික වූ සම්‍යුදඛෂය සඞ්ඛ්‍යාත නිවන අරමුණු කළ සම්‍යොලශශොධන වූ අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ග නිර්‍යාණ ප්‍රාපනිය පිණිස වඩව'යි මෙසෙයින් මට අණ කෙළෙහි.

1121. එම්බා චිත්තය, පෙර තෝ 'සකඞ්ගයන් දුකැ යි නුවණින් බලව, යළි යම්කින් දුක හටගැනේ නම් එය දුරැ කරව, මේ අත් බැව්හි දී මැ දුක් කෙළවර කරව'යි මට අණ කෙළෙහි.

1122. එම්බා චිත්තය, පෙර තෝ '(සඞ්ඛාරයන්) අනිත්‍ය යැ යි ද (උදයව්‍යය පීළිත හෙයින්) දුකැ යි ද (අසාරාදි බැවින්) ශූන්‍ය යැ යි ද අනාත්ම යැ යි ද අඝ යැ යි ද භිංසක යැ යි ද නුවණින් විදර්‍ශන කරව (අටලොස්) මනොපවිචාරයන් සිතින් වලකව'යි මට අණ කෙළෙහි.

1123. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි පෙර "තෝ මුඛ වැ විරූප වැ භික්‍ෂුසමූහයා අතුරෙහි කබල් ගත් අත් ඇති වැ ('කබල්ගත් අත් ඇති වැ සිහා ඇවිදුව යන) අභිඝාපයට පැමිණියෙහි මහර්ෂි වූ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ වචනයෙහි නියුක්ත වව යි මට අණ කෙළෙහි.

1124. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි පෙර "තෝ සුසංවෘත වැ වීථි අතුරෙහි සරමින් පැහැදිලි පුරපසලොස්වක් දා සද මෙත් කුලයන්හිදු පඤ්චම්හිදු නොඇලුණු සිත් ඇතියෙක් වව යි මට අණ කෙළෙහි.

1125. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි පෙර 'තෝ හැම කල්හි ධුතාඞ්ගයෙහි ඇලුණෙහි ආරණ්‍යක වන්නැ යි පිණ්ඩපාතික වන්නැ යි සමශානික වන්නැයි පාංශුකූලික වන්නැ යි නෛසද්‍යික වන්නැයි මට අණ කෙළෙහි.

1126. රොපෙත්වා[1] රුක්ඛානි යථා ඵලෙසී
මූලේ තරුං ඡේත්තු තමේව ඉච්ඡසි
තථූපමං චිත්තමිදං[2] කරෝසි
යං මං අනිච්චමහි වලෙ නීහඤ්ඤසි.

1127 අරූප දූරඞ්ගම එකචාරි
න තෙ කරිස්සං වචනං ඉදානිහං
දුක්ඛා හි කාමා කටුකා මහබ්භයා
නිබ්බානමේවාභිමනෝ චරිස්සං.

1128. නාහං අලක්ඛ්‍යා අභිරික්කතායා[3] වා
න චිත්තහෙතූ න ච දූරකන්තනා
ආජීවහෙතූ ච අහං න නික්කමිං
කතෝ ච තෙ චිත්ත පරිස්සවො මයා

1129. අපිච්ඡතා සපුරිසෙහි වණ්ණිතා
මක්ඛපහානං වූපසමො දුඛස්ස[4]
ඉතිස්සු මං චිත්ත තදා නීහඤ්ඤසි
ඉදානි එවං ගච්ඡසි පුබ්බවිණ්ණං.

1130. තණ්හා අවිජ්ජා[5] ච පියාපියඤ්ච[6]
සුභානි රූපානි සුඛා ච වෙදනා
මනාපියා කාමගුණා ච වන්තා
වන්තෙන අහං ආවමිතුං[7] න උස්සහෙ.

1131. සබ්බත්ථ තෙ චිත්ත වචො කතං මයා
බහූසු ජාතීසු න මෙසි කොපිතො
අජ්ඣත්තබහිද්ධෙවා කතඤ්ඤුතාය තෙ
දුක්ඛෙ විරං සංසරිතං තයා කතෙ.

1132. එවඤ්හි නො චිත්ත කරොසි බ්‍රාහ්මණො
එවං ඛත්තියො[8] රාජදසී කරොසි
වෙස්සා ච සුද්දා ච භවාම එකදා
දෙවත්තනං වා'පි තථෙව වාහසා.

1133. තවෙ'ව හෙතූ අසුරා භවාමසෙ
එවංමූලකං නෙරයිකා භවාමසෙ
අථො තිරච්ඡානගතා'පි එකදා
පෙතත්තනං වා'පි තවෙ'ව වාහසා.

1134. නනු[9] දුබ්භිස්සසි මං පුනප්පුනං
මුහුං මුහුං චාරණිකං'ව දස්සයං[10]
උම්මත්තකෙනෙව මයා පලොභසි
කිඤ්චා'පි තෙ චිත්ත විරාධිතං මයා.

1135. ඉදං පුරෙ චිත්තමචාරි චාරිකං
යෙනිච්ඡකං යත්ථකාමං යථාසුඛං
තදජ්ජහං නික්ඛහෙස්සාමි[11] යොනිසො
හත්ථිපභින්නං[12] විය අඞ්කුසගහො.

---

1. රොපෙත්වා - PTS. 2. චිත්ත ඉදං - PTS. 3. අභිරිකතායා - PTS
4 දුක්ඛස්ස - PTS. 5. තණ්හං අවිජ්ජං - PTS. 6. පියාපියං ච - PTS.
7. ආවසිතුං - ස්‍යා. ආගච්ඡිතුං - PTS. 8. ඛත්තියා - PTS.
9. න නූන - ස්‍යා, PTS. 10. චාරු කංව දස්සනං-PTS. චාරණිකා ච දුස්සහං- ස්‍යා
11. නික්ඛහිස්සාමි - ස්‍යා 12. හත්ථිං පභින්නං - ස්‍යා.

1126. එම්බා චිත්තය, තෝ මා අතීත්‍ය වූ වලත්සංසාරයෙහි යොදවනෙහි ද ඒ තෝ ඵල කැමැත්තකු වෘක්ෂයත් වවා ඒ වෘක්ෂ මූල ලා සිඳින්නට කැමැතියකු සේ මෙය කෙරෙහි.

1127. එම්බා රූ නැත්තව, දූරඛමය, එකලා තැනැත්තව, මින් මතු මම තෘගේ වචනය නොකරන්නෙමි යම් හෙයකින් කාමයෝ (අතීතයෙහි) දුක් වූවාහු ද, (අනාගතයෙහි) කටුකඵල ඇත්තාහු ද මහත් භය ඇත්තාහු ද එහෙයින් මම නිවනට මැ මුහුණ ලා හැසිරෙන්නෙමි.

1128. එම්බා චිත්තය, මම අභාග්‍ය හෙයින් හෝ නිලීජ්ජ බැවින් හෝ (වපල) සිතට වහල් වැ හෝ රාජද්වෙෂි බැවින් හෝ දිවි රැකගන්නා හෙයින් හෝ ගිහිගෙන් නික්මුණෙම් නොවෙමි. මා විසින් තට 'තා වශයෙහි නොසිටුනා බවට ප්‍රතිඥ කරනලදි.

1129. එම්බා චිත්තය, තෝ එකල්හි "අලොභය බව සත්පුරුෂයන් විසින් වර්ණිත ඇ ඔ, ගුණමකු බව ප්‍රතිඝ කිරීම දුඃඛයා ගේ වූපශම යැ'යි (එහෙයින් එගුණයන්හි පිහිටිය යුතු යැ යි) මට අණ කෙළෙහි ය. දැන් තෝ පෙර පුරුදු දැසට යන්නෙහි.

1130. තෘෂ්ණාව ද අවිද්‍යාව ද ප්‍රිය‍ාප්‍රිය‍යෝ ද ශුභරූපයෝ ද සුඛවේදනාව ද මහ වඩන කාම්ගුණයෝ ද (මා විසින්) වමරා දමන ලදහ, වමාළ දෑ යළි ගිලින්නට මම උත්සාහ නොකරමි.

1131. එම්බා චිත්තය, සියලු (භව,යොනි,ගති,විඤ්ඤාණස්ථිති යන) තැන්හි මා විසින් තා ගේ වචනය කරනලද යැ, නොයෙක් ජාතීන්හි දී මා විසින් තෝ කෝප නොකරන ලද්දෙහි යැ. අධ්‍යාත්මයෙහි (සන්තානයෙහි) සම්භව වැද තා කලගුණ නොදන්නා බැවින් තා විසින් නිපදවනලද (සසර) දුක්හි මා දිගුකලක් සැරිසැරූ බව යැ.

1132. එම්බා චිත්තය, තෝ මැ අපට උපකාර වෙහි, තෝ මැ බ්‍රාහ්මණ වෙහි, තෝ මැ ක්ෂත්‍රිය වෙහි, තෝ මැ රජ වෙහි, තා මැ හේතු කොට ගෙන අපි ඇතැම් කලෙකැ වෛශ්‍යත් ශූද්‍රත් වම්හ. දිව්‍යභාවය ද ලබම්හ.

1133 තා මැ හේතුකොට ගෙන අසුර වම්හ, තා මැ මුල් කොට ගෙන තිරිසන් වම්හ, තවද ඇතැම් කලෙකැ තා මැ මුල් කොට ගෙන තිරිසන්ගත ද වම්හ, තා ගේ මැ කාරණභාවයෙන් ප්‍රෙතභාවය ද ලබම්හ.

1134. එම්බා චිත්තය, එක්වත් වරණවිත්‍ර (පෙතිකඩ) දක්වන්නකු සෙයින් තෝ මට පුනපුනා ද්‍රොහ වන්නෙහි නොවේ ද, උමතුවකු හා සෙයින් මා හා කෙළීම්වත් මා පොළොඹන්නෙහි නොවේ ද? එම්බා චිත්තය, තට මා කළ වරද කිම.

1135. පෙර මේ සිත කැමැති අයුරින් කැමැති තැනෙකැ සුවසේ සැරිසැරී යැ, අද මම ඒ සිත අකුශලක් ගත්තෙක් මතැනකු සෙයින් යොනිසෝ මනසිකාරයෙන් නිගත්නෙමි.

1136. සත්ථා ච මේ ලෝකමිමං අධිට්ඨහි
අනිච්චතෝ අද්ධුවතෝ අසාරතෝ,
පකඛන්ද මං චිත්ත ජිනස්ස සාසනෙ
තාරෙහි ඔඝා මහතා[1] සුදුත්තරා.

1137. න තෙ ඉදං චිත්ත යථා පුරාණකං
නාහං අලං දුක්ඛවසෙ නිවත්තිතුං,
මහෙසිනෝ පබ්බජිතොඝහි සාසනෙ
න මාදිසා හෙනති විනාසධාරිනෝ.

1138. නගා සමුද්දා සරිතා වසුන්ධරා
දිසා චතස්සෝ විදිසා අධෝ දිවා,[2]
සබ්බෙ අනිච්චා තිභවා උපද්දුතා
කුහිං ගතෝ චිත්ත සුඛං රමිස්සසි.

1139. ධිතිපරං[3] කිං මම්චිත්ත කාහිසි
න තෙ අලං චිත්ත විසානුවත්තකෝ,
න ජාතු භස්තං උහතොමුඛං[4] ජුපෙ
ධිරත්ථු පූරං නව සොතසන්දනිං[5]

1140. වරාහඑණෙය්‍ය විහාළහෙවිතෙ
පබ්භාරකූටෙ පකතෙ'ව සුන්දරෙ,
භවම්බුනා පාවුසසිත්තකානනෙ
තහිං ගුහාගෙහගතෝ රමිස්සසි.

1141. සුනීලගීවා සුසිඛා සුපෙඛුණා
සුචිත්තපත්තච්ඡදනා විහඞ්ගමා,
සුමඤ්ජුසොසත්ථිතාභිගජ්ජිනෝ
තෙ තං රමිස්සන්ති[6] වනමහි කිංසිනං.

1142. වුට්ඨමහි දෙවෙ චතුරඞ්ගුලෙ තිණෙ
සංපුප්ඵිතෙ මෙඝනිහමහි කානනෙ,
නගන්තරෙ විටපිසමෙ සයිස්සං
තං මේ ඉදං හෙහිති තූලසන්නිහං.

1143. තථා තු කස්සාමි[7] යථා'පි ඉස්සරෝ
යං ලබ්භති තෙන'පි හොතු මේ අලං,
න තාහං කස්සාමි[8] යථා අතන්දිතෝ
බිලාරභස්තං'ව යථා සුමිද්දිතං.

1144. තථා තු කස්සාමි යථා'පි ඉස්සරෝ
යං ලබ්භති තෙන'පි හොතු මේ අලං,
විරියෙන තං මිත්තා වසානයිස්සං
ගජං'ව මිත්තං කුසලඞ්කුසග්ගහෝ.

---

1. මහතෝ - ස්‍යා, PTS 2. දිසා - ස්‍යා, PTS 3. ධි ධි පරං - PTS
4. දුභතෝ - PTS 5. නව සොතසන්දනි - ස්‍යා, PTS 6. රමිස්සන්ති - සීමු. 1,2
7. කරිස්සාමි - ස්‍යා 8. න තං කරිස්සාමි - ස්‍යා, PTS.

1136 මා ගේ ශාසනයාන් වහන්සේ ද මේ (සකල) ලෝකය අනිත්‍ය වශයෙන් අසිර වශයෙන් අසාර වශයෙන් අධිෂ්ඨාන කළහ. එම්බා චිත්තය, (තෝ) මා බුදුහුන්ගේ පිවිසුව, තරණයට අතිශයින් දුෂ්කර වූ මහත් වූ ඕඝයෙන් තරවාලව (එතෙර කරව).

1137. එම්බා චිත්තය, මේ ආත්මභාව (ගාහ) ය. පැරණි ආත්මභාව (ගාහ)ය හෙයින් තා සතු නොවෙයි, මා තාගේ වශයෙහි නවත්නට නොමැත්තේ, මම මහර්ෂිහුගේ සසුන්හි පැවිදි වීම්, මා වැන්නෝ විනාශධාරීහු නොවෙත් (එකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ මැ වෙත්.)

1138. පර්වතයෝ ය, සමුද්‍රයෝ ය, නදීහු ය, පෘථිවිය ය, චතුර්දිශා ය, අනුදිශා ය, (උදක සන්ධාරකවාසුසකක්ඛය තෙක්) අවධාභාග ය, දෙවලෝකයෝ ය, යන සියල්ල අනිත්‍යයෝ ය, භවත්‍රය (කෙලෙසුන් විසින්) උපද්‍රැත යි. එම්බා චිත්තය, කොහි ගියෙහි සුවසේ රමණය කරන්නෙහි ද?

1139. එම්බා චිත්තය, ඛෙයර්‍යය පිහිට කොට ඇති මට තෝ කුමක් කරන්නෙහි ද, චිත්තය, (මම) තාගේ වශයෙහි පවත්නෙම් නොවෙමි, දෙපස මුව ඇති සම්පිහිටාවක් කිසිකලෙකත් නොපහසන්නේ ය. අශුචියෙන් පිරුණා වූ ශ්‍රෝතස් නවයකින් අශුචි වැගිරෙන්නා වූ කයට නීත්දු වේවා!

1140. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි මල්හුරත් හා 'එණී' මුවන් විසින් පිවිස සෙවුනා ලද ප්‍රාග්භාරයන් හා ගිරිකුළු ඇති, පියොවින් මැ සුන්දර වූ භූමිභාග ඇති, අළුත් වැසි දියෙන් තෙත් වූ ඒ වනයෙහි ගුහා නැමැති ගෙට පැමිණියෙහි (භාවනා රතියෙන්) රමණය කරව.

1141. (එම්බා චිත්තය), සුනිල්ගෙල ඇත්තා වූ මනාසිළු ඇත්තා වූ මනා පිල්බර ඇත්තා වූ විසිතුරු පියාපත් සෙවෙණි ඇත්තා වූ පක්ෂී වූ මේඝගජීනා හෙතුයෙන් මිහිරිහඬින් නාද කරනසුලු වූ ඒ මයුරයෝ වනයෙහි ධ්‍යාන කරනසුලු වූ තා සිත් අලවන්නාහ.

1142. වැසි වට කල්හි, සිව් අතුල් තණ ඇති කල්හි, වැසිවලා බදු වූ වනය මෝහවට පිපිගිය කල්හි, පර්වත අතුරෙහි රුක් බදු වැ හෝනෙම්, ඒ තණ පසතුරුණ අළුත් යහනක් සෙයින් මට මොළොක් වන්නේ යි.

1143. (එම්බා චිත්තය) ඊශ්වර පුරුෂයෙක් (බැලයකු) යම්සේ නම් මම එසේ තා වසඟ කරන්නෙම්, (සියුපසයෙන්) යම්තම්ක් හෝ ලැබේ නම් ඉනිදු මට පමණ වේවා! (භාවනායෙහි) නොමැලියෙක් යම්සේ නම් මම එසේ තා මෝහොවට මඩනාලද බලල්සම්පිහිවාවක් සෙයින් (කම්ඤ්ඤම) නොකරන්නෙම් ද?

1144. (එම්බා චිත්තය) ඊශ්වර පුරුෂයෙක් (බැලයකු) යම්සේ නම් මම එසේ තා වසඟ කරන්නෙම්, (සියුපසයෙහි) යම්තම්ක් හෝ ලැබේ නම් ඉනිදු මට පමණ වේවා, දක්ෂ වූ ඇතැරුවෙක් මතැනකු සෙයින් (මම) විඤ්ඤයෙන් තා මා ගේ වශයට පමුණුවන්නෙම්.

1145. තයා සුදේසිතෙන අවට්ඨිතෙන[1] ඛි
ඛයෙන යෝගාචරියෝ'ව උජ්ජුනා,
පහෝමි මග්ගං පටිපජ්ජිතුං සිවං
චිත්තානුරක්ඛීහි සදා නිසෙවිතං.

1146. ආරම්මණෙ තං බලසා නිබන්ධිසං[2]
නාගං'ව ථම්භම්හි දළ්හායත රජ්ජුයා,
තං මේ සුගුත්තං සතියා සුභාවිතං
අනිස්සිතං සබ්බභවෙසු හෙහිසි.

1147. පඤ්චකූල ඡෙත්වා විපථානුසාරිනං
යෝගෙන නිග්ගය්හ පථෙ නිවෙසිය,
දිස්වා සමුදයං විභවං ච සම්භවං
දයාදකෝ හෙහිසි අග්ගවාදිනෝ

1148. චතුබ්බිපල්ලාසවසං අධිට්ඨිතං
ගාමණ්ඩලං'ව පරිනෙසි චිත්ත මං,
නූන[3] සඤ්ඤාජනබන්ධනච්ඡිදං
සංසෙවසෙ කාරුණිකං මහාමුනිං.

1149. මිගෙ ඝථා සෙරි සුචිත්තකානනෙ
රම්මං ගිරිං පාවුසඅබ්භමාලිනිං,[4]
අනාකුලෙ තත්ථ නගෙ රමිස්සං[5]
අසංසයං චිත්ත පරාභවිස්සසි

1150. යෙ තුයා ඡන්දෙන වසෙන වත්තිනෙ
නරා ච නාරී ච අනුභොන්ති යං සුඛං,
අවිද්දසූ මාරවසානුවත්තිනෙ
භවාභිනන්දී තව චිත්ත සාවකා'ති.[6]

ඉත්ථං සුදං ආයස්මා කාලපුටෝ ථෙරෝ ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

කාලපුටත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

පඤ්චකම්හි නිපාතම්හි එකෝ කාලපුටෝ සුචි
ගාථායෙ තත්ථ පඤ්චසූස පුන පඤ්ච ච උත්තරිනති.

පඤ්චකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.

1. අවට්ඨිතෙන - සී. 2 නිබන්ධිසං - සී්‍ය 3. නත්‍ර - සී්‍ය, PTS.
4. පාවිසි අබ්භමාලිනිං - සී්‍ය, PTS. 5. රම්මසසි - ස්‍ය, PTS. 6. සෙවකා - PTS

1145. (එම්බා චිත්තය) මොනොවට දැමුණා වූ (සමාහිත බැවින්) සිටියා වූ තා කරණ කොටගෙන යාදුම් ගති ඇති අඥාජනීයයකු කරණකොට ගෙන අස්දම්සැරියකු සෙයින් මම චිත්තානුරක්ෂීන් විසින් හැම කල්හි සෙවුනාලද ක්ෂේම්මාර්ගයට පැමිණෙන්නට සමත්මි.

1146. එම්බා චිත්තය, දැඩි රැහැනින් ටැඹෙකැ බඳනාලද ඇතකු සෙයින් භාවනා බලයෙන් මම තා අරමුණෙහි බඳින්නෙමි. මා විසින් සිඟියෙන් මොනොවට රක්නාලද්දා වූ (භාවනායෙන්) මොනොවට වඩනාලද්දා වූ ඒ තෝ සියලු භවයන්හි අනිශ්‍රිත වන්නෙහි.

1147. හොම මහ යන්නා වූ ඉදුරන් (පටිසඞ්ඛාන) ප්‍රඥයෙන් සිඳ යොග (විදර්ශනා භාවනා) යෙන් නිග්‍රහ (දමනය) කොට මාගී (විදර්ශනාව්පි) යෙහි පිවිසවා (ආයතනයන්ගේ) සමුදය ද විභවය ද සම්භවය ද (මාගීප්‍රඥයෙන්) දැකැ අග්‍රවාදීන් (සම්බුදුන්)ගේ ඖරස පුත්‍ර වන්නෙහි.

1148. එම්බා චිත්තය, තෝ වනාහි චතුර්විධ විපර්‍යාසයන්ගේ වශයෙහි සිටි මා ගම්දරුවකු සෙයින් (රිසිසේ) ඔබ මොබ අදනෙහි යැ (එහෙත්) සංයෝජනබන්ධනයෙන් සිදුනා වූ කාරුණික වූ මහමුනිහු (සම්බුදුන්) එකන්නෙන් මොනොවට සෙවුනෙහි.

1149 එම්බා චිත්තය, මම (වෘක්ෂලතාදියෙන්) විසිතුරු වූ වනයෙහි සෙවෙරි මෘගයෙක් යම්සේ ඇලේ නම් එසේ මැ වැසි කල්හි වලාපෙල ඇති සිත්කලු වූ පර්වතයක් ලැබැ නිරවුල් (විවිකත) වූ ඒ පර්වතයෙහි සිත් අලවන්නෙමි, තෝ නිසැක වැ පරදනෙහි.

1150. එම්බා චිත්තය, තොපගේ ඡන්දයෙහි ද වශයෙහි ද සිටුනා වූ යම් නරනාරී කෙනෙක් යම් ගේහනිශ්‍රිතසුඛයක් අනුභව කරන්නාහු නම් නුවණ මඳ වූ ද මරහුගේ වශයෙහි පවත්නාසුලු වූ ද භවය මැ කැමති වනසුලු වූ ද ඔහු තාගේ ශ්‍රාවකයෝ යි (මම එබදු නොවෙමි සේ යි).

මෙසේ ආයුෂ්මත් 'තාලපුට' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

තාලපුට ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

පනස් වැනි නිපාතයෙහි ශොභන වූ එක් මැ 'තාලපුට' ස්ථවිරයන් වහන්සේ යැ එහි ගාථාවෝ පසක් වැනි පනසෙකි. (පස්පනසෙකි).

පඤ්චකනිපාතය නිමි.

60. සට්ඨිනිපාතො.

60. 1. 1

1151. ආරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා,
දළෙඹු මච්චුනො සෙනං අජ්ඣත්තං සුසමාහිතා.

1152. ආරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා,
ඛිනාම[1] මච්චුනො සෙනං නළාගාරං'ව කුඤ්ජරෝ.

1153. රුක්ඛමූලිකා සාතතිකා උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා,
දළෙඹු මච්චුනො සෙනං අජ්ඣත්තං සුසමාහිතා.

1154. රුක්ඛමූලිකා සාතතිකා උඤ්ඡාපත්තාගතෙ රතා,
ඛිනාම මච්චුනො සෙනං නළාගාරං'ව කුඤ්ජරෝ.

1155. අට්ඨිකඞ්කාලකුටිකෙ[2] මංසනහාරුසිබ්බිතෙ,[3]
තීරෙත්වා පූරෙ දුග්ගන්ධෙ පරගතෙන මම්මයෙ,

1156. ගූථහසෙන තවොභග්ගෙ උරගණ්ඩ[4] පිභාවිනී,
නව සොතානි තෙ කායෙ යානි සන්දන්ති සබ්බදා.

1157. තව සරීරං නවසොතං දුග්ගන්ධකරං පරිඛකං,[5]
භික්ඛු පරිවජ්ජයතෙ තං මිළ්හසුචිං[6] යථා සුචිකාමො.

1158. එවං වෙ තං ජනො ජඤ්ඤා යථා ජානාමි තං අහං,
ආරකා පරිවජ්ජෙය්‍ය ගූථට්ඨානං'ව පාවුසෙ.

1159. එවමෙතං මහාවීර යථා සම්ම භාසසි,
එත්ථ වෙකෙ විසීදන්ති පඞ්කමිහි'ව ජරග්ගවො.

1160. ආකාසම්හි හලිද්දිඤ්ච යො මඤ්ඤෙථ රජෙතවෙ,
අඤ්ඤත්‍ර වා'පි රඞ්ගෙන විඤ්ඤුදයමෙව තං.

1161. තදකාසසමං චිත්තං අජ්ඣත්තං සුසමාහිතං,
මා පාපවිතෙන අහනී[7] අගඡිඛකිං'ව පක්ඛිමා.

---

1. ඛිනාවු - සී්‍ය 2. අට්ඨිකඞ්කාලකුටිකෙ - සීමු 1, 2
3. මංසහාරුපපසිබ්බිතෙ - සී්‍ය, PTS මංසනහාරුපසිබ්බිතෙ - ප
4. උරගාණ්ඩ - සීමු 1, 2, ප 5 දුග්ගන්ධකං පරිවජ්ජෙය්‍ය - සී්‍ය, දුග්ගන්ධං කරිපරිඛකං - PTS 6. මිළ්හංව - PTS
7. ආහරී - PTS. ආහති - ප

60 සට්ඨිනිපාතය

60. 1. 1

1151. (අපි) ආරණ්‍යක වෑ පිණ්ඩපාතික වෑ පිඹුසිගිමෙන් පාත්‍රයට පැමිණි අහරෙහි තුටු වෑ (ගොචර) අධ්‍යාත්මයෙහි මැනැවින් සමාහිත වෑ මරහුගේ සේනාව සුන් කරම්හ.

1152. (අපි) ආරණ්‍යක වෑ පිණ්ඩපාතික වෑ පිඹුසිගිමෙන් පාත්‍රයට පැමිණි අහරෙහි තුටු වෑ ඇත්රදෙක් නළාගාරයක් (ඔටගෙයක්) සෙයින් මරසෙන් සලවම්හ.

1153. (අපි) වෘක්ෂ මූලික වෑ (භාවනායෙහි) සාතත්‍යකාරී (නිරතුරු යෙදුණක් වෑ) සිහා ලද අහරෙහි තුටු වෑ (ගොචර) අධ්‍යාත්මයෙහි මැනැවින් සමාහිත වෑ මරසෙන් සුන් කරම්හ.

1154. (අපි) වෘක්ෂමූලික වෑ (භාවනායෙහි) සාතත්‍යකාරී (නිරතුරු යෙදුණක්) වෑ සිහා ලද අහරෙහි තුටු වෑ ඇත්රදෙක් නළාගාරයක් සෙයින් මරසෙන් සලවම්හ.

1155. එම්බා ඇටසැකිලිමුවා කිළියක් ඇත්තිය, මසින් හා නහර වැලින් ගිවුණිය (මැසුණිය), අසුචියෙන් පිරුණිය, දුගඳ වහන්නිය, සිට නින්ද වේවා! මෙරමා අයත් සිරුරෙහි තෝ මම්යන කරනෙහි.

1156. එම්බා පුප්පිඟිවාව (ගුථහසත්‍රාව), සමින් වැසුණිය, ලඟඩු (උරයෙහි නැහුණු ගඩු ඇති) පිසස්නිය, යම් (ව්‍රණමුඛ) කෙනෙක් හැම කල්හි (අශුචි) වගුරත් නම් තීගේ සිරුරෙහි ඒ ව්‍රණමුඛයෝ නව දෙනෙකි.

1157. තීගේ සිරුර වණමුව නවයක් ඇතිගේ ඇ, දුගඳකර යැ, පරිබන්ධ (මනා පිළිවෙතට බාධක)යෙකි, පිරිසුදු බව කැමැත්තකු සෙයින් මහණ තෙම ඒ පුප් (අශුචි) වල දුරු කෙරේ.

1158. මම යම්හේ ඒ අශුචිපිණ්ඩය දනිමි ද ජඟ තෙමේ එය එපරිද්දෙන් දනී නම් වැසි කල්හි අමේධ්‍යසථානයක් සෙයින් දුරින් දුරු කරන්නේ සි.

1159. ශ්‍රමණයන් වහන්ස, තෙපි යම්හේ වදාරවු නම් මහාවීරය, එය එසේ යැ, එතෙකුදුවත් මඬෙහි ජරද්ගවයකු සෙයින් ඇතැමෙක් මෙහි ගැලෙන් ලඟිත්).

1160. යමෙක් කසවින් හෝ අන්රදනෙකින් හෝ අහස රදන්නට සිතන්නේ නම් ඒ වනාහි වෙහෙස පෑල කරන්නක් මැ වේ.

1161. (මා ගේ) ඒ සිත ආකාශය වැන්නැ, අධ්‍යාත්මයෙහි මැනැවින් සමාහිත යැ, එම්බා ළමු (නිගණ) සිත් ඇත්තිය, ගිනිකඳක් (ගටනා) පළඟකු සෙයින් (මා) භයම්ක් ගටවි (නොගටි).

1162 පස්ස චිත්තකතං බිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං,
ආතුරං බහුසඞ්කප්පං යස්ස නත්ථි ධ්‍රුවං ඨිති.

1163. පස්ස චිත්තකතං රූපං මණිනා කුණ්ඩලෙන ච,
අට්ඨිං තචෙන ඔනද්ධං සහ වත්ථෙහි සොභති.

1164. අලත්තකකතා පාදා මුඛං චුණ්ණකමක්ඛිතං,
අලං බාලස්ස මෝහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1165. අට්ඨාපාදකතා කෙසා නෙත්තා අඤ්ජනිමක්ඛිතා,
අලං බාලස්ස මෝහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1166. අඤ්ජනීව නවා චිත්තා පූතිකායො අලඞ්කතො,
අලං බාලස්ස මෝහාය නො ච පාරගවෙසිනො.

1167. ඔදහි මිගවො පාසං නාසදා වාගුරං මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම කන්දන්තෙ මිගබන්ධකෙ.

1168. ජිත්වා පාසො මිගවස්ස නාසදා වාගුරං මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම සොචන්තෙ මිගලුද්දකෙ.

1169. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
අනෙකාකාරසම්පන්නෙ සාරිපුත්තම්හි නිබ්බුතෙ.

1170. අනිච්චා වත සඞ්ඛාරා උප්පාදවයධම්මිනො,
උපජ්ජිත්වා නිරුජ්ඣන්ති තෙසං වූපසමෝ සුඛො.

1171. සුඛුමං තෙ පටිවිජ්ඣන්ති[1] බාලඤ්ඤං උසුනා යථා,
යෙ පඤ්චක්ඛන්ධෙ පස්සන්ති පරතො නො ච අත්තනො.

1172. යෙ ච පස්සන්ති සඞ්ඛාරෙ පරතො නො ච අත්තනො
පච්චබ්‍යාධිංසු නිපුණං බාලඤ්ඤං උසුනා යථා.

1173. සත්තියා විය ඔමට්ඨා ඛයතො මෙ'ව මච්චුනො
කාමරාගප්පහානාය සතො භික්ඛු පබ්බජෙ.

1174. සත්තියා විය ඔමට්ඨා ඛයතො මෙ'ව මච්චුනො
භවරාගප්පහානාය සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ.

1175. චොදිතො භාවිතත්තෙන සරීරන්තිමධාරිනා
මිගාරමාතුපාසාදං පාදඞ්ගුට්ඨෙන කම්පයිං.

---

1 සුඛුමං පටිවිජ්ඣන්ති - PTS

1162. යමක්හුගේ ධ්‍රැවභාවයක් හෝ සථිතිභාවයක් හෝ නැත් ද, වණ වූ ඇටසැකිල්ල විසින් ඔසවනලද්ද වූ ගිලන් වූ නොයෙක් අයුරින් සංකල්පනය කටයුතු වූ විසිතුරු කරනලද්ද වූ ඒ සිරුර බලව.

1163. සමින් වෙලනලද (තුන්සියක්) ඇට ඇති, මිණියෙනුදු කෙඟෙලිනුදු විසිතුරු කරනලද රූපය බලව (ඒ) වසා සහිත වැ මැ හොබනේ සි.

1164. ලහරසින් රඳනාලද පාදයෝ, සුවඳසුනු අලෙවිදුන් මුව, බාලයාගේ සම්මොහයට නිස්සැ පාරගවෙසිහුගේ මොහයට නිසි නොවෙයි.

1165. අඟපාදකෘතකේශයෝ (කියඹුවිල්) ද අදුන් ඇඳි නෙත්‍රයෝ ද බාලජනයාගේ මොහයට පමණෑ, පාරගවෙසිහුගේ මොහයට නො ද පමණි.

1166. සිසියම් කළ අළුත් අදුන් කොපුවක් සෙයින් සරහනලද කුණු-කය බාලයාගේ මොහයට පමණෑ, පාරගවෙසිහුගේ මොහයට නො ද පමණි.

1167. මුවවැදි තෙම මලපුඩුව දමාලි යෑ, මුවා වරදුල නො පැහැසී (නො ගැටී) යෑ, මුවවැද්ද හඬද්දී (ඇපි) ගොදුරු කෑ යම්හ.

1168. මුවවැද්දාගේ මලපුඩුව සිදුණේ යෑ, මුවා වරදුල නො පැහැසි යෑ, මුවවැදි හොවිද්දී (ඇපි) ගොදුරු කෑ යම්හ

1169. (ශීලාදි) නොයෙක් ආකාරවරයෙන් පරිපූර්ණ වූ සැරියුත් තෙරුන් පිරිනිවි කල්හි යම් (සෙනහඬ ආදි) බිහිසුණු අරමුණෙක් වී නම් එකල්හි ලොමුදහගැන්ම වී,

1170. අහෝ! සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයෝ යෑ. ඇතිවීම හා නැතිවීම සවභාව කොට ඇත්තෝ යෑ, ඉපැදුණු නිරුද්ධ වෙති, ඔවුන්ගේ සන්හිඳීම සුව සි.

1171. යම් කෙනෙක් පඤ්චඝඨකඛය අනාත්ම විසින් දකිත් නම් ඔහු (අදුරෙහි විදුලිය එලියෙන්) සරයෙන් වලඟ විදුනා සේ සියුම් අරුත් පිළිවිදිත් (විනිවිද දකිත්). ආත්ම විසින් දක්නාහු නො ද පිළිවිදිත්.

1172. තවද යම් කෙනෙක් සංඝකාරයන් අනාත්ම විසින් දකිත් නම් ඔහු සරයෙන් වලඟ සේ නිපුණ වැ සියුම් අරුත් පිළිවිදියහ. ආත්ම විසින් දක්නාහු නො ද පිළිවිදියහ

1173. මහණ තෙම සැතින් විදුනාලද්දකු සෙයින් හිස හිනිගත්තකු සෙයින් කාමරාග ප්‍රහාණය පිණිස සිහි ඇති වැ වෙසෙන්නේ සි.

1174. මහණ තෙම සැතින් විදුනාලද්දකු සෙයින් හිස හිනිගත්තකු සෙයින් භවරාග ප්‍රහාණය පිණිස සිහි ඇති වැ වෙසෙන්නේ සි.

1175. වඩනාලද සිත් ඇති පැහිම් සිරුරු (අන්තිම දෙහය) දරන්නහු (ශාස්තෘන් වහන්සේ) විසින් වුදිතයෙම් පසු මහපටැහිල්ලෙන් මුවරමැපය සැලීම්.

1176. නාසිදං සිථිලමාරබ්භ නාසිදං අපෙපන ථාමසා,
නිබ්බානමධිගන්තබ්බං සබ්බගන්ථප්පමෝචනං.

1177. අයං ච දහරෝ භික්ඛු අයමුත්තමපෝරිසෝ,
ධාරෙති[1] අන්තිමං දෙහං ජෙත්වා[2] මාරං සවාහිනිං[3]

1178. විවරමනුපතන්තෙ විජ්ජුතා වෙහාරස්ස ච පණ්ඩවස්ස ච,
නගවිවරගතෝ'ව[4] ඣායති පුත්තෝ අපපටිමස්ස තාදිනෝ.

1179. උපසන්තෝ උපරතෝ පන්තසෙනාසනෝ මුනි,
දයාදෝ බුද්ධසෙට්ඨස්ස බ්‍රහ්මුනා අභිවන්දිතෝ

1180. උපසන්තං උපරතං පන්තසෙනාසනං මුනිං,
දයාදං බුද්ධසෙට්ඨස්ස වන්ද බ්‍රාහ්මණ කස්සපං

1181. යෝ ච ජාතිසතං ගච්ඡෙ සබ්බා බ්‍රාහ්මණජාතියෝ,
සොත්තියෝ[5] වෙදසම්පන්නා මන්තසෙසසු පුනප්පුනං.

1182 අජ්ඣායකෝ'පි වේ අස්ස තිණ්ණං වෙදාන පාරගූ,
එතස්ස වන්දනායෙතං[6] කලං නාග්ඝති සොළසිං.

1183. යෝ සෝ අට්ඨවිමොක්ඛානි පුරෙභත්තං අඵස්සයි[7],
අනුලොමං පටිලොමං තතෝ පිණ්ඩාය ගච්ඡති.

1184. තාදිසං භික්ඛුං මා හනි මාතා නාං ඛණී බ්‍රාහ්මණ,
අභිපත්ථයෙති මනං අරහන්තමහි තාදිනෝ
ඛිපං පඤ්ජලිකෝ වන්ද මා තෙ විජ්ජි මච්චකං.

1185. නෙසෝ[8] පස්සති සද්ධම්මං සංසාරෙන පුරක්ඛතෝ,
අධෝගමිං[9] ජීමහපථං කුම්මග්ගමනුධාවති.[10]

1186. කිමී'ව මිළ්හසල්ලිතෝ[11] සඞ්ඛාරෙ අධිමූච්ඡිතෝ
පගාළෙහා ලාභසක්කාරෙ තුවෙජා ගච්ඡති පොථිලෝ.[12]

1187. ඉමං ච පස්ස ආගන්තං සාරිපුත්තං සුදස්සනං,
විමුත්තං උභතොභාගෙ අජ්ඣත්තං සුසමාහිතං.

1188. විසල්ලං වීණසංයොගං තෙවිජ්ජං මච්චුහායිනං,
දක්ඛිණෙය්‍යං මනුස්සානං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං අනුත්තරං.

---

1. ධාරයි - සීමු. 1, 2. 2. ජෙත්වා - සීමු. 1, 2. 3. සවාහනං - සීමු. 1, 2.
4. නගවිවරගතෝ ච - සයා PTS 5. සොත්තියෝ - සීමු. 1.
6 වන්දනාය එතං - සීමු. 1, 2 සයා PTS 7. පුරෙභත්තම්පස්සයි - සීමු. 1, 2.
8. ස නෙසෝ - PTS 9 අවඩ්ඪගමිං - සයා, PTS 10. කුම්මග්ගමනුධාවති - PTS
11. මිළ්හපලිතෙනා - සයා. 12. පොත්ථිලෝ - PTS.

1176. සියලු ග්‍රන්ථයන් වෙසෙසින් මුදනසුලු වූ මේ නිවන වූකලී ලිහිල් වැ වැර කොට සාක්ෂාත් කටයුත්තේ නොවෙයි, මද වැරෙනුදු සාක්ෂාත් කටයුත්තේ නොවේ.

1177. මේ උත්තම පුරුෂවූ මේ ('වෙද' නම් වූ) තරුණ මහණ තෙමේත් සෙන් සහිත මරහු දිනා අන්තිමදෙහය දරයි.

1178 'වෙහාර' පර්වතයටත් 'පාණ්ඩව' පර්වතයටත් අතරැ වූ විවරය ලක්ෂ්‍ය කොට විදුලිය වැටෙයි, අප්‍රතිම (අසම) වූ තෘදීහුගේ පුත්‍ර තෙම පර්වත විවරගත වැ ධ්‍යාන කෙරේ.

1179. උපශාන්ත වූ පව්කමින් වෙන් වූ ප්‍රාන්තසේනාසන ඇති මුනි වූ බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේගේ ඖරසපුත්‍ර තෙම බඹහු විසින් අභිවාදනය කරනලද්දේ යි.

1180. බමුණ, තෝ උපශාන්ත වූ උපරත වූ ප්‍රාන්තසේනාසන ඇති මුනි වූ බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේගේ ඖරසපුත්‍ර වූ කසුප් තෙරුන් වදුව.

1181. යමෙකුත් මිනිසුන් අතුරෙහි පුනපුනා ජාති සියයක් සියලු බ්‍රාහ්මණජාතීන්ට (උපප්‍රාප්ති වශයෙන්) ඵලඛෙන්නේ නම් සොත්තිය ජාති (එනම් බමුණුජාති) ඇත්තේ නම් 'වෙද' සම්පන්න වේ නම්-

1182. ඉදින් වෙදධ්‍යයනය කරන්නේත් වේ නම්, ත්‍රිවේදයෙහි පරතෙරට ගියේත් වේ නම් එබන්දහුට වැඳීම මේ කසුප් තෙරුනට වැඳීමෙන් සොළසින් කලාවටත් නොඅගී.

1183. යම් මහණෙක් අෂ්ටවිමෝක්ෂයන් පෙරබත් වේලෙහි අනුලෝම පිළිලෝම විසින් සම්වන්නේ නම් ඉක්බිති පිඬු සිහා යේ නම්-

1184. බමුණ, තෝ එබදු මහණහු නහමක් ගට (නොගට), තමා මුලුසුන් නොකර, අහීන් වූ තෘදීහු කෙරෙහි සිත් පහද, වහා ඇදිලි බැඳ වදුව, තාගේ හිස නහමක් පළනු (නා පළාගන්).

1185. තෙල (පොඩිල නම්) මහණ තෙම (අවිද්‍යාදි) සසර බැඳුම් විසින් පුරසකෘත වූයේ (නව ලොවුතුරු) සඳහම් නොදකී. අධෝගාමී වූ (මායාසාඨේය්‍යාදි) වඤ්චකමාගී ඇත්තා වූ (මිථ්‍යාජීව සඤ්ඤාත) නොමඟෙහි දිවැ යේ.

1186. අමෙධ්‍යයෙන් හාත්පසින් තැවැරුණු පණුවකු සෙයින් සංස්කාරයෙහි බැඳුණු (ගැලුණු) ලාභයෙහි ද සත්කාරයෙහි ද වෙසෙසින් ඇදුණු පොඩිල මහණ තෙම ගිස් වැ යේ.

1187. තෙල එන්නා වූ ශාරිපුත්‍රයන් එනම්,- මනා දැකුම් ඇතියා වූ උහතොභාගවිමුක්ත වූ අධ්‍යාත්මයෙහි මෝනවට සමාහිත වූ-

1188. පහ වූ (රාගාදි) ශල්‍ය ඇතියා වූ ක්ෂය වූ සංයෝජන ඇති ත්‍රිවිද්‍ය ඇති මරහු මැඩලනසුලු වූ දක්ෂිණාගී වූ මිනිසුනට නිරුත්තර පින්කෙතක් වූ ශාරිපුත්‍රයන් බලව.

1189 එතෙ සමබහුලා දෙවා ඉද්ධිමන්තා යසස්සිනො
දසදෙවසහස්සානි සබ්බෙ බ්‍රහ්මපුරොහිතා
මොග්ගල්ලානං නමස්සන්තා තිට්ඨන්ති පඤ්ජලිකතා.

1190. නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම
යස්ස තෙ ආසවා ඛීණා දක්ඛිණෙය්‍යො'සි මාරිස.

1191. පූජිතො නරදෙවෙන උපපන්නො මරණාභිභූ
පුණ්ඩරීකං'ව තොයෙන සඞ්ඛාරෙනොපලිප්පති[1]

1192. යස්ස මුහුත්තෙනන[2] සහස්සධා ලොකො සංවිදිතො සබ්‍රහ්මකප්පො වසි
ඉද්ධිගුණෙ චුතූපපාතෙ කාලෙ පස්සති දෙවතා ස භික්ඛු.

1193. සාරිපුත්තො'ව පඤ්ඤාය සීලෙන උපසමෙන ච
යො'පි පාරඞ්ගතො භික්ඛු එතා'වපරමො සියා.

1194. කොටිසතසහස්සස්ස අත්තභාවං ඛණෙන නිම්මිනෙ[3]
අහං විකුබ්බනාස්සු කුසලො වසීභූතොමහි ඉද්ධියා.

1195 සමාධිවිජ්ජාවසිපාරමිං ගතො[4]
මොග්ගල්ලානගොත්තෙන අසිතස්ස සාසනෙ
ධීරො සම්භවජිනදි සමාහිතින්ද්‍රියො
නාගො යථා පූතිලතා'ව බන්ධනං

1196. පරිවිණ්ණා මයා සත්ථා කතං බුද්ධස්ස සාසනං
ඔහිතො ගරුකො භාරො භවනෙත්ති සමූහතා.

1197. යස්සත්ථාය පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං
සො මෙ අත්ථා අනුප්පත්තා සබ්බසංයොජනක්ඛයා

1198. කිදිසො නිරයො ආසි යත්ථ දුස්සී අපච්චථ
විධුරං සාවකම්මානජ්ජ කාකුසඞ්ඛං ච බ්‍රාහ්මණං

1199. සත ආසි අයොඝන්කූ සබ්බෙ පච්චත්තවෙදනා
ඊදිසො නිරයො ආසි යත්ථ දුස්සී අපච්චථ
විධුරං සාවකම්මානජ්ජ කාකුසඞ්ඛං ච බ්‍රාහ්මණං

---

1. සඞ්ඛාරෙනුපලිප්පති - සීමු 1. 2 2. මුහුත්තෙ - PTS 3. නිම්මිණෙ - සීමු 1, 2
4 වසීපාරමිගතො - PTS.

1189. තෙල බොහෝ වූ දෙව්වරු එනම්- සෘධි ඇත්තාහු, යශස් ඇත්තාහු, බ්‍රහ්මපුරෝහිත නම් බඹලෝවැසි වූ, දසදහසක් පමණ වූ සියලු දෙව්වරු ඇදිලි බැඳ මුගලන් තෙරුනට නමස්කාර කරමින් සිටිත්.

1190 පුරුෂාජානීයය, ඔබට නමස්කාර වේවා පුරුෂොත්තමය ඔබට නමස්කාර වේවා! භවත, ඔබගේ ආස්‍රවයෝ ක්ෂය වූවාහු ය, භවත් දක්ෂිණාර්හ වෙයි.

1191. (මුගලන් තෙර) නරදේවයන් (මිනිසුන් හා දෙවියන් හෝ සම්බුදුන්) විසින් පුදනලද්දේ (මරණයෙන් මඟහැරුද ලොව) උපන්නේ මරණය මැඩලූයේ ජලය විසින් පඬෙර (හෙළපියුම්) සෙයින් සංස්කාරයන් විසින් නොතැවිරුණේ යි.

1192. යම්කු විසින් ඇසිල්ලෙකින් සහස්‍රලෝකධාතුව සාක්ෂාත් කරන ලද හම් ඒ මුගලන් තෙර බ්‍රාහ්මයා සදෘශ ය, සෘද්ධිවිධඥානයෙහි ද චුතූපපාතඥානයෙහි ද වශීප්‍රාප්ත වූ ඒ මහණ සුදුසු කල්හි (දිවැසින්) දෙවියන් බලයි.

1193. ප්‍රඥයෙන් ද ශීලයෙන් ද ව්‍යුපශමයෙන් (කෙලෙසුන් සන්සිඳීමෙන්) ද යම් මහණෙක් පරතෙරට (පරමොත්තකෘෂ්ටභාවයට) ගියේ නම් හේ ශාරිපුත්‍ර බදු ය, එතත්පරම මැ වන්නේ යි.

1194. කෝටිලක්ෂයක් ආත්මභාවයන් ඇසිල්ලෙකින් මවන්නෙමි, මම ඍද්ධිවිකුර්ණයෙහි සමත්මි, ඍද්ධියෙහි වශී වූයෙමි.

1195. සමාධින්හි දු විද්‍යාවන්හි (ත්‍රිවිද්‍යයෙහි) දු පරතෙරට ගියා වූ තෘෂ්ණාදි නිශ්‍රය රහිත වූවහු (ශාස්තෘන් වහන්සේ) ගේ සසුන්හි ධෛර්‍යවත් ඇතියා වූ වසනලද ඉදුරන් ඇතියා වූ මොග්ගල්ලාන ගොත්‍ර ඇත්තේ රසකිඳ වැලක් සිදුනා ඇතකු සෙයින් කෙලඹබැඳුනය (සුවසේ) මැනැවින් සින්දේ යි.

1196. මා විසින් ශාස්තෘන් වහන්සේ පරිචිතය හ. සම්බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදී. ගුරු වූ බර බහා තබනලද්දේ ය, තෘෂ්ණාව මුලසුන් කරනලදු.

1197. යම් අර්ථයක් සඳහා ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිද්දට ගියෙම් නම්, සියලු සංයෝජනයන් ක්ෂය කිරීම නම් වූ ඒ අර්ථය මා විසින් ලබනලද්දේ යි.

1198. එම්බා මාරය, (කකුසඳ බුදුන්ගේ අග්‍ර) ශ්‍රාවක වූ 'විධුර' නම් තෙරුන් ද කකුසඳ නම් සම්බුදුන් ද පෙළා 'දුස්සී' නම් මාර තෙම යම් නිරයෙකැ පැසුණේ නම් ඒ නිරය කෙබඳු වී ද,

1199. 'විධුර' නම් ශ්‍රාවකයන් ද කකුසඳ සම්මා සම්බුදුන් ද පෙළා 'දුස්සී' නම් මාර තෙම යම් නිරයෙකැ පැසිණි නම් ඒ නිරය මෙබඳු වී ය: එහි යහුල් සියයෙක් විය, සියල්ලෝ වෙන් වෙන් වෙදනා ඇත්තෝ යි.

1200. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි

1201. මජෙඣසරස්ස[1] තිට්ඨතෝ විමානා කපපට්ඨායිනො[2]
වෙළුරියවණ්ණා රුචිරා අච්චිමන්තා පභස්සරා
අජ්ජරා තත්ථ නච්චන්ති පුථූ නානත්තවණ්ණියො

1202. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1203. යො මේ බුද්ධෙන චොදිතො භික්ඛුසඞ්ඝස්ස පෙක්ඛිතො
ඕගාරමාතුපාසාදං පාදඞ්ගුට්ඨෙන කම්පිසං[3]

1204. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1205. යො වෙජයන්තපාසාදං පාදඞ්ගුට්ඨෙන කම්පයි
ඉද්ධිබලෙනුපපන්නො සංවෙජෙසි ච දෙවතා.

1206. යො එතමභි ජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1207. යො වෙජයන්තපාසාදෙ සඤ්ඤං සො පරිපුච්ඡති
අපි ආවුසො ජානාසි තණ්හාක්ඛයවිමුත්තියා
තස්ස සඤ්ඤා වියාකාසි පඤ්හං පුට්ඨා යථාතථං.

1208. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1209. යො බ්‍රහ්මාණං පරිපුච්ඡති සුධම්මායං සභෙ[4] සහං
අජ්ජා'පි තෘාවුසො සා දිට්ඨි යා තෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු
පස්සසි විතිවත්තන්තං බ්‍රහ්මලොකෙ පභස්සරං.

1210 තස්ස බ්‍රහ්මා වියාකාසි පඤ්හං පුට්ඨා යථාතථං
න මෙ මාරිස සා දිට්ඨි යා මෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු.

1211. පස්සාමි විතිවත්තන්තං බ්‍රහ්මලොකෙ පභස්සරං
සො'හං අජ්ජ කතං වජ්ජං අහං නිවෙච්මහි සස්සතො.

1212. යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

1213. යො මහානෙරුනො කූටං විමොකෙඛන අච්ඡසි
වනං පුබ්බවිදෙහානං යෙ ච භූමිසයා නරා.

---

1. මජෙඣසාගරස්මිං - සෳ, PTS 2. කපපට්ඨායිකෙ - සීමු 1, 2.
3. කම්පයිං - සීමු 1, 2. 4. අභිභො - PTS

1200. (මහා අභිඥලාභී) යමෙක් තෙල කම්ඵලය වෙසෙසින් දනී නම් ඒ මහණ තෙම බුද්ධශ්‍රාවකයෙකි. පව්ට (මාරය), තෝ එබදු මහණක්හු පෙලා දුකට පැමිණෙන්නෙහි.

1201. සමුද්‍රමධ්‍යයෙහි කල්පසථායි වූ වෙරළුම්ණි බඳු පැහැ ඇති මනෝඥ වූ දැනුම්මත් වූ ප්‍රභාස්වර වූවිමානයෝ ඇත එහි නොයෙක් පැහැ ඇති බොහෝ දෙවසරහු නටත්.

1202. යමෙක් තෙල කම්ඵලය ... පව්ට, තෝ දුක් විඳුනෙහි.

1203. යමෙක් සම්බුදුන් විසින් වේදනා කරන ලද නම් ඒ මම භික්ෂු සඞ්ඝයා බලා සිටිය දී මුවරමාපාය පයෑ මහපටැහිල්ලෙන් සැලීමි.

1204. යමෙක් තෙල කරුණ ... පව්ට! තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි

1205. යමෙක් ඍද්ධිබලයෙන් රුකුල් ලදුයේ (දහසක් යොදුන්) විජයොත්පාය පයෑ මහපටැහිල්ලෙන් සැලී නම් සක්දෙව්රජ ද සංවේගයට පත් කෙළේ නම් (හේ මම යි)

1206. යමෙක් මෙ කරුණ ... පව්ට තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි,

1207. යමෙක් 'ඇවැත්නි, තාඞ්ගණ විමුක්තිය දනී ද?යි විජයොත්පායෙහි සක්දෙව්රජ විචාරා ද (හේ යෑ මේ) සක්දෙව්රජ තෙමේ ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ තත් පරිද්දෙන් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ යි

1208. යමෙක් මෙකරුණ .. පව්ට, තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි

1209. යමෙක් (බඹලොව) 'සුධම්ම' නම් සභායෙහි සිටියේ 'ඇවැත්නි, පෙර තෘගේ යම් (බඹලොවට පැමිණිය හැකි කිසි මහණ බමුණු කෙනෙක් නැතැ යි) දෘෂ්ටියක් වූ නම් අදත් ඒ දෘෂ්ටිය ඇද්ද? බඹලොව සැරිසරන (ශ්‍රාවකසඞ්ඝයා පිරුවැරූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ) ඔහාසය බලව'යි මහබඹහු විචාරා නම්, (හේ මුගලනි.)

1210. මහබඹ තෙම ප්‍රශ්න විචාරන ලදු වැ ඔහුට ඇවැත්නි, පෙර මට (බඹලොවට පැමිණිය - හැකි මහණ බමුණු කෙනෙක් නැති යි) යම් දෘෂ්ටියක් වූ නම් ඒ දෘෂ්ටිය දැත් මට නැති.

1211. බඹලොව සැරිසරන (ශ්‍රාවක සඞ්ඝයා සම්බුදුන් ගේ) ඔහාසය දක්මි, ඒ මම අද "මම නිත්‍යයෙමි, "මම ශාශ්වතයෙමි" කෙසේ කියම් ද'යි ප්‍රකාශ කෙළේ යි.

1212. යමෙක් මෙ කරුණ .. පව්ට, තෝ දුකට පැමිණෙන්නෙහි.

1213. යමෙක් ධ්‍යානවිමොක්ෂ (නිශ්‍රිත අභිඥා) යෙන් මහමෙර ගල් මුදුන සපයී කෙළේ යැ, ජම්බුද්වීපය ද පූර්වවිදෙහය ද යම් දිවිප කෙනෙක් බිමැ හෝනා මිනිසුන් ඇත්තාහු නම් ඒ (අපරගෝයානය උතුරුකුරු) දිවයින් ද සපයී කෙළේ යි.

1214. යෝ එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකෝ
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡති.

1215. න වේ අඤ්ඤා වෙතයති අහං බාලං ඛහාමීති,
බාලෝ'ව ජලිතං අග්ගිං ආසජ්ජන පදය්හති.[2]

1216. එවමෙව තුවං මාර ආසජ්ජන[3] තථාගතං
සයං දහිස්සසි අත්තානං බාලෝ අග්ගිං'ව සම්ඵුසං.

1217. අප්පඤ්ඤං පහවී මාරෝ ආසජ්ජන තථාගතං
කිණාහු මඤ්ඤසි පාපිම න මෙ පාපං විපච්චති.

1218. කරතෝ තෙ වියතෙ[4] පාපං චිරරත්තාය අන්තක
මාර නිබ්බින්ද බුද්ධම්හා ආසං මාකාසි භික්ඛුසු.

1219. ඉති මාරං අතජ්ජෙසි භික්ඛු හෙසකලාවනෙ
තතෝ සෝ දුම්මනෝ යක්ඛෝ තත්ථෙවන්තාරධාය්‍යථා'ති.[5]

ඉච්චං සුදං ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානෝ ථෙරෝ ගාථායෝ
අභාසිත්ථා'ති.

මහා මොග්ගල්ලානත්ථෙරගාථා

තස්සුද්දානං:

සට්ඨිකම්හි නිපාතම්හි මොග්ගල්ලානෝ මහිද්ධිකෝ
එකෝ'ව ථෙරෝ ගාථායෝ අට්ඨසට්ඨි භවන්ති තා'ති.

සට්ඨිනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.

1. බාලෝ ච - ස්‍යා, PTS. 2. පඩය්හති - ප
3. ආසජ්ජඤං - PTS, 4. මියතෙ - සීමු, 1, 2. ස්‍යා, PTS.
5. තත්ථෙවන්තරධාය්‍යතිති - PTS.

1214. යමෙක් තෙල කරුණ වෙසෙසින් දනී නම් (හේ) බුද්ධශ්‍රාවක වූ මහණ තෙමේ යි. පවිට, තෝ එබඳු මහණහු ගටා (පෙළා) දුකට පැමිණෙන්නෙහි.

1215. මම බාලයකු දවමැ යි ගින්න නොසිතා මැ යි, බාල තෙමේ මැ දුල්වෙන ගින්න ගටා දුවේ.

1216. මාරය, එපරිද්දෙන් මැ තෝ තථාගතයන් වහන්සේ ගටා ගිනි පැහැසැඟන්නා බාලයකු මෙන් තෙමේ තමා දවන්නෙහි.

1217. දුසීමාර තෙම තථාගතයන් වහන්සේ පෙළා අකුසල් රැස් කෙළේ ය. එම්බා පාපිම (මාරය), කිම "මට පව් නොපැසේ යැ"යි තෝ සිතයි ද,

1218. එම්බා අන්තකය, කරන්නාවූ තට බොහෝ කලක් (අනව්) පිණිස පව් රැස් වෙයි. මාරය, තෝ සිව්සස් බුදුන් (බුද්ධශ්‍රාවක) කෙරෙත් කළකිරෙව මහණුන් කෙරෙහි විරුද්ධ වෙමි ආශා නොකරව.

1219. මේසේ මහණ (මුගලන්) තෙම 'හෙසකලා' වනයෙහි දී මරහුට තර්ජනය කෙළේ යැ, ඉක්බිති ඒ මාර තෙම දෙම්නස් වැ එහි මැ අතුරුදහන් වී.

මෙසේ ආයුෂ්මත් 'මහාමොග්ගල්ලාන' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදාළහ.

මහාමොග්ගල්ලාන ස්ථවිරගාථා යි.

උද්දානය:

සැට වැනි නිපාතයෙහි මහත් ඍද්ධි ඇති එක් මැ 'මහමුගලන්' ස්ථවිරයන් වහන්සේ ය. ගාථාවෝ ද අටසැටකි.

සට්ඨනිපාතය නිමි.

70. මහානිපාතො.

70. 1. 1

1220. නික්ඛන්තං වත මං සන්තං අගාරසමානගාරියං[1]
චිත්තකා උපධාවන්ති පගබ්භා කණ්හතො ඉමෙ.

1221. උග්ගපුත්තා මහිස්සාසා සික්ඛිතා දළ්හධම්මිනො[2]
සමන්තා පරිකිරෙය්යුං සහස්සං අපලායිනං.

1222. සබ්බෙ'පි එත්තකා භියෝ ආගමිස්සන්ති ඉත්ථියො
නෙව මං බ්‍යාධයිස්සන්ති ධම්මෙ සමහි පතිට්ඨිතං.[3]

1223. සක්ඛිහි මෙ සුතං එතං[4] බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනො
නිබ්බානගමනං මග්ගං තත්ථ මෙ නිරතො මනො.

1224. එවං චෙ මං[5] විහරන්තං පාපිම උපගච්ඡසි
තථා මච්චු කරිස්සාමි න මෙ මග්ගම්පි දක්ඛසි[6].

1225. අරතිං රතිං ච පහාය සබ්බසො ගෙහෙසිතං ච චිත්තකං
වනථං න කරෙය්‍ය කුහිඤ්චි නිබ්බනථො[7] අවනථො ස භික්ඛු[8]

1226. යම්හි පථවිං ච වෙහාසං රූපගතං ජගතොගධං කිඤ්චි
පරිජීයති සබ්බමනිච්චං එවං සමෙච්ච චරන්ති මුනයො.[9]

1227. උපධිසු ජනා ගධිතාසෙ දිඨෙ සුතෙ[10] පවිසෙ ච මුතෙ ච
එත්ථ විනොදය ඡන්දමනෙජො යො හෙත්ථ න ලිම්පති මුනි තමාහු

1228. අථ්‍ය සථිසිතා සචිත්තකා පුථුජ්ජනතායං[11] අධම්මා නිච්ථා
න ච වග්ගගතස්ස[12] කුහිඤ්චි නො පන දුට්ඨුල්ලගාහී[13] ස භික්ඛු.

---

1. අගාරසමා අනගාරියං - PTS
3 සබ්බෙහි පතිට්ඨිතො - PTS 4 සක්ඛිංහි - සී, PTS 5. එවඤ්චෙවං - PTS
6. මග්ගං උදික්ඛසි - සී, PTS 7. නිබ්බනථා - PTS 8. ස භි භික්ඛු - PTS.
9. මුනයනයා - සී, PTS 10. දිට්ඨසුතෙ - PTS 11. පුථුජ්ජනකාය - PTS
12. වග්ගගතිස්ස - සී, PTS 13. දුට්ඨුල්ලාභාණී - සී පදුල්ලගාහී - PTS

70. මහානිපාතය.

1220. මා නිසිගෙන් 'අනගාරිය' සසුනට නික්මෙන් මැ මේ සැහැසි (නිලීජ) වූ (කාමාදිපාප) විතර්කයෝ ලාමක බැවින් ලුහුබඳින්.

1221. සහස්‍රසඨාම්ඛනු ඇති, ඔනුශබිලපය උගත්, මහඛනුඝෝදි වූ උග්‍රපුත්‍රයෝ දහස් දෙනෙක් හාන්පසින් සර මගුරුවන්නාහු නමුදු ඔහු නොං 'පලා ඝනසුලු මා නොං පෙළන්නාඝ. (පෙළනු නොං සමත්ඝ'යි සේ යි).

1222. ඉදින් මෙයටත් වැඩි මාගම්හු එන්නාහු නමුදු ඔහු සඛකීය ධර්මයෙහි පිහිටි මා නොං පෙළන්ත් මැ යි (පෙළනු නොං සමත්ඝ'යි සේ යි)

1223. මා විසින් පසක් කොට (හමුවෙහි) සුගතීඛනු (හිරුගොත්) වූ සම්බුදුන් ගේ තෙල තිවත් ගමන් මඟ අසන ලදි. ඒ (විදසුන්) මඟැ මා සිත නිරත වේ.

1224. එම්බා කෙලෙස් මරුව, තෝ මෙසේ (අශුභ භාවනායෙහි ද විදර්ශනාභාවනායෙහි ද නිරත වැ) වෙසෙන මා වෙත එළඹියෙහි, යම්සේ මා ගේ (ආශ්‍රිය) මඟ පවා (තෝ) නොං දක්නෙහි නම් එසේ මරණය කරන්නෙමි.

1225 යමෙක් (අධිකුශල ධර්මයන්හි)උසටලි බවත්(පස්කම් ගුණයෙහි) ඇල්මත් ගෙහසිත (මිථ්‍යා) විතර්කයත් සවිප්‍රකාරයෙන් හැරැදමා කිසි තැනෙක්හිදු තෘෂ්ණාව නොං කරත්තේ නම් තෘෂ්ණායෙන් නික්මුණු (එහෙයින් මැ) තෘෂ්ණා රහිත වූ හෙතෙම ශ්‍රමණ වේ.

1226. මේ ලෝකයෙහි භූමිනිශ්‍රිත වූ ද ආකාශස්ථ (දෙව්ලෝ ඇසිරිකළ වූ ද ජගත් පර්‍යාපන්න (ලෞකික) වූ යම්කිසි රූපජාතයෙක් වේ නම් (ඒ) සියල්ල වෙසෙසින් දිරයි, අනිත්‍ය යැයි මෙසේ ප්‍රතිවේධ කොට රහත්හු වෙසෙත්.

1227. දනෝ (සකඬාදි) උපධීන්හි බැඳුණාහු යැ, රූපාලම්බනයෙහි ද ශබ්දාලම්බනයෙහි ද සප්‍රඥව්‍යාලම්බනයෙහි ද ගන්ධ-රසාලම්බනයන්හි ද යන මෙහි තෘෂ්ණා රහිත වූයේ කාමච්ඡන්දය දුරු කරන්නේ යැ. යමෙක් මෙහි (තෘෂ්ණාලෙපයෙන්) නොං තැවැරේ නම් ඔහු මුනි යැ යි (නුවණැතියෝ) කියත්.

1228. තවද ('අධිවචසම්ඵප්පඤ්ඤා' වාදය හැර) සැටක් පමණ වූ මිසදිටුව ඇසුරු කළ අධර්ම (මිථ්‍යා) විතර්කයෝ පෘථග්ජන සමූහයා තුළ ප්‍රවිෂ්ට වූහ. යමෙක් කිසි තැනෙකැ (ශාශ්වතාදි) මිථ්‍යාදෘෂ්ටි වශීගතයෙක් (තලලඛ්ඩිකයෙක්) නොං වන්නේ නම් යළි දුර්ගතියන් ගන්නා සුල්ලෙක් නොං වන්නේ නම් හෙතෙම භික්ෂු නම් වේ.

නොහොත් ඡඤ්ඣාලම්බනය (ධර්මාලම්බන) ඇසුරු කළ බොහෝ වූ අධර්ම විතර්කයෝ ජනතාව තුළ පිවිසියහ. යමෙක් කිසි තැනෙකැ කෙලෙශවශීගතයෙක් නොං වන්නේ නම් යළි දුර්ගතිගත ගන්නාසුල්ලෙක් නොං වන්නේ නම් හෙතෙම භික්ෂු නම් වේ.

1229. දබ්බං විරරත්තසමාහිතොං[1] අකුහකොං නිපකොං අපිහාලුං,
සන්තං පදං අජ්ඣගමං මුනිං පවිවෙ පරිනිබ්බුතොං කඞ්ඛති කාලං

1230. මානං පජහසසු ගොතම මානපථං ච ජහසසු අසෙසං
මානපථමහි[2] සම්මුවජිතොං විපපවිසාරී හුවා විරරත්තං

1231. මක්ඛෙන මක්ඛිතා පජා මානහතා නිරයං පපතන්ති[3]
සොවන්ති ජනා විරරත්තං මානහතා නිරයං උපපන්නා

1232. න හි සොචති භික්ඛු කදාචි මඤ්ඤජිනො සම්මා පවිපන්නා
කිත්තිං ච සුඛං චානුභොති ධම්මදසො'ති තමාහු තථත්තං.

1233. තසමා අඛිලො පධානවා[4] නීවරණානි පහාය විසුද්ධා
මානං ච පහාය අසෙසං විජ්ජායන්තකරො සමිතාවී.

1234. කාමරාගෙන ඩය්හාමි චිත්තං මෙ පරිඩය්හති
සාධු නිබ්බාපනං බ්‍රූහි අනුකම්පාය ගොතම.

1235. සඤ්ඤාය විපරියෙසා චිත්තං තෙ පරිඩය්හති
නිමිත්තං පරිවජ්ජෙහි සුභං රාගූපසංහිතං.

1236 සඞ්ඛාරෙ පරතො පස්ස දුක්ඛතො මා ච අත්තතො
නිබ්බාපෙහි මහාරාගං මා ඩය්හිත්ථො පුනප්පුනං.*

1237. අථූනාය චිත්තං භාවෙහි එකග්ගං සුසමාහිතං
යථ කාමගතාභ්‍යත්ථූ නිබ්බිදබහුලො භව.

1238. අනිමිත්තඤ්ච භාවෙහි මානානුසයමුජ්ජහ
තතො මානාභිසමයා උපසන්තො චරිස්සසි.

1239. තමෙව වාචං භාසෙය්‍ය යායත්තානං න තාපයෙ.
පරෙ ච න විහිංසෙය්‍ය සා වෙ වාචා සුභාසිතා.

1240. පියවාචමෙව භාසෙය්‍ය යා වාචා පටිනන්දිතා
යං අනාදාය පාපානි පරෙසං භාසතෙ පියං.

1241. සච්චං වෙ අමතා වාචා එස ධම්මො සනන්තනො
සච්චෙ අත්ථෙ ච ධම්මෙ ච ආහු සන්තො පතිට්ඨිතා.

1242. යං බුද්ධා භාසති වාචං ඛෙමං නිබ්බානපත්තියා
දුක්ඛස්සන්තකිරියාය සා වෙ වාචාභමුත්තමා.

---

1. විරරත්ත- සමාහිතො - සී., PTS 2. මානපථඤ්ච - සී.
3. පතන්ති - සී., PTS 4 ඉධම්මානවා - සී., PTS * PTS. පොත්තකෙ නත්ථි

1229. නුවණැත්තේ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සමාහිත වැ කොහොත් බව රහිත වැ නිපුණ වැ තෘෂ්ණා රහිත වැ නිවනට පැමිණියේ මුනිවැ සෝපාදිශෙෂනිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවියේ (අනුපාදිශෙෂනිර්වාණයට) කල් බලයි.

1230. ගෞතම ශ්‍රාවකය, (තෝ) මානය දුරුකර, (ජාති ආදි) සියලු මානපථය ද දුරුකර, මානපථයෙහි මුසපත් වූයේ දිගුකලක් විපිළිසර වී

1231. මකු බව විසින් ප්‍රජාව (ගුණ මැකීමෙන්) පිස්නාලද යැ. මානය විසින් නට ගුණ ඇත්තෝ නිරයට වැටෙත්. මානය විසින් නට ගුණ ඇති, නිරයට පැමිණි ජනයෝ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සොවත්.

1232. මාගීයෙන් දිනූ කෙලෙස් ඇති මොනොවට පිළිපන් මහණ තෙම කිසිකලෙක නොසොවී මැ සි හෙතෙම කීර්තියත් සුඛයත් විඳී තථාගතයාට ශිෂ්‍ය ඔහු ධර්මය දක්නෙකැ සි නුවණැතියෝ කිහු.

1233. එහෙයින් (තෝ) වෙතොඛිල රහිත වැ ප්‍රධාන්වීර්‍ය ඇති වැ නීවරණයන් ප්‍රහීණ කොට පිරිසිදු සිත් ඇති වැ සියලු මානය ද දුරු කොට සත්හුන් කෙලෙස් ඇති වැ ත්‍රිවිද්‍යයෙන් (දුක්) කෙළවරට පැමිණියෙක් වව.

1234. කාමරාගයෙන් දූවෙමි, මාගේ සිත හාත්පසින් දූවෙයි. ගෞතම (ශෝත්‍ර ඇති) යෙනි. අනුකම්පා කොට (රාගය) නිවන උපාය වදාල මැනැවි.

1235. (අශුභයෙහි ශුභ යැයි) සංඥාවිපර්‍යාසයෙන් තොපගේ සිත හාත්පසින් දූවෙයි. රාගය ඇසුරු කළ ශුභනිමිත්ත දුරු කරව.

1236. සංස්කාරයන් අනාත්ම වශයෙන් බලව, දුක් වශයෙන් බලව, ආත්මවශයෙන් නොබලව, මහාරාගය නිවව, පුනපුනා නොදූවෙව.

1237. සිත අවක්ෂිප්ත කොට (අරමුණෙහි) මොනවට පිහිටුවා අශුභානුදර්‍ශනයෙන් වඩව. තොප ගේ යම්හිය කය අනුවයහියා වේවා, නිවේද බහුලයෙක් වෙව.

1238. අනිමිත්තභාවනාව ද වඩව, මානානුසය ද දුරුකරව. මාහාත්මසමයෙන් උපශාන්ත වැ වෙසෙහි.

1239. යම් වචනයකින් තමා නොතවත්තේ නම් මෙරමාත් නොපෙළත්තේ නම් එ මැ වචනය කියත්තේ යැ, එකත්තෙන් ඒ වචනය සුභාෂිත වේ.

1240. යම් වචනයක් මෙරමා විසින් පිළිගත්නා ලද නම් යම් වචනයක් කියත්තේ මෙරමා ගේ අනිටු වචනයන් නොගෙන ප්‍රිය වචනයක් මැ කියා නම් එ මැ ප්‍රිය වචනය කියත්තේ යි.

1241. සත්‍යය ඒකාන්තයෙන් අමෘතවචනයෙකි, තෙල සත්‍ය වචනය පුරාණධර්මයෙකි, සත්පුරුෂයෝ සත්‍ය වූ අර්ථයෙහිත් ධර්මයෙහිත් පිහිටියාහු යැ යි (නුවණැතියෝ) කිහු.

1242. නිවනට පැමිණෙනු පිණිස දුක් කෙළවර කරනු පිණිස සම්බුදුගත් වහන්සේ යම් කෙණෙම් වූ වචනයක් වදාරත් නම් ඒ වචනය ඒකාන්තයෙන් වචනයන් අතුරින් උතුම්.

1243. ගම්භීරපඤ්ඤේ මේධාවී මග්ගාමග්ගස්ස කෝවිදේ
සාරිපුත්තෝ මහාපඤ්ඤේ ධම්මං දෙසෙති භික්ඛූනං

1244. සබ්බිත්තෙනාන'පි දෙසෙති විත්ථාරෙන'පි භාසති
සාලිකාගිව[1] නිග්ගළාසෝ පටිභානං උදීරයි[2]

1245. තස්ස තං දෙසයන්තස්ස සුණන්ති[3] මධුරං ගිරං
සරෙන රජනීයෙන සවනීයෙන වග්ගුනා,
උදග්ගචිත්තා මුදිතා සොතං ඔදහන්ති භික්ඛවෝ.

1246 අජ්ජ පණ්ණරසෙ විසුද්ධියා භික්ඛූ පඤ්චසතා සමාගතා
සංයොජනබන්ධනච්ඡිදා අනීඝා ඛීණපුනබ්භවා ඉසී

1247. චක්කවත්තී යථා රාජා අමච්චපරිවාරිතෝ
සමන්තා අනුපරියෙති සාගරන්තං මහිං ඉමං.

1248. එවං විජිතසඞ්ගාමං සත්ථවාහං අනුත්තරං
සාවකා පරිරූපාසන්ති තෙවිජ්ජා මච්චුහායිනෝ.

1249. සබ්බෙ භගවතෝ පුත්තා පලාසෙත්වා[4] න විජ්ජති
තණ්හාසල්ලස්ස හන්තාරං වන්දෙ ආදිච්චබන්ධුනං

1250. පරොසහස්සං භික්ඛූනං සුගතං පරිරූපාසති
දෙසෙන්තං විරජං ධම්මං නිබ්බානං අකුතොභයං.

1251. සුණන්ති ධම්මං විමලං[5] සම්මාසම්බුද්ධදෙසිතං
සොතානි වත සම්බුද්ධා භික්ඛුසඞ්ඝපුරක්ඛතෝ.

1252. නාහඤ්ඤාමෙසි භගවා ඉසීනං ඉසිසත්තමෝ,
මහාමෙඝොව ථුනිත්වා සාවකෙ අභිවස්සති[6]

1253. දිවාවිහාරාභිරතා ධම්ම සඤ්ඤදාසනඤ්ඤාමුතා
සාවකෙ තෙ මහාවීර පාණෙ වන්දති වඩ්ඪිතෙ.

1254. උම්මග්ගපථං මාරස්ස අභිභුය්‍ය චරති පහිජ්ජ බිලානි
තං පස්සථ බන්ධනමුඤ්චකරං අසිතං'ව භාගසෝ පටිහඤ්ඤ.[7]

1255. ඔඝස්ස හි නිත්ථරණත්ථං අනෙකවිධිතං මග්ගං අක්ඛාසි
තයම්පවු අමතෙ අක්ඛාතෙ ධම්මදසා සිතා අසංහීරා.

1256. පඤ්ඤාතකරෝ අභිවිජ්ඣ ධම්මං[8] සබ්බථාමීතීනං අතික්කමම්මදූ[9]
ඤත්වා ච සච්ඡිකත්වා ච අග්ගං සෝ දෙසති දසද්ධානං.

---

1. සාලිකාගෙව - සී., PTS. 2. උදීරයති - සී. PTS 3. සුණන්තා - PTS.
4. පලාපෙත්වා එත්ථ - PTS 5. විපුලං - සී. PTS 6 අභිවස්සති - PTS
7. පමඤ්ඤාතිපාළියා 8. අභිවිජ්ඣි - PTS. 9 අතික්කමම්මදූ - සිමූ. 1, 2.

1243. ගම්භීර ප්‍රඥ ඇති, ධර්මෝජප්‍රඥ ඇති, මාර්ගාමාර්ගයෙහි නිපුණ වූ මහාප්‍රාඥ වූ ශාරිපුත්‍ර තෙමේ භික්ෂූන්ට දහම් දෙසයි.

1244. සැකෙවින්ද දෙසයි, විතරින්ද කියයි, සාලලිහිණියකට බදු මියුරු හඬ ඇත්තේයැ, (කියනු කැමැති කල්හි මිහුදෙහි රළ පෙළ මෙන්) ප්‍රතිභානය (වැටහීම) නැත එයි.

1245. කෘත වූ ශ්‍රවණීය වූ මනෝහර වූ සවරයෙන් දෙසන්නා වූ ඒ දහම් සෙනෙවිහුගේ ඒ මිහිරි වදන් භික්ෂූහු උසුළුබ වූ සිත් ඇති වැ මුදිත වැ අසත්, කන්යොමු කරත්.

1246. අද පණ්ඩරසිපොහෝයෙහි විශුද්ධිපවාරණය සඳහා සංයෝජන සංඛ්‍යාත බන්ධනයන් සිදැ දූ නිදුක් වූ ක්ෂය කළ පුනර්භවය ඇති සෘෂි වූ පන්සියක් භික්ෂූහු රැස්වූහු.

1247. යම්සේ ඇමැතියන් පිරිවැරූ සක්විතිරජ තෙම සගුරු කෙළවර කොට ඇති මේපොළොව හාත්පස්හි (සියලු තැන්හි) සැරිසරා ද,

1248. එසේ මැ මාරයා බැහැර කරනසුලු වූ ත්‍රිවිදූ ප්‍රාප්ත වූ ශ්‍රාවකයෝ දිනනලද කෙලෙසනඛග්‍රාම් ඇති තිරුත්තර වූ සාර්‍ථවාහ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිර්වාණය කෙරෙත්.

1249. සියල්ලෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පුත්තු යැ. මේහි අසාර-යෙක් නො පැනේ, කෘෂ්ණශාලය උපුරන්නා වූ සුගන්ධබන්ධුහු වදිමි.

1250. භික්ෂූන් අසිරා දහසක් (දහසකට වැඩි භික්ෂූහු) පහ වූ රාගාදි රජස් ඇති කොසිඳුන් සිය නැති නිවත් දහම් දෙසන සුගතයන් වහන්සේ පරිනිර්වාණය කෙරෙයි.

1251. සම්මාසම්බුදුන් විසින් දෙසනලද නිමල ධර්මය ශ්‍රවණය කෙරෙති' භික්ෂුසඞ්ඝයා විසින් පෙරටු කරගන්නා ලද සම්බුදුහු හොබනාහු මැ සි'

1252. යෘෂින් අතුරෙහි සප්තමර්ෂි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාග නම් වූහ. මහාමේඝයක් බදු වැ ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි දහම් වැසි වසින්.

1253. මහාවිරයන් වහන්ස, තොප වහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ 'වඞ්ගීස' මහණ ශාස්තෘන් වහන්සේ දක්නා කැමැත්තෙන් දිවාවිහාරයෙන් නික්මපානගළු වදී.

1254. යමෙක් මරහුගේ උත්තමාඟීපථය මැඩපියා වෙතෝබිලයන් බිඳ-හැරී හැසිරේ ද, සතිපට්ඨානාදි ධර්මයන් කොවිස් විසින්, බෙදා දෙසනා කෙරේ ද කෙලෙසබන්ධනයන් ඉදන්නා වූ රාගාදි නිඃශ්‍රය රහිත වූ ඒ බුදුන් බලවු.

1255. යමෙක් චතුරෝඝයාගේ නිස්තරණය පිණිස අනෙකප්‍රකාර වූ මාර්ගය ප්‍රකාශ කෙළේ ද ඒ බුදුන් අමෘතය ප්‍රකාශ කළ කල්හි දහම් දක්නාහු (අනෙකක්හු විසින්) අසංහාරිය මැ සිවියාහු යැ.

1256. ප්‍රද්‍යොතකර වූ යමෙක් දහම් අවබෝධ කොට සියලු දෘෂ්ටිසඤ්ඤා-යන් ගේ හෝ විඥානස්ථිතීන් ගේ අතික්‍රමණය වූ නිවන දුටුයේ ද අග්‍ර-ධර්මය දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ඒ සම්බුදු තෙම පස්වග මහණුන්ට දෙසී.

1257. එවං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ
කෙ පමාදෙ විජානතං ධම්මං
තස්මා හි තස්ස භගවතො සාසනෙ
අපපමත්තෙහා සදා නමස්සමනුසික්ඛෙ

1258. බුද්ධානුබුද්ධො යෝ පෙරෝ කොණ්ඩඤ්ඤකුලෙ නිබ්බතිත්තඛෙමෝ[1]
ලාභී සුඛවිහාරානං විවෙකානං අභිණ්හසෝ.

1259. යං සාවකෙන පත්තබ්බං සත්ථුසාසනකාරිනා
සබ්බස්ස නං අනුපපත්තං අපමත්තස්ස සික්ඛතො.[2]

1260. මහානුභාවෝ තෙවිජ්ජෝ වෙතොපරියඤාණවිදූ
කොණ්ඩඤ්ඤකුලෙ බුද්ධදායාදෙ පාදෙ වන්දති සත්ථුනො.

1261. නගස්ස[3] පස්සෙ ආසීනං මුනිං දුක්ඛස්ස පාරගූ
සාවකා පයිරුපාසන්ති තෙවිජ්ජා මච්චුහායිනෝ

1262. චෙතසා අනුපරියෙති මොග්ගල්ලානෝ මහිද්ධිකෝ
චිත්තං නෙසං සමාධෙසං විපමුත්තං නිරූපධිං.

1263. එවං සබ්බඞ්ගසම්පන්නං මුනිං දුක්ඛස්ස පාරගූ
අනෙකාකාරසම්පන්නං පයිරුපාසන්ති ගොතමං.

1264. වණ්ණෙ යථා විගතවලාහකෙ නභෙ
විරොචති විතමලෝ'ව හාණුමා
එවං'පි අඞ්ගීරස තවං මහාමුනි
අතිරොචසි යසසා සබ්බලොකං.

1265. කාවෙය්‍යමත්තා විවරිමහ පුබ්බෙ ගාමා ගාමං පුරා පුරං
අථද්දසාම[4] සම්බුද්ධං සබ්බධම්මාන පාරගූං.

1266. සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි මුනි දුක්ඛස්ස පාරගූ
ධම්මං සුත්වා පසීදිම්හ අද්ධා[5] නො උදපජ්ජථ.

1267. තස්සාහං වචනං සුත්වා ඛන්ධෙ ආයතනානි ච
ධාතුයො ච විදිත්වාන පබ්බජිං අනගාරියං.

1268. බහූනං[6] වත අත්ථාය උපජ්ජන්ති තථාගතා
ඉත්ථීනං පුරිසානං ච යෙ ඉමං සාසනකාරකා.

1269. තෙසං ඛො වත අත්ථාය බොධිමඤ්ඣගමා මුනි
භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං ච යෙ නියාමගතදස්සා.[7]

---

1. නිබ්බතිත්තඛෙමෝ - සීමු. 1, 2. ප. 2. ඔකප්පනෝ - මජ්ඣං.
3. සාගස්ස - සහ, PTS 4. අථද්දසාම - සහ, PTS 5. සද්ධා - PTS
6. බහූසං - සබ්බත්ථ 7. නියාමගතං දසං - සහ PTS

1257. මෙසෙයින් දහම් මෙනෙහෙවට දේසිත කල්හි දහම් දන්නවුන්ගේ කවර ප්‍රමාදයෙක් ද, එහෙයින් ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ ශාසනයෙහි අප්‍රමත්ත වෑ හැම කල්හි නමස්කාර කෙරෙමින් ත්‍රිවිධ ශික්ෂායෙහි හික්මෙන්නේ යැ.

1258. බුද්ධානුබුද්ධ වූ දර්ශීයෂී ඇති කෞණ්ඩින්‍ය නම් යම් ස්ථවිර කෙනෙක් නිරතුරු ඉහාත්මයෙහි සුඛවිහරණ ඇති ත්‍රිවිධ විවේකයන් ලැබූහු ද.

1259. ශාස්තෘන් වහන්සේගේ අවවාදය පිළිපදනා සුලු වූ හැම ශ්‍රාවකයකු විසින් යම් උතුරුම්නිස්ගුණයෙක් ලැබිය යුතු වන්නේ නම් අප්‍රමාද වෑ භික්මෙනුවහු විසින් එය අනුක්‍රමයෙන් ලබනලදී.

1260. මහත් වූ අනුභාව ඇති (ලබනලද) ත්‍රිවිද්‍ය ඇති, පරසිත් දන්නා නුවණෙහි නිපුණ වූ බුද්ධදායාද (ඔෞරසපුත්‍ර) වූ කෞණ්ඩින්‍ය ස්ථවිර තෙම ශාස්තෘන් වහන්සේගේ පාසඟල වැදී.

1261. මරහු බැහැර කරනසුලු වූ ත්‍රිවිද්‍ය ප්‍රාප්ත වූ ශ්‍රාවකයෝ (ඉසිගිලි) පව්පාඹුල්හි (කළුගල) මතුයෙහි වැඩහුන්නා වූ (සඟර) දුකින් එතර වූ ෂීනිදුන් පිරිවරා හිඳිත්.

1262. මහත් සෘද්ධිඇති ඔගලත් තෙමේ කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු උපධි රහිත වූ ඔවුන්ගේ සිත චේතොපරියඤ්ඤාණයෙන් විමසමින් පිළිවෙළින් පිරිසිදි.

1263. මෙසේ ශ්‍රාවකයෝ (ශාස්තෘන් සම්පත්තියෙන්ද ශ්‍රාවක සම්පත්තියෙන් ද යන) සියලු අඞ්ගයන්ගෙන් සම්පන්න වූ සඟර දුකින් එතෙර වූ නොයෙක් අසුරු ගුණයෙන් ප්‍රකට වූ ගෞතම ෂීනිඳු පිරිවරා හිඳිත්.

1264. පහ වූ වලා ඇති අහස්හි පුන්සඳ යම්සේ බබලා ද පහ වූ උපක්ලේශ ඇති සුශීර්ෂයා යම්සේ බබලා ද එසේ මෑ අඞ්ගිරස මහා-ෂීනිවරයන් වහන්ස, මූඛ වහන්සේ යසසින් මූළු ලෝව අභිභවා බබලන්නහුය.

1265. පෙර කෘත්‍යකරණයෙන් මත් වෑ (මෑනිත වෑ) ගමින් ගම් නුවරින් නුවර ඇවිද්දම්හ. ඉක්බිති සියලු (ලෙය) ධර්මයන්ගේ පරතෙරට ගියා වූ සම්බුදුන් දුටුම්හ.

1266. සඟරදුකින් එතෙරට ගිය ඒ ෂීනිවරයන් වහන්සේ මට දහම් දෙසූහ, දහම් අසා ප්‍රසන්න වූම්හ, එකත්නෙත් (තුතුරුවත්) අපට (ගිත පිණිස) උපන්නේ සි.

1267. මම් උත් වහන්සේගේ ඔස් අසා සකල ආයතන ධාතූන් දැනැගෙන සසුන්හි පැමිදි වීමි.

1268. යම් කෙනෙක් (ශාස්තෘන් වහන්සේගේ) අවවාදය කරන්නාහු නම් ඒ බොහෝ වූ සත්‍රීන්ට ද පුරුෂයන්ට ද ඒකාන්තයෙන් වැඩ පිණිස තථාගතයෝ උපදිත්.

1269. යම් කෙනෙක් 'සම්මත්තනියාමය' සාක්ෂාත් කළාහු නම් ඒ භික්ෂූන්ට ද භික්ෂුණීන්ට ද එකත්නෙත් වැඩ පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්‍යක් සම්බෝධිය සාක්ෂාත් කළහ.

1270. සුදෙසිතා චක්ඛුමතා බුද්ධෙනාදිච්චබන්ධුනා
වත්තතාරි අරියසච්චානි අනුකම්පාය පාණිනං.

1271. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං
අරියං චට්ඨඞ්ගිකං[1] මග්ගං දුක්ඛූපසමගාමිනං.

1272. එවමේතෙ තථා වුත්තා දිට්ඨා මේ තෙ යථා තථා
සදත්ථෙ මේ අනුප්පත්තෙ කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

1273. සට්ඨිතං වත මේ ආසි මම බුද්ධස්ස සන්තිකෙ
සංවිහිතෙනාසු[2] ධම්මෙසු යං සෙට්ඨං තදුපාගමිං.

1274. අභිඤ්ඤාපාරමිප්පත්තෙනා සොතධාතු විසොධිතා[3]
තෙවිජ්ජෝ ඉද්ධිපත්තෙනාමහි චේතොපරියකොවිදෙ.

1275 පුච්ඡාමි සත්ථාරමනොමපඤ්ඤං
දිට්ඨා'ව ධම්මෙ යො විචිකිච්ඡානං ඡෙත්තා
අඤ්ඤාලවෙ කාලමකාසි භික්ඛු
සුතෙ යසස්සි අභිනිබ්බුතත්තෙතා.

1276. කිග්ගෝධකපෙපා ඉති තස්ස නාමං,
තයා කතං භගවා බ්‍රාහ්මණස්ස
සො'හං[4] නාමස්සං අවරිං ඔත්තාපෙබ්බෝ[5]
ආරද්ධවිරියො දළහධම්මදස්සී

1277. තං සාවකං සක්ක මයං'පි සබ්බෙ
අනුසාසතුම්විච්ඡාම සමන්තචක්ඛු
සංවට්ටිතා[6] නො සවනාය සොතා[7]
තුවං නෙතා[8] සත්ථා සම්මුත්තතරොසි.

1278 ජිණ්ණ නො[10] විවිකිච්ඡං බ්‍රූහි මෙතං
පරිනිබ්බුතං වෙදය භූරිපඤ්ඤ
මජ්ඣෙ'ව නො භාස සමන්තචක්ඛු
සක්කො'ව දෙවාන සහස්සනෙතෙතා.

1279. යෙ කෙචි ගත්ථා[11] ඉධ මෙ'ව්ගමග්ගා
අඤ්ඤාණපක්ඛා විවිකිච්ඡට්ඨානා[12]
තථාගතං පත්වා න තෙ භවන්ති
චක්ඛිං හි එතං පරමං නරානං.

1280. නො වේ හි ජාතු පුරිසෝ කිලෙසෙ
වනො යථා අබ්භඝනං විහාසෙ[13]
තමොවස්ස නිවුතො[14] සබ්බලොකො
ජොතිම්නෙතා'පි න පභාසෙයාසුං.[15]

---

1 අරියඨඞ්ගිකං - PTS 2 සවිහතෙනාසු - සිමු 1,2, ප 3 විසොසිතො - ස්‍යා, PTS
4 සො හං - PTS 5 මුත්තාපෙක්ඛා - ස්‍යා 6 සම්බුද්ධිතා - ස්‍යා
7 නෙතු - සිමු, ප 8 නෙතා - PTS 9 නු - ස්‍යා, PTS
10 ජිණ්ණෙ'ව - ස්‍යා, PTS 11 ගණො - ස්‍යා, PTS 12 විවිකිච්ඡට්ඨානා - PTS
13 විහනෙ - සිමු 1, 2 14 නිබ්බුතො - ස්‍යා, PTS 15 සපපභාසෙසුං - සිමු 1, 2

1270. පසෑස් ඇති සුගතීඛඬු වූ බුදුරදුන් විසින් සත්‍යයන්ට අනුකම්පා පිණිස චතුරාර්‍යසත්‍යයෝ දෙසනලදහ.

1271. දුකා, දුක් උපදනා හේතු ගැ, දුක ඉක්මවීම (නිරෝධ) ගැ, දුක් සන්සිදුවනසුලු අරී අටඟමඟ ගැ යන-

1272. තෙල සත්‍යධර්මයෝ මේසේ ඇතිසැරියෙන් දෙසනලද්දහු ගැ ඒ ධර්මයෝ දෙසනලද පරිද්දෙන් මා විසින් පසක් කරන ලදහ මා විසින් සඟවිය අනුක්‍රමයෙන් ලබනලද ගැ. බුදුන්ගේ අවවාදය කරනලදී.

1273. එකානතයෙන් මනා ඒමෙක් මට විය. මාගේ බුදුන් හමුයෙහි දී විභාග කරන ලද ධර්මයන් අතුරෙහි යම් ධර්මයක් ශ්‍රෙෂ්ඨ නම් මම එය සාක්ෂාත් කෙළෙමි.

1274. (මා විසින්) සඩභිඥවන්ගේ පරතෙර පැමිණෙන ලද ගැ ශ්‍රෝත්‍රධාතුව විශෝධනය කරන ලද ගැ, (මම) ත්‍රිවිද්‍ය ඇත්තෙමි. සෑඩිවිධඥනය ලද්දෙමි, චෙතොපරියඤ්ඤණයෙහි නිපුණයෙමි.

1275. මහාප්‍රාඥ වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ විවාරම්, යම් මහණෙක් මේ අත් බැව්හි මෑ සෑක සිඳ ප්‍රකට වැ යහපත් ඇති වැ සත්ත්‍වයන් සිත් ඇත්තේ ද ඒ මහණ තෙම 'අඟාලවචෙතිය' නම් වූ වෙහෙරෙහි දී කලුරිය කෙළේ ය.

1276 භාග්‍යවතුන්වහන්ස, නිග්‍රෝධඝපඉසි' යනු බ්‍රාහ්මණ ජාතික වූ ඔහුට බුබ වහන්සේ විසින් කරන ලද නමෙකි. නිවත් දහම් දක්නාසුලු භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ මම (එකල්හි) මෝක්ෂයෙහි අපෙක්ෂා ඇතියෙම් රැකුළුවැර ඇතියෙම් නමස්කාර කෙරෙමින් සිටියෙමි.

1277. ශාක්‍යයන් වහන්ස, අපි සියලු දෙනා මෑ ඒ (කලුරිය කළ) මහණහු දැනගන්නට කැමැත්තමහ. සියල්ල දක්නාණෙනි, අපගේ කත් (එකරුණ) අසන්නට යොඹු විය. වහන්ස, වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘ වූ සේක. වහන්සේ අනුකම්පක වූ සේකි.

1278. අපගේ විවිකිච්ඡාව සින්ද මැනැවැ, තෙල කරුණු මට වදාළ මැනවැ, මහා ප්‍රාඥයාණෙනි, සියල්ල දක්නාණෙනි, පිරිනිවියහු දැනැ දෙවියන් මැද සඟස්නෙන් සක්‍රජහු සෙයින් අප පිරිස්මැද වදාළ මැනවි.

1279. මේලොව්ැ මෝහයට මෑඹී වූ දඟුතපක්ෂ ඇති, විවිකිච්ඡාවට කරුණු වූ (අභිධර්මාදි) යම් කිසි ග්‍රන්ථකෙනෙක් මෙත් නම් ඔහු තථාගතයන් වහන්සේ කරා පැමිණ අහාවයට යෙත්, යම්හෙයකින් තෙල තථාගතයන් වහන්සේ මිනිසුනට පරමචක්ෂුස වේ ද එහෙයිනි.

1280 ඉදින් යම් හෙයකින් තථාගත තෙම වාසුව වැසිවලාවක් සෙයින් කෙලෙස් නොනසා නම් ඔකන්සෙන් ඔළු ලොව අදුරින්. වැසුණේ මෑ වන්නේ යැ, (ශාරිපුත්‍රාදි) දක්‍ෂතිමත්හු ද නොබබලන්නාහු මෑ ගි.

1281. ධිරා ව පඤ්ඤාකරා භවන්ති
තං තං අහං වීර[1] තථෙව මඤ්ඤෙ
විපස්සිනං ඤාණබලූපගම්හා
පරිහායුං[2] නො ආවිකරොහි කප්පං.

1282. ඛිප්පං ගිරං එරය වජ්ජු වජ්ජුං
හංසෙ'ව පබ්බතස්ස තනිකං නිකූජ
භික්ඛූසරෙන සුවිකප්පිතෙන
සඛෙ'ව තෙ උජ්ජුගතා සුණෙම.

1283. පහීනජාතිමරණං අසෙසං
නිබ්බාය ධාතුං[3] පටිවෙදයාමි[4]
න කාමකාරො හි[5] සුට්ඨජානතං
සඛ්ඛය්‍යකාරෙ'ව තථාගතානං.

1284. සම්පජ්ඤවෙය්‍යාකරණං තවෙදං
සම්මප්පධානසදිසං[6] සම්මඤ්ඤිතං
අයමඤ්ජලි පවිජ්ජෙය්‍ය සුප්පණාමිතො
මා මොහයි ඤාණමනොම්පඤ්ඤ.

1285. පරොවරං[7] අරියධම්මං විදිත්වා
මා මොහයි ඤාණමනොම්වීර[8]
වාරිං යථා ඝම්මනි ඝම්මතප්තො
වාවාහිකඛ්ඩාමි සුතං පවස්ස.[9]

1286. යදත්ථිකං[10] බ්‍රහ්මචරියං අවාරි
කප්පායනො කච්චි සතං අමොඝං
නිබ්බායි සො ආදු සඋපාදිසෙසො[11]
යථා විමුත්තොත්ථ අහු තං සුණොම.

1287. අවෙජ්ජි තණ්හං ඉධ නාමරූපෙ (ඉති භගවා)
තණ්හාය සොතං දීඝරත්තානුසයිතං
අතාරි ජාතිං මරණං[12] අසෙසං
ඉච්චබ්‍රවී භගවා පඤ්චසෙට්ඨා.

1288. එස සුත්වා පසීදාමි වචෙ තෙ ඉසිසත්තම
අමොඝං කිර මේ පුට්ඨං න මං වඤ්චෙසි බ්‍රාහ්මණෙ.

1289. යථාවාදී තථාකාරී අහුබුද්ධස්ස සාවකො
අවෙජ්ජි මච්චුනො ජාලං තතං මායාවිනො දළ්හං.

1. ධිර - සී., PTS 2. පරිහාය - සී., PTS.
3. ධොතං - සීමු 1, 2 ප 4. වදෙය්‍යාමි - PTS 5. හොති - සීමු, 1, 2 ප.
6. සම්පජ්ජපඤ්ඤස්ස - සී., PTS 7. පරොපරං - සීමු 1, ප
8. ඤාණමනොම්වීරිය - PTS 9. සුතඤ්ච ඉස්සාතිපි පාළි. 10. යදත්ථියං - PTS.
11. නිබ්බායි සො, අනුපාදිසෙසා - සීමු 1, 2 නිබ්බති සො අනුපාදිසෙසො - ඉජ්ජං
12. ජාතිමරණං - PTS.

1281. පණ්ඩිත පුරුෂයෝ නැණපහන් කරත්නාහු වෙත්, එහෙයින් විරයත් වහන්ස, මම ඔබ එසේ මෑ කඟිමි (සියලු ධර්මයන්) වෙහෙයින් දක්නාසුලු තැනැත්තහු වෙත දන්නහු වෙත එලඹියමිහ. පිරිස් මැද අපට 'නිග්‍රෝධකප්ප' හෙළි කළ මැනව්.

1282. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මනහර වූ වදන් නොලස් වැ උසුරුවනු මැනැවැ, කදට නඟා පියා සලා (තුබූ පහවූ වැ කුජනයා කරන) හංසයකු සෙයින් මේ නොවට විකල්පනය කරනලද බිහුසුවරයෙන් යුතු වැ සෙමින් වදහළ මැනැවැ, (අපි) සියලු දෙනා මෑ එකඟයින් ඇති වැ අසම්හ.

1283. නිරවශේෂ කොට ප්‍රහාණය කළ ජාතිමරණ ඇති කම්පා කරන ලද පව් ඇති බුදුන් ලවා ඇවිටිලි කොට දහම් දෙසවමි. කාමකාරයෙක් (කැමැත්තක් කරනු හැකියැ?) බුහුදුන්හට නැත. විමසා කිරීම් මෑ තථාගතයන්ට ඇත්තේ යි.

1284. (භාග්‍යවතුන් වහන්ස,) යාදුන් ප්‍රශ්නයට මුඛ වහන්සේගේ මේ පරිපූර්ණ විසර්ජනය මා විසින් මැනැවින් උගන්නා ලද්දේ යැ, මේ පශ්චිම අඤ්ජලිය මේ නොවට බැඳනා ලද්දේ යැ, මහාප්‍රාඥයන් වහන්ස, කපගේ ගතිය (දන්නා සේක් එය නො දෙසිමෙන්) නහමක් මුලා කරන සේක්වා.

1285. මහාවීරයාණෙනි, පරාවර (ලෞකික ලෝකෝත්තර විසින් සුන්දරාසුන්දර) වූ සිව්සස් දහම් අවබෝධ කොට (දනගුතු) සියල්ල දන්නා සේක් නොදෙසිමෙන් මුලා නොකළ මැනවැ සම්කාලයෙහි ත්‍රිමයෙන් තැවුණකු ජලය මෙන් දේශනය කැමැත්තෙමි, (එහෙයින් මෑ) ශ්‍රැතය (ශබ්දායතනය) වගුල මැනව් (වදාල මැනවැ යි සේ යි)

1286. පූජ්‍ය 'කප' තෙමේ යම්ක් සඳහා සත්පුරුෂයන්ගේ නොසිස් වූ බඹසර හසලේ නම් කිම, හෙතෙම අනුපාදිශෙෂයෙන් පිරිනිවියේ ද? විමුක්තයකු සෙයින් වී ද? එය අසම්හ.

1287 මේ ලෝකයෙහි නාමරූප විෂයයෙහි වූ තෘෂ්ණාව සිඳලූයේ යැ, දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි අනුශය වූ තෘෂ්ණාශ්‍රෝතය තරණය කළේ යැ. ජාතිමරණ දෙක නිරවශෙෂ කොට තරණය කරවී ය යි (පසස් ඇති හෙයින්) පසඳා ශ්‍රේෂ්ඨ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළහ.

1288. සෘෂිසත්තමයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේගේ තෙල වදන් අසා පහදිමි. මා විසින් විචාරනලද්ද නොසිස් යැ, බ්‍රාහ්මණ තෙමේ (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) මා නොරැවටී.

1289. බුද්ධශ්‍රාවක තෙමේ යථාවාදී තථාකාරී විය, මාරයාවී මරහුගේ (ත්‍රෛධාතුකය වතීයෙහි) පතලා වූ දැඩි වූ (තෘෂ්ණා) ජාලය සිත්දේ යැ.

1290. අද්දස භගවා ආදිං උපාදානස්ස කප්පියෝ
අවචගා වත කප්පානෝ[1] මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං

1291. තං දෙවදෙවං වන්දාමි පුත්තං තේ අඞ්ගිරසස්සති
අනුජාතං මහාවීරං නාගං නාගස්ස ඔරසන්ති

ඉත්‍ථං සුදං ආයස්මා වඩ්ඪිමාණෝ ථෙරෝ ගාථායෝ අභාසිත්‍ථා'ති.

වඩ්ඪිමාණත්ථෙරගාථා.

තස්සුද්දානං:

සත්තනිපාතම්හි නිපාතම්හි වඩ්ඪිමාණෝ පරිහානවා
එකෝ'ව ථෙරෝ නත්‍ථඤ්ඤු ගාථායෝ එකසත්තතී'ති.

මහානිපාතා නිට්ඨිතා.

තස්සුද්දානං:

සහස්සං භෙනති තා ගාථා එක නවුතිදේවසතානි ච
ථෙරා ච දෙ සතා සට්ඨි චත්තාරෝ ච පකාසිතා.
සීහනාදං නදිත්වාන බුද්ධපුත්තා අභාසථ
ඛෙමන්තං පාපුණිත්වාන අශික්ඛාකා'ව නිබ්බුතා'ති.

ථෙරගාථාපාළි නිට්ඨිතා.

1 කප්පානෝ - ක්‍යා

1290. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපාදානයෘ (වතීයෘ) ගේ මූල කාරණය දුටහ. 'කපප' තෙමේ තරණයට අති දුෂ්කර වූ ත්‍රෝඝූමක වතීය එකාන්තයෙන් ඉක්මගියේ සි.

1291. අවිපදෙත්තමයන් වහන්ස! දෙවියනට දෙව් වූ ශුඛ වහන්සේ වඳිමි. (ඇති) බුද්ධානාඝ වූ ශුඛ වහන්සේගේ අනුජාතපුත්‍ර වූ ඔරසපුත්‍ර වූ මහාවීර වූ (නිග්‍රෝධකපප නම්) නාඝයෘ වඳිමි.

මෙසේ ආයුෂ්මත් වඩ්ඪිස ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගාථා වදළහ.

වඩ්ඪිස ස්ථවිර ගාථා සි.

උද්දානය:

සැත්තෑ වැනි නිපාතයෙහි ප්‍රතිභානවත් එක් මෑ වඩ්ඪිස ස්ථවිරයන් වහන්සේ යෑ, අනෙකෙක් නැති. ගාථා ද එක් සැත්තෑවකි.

මහානිපාතය නිමි.

ඒ ගාථාවෝ එක්දහස් දෙසිය එක්අනුවක් වෙති, තෙරවරු ද දෙසිය සිව්සෑටක් වෙති ප්‍රකාශ කරනලදහ.

නිරාස්‍රව වූ බුද්ධපුත්‍රයෝ සිංහනාද කොට නිවනට පැමිණ ගිහිකළු මෙන් පිරිනිවියහ.

ථේරගාථා නිමි.

ථෙරගාථාපාළි

අනුකකමණිකා

I ගංථාදිපාදතුකකමණිකං

II සකසකානාමතුකකමණිකං

III විසෙසපදතුකකමණිකං

I

ගාථාදිපාදානුක්කමණිකා

ගාථඞ්කා

අ

අකෙතාධතො'නුපනාහි 502, 503, 504, 505, 506
අකෙතාධස්ස කුතො කොධො 442
අගාරවො ච කාසාවේ 966
අඞ්ගාරිනො දුනි දුම්ා හදනෙත 527
අච්චයන්ති අහොරත්තා 145
අච්චාරද්ධමහි විරියමහි 638
අවෙජ්ජි තණ්හං ඉධ නාම්රූපෙ 1287
අවෙජ්රං වත බුද්ධානං 1090
අවෙජ්දිකා පුථුසිලා 113, 601, 1076
අවිත්තණ්හං සම්පතෙත්තා 650
අජ්ඣත්තඤ්ච බහිද්ධා ච 337, 439
අජ්ඣත්තඤ්ච න ජානාති 470, 471, 472
අජ්ඣත්තං මේ සමුට්ඨාය 755
අජ්ඣායකො'පි වෙ අස්ස 1182
අජ්රං ජීරමානෙන 32
අජෙගුච්ඡං විඹුතෙනහි 961
අඤ්ඤාතීව නවා විත්තා 773, 1023 1166
අඤ්ඤාමි නං න ඹුස්සවාමි 750
අඤ්ඤතා ලොකනාථෙමහි 921
අඤ්ඤස්ස භගවා බුද්ධා 995
අඤ්ඤාණඹුලහෙදාය 418
අඤ්ඤතමාතිනො ධම්මෙ 953
අට්ඨපාදකතා කෙසා 772, 1022, 1165
අට්ඨසට්ඨී සිතා සච්චකක්කා 1228
අට්ඨිසඞ්කාලකූටිකෙ 1155
අට්ඨිසඞ්ඝාට ඔපිතො 570
අඩ්ඪා දළිද්දා ච ඵුසන්ති එස්සං 783
අත්ථඤ්ච යො ජානාති භාසිතස්ස 374
අත්ථස්සා'යං විසුද්ධත්ථි 703
අත්ථාය වත මේ බුද්ධා 340
අත්ථිමාතො ච ඔමාතො 428
අත්ථිසිතං අතිලුණහං 231
අත්ථිහිතා මිහි ඛලඡත්තා භාලි 381
අථද්දසාසිං සම්බුද්ධං 622, 912
අථ පාපානි කම්මානි 146

ගාථඞ්කා

අ

අථො සිදති සඤ්ඤුත්තං 741
අද්දස භගවා ආදිං 1290
අද්ධා න ජානන්ති යථාව ධම්මං 188
අධිවෙත්තසො අපපමජ්ජතො 68
අනෙතා වඞ්කගතො ආසිං 749
අනෙකා'හං භතසෙතෙත්තා'සම් 95
අන්නභාරො පුරෙ ආසිං 910
අනඞ්ගණස්ස පොසස්ස 652, 1000
අනන්තරං හි ජාතස්ස 553
අනාකිණෙණ, ගහවෙථනි 1074
අනාගතං යො පටිගච්ච පස්සති 547
අනාසන්නාවරා එතා 34
අනික්කසාවො කාසාවං 969
අනිච්චා දුක්ඛන්ති විපස්ස යොනිසො 1122
අනිච්චා වත සඞ්ඛාරා 1170
අනිච්චානි ගහකාරි 183
අනිච්චා හි බලා සත්තා 247
අනිමිත්තඤ්ච භාවෙහි 1238
අනිස්සරණදස්සාවී 732
අනුකම්පාය මේ සත්ථා 560
අනුත්තිතො අවපලො 682, 1086
අනුදිට්ඨිනං අපපහානං 754
අනුපපන්නො සවිත්තකතො 331
අනුවස්සිකො පබ්බජිතො 24
අනුස්සරන්නො සම්බුද්ධං 354
අනුසාසි මහාවීරො 66
අනුසාසි මං අරියවතා 334
අනෙකජාති සංසාරං 78
අපස්සුතා'යං පුරිසො 1030
අපිච්ඡතා සපුරිසෙහි වණ්ණිතා 1129
අපිවෙජා වෙව සන්තුවො 581
අපිවෙජා සාතනිකො 857
අපමත්තස්ස මේ සික්ඛා 333
අපණ්ණකො අණ්ඩජමහවො 599
අපි වෙ හොති තෙවිජ්ජා 129
අපුඤ්ඤං පන්චී මාරො 1217
අබ්බුළහං අඝගතං විජිතං 321
අබ්හතීතඝාතඝස්ස 1040

ගාථාඛණ්ඩා

අ

අඛොහාසි සාතගිරො 853
අඛොහාසෙ විහරසි 385
අභිඤ්ඤාපාරමිපපත්තො 1274
අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිඤ්ඤාතං 828
අභිභූතස්ස දුක්ඛෙන 967
අභිවුට්ඨා රම්මතලා 1070
අභිහතොව නිපතති වගො 118
අම්බපල්ලවසඞ්කාසං 197
අම්බිලං මධුරගන්ධඤ්ච 733
අමොඝං දිවසං කයිරා 451
අයඤ්ච දහරො භික්ඛු 1177
අයමිහ පුරාණියා කුටි 57
අයමිති කපපට්ටා කපපටිකුරො 199
අයොගෙ යුඤ්ජමත්තනා‍නං 320
අයොනිසුද්ධිමබ්භසං 219
අයොනිසො මනසිකාරා 157
අරඤ්ඤෙ රුක්ඛමූලෙ වා 887
අරඤ්ඤෙ රුක්ඛමූලෙසු 925
අරතිං රතිඤ්ච පහාය
සබ්බසො 1225
අරහං සුගතො ලොකෙ 185
අරහා දක්ඛිණෙය්‍යොම්හි 336
අරූප ධූරඛම්ම එකවාරී 1127
අලුද්ධං සුක්කං වා භුඤ්ජෙත්තා 982
අලඛ්ඛතං සුවසනං 464
අලඛ්ඛතා සුවසනා 267, 459
අලත්තකකතා පාදා 771, 1021
අලද්ධා චිත්තසෙසකඤ්ඤං 405
අලං කිරියිතුකාමස්ස 1071
අලං මේ එාසුකාමස්ස 1072
අවණ්ණඤ්ච අකිත්තිඤ්ච 611
අවිජ්ජානිවුතො කායො 573
අවිතක්කං සමාපත්තා 998
අසපත්ථෙ හරිතොකාසෙ 217
අසක්කිං වත අත්තානං 88
අසම්භෙය්‍යෙසු කපෙපසු 202
අසල්ලීනෙන චිත්තෙන 906
අසංසට්ඨා සාතගිරො 860
අසංහීරං අනඩ්කුපං 649
අස්සාය චිත්තං භාවෙහි 1237
අහෙය්‍යා සෙය්‍යමානං 1080
අහං බො වෙළුගුම්බස්මිං 23
අහං මිදෙන පකතො 271
අහං සකරණ්ඩියොම්හි 1050

ගාථාඛණ්ඩා

අ

අහිංසකොති මේ නාමං 879
අහු තුය්හං පුරෙ සඛා 246
අහූ බුද්ධස්ස දයාදෙ 18
අහො බුද්ධා අහො ධම්මා 201

ආ

ආකාසමහි හලිද්දියා 1160
ආගච්ඡන්තඤ්ඤිඛණ්ඩා'ව 450
ආචාරගොචරෙ යුත්තො 590
ආජානීයෙන ආජඤ්ඤෙසු 433
ආතුරං අසුචිං පූතිං 394
ආදිනවො පාතුරහු 465
ආදි සීලං පතිට්ඨා ච 612
ආනාපානසති ඨපිත 548
ආඛාධෙ මේ සම්පපත්තෙ 30
ආයාගො සබ්බලොකස්ස 566
ආරඤ්ඤිකො සාතගිරො 851
ආරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා
1151, 1152
ආරඤ්ඤිකාති සෙනාසනානි 592
ආරඤ්ඤිකො හොහි ච
පිණ්ඩපාතිකො 1125
ආරද්ධවිරියා පණ්ඩිතත්තො
156, 353
ආරද්ධවිරියා සාතගිරො 861
ආරහථ නික්ඛමථ 256
ආරම්මණෙ තං බලසා
නිබන්ධිතං 1146
ආසන්දිං කුටිකං කත්වා 55
ආසාය කසතෙ බෙත්තං 530

ඉ

ඉමෙවව වෙරො අසිමාවුධඤ්ච 869
ඉවඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච 644
ඉති මාරං අතජ්ජෙසි 1219
ඉතො බහිද්ධා පුථු අඤ්ඤවාදිනං 86
ඉතො සත්තා තතො සත්තා 915
ඉත්ථිරූපෙ ඉත්ථිසරෙ 738
ඉත්ථී සොතානි සබ්බානි 739
ඉදං පුරෙ චිත්තමචාරි චාරිකං
77, 1135
ඉදං හොත්තො නිසාමෙථ 832
ඉදං වත්වා සාලවතෙ 948
ඉධෙව කිත්තිං ලභති 618

ගාථාඛණ්ඩං

ඉ

ඉධෙව නින්දං ලභති 617
ඉන්ද්‍රියානි මනුස්සානං 728
ඉන්ද්‍රියානෙව සාරක්ඛං 722
ඉමෙ බ්‍රහ්මා ච ආගන්ත්වා 629
ඉමස්මිඤ්ච පස්ස ආගන්තං 1187
ඉමේ භික්ඛවෙතු වජ්ජිනෙතු 603, 646

උ

උක්කණ්ඨාමි සරීරෙන 718
උක්කණ්ඨිතොපි න වසෙ 105
උක්ඛිපඤටවච්ඡස්ස 65
උග්ගපුත්තා මිගිසාසා 1321
උච්චාවචෙහුපායෙහි 743
උත්තෙව මණ්ඩලිපාකාරෙ 863
උජ්ඣිතසඤ්ඤිනෙ බාලා 958
උත්තමග්ගමහි අක්ඛාතෙ 637
උත්තෙජිහි නිසීද කාතියානෙ 411
උත්තමං ධම්මතං පත්තෙ 712
උත්තිට්ඨපිණ්ඩෙ ආහාරෙ 1062
උත්තිණ්ණපඞ්කපලිපා 89
උත්තිට්ඨමෙඝ ථනිතං 760
උත්තිතො වපලෙ භික්ඛු 681, 1085
උත්තිතො උත්තලෙ බාලෙ 973
උත්තිතා ච භවිස්සන්ති 959
උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා 19, 877
උදරාවදෙහකං භුඤ්ඡ 935
උන්නතා සුඛධම්මෙන 662
උන්නළස්ස පමත්තස්ස 634
උපජ්ඣාතෙ සවෙ ඛොඩෙ 445
උපතප්පන්තු නීපතෙ 76
උපජ්ඣායස්ස උදකං 429
උපජ්ඣායෙ මං අවච 14
උපට්ඨපෙන්ති පරිසං 942
උපධි තෙ සමතික්කන්තා 840
උපධිසු ජනා ගධිතාසෙ 1227
උපසන්නං උපරතං 1180
උපසන්නා අනායාසෙ 1007
උපසන්නා උපරතෙ 2, 1006, 1007, 1179
උපසම්පදා ච මෙ ලද්ධා 365
උපායකුසලෙනා'හං 158
උපාරම්භවිත්තා දුම්මෙධා 360, 363

ඌ

ඌනපඤ්ඤා පුරිසා 179
ඌපෙති ගබ්භසඳ්ව පරසඳ්ව 785
ඌභයෙනමිදං මරණමෙව 1003
ඌභයෙනෙව සම්පත්තා 295
ඌහත්තං නිහිවජ්ජත්තං 444
ඌහත්තම්පථං වරකී 443
ඌම්මග්ගපථං මාරස්ස 1254
ඌම්මාපුපෙථන සමානා 1073

එ

එකකා මයං අරඤ්ඤෙ විහරාම 62
එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ 218
එකපාදෙන අට්ඨාසිං 284
එකපුත්තෙතා අහං ආසිං 473
එකපුප්ඵං චජිත්වාන 96
එකංසං චීවරං කත්වා 481
එකාකියෙ අදුතියෙ 541
එකාසනී ඣානනිරතා 848
එකොපි සද්ධා මෙධාවී 240
එතං වෙ රුච්චති හොතෙ 835
එතඤ්ච සමතික්කමම 894
එතම්හි දිනවං ඤත්වා 122, 154 791
එතාදිසං කරිත්වාන 255
එතෙ පච්ඡිමිකා දානි 906
එතෙ සබ්බඵුල්ලා දෙවා 1087, 1189
එවං අනාගතද්ධානං 977
එවඤ්ච තං ජනෙ ජඤඤු 1158
එවඤ්ච මං විහරන්තං 1224
එවං දස්සනසම්පන්නං 174
එවං නානපථයාතම්හි 946
එවං පඤ්ඤාය යෙ තිත්තා 660
එවං මෙ කත්තුකාමස්ස 542
එවං මෙ භයජාතස්ස 763
එවං විජිතසඞ්ගාමං 1248
එවං විහරමානස්ස 586
එවං සබ්බඞ්ගසම්පන්නං 1263
එවං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ 1257
එවමෙතං මහාවීර 1159
එවමෙතෙ තථා වුත්තා 1272
එවෙවෙව තුවං මාර 1116
එවා'යං වත්තතෙ කායෙ 574
එස බ්‍රූමි සත්‍යානං 543
එස භියෙ පසිදාමි 673

ගාථාඛණ්ඩා

එ

එස සුත්වා පසීදාමි 1288
එසාව ඛියෙසෙ පබ්බතෙන 115
එහි නන්දක ගච්ඡාම 175

ඔ

ඔගඣාවඨඛිකං සොතං 349
ඔඝපාසො දළහාබිලො 680
ඔඝස්ස හි නිත්ථරණත්ථං 1255
ඔට්ඨපහතමෙතෙන 1079
ඔදහි ඉගවො පාසං 774, 1024, 1167
ඔදතං වත මෙ චිත්තං 549
ඔහාසජාතං එලගං 25
ඔරං ඔදනපාකමහා 317
ඔලඞ්ගෙස්සාමි තෙ චිත්තං 355
ඔවදෙය්‍යානුසාසෙය්‍ය 994

ක

කච්චි නො වත්ථපසුතො 28
කට්ඨකං මඩ්ගරස්සෘදං 737
කඳ අනිච්චං වධරොගනීලං 1098
කඳ ඉණටෙවාව දළිද්දකො
නිධිං 1112
කඳ නු කථෙය්‍ය ච ඛිණෙ
ල තා ච 1106
කඳ නු ඛො'යං විදිතං
මහෙසිනා 1103
කඳ නු ගඞ්ගං යමුනං
සරස්සතිං 1109
කඳ නු නාගො'ව අසඞ්ගචාරී 1110
කඳ නු පඤ්ඤුමයුණ්හතෙජං 1100
කඳ නු මං තන්දි බුදු පිපාසා 1102
කඳ නු මං පාවුසකාලමෙඝො 1107
කඳ නු රූපෙ අමිතෙ ච සද්දෙ 1104
කඳ නු'හං දුබ්බචතාය
වුත්තො 1105
කඳ නු'හං පබ්බතකන්දරාසු 1096
කඳ නු'හං භයජනනිං
දුඛාවහං 1099
කඳ නු'හං භික්ඛාපටිකාරො
ඛිනි 1097
කඳ නු'හං සබ්භිසමාගමෙසු 1101
කඳ මධුරස්ස සිඛණ්ඩිනො
වනෙ 1108
කන්දන්ති නං ඤාති පකිරිය
සෙසෙ 779

ගාථාඛණ්ඩා

ක

කන්නු තත්ථ න රමෙන්ති 309
කපණියං තණෙව ඡාදෙති 984
කම්මං කම්මන්ති ඤත්වාන 421
කම්මං බහුකං න
කාරයෙ 494, 1017, 1078
කරතො තෙ වියතෙ පාපං 1218
කරෙරිමාලා විතතා 1067
කල්‍යාණදස්සනො භික්ඛු 822
කස්ස සෙලූපමං චිත්තං 191
කස්සින්ද්‍රියානි සමථං ගතානි 205
කාමකොපපහීනා යෙ 671
කාමච්ඡන්දෙ ච ව්‍යාපාදෙ 74, 1009
කාමඤ්ඡා ජාලපච්ඡන්නා 276
කාමරාගෙන ඩය්හාමි 1234
කාමං හිජ්ජතු'යං කායො 312
කාමා හි චිත්‍රා මධුරා
මනොරමා 787, 1117
කාමෙ ආදින්නතො දිස්වා 790
කාමෙස්වාදිනවං දිස්වා 458
කායදුට්ඨුල්ලගරුනො 114
කායමචෙජරගරුනො 1038
කාලෙ කාලවසං පත්තො 661
කාවෙය්‍යමත්තා විවරිම්හ
පුබ්බෙ 1265
කාළපබ්බඩසංකාසො 243, 683
කාළී ඉත්ථී බ්‍රහතී ඛඞ්කරූපා 151
කිච්ඡා ලද්ධා අයං පුත්තො 475
කිමිත්‍රුපුබ්බං පුරිසො 727
කිම්ව මිළ්හ සල්ලිත්තො 1186
කිංඡන්දා කිමධිප්පායා 951
කිං තවත්ථො වනෙ තාත 597
කිං භද්දනෙන කරිත්වාන 721
කිලෙසා කුාපිතා මය්හං 67
කිලෙසෙහාභිභූතා තෙ 933
කිදිසො නිරයො ආසි 1198
කුඩ්ඩමූලඤ්ච නිස්සාය 1061
කුලෙලා සිවථිකං ගන්ත්වා 393
කුලමහි මිත්තෙ ච පියෙ ච
ඤාතකෙ 1114
කුසලානඤ්ච ධම්මානං 128
කෙසෙ මෙ ඔලිඛිස්සන්ති 109
කො කුටිකායං භික්ඛු කුටිකායං 156
කොපිසතසහස්සස්ස 1194
කොඛනා උපනාගී ච 951

ගාථාඛණ්ඩා

ඛ

කෝ නු සෙනාපති හොතෝ 826
කෝ මේ අහපේසා අවණ්ණෝ 757
කෝ මෙ පාරං ගතෝ ලොකෙ 748
කෝ හි තස්ස ජනෙතපෝ 150

ඛ

ඛත්තියා භොගා රාජානෝ 823
ඛත්තිය ඡත්තිකතෝ හොති 1034
ඛණ්ඩා දිට්ඨා යථාභූතං 87
ඛණ්ඩා මියා පරිසුද්ධතා 261
ඛලුපච්ඡාභත්තිකා සාකභක්ඛෝ 850
ඛිපං ඛිරං එරය වහාහුවහාහුං 1282
ඛීණාය භවනෙත්තියා 708
ඛීණාසවෝ විසඤ්ඤුත්තෙතා 1027
ඛීණා හි මයහං ජාති 135

ග

ගච්ඡං වදෙසි සමණවසිතෝමසි 866
ගතිමතෙතා සතිමතෙතා 1054
ගත්තානි පරිමජ්ජිත්වා 272
ගත්වා සබ්බා සතිමුට්ඨා 798
ගම්භීරපඤ්ඤසු මෙධාවී 1243
ගහකාරක දිට්ඨොසි 184
ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤසු 991
ගුණවතෙතා'පි සඛ්භමසි 956
ගුණගිතා'පි සඛ්භමත් 956
ගුථභසෙසා තවෝණදෙධ 1156

ච

චක්කවත්තී යථා රාජා 1247
චක්කානුභාවත්තකෝ ථෙරෝ 1013
චක්ඛුන්ද්‍රියං වෙ රූපෙසු 730
චක්ඛුමස්ස යථා අන්ධා 501
චක්ඛුං සරීරං උපහන්ති
රූණණං 555
චත්තාරි අරියසච්චානි 492
චත්තාරෝ පඤ්ච ආලොපෙ 983
චත්තාරෝ සතිපට්ඨානෙ 166
චතුබ්බිපල්ලාසච්ඡං අභිවසීතං 1148
චණ්ඩෝ යථා විගතවලාහකෙ
නභෙ 1264
චරතෝ තිට්ඨතෝ වා'පි 452
චාරිකං අථ චාරිත්තං 591
චාලෙ උපචාලෙ සිසුපචාලෙ 42

ගාථාඛණ්ඩා

ච

චිත්තනිමිත්තස්ස කොවිදෙ 85
විරරත්තං වතාතාපි 747
විරස්සං වත මේ මක්ඛිතා
මිහෙසි 868
විරසඛකිලිට්ඨං වත මං 290
වුත්තා පත්තනි පත්තා 63
වුත්තුපපාතං ජානාමි 917
වෙතසා අනුපරියෙති 1262
වෙතොපරියාය ඉද්ධියා 997
වෙදිතා භාවිතත්තෙන 1175
වෙරෙරා අහං පුරෙ ආසිං 880
වෙරෙරා යථා සඞ්ගම්මුඛෙ
ගහිතෙ 786

ඡ

ඡත්තාමතිවස්සති 447
ඡද්දන්තා හි තදා දිස්වා 968
ඡත්තා මෙ කුටිකා සුඛා නිවාතා 1
ඡ එස්සායතනෙ හිත්වා 116
ඡට්පාපක චිත්තභද්දක 207
ඡින්ද තෙ විචිකිච්ඡං
බ්‍රූහි මෙතං 1273
ඡින්නා පාසා මිගවස්ස 1025
ඡින්නෙ පාසෙ මිගවස්ස 775, 1168

ජ

ජනෙ ජනමහි සම්බුද්ධෝ 149
ජාතරූපෙන පජ්ජුන්නා 299
ජාතිමදෙන මත්තෝ'හං 423
ජාතියා සත්තවස්සෙන 479
ජාතියා සත්තවස්සෝ'හං 486
ජිගුච්ඡිතෙ මනුස්සානං 621
ජිණ්ණං ච දිස්වා දුඛිත ච
ඛ්‍යාධිතං 73
ජීවතෙවාපි සපපඤ්ඤසු 549, 550
ජීවිතං ච අධිමෙමන 670
ජීවිතානං පරික්ඛාරෙ 924
ජෙත්වා නමුචිනො සෙනං 337

ඣ

ඣායාහි ජීනාහි කාතියානා 415

ඤ

ඤතො අහං අඞ්ගුලිමාල සබ්බදා 867

ගාථාඛණ්ඩං

ත

එසඤ්ච මේ මිගාහමිකඛාහි 168
එසෙඤ්ඤව නෝ විත්ත කරොසි බ්‍රාහ්මණෙ 1132
තඡනෙත්තා ආණිගා ආණිං 744
තඤ්ච දිසවාන ආයන්තිං 300
තඤ්ච දිසවාන යාවන්තිං 463
තණ්හක්ඛයාධිමුත්තස්ස 641
තණ්හා අවිජ්ජා ච පියාපපියඤ්ච 1130
තණ්හං පජහෙය්‍ය මුනි 596
තණ්හා ධාතු සමූවඨානං 753
තතෝ කල්‍යාණවාක්කරණෙ 368
තතෝ කාරුණිකෙ සත්ථා 625
තතෝ විත්තං විමුච්චි මෙ 270, 274, 302, 319 410
තතෝ පඤ්ඤා අපුච්ඡි මං 482
තතෝ පාභාදිකං ආසි 927
තතෝ මේ පණිධි ආසි 514
තතෝ මේ මනසිකාරෙ, 269, 273, 301, 318, 409
තතෝ මේ සත්ථා පාහෙසි 564
තතෝ රත්‍යා විවසනෙ 517
තතෝ සත්ථා නිරංකත්වා 478
තථා හු කස්සාමි යථා'පි ඉසාරෙ 1143 1144
තථෙව ච ලොකෙ ජාතෙ 701
තදකාසසමං චිත්තං 1161
තදහි යං සිංසනකං 1051, 1169
තදහං බ්‍රහ්මදත්ත 408
තදහං පුත්තදාරඤ්ච 512
තපෙන බ්‍රහ්මචරියෙන 681
තමෙව වාචං භාසෙය්‍ය 1239
තයා සුදන්තෙන අවධීතෙන භි 1145
තව සරීරං නව සොතං 1157
තවෙව හෙතු අසුරා භවාමසෙ 1134
තසමා අඛිලා පධානවා 1283
තසමා තං පරිවජ්ජය්‍ය 266
තසමා සද්ධඤ්ච සීලඤ්ච 204, 509
තසමා හි ඉවෙජ්‍යය කුලෙ වසන්තා 556
තසමා හි ධම්මෙසු කරෙය ඡන්දං 305
තසමා හි පඤ්ඤව ධනෙන සෙය්‍යා 784

ගාථාඛණ්ඩං

ත

තස්සත්ථා පරිහායන්ති 292
තස්සත්ථා පරිපූරෙන්ති 294
තස්ස තං දෙසයන්තස්ස 1245
ත සස්සතං වචනං සුත්වා 720
තස්ස තෙ නත්ථි ඝීතත්තං 706
තස්ස බ්‍රහ්මා වියාකාසි 1210
තස්සා මේ අපපමත්තස්ස 216
තස්ස මෙවං විහරතෙ 223, 314, 515
තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා 795, 796, 799, 801, 803, 805
තස්ස සම්මා විමුත්තස්ස 642
තස්සා'හං ධම්මමඤ්ඤාය 903
තස්සා'හං වචනං සුත්වා 561, 639, 1267
තසෙව තෙන පාපියෙ 442
තං කාමං අහමුජ්ඣිත්වා 298
තං ඛාසිතං සාතතිකං 1011
තං තථා දෙවකායෙහි 1091
තං දෙවදෙවං වන්දාමි 1291
තං න පස්සාමි තෙකිච්ඡං 756
තං වෙ වදාමි භද්දං වෙ 402
තං සාවකං සඤ්ඤ මයම්පි සඞ්ඝ 1277
තං සුඛෙන සුඛං ලද්ධං 220
තාදිසං කම්මං කත්වාන 882
තාදිසං භික්ඛුං මා හනි 1184
තාමතමදසඛ්ඛ සුපහීනා 310
තා'හං චිත්තාකලිං බ්‍රූමි 214
තිට්ඨ මක්කට මා ධාවි 126
තිණ කට්ඨසමං ලොකං 717
තිණ්ණං මේ තාලපත්තානං 127
තුච්ඡං කායෝ අදිස්සිත්ථ 170
තුවං බුද්ධා තුවං සත්ථා 889
තෙ අඛහතිතා කාලකතා 242
තෙ කිලෙසා පවඩ්ඪන්තා 930
තෙ ච මං අනුකම්පාය 474
තෙත්වරී සාතතිකෙ 845
තෙ තථා සික්ඛිතා ඛාලා 976
තෙනා'ඨං දෙසිතෙ ධම්මෙ 723
තෙ පබ්බජිත්වා සුගතස්ස සාසනෙ 725
තෙ මේ ඉජ්ඣිංසු සඞ්කප්පා 60
තෙල සණ්ඨඤ්ඤි කෙසෙහි 960
තෙවිජ්ජා'හං මහාඛාසි 112
තෙසං ඛෝ වත අත්ථාය 1269

ගාථාඛණ්ඩකා

ද

ඛාසීතිං බුද්ධතො ගණ්හිං 1029
ඛිපාදකො'ඝං අසුචි 453
ඛීත්‍යනං අත්‍යනරවස්සානං 128
දණ්ඩෙනෙකෙ දමයන්ති 878
දන්තපොනං කපිත්‍ථං ච 938
දන්‍ධා මයඤ්ච ගනි ආසි 557
දබ්බං කුසං පොටකිලං 27, 233
දබ්බෝ විරරත්‍යනසමාහිතෙ 1229
දසසහාය අභික්කමන්තෙ 1042, 1043
දායාදකා තස්ස ධනං හරන්ති 781
දිවා මයා ධම්මධරා උපාසකා 187
දිට්ඨිගහණපක්ඛන්දා 342
දිවාවිහාරං නික්ඛම්ම 1253
දිසවාන පාචීරානි 375
දිසවා පාසාදජ්ජායං 480
දිසවා ඵෑයකං අඤ්ඤං 426
දිසා'පි මෙ ධම්මකථං සුණන්තු 874
දීසා ඛි මෙ ඛනිවාදුනං 875
දීඝරත්තානුසයිතං 768
දුක්ඛන්ති ඛත්තෙ පරිපස්ස
යොනිසො 1121
දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං 1271
දුක්ඛා කාමා එරක 93
දුප්පබ්බජ්ජං මෙ දුරධිවාසා
ගෙහා 111
දුම්මෙධෙහි පසංසා ච 668
දුම්පඵලානිව පතන්ති මාතවා 788
දුම්වහයාය උපපත්තො 64
දුමානි ඵුල්ලානි මනොරමානි 528
දෙවො ච වස්සති දෙවො ච
ගළගළායති 189

ධ

ධනං ච පුත්තං භරියං ච 934
ධම්මං සුත්වා සති මුවස්ස 804
ධම්මතා මමෙසා යස්ස 190
ධම්මමපපෙක්ඛ්‍යං 383
ධම්මසෙනාපතිං වීරං 1088
ධම්මාදාසං ගහෙත්වාන 395
ධම්මාරාමෙ ධම්මරතෙ 1037
ධමෙමන ව අලාභො යො 666
ධමෙමා හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරිං 303
ධරණී ච සිඤ්චති වාති 50
ධිතිපරං කිං මම චින්තය කාහසි 1139

ගාථාඛණ්ඩකා

ධිරත්ථු පූරෙ දුග්ගන්ධෙ 279
ධීරා ච පජොතකරා භවන්ති 1281
ධුවිපඨායතො මරණාය 571

න

න උක්කිපෙ නො ච පරික්කිපෙ
පරෙ 209
න කුලානි උපබ්බජෙ මුනි 1057
න ගණෙන පුරක්ඛතො චරෙ 1056
නගරං යථා පච්චන්තං 653, 1004
නගස්ස පස්සෙ ආසීනං 1261
නගා නගඤ්ඤස්ස සුඤංවිරුළහා 110
නගා නම්මදා සරිතා වසුන්ධරා 1138
න චිරෙ න සඤ්ඤෙ 1094
නත්ථි කොචි භවො නිවෙචා 121
නත්ථි චෙතසිකං දුක්ඛං 707
නත්ථි දුනි පුනාවාසො 908
න තථා මතා සතරත්තං 91
න තාව සුපිතුං හොතු 193
න තෙ ඉදං චින්තය යථා පුරාණකං 1137
නදන්ති එවං සපථෙසුසූ 177
නදන්ති මොරා සුසිඛා සුනච්චිනා 211
න දිඝමායුං ලභතෙ ධනෙන 782
නන්දමානාගතං චින්තං 213
නනු අහං චින්තය තයාඛි
යාචිතො 1113
නනු දුබ්භිස්සසි මං පුනපපුනං 1134
න නූනායං පරමඝිතානු
කම්පිතො 109
න පක්ඛන්ති දිසා සබ්බා 1039
න පඤ්ඩිච්චකෙන තුරිතෙන 1076
න පරස්සුපනිධාය 496
න පරෙ වචනා වොරො 497
න බ්‍රාහ්මණො බලි වණ්ණො 140
න මයහං කපපතෙ අජ්ජ 488
න මෙ හොති අහොසින්ති 715
නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ 1080
1190
නමො තෙ බුද්ධවීරත්ථු 47
නමො ඛි තස්ස භගවතො 94
නසිදං අනඝෙන ජීවිතං 123

ගාථාඛණ්ඩා

න

නගිදං සිපිලම්භරම්හා 1176
නරස්ස ඛි සුජාතස්ස 819
න විස්සසෙ එකතියෙපු එවං 1008
න වෙ අගති වෙතයති 1215
න සො උපවදෙ කිඤ්චි 583
න සො රජ්ජති ගන්ධෙසු 810
න සො රජ්ජති ධම්මෙසු 816
න සො රජ්ජති එසෙසු 814
න සො රජ්ජති රසෙසු 812
න සො රජ්ජති රූපෙසු 806
න සො රජ්ජති සද්දෙසු 808
න හි ජාතු සො මමං භිංසෙ 876
නහි ධම්මො අධම්මො ච 304
නහි සොචති භික්ඛු කදාචි 1232
නහෙතපථාය මතස්ස හොති 554
නහෙව ලාභෙ නාලාභෙ 664
නාගනාමොසි භගවා 1252
නාගං වො කිත්තයිස්සාමි 69
නාත්තනො සම්කං සඤ්ඤි 424
නානා කුලම්හ සම්පුණ්ණා 567
නානා ජනපදං යන්ති 37
නානා සුත්තා තථා එකෙ 944
නාභිනන්දාමි මරණං 196, 606, 607, 654, 655, 685, 686, 1001 1002
නා'යං අජ්ජතනො ධම්මො 552
නාසිස්සං න පිවිස්සාමි 223, 313
නා'හං අලක්ඛ්‍යා අභිරික්ඛතාය වා 1128
නා'හ එතෙන අත්ථිකො 103
නා'හං භයස්ස භායාමි 21
නාහු අස්සාසපස්සාසා 905
නික්ඛන්තං වත මං සන්තං 1220
නික්ඛිපිත්වාන ව්‍යාභඞ්ගිං 623
නිගණ්ඨා අඤ්ඤතොපාය. 241
නිග්‍රොධකපෙපා ඉයි තස්ස නාමං 1276
නිධිනං' ව පවත්තාරං 993
නිබ්බාත සබ්බපාපොමහි 348
නිය්‍යාණිකො උත්තරණෙ 417
නීවං මනං කරිත්වාන 579
නීවා නිච්චා සුඛරා 926
නීවෙ කුලම්හි ජාතො'හං 620
නීලඛකූටසදිසා 1069
නීලබ්භවණ්ණා රුචිරා 13, 1068

ගාථාඛණ්ඩා

න

නීලාසුඛිවා සිඛිනො 22
නෙකතිකා වඤ්චනිකා 940
නෙක්ඛම්මෙ අධිමුත්තස්ස 640
නෙව පුබ්බෙනිවාසාය 996
නෙවාතිසීතං න පනාති උණ්හං 529
නෙසජ්ජිකො සාතතිකො 856
නෙසො – පස්සති සද්ධම්මං 1185
නො වෙ ඛි ජාතු පුරිසො කිලෙසෙ 1280

ප

පක්ඛත්තෙනා මාරවිසයෙ 253
පඛ්ඛාති ඛි නං පවෙදයුං 124, 495, 1058
පච්චති ඵුනිනො හත්තං 248
පච්චවෙක්ඛිං ඉමං කායං 172
පච්චුට්ඨානඤ්ච සාමීචිං 485
පජෙජාතකරෙ අතිවිජ්ඣ ධම්මං 1256
පජෙජාතිකරෙ පරිත්තරංසො 416
පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා 90, 120, 440
පඤ්චක්ඛන්ධෙ පරිඤ්ඤය 369
පඤ්චකාමගුණෙ ඡිත්වා 195
පඤ්චඞ්ගිකෙන තූරියෙන 398
පඤ්චඞ්ගිකෙ සමාධිම්හි 916
පඤ්ච ඡින්දෙ පඤ්ච ජහෙ 15, 633
පඤ්ච නීවරණෙ ඡත්වා 573
පඤ්චපඤ්ඤස වස්සානි 203, 904
පඤ්චනීවරණෙ ඡිත්වා 171
පඤ්චාහා'හං පබ්බජිතො 222
පඤ්ඤං ඉමං පස්ස තථාගතානං 3
පඤ්ඤාපාරමිතං පත්තො 1014
පඤ්ඤාබලී සීලවතූපපන්නා 12
පඤ්ඤාය ජෙත්වා විපථානුසාරිනං 1147
පඤ්ඤාවන්තං තථා තාදිං 1082
පඤ්ඤාසුතවිනිවජ්ජිනී 551
පණ්ඩිතං වත මං සන්තං 252
පණ්ණාසච්ඡාති වස්සානි, 404, 1044, 1045, 1046 1047, 1048
පණ්ඩිතා යදි වා ලූඛං 923
පත්තපිණ්ඩී සාතතිකො 849

ගාථාඛණ්ඩකා

ප

පනාදෙ නාම සො රාජා 163
පබ්බජිං ජීවිකත්ථො'හං 311
පබ්බජිං තුලයිත්වාන 107
පබ්බාජෙත්වාන මං සත්ථා 477
පමාද මනුයුඤ්ජන්ති 883
පමාදං භයතො දිස්වා 981
පමාදෙ රජො සබ්බදා 404
පරිවජ්ජිතා සඬ්ඝමං 933
පරිච්ඡෙණ්ණා මියා සත්තා 604, 656, 687, 792, 891, 918, 1015, 1055, 1093, 1196
පරිත්තං දරුමාරුය්හ 147, 265
පරිපුණ්ණකායො සුරුචි 818
පරියන්තකතං දුක්ඛං 339
පරෙ අම්බාටකාරාමෙ 466
පරෙ ච න විජානන්ති 275, 498
පරෙ ච නං ගරහන්ති 160
පරෙ ච නං පසංසන්ති 159
පරොවරං අරියධම්මං විදිත්වා 1285
පරොසහස්සං භික්ඛූනං 1250
පලුඛේකන නිසින්නස්ස 986
පවිවිත්තෙන හි අරියෙහි 148
පවිවිත්තො සාතතිකො 859
පස්ස චිත්තකතං බිම්බං 769, 770 1019, 1162
පස්ස චිත්තකතං රූපං 1020, 1163
පස්සති පස්සො පස්සන්තං 61
පස්සාම ලොකෙ සබ්බෙ මනුස්සෙ 776
පස්සාමි විතිවිත්තන්තං 1211
පස්සන්තෙනෙතෙන සුම්භෙ 820
පහාය මාතාපිතරො 892
පහීනජාතිමරණං අසෙසං 1283
පංසුකූලී සාතතිකො 844
පාචීනවංසදයම්හි 155
පාතො මජ්ඣන්හිකං සායං 345
පාදුකා ඔරුහිත්වාන 460
පාපකානඤ්ච ධම්මානං 930
පාපම්තෙන විවජ්ජන්ති 264
පාමොජ්ජබහුලො භික්ඛු 11
පාරගූ අනුපාදානො 711
පාසාදිකෙන වත්තෙන 432
පාසාදිකං බහූ දිස්වා 949
පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො 1064, 1065, 1066

ගාථාඛණ්ඩකා

ප

පිණ්ඩපාතා පටික්කන්තො 896
පිණ්ඩපාති සාතතිකො 845
පිණ්ඩිකාය පවිට්ඨො'හං 268
පියවාචමෙව භාසෙය්‍ය 1240
පිලක්ඛුරජ්ජනං රත්තං 965
පිසුනෙන ච කොධනෙන ච 1017
පීතිසුඛෙන විපුලෙන 351, 436
පුච්ඡාමි සත්ථාරමනොමපඤ්ඤං 1275
පුනප්පුනං චෙව වපන්ති බීජං 531
පුනප්පුනං යාචනකා චරන්ති 532
පුබ්බරුහිරසම්පන්නා 568
පුබ්බලොහිතසම්පුණ්ණං 736
පුබ්බාපරඤ්ඤූ අත්ථඤ්ඤූ 1033
පුබ්බෙ ජරිලභූතස්ස 377
පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි 332, 379, 516, 562, 913
පුබ්බෙ යඤ්ඤෙන සන්තුට්ඨා 378
පුබ්බෙ හත්ථි අත්තානං 139
පුරතො පච්ඡතො වා'පි 537
පුරා ආගච්ඡතෙ එතං 979
පුරිමානි පඤ්ඤව ඛණ්ඩානි 414
පූජිතො නරදෙවෙන 1191
පූජිතො පූජනීයානං 186
එසං එසස්ස සති ම්ලවා 802
එවො ඛංසෙහි මකසෙහි 31, 244, 684

එසිස්සං වතසො අපපඤ්ඤයො 386

බ

බ්‍රහ්මජවො පුරෙ ආසිං 889
බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ ආසිං 221
බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං 833
බ්‍රහ්මභූතො අතිතුලො 831
බ්‍රහ්මුනො පෙක්ඛමානස්ස 182
බ්‍රාහ්මණා කිඤ්චා ඉමෙ 836
බහුදෙවරත්තිං භගවා 866
බහුස්සුතං උපාසෙය්‍ය 1032
බහුස්සුතං ධම්මධරං 1035
බහුස්සුතො අප්පස්සුතා 1039
බහුස්සුතො චිත්තකථී 1046
බහුස්සුතො ච මෙධාවී 988
බහුස්සුතො ධම්මධරො 1036, 1052 1053

ගාථාඛණ්ඩා

ඛ

ඛහුස්සුතෝ ධම්මධරෝ ච හොති 373
ඛහූ ආදීනවා ලෝකෙ 954
ඛහූනත්තං වත අත්ථාය 1268
ඛහූනි ලෝකෙ චිත්‍රානි 674
ඛහූනි වස්සානි තයාඹිහි
යාචිතෝ 1112
ඛිප්පං සපතෙත්ත ලහති 163
බුද්ධිමුපාසේය්‍යං 382
බුද්ධිස්ස වඩ්ඪමානස්ස 1049
බුද්ධිස්ස පුත්තෙනා'මහි අභයා
සාහිනෝ 536
බුද්ධානුබුද්ධෝ යෝ ථෙරෝ 679,
1252
බුද්ධෙසු ච සඟරවතා 589
බුද්ධෝ ච ඛෝ කාරුණිකෝ
මහෙසි 870
බුද්ධෝ ච මෙ වරං දජ්ජා 468

භ

භගවා තත්ථ ආඝඤ්ඡී 559
භවරාගහතස්ස මෙ සතෝ 180
භාවිත්විඤාණ බොජ්ඣඞ්ගෙ 672
භාවයෙ අනිච්චසඤ්ඤී 594
භාවෙනෙතා සතිපට්ඨානෙ 352
භාවෙනෙතා සත්තබොජ්ඣඞ්ගෙ 437
භාවෙය්‍ය ච බොජ්ඣඞ්ගෙ 595
භාවෙහි ඛිප්පානි ච ඉන්ද්‍රියානි 1119
භාවෙහි මග්ගං අමතස්ස
පත්තියා 1120

භික්ඛවෙ තිණතා ඉමෙ 841
භික්ඛු පිණ්ඩපිකං ගතත්වා 315
භික්ඛු ච භික්ඛුනියො ච 974
භුඤ්ජති අනවජ්ජානි 698
භෙසජ්ජස්ස යථා වෙජ්ජා 939

ම

මඤ්ඤතෙ පඤ්චඛන්ධාරාගං 125
මතෙඛන මකඛිතා පජා 1231
මච්චුනාඛහාගතො ලොකො 448,
449
මජ්ඣ සරස්ස නිට්ඨන්ති 1201
මත්තිකං තෙලං චුණ්ණං ච 937
මතං වා අම්ම රොදන්ති 44
මතං වෙතෙහි ධම්මෙහි 735
මත්තඤ්ඤ පමත්තචාරිනෙ 399

ගාථාඛණ්ඩා

ම

මත්තඤ්ඤුතං සම්බුද්ධං 689
මම සඞ්කප්පමඤ්ඤාය 376, 901
මම සෙලූපමං චිත්තං 192
මමෙව එතං නහි එතං පරෙසං 1115
මඤ්ඤන්ති යානි සමථං ගතානි 206
මයා පවත්තිතං චක්කං 827
මයූර කොඤ්චාභිරුතෙමහි
කානනෙ 1118
මරණෙ මෙ භයං නත්ථි 20
මහප්පභං ගණිවරියං 288
මහාභිනි පජ්ජලිතෙ 702
මහානාගං මහාවීරං 389
මහානුභාවෙ තෙවිජ්ජෙ 1260
මහාරසෙ සුගම්භීරෙ 421
මහාසමුද්දෙ පඨවී 1012
මහිච්ඡෙ ච අසන්තුට්ඨෙ 898
මා ඛෝ ඛිලං කප්පට පවාලෙසි 200
මාතරං පිතරං වා'පි 425
මානං පජහස්සු ගෝතම 1230
මානං මදඤ්ච ඡඩ්ඩෙහි 427
මාත්‍රසෝ'පි ච භවොභිරාධිතෙ 259
මානෙන වඤ්චිතාසෙ 102
මා පමාදමනුයුඤ්ජථ 884
මා පුරාණං අමඤ්ඤිත්ථෙ 280
මා මෙ කදාචි පාපිච්ඡා 987
මාලුතෙ උපවායන්තෙ 544
මා වෙ නළං'ව සොසෙව 403
මිගං නිලීනං කූටෙන 454
මිගෙ යථා සෙරී
සුවිත්තකානනෙ 1149
මිච්ඡාදිට්ඨි පහීනා මෙ 343
මිත්තං ඉධ ච කල්‍යාණං 588
මිදධි යදා හොති මහග්ඝසෝ ච 17
මුණ්ඩෙ විරූපෙ
අහිතාපමාගතෙ 1123
මෙත්තඤ්ච අභිජානාමි 647
මෙත්තාචිත්තා කාරුණිකා 979
මොහා සබ්බෙ පහීනා මෙ 344

ය

යථිං උච්චාවචෙ යඤ්ඤෙ 341
යඤ්ච අඤ්ඤෙ න රක්ඛන්ති 600
යඤ්ච අත්ථෙන සඞ්ගච්ඡතෙ 742
යඤ්ච මෙ ආසවා ඛීණා 296
යඤ්ඤදත්ථං වා ධනත්ථං වා 705

ගාථාඛණ්ඩා

ය

යඤ්ඤ එකෙ විහඤ්ඤනති 1063
යතෝ අහං පබ්බජිතෝ 48, 181
යථා අගාරං දුච්ඡන්නං 133
යථා අගාරං සුච්ඡන්නං 134
යථා අබ්භාති වෙරමෙඛා 598
යථා කණ්ඩකට්ඨානමහි 946
යථා කුඤ්ජරං අදන්තකං 357
යථා ඉදං තථා එතං 396
යථා කළීරෝ සුසුවඩ්ඪිතඝොසා 72
යථා චාරී යථා සතෝ සතිමා 981
යථා ජලෝ ච මූලඝෝ ච 383
යථා දිවා තථා රත්තිං 397
යථා'පි උදකෙ ජාතං 700
යථා'පි එකපුත්තසමිං 33
යථා'පි පබ්බතෝ සෙලෝ 651, 1001
යථා'පි භමුදූ ආජඤ්ඤෙ
16, 45, 173, 659
යථා බ්‍රහ්මා තථා එකෙ 245
යථාපි රුචිරං පුප්ඵං 323, 324
යථා වරහයදම්කුසලෝ 358
යථාවාදී තථාකාරී 1289
යථා'ඤ්ඤා ඝායතෝ ගන්ධං 811
යථා'ඤ්ඤා විජානතෝ ධම්මං 817
යථා'ඤ්ඤා පඤ්ඤතෝ රූපං 807
යථා'ඤ්ඤා ඵුසතෝ ඵස්සං 813
යථා'ඤ්ඤා සායතෝ රසං 815
යථා'ඤ්ඤා සුණතෝ සද්දං 809
යථාඤ්ඤතිකෝ සාතතිකෝ 855
යදත්තිකං බ්‍රහ්මචරියං අවාරි 1286
යදත්ථි සඞ්ඛතං කිඤ්චි 713
යදා අසෝකං විරජං අසඞ්ඛතං 521
යදා අහං පබ්බජිතෝ 645
යදා ච අවිජ්ජානන්තා 276
යදා ච මිඤ්ඣාදිට්ඨිකා 766
යදා දුක්ඛං ජරාමරණන්ති
පණ්ඩිතෝ 518
යදා දුක්ඛස්සාවහනිං විසත්තිකං 519
යදා නදීනං කුසුමිංකුලානං 523
යදා නගෙහ ගජ්ජති මෙඝදුන්දුභි 522
යදා නගෙවා පබ්බජිතෝ 429
යදා නිසීථෙ රහිතමහි කානනෙ 524
යදා පඨවිමදූසකිං 510
යදා බලාකා සුවිපණ්ඩරච්ඡදා 307
යදා බලාකා සුවිසුද්ධපණ්ඩරා 308
යදා මෙ අහු සඞ්කප්පෙ 902
යදා විතක්කෙ
උපරුන්ධියත්තනෙ 525

ගාථාඛණ්ඩා

ය

යදා සුබී මලඛිලසෝකනාසනෙ 526
යදා සිවං දොවතුරඞ්ගගාමිනං 520
යදා'හං ධම්මමසෙසිං 131
යම්හි පඨවිං ච වෙහාසං 1226
යස්මිං නිවත්තතෙ දුක්ඛං 493
යස්මිං පතිට්ඨිතා ධම්මා 1030
යස්ස වත්ථාය පබ්බජිතෝ
380, 605, 657
යස්සත්ථාය පබ්බජිතෝ
136, 688, 783, 1197
යස්ස තෙ ආසවා ඛීණා 630
යස්ස පාපං කත කම්මං 872
යස්ස මූහුත්තෙනා සහස්සධා
909, 1193
යස්ස තණ්හාකරියමානස්ස 1010
යස්ස සද්ධා තථාගතෙ 507
යස්ස සබ්‍රහ්මචාරිසු
278, 387, 392, 1083
යස්සාසවා පරික්ඛීණා 92
යසෝ ච අපපබුද්ධිනං 667
යං ආපදා උපපත්තිං ලොකෙ 371
යං එතං සහතෙ ජම්මී 400
යං කරොති නරෝ කම්මං 144
යං කිච්චං දළ්හවිරියෙන 167
යං කිඤ්චි සිථිලං කම්මං 277
යං තං සරණමාගම්ම 838
යං පත්ථයානෙ ධම්මෙසු 330
යං බුද්ධා භාසති වාචං 1242
යං මනුස්සා නමස්සන්ති 690
යං මයා පකතං කම්මං 80
යං මයා පකතං පාපං 81, 346
යං වෙ කිච්චං සරීරෙන 719
යං සාවකෙන පත්තබ්බං 1256
යං හි එකෙ ජිගුච්ඡන්ති 316
යං හි කයිරා තං හි වදෙ
226, 262, 322
යං හි කිච්චං තදපවිද්ධං 635
යාතං මෙ හත්ථිගීවාය 842
යාය තෙ අනුකම්පාය 176
යාවතා බුද්ධඛෙත්තම්හි 1092
යාහු රථෙ සමුඤ්ඤථෙ 632
යුඤ්ජසි ත්වං පබ්බජිතෝ 461
යෙ එතෙ උපසෙවන්ති 456
යෙ කෙචි ගත්ථා ඉධ
මෙඝහමඤ්ඤා 1279
යෙ ඛො තෙ වෙඤම්මසෙන 143

ගාථාඛණ්ඩකා

ඔ

යෙ ච බෝ බාලා දුම්මේධා 281
යෙ ච දූතෙය්‍ය සුඛයම්භුවා 663
යෙ ච පස්සන්ති සම්බාරෙ 1172
යෙ චිත්තකථී ඔහුස්සහා 234, 235
යෙ තුයහ්ජනෙන වසෙන
චත්තිනො 1150
යෙන යෙන සුභික්ඛානි 82
යෙනෙව මඤ්ඤන ගතො විපස්සි 490
යෙ පුරාණා අතීතා ච 1041
යෙ මං කායං මිමායන්ති 575
යෙ මං කායං විවජ්ජන්ති 576
යෙ මං රූපෙන පාමිංසු 469
යෙ යෙ අලාභිනො ලාභං 964
යෙ යෙ ලාභං ලභිස්සන්ති 963
යෙසඤ්ච සුසමාරද්ධා 636
යෙසඤ්ච හිරිඔත්තප්පං 1084
යෙසං වෙ දුල්ලභො ලෝකෙ 830
යෙසං රාගොච දොසො ච 282
යො ඉද්ධියා සරහුං අවිසෙසි 38
යො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ 257
යො එතමභිජානාති
1200, 1202, 1 04, 1206 1208,
1212, 1214
යොගී ජිතිකරං රම්මං 539
යො ච බෝ අත්තපාණස්ස 130
යො ච ජාතිසතං ගණේඣ 1181
යො ච තුවෙඨන විතෙතන 364
යො පපඤ්චමනුයුත්තො 989
යො ච පපඤ්චං නිබ්බාන 990
යො ච පුබ්බෙ පමජ්ජිත්වා 871
යො ච සීලෙන සම්පන්නො 972
යො ච වන්තකසාවස්ස 970
යො ච සෙය්‍යොහමස්මීති 1081
යො චෙතං පරිවජ්ජති 457
යො චෙතං සහතෙ ජම්මිං 401
යො චෙ සමූදේඨව සීතො
අනෙජො 372
යො තං තථා පජානාති 714
යො දණ්ඩකාලෙ තරති 291
යො දණ්ඩකාලෙ දතෙති 293
යො දුද්දමියො දමෙන දමෙති 5, 8
යො'ධ කොචි මනුස්සෙසු 237
යො'ධ සිතඤ්ච උණ්හඤ්ච 232
යො'පාතුදී මවවුරාජස්ස සෙනං. 7

ගාථාඛණ්ඩකා

ඔ

යො පුබ්බෙ කරණීයානි 225, 261
යො බ්‍රහ්මානං පරිපුච්ඡති 1209
යො මහාතොරුතො කූටං 1211
යො මං ඉච්ඡති අතෙතු 834
යො වෙ අවිදූා උපධිං කරොති 152
යො වෙ ගරූනං වචනක්ඛමූ
ධීරො 370
යො වෙජ්ජන්තත පාසාදං 1205
යො වෙජ්ජන්තපාසාදෙ 1207
යො වෙ බුද්ධන වොදිතො 1203
යො සීතවනං උපාග භික්ඛු 6
යො සුඛං දුක්ඛතො අද්ද 986
යො සො අවිඤ්ඤමොක්ඛානි 1183
යො හවෙ දහරො භික්ඛු 203, 873

ර

රජතං ජාතරූපඤ්ච 957
රජ්ජූහතඤ්ච වාතෙන 675
රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ 628
රත්තියා පඨමං යාමං 627
රමණීයානි අරඤ්ඤානි 992
රමණීයා මෙ කුටිකා 58
රම්මෙතෙ මුත්තඩ්ඩහති 467
රසං හොත්වා සති මුට්ඨා 800
රහදෙ'හමස්මි ඔහාළෙහා 759
රාජා අරහයි හවිතුං 822
රාජා ච අඤ්ඤෙ ච බහූ මනුස්සා 778
රාජා සසය පඨවිං විජෙත්වා 777
රාජා'හමස්මි සෙලාති 824
රුක්ඛමූලගහණං පබ්බජ්ජිය 119
රුක්ඛමූලිකා සාතත්තිකා
853, 1153, 1154
රුක්ඛමූලං'ව නිස්සාය 999
රූපං දිස්වා සති මුට්ඨා 98, 794
රූපා සද්දා රසා ගන්ධා 455, 895
රොපෙත්වා රුක්ඛාත් යථා
එලෙසි 1126

ල

ලහුකො වත මෙ කායො 104
ලාභකාමා හඨිස්සන්ති 962
ලාභා අඛ්‍යානමගධානං 484
ලූඛෙන'පි ච සන්තුස්සෙ 580
ලෙඩ්ඩුපාතෙ පරිහාණෙ 941
ලෝහිතපාණී පුරෙ ආසිං 881

ගාථාඛණ්ඩා

ව

වජ්ජිතං වෙළුවගාමෙ 919
වඩ්ඪං වරිමහ තෙ කාම 138
වන්දිත්වා සත්ථුනො පාදෙ 565, 624
වනෙ කුසුමිතසඤ්ඡන්නෙ 545
වරාහඵණෙය්‍යවිගාළහසෙවිතෙ 1140
වස්සති දෙවෝ යථා සුභිතං 51, 52, 53, 54, 325, 329
වසිතං මෙ අරඤ්ඤසුඤ්ඤ 602
වාතෙරාගාභිනීතෙන චිත්තං 350, 435
විචිකිච්ඡා කඞ්ඛා ගථිතං 752
විචිනී අඤ්ඤි ඩොවී 897
විජානෙය්‍ය සකං අත්ථං 587
විනයසඤ්ඤි මයි කඞ්ඛං 829
විපෙච්චිතෙ ගණ්ඩමූලෙ 306
විපඤ්චිතං කිලෙසෙහි 438
විපස්සනාසීලෙ දුමෙමඩෙ 971
විරත්තචිත්තෙන වෙදෙති 815
විරියඤ්චතවචසමපත්තෙන 585
විවරමනුපතන්ති විඤ්ඤූ 41, 1178
විවිත්තං අපතිඤ්ඤඤ්ඤං 577
විසඤ්ඤිතෙසු පඤ්ඤසු 483
විසල්ලං ඛීණසංයොගං 1188
විසාරදෙ ඛො භගිනී 338
විහරි අපෙක්ඛං ඉධ වා හුරං වා 10
විහවිහාහිනදිතෙ 49
වීතඤණ්හා අනාදුනා 491
වීතතණ්හා අනාදුනෙ 89
වීතරාගෙ චිත දුසෙ 704
වීරෙ හවෙ සත්තසුගං පුනෙති 533
වුත්ථමහි දෙවෙ චතුරඞ්ගුලෙ තිණෙ 1142
වෙදනානං විඤ්ඤුපනො 420
වෙලං කරෙරාථ භද්දනෙත 762
වෙලා ච සංවරෙ සීලං 613

ස

සඤ්චිතං බ්‍රහ්මචරියං 837
සඤ්ඤතං නාපගතං 9, 885, 886
සඤ්ඤතං වත මෙ ආසි 287, 1273
සඤ්ඤි මෙ සුතං එතං 1223
සඤ්ඤං සමත්තනං චරාගං 489
සඤ්ඤාරප්පසෙජ්ජා ආගම්ම 578
සඤ්ඤාරෙ පරතො පස්ස 1236

ගාථාඛණ්ඩා

ස

සඤ්ඤිතෙනෙන'පි දෙසෙති 1244
සඤ්ඤමප්පමෙය්‍යං 384
සඤ්ඤලාභස්ස හණ්ඩිනති 943
සඤ්ඤ පඤ්ඤදෙ යස්සත්ථි 508
සච්චං වෙ අමතාවාචා 1241
සච්චං තෙ පටිජානාමි 462
සබ්බෙ ධාවති චිත්තං තෙ 446
සබ්බෙ'පි එත්තකා භිය්‍යා 1222
සඤ්ඤය විපරියෙසා 1235
සඤ්ඤුජනං අණ්ඩං චූලං 699
සඤ්ඤිකණ්ඩරසම්බන්ධා 569
සත්තක්ඛත්තුං මනුසසිත්වා 914
සත්තියා විය ඔමට්ඨා 39, 40, 1174
සත්ථවාහෙ මහාවීරෙ 132
සත්ථං වා ආහරිස්සාමි 407
සත්ථා ච පරිවිණ්ණා මෙ 178
සත්ථා ච මං පරිඤ්ඤාසා 476
සත්ථා ච මෙ ලොකමිමං අධිට්ඨහි 1136
සත්ථා හි විජෙයි මඤ්ඤමෙතං 413
සතලිඞ්ගස්ස අත්ථස්ස 106
සතං ආසි අයොසඞ්කු 1199
සති ගීවා සිරෙ පඤ්ඤා 695
සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච 694
සතිපට්ඨානගීවෙ සෙ 1096
සතිපට්ඨානපඤ්ඤාදං 765
සතිමා පඤ්ඤවා භික්ඛු 165
සතියා තං නිබ්බිස්සං 359
සතෙ ච හොති අපිචෙජ්ජා 899
සද්ධං සුත්වා සති මුට්ඨා 99, 796
සද්ධිං විරියං සමාධිඤ්ච 745
සද්ධාය අභිනික්ඛම්ම 249, 250
සද්ධාය'හං පබ්බජිතෙ 46, 59, 789
සද්ධින ච පෙසලෙන ච 1018
සනාතෙට්ඨා සාතනිකෙ 858
සන්ථරිත්වාන සඞ්ඝාටිං 367
සපදානචාරී සාතනිකෙ 847
සබ්බකාරුකසිප්පානි 936
සබ්බඤ්ඤු සබ්බදස්සාවී 722
සබ්බත්ථ තෙ චිත්ත වෙදෙ කතං මයා 1131
සබ්බත්ථ තෙ න ලිප්පනති 665
සබ්බමිත්තෙන සබ්බසඛා 648
සබ්බරත්තිං සුපිත්වාන 84

ගාථාඛණ්ඩා

ස

සබ්බසංයොජනාතීතං 691
සබ්බං සුණාති සොතෙන 500
සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති 678
සබ්බෙ භගවතො පුත්තා 1249
සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චාති 676
සබ්බෙ සඞ්ඛාරා දුක්ඛාති 677
සබ්බෙසා රොගෙ පහීනො මේ 79
සබ්භිරෙව සමාසෙථ 4
සම්පත්තවෙය්‍යාකරණං තවේදං 1284
සම්පත්තසසා මඝවා 208
සම්පාදෙථප්පමාදෙන 668, 1016
සම්බුද්ධා පරිජානාසි 825
සම්භවා සුවිදිතා අසාරකා 260
සම්මප්පධානසම්පන්නා 100
සමණස්ස අහු විත්තා 726, 990
සමණං බ්‍රාහ්මණං වා කං 751
සමාධිවිජ්ජාවසිපාරමිං ගතෙ 1195
සමුච්ඡාමයිත්තානං 29
සමෙතෙ නවගිතෙහි 893
සඝථාපි මහාසමුද්දවෙගෙ 412
සයං සමාහිතෙ නාගෙ 697
සරණාගමනං පඤ්ඤ 286
සරිත්වා පුබ්බකෙ යොගී 947
සරෙ හත්ථෙහි හඤ්ඤිත්වා 487
සල්ලං අත්තසමුට්ඨානං 767
සවිත්ති සබ්බධි සොතා 761
ස වීසංවස්සසතිකෙ 108
ස වෙ අවිහතාරුවි නාගෙ 692
සහසාසකාතුං අත්තානං 563
සහසාසකෙඛා සතහෙණ්ඩු 164
සංසරං දීඝමද්ධානං 215
සංසරං ඛි කිරයං අගවිසං 258
සා ඉතෘතම් කාලකතා ඉතෙ චුතා 535
සාධු සුතං සාධු චරිතකං 36
සාධූ සුවිහිතාන දස්සනං 75
සාධු හි කිර මේ මාතා 335
සාරිපුත්ත ඉමං පඤ්ඤ 431
සාරිපුත්තෙනා'ව පඤ්ඤය 1193
සිඛාපෙනෙනා'පි ථෙරෙහි 975
සිඛාසාජීව සම්පන්නා 513
සිරිං හත්ථෙහි පාදෙහි 511
සීතවාත පරිත්තානං 922

ගාථාඛණ්ඩා

ස

සීලකඛණෙ පතිට්ඨාය 865
සීලඤ්ච බාහුසච්චඤ්ච 593
සීලමෙව ඉධ අග්ගං 70, 619
සීලමෙවිධ සික්ඛෙථ 608
සීලං රක්ඛෙය්‍ය මේධාවී 609
සීලවා හි බහු මිත්තො 610
සීලං බලං අප්පටිමං 614
සීලං සම්බලමේවග්ගං 616
සීලං සෙතු මහෙසක්ඛා 615
සීහපඤ්ඤෙතා විහර 83
සුකලාලරූපො සුමනස්ස කිංඝ තං 212
සුඛසීතං නිමිත්තස්ස 584
සුඛඤ්ච කාමමයිකං 669
සුඛෙඤ්ච ජීවිතුං ඉච්ඡෙ 228, 229, 230
සුඛං සයාමි ඨායාමි 888
සුඛං සුඛත්ථො ලභතෙ තදවරං 35
සුඛං සුපන්ති මුනයෙ 137
සුඛිමං තෙ පවිජ්ඣන්ති 1171
සුවිඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං 709,710
සුණන්ති ධම්මං විමලං 1251
සුණාථ භූතයෙ සබ්බෙ 255
සුණෝහි වචනං මයහං 951
සුණිත්වා වෙරෝ ඉසිනො සුභාසිතං 724
සුණිත්වා ධම්මං මහතො මහාරසං 69
සුත්වා සුභාසිතං වාචං 26, 347
සුඛං ධම්මසමුප්පාදං 716
සුඛොදනො නාම පිතා මහෙසිනො 534
සුදෙසිතො වකඛුමතා 146 1270
සුනීලගීවා සුසිඛා සුපෙබ්භණා 1141
සුපුප්ඵිතෙ සීතවනෙ 541
සුභානුපස්සිකුලානි 734
සුභාසිතස්ස සික්ඛෙථ 239
සුමුත්තිකො සුමුත්තිකො 43
සුයුත්තවාදී දුවිපදානමුත්තමෙ 1116
සුයුද්ධින සුසික්ඛින 236
සුවිලිත්තො සුවසනො 117
සුසුණා සුතවද්ධනී 141
සුසංවුතත්තො විසිඛන්තරෙ වරං 1124
සුසුඛං වත නිබ්බාණං 227, 268

ගාථාඛණ්ඩං

ස

සුසුඛුමනිපුණපථදසිභං 71, 210
සෙතාසනමහා ඔරුය්හ 1059
සෙලෝ යථා එකඝනෝ 645
සෙවෙථ පන්තානි
සෙනාසනානි 142
සෝ අත්ථවා සෝ ධම්මවෙථා 740
746
සෝ'ජ්ජ හදෙ සාතතිකෝ 843
සෝ'ජ්ජ හදෙ අනුත්‍රාසී 864
සෝ ඛයාති සූලෙහි
තුජ්ජමානෝ 780
සෝ මේ පකෙකන හත්ථෙන 1060
සෝතිඳ්‍රියං වෙ සදෙසු 731
සෝපාණං සුකතං සද්ධං 764
සෝ මේ ධම්මමදෙසෙසි 1266

ගාථාඛණ්ඩං

ස

සෝ'හං එකෝ අරඤ්ඤසම්මිං 626
සෝ'හං ඛනෙ පරිඤ්ඤය 162
සෝ කිංසි අසසාසරතෝ 696
සෝ පත්‍ථා පරමං සන්තිං 434
සෝ'ම්හි සක්‍යකුලෙ ජාතෝ 911
සෝසානිකෝ සාතතිකෝ 854
සෝ'හං පණාමිතෝ සත්‍ථෘ 559
සෝ'හං පරිපුණණසඞ්කපෙපා 546

හ

හත්ථිකක්ඛතෝ ඔරුය්හ 198
හත්ථිකක්ඛාවපතිතං 194
හන්ද එකෝ ගමිසසාමි 538
හිත්වා ගිහිත්තං
අනවොසිතත්තෝ 141
හිත්වා සතපලං කංසං 97, 862

II

සද්දසද්දනාමානුක්කමණිකා

	පිටුඅංකය
අ	
අඞ්ගණික භාරද්වාජ	82
අඞ්ගුලිමාල	214
අජිත්ත	38
අජීත	10
අජින	54
අඤ්ඤ වන	24
අඤ්ඤවනිය	24
අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ	182
අධිමුත්ත	48, 188
අනුපම	80
අනුරුද්ධ	218
අභය	42
අභිභූත	90
අම්බවන	158
අම්බාටකාරාම	134
අහිංසක	212
ආ	
ආතුම	32
ආනන්ද	240
ඉ	
ඉන්ද	168
ඉසිදත්ත	50
ඉසිදින්න	70
උ	
උක්කෙපකටවච්ඡ	28
උක්ක	34
උජ්ජය	22
උජ්ඣාන	164
උත්තර	52, 64
උත්තරපාල	88
උත්තිය	14, 24, 42
උදයී	184
උපවාලා	20
උපවාන	70
උපසේන	160
උපාලි	88
උභය	14
උරුවෙලකස්සප	118
ඌ	
ඌසභ	46, 74
ඌසීර (නිණමූල)	14, 84
එ	
එකධම්මසවනීය	30
එකවිහාරිය	154
එකුදානිය	30
එරක	40
ක	
කකුසන්ධ (බුද්ධ)	138
කඤ්ඤාරෙවත	4
කණ්හදින්න	68
කපක	158
කපපටකුර	74
කාතියාන	124
කාරංවී	12
කාළදීඝී	152
කිම්කිල	50, 60
කුවිවිහාරී	24
කුවිවිහාරී (දුතිය)	26
කුණ්ඩධාන	8
කුණ්ඩල	10
කුමාරපුත්ත	16
කුමාරපුත්තසහායක	18
කුමාරකස්සප	76
කුලල	120
කුස (නිණ)	14, 84
කොණාගමන (බුද්ධ)	138
කොසලවිහාරී	26
කෝසිය	116
ඛ	
ඛණ්ඩසුමන	40
ඛදිරවනියරෙවත	20, 176
ඛිතක	44, 72
ඛුජ්ජසොභිත	64
ග	
ගඞ්ගාතීරිය	54
ගඞ්ගරතීරිය	16

පිටුඅංකා

ඝ

ගයා (පදෙස) 96, 110
ගයාකස්සප 110
ගවම්පති 18
ගිරිමානන්ද 106
ගෝතම (බුද්ධ) 138
ගෝතම 56, 90
ගෝතමී (අපර) 162
ගෝදත්ත 178
ගෝඝික 24

ච

චක්ඛුපාල 40
චන්දන 98
චාලා 20
චිත්තක 12
චූළක 78
චූළපන්ථක 158
චූළවච්ඡ 8

ජ

ජන්ත 30

ඣ

ඣම්බුක 96
ඣම්බුගාමිකපුත්ත 14
ඣෙන්ත 48, 126

ත

තාලපුට 250, 260
තිස්ස 18, 42, 60
තෙකිච්ඡකානි 118
තෙලකානි 194

ද

දණ්ඩ 4
දණ්ඩ (තිණ) 14, 84
දූසක 10
දුතියකුටිවිහාරී 26
දුම්වණ්ණා (අම්බපාලී) 28
දෙවදහ (පඨම) 38
දෙවදහ (දුතිය) 42

ධ

ධම්මපාල 76
ධම්මසව 46

පිටුඅංකා

ධ

ධම්මසවපිතු 46
ධම්මික 100
ධනිය 84

න

නදීකස්සප 108
නන්ද 62
නන්දක 66, 96
නාගසමාල 94
නාගිත 36
නිග්‍රෝධ 12
නිසභ 72
නීත 36
නෙරඤ්ජරා (නදී) 108
නහාතකමුනි 128

ප

පක්ඛ 28
පව්වත 82
පණ්ඩරකෙතු (බිම්බිසාර) 28
පණ්ඩරගෝත්ත (ඉසි) 224
පණ්ඩව 20
පභාද (රාජා) 64
පරිපුණ්ණක 40
පවිට්ඨ 38
පාරාසරිය 48, 192,, 222
පිණ්ඩෝලභාරද්වාජ 52
පියඤ්හ 32
පිලින්දවච්ඡ 6
පුණ්ණ 30
පුණ්ණ (මන්තාණිපුත්ත) 4
පුණ්ණමාස 6, 66
පොටකිල (තිණ) 14, 84
පෝසිය 16

ඵ

ඵුස්ස 224, 228

බ

බකකුල 82
බඳුර 44
බබ්බජ (තිණ) 14, 84
බිරණ (තිණ) 128
බෙලට්ඨානික 44
බෙලුවසීසිය 8

පිටුඅංකා

ඛ

ඛගමදත්ත 130
ඛගමා 86, 168
ඛගමාලී 76

ඝ

ඝගු 94
ඝද්දු 136
ඝද්දුජී 64
ඝද්දිය (කාළිගොධාපුත්ත) 210
ඝරත 66
ඝලලිය 4
ඝාරද්ධාජ 68
ඝූත 150
ඝෙසකලාවන 10

ම

මලිතවමක 44
මහාකච්චායන 142
මහාකපින 156
මහාකස්සප 242, 248
මහාකාල 60
මහාකොට්ඨිත 2
මහාචුන්ද 58
මහානාග 120
මහානාම 48
මහාපන්ථක 146
මහාමොග්ගල්ලාන 262, 272
මහාවච්ඡ 8
මාණව 32
මාතඞ්ගපුත්ත 84
මාඝ 152
මාලුඛ්‍ය පුත්ත 122, 202
මිගජාල 126
මිගසිර 70
මුසල් (තිණ) 14, 84
මුදිත 100
මේඝිය 30
මේණ්ඩසිර 34
මේත්තජී 40
මේලජින 54
මෝඝරාජ 78

ය

යස 50
යසදත්ත 112
යසෝජ 86

පිටුඅංකා

ර

රක්ඛිත 34
රට්ඨපාල 198
රමණීයකුටික 26
රමණීයවිහාරී 20
රාජදත්ත 104
රාධ 54
රාමණෙය්‍යක 22
රාහුල 98
රෙවත (ඛදිරවනිය) 20, 116
රොහිණී (නදී) 152

ල

ලකුණ්ඩකභද්දිය 136
ලොමසකඞ්ගිය 14

ව

වක්කලී 110
වඞ්ගීස 274, 286
වජ්ජගොත්ත 48
වජ්ජපාල 32
වජ්ජිත 80
වජ්ජිපුත්ත 28, 50
වඩ්ඪ 108
වඩ්ඪමාන 16
වනවච්ඡ 8, 48
වනවච්ඡත්‍ථෙර සාමණෙර 8
වපප 28
වලලිය 24, 52, 64
වසභ 56
වාරණ 86

ව

විජය 40
විජිතසෙන 112
විපස්සී 138
විමල 22, 92
විමලකොණ්ඩඤ්ඤ 28
විසාඛ (පඤ්චාලපුත්ත) 78
විතසොක 66
වීර 6

ශ

ශෙහාර (පබ්බත) 2
ශෙසභූ (බුද්ධ) 138
ශෙළුවගාම 218

	පිටුඅංකය
ස	
සඞ්කිච්ච	164
සඞ්ඛරක්ඛිත	46
සඤ්ඤ	22
සඤ්ඤිත	80
සපක	100
සපදස	122
සබ්බකාමී	132
සබ්බමිත්ත	60
සභිය	94
සම්බුලකච්චාන	72
සම්භූත	98
සම්මිගුත්ත	36
සම්දිට්ඨි	22
සරභඞ්ග	140
සාරිම්භතිය	88
සාත්ථ	20
සාම්දත්ත	38
සාරිපුත්ත	204, 234
සිබී	138
සිඟාලපිතු	10
සිරිමන්ද	130
සිරිමා	62
සිරිමිත්ත	144
සිරිවඩ්ඪ	20
සීතවනිය	4
සීලව	166
සීවක	8, 70
සීවලී	26
සීසූපචාලා	20
සීහ	36
සු	
සුනඛ	12
සුද්ධෝදන (රාජා)	152
සුන්දරසම්භව	134
සුනාග	36
සුනීත	168
සුපපිය	16
සුබාහු	24
සුභූත	104
සුභූති	2
සුම්ඛල	20
සුමන	106, 128
සුයාම	32
සුරාධ	56
සුසාරද	132
සුහෙමන්ත	44
සෙතුච්ඡ	44
සෙනක	96
සෙල	206
සෝණ (කුටිකණ්ණ)	114
සෝණ (කොළිවිස)	172
සෝණ (සෙලිස්සරියපුත්ත)	72
සෝපාක	16, 138
සෝභිත	64
සෝභිත (බ්‍රහ්ම)	84
සෝම්මිත්ත	58
හ	
හත්ථාරෝහපුත්ත	34
හාරිත	14, 90
හෙරඤ්ඤකාති	56

III

විසෙසපදානුක්කමණිකා

අ	පිටුඞ්කා
අකාපුරිසසෙවිතං	174
අකිඤ්චනස්ස	16
අකුතොභයා	96, 204
අකුපපතං	112, 128
අඝට්ටිතත්තං	108
අඝවජ්ජිසං	90
අඝගතං	104
අඝමූලං	48
අඞ්කුසඤ්ඤාහෙහා	34, 112, 256
අඞ්ගාරකාසුං	126
අඞ්ගාරිනො	152
අඞ්ගිරසස්ස	152
අවචුතං පදං	2
අවජ්ජා	74
අවජ්ජිසං	138
අවෙජ්ජාදිකා	48, 164, 244
අවෙක්ඛාස්ස	42, 200
අජකරණී	100
අජ්ඣො	122
අඤ්ඤාණමකිඤ්චා	196
අඤ්ඤාසී	196, 264
අඤ්ඤං	64, 68, 114
අඤ්ඤතරාමච්චො	224
අට්ඨපාදකතා	264
අණ්ඩං	4
අට්ඨවිත්තාවසානුගා	220
අත්තා	62
අතිහරිතාඝ	74
අතික්කිතා	118, 162
අද්දිතො	122
අදුතියො	24
අධිචිත්තං	162
අධිවෙචනො	30
අධිෂ්ඨානස්ස	170
අනෙතවාසී	106
අන්තහාරො	216
අනණ	56, 198, 212
අනඝෙන	52
අනවොසිතත්තො	44
අනාදුණා	140, 214

අ	පිටුඞ්කා
අනාදීනවදස්සාවී	188, 190
අනාසත්තාවරා	16
අනිකෙතවිහාරො	16
අනීතිහො	106
අනුපලිත්තො	6
අනුවඤ්ඤිකො	12
අනුයුඤ්ජිසං	62
අනෙජො	114
අපපටිමස්ස	20
අපපත්තමානසො	82, 238
අපමත්තො	24, 26
අපණ්ණකං	198
අපාටුකා	220
අපුරක්ඛතො	18, 88
අබ්භතීතා	86
අබ්භුත්තාදිතෙ	244
අබ්‍යාපජ්ඣරතො	174
අබ්‍යාසෙකා	220
අබ්‍යෝසිතත්තා	198
අභිනන්දිතං	120
අභිභොවාන	126
අභිසපො	50
අභිසම්භුවො	242
අභිසාපමාගතො	254
අභුඤ්ජිසං	242
අමතඝටිකාඝං	74
අමතද්දසො	98, 108
අමතොඝධං	64, 68, 192
අමරංතපං	82
අයොඝ	104, 162
අයෝති	82, 98
අරුකාඝං	234, 264
අලක්ඛ්‍යා	256
අලත්තකකතාපාදෙ	134, 196, 264
අලමෙව	20
අලං	244
අවිද්දසු	108, 148, 254
අවිද්වා	60
අසඞ්ඛතං	188
අසඤ්ඤතං	198

අ පිටුඞ්කා

අසඤ්ඤාසික්ඛා 152
අසංකුපං 174
අසංඛාරියෝ 114
අසංහීරං 174
අසිතා 178
අසිතාසු 20
අහිරිකකතාය 256

ආ

ආගූ 182
ආණිං 190
ආවාරගොචරෝ 162
ආදිසං 66
ආයසස්සං 98
ආයුච්ඡා 84
ආසන්දිං 24
ආහුනිනං 158

ඉ

ඉච්ඡාධිපාසිතෝ 130
ඉණවෙවා 252
ඉත්ථිභාවඤ්ඤථාභාවං 218
ඉදමත්ථිතං 128
ඉන්දගොපකසඤ්ඤිනා 8, 244
ඉන්දසගොත්ත 124
ඉමෙහු 164
ඉරියං 218

උ

උණ්හරත්තං 210
උත්තුනා 160
උවාවවෙ 108
උස්සාපත්තාගතෙ 208, 262
උත්තමත්ථස්ස 710
උත්තාසං 210
උද්ධතෝ 226
උද්ධාතුං 38
උදගාමෙසන 46
උදයබ්බයඤ්ඤු 6
උදරාවදෙහකං 220
උදිකිණං 94
උදිවෙවා 214
උත්තාල 170, 224, 226
උපකණ්ණකමහි 74
උපවජ්ඣං 70

උ පිටුඞ්කා

උපාසිතා 68
උම්මාපුපෙළන 244
උය්‍යමෙ 142
උල්ලිඛං 290
උස්සිතඛිජෝ 126

එ

එකත්තනිරතං 22
එකෝදිභාවිතෙ 218
එසනං 52

ඔ

ඔකිණෙණා 8, 170
ඔකපාතෙ 180
ඔට්ඨපගතමෙතෙන 224
ඔදරිකා 44
ඔපිය 50
ඔමවෙඨා 18
ඔරසිකං 192
ඔහාය 06

ක

කඛං 4
කච්චි 14
කටග්ගහෙ 134
කටවඩ්ඪිකඛාහෙතු 220
කටසිං 132, 158
කණ්හාභිජාතිකෙ 206
කණෙහ 56
කත්තනං 2
කතපදං 74
කතිපළියා 188
කම්මඤත්තවිභාවනෙ 124
කම්මඤත්තෙන 258
කරෙරිමාලාවිතතා 244
කල්‍යතං 46
කල්‍යාණමාකකරණෙ 224
කලි 104
කලිඞ්ගරං 80
කළීරෙ 32
කවචං 166
කස්සකා 152
කස්සාමි 258
කාපුරිසෙන 52, 142, 242
කාමකොපපහිනා 178
කාළපබ්බඞ්ගසඞ්කාසෙ 86, 180

ක පිටුඅංකය

කායගතාසති 236
කාහාමි 44
කිඤ්චනං 100
කිච්ඡාදං 130
කුඤ්ජරාභිරූඪ 244
කුඤ්ජරෝ 72, 90
කුටිකා 2, 24, 26, 106
කුණ්ඩලේන 196
කුද්දාලාපු 20
කුපපතීමෙ 72
කුමිනාම්හිඛේ 98
කුවඤ්ඤී 220
කෙතුහා 28
කෝසාරකෙකා 238
කෝළියා 152

ඛ

ඛන්නාය 236
ඛුරෝ 122

ග

ගණාචරියං 96
ගණිකා 220
ගඩිතාසෙ 274
ගයාඑඤ්ඤයා 96, 110
ගහකානි 70
ගළගළායති 72
ගාමණී 186
ගිද්ධා 28
ගිරිගබ්භරෙ 2, 68
ගිරිබ්බජේ 154, 252
ගොනඩුලමිගා 48, 164, 244

ච

චක්කං 204
චක්කවත්තී 204
චන්දනීකං 158
චන්දාසාදෘ 94
චම්මඛණ්ඩුකඛත්තාදො 158
චාතුද්දිසො සඟරො 242
චාරණිකං 256
චිත්තකෙලිසා 232
චිත්තදුබ්භකං 80
චිත්‍රශද 252
චේතොපරියාඅ ඉද්ධියා 230

ජ පිටුඅංකය

ජන්දිකතො 231
ජවසිත්තො 54

ඣ

ඣඤ්ඤාබලං 88
ඣම්බුඛණ්ඩිසා 204
ඣම්මී 122
ඣලො 160
ඣාතරූපෙන 98
ඣාතිමරණසංසාරො 76, 88, 108
ඣාතිසංසාරො 30, 38, 90, 246
ඣාලපච්ඡත්තා 98
ඣාලඛ්ඛාතො 56
ඣීගීසං 252

ඤ

ඤාණසොඛුම්මසම්පත්තො 128
ඤියාඅති 134

ඤ

ඤුණදස්සනං 66, 120

ත

තක්කරො 130
තත්ථාවරෙ 212
තාදිනො 76, 128, 212
තාලපත්තානං 54
තිබ්බනිකකමො 180
තිසෙසා විජ්ජා 12, 30, 46, 50 82, 94, 96, 98, 102, 104, 106, 108, 122, 134, 136, 146, 156, 214
තීරගොචරා 224
තුඤ්ඣාපදුනෙ 22
තෙලසණ්ඩකි කෙසෙකි 224
තෙවිජ්ජා 48, 98

ථ

ථාමසා 266
ථූණිකා 70

ද

දක්ඛිණං 158
දට්ඨු 132
දන්තවණ්ණිකපාරුතා 224
දධිථාලකං 60

ද	පිටුඅංකය
දස්සනසම්පන්නං	20, 66
දළහබ්‍රහ්මෝ	280
දළහධම්මිනෝ	274
දළං	194
දූසීනෝ	148
දූසීනං	2
දිවාසිගහණපක්ඛක්ඛෙනා	108
දිවාසිසානුනාසන්දිතං	96
දිසෙනා	74
දිසා	212
දීඝරත්තානුසයිකං	194
දුඛෝ	242
දුතියඋභිසෙචනං	42, 210
දුද්දමියෝ	4, 6
දුපඛබ්බජ්ජං	48
දුබ්භගලක්ඛණං	124
දුමන්තිතං	6
දුම්පඤ්ඤං	6, 221
දුම්වඤ්ඣය	22
දුරච්චයං	122
දුරධිගමා	48
දුරාගතං	6
දුරුබ්බහං	242
දෙවේ	24, 106
දෙසිනාප්‍රණාමාසියා	254
දෙසිනා	100

ධ	
ධඞ්කරූපා	60
ධම්මකථිකානෙතා	74
ධම්මදේසනං	76
ධම්මදෙසා	277
ධම්මපදේ	194
ධම්මසුධම්මතං	12, 82, 94, 96, 98, 122, 136
ධම්මසෙනාපතිං	246
ධම්මාදාසං	66, 120
ධිතිපරං	258
ධුරාසහෙ	176

න	
නගා	46
නඞ්ගලාවත්තනී	48
නඞ්ගලාසු	20
නච්චගීතෙහි	214, 216
නහං	94
නම්බිනෙ	108
නරදම්මසාරථි	254
නහාතකෝ	82
නළසෙතුං	4
නළාගාරං	90
නාගෝ	86
නාජෙඩ්ඨාසා	200, 202
නාථකී	94
නාධිවුත්ථිතා	218
නානාවෙරජ්ජකෙ	238
නාසදා	234
නික්ඛමිතුන	30
නිකන්තී	10
නිකෙතවාරිකෝ	164
නිනඟාතඝබ්බපාපෙ	110
නිපපඤ්චපථෙ	130
නිපපඤ්චරතෝ	216
නිපකෝ	36
නිපතනෙනසු	32
නිබ්බිසං	160
නිබ්බෘතං	32
නිබ්බිදා	104
නිබ්බිසං	180
නිම්මිසං	16
නියාමගතදසා	280
නිරග්ගළෙ	150
නිරංකතිං	118, 136
නිරාසාදා	186
නිරුත්තිපදකෝවිදෙ	136
නිවාතවුත්තිනා	32
නිසුකෝකා	226
නිසීථෙ	4
නීලබ්‍රහ්මණා	8
නූපලබ්භති	94, 120
නෙකතිකා	220
නෙත්තිකා	19, 212
නෙරයිකා	28
නෙසජ්ජිකා	216

ප	
පලවති	122
පඤ්ඤත හපෙන	242
පඤ්ඤති	236
පඤ්ඤෙනා	88
පඤෙනා	94

ප	පිටුඅංකය
පකිරිය	196
පඤ්ඤාපදීපා	38
පඤ්ඤත්තං	120
පඤ්ච	198
පඤ්චව්‍යධිං	14
පඤ්චවෙකඛිතං	22
පඤ්චවෙස්සං	26
පඤ්චලාභම්භෙ	74
පඤ්චලිතං	90
පඤ්චවඩ්ඩාරාගං	52
පඤ්ඤබලී	8
පටිසඩ්ඛයන්තං	114
පටිසඩ්ඛා	226
පණ්ඩරකෙතුනා	28
පණවෙසි	134
පත්තදණ්ඩා	130
පත්තදිගීවෙ	244
පත්තදිමානතං	246
පත්තදෙඩා	126
පත්තයාභෙ	106, 166
පතිස්සත	20, 23, 36, 72, 80, 182, 230
පතොදං	108
පදහිතු	170
පදක්ඛිණං	15
පත්තාඝිඳං	126
පත්තාහාරෙ	236
පපඤ්චමනුයුත්තෙ	230
පපඤ්චසඩ්ඛාරිදුඛාධිවාහිනිං	148
පඛාරෙ	154
පමත්තබන්ධු	98, 124
පයතත්තෙ	112
පරවිත්තෙසු	118
පරිච්ඡෙදෙන	48
පරිවරිතං	82
පරිසුද්ධතා	64
පරිත්තරංසෙ	124
පරිනීතෙ	122
පරිඛඩිං	222
පරියන්තකතං	108
පරිවත්තිසං	80
පරිශිරති	132
පලාලවජ්ජනකෙ	78
පවනගතෙ	250
පසක්කිය	40, 52
පඤ්ඤත්ත	58, 98, 108, 110

ප	පිටුඅංකය
පාකතිඉන්ද්‍රියෙ	46
පාවිනවංසදෙසමහි	60
පාථෙය්‍යං	160
පාදුකා	134
පාමඳෙ	50
පාම්සු	134
පාරගූ	184
පාවචනං	160
පිලකඛුරජ්ජනං	226
පිලවති	44
පුජ්ජා	226
පුණ්ණමාසියා	100
පුථු	238
පුනබ්භවෙයිතෙ	254
පුනබ්භවෙ	30, 34, 38, 66, 76, 80, 88, 98, 128, 132, 140, 154, 216, 240, 246
පුනාවාසෙ	216
පුප්ඵඡඩ්ඩකෙ	168
පුබ්බාපරරත්තං	124
පුබ්බනිවාසං	118
පුරාණියා	26
පෙතත්තනං	256

එ	
එලමාසසාභා	152
එලෙසිතෙ	152
එවං	104, 120
එසිතගන්ධං	118

බ	
බ්‍රහතී	60
බ්‍රහ්මජ්ජවෙ	214
බ්‍රහ්මපථෙ	82
බ්‍රහ්මබන්ධු	82
බ්‍රහ්මා	86, 168, 204
බ්‍රහ්මුතෙ	70
බ්‍රහාවිතෙ	16, 86
බ්‍රාහ්මණෙ	56
බලසා	260
බලාකා	100
බහිවණ්ණා	56
බහුත්තරං	220
බළිසෙන	132
බිලිබිලිකා	50
බොද්ධිං	64

හ පිටුඅංකය

හතකෝ 188
හවනෙත්ති 56, 164, 186, 194, 198, 214
හවාමසෙ 256
හසතං 258
හුතභාරතෝ 10
හොත්ථා 200

ම

මක්කටෝ 52
මච්චුපාසං 94, 98
මච්චුහාසී 54
මච්ඡා 98
මජෙඣසිඛනිං 176
මඤ්ඤිසං 108
මතසාගිකං 142
මතිකුසලෙන 32, 72
මතියා 142
මධුපායසං 12
මනතහාණී 2, 232
මන්දවතී 100
මෙතු 44
මනාපියා 256
මනොපවිචාරෙ 254
මලඛිලසොකනාසනෙ 150
මහගඝසෙ 10
මහණෙවෙ 58, 92
මහතෙ 30
මහාකෙතුං 28
මහාඛෙමඛහමෙ 126
මහානාගං 96
මහාපුරිසලක්ඛණා 206
මහාභිසකෙකා 254
මහාරසං 10, 180
මඤ්ඤසොසපත්තිකාභිගජ්ජිනෙ 252
මඤ්ඤපාසෙන 192
මඤ්ඤි 210
මානවිධා 126
මාරපක්ඛ 96
මාරවිසයෙ 88
මාරසෙනාපමද්දනෙ 204, 106
මාලිනී 94
මාදුතෙ 2, 22, 44, 122
මාදුවා

ම

මිදති 10
මිඝිතපුබ්බං 134
මුඛඝඩලී 44
මුනිඛහති 134
මුනිනෙ 30
මුලාලපුප්ඵං 248
මුහුං මුහුං 256
මෙඝපථෙසු 30
මෙඝනෙන 64
මෙරා 12
මෙඝපාරුතා 96

ය

යඤ්ඤපථං 186
යඤ්ඤ 808
යතත්තා 6
යදත්තියං 8
යදත්ථෙ 26
යමාමසෙ 94, 142
යාතං 208
යාවතෙතත්ථ 90
යුපෙ 64
යොගං 124
යොගක්ඛෙම 16, 30, 66, 230
යොගක්ඛෙමපථෙසු 114

ර

රක්ඛිතත්තෙ 58
රජෝජල්ලං 96
රත්තවරියා 18
රත්තින්දිවා 8, 110
රත්‍යාවිවසනෙ 146, 168
රාජදසී 156
රාජාධිරාජා 104
රිඤ්චති 141, 141, 144
රිත්තපෙත්තනෙ 144

ල

ලාභසක්කාරසිලොකා 222
ලෙපෙන 132
ලෙසකපෙ පරියාසෙ 222
ලොහිතපාණී 222

ව

ව්‍යගා 66
ව්‍යාඝඩිං 168
වඤ්ඣං 190
වඤ්චනිකා 220

ව	පිටුඅංකය
වඤ්චිතාසෙ	44
වතං	94
වතවරියාති	236
වධරොගතීලං	150
වන්දිසං	168
වරං	130
වරහයදම්කුසලෝ	112
වාක්‍යාභ්‍යාසනීං	192
වාගුරං	196, 234, 264
වාණිජා	152
වාතරොගාභිනීතෝ	110, 118
වානෙය්‍යවටංසකානං	148
වාහසා	80 ,256
විජ්ජාවිමුත්තිං	26
විජ්ජුතා	20, 22
විජිතාවී	4
විඤ්ඤූපනී	164
විතිණ්ණකඛෝ	4
විදෙසිතෝ	154
විධාසු	246
විනායකං	96
විපථානුසාරිනං	160
විභූතනන්දිනා	134
විමරියාදීකතං	70
විමුත්තිකුසුමසඤ්ඡන්නා	41
විමෝකෙඛා	40
වියඤ්ජනා	204
විසංවාදෙතා	122
විසත්තිකා	132
විහගපථෙ	148
විහවිභාගිනදිතෙ	22
විහසං	250
විහාරකුසලෝ	114
වීණාහි	134
වීතංසෙන	56
වීතංවස්සසතිකෝ	56
වීහි	118
වුත්‍යාමාතෙ	38, 96
වෙඝම්සෙන	58
වෙදගූ	5, 81
වෙපච්චත්‍යතුරෝ	192
වෙරමෙඛාවාතෙ	134

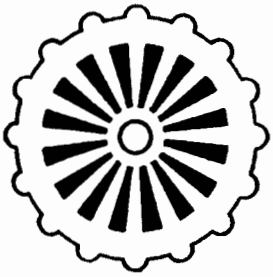
ස	පිටුඅංකය
සකාපුත්තා	69
සඛිතං	234
සඛිලිතා	28
සඛකසරං	94
සඛකිලිස්සමානාසෙ	44
සඛතා	60
සඛා	124
සඛො	8
සඛාරාමං	156
සචජිකාභිසි	76
සත්තියා	18
සත්ථවාහො	54
සත්තු අභයො	104
සතපලං	41, 210
සතහෙණ්ඩු	64
සතරසං	4
සතරාජිකං	41, 210
සතලිඛස්ස	44
සතිපට්ඨානගොචරො	42
සදාමම්ධාරකො	240
සදාමම්සෙසකා	220
සදාභෙදය්‍යා	16
සදෙවො	48, 106
සන්තං පදං	8
සන්තරබාහිරං	66, 120
සන්නාහං	154
සපත්තෙන	66
සබ්බකාරුකසිප්පානි	220
සබ්බඤ්ඤුතං ඤාණවරෙන	30
සබ්බලොකනිකිච්ඡකො	188
සබ්බසඛාතිගං	18
සබ්බාකාරවරූපෙතං	220
සම්බලං	116
සමාවෙ	90
සම්මතාලපබොධනො	214, 216
සම්මඤ්ඤං	16
සම්වට්ටිතා	181
සම්සිතො	150
සම්තො	6
සම්බකවෙට්ඨො	170
සම්බුජ්ඣපඤ්ඤස්ස	284
සම්මිස්සෙයා	108, 128
සරණාගමනං	96
සල්ලකත්තො	106
සවාභිනීං	68
සහස්සකණ්ඩො	64

ස	
සඤ්ඤා	138
සඤ්ඤං	6, 96,112

ස	පිටඅඩකං
සහාවසෙ	92
සංඛතෙසු ධම්මෙසු	6, 112, 282
සාකියා	151
සාතච්චකාරිනො	170
සාධුජීවී	92
සාහුං	11
සාමඤ්ඤසම්ං	84
සාරත්තවිත්තො	41, 200
සාරත්තරත්තො	70
සාරථිනා	76
සාරිපුත්තො	104
සාලි	118
සාහු	20
සිබී	8
සිද්ධි	118
සිපිකාභිරුහෙහි	22
සිලුච්චයං	242
සිවාති	36
සිතවාහකද්දිතකලිතා	12
සිතිහුතො	34
සීලපඤ්ඤාණතො	30, 166
සීලවතුපපත්තො	8
සීවථිකං	104, 120
සුඛාධිවාහො	142
සුගීතං	14, 106
සුච්මිංසුපසෙවතො	208
සුඩත්තං	40
සුපෙබ්‍රණා	258
සුබ්‍යාපිතම්බු	78
සුහාසිතස්ස	86
සුමුත්තිකො	20
සුසමාහිතං	2, 14
සුසුකාදකෙ	104
සුසුකාසුකං	78
සුසුඛං	82, 90
සුසුඛුමිනිපුණත්ථදසිනා	31, 78
සූලං	80
සෙනාපති	104
සොත්තියෙ	81, 266

හ	
හත්ථිකණ්ණිවපතිතං	72
හත්ථිගීවාය	74, 208
හත්ථිපහිත්තං	34, 156
හරිතාමියෙ	64
හරිතොකාසෙ	80
හියමානමහි	48
හුරං	6
හුරාහුරං	122
හුවා	176
හෙමනතසිතකාලරතතියෙ	78

බුද්ධජයන්තීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 29.

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

23 වන ග්‍රන්ථය

ථෙරීගාථාපාළි

ඛුද්දකනිකාය

නවවැනි භාගය

ලඞ්කා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

මාකඩවර විහාරාධිවාසී
පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර ස්ථවිරයන්
වහන්සේ විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්ත්තනයෙන් යුක්ත යි.

බු. ව. 2550
ක්‍රි. ව. 2006

බුද්ධකනිකායෙ

ථෙරීගාථාපාළි

බුද්ධකනිකායෙහි

ථෙරීගාථා

"තථාගතප්පවේදිතා භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටා විරොචති නො පටිච්ඡන්නා."

"මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද ධර්ම්ය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුනේ නො බබලයි."

(අඞ්ගුත්තරනිකාය - තිකනිපාතය - හරණඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය)

පටුන

CONTENTS

සංඝාරක නිවේදනය	VII
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	IX
ස ඤ්ඣපනය	XI
පාළිහෝඩිය — PĀLI ALPHABET	XV
සඞ්ඛේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XVII
විසයසූචි	IXX
පෙළ හා පරිවර්තනය	2 111
ගාථාදිපාදසූචිකාමණ්ඩිකා	115
සඤ්ඤානාමසූචිකාමණ්ඩිකා	121
විසෙසපදසූචිකාමණ්ඩිකා	123

සංස්කාරක නිවේදනය

බුදුසසුනි කෘතියෙහි සවවැනි භාගය වූ 'ථෙරීගාථාපාළිය' සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි සෙවිසි වන ග්‍රන්ථය ද බුද්ධජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලාවෙහි එකුන්තිස් වැනි ග්‍රන්ථය ද වශයෙන් මේසේ මුද්‍රණයෙන් නිකුත් වෙයි. මේය ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාවෙහි වෙන මෑ ග්‍රන්ථයක් වුව ද ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වන බැවින් ථෙරගාථාපාළිය හා සමග එක් කොට මුද්‍රණය කරවීමට තීරණය කළමහ. ථෙරගාථා මුද්‍රණාවසථාවෙහි මෑ ථෙරීගාථා පරිවර්තනය ද කොට මෙසේ පාඨකයා හමුවෙහි තබන්නට සිදුවිය මෙහි ලා සවාගන්තුකාගාරී සාධනයෙන් පරාර්ථ ශාසනාභිවෘද්ධිය පිණිස ක්‍රියා කළ රජයේ සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුවේ අධිකාරීහු ද සවදෙසිය මුද්‍රණාලයේ කාර්‍යමණ්ඩලය ද මෙයින් ජනිත කුශලයෙන් නිදුක් වෙත්වා යි ආශංසනය කරමහ.

ලබුගම ලංකානන්ද ස්ථවිර
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ
ප්‍රධාන සම්පාදක.

1972 මැයි 27 වැනි දින
ත්‍රිපිටක කාර්‍යාලයේ දී ය.
මහා නායක වාරිකාරාමය.
කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

එක්සත් අමරපුරමහානිකායේ සභාපති අග්‍රමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

අභිංගම විද්‍යාවන්ද්‍රපරිවෙණාධිපති පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්ෂිණලඛ්කායෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

මෙල්ලිගොඩ ප්‍රවච්නෝදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්‍ය්‍ය පණ්ඩිත ලබුගම ලඛ්කානන්ද - කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධම් මහාසඞ්ඝසභාවේ අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

දෙමටගොඩ ධම්දූතාශ්‍රම විද්‍යාලයාධිපති පණ්ඩිත පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද (බී. ඒ. ලන්ඩන්) කොළඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිගුලේ-මාකඛවර විහාරාධිවාසී පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

බෞද්ධාලෝක මාවතේ බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති පණ්ඩිත දෙරණවුවේ ධම්මපාල කොළඹ පලාගේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥපනය

අප මහසත්හු දිවකුරු බුදුරදුන් හමුයෙහි බුදු බවට නියතවිවරණ ලබා චතුරසඞ්ඛ්‍යකල්පලක්ෂයක් මුළුල්ලෙහි පාරමිධර්ම පූරණය කොට පඤ්චිමතුසිතමහාවිමානයෙහි තුසිපුරයෙන් සැව දඹදිව කිඹුල්වත්පුර සුදොවුන් මහරජාණන් නිසා මහාමායා දේවීන් කුස පිළිසිඳගෙන කලිඳුඟ වසයෙන් දෙවොදහස් සාරසිය අටසැත්තෑ (2478) වැන්නෙහි වෙසඟ මැදි පොහෝ දවස් ලුම්බිනී සල්උයන්හි මහුල්සල්සෙවණෙහි බිහි වැ සිදුහත් නම් ලබා කුමාර සැපයෙන් වැඩී හැම සිප්සතර ගෙවා දුනැ ගිහිසැපත් වළඳා එකුත්තිස් වැනි විසෙහි අඟමෙහෙසුන් යශෝධරා දේවීන් කුසින් රහල් කුමරුන් බිහි වූ ඇසළ මැදිපොහෝ දවස් මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි 'ඡන්න' ඇමැතියන් හා සමඟ 'කන්ථක' නම් මහුලසුන් අරා මහබිනික්මන් කොට 'අනොමා' නම් නදිතීරයෙහි දී තවුස් පැවිදි වූහ.

බුද්ධචර්යා: සිදුහත් තවුසාණෝ අනුක්‍රමයෙන් රජගහනුවර වැඩ මහඩෙණවර බිම්බිසාර මහරජාණන් විසින් රාජ්‍යයෙන් කළ නිමන්ත්‍රණ ද පිළිකෙව් කොට 'කිංකුසලගවේසී වැ ඇවිදිමින් ආළාරකාලාම තවුසාණන් කෙරෙහි සප්තසමාපත්ති උපයා උද්දකරාමපුත්‍ර තවුසාණන් කෙරෙහි අෂ්ටම සමාපත්තිය උපයාගෙන එහි දු මොක්ෂය නො දැකැ උරුවෙල්-දනව් වැඩ සාවුරුද්දක් දුෂ්කර තපස් කොට එ ද තුළඟ බැවින් හැරපියා යළිදු කය සතපාගෙන වෙසඟ මැදිපොහෝ දවස් සෙනානී ගම 'සුජාතා' නම් සිටුදුව දුන් කිරිපිඬු පිළිගෙන 'නෙරඤ්ජරා' ඇදී තීරයෙහි දී වළඳා සවස් වේලෙහි ගයායෙහි ඇසතු බෝරුක් මුලට එළැඹැ 'සොළොස්' බමුණු දුන් ඝිතඝ අතුරා ඊ මත්තෙහි වැඩහිඳ ආනාපානසති වඩා ධ්‍යාන උපයා පෙරයමැ පෙර විසූ කඳ පිළිවෙල සිහි කොට මැදුම්යමැ දිවැස පිරිසුදු කොට පැසුළුයමැ ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදයෙහි නුවණ බහා අනුලෝම-ප්‍රතිලෝම වසින් ප්‍රත්‍යයාකාර සම්මර්ශන කෙරෙමින් විදර්ශනා වඩා සම්‍යක්-සම්බෝධිය සම්බිගම් කළහ.

මහණ සන්න. බුදුහු පලසම්බත් සුව විදුමින් සත්සති ගෙවා රාජායතනමූලයෙහි දී 'තපුස්ස භල්ලික' වෙළෙඳ දෙබැයන් පිළිගැන්වූ අත්සුණු හා මිපිඬු වළඳ, අජපාලමූලයෙහි දී බ්‍රහ්මාරාධනා පිළිගෙන අටලොස් යොදුන් මග ගෙවා ඇසළ මැදි පොහෝ දවස් බරණැස ඉසිපතනයට වැඩ පස්වග මහණුනට ධම්මක් පවත්වා 'අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤ' තෙරුන් සෝවත්පෙලෙහි පිහිටුවා නිකිම්නියැ අවපැළුවිය දවස් 'භද්දිය' තෙරුනුදු දියවක් දවස් 'වප්ප' තෙරුනුදු තියවක් දවස් 'මහානාම' තෙරුනුදු ජලවක් දවස් 'අස්සජි' තෙරුනුදු සෝවත්පෙලෙහි පිහිටුවා විසේනි දවස් 'අනත්තලක්ඛණ' සූත්‍රදෙශනායෙන් පස්දෙනා වහන්සේ මැ අර්හත්වයට පත් කොට 'එහිභික්ඛු' පැවිදි දී සසුන් පිහිටුවා ඉසිපතන්හි දී මැ බරණැස් සිටුපුත් 'යස' ප්‍රමුඛ පස්පනස් පුරුෂයන් ද 'කප්පාසික' වනළැහැබ්හි දී 'භද්දවග්ගික' කුමරුන් තිස් දෙනා ද ගයාශීර්ෂයෙහි අතළගල්හි දහනක් පුරුණජටිලයන් ද රහත්බැවිහි පිහිටුවා 'එහිභික්ඛු' පැවිදි දී රජගහනුවර වැඩ මහඩෙණවර බිම්බිසාර ප්‍රමුඛ එකොළොස්නුහුවක් දෙනා සෝවන් පෙලෙහි පිහිටුවා වෙළුවන විහාරය පිළිගෙන වැඩවසනසේක් පිරිස් සමඟ තමන් වහන්සේ කරා පැමිණි සැරියුත්-මුගලන් දෙනම අග්‍රඵලයට පමුණුවා

අගසව් තන්හි තබා කාළදායී තෙරුන්ගේ අයදමින් කිඹුල්වත්පුර වැඩ ගම්මහපෙළහර පෑ නෑගත්ගේ මත් බිඳ පියරජු අභාගමි පෙලෙහි ද ප්‍රජාපතීගෞතමිය සෝවත් පෙලෙහි ද පිහිටුවා මල්ලෑ නඳකුමරු ද පුත්‍ර රාහුලකුමරු ද පැවිදි කරවා පෙරළා රජගහනුවරට වැඩියේක.

මෙහෙණසස්න: මෑතභාගයෙහි මහාලා මහනුවර කූටාගාරශාලායෙහි වැඩවසන සමයෙහි සුදොවුන් මහරජු සේසත්යට රහත් වූ පිරිනිවි කල්හි ප්‍රජාපතීගෞතමිහු පැවිදි වනු රිසි වූ 'රොහිණී' නදීතීරයෙහි දී 'කලහවිවාද' සූත්‍රාන්ත දෙසනා අසා පැවිදි වූ පන්සියක් කුමරුන්ගේ පාදපරිවාරිකාවත් පන්සිය ද කැටි වූ ගෙන තුමූ නැඟෑවියකු ලවා කෙහෙ සිදුවාගෙන කහවත් හැඳැපෙරෙවූ විශාලා මහනුවර කූටාගාරශාලාවට පැමිණ අනඳ තෙරණුවන් ලවා බුදුරදුන් අයදවා අෂ්ටගුරුධම් පිළිගෙන බුදුරදුන් කෙරෙහි පැවිදිඋපසපු ලදහ. සෙසු පන්සියක් කුමරියෝ ද භික්ෂු-සඞ්ඝයා කෙරෙහි පැවිදිඋපසම්පන් ලදහ. ප්‍රජාපතීගෞතමිහු බුදුන් කෙරෙහි දහම් අසා සකමටහන් වඩා රහත් වූහ. සෙසු පන්සියක් භික්ෂුණීහු 'නන්දකොවාද' සූත්‍රාන්ත අසා රහත් වූහ.

ථෙරීගාථා: මේසේ මෙහෙණසස්න පිහිටි කල්හි ඒ ඒ ගම්නියම්ගම් රජදහන්හි නොයෙක් සියදහස් ගණන් කුලකුමරියෝ තුනුරුවන් ගුණ අසා පැහැදූ පැවිදි වූ පිළිවෙත් පුරා රහත් වූහ. ඔහු අධිගත ඵලවිශෙෂයන් සිහි කොට උපන් ප්‍රීතිසෞමනස්‍යයෙන් උදානාදි වශයෙන් ගාථා වදාළහ. ඔවුනතුරෙහි 'ථෙරිකා' ආදි කොට 'සුමේධා' තෙක් රහත් මෙහෙණන් විසින් භාෂිත ගාථා එක්රැස් කොට එකකනිපාතාදි වශයෙන් විභාග කොට 'ථෙරීගාථා' නමින් ගෙන සඞ්ගීතිකාරක මහතෙරවරු සඞ්ගීතියට නඟාලූහ.

එහි එකකනිපාතය පටන් නවකනිපාතය තෙක් පිළිවෙළින් ගාථා සඞ්ග්‍රහ ඇත. ඉක්බිති එකාදසක, ද්වාදසක, සොළසක, වීසති, තිංසති, චත්තාලීස නිපාත ද, මහානිපාතය දැ'යි සියලු නිපාත සොළසෙක් වෙයි. එකකනිපාතයෙහි ගාථා අටලොසෙක, දුකනිපාතයෙහි ගාථාසඞ්ග්‍රහ දසයෙක, තිකනිපාතයෙහි අටෙක, චතුක්කනිපාතයෙහි එසෙක, පඤ්චක නිපාතයෙහි දෙළසෙක, ඡක්කනිපාතයෙහි අටෙක, සත්තකනිපාතයෙහි තුනෙක, අටඨක, නවක, එකාදසක, ද්වාදසක, සොළසක නිපාතයන්හි එකි එකි ගාථාසඞ්ග්‍රහයෙක, වීසති නිපාතයෙහි ගාථාසඞ්ග්‍රහ පසෙක, තිංසති, චත්තාලීස, මහානිපාතයන්හි එකි එකි ගාථාසඞ්ග්‍රහයෙකි. මේසේ ථෙරීගාථායෙහි සියලු ගාථාසඞ්ග්‍රහ තෙසැත්තැවකි. පඤ්චකනිපාතයෙහි එකොළොස් වන ගාථාසඞ්ග්‍රහය ත්‍රිවිද්‍යාප්‍රාප්ත තෙරණියන් තිස් දෙනකුන්ගේ භාෂිතයෙකි. ඡක්කනිපාතයෙහි පළමු වන ගාථාසඞ්ග්‍රහය පන්සියක් තෙරණියන්ගේ භාෂිතයෙකි. මේසේ බලත් මෑ ගාථාසඞ්ග්‍රහයන්ගේ සඞ්ඛ්‍යාව තෙසැත්තැවක් වුව ද තෙරණියෝ සසියදෙනෙක් මෙහි ඇතුළු වූ සිටිති. ඒ බව අට්ඨකථායෙහි දු 'ඡසතමත්තා ථෙරියෝ'යි දක්වනලද්දේ යැ. ගාථා ද සසියක් පමණ ඇතැයි අට්ඨකථායෙහි සඳහන් වතුදු ථෙරීගාථා පාළියෙහි විද්‍යමාන ගාථා සඞ්ඛ්‍යාව පන්සිය විසිඑකෙකි. ථෙරීගාථාවභාෂා උදානයෙහි සඳහන් සඞ්ඛ්‍යා පෙළ සමග හෝ අටුවා සමග හෝ නොසැසඳේ යි. එහි දැක්වෙනුයේ ගාථා සාරසියසුවාහූවක් ද තෙරණියන් එක්සිය එක් දෙනකුන් ද ඇති බව යි.

බුද්ධකාලීන වනිතාව: බුද්ධකාලීන භාරතීය වනිතාවන්ගේ නතු විමසනුවනට පෙරීහාථාපාළිය අගනා නිධානයෙකි. ඔහු එදා බ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙන් මිරිකී තිවසෙහි මැ සිර වී සිටියහ. වෙදය ඉගෙනීමට හෝ දෙවොලකට පිවිසීමට හෝ යාගහොම ආදි ආගමික ක්‍රියාවන්ට සම්බන්ධ වීමට හෝ ඔවුනට අවසර නො ලැබිණ. හිමියා මළ කල්හි අන් හිමියකුගේ සරණ ලබාගැනීමට ද බිරිඳට අවසරයෙක් නො වී යැ. ඇය විසින් කළයුතු කාර්‍ය්‍ය දෙකෙක: හිමියා දවන චිතකයට පැන සතීපූජායෙන් දිවි නසාගෙන පරලොව්හි දී ඔහු හා එක්වීම හෝ දිවිහිමි කොට අන් පුරුෂයකු නො සිතා මළ හිමියා කෙරෙහි මැ සිත පිහිටුවා පතිව්‍රතය රැකැ පරලොව්හි දී ඔහු හා එක්වීම හෝ හි. මෙසේ අනාථ වැ සිටි භාරත වනිතාව බුදුදහමෙහි පිහිට ලැබැ නැගීසිටි අයුරු පෙරීහාථායෙන් අනාවරණය වෙයි බුදුසමය පැතිරගිය තැන් භාරතභූමියෙහි නොයෙක් විජිතයෙන් පැමිණ පැවිදි වැ රහත් වූ මෙහෙණහු පෙරීහාථායෙහි හමු වෙති. ඔවුනතුරෙහි රජමෙහෙසියෝ ද මහසල්කුලෙහි බැමිණියෝ ද සිටුදියැණියෝ ද ශුද්‍රස්ත්‍රීහු ද වෙති. එ මතු නො වැ ගණිකාවෘත්තිය ජීවනොපාය කොටගත් අභිරූපිකාවෝ ද සත්ත්වඝාතනය ජීවනොපාය කොටගත් වැදිඅහනෝ ද එ හැම හැරපියා අවුත් පැවිදි වැ රහත් වූහ.

මහාප්‍රජාපතීගොතමීන් හා සමග ශාක්‍ය කුමරියෝ පන්සියක් දෙනා පැවිද්දව වන්හ 'උබ්බිරී' කොසොල් මහරජුගේ මෙහෙයියකි. 'බෙමා'වෝ මද්දවරට රජුගේ දියණියෝ ය, මගධයේ බිම්සර මහරජුගේ අගමෙහෙසි ය 'සලා'වෝ අලවිරට රජුගේ දියැණියෝ ය. 'සුමෙධා'වෝ මන්තාවති නුවර 'කොඤ්ඤ' රජුගේ දියැණියෝ ය, වාරණවති නුවර 'අණීකදත්ත' කුමරුට විවාහ කොට දෙනලද්දාහු පතිකුලයට නො ගොස් පැවිදි වූහ. 'සාමා' කෞශාම්බියෙහි 'උදෙන' රජුගේ මෙහෙසි සාමාවතියගේ යෙහෙළියකි. 'සෝමා'වෝ මගධයේ බිම්සර රජහුගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ දියැණියෝ ය. 'හත්ථකාපිලානි' මද්දවරට සාගල නුවර කෞශිකගොත්‍රයෙහි බ්‍රාහ්මණයකුගේ දියැණියෝ ය, මහසුප් මහතෙරණුවන්ගේ පුරාණදුතිකාවෝ හි. 'චිත්තාකාළිකා' හා 'නන්දුත්තරා' හා දෙදෙන කුරුරට කලමාෂදම්‍ය නිගමයෙහි බ්‍රාහ්මණවංශ ඇතියෝ ය. 'රොහිණී' වජ්ජිරට වෛශාලියෙහි ආඪ්‍යකුලයෙක බමුණුදුවකි. 'ජීවකම්බවනිකාසුහා' රජගහනුවර මහසල් කුලයෙක බමුණුදුවකි. 'වාලා' 'උපවාලා' 'සිසුපවාලා' තිදෙන 'නාලක' ගම රූපසාරී බැමිණියගේ දියැණියෝ ය, 'සැරියුත්' මහතෙරණුවන්ගේ සොහොණියෝ හි. 'සීහා'වෝ වෛශාලියෙහි 'සීහ' සෙනාපතිහුගේ නොහොණියන්ගේ දියැණියෝ ය. 'ඉසිදාසී' අවන්තියේ උදේනි නුවර ආඪ්‍යකුලයෙක සිටුදුවකි. 'උපලවණ්ණා' කොසොල් රට සැවැත්නුවර සිටුදුවකි. 'චඬිමාතා' හරුකවජ්ජ නගරයෙහි කුලදුවකි. 'අඩ්ඪකාසී' කාසිනගරයෙහි නගරශොභිනියකි, ඇය හා දිනක සහවාසයට සුංවත් කහවණු දහසෙකි. 'අහයමාතා' (පදුමවතී) අවන්ති රට උදේනීපුර නගරශොභිනියකි, බිම්සර රජහුගේ දරු අභයරාජකුමර ඇයගේ පුතෙකි. 'අම්බපාලි' වජ්ජි රට වෛශාලියෙහි නගරශොභිනියකි, මගධයේ බිම්සර මහරජ ද වෙස්වලා ඇය කරා ගියේ ය. 'විමලා' වෛශාලියෙහි සිටි ප්‍රසිද්ධ රූපූපජීවිනියකි, වරෙක මහමුගලන් තෙරණුවනුදු කාමයෙන් පොලොබාගන්නට තැත් කළ ඕ උන් වහන්සේගේ ඔවා අසා සංවිග්න වැ පැවිදි වැ රහත් වූ ය. 'සුභා' රජගහ නුවර ලෝකුරු දුවකි. 'පුණ්ණා' සැවැත්නුවර අනේපිඬු සිටුහුගේ ගෘහ දාසියකි, උදකසුද්ධික බමුණකු දමනය කොට තුනුරුවන් කෙරෙහි පහදවාලූ

ඇය කෙරෙහි ප්‍රසාදයට පත් සිටුතුමා විසින් නිදස් කරනු ලැබෑ පැවිදි වෑ රහත් වූ ඇ. 'වාසභ' වැදිදුවකි, 'උපක' ආජීවකයන්ගේ දුතියිකාව ඇ, උපක සස්නෙහි පැවිදි වූ පසු 'වාසභ' ද පැවිදි වෑ රහත් වූ.

ළදරු පුතුගෙන් ද දුවගෙන් ද වියෝ වූ මවක් ඔවුනොවුන් නොං හැඳින කලක් දියණියන් හා සමග සිය පුතුගේ මෑ සපත්නී භාර්‍යාව වෑ වැසෑ කරුණු අනාවරණය වූ පසු සංවේගයට පැමිණ පැවිදි වූ අග්‍රරූ උපපලවණ්ණා තෙරණින් හමුයෙහි ප්‍රකාශ කල සැටි උපපලවණ්ණා ථෙරීගාථායෙන් අනාවරණය වෙයි.

උදෙනීපුර ආඪ්‍ය සිටුකුලයෙක එක් මෑ දියණියන් ගිය ගිය පතිකුලයෙන් නෙරපනුලැබ ගෙදෙරට සිඟා ආ යදියකුට විවාහ කොට දුන් සැටින් ඔහු ද කිණිප දවසක් වැසෑ ඇය හැරපියා සිඟමනට බැසැගිය සැටින් 'ඉසිදාසි' ථෙරීගාථායෙන් අනාවරණය වෙයි.

'ජීවකම්බවනික සුභා' තෙරණියන් කාමයෙන් පොලොබාගත්තට ධූතියකු කල වැනුම රසබර කවිවීනාවකි. සුභා තෙරණියෝ ඔහුගේ වශයට හෙතු වූ ඇඟ උපුටා ඔහු අත තැබූ අග්‍රරූ පහත්සංවෙග දනවයි.

'අම්බපාලි' තෙරණියන් තමන්ගේ යොවුන්වියත් මහලුවියත් සංසන්දනා කෙරෙමින් වදාළ අනිත්‍යතාප්‍රතිසංයුක්ත ගාථා මදනිම්මදනයට මහඇති ඔසුවක් බවු ඇ. මේ ආදි බුද්ධකාලීන භාරතීය වනිතාවන් පිළිබඳ නොයෙක් අඟතා පුවතින් ථෙරීගාථාපාළිය පිරිසිරී.

පරිවර්තනය: ථෙරගාථා මුද්‍රණයට පමුණුවන තුරු ථෙරීගාථා පරිවර්තන යට පත් නොං වී ඇ. වෙන මෑ ග්‍රන්ථයක් ලෙස මුද්‍රණයට ප්‍රමාණවත් නොං වූ හෙයින් ථෙරීගාථා ද ථෙරගාථා හා සමග එක් කොට මුද්‍රණය කරවීමට තීරණය කරගත්නා ලදී. එයින් ථෙරගාථා මුද්‍රණාවසරයෙහි මෑ ථෙරීගාථා පරිවර්තනය ද කලයුතු විය. පරිවර්තනකාර්‍යය ත්‍රිපිටකාසම්පාදකමණ්ඩලයෙහි ප්‍රධාන සම්පාදක පණ්ඩිත ලබුගම ලඞ්කානන්ද අනුනායක සභාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ද සභාධිසම්පාදක පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිර වන අප ද ඇසෙ දෙනම විසින් කරනලදි. ශොධන අවස්ථායෙහි ත්‍රිපිටකාසම්පාදක-මණ්ඩලයෙහි සභාපති පණ්ඩිත කෝදාගොඩ ඤාණාලෝක නායක සභාමීන්ද්‍ර-යන් වහන්සේ ද සභාධ වූහ. පාඨශොධනයේ දී එඞ්ගලනතයේ පාළිපොත් සමාගමේ (PTS) මුද්‍රණය හා ද ධම්මේන මුද්‍රණය හා ද හෙව්විතාරණ මුද්‍රණය හා ද මරම්මජ්ඣඤ්ඤතී මුද්‍රණය හා ද සංසන්දනය කරනලදි. විශෙෂයෙන් කිවයුතු දැය ථෙරගාථා සංඥපනයෙහි කියනලද වන බැවින් මෙහි වටාලා නොං කියම්හ.

මෙයට,

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර.

බු. ව 2514
ක්‍රි. ව. 1972 මැයි 27 දින
ත්‍රිපිටක කාර්‍යාලයේ දී ඇ.
මහානායක වාරිකාරාමය,
කොළඹ 7.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔō

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa	
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña	
ටṭa	ඨṭha	ඩḍa	ඪḍha	ණṇa	
තta	ථtha	දda	ධdha	නna	
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma	
ඍya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ළla	ංṁ

කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කොko
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛොkho
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගොgo

Conjunct - Consonants

ක්කkka	ඤ්ඤña	ත්රtra	ම්pha
ක්ඛkkha	ණ්හṇha	ද්දdda	ම්බ,ඹmba
ක්ෂkya	ඤ්චña	ද්ධddha	ම්භmbha
ක්රkri	ඤ්ඡ,ඥ්ඡña	ද්රdra	ම්mma
ක්වkva	ඤ්ජ,ඥ්ජña	ද්ව,ඹdva	ම්හmha
ඛ්යkhya	ඤ්ඣña	ධ්වdhva	ය්ය,ය්‍යyya
ඛ්වkhva	ව්ටvṭa	න්තnta	ය්‍යyha
ග්ගgga	ව්ඨ,ඣ්ත්thaa	න්ථntha	ල්lla
ග්ඝggha	ඬ්ඩṅḍa	ඳ්දnda	ල්‍යlya
ඟ්කṅka	ණ්ඪṇḍha	ඬ්දṅdha	ල්හlha
ඟ්රgra	ණ්ණṇṇa	න්නnna	ව්හwha
ඟ්ඛṅkha	ණ්ටṇṭa	ණ්හṇha	ස්සssa
ඟ්ගṅga	ණ්ඨṇṭha	ප්පppa	ස්මsma
ඟ්ඝṅgha	ණ්ඩ,ඬ්දṇḍa	ප්ඵppha	ස්වsva
ච්චcca	ණ්හṇha	බ්බbba	හ්මhma
ච්ඡccha	න්හnta	භ්බbbha	හ්වhva
ජ්ජjja	ත්ථttha	ඹ්රbra	ළ්හlha
ඣ්ඣjha	ව්වvva	ම්පmpa	

ාā ිi ීī ුu ූū ෙe ොō

සඞ්කේතනිරූපණය

ABBREVIATIONS

සිමූ	1.	—	තෙරීගාථා, ධම්මසභා මුද්‍රණය, 1930.
සිමූ.	2.	—	තෙරීගාථා, භේවෘවිභාරණ මුද්‍රණය, 1970.
මජසං		—	මරම්මජ්ඣත්ථසඞ්ගහියෙහි සෞධිත තෙරීගාථා.
PTS.		—	Pali Text Society - THĒRĪ GĀTHĀ, 1883.
ප		—	පරමත්ථදීපනී, තෙරීගාථට්ඨකථා.
පු		—	අට්ඨකථාගතානි - පුරාතනපාඨසහරාණි.

බුද්දකනිකායෙ තෙරීගාථාපාළි

විසයසූචි

විසයා			පිටඋඩකා
	එකකනිපාතතො		1-8
1.	අඤ්ඤතර තෙරීගාථා	... ...	2
2	මුත්තා තෙරීගාථා	... ...	2
3.	පුණ්ණා තෙරීගාථා	... ...	2
4.	තිස්සා තෙරීගාථා	... ...	4
5.	,, ,,	... ...	4
6.	ධීරා තෙරීගාථා	... ...	4
7.	වීරා තෙරීගාථා	... ...	4
8.	මිත්තා තෙරීගාථා	... ...	4
9.	භද්දා තෙරීගාථා	... ...	6
10.	උපසමා තෙරීගාථා	... ...	6
11.	මුත්තා තෙරීගාථා	... ...	6
12.	ධම්මදින්නා තෙරීගාථා	... ...	6
13.	විසාඛා තෙරීගාථා	... ...	6
14.	සුමනා තෙරීගාථා	... ...	6
15.	උත්තරා තෙරීගාථා	... ...	8
16.	සුමනා බුඩ්ඪපබ්බජිතා තෙරීගාථා	... ...	8
17.	ධම්මා තෙරීගාථා	... ...	8
18.	භද්දා තෙරීගාථා	... ...	8
	එකකනිපාතතො නිට්ඨිතො.		
	දුකනිපාතතො	...	10-14
1.	අභිරූපනන්දා තෙරීගාථා	... ...	10
2.	ජෙන්තා තෙරීගාථා	... ...	10
3.	සුම්භකුලමාතා තෙරීගාථා	... ...	10
4.	අඩ්ඪකාසී තෙරී ගාථා	... ...	12
5.	චිත්තා තෙරීගාථා	... ...	12
6.	මෙත්තිකා තෙරීගාථා	... ...	12
7.	මෙත්තා තෙරීගාථා	... ...	12
8.	අභයමාතා තෙරීගාථා	... ...	14
9.	අභයා තෙරීගාථා	... ...	14
10.	සාමා තෙරීගාථා	... ...	14
	දුකනිපාතතො නිට්ඨිතො.		

	තිකනිපාතෙ	..		**16-20**
1.	සාමා ථෙරිගාථා	...	...	16
2.	උත්තමා ථෙරිගාථා	...	...	16
3.	,, ,,	...	...	16
4.	දන්තිකා ථෙරිගාථා	...	...	18
5.	උබ්බිරි ථෙරිගාථා	...	...	18
6.	සුක්කා ථෙරිගාථා	...	...	18
7.	සෙලා ථෙරිගාථා	...	...	20
8.	සොමා ථෙරිගාථා	...	...	20

තිකනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

	චතුක්කනිපාතෙ	...		**22**
1.	භද්දාකාපිලානී ථෙරිගාථා	...	...	22

චතුක්කනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

	පඤ්චකනිපාතෙ	...		**24-34**
1.	අඩ්ඪකාසිතරා ථෙරිගාථා	...	...	24
2.	විමලා ථෙරිගාථා	...	...	24
3.	සීහා ථෙරිගාථා	...	...	26
4.	සුන්දරිනන්දා ථෙරිගාථා	...	...	26
5.	භද්දාසුත්තරා ථෙරිගාථා	...	...	28
6.	මිත්තාකාළී ථෙරිගාථා	...	...	28
7.	සකුලා ථෙරිගාථා	...	...	30
8.	සොණා ථෙරිගාථා	...	...	30
9.	භද්දාකුණ්ඩලකෙසා ථෙරිගාථා	...	...	32
10.	පටාචාරා ථෙරිගාථා	...	...	32
11.	කිංසුවිත්තා ථෙරීගිසක්ඛිනීගාථා	...	...	34
12.	වාසු ථෙරිගාථා	...	...	34

පඤ්චකනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

	ඡක්කනිපාතෙ	...		**36-42**
1.	පඤ්චසතමත්තානං ථෙරීනං ගාථා	...	...	36
2.	වාසෙට්ඨී ථෙරිගාථා	...	...	36
3.	ඛෙමා ථෙරිගාථා	...	...	38
4.	සුජාතා ථෙරිගාථා	...	...	38
5.	අනොපමා ථෙරිගාථා	...	...	40
6.	අනොපමා ථෙරිගාථා	...	...	40
7.	මහාපජාපති ගොතමී ථෙරිගාථා	...	...	40
8.	ගුත්තා ථෙරිගාථා	...	...	42
9.	විජයා ථෙරිගාථා	...	...	42

ඡක්කනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

	සත්තකනිපාතෙ	...	**44-46**
1.	උත්තරා ථෙරීගාථා	... ...	44
2.	වැලා ථෙරීගාථා	... ...	46
3.	උපවැලා ථෙරීගාථා	... ...	46

සත්තකනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

අට්ඨකනිපාතෙ

1.	සිසුපවැලා ථෙරීගාථා	... ...	48

අට්ඨකනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

නවකනිපාතෙ

1.	වඩ්ඪමාතා ථෙරීගාථා	... ...	50

නවකනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

එකාදසකනිපාතෙ

1.	කිසාගොතමී ථෙරීගාථා	... ...	52

එකාදසක නිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

ද්වාදසනිපාතෙ

1.	උප්පලවණ්ණා ථෙරීගාථා	... ...	54

ද්වාදසකනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

සොළසනිපාතෙ

1.	පුණ්ණාථෙරීගාථා	... ...	56-58

සොළසනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

	විසතිනිපාතෙ		**60-78**
1.	අම්බපාලී ථෙරීගාථා	... ...	60-62
2.	රොහිණී ථෙරීගාථා	... ...	64-66
3.	වාපා ථෙරීගාථා	... ...	66-70
4.	සුන්දරී ථෙරීගාථා	.. ...	70-74
5.	සුභාකම්මාරධීතු ගාථා ථෙරී	... ...	74-78

විසතිනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

තිංසතිනිපාතෙ

1.	ජීවකම්බවනික සුභාථෙරීගාථා	... ...	80-84

තිංසතිනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

චත්තාලීස නිපාතෙ

1.	ඉසිදාසී ථෙරීගාථා	... ...	86-94

චත්තාලීසනිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

මහා නිපාතෙ

1.	සුමේධා ථෙරීගාථා	... ...	96

මහානිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

ඛුද්දකනිකායෙ

ථෙරීගාථාපාලි

ඛුද්දකනිකායෙගි

ථෙරීගාථා

ඛුද්දකනිකායෙ

ථෙරීගාථාපාළි

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

එකකනිපාතො

1. 1

1. සුඛං සුපාහි ථෙරිකෙ කත්වා වෙළෙන පාරුතා,
උපසන්තොහි තෙ රාගො සීතිභූතාසි නිබ්බුතා.

ඉත්ථං සුදං අඤ්ඤතරා ථෙරී අපඤ්ඤතා භික්ඛුනී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

අඤ්ඤතරථෙරීගාථා

1. 2

2. මුත්තා මුත්තිවස්සූ යොගෙහි චතූහි රාහුගහා ඉව,
විපත්තිතොතන විතතන අනණා හුසුං පිණ්ඩකන්නති.

ඉත්ථං සුදං භගවා මුත්තං සික්ඛමානං ඉමාය ගාථාය අභිණ්හං ඔවදතී'ති.

මුත්තාථෙරීගාථා

1. 3

3. පුණ්ණං පුරස්සු ධම්මෙහි චතූහි පණ්ණරසෙරිව,[1]
පරිපුණ්ණාය පඤ්ඤාය තමොක්ඛන්ධං[2] පදාලයාති.

ඉත්ථං සුදං පුණ්ණා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

පුණ්ණාථෙරීගාථා.

---

1 පණ්ණරසෙරිව - ම්‍යා., 2 තමොඛන්ධං - ම්‍යා.,

ඛුද්දකනිකාය

ථෙරීගාථාපාළි

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

ඒකකනිපාතය

1. 1

1. ථෙරිකාවෙනි, පහුල්වතින් සිවුරු කොට හදනාපොරෝනාලද සිරුරු ඇති වැ සුවසේ වාස කර. යම්හෙයකින් තොපගේ (සන්තා-නයෙහි උපදනා) කාම්රාගය රත් වූ කුඹුයෙහි (බදුනෙහි,) ශුෂ්කඛාංකයක් (වියැළීගිය පලාවක්) සෙයින් අනගැම් මඟින් සත්හිඳුණේ වේ ද එහෙයිනි.

මෙසෙයින් ථෙරිකා නම් එක්තරා අප්‍රකට මෙහෙණක් ගාථාවක් කිවු යැ.

අඤ්ඤතරාථෙරීගාථා යි.

1. 2

2. මුත්තාවෙනි, රාහුග්‍රහයා කෙරෙන් චන්ද්‍රයා සෙයින් කාමාදි සතර ගෝඝයන් කෙරෙන් මිදෙව. කෙලෙසුන් කෙරෙන් (සම්‍යක්ප්‍රහාණ-විමුක්තියෙන්) මොනොවට මිදුණු සිතින් ප්‍රකට වැ කෙලෙස් ණය හැරපියා රටවැසියාගේ පිඬු (සිවිපසය) වළඳකර.

මෙසෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුත්තා නම් සිකු-මාණාවට මේ ගඩින් එක්වත් ඔවා දෙනසේක.

මුත්තාථෙරීගාථා යි.

1. 3

3. ප්‍රණාමාවෙනි, පණුරැයි සඳ සෙයින් (සත්තිස්බෝධිපාක්ෂික) ධර්මයෙන් පිරෙව, පිරිපුන් (රහත්ඵල) නුවණින් මොහොකද නිදුව.

මෙසෙයින් ප්‍රණාමා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යැ.

ප්‍රණාමාථෙරීගාථා යි.

1. 4

4. තිස්සෙ ඔක්කම්මසු සික්ඛාය මෙ තං යොගං උපච්චගුං,
පච්චියෙගමිසංයුත්තං වර ලොකෙ අනාසවං'ති.

ඉත්ථං සුදං තිස්සා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

තිස්සාථෙරීගාථා.

1. 5

5. තිස්සෙ යුඤ්ජස්සු ධම්මේසු බුද්ධො තං මා උපච්චගා,
බුද්ධාතීතා හි සොචන්ති නිරයම්හි සමප්පිතා'ති.

ඉත්ථං සුදං තිස්සා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

තිස්සාථෙරීගාථා.

1. 6

6. ධීරෙ නිරොධං ඵුසසති[1] සඤ්ඤා වූපසමං සුඛං,
ආරාධයාහි නිබ්බානං යොගක්ඛෙමං අනුත්තරං.[2]

ඉත්ථං සුදං ධීරා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධීරාථෙරීගාථා

1. 7

7. වීරා වීරෙහි ධම්මේහි ඛිප්පුති හාවිතින්ද්‍රියා,
ධාරෙහි අන්තිමං දෙහං ජෙත්වා[4] මාරං සවාහිනිං.[3]

ඉත්ථං සුදං වීරා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

වීරාථෙරීගාථා.

1. 8

8. සඛාය පච්චවෙක්ඛිත්වා මිත්තෙන මිත්තරතා භව,
හාවෙහි කුසලෙ ධම්මෙ යොගක්ඛෙමෙසා පත්තියා'ති

ඉත්ථං සුදං මිත්තාථෙරී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

මිත්තාථෙරීගාථා

---

1 ඵුසෙති - ඡෙසං 2 යොගක්ඛෙමං අනුත්තරං - මෙසං.
3 සවාහසඤ්ඤං - මෙසං 4 ජෙත්වා - සී.

1. 4

4. තිස්සාවෙති, (අධිසීලාදි ත්‍රිවිධ) ශික්ෂායෙහි ශික්මෙව, (මනුෂ්‍යත්වය ඉඳුරිය අවිකලත්වය, බුද්ධොත්පාදය, ශ්‍රද්ධා ප්‍රතිලාභය යන) යොගයෙන් - දුර්ලභක්ෂණයෙහි තොප තහමක් ඉක්මියෙත්ව නොහොත් කාමාදි චතුර්යොගයෙන් තොප තහමක් මිඩිත්ව සියලු මෑ කාමාදියොගයන් කෙරෙන් මුකත වෑ (එහෙයින් මෑ) ආස්‍රව රහිත වෑ ලොවැ හැසිරෙව.

මෙසෙයින් තිස්සා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යෑ.

තිස්සාථේරීගාථා සි.

1. 5

5. තිස්සාවෙති, (ශමථවිදර්ශනාධර්මයන් හා ආර්‍යබොධිපාක්ෂිකධර්මය යන) ධර්මයෙන් යුකත වව, (ප්‍රතිරූපදෙශ, අවෛකල්‍යමඞ්ගතත, බුද්ධොත්පාද, ශ්‍රද්ධාප්‍රතිලාභ සඞ්ඛ්‍යාත) සෘණය තොප තහමක් ඉක්මියේව. යම්හෙයකින් සෘණය පැනගියාහු නිරයෙහි ඉපිද නොවිත් ද, එහෙයිනි.

මෙසෙයින් තිස්සා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යෑ.

තිස්සාථේරීගාථා සි.

1. 6

6. ධීරාවෙති, කෙල්ඛනිරෝධය (නිර්‍වාණය) සපෂි කරව. කාමාදි පාපසංඥවන්ගේ ව්‍යුපශම නිමිත්ත වන යොගක්ෂෙම හමි වූ සුඛාවහ වූ අනුත්තර නිර්‍වාණය ලබාගතුව.

මෙසෙයින් ධීරා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යෑ.

ධීරාථේරීගාථා සි.

1. 7

7. විරා මෙහෙණියෙනි, (වීර්‍යප්‍රධාන හෙයින්) විරධම් වූ ආර්‍යමාර්ග ධර්මයෙන් වැඩූ ශ්‍රද්ධාදී ඉඳුරන් ඇති වෑ සේනා සහිත වූ කෙල්ශ මාරයා දිනා අනුත්තරදෙශය ධරව.

මෙසෙයින් විරා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යෑ.

විරාථේරීගාථා සි.

1. 8

8. මිත්තාවෙති, සැදුහැයෙන් පැවිදි වෑ කලණ මිතුරන් කෙරෙහි ඇලුම් ඇති වව. අතීතාදි නිර්‍වාණ සඞ්ඛ්‍යාත යොගක්ෂෙමයාගේ අධිගමය පිණිස ආර්‍යමාර්ග ධර්මයන් වඩව.

මෙසෙයින් මිත්තා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු යෑ.

මිත්තාථේරීගාථා සි.

1. 9

9. සද්ධාය පබ්බජිතාය හද්දෙ භද්දරතා භව,
භාවෙහි කුසලෙ ධම්මෙ යොගක්ඛෙමං අනුත්තරන්ති.

ඉත්ථං සුදං භද්දා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

භද්දාථෙරීගාථා.

1. 10

10. උපසමෙ තරෙ මඤ්ං මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං,
ඛාරෙහි අත්තිමං දෙහං ජෙත්වා[1] මාරං සවාහිනිත්ති[2]

ඉත්ථං සුදං උපසමා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථාති.

උපසමාථෙරීගාථා.

1. 11

11. සුණිත්තා සාධු සුත්තාමහි තීහි බ්‍රජෙහි [illegible]තියා,
උදුක්ඛලෙන ඝිනලෙන පතිනා බ්‍රජ්ජකෙන ච,
සුත්තාමහි ජාතිමරණා භවසෙත්ති සමූහතාති.

ඉත්ථං සුදං සුත්තාථෙරී ගාථං අභාසිත්ථාති.

සුත්තාථෙරීගාථා.

1. 12

12. ජනපජ්ජා අවසාසී මඤ්ා ව ථුඛා[3] සියා,
කාමෙසු අපරිබ්‍රුධචිත්තා උඛ්ඨං සොතාති වුච්චතීති[4]

ඉත්ථං සුදං ධම්මදින්නා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථා'ති.

ධම්මදින්නාථෙරීගාථා.

1. 13

13. කරොථ බුධ්ධසාසනං යං කත්වා නාඤුතපපති,
සිපං පාදුති ඩොවිත්ථා එකමන්තෙ නිසිදථාති.

ඉත්ථං සුදං විසාඛා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථාති.

විසාඛාථෙරීගාථා.

---

1 ජෙත්වා - සී 2. සවාහසත්ති - මජ්ඣං 3. [illegible] - මජ්ඣං
4 උඛ්ඨං සොතා විසුවමතීති - සී

1. 9

9. භද්‍රාවෙනි, සැදැහැයෙන් පැවිදි වූ භද්‍ර වූ ශීලාදි ධර්මයෙහි ඇලුම් ඇති වව, චතුර්යොගයෙන් ක්ෂෙම වූ නිවනට පැමිණෙනු පිණිස (සප්තත්‍රිංශද්බොධිපාක්ෂික) ධර්මයන් වඩව.

මෙසෙයින් භද්‍රා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු සෙ.

භද්‍රාථෙරීගාථා සි.

1. 10

10. උපසමාවෙනි, ක්ලෙශමාරයාගේ පැවැත්ම ඇති අත්‍යර්ථයෙන් දුස්තර වූ සංසාරෝඝය (ආර්‍යමාර්ග නෞකායෙන්) තරණය කර, සෙනෑ සහිත කෙලෙස් මරහු දිනා (එහෙයින් මෑ) අන්තිම ශරීරය ධරව.

මෙසෙයින් උපසමා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු සි.

උපසමාථෙරීගාථා සි.

1. 11

11. මෙතෙවට මිදුණෙම වෙමි. වෙනෙහුදු මෙහෙලිහුදු කුදු සැමියා කෙරෙහුදු යන තුන් කුදුයෙන් මිදිමෙන් මෙසේ මෙතෙවට මිදුණෙම වෙමි. ජාතිමරණයෙහුදු මිදුණෙම වෙමි. භවනෙත්ති සම වූ තෘෂ්ණාව සෙසින ලදු සෙ, එහෙයිනි.

මෙසේ මුත්තා සම මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු සෙ

මුත්තාථෙරීගාථා සි.

1. 12

12. (අග්‍ර ඵලය පිණිස) උපන් ඡන්දය ඇත්ති මහෂ්වමති අවසානය (නිවන) පතන්නී (යට තුන්මග) සිකින් (නිවන) සපා සලා වෙසි. කාමයෙහි පිපිඬැදි සිත් නැත්ති 'උඤ්ඡසෙතා' යයි කියනු ලැබේ.

මෙසේ ධම්මදින්නා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු සෙ.

ධම්මදින්නාථෙරීගාථා සි.

1. 13.

13. යම් අනුශාසනයක් කිරීමෙන් හෙ තැවේ ද බුදුරදුන්ගේ ඒ අනුසසුන් කරව, මහා පෘ දෙවැ එකත්පසෙක හිඳුව.

මෙසේ විශාඛා මෙහෙණ ගාථාවක් කිවු සෙ.

විසාඛාථෙරීගාථා සි.

1. 14

14. ඔහුයො දුක්ඛතො දිස්වා මා ජාතිං පුනරාගමි,
හවේ ඡන්දං විරාජෙත්වා උපසන්තා චරිස්සසීති.

ඉත්ථං සුදං සුමනා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථාති.

සුමනාථෙරීගාථා

1. 15

15. කායෙන සංවුතා ආසිං වාචාය උද චෙතසා,
සමූලං තණ්හං අබ්බුය්හ[1] සීතිභූතම්හි නිබ්බුතාති

ඉත්ථං සුදං උත්තරා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථාති.

උත්තරාථෙරීගාථා.

1. 16

16. සුඛං වතං වුධ්සිකෙ සෙහි කතං වෙළෙහ පාරුතා,
උපසන්තා හි තෙ රාගෙ සීතිභූතාසි නිබ්බුතාති

ඉත්ථං සුදං සුමනා බුඩ්ඪපබ්බජිතා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථාති

සුමනාබුඩ්ඪපබ්බජිතාථෙරීගාථා

1. 17

17. පිණ්ඩපාතං චරිත්වාන දණ්ඩමොලුබ්භ දුබ්බලා,
වෙධවිතෙහි ගත්තෙහි තත්ථෙව නිපතිං ඡමා,
දිස්වා ආදීනවං කායෙ අථ චිත්තං විමුච්චි මෙති.

ඉත්ථං සුදං ධම්මා ථෙරී ගාථං අභාසිත්ථාති.

ධම්මාථෙරීගාථා.

1. 18

18. භික්ඛා ඝරෙ පබ්බජිතා[2] භික්ඛා දුත්තකං පසුං පියං,
භික්ඛා රාගඤ්ච දොසඤ්ච අවිජ්ජඤ්ච විරාජිය,
සමූලං තණ්හං අබ්බුය්හ උපසන්තම්හි නිබ්බුතාති

ඉත්ථං සුදං සඛා ථෙරී ගාථා අභාසිත්ථාති.

සඛාථෙරීගාථා.

එකකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1. තණ්හාවිබ්බුය්හ - ම්‍යා. 2. පබ්බජිතා - ම්‍යා.

1. 14

14. (සඛයතනතිපඤ්ඤාපත්තා වූ චක්ඛුරාදී) ධාතූන් දුක් විසින් දුක පුනාභවයට නහමක් පැමිණෙමි. හමයෙහි තෘෂ්ණා ජාලය හැරපියා උපශාන්ත වූ හැසිරෙමි.

මෙසේ සුමනා මෙහෙණ ගෑනිමක් කිවු සෑ.

සුමනාථේරීගාථා සි.

1. 15

15. කායසංවරයෙන් සංවෘත වීමි, වාක්සංවරයෙන් සංවෘත වීමි. මැලි අධිචිත්තයෙන් සංවෘත වීමි, අනුශය සහිත තෘෂ්ණාව උදුරාපියා සිහිල් බවට පැමිණියෙමි නිවියෙමි වෙමි.

මෙසෙයින් උත්තරා මෙහෙණ ගෑනිමක් කිවු සෑ.

උත්තරාථේරීගාථා සි.

1. 16

16. වෘද්ධාවෙති, තෙපි පහුල්මනින් සිවුරු සෝට පෙරෙමියාව සුමයේ හෝව, ගම්හෙයෙකින් තොපගේ රාගය සන්හිණේ ද එහෙයින් සිහිල් මෑ පිරිනිවියා වව.

මෙසෙයින් වෘද්ධප්‍රව්‍රජිත සුමනා මෙහෙණ ගෑනිමක් කිවු සෑ.

සුමනාඛුඩ්ඪපබ්බජිතාථේරීගාථා සි.

1. 17

17. දුබල වූයෙමි සැරයටිය එල්ලාගෙන පිඹු සිඟා ඇවිද වෙවුලන ගෑනු ඇති වෑ එහි මෑ බිම හිණීමි. කයෙහි ආදීනව දැක යළි මා සිත කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදිණ.

මෙසෙයින් ධම්මා මෙහෙණ ගෑනිමක් කිවු සෑ.

ධම්මාථේරීගාථා සි.

1. 18

18. ගිහිගෙය හැරපියා ප්‍රිය එලමන පුත්‍රයන් හා ගෙවිගිහාදීන් හැරපියා රාගයත් ද්වේෂයත් අඥානීමානයෙත් සිදපියා අවිද්‍යාව ද මෑගියෙන් සසා අනුශය සහිත තෘෂ්ණාව උදුරාපියා උපශාන්ත වෑ නිවුණුමි.

මෙසෙයින් සඛා මෙහෙණ ගෑනිමක් කිවු සෑ.

සඛ්‍යාථේරීගාථා සි.

එකකනිපාතය නිමි.

2. දුකනිපාතෙ

2. 1

19. ඈතුරං අසුචිං පූතිං පස්ස නානෙද සම්භවං,
අසුභාය චිත්තං භාවෙහි එකග්ගං සුසමාහිතං.

20. අනිමිත්තඤ්ච භාවෙහි මානානුසයමුජ්ජහ,
තතො මානාභිසමයා උපසන්තා චරිස්සසි.

ඉත්ථං සුදං භගවා අභිරූපනන්දං සික්ඛමානං ඉමාහි ගාථාහි අභිණ්හං ඔවදතීති.

අභිරූපනන්දාතෙරීගාථා

2. 2

21. යෙ ඉමෙ සත්තබොජ්ඣඞ්ගා මග්ගා නිබ්බානපත්තියා,
භාවිතා තෙ මයා සබ්බෙ යථා බුද්ධෙන දෙසිතා.

22. දිට්ඨො හි මේ සො භගවා අන්තිමොයං සමුස්සයො,
ඛීණාසවා ජාතිසංසාරා නත්ථි දානි පුනබ්භවො'ති.

ඉත්ථං සුදං ජෙන්තා තෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

ජෙන්තාතෙරීගාථා

2. 3

23. සුමුත්තිකෙ සුමුත්තිකෙ[1] සාධු මුත්තිකාමහි මුසලස්ස,
අභිරිකො මෙ ජත්තකං වාපි උකඛලිකා මෙ දෙඩ්ඩුභං වාති.

24. රාගඤ්ච අහං දොසඤ්ච විවිච්ච විවිච්චිති විහාසිං,
සා රුක්ඛමූලමුපගම්ම අහොසුඛන්ති සුඛතො කිරායමිති.

ඉත්ථං සුදං සුමඞ්ගලමාතාතෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුමඞ්ගලමාතාතෙරීගාථා.

---

1. සුමුත්තිකා, සුමුත්තිකා - පෙය්‍යා. 2. අභිරතෙසා මෙ වාතො වාති - පු.

දුකනිපාතය.

2. 1

19. ඤතුවෙනි, ආතුර වූ අපවිත්‍ර වූ දුර්ගන්ධ වූ පූතිභාවයට හිය (තෙල) ශරීරය බල, විශේෂ ඤැතියෙන් ඒකාග්‍ර වූ (අරමුණෙහි මොනොවට පිහිටියෙන්) සුසමාහිත වූ සිත අසුභය පිණිස වඩව.

20. (නිත්‍යනිමිත්තාදින් දුරලනුයෙන්) අනිමිත්ත නම් වූ විපස්සනාව වඩව, මානානුශය දුරලව, ඉක්බිති මානයාගේ දුරු කිරීමෙන් උපශාන්ත වූ මුනි කරව.

මෙසෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභිරූපනන්දු සික්ඛමානාවට මේ ගාථායෙන් නරතුරු ඔවදන් දෙනසේක.

අභිරූපනන්දුථේරගාථා හි.

2. 2

21. නිර්වාණාවබෝධයට මාර්ග වූ යම් සප්තබෝධ්‍යඞ්ග කෙනෙක් ඇද්ද යම් පරිදි බුදුන් විසින් දෙසන ලද්දාහු ද එ හෑම බෝධ්‍යඞ්ගයෝ මා විසින් භාවිතයහ.

22. යම් හෙයකින් මා විසින් ඒ ධර්මකාය සඞ්ඛ්‍යාත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ආර්‍යධර්මදේශනයෙන්) දක්නා ලද්දාහු ද එහෙයින් මේ අන්තිම ශරීරය වෙයි, ජාතිසංසාරය ක්ෂය වී දැන් පුනර්භවයෙක් නැති.

මෙසෙයින් ජෙනතා මෙහෙණ ගාථා කිවු සේක.

ජෙනතාථේරගාථා හි.

2. 3

23. සුමුත්තිකාවෙනි, සුමුත්තිකාවෙනි, මෝහෝලින් මොනොවට මිදුණාමු. මාගේ සැමියා නිර්ලජ්ජයෙක. (හේ මට නොරිසි වෙයි) (දිවි තකා කෑරෙන) ජත්‍රය ද නොරිසි වෙයි. මාගේ බත් පිසන සැළිය දිගබරණ ගඳ හමයි. (මේ හැමියෙන් මොනොවට මිදුණාමු)

24. මම රාගය ද දෝෂය ද 'විවිවිවි විවිවිවි' යන අනුකරණයෙන් සන්සිඳුවම්. මම වෘක්ෂමූලයට එළඹ 'අහොසුඛං' හි සුඛවශයෙන් ධ්‍යාන කරමි.

මෙසෙයින් සුමඞ්ගලමාතා මෙහෙණ ගාථා කිවු සේක.

සුමඞ්ගලමාතාථේරගාථා හි.

2. 4

25. යාව කාසිජනපදෙ සුඛෙධා මෙ තත්තකෙ අහු,
තං කත්වා නෙගමෙ අගඤං අඩ්ඪතගඤං[1] ඨපෙසි මං.

26 අථ නිබ්බින්දහං රූපෙ නිබ්බින්දං ච විරජ්ජහං,
මං පුන ජාතිනංසාරං සන්ධාවෙය්‍යං පුනප්පුනං,
නිසෙසං විජ්ජා සච්ඡිකතා කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං අඩ්ඪකාසිථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

අඩ්ඪකාසිථෙරීගාථා.

2. 5

27 කිසාඛාපි ඛොමහි කිසිකා ගිලානා බාලසුබ්බලා,
දණ්ඩමොලුබ්භ ගච්ඡාමි පබ්බතං අභිරුහිය.

28. සඛාරං නික්ඛිපිත්වාන පත්තකං ච නිකුජ්ජිය,
සෙලෙ ඛමොහමිත්තානං තමොඝකඛිං[2] පදාලියාති.

ඉත්ථං සුදං චිත්තා ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

චිත්තාථෙරීගාථා.

2. 6.

29. කිසාඛාපි ඛොමහි දුක්ඛිතා දුබ්බලා ගතයොබ්බනා,
දණ්ඩමොලුබ්භ ගච්ඡාමි පබ්බතං අභිරුහිය.

30 නික්ඛිපිත්වාන සඛාරං පත්තකං ච නිකුජ්ජිය
නිසිදිත්වා චමහි සෙලස්මිං අථ චිත්තං විමුච්චි මෙ,
නිසෙසං විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං මෙත්තිකා ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

මෙත්තිකාථෙරීගාථා.

2. 7

31. වාතුද්දසිං පඤ්චදසිං යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී,
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං,
උපොසථං උපාගඤ්ඡිං දෙවකායාභිනන්දිනී.

32. සාජ්ජ එකෙන හත්ථෙන මුණ්ඩං සඛාරුපාරුතා
දෙවකාගං න පස්සෙහං විභෙය්‍ය හදයෙ දරත්ති.

ඉත්ථං සුදං මෙත්තා[3] ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

මෙත්තාථෙරීගාථා.

---

1. අඤ්ඤතඤං - මජ්ඣං, 2. තමොඛඩං - මජ්ඣං
3 මිත්තා - මජ්ඣං

2. 4

25. කසිරට උපදනා සුංවත් යම් පමණ වේ ද මට එපමණ සුංවත් වී. කියමගම් වැසි ජනයා ඒ අගය කොට ගෙන එයින් අඩෙකින් මා අනය කොට තැබී.

26. ඉක්බිති මම රූපයෙහි කලකිරුණුම්. කලකිරුණු මම විරාගයට පැමිණියම්: මැළි පුනපුනා ජාතිසංසාරයට නො දුවමි. මා විසින් ත්‍රිවිදුවෝ පසක් කරනලදහු. බුදුන්ගේ අනුශසුත් කරනලද.

මේසෙයින් අඩ්ඪකාසි මෙහෙණ ගාථා කිවු සෑ.

අඩ්ඪකාසිථේරිගාථා සි.

2. 5

27. මම (මද වූ මස්ලේ ඇති බැවින්) කෘශ ශරීර ඇති වෑ සිලත් වෑ දැඩි දුබල වුව ද, (යම් මෑ තැනෙක) යමින් සැරයටිය එල්බගෙන යමි. (එබදු වී නම්දු) ඝිප්‍රකුළුපවිවට නැඟී,

28. සඟල අත්පසෑ තබා පාත්‍රය ද යටිහුරු කොට තබා ශෛලපර්වතයෙහි සිද මෝඝසකණ්ඨය ප්‍රදරණ කොට සකකිසනත්තාන සඩ්ඛ්‍යාත ආත්මය මතු නූපදනා බවට පැමිණවීමෙන් විසකම්හණ කලම්.

මේසෙයින් විත්තා මෙහෙණ ගාථා කිවු සෑ.

විත්තාථේරිගාථා සි.

2. 6

29. මම (රෑවින් පෙළීමෙන්) උපන් දුක් ඇති වෑ එයින් මෑ දුබල වෑ ඉක්මගිය යෞවුන් බව ඇත්තී වෙමි. සැරයටිය එල්බගෙන යමි. එතෙකුදු වුව (ඝිප්‍රකුළු පවිවට නැඟී -

30. සඟලසිවුර අත්පසෑ තබා පාත්‍රය ද යටිහුරු කොට තබා ශෛලපර්වතයෙහි හුන්මූ තදනනතර වෑ (විශ්‍යසමතායෙහි යෙදනලද බැවින් මාගේ සිත ආස්‍රවයන් කෙරෙන් මිදිණ. මා විසින් ත්‍රිවිදුවෝ ලබනලදහු. බුදුරදුන්ගේ අනුශසුත් කරන ලද.

මේසෙයින් මෙත්තිකා මෙහෙණ ගාථා කිවු සෑ.

මෙත්තිකාථේරිගාථා සි.

2. 7

31. මම දිව්‍යකාය ප්‍රාප්තා කරමින් පක්ෂය සම්බන්ධි තුදුස්වක් පසළොස්වක් දිනයෙහි දු ප්‍රාතිහාර්‍යපක්ෂ (තෙළෙස්වක, පාළුවිය, සතවක, නවවක දින) යෙහි දු අළුවාඩ්ඛ සමඩ්ගාගත වූ පෙහෙවස් වුසුම්

32. මම් අද එක් වේලේ වලඳන බැනින් යුතු වෑ මුඛු කල කෙහෙ ඇති වෑ සඟල සිවුරු පෙරෙවි සිරුරු ඇති වෑ හෘදයෙහි සෙලඟ දරථ හැරපියා දිව්‍යනිකාය නො පතමි.

මේසෙයින් මෙත්තා මෙහෙණ ගාථා කිවු සෑ.

මෙත්තාථේරිගාථා සි.

2. 8

33. උද්ධං පාදතලා අම්ම අධො වෙ කෙතමත්තකා,
පච්චවෙක්ඛස්සු'මං කායං අසුචිං පූතිගන්ධිකං.

34 එවං විහරමානාය සබ්බෙ රාගෙ සමූහතෙ,
පරිළාහෙ සමුච්ඡින්නෙ සීතිභූතාම්හි නිබ්බුතා'ති

ඉත්ථං සුදං අභයමාතා ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

අභයමාතාථෙරීගාථා

2. 9

35. අහයෙ භිදුරෙ කායෙ ගත්ථ සත්තා පුථුජ්ජනා,
නික්ඛිපිස්සාම්හිමං දෙහං සම්පජානා සතීමතී.

36. බහූහි දුක්ඛධම්මෙහි අපමාදරතාය මෙ,
තණ්හක්ඛයෙ අනුප්පත්තෙ කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති

ඉත්ථං සුදං අභයාථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

අභයාථෙරීගාථා.

2. 10

37. චතුක්ඛත්තුං පඤ්චක්ඛත්තුං විහාරා උපනික්ඛමිං,
අලද්ධා චෙතසො සන්තිං චිත්තෙ අවසවත්තිනී

38. තස්සා මෙ අට්ඨමී රත්තී යතො තණ්හා සමූහතා,
බහූහි දුක්ඛධම්මෙහි අපමාදරතාය වෙ,
තණ්හක්ඛයෙ අනුප්පත්තෙ කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං සාමා ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති

සාමාථෙරීගාථා

දුකනිපාතො නිට්ඨිතො.

2. 8

33. මැණියෙනි, පාදතලයෙන් උඩ කේශමස්තකයෙන් යට මේ අපවිත්‍ර වූ කුණුගඳ හමන කය නුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරව.

34. මෙසේ (පුතණුවන් අහය තෙරණුවන්ගේ මෙවා පරිදි, අනිත්‍යානුදර්ශනාදි විසින්) මාගේ කරන මා විසින් හැම රාගය (රහත්මගින්) නසන ලද. හැම කෙලසපරිදාහ සිදුනාලද, එහෙයින් මැ) සිහිල් වූමි. (සඋපාදිසෙසනිබ්බාන ධාතුයෙන්) නිවියා වෙමි.

මෙසෙයින් අහයමාතා මෙහෙණ ගාථා කිවූ යැ

අහයමාතාථේරිගාථා යි.

2. 9

35 අහයාවෙනි, යම් කයෙක පුහුදුන්හු ලැගුණාහු වෙත් ද එකය භිදෙනසුලු යැ, (එකරුණ) මැනැවින් දන්නා සිහිනුවණ ඇති මම මේ කය නිරපෙක්ෂක වැ හැරපියම්.

36. (ජාති ජරාදි) බොහෝ වූ දුඃඛධර්මයෙන් පහස්නාලද (එයින් මැ) අප්‍රමාදයෙහි ඇලුණු මා විසින් තෘෂ්ණාක්ෂය සඞ්ඛ්‍යාත නිවන ලබන ලද. බුදුරදුන්ගේ අනුසසුන් කරනලද.

මෙසෙයින් අහයා මෙහෙණ ගාථා කිවූ යැ.

අහයාථේරිගාථා යි.

2. 10

37. යම් දවසෙක පටන් මම (විරියඉන්ද්‍රිය බැතියෙන්) සිත්හි වශී වැ නොපවත්මින් (එහෙයින් මැ) චිත්තශාන්තිය (අග්‍රඵලශීඝ්‍රඵලය) නොලැබ රෑය තෙර පස් වරක් වෙහෙරින් නික්ම ගියමු ද,

38. ඒ මා විසින් අට වැනි රාත්‍රියෙහි තෘෂ්ණාව නසන ලදු. බොහෝ වූ දුඃඛ ධර්මයෙන් පහස්නා ලද (එහෙයින් මැ) අප්‍රමාදයෙහි ඇලුණු මා විසින් නිවන් ලබනලද. බුදුරදුන්ගේ අනුශාසනා කරනලදි.

මෙසෙයින් සාමා මෙහෙණ ගාථා කිවූ යැ.

සාමාථේරිගාථා යි.

දුකනිපාතය නිමි.

3. තිකනිපාතො.

3. 1

39. පණ්ණවීසතිවස්සානි යතො පබ්බජිතාය මෙ
නාභිජානාමි චිත්තස්ස සමඤ් ලද්ධං කුදාචනං.

40. අලද්ධා වෙතසො සන්තිං චිත්තෙ අවිනවත්තිනී
තතො සංවෙගමාපාදිං සරිත්වා ජිනසාසනං.

41. බහූහි දුක්ඛධම්මෙහි අපමාදරතාය මෙ
තණ්හක්ඛයො අනුප්පත්තො කතා බුද්ධස්ස සාසනං
අජ්ජ මෙ සත්තමී රත්ති යතො තණ්හා විසොසිතාති.

ඉත්ථං සුදං සාමා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සාමාථෙරීගාථා

3. 2

42. චතුක්ඛත්තුං පඤ්චක්ඛත්තුං විහාරා උපනික්ඛමිං
අලද්ධා වෙතසො සන්තිං චිත්තෙ අවිසවත්තිනී.

43. සා භික්ඛුනිං උපගඤ්ඡිං[1] යා මෙ සද්ධාසිකා අහු
සා මෙ ධම්මමදෙසෙසි ඛන්ධායතනධාතුයො.

44. තස්සා ධම්මං සුණිත්වාන යථා මං අනුසාසි සා
සත්තාහං එකපල්ලඞ්ක නිසිදිං සුඛසම්පිතා
අවිච්චියා පාදෙ පසාරෙසිං තමොක්ඛන්ධං[2] පදාලියා'හි

ඉත්ථං සුදං උත්තමා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

උත්තමාථෙරීගාථා.

3. 3

45. යෙ ඉමෙ සත්තබොජ්ඣඞ්ගා මග්ගා නිබ්බානපත්තියා
භාවිතා තෙ මයා සබ්බෙ යථා බුද්ධෙන දෙසිතා.

46. සුඤ්ඤතඤ්චානිමිත්තඤ්ච ලාභිනීහං යදිච්ඡකං
ඔරසා ධීතා බුද්ධස්ස නිබ්බානාභිරතා සදා.

47. සබ්බෙ කාමා සමුච්ඡින්නා යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා
විකිණෙමා ජාතිසංසාරෙ නත්ථිදානි පුනබ්භවොති.

ඉත්ථං සුදං අපරා උත්තමා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උත්තමාථෙරීගාථා.

---

1. උපගච්ඡිං - මජ්ඣ. 2. තමොඛන්ධං - මජ්ඣ.

3. තිකනිපාතය

ම. 1

39. පැවිදි වූ තැන් පටන් කොට මට පස්විසිවසක් ගෙවී ගියේ යැ. (මේදුතුර) කිසි කලෙක ලද චිත්තෘපශමයක් නො දනිමි.

40. භාවනාචිත්තයෙහි වශවර්තිභාවයක් නැති මම චිත්තශාන්තියක් නො ලැබ එයින් ජිනශාසනය සිහි කොට සංවේගයට පැමිණියමි.

41. (ජාතිජරාදි) බොහෝ දුඃඛධර්මයන් විසින් පහරන ලද අප්‍රමාදයෙහි ඇලුණු මට තෘෂ්ණාක්ෂය ලැබිණ, මවිසින් බුද්ධශාසනය කරන ලද. තෘෂ්ණා විගළිණු තැන් පටන් කොට අද මට සත්වන දින වෙයි.

මෙසෙයින් සෘෂි මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

ඝාමාථේරීගාථා සි.

ම. 2

42. චිත්තභාවනායෙහි වශවර්තිභාවයක් නැති මම චිත්තශාන්තිය නො ලදින් සතර පස් වරක් විහාරයෙන් බැහැගියමි.

43. ඒ විසින් ශ්‍රෝඩිය වූ (ඇදගිඝප්‍රතු වූ) යම් මෙහෙණක් වූ ද මම ඒ මෙහෙණ කරා එළැඹියා වෙමි. ඒ මෙහෙණ සකලි ධාතු ආයතන නිඃශ්‍රිත වූ දහමක් දෙසූ.

44. යම් පරිදි ඒ මෙහෙණ මට අනුශාසනා කළා ද ඇගේ ධර්මානුශාසනය අනා සුබසමර්පිත වැ සත් දිනක් එක් පලගෙහි හිඳිමි, මෝහසකඨිය පලාපියා අටවන දින පා දිගු කලමි.

මෙසෙයින් උත්තමා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

උත්තමාථේරීගාථා සි.

ම. 3

45. නිර්‍වාණප්‍රාප්තියට මාර්ගී වූ යම් සප්තබෝධ්‍යඞ්ග කෙනෙක් ඇද්ද එ හැම මා විසින් බුදුරදුන් දෙසන ලද පරිදි භාවිතයහ.

46. ශූන්‍යතසමාපත්තිය ද අනිමිත්තසමාපත්තිය ද කැමැති සේ ලබන, බුදුරදුන් ගේ ඕරසදුහිතා වූ මම හැම කල්හි නිවන්හි ඇලුණුමි.

47. දිව්‍යමය වූත් මානුෂ්‍යමය වූත් යම් වසතු කෘම කෙනෙක් ඇද්ද එ හැම කෘමයෝ මා විසින් සමූලෙඡද විසින් සිදුනා ලදහ. ජාති සංසාරය ක්ෂය කරන ලද, මින් මතු පුනර්භවයෙක් නැති.

මෙසෙයින් අන්‍ය උත්තමා නම මෙහෙණක් ගාථා කිවු යැ

උත්තමාථේරීගාථා සි.

3. 4

48. දිවාවිහාරා නික්ඛම්ම ගිජ්ඣකූටම්හි පබ්බතෙ
නාගමෝහාභිභූතත්තිණණං නදිතීරම්හි අද්දසං.

49. පුරිසෙ අඞ්කුසමාදාය දෙහි පාදෙනති යාචති
නාගෙ පහාරසී පාදං පුරිසෙ නාගමාරුහි.

50. දිස්වා අදන්තං දමිතං මිත්තසන්තං වසං ගතං,
තතොං චිත්තං සමාදහිං බලූ තාය වනං ගතාති.

ඉත්ථං සුදං දන්තිකා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

දන්තිකාථෙරීගාථා.

3. 5

51. අම්ම ජීවතිති[1] වනම්හි කන්දසි අත්තානං අධිගච්ඡ උක්කිරී
වූළාසීති සහස්සානි සබ්බා ජීව සහාමිකා
එතම්හාලාභතෙ දිස්වා තාසං කම්මසොචසි.

52. අබ්බහී වත මෙ සල්ලං දුද්දසං හදයනිස්සිතං[2]
යං මෙ සොකපරෙතස්ස ධිතුසොකං ව්යපානුදි

53. සාජ්ජ අබ්බුළ්හසල්ලාහං නිච්ඡාතා පරිනිබ්බුතා
බුද්ධං ධම්මඤ්ච සඞ්ඝඤ්ච උපෙමි සරණං ජිනිනති.

ඉත්ථ සුදං උක්කිරී ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

උක්කිරීථෙරීගාථා.

3. 6

54. කිමෙ[3] කතා රාජගහෙ මිත්තසා මඤ්ඤිතාව[4] අව්හරෙ
යෙ සුක්කං න උපාසන්ති දෙසෙන්තිං බුද්ධසාසනං.

55. තඤ්ච අපපටිමානියං අසෙවනක මෙජවං
පිවන්ති මිඤ්ඤෙ සපඤ්ඤා වලාහකම්වධිගු.

56. සුක්කා සුක්කෙකසි ධම්මෙහි විතරාගා සමාහිතා
ධාරෙති අන්තිමං දෙහං ජෙත්වා මාරං සවාහිනිනති.[5]

ඉත්ථං සුදං සුක්කා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

සුක්කාථෙරීගාථා.

---

1 ජීවාති - ඤත්ථි. 2 හදයසසිතං - ඉජ්ජ.
3 කිං මෙ - ඉජ්ජ. 4 මඤ්ඤිපිතාව - ඉජ්ජ. 5 සවාහනන්ති - ඉජ්ජ.

3. 4

48. (මම) හිඳුකුළු පව්වෙහි දිවාවිහාරයෙන් නික්ම සපිනිකණ්ඩදිතීරයෙහි දී දියෙහි බැස ගොඩ අා ඇතක්හු දුටුමි.

49. පුරුෂයෙක් අකුස්සක් ගෙන පස දෙවයි ඉල්වයි, ඇත් පාද ප්‍රසාරණ කෙළේ යෑ, පුරුෂ තෙම ඇතු පිට නැංගේ යි.

50. (පෙර) අදන්ත වූ (ඇතරුවන්) විසින් දමනය කරනලද (එහෙයින් මෑ) මිනිසුන්ගේ වසයට යිය (ඇතු දැක) ඉක්බිති ඒ (ඇතුගේ) ක්‍රියා හෙතුවින් මෑ අරණට යිය මම චිත්තසමාධාන කළමි.

මෙසෙයින් දන්තිකා මෙහෙණ ගාථා කිවු යෑ.

දන්තිකාථේරීගාථා යි.

3. 5

51. උබ්බිරිය, තෝ 'මදියණියනි, ජීවන්තියෙනි'යි ආහ්වාන කෙරෙහි උබ්බිරිය (පළමු) තමා දනුව, තෙල සොහොන්හි සුවාසු දහසක් දෙනා දවන ලද, හැම දෙනා ජීවන්තිය නමින් ඇත්තාහ. උන් කෙරෙහි කවරක සඳහා ශෝක කරව.

52. යම් හෙයකින් සොවින් මඩනා ලද මා ගේ දුහිතාශොකය බැහැර කළ සේක් ද, එහෙයින් දුක්ඛ නොහෙන හදවත් ඇසිරි කළ මාගේ ශොකශල්‍යය උපුලසේක් මෑ යි.

53. ඒ මම අද උපුළ හුල් ඇති වෑ තෘෂ්ණා රහිත වෑ (එහෙයින් මෑ කෙලෙස් පිරිනිවනින්) පිරිනිවියා සම්බුදු බුදුනුදු දහමිදු සඟුනුදු සරණ කොට එලැඹෙමි.

මෙසෙයින් උබ්බිරි මෙහෙණ ගාථා කිවු යෑ.

උබ්බිරිථේරීගාථා යි.

3. 6

54. යම් කෙනෙක් බුද්ධානුශාසනය දෙසන සුකාගා මෙහෙණ කරා නොඑලඟෙත් ද රජගහනුවර වැසි මේ මිනිස්හු කුමක් කාලාහු මධුපායස කළවුන් සෙයින් හිඳිත් ද?

55. නුවණැති පුරුෂයෝ (ශ්‍රොතාවන්ගේ කන් පිණවනුයෙන්) නොබැහැර කළ හෙත විසවින් මෑ රසවත් වූ එයින් මෑ ඔදවත් වූ ඒ දහම (කාන්තාරයෙහි දී) මාර්ගිකයන් මෙඝජලය බොන්නාක් මෙන් (සවන් දෝතින්) බොති' යිතම.

56. සුකාගා මෙහෙණ කුශලධර්මයෙන් යුක්ත වෑ පැහැ රැඟ ඇත්තී රහත්පලසමවතට වැදුණී වාසිනී සහිත මාරයා පරදවා අන්තිම දේහය දරයි.

මෙසෙයින් සුකාගා මෙහෙණ ගාථා කිවු යෑ.

සුකාගාථේරීගාථා යි.

8. 7

57. නත්ථි නිස්සරණං ලොකෙ කිං විවෙකෙන කාහසි
භුඤ්ජාහි කාමරතියෙ මාහු පච්ඡානුතාපිනී.

58. සත්තිසූලූපමා කාමා ඛන්ධානං අධිකුට්ටනා
යං ත්වං කාමරතිං බ්‍රූසි අරතී දානි සා මම.

59. සබ්බත්ථ විහතා නන්දී තමොක්ඛන්ධො පදාලිතො
එවං ජානාහි පාපිම නිහතො ත්වමසි අන්තකාති.

ඉත්ථං සුදං සෙලා ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති

සෙලාථෙරීගාථා.

8. 8

60. යං තං ඉසීහි පත්තබ්බං ඨානං දුරභිසම්භවං
න තං දණ්ඩුලපඤ්ඤාය[1] සක්කා පපොතුමිත්ථියා.

61. ඉත්ථිභාවෙ නො කිං කයිරා චිත්තම්හි සුසමාහිතෙ
ඤාණම්හි වත්තමානම්හි සම්මා ධම්මං විපස්සතො.

62. සබ්බත්ථ විහතා නන්දී තමොක්ඛන්ධො පදාලිතො
එවං ජානාහි පාපිම නිහතො ත්වමසි අන්තකාති.

ඉත්ථං සුදං සොමා ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථා'ති.

සොමාථෙරීගාථා.

තිකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 දව්හුලිපඤ්ඤාය - ප

8. 7

57. ලෝකයෙහි නිවනෙක් නැත, කාය විවේකයෙන් කුමක් කෙරෙහි, කාමස්ත්‍රීඛාරති වලද කර, පසු වැ අනුතාප ඇති නොවා. (මාරයාගේ වචන යි.)

58. කාමයෝ විෂ පි සැත්හුල් වැනියහ. තෙල කාමයනට උපාදානස්කන්ධයෝ මස්ලොඹු වැනියහ. තෝ යම් කාමරතියක් කියෙහි ද ඒ දැන් මට අරතියෙකි.

59. හැම විෂයෙහි තෘෂ්ණා නසන ලද මොහස්කන්ධය පලන ලදි, මාරය මෙසේ දනුව. මාරය තෝ නටුයෙහි.

මෙසෙයින් සෙලා මෙහෙණ ගාථා කිවු සැ.

සෙලාපේරීගාථා යි.

8. 8

60. බුද්ධාදි සෘෂීන් විසින් පැමිණියයුතු (තදන්‍යයන් විසින්) දුකසේ නිපදවාලියහෙන අතීතාදි සඞ්ඛ්‍යාත යම් පරමාශ්වාස කාරණයෙක් ඇද්ද එය දැගිලිනුවණැති සත්‍රිය විසින් පැමිණෙන්නට නොහැක්ක.

61. සිත අතීත්මාගී සමාධියෙන් මොනොවට සමාහිත කල්හි රහත් මාගීඥානය පවත්නා කල්හි සිව්යස් දහම් පරිඥදි විසින් මොනොවට දක්මින් සිටිය දී සත්‍රිභාවය අපට කුමක් කරන්නේ ද?

62 හැම විෂයෙහි තෘෂ්ණා නසනලද, මෝහස්කන්ධය පලන ලදි, මාරය මෙසේ දනුව, මාරය තෝ නටුයෙහි.

මෙසෙයින් සොමා මෙහෙණ ගාථා කිවු සැ.

සොමාපේරීගාථා යි.

තිකනිපාතය නිමි.

4. චතුක්කනිපාතො.

4. 1

63. පුත්තො බුද්ධස්ස දයාදෙ කස්සපො සුසමාහිතො,
පුබ්බෙනිවාසං යො වෙදි සග්ගාපායඤ්ච පස්සති.

64. අථො ජාතික්ඛයං පත්තො අභිඤ්ඤාවොසිතො මුනි,
එතාහි තීහි විජ්ජාහි තෙවිජ්ජා හොති බ්‍රාහ්මණා.

65. තථෙව භද්දාපිලානි තෙවිජ්ජා මච්චුහායිනී,
ධාරෙති අන්තිමං දෙහං ජෙත්වා[1] මාරං සවාහිනිං.[2]

66. දිස්වා ආදීනවං ලොකෙ උභො පබ්බජිතා මයං,
තයමහා බීණාසවා දන්තා සීතිභූතාමහ නිබ්බුතාති.

ඉත්ථං සුදං භද්දාපිලානි ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති.

භද්දාපිලානීථෙරීගාථා.

චතුක්කනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 ජෙත්වා - සී. 2 සවාහනං - මජ්ඣං

4. චතුක්කනිපාතය

4. 1

63. සම්‍යක් සම්බුද්ධයන්ගේ අනුජාතපුත්‍ර වූ එහෙයින් මෑ ඔබගේ දයාද වූ මොනොවට සමාහිත සිත් ඇති යම් කාශ්‍යප නම් සථවිර කෙනෙක් පෙර විසූ කළ පිළිවෙල දත්තාහු ද සවඥිය හා අපාය හා දිවැසින් දකින් ද.

64. යළි ජාතික්ෂය සඞ්ඛ්‍යාත අතීතාවයට පැමිණියාහු ද මේ ත්‍රිවිද්‍යවන් ඥේතු කොට ගෙන ත්‍රිවිද්‍යප්‍රාප්ත බ්‍රාහ්මණ වෙත් ද.

65. එසෙයින් මෑ භද්‍රාකාපිලානී මෙහෙණ ත්‍රිවිද්‍ය ඇත්තී මරු පලවා හරින සුලුවී සෙත් සහිත මරු දිනා අන්තිම ශරීරය ධරයි.

66. ඇපි දෙදෙනමෝ ලොවෑ ආදීනව දැක ඒ අපි උත්තමදමනයෙන් දැමුණුමෝ ක්ෂීණාස්‍රව වූම්හ.

මෙසෙයින් භද්‍රාකාපිලානී මෙහෙණ ගාථා කිවූ යෑ.

භද්‍රාකාපිලානීථේරීගාථා යි

චතුක්කනිපාතය නිමි.

5. පඤ්චකනිපාතො

5. 1.

67. පණ්ණවීසතිවස්සානි යතො පබ්බජිතා අහං
නවජ්ඣරාසඞ්ඛාතමත්තමපි[1] චිත්තස්සුපසමජ්ඣගං.

68 අලද්ධා චෙතසො සන්තිං කාමරාගෙනවස්සුතා,
බාහාපග්ගය්හ කන්දන්තී විහාරං පාවිසිං අහං.

69. තං භික්ඛුනිමුපාගඤ්ජිං[2] යා මෙ සද්ධාසිකා අහු
සා මෙ ධම්මමදෙසෙසි ඛන්ධායතනධාතුයො.

70. තස්සා ධම්මං සුණිත්වාන එකමන්තෙ උපාවිසිං,
පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි දිබ්බචක්ඛුං විසොධිතං

71. චෙතොපරියඤ්ඤාණඤ්ච සොතධාතු විසොධිතා,
ඉද්ධිපි මෙ සච්ඡිකතා පත්තො මෙ ආසවක්ඛයා,
ඡළභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං අඤ්ඤතරා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථා'ති

අඤ්ඤතරාථෙරීගාථා.

5. 2

72. මත්තා වණ්ණෙන රූපෙන සොභග්ගෙන යසෙන ච,
යොබ්බනෙන චුපත්ථද්ධා අඤ්ඤාසම්තිමඤ්ඤදිහං

73. විභූසිත්වා[3] ඉමං කායං සුචිත්තං බාලලාපනං,
අට්ඨාසිං වෙසිද්වාරම්හි ලුද්දෙ පාසම්වොඩ්ඩිය.

74. පිලන්ධනං විදංසෙන්තී ගුය්හං පකාසිකං බහුං,
අකාසිං විවිධං මායං ඔජ්ඣායන්තී බහුං ජනං.

75. සාජ්ජ පිණ්ඩං චරිත්වාන මුණ්ඩා සඞ්ඝාටිපාරුතා,
නිසින්නා රුක්ඛමූලම්හි අවිතක්කස්ස ලාභිනී.

76. සබ්බෙ යොගා සමුච්ඡින්නා යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
බෙපෙල්ලා ආසවෙ සබ්බෙ සීතිභූතාම්හි නිබ්බුතාති.

ඉත්ථං සුදං විමලාථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

විමලාථෙරීගාථා.

---

1. කාවජ්ඣරාසඞ්ඛාතමත්තමපි - මජ්ඣං.
2. සා භික්ඛුනී උපාගඤ්ඡි - සීමු 1,2. සා භික්ඛුනිං උපාගච්ඡිං - PTS.
3. විභූසෙත්වා - මජ්ඣං.

5. පඤ්චකනිපාතය.

5. 1

67. යම් තැනක පටන් පැවිදි වූ මම පස්විසිවසක් මුළුල්ලෙහි අසුරෑසත් ලත පමණ ඇසිල්ලකුදු චිත්තෝපශමය නොලත්මි.

68. කාමරාගයෙන් තෙත් වැ චිත්තශාන්තියක් නොලැබ මම් දෙඅත් බැඳ හඬමින් විහාරයට පිවිසීමි.

69. යම් (ධම්මදින්නා) මෙහෙණක් මා විසින් හැදුසියපුතු වූ ද මම් ඒ මෙහෙණ කරා එළැඹිමි. ඒ මෙහෙණ මට සකාශයතනධාතූන් (පිළිබඳ) දහම් දෙසූ.

70. ඇගේ දහම් අසා එකත්පස්හි හිනිමි. මම පෙරවිසූ කඳපිළිවෙළ දනිමි මා විසින් දිවැස පිරිසුදු කරනලද.

71. චෙතොපරියඤාණය ද පිරිසුදු කරනලද. දිබ්බසොතධාතුව ද පිරිසුදු කරනලදු. මා විසින් සෘද්ධිය ද පසක් කරනලදු. මා විසින් ආස්‍රවක්ෂය ලබනලද, අභිඥා ප්‍රත්‍යක්ෂ කරනලදහු. බුදුසසුන් කරනලදි.

මෙසෙයින් එක්තරා මෙහෙණක් ගාථා කිවු සැ.

අඤ්ඤතරාථේරීගාථා සි.

5. 2

72. මම වණ්ණයෙන් රූපයෙන් සෞභාග්‍යයෙන් හා යසයින් ද මත් වූවූ. යෞවන මදයෙන් තදමත් ඇති වැ අන්‍ය ස්ත්‍රීන් ඉක්මවා සිතුවූ.

73. මොනොවට විසිතුරු කළ (මම යැ මාගේ යැ සි) බාලයනට සියවන මේ කය සරසාගෙන මලපුඩු එව මුව වැද්දකු සෙසින් වෙශීගෘහද්වාරයෙහි සිටියමු.

74. ගුහ්‍යස්ථාන ප්‍රකාශ කරන බොහෝ පලඳනා දක්වමින් බොහෝ බාලජනයා (පොළඹවන්නට) උස්හඬින් සිනාසෙමින් විවිධ මායා කළමු.

75. ඒ මම දැන් මුඩු කළ හිස ඇති වැ සඟලසිවුරු පෙරෙවැ පිඩු සිඟා හැසිර රුක්මුල් සෙනස්නෙහි හිඳ අවිතක්කීධ්‍යාන පාදක කොට ඇති අග්‍රඵලය ලදුමු.

76. දිව්‍ය වූ ද මානුෂ වූ ද (කාමාදි යම් යොග කෙනෙක් ඇද්ද) එහැම යොගයෝ සිඳිනලද්දහු සියලු කාමාදි ආස්‍රවයන් ගෙවා සිසිල් වැ කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවිමි.

මෙසෙයින් විමලා මෙහෙණ ගාථා කිවු සැ.

විමලාථේරීගාථා සි.

5. 3

77. අයොනිසො මනසිකාරා කාමරාගෙන අට්ටිතා,[1]
අභායිං උද්ධතා පුබ්බෙ චිත්තෙ අවසවත්තිනී.

78. පරියුට්ඨිතා කිලෙසෙහි[2] සුභසඤ්ඤානුවත්තිනී,[3]
සමං චිත්තස්ස නාලභිං[4] රාගචිත්තවසානුගා.

79. කිසා පණ්ඩු විවණ්ණා ච සන්තවස්සානි චාරි'හං
නාහං දිවා වා රත්තිං වා සුඛං වින්දිං සුදුක්ඛිතා.

80. තතො රජ්ජුං ගහෙත්වාන පාවිසිං වනමන්තරං
වරං මෙ ඉධ උබ්බන්ධං යඤ්ච හීනං පුනාචරෙ.

81. දළ්හං පාසං කරිත්වාන රුක්ඛසාඛාය බන්ධිය
පක්ඛිපිං පාසං ගීවාය[5] අථ චිත්තං විමුච්චි මෙති.

ඉච්චං සුදං සීහා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

සීහාථෙරීගාථා.

5. 4

82. ආතුරං අසුචිං පූතිං පස්ස නන්දෙ සමුස්සයං
අසුභාය චිත්තං භාවෙහි එකග්ගං සුසමාහිතං.

83. යථා ඉදං තථා එතං යථා එතං තථා ඉදං
දුග්ගන්ධං පූතිකං වාති බාලානං අභිනන්දිතං.

84. එවමෙතං අවෙක්ඛන්තී රත්තින්දිවමතන්දිතා,
තතො සකාය පඤ්ඤාය අභිනිබ්බිජ්ජ[6] දක්ඛිසං.[7]

85. තස්සා මෙ අපමත්තාය විචිනන්තියා යොනිසො
ඨිතාභූතං අයං කායෝ දිට්ඨා සන්තරබාහිරෝ.

86. අථ නිබ්බින්දහං[8] කායෙ අජ්ඣත්තඤ්ච විරජ්ජහං
අපමත්තා විසංයුත්තා උපසන්තාමහි නිබ්බුතාති.

ඉච්චං සුදං සුන්දරීනන්දාථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

සුන්දරීනන්දාථෙරීගාථා.

---

1 අද්දිතා - PTS. 2. කෙලසෙහි - මජඣ. 3 සුඛසඤ්ඤානුවත්තිනී - PTS
4 න ලභිං - සීමු. 5 ගීවායං - PTS 6 දයිනිබ්බිජ්ඣ මජඣ., අභිනිබ්බිජ්ජ - සීමු.
7 දිසක්ඛිසං - සීමු. 8 නිබ්බින්දිහං - සීමු.

5. 3

77. අනුපායමනසිකාරය හේතු කොට ගෙන කාමරාගයෙන් පිඩිත වෑ පළමු මාගේ සිත වශයෙහි නො පවත්නා කල්හි නො ගත්තුන් සිත් ඇති වූමි.

78. කාමරාගාදි කෙලෙසුන් විසින් මඩනාලදු වෑ ශුභසංඥ අනු වෑ වෙනසුලු වෑ රාගචිත්තයාගේ වශයට පැමිණෙමින් චිත්තසමථය නො ලදුමි.

79. මම් කෘශ වෑ පඬුපැහැ ඇති වෑ විවණී වූ සිරුරු ඇති වෑ සත්වසක් හැසිරිණිමි. කෙලෙස්දුකින් දුක්පත් වූ මම් දහවලෙ හෝ රෑය හෝ මහණසුව නො ලදුමි.

80. ඉක්බිති 'යම්හෙයකින් සිනා වූ ගිහිබවට පෙරලා පැමිණෙම් ද මෙහි ගෙලවැල්ලා මියනු ඊට වඩා මට උතුම්'යි රැහැනක් ගෙන වනතුරට පිවිසිමි.

81. දැඩි වූ පුඩුවක් කොට වෘක්ෂශාඛායෙකැ බැඳ පුඩුව ග්‍රීවායෙහි බහාලිමි. එකල්හි මාගේ සිත සියලු ආස්‍රවයන් කෙරෙන් මිදිණි.

මෙසෙයින් සීහා මෙහෙණ ගාථා කිවූ සෙ.

සීහාථේරීගාථා සි.

5. 4

82. නැතුවෙනි, ආතුර වූ (නානාවිධ කුණපයෙන්) අපවිත්‍ර වූ පූතිභූත ශරීරය බල. අශුභභාවනා සමුපාදනය පිණිස (උපචාරසමාධියෙන්) එකඟ වූ (අර්පණාසමාධියෙන්) සුසමාහිත වූ සිත වඩව.

83. මේ සවිඤ්ඤනක අශුභය යම්සේ ද තෙල අවිඤ්ඤනක අශුභයත් එබඳු විය. තෙල අවිඤ්ඤනක අශුභය යම්සේ (සුසානයෙහි හෝනේ) ද මේ සවිඤ්ඤනක අශුභයත් එබඳු වෙයි. බාලයන් විසින් පතන ලදුයේ නම්මිදු දුගඳ හමයි.

84. මෙසේ සඩකීය භාවනාමය ප්‍රඥයෙන් (ඝනවිනිබ්භොග කරණයෙන්) ඝනසංඥ බිඳ රැදුවල් බලමින් අනලස් වෑ තෙල ආතුරාදි සවභාවය ඇති සිරුර මෙසේ දුටුමි.

85. සමෘති අවිප්‍රවාසයෙන් අප්‍රමත්ත වූ උපායමනසිකාරයෙන් විමසන ඒ මා විසින් සවසන්තාන පරසන්තාන භෙද වූ කය ඇතිසැටියෙන් දක්නාලද්දේ යෑ

86. අනතුරු වෑ මම් ආත්මභාව සඞ්ඛ්‍යාත කයෙහි (මෘදීප්‍රඥයෙන්) නිර්වේදයට පැමිණියෙමි. මම් අධ්‍යාත්මසන්තානයෙහි ද විරාගයට පැමිණියෙමි. අප්‍රමත්ත වෑ සංයෝජන සමූලෙඡ්දයෙන් විසංයුක්ත වෑ උපශාන්ත ද පරිනිර්වෘත ද වූමි.

මෙසෙයින් සුන්දරිනන්දු මෙහෙණ ගාථා කිවූ සෙ.

සුන්දරීනන්දුථේරීගාථා සි.

5. 5

87. අග්ගිං චන්දඤ්ච සුරියඤ්ච[1] දෙවතා ච නමස්සිහං
නදීතිත්ථානි ගන්ත්වාන උදකං ඔරුහාමිහං.

88. බහුවතසමාදානා අඞ්ගං සිසස්ස ඔලිඛිං,
ජහිත්වා සෙය්‍යං කප්පෙමි රත්තිං භත්තං න භුඤ්ජිහං[2]

89. විභූසාමණ්ඩනරතා නහාපනුච්ඡාදනෙසි ච
උපකාසිං ඉමං කායං කාමරාගෙන අට්ටිතා.

90. තතො සද්ධං ලභිත්වාන පබ්බජිං අනගාරියං,
දිස්වා කායං යථාභූතං[3] කාමරාගෙ සමූහතෙ.

91. සබ්බෙ භවා සමූහින්නා ඉච්ඡා ච පත්ථනාපි ච,
සබ්බයොගවිසංයුත්තා සන්තිං පාපුණි[4] වෙතසොති.

ඉත්ථං සුදං නන්දුත්තරා ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථාති.

නන්දුත්තරාථෙරීගාථා.

5. 6

92. සද්ධාය පබ්බජිත්වාන අගාරසමනගාරියං
විවරිහං තෙන තෙන ලාභසක්කාර උස්සුකා.

93. රිඤ්චිත්වා පරමං අත්ථං ඝිනං අත්තමසෙවිහං
කිලෙසානං වසං ගන්ත්වා සාමඤ්ඤත්ථං න බුජ්ඣිහං.

94. තස්සා මෙ අහු සංවෙගො නිසිත්තාය විහාරකෙ
උම්මග්ගපටිපන්නාමහි තණ්හාය වසමාගතා.

95. අපපකං ජීවිතං මය්හං ජරා ව්‍යාධි ච මද්දති,
ජරාය භිජ්ජතෙ කායො න මෙ කාලෙ පමජ්ජිතුං.

96. යථාභූතං අවෙක්ඛන්තී ඛන්ධානං උදයබ්බයං,
විමුත්තචිත්තා උට්ඨාසිං කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං මිත්තා කාළි ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථාති.

මිත්තාකාළිථෙරීගාථා.

---

1 සූරියඤ්ච - මජ්ඣං. 2 භුඤ්ජහං - මජ්ඣං.
3 තථාභූතං - PTS 4 පාපුණිං - PTS.

5. 5

87. (ඉන්‍ද්‍රාදීන් ආරාධනය සඳහා) ගිනිදෙවි ද (මහක් පාසා තව) සඳ ද (දවස් පතා උදය සවස) හිරු ද (හිරණ්‍යගර්භාදි බාහිර) දෙවියන් ද මම (ශුද්ධිය පතා) නමස්කාර කළමි, නදීතීර්‍යයන් කරා එළඹ දියෙහි ගැලුනමි.

88. බොහෝ වූත සමාදානයෙන් හිස අඛක් මුඛ කළමි. බිම හෝනෙමි රාත්‍රිභොජනය නොම වැළඳීමි.

89. (යළි) වස්ත්‍රාලඞ්කාරයෙන් ගදමලින් සැරසීමෙහි ඇලී නැහැවීමෙන් හා ඇඟ ගුලීමෙන් ද කාමරාගයෙන් උපද්‍රැත වැ මේ කය සතපාලූමි.

90. මෑතභාගයෙහි සැදුහැ උපදවා සස්නෙහි පැවිදි වූමු. විදර්‍ශනා සහිත මාර්ගඥානයෙන් මේ කය තතුයේ දැක කාමරාගය (අගමගින්) නසනලද්දේ ය.

91. සියලු භවයෝ ද විෂයාභිලාෂ සඞ්ඛ්‍යාත ඉවජාව ද අනාගතභව ප්‍රාර්‍ථනාව ද සිදිනලද්දහු ය. කාමාදි සියලු යෝගයන්ගෙන් විසංයුක්ත වැ චිත්තයාගේ ශාන්තියට පැමුණුමු.

මෙසෙයින් නන්‍දුත්තරා මෙහෙණ ගාථා කිවූ ය.

නන්‍දුත්තරාථේරීගාථා ය.

5. 6

92. මම සැදුහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්ම සස්නෙහි පැවිදි වැ ලාභසත්කාරයෙහි උත්සුක වැ (බාහුශ්‍රුත්‍ය ධර්මකථාදි) ඒ ඒ කරුණින් යුක්ත වැ වුසුමි.

93. මම (ධ්‍යානවිදර්‍ශනාදි) උත්තමාර්‍යය හැරපියා (සිව්පස නම් වූ ආමිෂ බැවින්) හීන වූ අර්‍යය සේවන කෙළෙමි. කෙලෙස් වශයට ගොස් ශ්‍රාමණ්‍යාර්‍යය මම නොදනුමු.

94. මා වසන ඔවරකයෙහි හුන් මට 'තෘෂ්ණාවශයට පැමිණ නොමඟ පිළිපන්මු'යි සංවේග උපන.

95. මාගේ ජීවිතය අල්ප ය (එ ද) ජරාව ද ව්‍යාධිය ද මඩනේ වෙයි. කය ජරාව විසින් බිඳුනාලැබෙයි. මට ප්‍රමාද වන්නට මේ කල් නොවේ.

96. සඤ්ඤයන්ගේ උදයව්‍යය (අනිත්‍යාදි මනසිකාරයෙන්) ඇති සැටි බලමින් කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු සිත් ඇති වැ නැඟී සිටියමු. බුදුන්ගේ අනුශාසුන් කරනලද.

මෙසෙයින් මෙත්තාකාළි මෙහෙණ ගාථා කිවූ ය.

මෙත්තාකාළිථේරීගාථා ය.

5. 7

97. අගාරස්මිං වසන්තීහං ධම්මං සුත්වාන භික්ඛුනො,
අද්දසං විරජං ධම්මං නිබ්බානං පදමච්චුතං.

98. සාහං පුත්තං ධීතරඤ්ච[1] ධනධඤ්ඤඤ්ච ඤාතියං
කෙසෙ ඡෙදාපයිත්වාන පබ්බජිං අනගාරියං.

99. සික්ඛමානා අහං සන්තී භාවෙන්තී මග්ගමඤ්ජසං,
පහාසිං රාගදොසඤ්ච තදෙකට්ඨෙ ච ආසවෙ.

100. භික්ඛුනී උපසම්පජ්ජ පුබ්බෙ ජාතිම්නුස්සරිං
විසොධිතං දිබ්බචක්ඛුං විමලං සාධුභාවිතං.

101. සඛ්ඛාරෙ පරතො දිස්වා හෙතුජාතෙ පලොකිතෙ
පහාසිං ආසවෙ සබ්බෙ සීතිභූතාමහි නිබ්බුතාති.

ඉත්ථං සුදං සකුලා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

සකුලාථෙරීගාථා.

5. 8

102. දස පුත්තෙන විජායිත්වා අසම්පං රූපසම්පදායෙ
තතොහං දුබ්බලා ජිණ්ණා භික්ඛුනිං උපසඞ්කමිං.

103. සා මෙ ධම්මමදෙසෙසි ඛන්ධායතනධාතුයො
තස්සා ධම්මං සුණිත්වාන කෙසෙ ඡෙත්වාන පබ්බජිං.

104. තස්සා මෙ සික්ඛමානාය දිබ්බචක්ඛු විසොධිතං,
පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි යත්ථ මෙ වුසිතං පුරෙ.

105. අනිමිත්තඤ්ච භාවෙමි එකග්ගා සුසමාහිතා,
අනන්තරා විමොක්ඛාසිං අනුපාදාය නිබ්බුතා.

106. පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා තිට්ඨන්ති ඡින්නමූලකා,
ඒ තවඤ්ච ජරෙ ඡමෙමා නත්ථි දානි පුනබ්භවොති.

ඉත්ථං සුදං සොණා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

සොණාථෙරීගාථා.

---

1 ධීතඤ්ච - ඕ.
2 ඒතාදිවතඵුජ්ජෙජ්ජෙති - PTS.

5. 7

97. මම පෙර හිහිගෙයි වසනුවි රහත් පැවිදි කෙනකුන්ගේ දහම් අසා කෙලෙස්රජස් රහිත වූ නිර්වාණ සඞ්ඛ්‍යාත වූ ව්‍යුති රහිත වූ අසඞ්ඛත ධර්ම දහම් ඇසින් දුටුවු.

98. ඒ මම පුතු ද දුව ද ධනධාන්‍ය ද හැරපියා කෙහෙ බහවා සස්නෙහි පැවිදි වූවු.

99. සික්ඛමානාවක් වූ මම අෂ්ටාඞ්ග සඞ්ඛ්‍යාත උපරි මාර්ග වඩමින් රාගදෝෂ දෙක ද තදෙකසථ ආස්‍රවයන් ද දුරු කළවු.

100. උපසපන් මෙහෙණක වැ පෙරවිසූකදපිළිවෙල සිහි කළවු විශතමල වූ බුද්ධාදි සාඛූන් විසින් වඩනලද දිවැස් නුවණ පිරිසුදු කරනලද.

101. ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ බිඳෙන සුලු වූ හේතුමූලික සංස්කාරයන් අනාත්ම හෙයින් දුක සියලු ආස්‍රවයන් අගමඟින් දුරු කළවු. සිහිල් වැ කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවුණුවු.

මෙසෙයින් සකුලා මෙහෙණ ගථා කිවු යැ.

සකුලාථේරිගාථා සි.

5. 8

102 මේ රූප සඞ්ඛ්‍යාත ශරීරයෙහි සිට දස දරු කෙනකුන් වද එහෙයින් දුර්මල වැ දිරාගිය මම මෙහෙණක කරා එළඹියවු.

103. ඒ මෙහෙණ මට සකඞ්ඛායතනධාතු නිශ්‍රිත වූ දහම් දෙසූ ඇගේ දහම් අසා කෙහෙ බහා පැවිදි වූවු.

104. සික්ඛමානාවක වූ මා විසින් දිවැස පිරිසුදු කරනලද. පෙර යම් ජාතියක මාගේ වාස වී ද ඒ පෙර විසූ කදපිළිවෙල දනිමි.

105. එකඟ වූ සමාහිත වූ සිත් ඇති වැ අනිමිත්තඥාවනාව වඩමි රහත්මගට අනතුරු වැ උපත් විමොක්ෂ ඇති වූවු. රූපාදි කිසි දහමක් උපාදාන නොකොට නිවුණුවු.

106. පරිශුද්ධ වූ පඤ්චස්කන්ධයෝ සුන්බුල් ඇති වැ සිටිති. ලාමක වූ ජරාව, කිට නිගා වේවා. දැන් පුනර්භවයෙක් නැති.

මෙසෙයින් සොණා මෙහෙණ ගාථා කිවු යැ.

සොණාථේරිගාථා සි.

5 9

107. ලුතඝෙසී පඩ්කධරී එකසාටී පුරෙ වරිං,
අවජෙජ වජ්ජමතිනී වජෙජ චාවජ්ජදස්සිනී

108. දිවාවිහාරං නික්කම්ම ගිජ්ඣකූටම්හි පබ්බතෙ
අද්දසං විරජං බුද්ධං භික්ඛුසඞ්ඝපුරක්ඛතං.

109. නිහච්ච ජාණුං වන්දිත්වා සම්මුඛා පඤ්ජලිං අකං,
එහි භද්දෙති මං අවච සා මෙ ආසූපසම්පදා.

110. විණණං අඩ්ඨා ච මිගධා වජ්ජී කාසී ච කොසලා,
අනණං පණණාසවස්සානි රට්ඨපිණ්ඩමභුඤ්ජිහං.

111. පුඤ්ඤඤ්ච පසවී බහුං සපපඤ්ඤූ චතායං උපාසකො,
යො භද්දාය චීවරං අදාසි විපමුත්තාය සබ්බගන්ථෙහීති.

ඉත්ථං සුදං භද්දා කුණ්ඩලකෙසා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

භද්දාකුණ්ඩලකෙසාථෙරීගාථා.

5. 10

112. නඩකලෙණි කසං ඛෙත්තං කීජාති පවිපං ජිමා,
පුත්තදාරානි පොසෙත්වා ධනං වින්දන්ති මානවා.

113. කිමහං සීලසම්පන්නා සද්ධාසාසනකාරිකා,
නිබ්බානං නාධිගච්ඡාමි අකුසීතා අතුද්ධිතා.

114. පාදෙ පක්ඛාලයිත්වාන උදකෙන්ත කරොමහං,
පාදෙදකඤ්ච දිස්වාන ථලතො නිත්තමාගතං.

115. තතො චිත්තං සමාධෙසිං අසාං භද්දං'ච්ජනියං,
තතො දීපං ගහෙත්වාන විහාරං පාවිසිං අහං.

116. සෙය්‍යං ඔලොකයිත්වාන මිඤ්ඣකමහි උපාවිසිං,
තතො සූචිං ගහෙත්වාන වට්ටිං ඔකඤ්ඣයාමහං
පදීපසෙසව නිබ්බානං විමොක්ඛො අහු චෙතසොති.

ඉත්ථං සුදං පටාචාරා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

පටාචාරාථෙරීගාථා.

5. 9

107. පෙර ත්‍රුවට්ට වෑ තල්ඇවිත් සුත් කෙහෙ ඇති වෑ දත්මල ඇති වෑ එක්සළුවක් හැඳ පෙරෙවෑ අනවද්‍යයෙහි සාවද්‍ය යෑ යන දැනී ඇති වෑ සාවද්‍යයෙහි අනවද්‍ය යෑ යි දක්මින් හැසිරුණුමු.

108. ගිජ්ඣකූළු පව්වෙහි දිවාවිහාරසථානයෙන් නික්ම භික්ෂුසඞ්ඝයා විසින් පිරිවරනලද, කෙලෙස්රජස් රහිත වූ බුදුන් දුටුමු.

109. බුදුන් හමුයෙහි දෙදණ බිමෑ පිහිටුවා වැඳ ඇඳිලි කළමු. 'එව භද්‍රාවෙති'යි (බුදුහු) මට වදළහ. ඒ මට උපසම්පත් විය.

110. අංග මගධ වජ්ජී කාසි කොසල යන යම් ජනපද කෙනෙක් (පෙර මා විසින්)හැසිරෙනලද්දහු ද (එහි මෑ) ණය රහිත වෑ (රහත් වෑ) පසස්වසක් මම රටවැසියා දුන් පිඬුවා වැළඳුමු.

111. සප්‍රාඥ වූ යම් උපාසකයෙක් සියලු ශ්‍රේයස්ත්ගෙත් මිදුණු භද්‍රා මෙහෙණහට සිවුරු දුන්නේ ද මේ තෙම බොහෝ පින් රැස් කෙළේ වී.

මෙසෙයින් භද්‍රාකුණ්ඩලකෙසා මෙහෙණ ගාථා කිවු යෑ.

භද්‍රාකුණ්ඩලකේසාථේරීගාථා සි.

5. 10

112. මානවකයෝ නහුලින් කුඹුර සෑමින් භූමියෙහි බිජු වපුරන්නාහු අඹුදරුවන් පෝෂණය කෙරෙමින් ධනය ලබත්.

113. ශීලසම්පන්න වූ ශාක්‍යපුත්‍ර වහන්සේගේ සසුන් කරන ත්‍රාකුසී වූ උඩතු නොවූ මම කුමක් හෙයින් නිවන පසක් නොකෙරෙමි ද?

114. පා දෝනා ගේතුයෙන් (තුන් වරක්) දිය ඔත් කල්හි උස්බිමින් පහතට ගලාසිය පාදෙවුන් දිය දැක මම නිමිති කෙරෙමි.

115. අනතුරු වෑ භද්‍ර වූ ආජානීය අශ්වයකු සෙයින් සිත විදර්ශනා-සමාධියෙන් සමාහිත කළමු. ඉක්බිති මම පහන අතින් ගෙන විහාරයට පිවිසියමු.

116. ශයනය පහත්ඵලියෙන් බලා ඇඳෙහි හිඳගතුමු. ඉක්බිති මම හිඳ ගෙන (පහන නිවන්නට) වැටිය ඇදපුමු. (එසඳ) පහන නිවීමක් මෙන් චිත්තයාගේ විමෝක්ෂය වී.

මෙසෙයින් පටාචාරා මෙහෙණ ගාථා කිවු යෑ.

පටාචාරාථේරීගාථා සි.

5. 11

117. මුසලානි ගහෙත්වාන ධඤ්ඤං කොට්ටෙන්ති මානවා[1]
පුත්තදාරාති පොසෙන්තා ධනං විඳන්ති මානවා[1]:

118. කරොථ බුද්ධසාසනං යං කත්වා නානුතප්පති,
ඛිප්පං පාදූනි ධොවිත්වා එකමන්තෙ නිසීදථ,
චෙතොසමථමනුයුත්තා කරොථ බුද්ධසාසනං.

119. තස්සා තා වචනං සුත්වා පටාචාරාය සාසනං,
පාදෙ පක්ඛාලයිත්වාන එකමන්තං උපාවිසුං,
චෙතොසමථමනුයුත්තා අකංසු බුද්ධසාසනං.

120 රත්තියා පුරිමෙ යාමෙ පුබ්බජාතිං අනුස්සරිං,
රත්තියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දිබ්බචක්ඛුං විසොධයුං,
රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොක්ඛන්ධං පදාලයුං.

121. උට්ඨාය පාදෙ වන්දිංසු සත්ථා නෙ අනුසාසනී,
ඉදංව භිදසා දෙවා සඞ්ඝාමෙ අපරාජිතං,
පුරක්ඛත්වා විහරියාම නෙවිජ්ජාමහ අනාසවාති.

ඉත්ථං සුදං තිංසමත්තා ථෙරී භික්ඛුනියො ගාථායො අභාසිත්ථාති.

තිංසමත්තාථෙරී භික්ඛුනීගාථා.

5. 12

122. දුග්ගතාහං පුරෙ ආසිං විධවා ච අපුත්තිකා,
විනා මිත්තෙහි ඤාතීහි හත්තභොලස්ස නාධිගං.

123. පත්තං දණ්ඩඤ්ච ගණ්හිත්වා භික්ඛමානා කුලාකුලං,
සිතුණ්හෙහන ච ඩය්හාමි සත්තවස්සානි චාරිහං.

124. භික්ඛුනිං පුන දිස්වාන අත්තපානස්ස ලාභිනිං,
උපසඞ්කම්මවොචං පබ්බජ්ජං අනගාරියං.

125. සා ච මං අනුකම්පාය පබ්බාජෙසි පටාචරා,
තතො මං ඔවදිත්වාන පරමත්ථෙ නියොජයී.

126. තස්සාහං වචනං සුත්වා අකාසිං අනුසාසනිං,
අමොඝොග්ඝායය ඔවාදෙ නෙවිජ්ජාමහි අනාසවාති.

ඉත්ථං සුදං චතු ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

චතුථෙරීගාථා.

පඤ්චකනිපාතො නිට්ඨිතො.

1 මඤ්ඤා - මජ්ඣං

5. 11

117. මිනිස්හු මෝහෙල් ගෙන ධාන්‍ය කොටති. මිනිස්හු අඹුදරුවන් පුත්මින් ධනය ලබත්.

118. යම් අනුසස්නක් කොට නොතැබේ ද ඒ බුදුසසුන් කරව, වහා පා දෙව විවේකසථානයෙකැ හිදුව. චිත්තසමථයෙහි යෙදී කමටහන් භාවනා මිසින් බුද්ධශාසනය කරව.

119 ඒ මේහෙණහු ඒ පටාචාරාවගේ ඔවා බස් අසා පා දෙව විවේක-සථානයෙකැ හුන්හ. චිත්තසමථයෙහි යෙදුණාහු බුදුසසුන් කළහ.

120. රෑ පෙරයමැ පෙරවියසුකදපිළිවෙල සිහි කළහ. රෑ මැදියමැ දිවැස පිරිසිදු කළහ. රෑ අලුයමැ මෝහඳුරුකද බිඳලූහ.

121. හුනස්නෙන් නැඟිසිට (තොපගේ අනුසසුන් කරනලද්දැ'යි) පසඟපිඹිවුවා පා වැන්දහ. තිදස්පුරවැසි දෙවියෝ සඬ්ගාමයෙහි දිනූ ඉසුරු සෙයින් (ඇපි තොප) පෙරටු කොට වාස කරමිහ. ත්‍රිවිදූ ඇති අනාස්‍රව වූමිහ.

මෙසෙයින් තිසක් පමණ මෙහෙණහු ගාථා කිවු සැ.

තිංසථේරිගාථා යි.

5. 12

122. මම පෙර සිමියා නැති දූපුතුන් නැති දුස්පත් වූවක් වූමි. ඥතිමිත්‍රයන් නැති වූමි. (එසින් මැ) බත්පිළි නොලත්මි.

123. මම මැරිපය ද දඹුකඩක් ද ගෙන ගෙත් ගෙට සිඟමින් ශීතොණණයෙන් දුවෙමින් සත්වසක් හැසිරුණුමි.

124. යළි ආහාරපාන ලබනසුලු පටාචාරා මේහෙණ දැක ඇය කරා එළඹ සසුන්පැවිද්ද ('දෙනුමැනැවැ'යි) කිමු

125. ඒ පටාචාරා මේහෙණ ද අනුකමපායෙන් මා පැවිදි කළා. ඉක්බිති ඔවාදී මා පරමාර්ථයෙහි (කමටහන් කියා) යෙදූ

126. මම ඇය බස් අසා ඒ අනුසසුන් කළමි. ආයාචාවගේ ඔවා නොසිස් විය. ත්‍රිවිදූප්‍රාප්ත වූමි. අනාස්‍රව වූමි.

මෙසෙයින් එකූ මේහෙණ ගාථා කිවු සැ.

එකූථේරිගාථා යි.

පඤ්චකනිපාතය නිමි.

6. ඡක්කනිපාතො.

6. 1

127. යස්ස මඤ්ඤං න ජානාති ආගතස්ස ගතස්ස වා
තං කුතො ආගතං සත්තං මම පුත්තොත්ති රොදසි.

128. මඤ්ඤසු බොස්ස ජානාසි ආගතස්ස ගතස්ස වා
න නං සම්නුසොවෙසි එවං ධම්මා හි පාණිනො.

129. අයාචිතො තතාගච්ඡි අනනුඤ්ඤාතො[1] ඉතො ගතො
කුතොච් නූන ආගන්ත්වා විසිබ්බා කතිපාහකං
ඉතොපි අඤ්ඤත්ර ගතො තතො අඤ්ඤත්ර[2] ගච්ඡති.

130. පෙතො මනුස්සරූපෙන සංසරන්තො ගමිස්සති,
යථාගතො තථා ගතො කා තත්ථ පරිදෙවනා.

131. අබ්බහි වත මෙ සල්ලං දුද්දසං හදයනිස්සිතං[3]
යා මෙ සොකපරෙතාය පුත්තසොකං ව්යපානුදි.

132. සාජ්ජ අබ්බුළ්හසල්ලාහං නිච්ඡාතා පරිනිබ්බුතා
බුද්ධං ධම්මඤ්ච සඞ්ඝඤ්ච උපෙමි සරණං ඉතිං.

ඉත්ථං සුදං පඤ්චසතමත්තා ථෙරී භික්ඛුනියො ගාථායො අභාසිත්ථාති.

පඤ්චසතමත්තානං ථෙරීනං ගාථා.

6. 2

133. පුත්තසොකෙනහං අට්ට ඛිත්තචිත්තා විසඤ්ඤිනී,
නග්ගා පකිණ්ණකෙසි ච තෙන තෙන විච්චරිහං.

134. වසිං[4] සඞ්කාරකූටෙසු සුසානෙ රථියාසු ච
අවරිං තීණි වස්සානි බුපපාසා සම්පපිතා.

135. අථද්දසාසිං[5] සුගතං නගරං ඕපිලං පති,[6]
අදන්තානං දමෙතාරං සම්බුද්ධිමකුතොභයං.

136. සවිත්තං[7] පටිලද්ධාන වන්දිත්වාන උපාවිසිං
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි අනුකම්පාය ගොතමෙ.

137. තස්ස ධම්මං සුණිත්වාන පබ්බජිං අනගාරියං
සුඤ්ඤතඤ්ච භාවනෙ සච්ඡාකාසිං පදං සිවං.

138. සබ්බෙ සොකා සමුච්ඡින්නා පහීනා එතදන්තිකා
පරිඤ්ඤාතා හි මෙ වත්ථු යතො සොකානසම්භවෙ.

ඉත්ථං සුදං වාසෙට්ඨී ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථි.

වාසෙට්ඨීථෙරීගාථා.

---

1 නානුඤ්ඤාතො - මජ්ඣං 2. හතොවඤ්ඤත්ර - මජ්ඣං 3. හදයසිතං - මජ්ඣ
4. වසි - මජ්ඣං. 5. අථද්දසාසිං PTS 6 ගතං - PTS 7. සංවිත්තං - PTS.

6. ඡක්කනිපාතය.

6. 1.

127. මේලොවට ආවාවූ හෝ මේලොවින් ගියාවූ හෝ යම් මෑ කෙනකුගේ ආකියමඟ නොදන්නේ ද, කොකි සිටි ආවාවූ ඒ සතකු ගෙන 'මාගේ පුත්‍රයහ'යි අඬන්නෙහි ද?

128. මේලොවට ආවාවූ හෝ මේලොවින් ගියාවූ හෝ ඔහුගේ මඟ දන්නෙහි ද ඔහු ගෙන ශෝක නොකරන්නෙහි යෑ. ප්‍රාණීහු මෙබඳු සැහෑවි ඇත්තාහු යෑ.

129. නොයදනාලදු මෑ එලොවින් ආගේ යෑ, නොඅනුදන්නාලදු වෑ මේලොවින් ගියේ යෑ කිසියම් ගතියක සිට මේලොව අවුත් කිහිප දිනක් වැස මේලොවිනුදු අන් ගතියකට පිළිසඳ විසින් ගියේ යෑ එයිනුදු අන් භවයකට යෙයි.

130. මළේ මනුෂ්‍ය ආදී රූපයෙන් සැරිසරමින් යෙයි යම්සේ ආගේ වේ ද එසේ ගියේ යෑ, එහිලා කවර පරිදේවනායෙක් ද!

131. යම් මෙහෙණක් ශොකයෙන් ඔබනාලද මාගේ පුත්‍රශොකය දුරලූ ද ඔහොමෙම් මාගේ නොදුකියහෙන ලය ඇසුරු කල ශෝක නමැති හුල ඒකාන්තයෙන් උදුරා ලූ යෑ.

132. මම දැන් උදුරාලූ හුල් ඇති වෑ තාෂ්ණා නැති වෑ පිරිකිලි බුදුන් දහම් සඟුන් සරණ කොට යෙමි.

මෙසෙයින් පන්සියක් පමණ තෙරණිහු ගාථා කිහු.

පන්සියක් පමණ තෙරණින්ගේ ගාථා. සි

6. 2

133. මම පුත්‍රශෝකයෙන් පීඩිත වෑ එහෙයින් මෑ විසංඥ වෑ එයින් මෑ නගා වෑ විසුළ කෙහෙ ඇති වෑ ඒ ඒ තැන හැසිරුණුම්හ.

134. කසළගොඩෙහි ද සොහොන්හි ද රියමඟ ද වෘස කලම්හ. තුන්වසක්කල් සාපවසින් පෙළෙමින් හැසිරුණුම්හ.

135. අසතුරු ව ඔසුලුතුවර බලා වඩනා අදෘෂ්‍යයන් දමනය කරන කොයිනුදු කිය නැති සුගත වූ සම්බුද්ධයන් වහන්සේ දුටුම්හ.

136. පියවි සින් ලැබ වැද ඔබ කරා එළැඹුම්හ, ඒ ගොයුම්ගොත් බුදුහු මට අනුකම්පායෙන් දහම් දෙසූසේක.

137. ඔබ ගේ දහම් අසා සසුන්හි පැවිදි වූම්හ. බුද්ධ වචනයෙහි (භාවනානුයොග වශයෙන්) ගෙදෙමින් නිවීණ පදය පසක් කලම්හ.

138. තෙල නිවන කෙළවර කොට ඇති සියලු ශෝකයෝ මුලුසුත්හ ප්‍රහීණයහ. ගම් වසනුයෙක ශොකසමුහවය වේ ද, මෑ විසින් ඒ වසනුහු ත්‍රිවිධ පරිඥයෙන් දන්නා ලදහ.

මෙසෙයින් වාසෙට්ඨි මෙහෙණ ගාථා කිවු ය.

වාසෙට්ඨි ථේරගාථා. සි.

6. 3

139. දහරා තිං රූපවතී අහම්පි දහරෝ යුවා,
පඤ්චඞ්ගිකෙන තූරියෙන එහි ඛෙමෙ රමාමසෙ.

140. ඉමිනා පූතිකායෙන ආතුරෙන පභඞ්ගුනා
අට්ටියාමි[1] හරායාමි කාමතණ්හා සමූහතා.

141 සත්තිසූලූපමා කාමා ඛන්ධාසං[2] අධිකුට්ටනා
යං තිං කාමරතිං බ්‍රූසි අරති දානි සා මම.[3]

142. සබ්බත්ථ විහතා නන්දි තමොකඛන්ධො පදාලිතො
එවං ජානාහි පාපිම නිහතො තම්මසි අන්තක.

143. නකඛත්තානි නමස්සන්තා අග්ගිං පරිචරං වනෙ
සුට්ඨුචිවං අජානන්තා බාලා සුද්ධිං අමඤ්ඤථ.

144 අහඤ්ච ඛො නමස්සන්තී සම්බුද්ධං පුරිසුත්තමං
පරිමුත්තා සබ්බදුක්ඛෙහි සත්ථුසාසනකාරිකා‍ති.

ඉත්ථං සුදං ඛෙමා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථ.

ඛෙමාථෙරීගාථා.

6. 4

145 අලඞ්කතා සුවසනා මාලිනී චන්දනුක්කිතා
සබ්බාභරණසඤ්ඡන්නා දාසීගණපුරක්ඛතා.

146. අන්නං පානඤ්ච ආදාය ඛජ්ජභොජ්ජමනප්පකං
ගෙහතො නික්ඛම්මිත්වාන උය්‍යානමභිහාරයිං.

147. තත්ථ රම්මා කීළිත්වා ආගච්ඡන්තී සකං ඝරං
විහාරං දට්ඨුං[4] පවිසිං සාකෙතෙ අඤ්ජනං වනං.

148. දිස්වාන ලොකපජ්ජොතං වන්දිත්වාන උපාවිසිං
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි අනුකම්පාය චක්ඛුම.

149 සුත්වා ච ඛො මහෙසිස්ස සච්චං අපච්චවික්ඛිතං
තත්ථෙව විරජං ධම්මං ඵුසායිං අමතං පදං.

150. තතො විඤ්ඤාත සද්ධම්මා පබ්බජිං අනගාරියං
තිසෙසා විජ්ජා අනුප්පත්තා අමොඝං බුද්ධසාසනං.

ඉත්ථං සුදං සුජාතා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථ.

සුජාතාථෙරීගාථා.

---

1 අදූහාමි - PTS. 2. ඛණ්ඩං - PTS. 3. තම - PTS.
4. දක්ඛං - PTS.

6. 3

139. ඛේමාවෙනි තෝ යොවුන් විය පත් රූපවත්හු. මම ද යොවුන් පත් තරුණයෙමි. එව පසඟතුරුයෙන් රමණය කරමිහ.

140. ආතුර වූ බිඳෙනසුලු මේ කුණුකයින් පිළිකුල් කරමි. විලි ඇති කරමි, කාමතෘෂ්ණාවෝ මුලුසුත් කරන ලදහ.

141. කාමයෝ සැත්හුල් වැනියහ, සකඬියෝ ඔවුනට මස්ලොඹු වැනියහ, තෝ යම් කාමරතියක් කියෙහි ද, එය දැන් මට අරතියෙකි.

142 හැම තන්හි තෘෂ්ණා නසන ලදු, මොහදුරු කඳ පලන ලදි, මාරය, මෙසේ දනුව, මාරය තෝ නවුයෙහි.

143. බාලයෝ නකත් වඳනාහු වනයෙහි හිතිදෙවි පුදනුවෝ යථාභූතාර්ථය නො දන්නාහු ශුද්ධිය සිතූහු.

144. මමත් පුරුෂොත්තම සම්‍යක් සම්බුද්ධයන් වඳිමින් බුදුන් ගේ අනුසසුන්කරු වී හැම දුකින් මිදුණුමි.

මෙසෙයින් ඛෙමාථේරී ගාථා කිවූ ය.

ඛෙමාථේරීගාථා සි.

6. 4

145. අලඬකෘත ව මනා අවඡාදන ඇති ව මල්දම් ධර ව චන්දනකලකයෙන් අනුලිප්ත ව සම්භරණයෙන් ගැවසූ සිරුරු ඇති ව දැසිගණයා විසින් පුරස්කෘත ව-

146. ආභාර හා පානවර්ග ද අනල්ප ඛාද්‍ය භොජ්‍ය ද ගෙන ගෙයින් නික්මෑ උයනට එළැඹිමි.

147. එ උයන්හි රමණය කොට කෙළෑ සියගෙට එන මම සාකේත නුවර සමීපයෙහි වූ අඤ්ජනවන විහාරය දක්නට පිවිසිමි.

148. ලොවට පහන් වැනි බුදුන් දැක වැඳ ඔබ කරා එළැඹිමි, ඒ පසෑ වූ බුදුහු අනුකම්පායෙන් මට දහම් දෙසූහු.

149. මහර්ෂි බුදුන් ගේ බස් අසා මම සත්‍යප්‍රතිවේධ කළමු, එ අසුන්හි මෑ විරාගධර්ම සඞ්ඛ්‍යාත අමෘතපදය පසක් කළමු.

150. ඉක්බිති දත් දහම් ඇති ව සසුන්හි පැවිදි වීම්, ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබන ලදහ. බුදුසසුන් නො සිස් වෙයි.

මෙසෙයින් සුජාතාථේරී ගාථා කිවූ ය.

සුජාතා ථේරීගාථා සි.

6. 5

151. උභෙව කුලෙ අහං ජාතා බහුවිත්තෙ මහද්ධනෙ
වණ්ණරූපෙන සම්පන්නා ධිතා මෙඝස්ස අත්‍රජා.

152. පත්ථිතා රාජපුත්තෙහි සෙට්ඨිපුත්තෙහි ගිජ්ඣිතා[1]
පිතු මේ පෙසයී දූතං දෙථ මය්හං අනොපමං.

153. යත්තකං තුලිතා එසා තුය්හං ධිතා අනූපමා
තතො අට්ඨගුණං දස්සං හිරඤ්ඤං රතනානි ච.

154. සාහං දිස්වාන සම්බුද්ධං ලොකජෙට්ඨං අනුත්තරං
තස්ස පාදානි වන්දිත්වා එකමන්තං උපාවිසිං.

155. සො මේ ධම්මමදෙසෙසි අනුකම්පාය ගොතමෝ
නිසින්නා ආසනෙ තස්මිං ඵුස්සයිං[2] තතියං ඵලං.

156. තතො කෙසානි ඡෙත්වාන පබ්බජිං අනගාරියං
අජ්ජ මෙ සත්තමී රත්තී යතො තණ්හා විසොසිතා.

ඉත්ථං සුදං අනොපමා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

අනොපමාථෙරීගාථා.

6. 6

157. බුද්ධවීර නමොත්‍වන්තු සබ්බඤ්ඤුතාණමුත්තම
යො මං දුක්ඛා පමොචෙසි අඤ්ඤඤ්ච බහුකං ජනං

158. සබ්බදුක්ඛං පරිඤ්ඤාතං හෙතුතණ්හා විසොසිතා
භාවිතො අට්ඨඞ්ගිකො[3] මග්ගො නිරොධො ඵුසිතො මයා

159. මාතා පුත්තෙතා පිතා භාතා අය්‍යකා ච පුරෙ අහුං
ඨානුවෙවං අජානන්තී සංසරිහං අනිබ්බිසං.

160. දිට්ඨා හි මෙ සො භගවා අන්තිමෝ'යං සමුස්සයො
විකීණෙණා ජාතිසංසාරො නත්ථි දානි පුනබ්භවො.

161. ආරද්ධවීරියෙ පහිතත්තෙ නිච්චං දළ්හපරක්කමෙ
සම්ගෙග සාවකෙ පස්සෙ එසා බුද්ධාන වන්දනා.

162. බහූනං[4] වත අත්ථාය මායා ජනයි ගොතමං
වය්‍යාධිමරණතුන්නානං දුක්ඛක්ඛන්ධං ව්‍යපානුදී'ති.

ඉත්ථං සුදං මහාපජාපතීගොතමී ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

මහාපජාපතීගොතමීථෙරීගාථා.

---

1. ගිජ්ඣිතා - PTS. 2. ඵුසයිං - ප. 3. අරියට්ඨඞ්ගිකො - සීමු.
4. බහූනං - මජ්ඣං.

6. 5

151. මම බොහෝ තුෂ්ටිජනක ද්‍රව්‍ය ඇති මහද්ධන ඇති උදාර වූ වෛශ්‍යකුලයෙහි උපන්නී. වණ්ණයෙන් හා රූපයෙන් සම්පන්න වෑ මෙය නම් සිටු හට උරදා දුවක් වූමි,

152. රජදරුවන් විසින් පතන ලදුමි, සිටු දරුවන් විසින් කැමැති වන ලදුමි, "මට අනොපමා දුව දෙව"යි මාපිය හට දූතයකු එවී

153. තොප ගේ දූ වූ තෙල අනොපමාව යම්තාක් ධන වටති තුලනා කරන ලදු ද, එයට වඩා අටගුණයක් ශිරණ්‍ය හා රත්න දෙමි, කියා සි.

154. ඒ මම ලෝකජ්‍යෙෂ්ඨ වූ අනුත්තර වූ සම්බුදුන් දැක ඔබ ගේ පා වැඳ එකත්පස් වැ හුනුමි.

155. ඒ ගොයුම්ගොත් බුදුහු අනුකම්පායෙන් මට දහම් දෙසුහු, ඒ අසුන්හි හුන් මම අනගැමිඵල පසක් කළමි.

156. ඉක්බිති කෙස් ඔහා සසුන්හි පැවිදි වූමි, යම් දිනෙක තෘෂ්ණා නැත්තා ලදු ද එතැන් සිට මට අද සත්වන දිනය සි.

මෙසෙයින් අනොපමාථේරී ගාථා කිවු ය.

අනොපමාථේරී ගාථා සි.

6. 6.

157. යමෙක් සතරදුකින් මා හා අන්‍ය බොහෝ ජනයාත් මුදලී ද සදී සම්බොත්තම වූ බුද්ධවීරයන් වහන්ස, ඒ තොප වහන්සේට නමස්කාර වේවා.

158. මා විසින් හැම දුක් සංස්කාරයෙන් දන්නා ලද, හේතු තෘෂ්ණාව නැත්තා ලදු, අරිඅට්ඨඞ්ගික ද නිරෝධය ද ඥානඝජ්ඣයෙන් පහත්නා ලදී.

159. මම (ප්‍රවෘත්ති හෙතු ආදි) යථාභූතාඥාය නො දන්මින් සතර-ඕඝුදෙහි පිහිටක් නො ලබමින් අපරාපරොත්පත්ති විසින් සැරිසැරීමි. අතීතයෙහි වරෙක මවු වූමි, වරෙක පුත් වූමු. වරෙක පිය වූමි වරෙක සොහොයුරු වූමු, වරෙක මිත්‍ර වූමු.

160. මා විසින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුවණැසින් දක්නා ලදහ. මේ අන්තිම දේහය වෙයි, ජාති සංසාරය ක්ෂීණ විය. දැන් පුනර්භවයෙක් නැත.

161. රැකුළු වැර ඇති නිවනට මෙහෙයූ සිත් ඇති සතතයෙන් දැඩ පරාක්‍රම ඇති ශීලාදීන් සමග ම සිටි සව්වන් දකුමි. තෙල වඳනා ඒ බුදුනට වෙයි.

162. මහාමායා තොමෝ බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස මා ගොයුම්-ගොත් බුදුන් ප්‍රසව කලා (එසේ මෑ යෑ) ව්‍යාධි මරණ දෙකින් පෙලෙනුවන් ගේ දුඃඛරාශිය බැහැර කළේ සි.

මෙසෙයින් මහාප්‍රජාපති ගොතමී මෙහෙණ ගාථා කිවු ය.

මහාප්‍රජාපති ගෝතමීථේරී ගාථා සි.

6. 7

163. ගුත්තෙන යදත්ථං පබ්බජ්ජා හිත්වා පුත්තඤ්ච පසුං පියං
තමේව අනුබ්‍රූහෙහි මා චිත්තස්ස වසං ගමි.

164. චිත්තෙනත්ථඤ්ඤතා සත්තා මාරස්ස විසයෙ රතා
අනෙකජාතිසංසාරං සන්ධාවන්ති අවිද්දසු.

165. කාමච්ඡන්දඤ්ච ව්‍යාපාදං සක්කායදිට්ඨිමෙව ච
සීලබ්බතපරාමාසං විචිකිච්ඡඤ්ච පඤ්චමං.

166. සඤ්ඤොජනානි එතානි පජහිත්වාන භික්ඛුනී,
ඔරම්භාගමනීයානි නාසිදං පුනරෙහිති.

167. රාගං මානං අවිජ්ජඤ්ච උද්ධච්චඤ්ච විච්ඡිදිය,
සඤ්ඤොජනානි ඡෙත්වාන දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති.

168. ඛෙපෙත්වා ජාතිසංසාරං පරිඤ්ඤාය පුනබ්භවං
දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිච්ඡාතා උපසන්තා චරිස්සතීති.

ඉත්ථං සුදං ගුත්තා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

ගුත්තාථෙරීගාථා.

6. 8

169. චතුක්කත්තුං පඤ්චක්කත්තුං විහාරා උපනික්ඛමිං
අලද්ධා චෙතසො සන්තිං චිත්තෙ අවසවත්තිනී.

170. භික්ඛුනිං උපසඞ්කම්ම සක්කච්චං පරිපුච්ඡහං,
සා මෙ ධම්මමදෙසෙසි ඛාතු ආයතනානි ච.

171. චත්තාරි අරියසච්චානි ඉන්ද්‍රියානි බලානි ච,
බොජ්ඣඞ්ගමග්ගඞ්ගිකං මඤ්ඤං උත්තමපත්ථසා පත්තියා.

172. තස්සාහං වචනං සුත්වා සරෙනාති අනුසාසනිං,
රත්තියා පුරිමෙ යාමෙ පුබ්බජාතිමනුස්සරිං.

173. රත්තියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දිබ්බචක්ඛුං විසොධයිං,
රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොක්ඛන්ධං පදාලයිං.

174. පීතිසුඛෙන ච කායං එරිත්වා විහරිං තදා,
සත්තමියා පාදෙ පසාරෙසිං තමොක්ඛන්ධං පදාලියාති.

ඉත්ථං සුදං විජයා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

විජයාථෙරීගාථා.

ඡක්කනිපාතො නිට්ඨිතො.

6. 7

163. ගුත්තාවෙනි, ප්‍රිය වූ පුතු ද වසඋව ද හැරපියා යම් සෙලශ-පරිනිර්මිත සකකි පරිනිර්මිතයක් සඳහා බ්‍රහ්මචරියත් කැමැතිවනාලද ද එය මෑ පුනපුනා වඹව, මිහතවශයට නහමක් යා.

164. චිත්තයා විසින් නුළු කරනලද අවිඳින් සත්ත්වයෝ මාරයාගේ විෂයෙහි ඇලුණාහු නොයෙක් ජාතිසංසාරයෙහි දිවෙති.

165. කාමවිජඳය ව්‍යාපාදය සත්‍යානුදර්ශය ශීලව්‍රතපරාමර්ශය පස්මෑනි විචිකිත්සා යි.

166. කාමධාතුවට පණිණුළුන්නට නිසි තෙල සංයෝජනයන් අතහැරි ඔහින් හැරපියා මෙහෙණ නැවැත මේ ගවයට නොඑ.

167. රූපාරූපරාග ද මානය ද අවිද්‍යා ද ඕඛත්‍යය ද හැර පසුව උඛ්මහාගිය සංයෝජනයනුදු සිද දුක් කෙළවර කරම්.

168. ජාතිසංසාරය ක්‍ෂය කොට පුනර්භවය පිරිසිඳ ගෙන ඉහාත්මයෙහි ම නිසසනණ වැ උපශාන්ත වැ ඉරියව් පවත්මි.

මෙසෙයින් ගුත්තා මෙහෙණ ගාථා කිවු සැ

ගුත්තාථේරීගාථා යි.

6. 8

169. චිත්තයෙහි අවශවර්ති වැ චිත්තශානතිය නොලදින් සතර පස් වරක් විහාරයෙන් නික්මී සියමු.

170–171. භේමා මෙහෙණ කරා එළඹ මම සඛා පරිපෘච්ඡා කළමු. මට නිර්ණප්‍රාප්තිය සඳහා ඛාතුආයතනයෝ සැ චතුරාර්ය-සත්‍යයෝ සැ ශ්‍රද්ධාදි ඉඳ්‍රියයෝ සැ ශ්‍රද්ධාදි බලයෝ සැ බොධ්‍යඞ්ග හා අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ග සැ යන දහම් දෙසූ.

172. මම ඇයගේ බස් අසා අනුශසනුත් කරමින් රැය පළමු යම් පූර්විනිවාසානුගත ඥානය සිහි කළමු.

173. රැය මැදුම් යම් දිවැස් ශුද්ධ කළමු. රැය පැසීම් යම් මෝහස්කන්ධය බිඳ දැමූමි.

174. එකලැ ප්‍රීතිසුඛයෙන් නාමකය සපශී කොට ගෙන වාස කළමු. සත්වන දින මෝහසකන්ධය තිදපියා පාදප්‍රහාරණ ද කළමු.

මෙසෙයින් විජයා මෙහෙණ ගාථා කිවු සැ.

විජයාථේරීගාථා යි

ඡක්කනිපාතය නිමි.

7. සත්තකනිපාතො

7. 1

175. මුසලානි ගහෙත්වාන ඔඝතුදං කොට්ටෙන්ති මානවා,
පුත්තදාරානි පොසෙන්තා ධනං වින්දන්ති මානවා.

176. සටෙථ බුද්ධසාසනෙ යං කත්වා නානුතප්පති,
ඛිප්පං පාදානි ධොවිත්වා එකමන්තං නිසීදථ.

177. චිත්තං උපට්ඨපෙත්වාන එකග්ගං සුසමාහිතං,
පච්චවෙක්ඛථ සඞ්ඛාරෙ පරතො නො ච අත්තතො.

178. තස්සාහං වචනං සුත්වා පටිච්චරාත්තසාසනිං,
පාදෙ පක්ඛාලයිත්වාන එකමන්තෙන උපාවිසිං.

179. රත්තියා පුරිමෙ යාමෙ පුබ්බජාතිමනුස්සරිං,
රත්තියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දිබ්බචක්ඛුං විසොධයිං.

180. රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තමොක්ඛන්ධං පදාලයිං,
තෙවිජ්ජා අථ ඵුට්ඨාසිං කතා තෙ අනුසාසනී

181. සක්කංව දෙවා තිදසා සඞ්ගාමෙ අපරාජිතා,
පුරක්ඛත්වා විහරාමි තෙවිජ්ජමහි අනාසවාති.

ඉත්ථං සුදං උත්තරා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

උත්තරාථෙරීගාථා.

7. 2

182. සතිං උපට්ඨපෙත්වාන භික්ඛුනී භාවිතින්ද්‍රියා,
පවිවිජ්ඣි පදා සන්තං සඞ්ඛාරූපසමං සුඛං.

183. කානු උද්දිස්ස මුණ්ඩොසි සමණී විය දිස්සසි,
න ච රොචෙසි පාසණ්ඩෙ කිමිදං චරසි මෝමුහං.

184. ඉතො බහිද්ධා පාසණ්ඩා දිට්ඨියො උපනිස්සිතා,
න තෙ ධම්මං විජානන්ති න තෙ ධම්මස්ස කොවිදා.

185. අත්ථි සක්‍යකුලෙ ජාතො බුද්ධො අප්පටිපුග්ගලො,
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි දිට්ඨිනං සමතික්කමං.

7. සත්තකනිපාතය.

7. 1

175. මනුෂ්‍යයෝ මෝහයෙන් ගෙන ධාන්‍ය කොටති. මනුෂ්‍යයෝ අඹුදරුවන් ප්‍රස්නාහු ධනය ලබත්.

176. යම් අනුශාසකයෙක් කොට පසුව නොතැවේ ද ඒ බුද්ධානුශාසනයෙහි ව්‍යායාම කරව. එහා දෙපා දෙවා එකත්පසෙක හිඳගනුව.

177. සිත එකඟ කොට සුසමාහිත කොට එළවාගෙන සංස්කාරයන් අනාත්ම වශයෙන් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කරව, ආත්ම වශයෙන් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා නොකරව.

178. මම ඇයගේ මේ පටාචාරාවුශාසනා වචනය අසා දෙපා දෙව එකත්පසෙක හිඳගතුමි.

179. රැය පෙරයමැ පූර්වනිවාසය සිහි කළමි. රැය මැදුමියමැ දිවැස ශුද්ධ කළමි.

180. රැය පැසුළුයමැ මෝහස්කන්ධය බිඳ ලුමි. ඉක්බිති ත්‍රිවිද්‍යාප්‍රාප්ත වැ හැඟිසිටියමි. තොපගේ අනුසසුන් කළමි.

181. ත්‍රිදශදෙවියන් සඞ්ඝාරාමයෙහි ලා දිනු ශක්‍රයා වට කොට සිටුනාක් සෙයින් පෙරටු කොට ගෙන වාස කරමි. ආස්‍රව රහිත වැ ත්‍රිවිද්‍යාප්‍රාප්ත වැ වාස කරමි.

මෙසෙයින් උත්තරා මෙහෙණ ගාථා කිවු සැ

උත්තරාථේරීගාථා සි.

7. 2

182. කායාදියෙහි සිහි එළවා (අශුභාදිභාවනායෙන්) භාවිත ශ්‍රද්ධාදි ඉඳුරන් ඇති තෙල මෙහෙණ සර්වසංස්කාරයන්ට උපශම හෙතු වූ අත්‍යන්තසුඛ නිර්වාණ පදය ප්‍රතිවෙධ කළා, (වාලා මෙහෙණ මරුට මේසේ කිවු සැ)

183. (තෙපි) කවරක්හු උදෙසා මුඛ කළහු, මෙහෙණක සෙයින් දක්නහු. පාෂණ්ඩයන් නොරුස්නහු, සම්මුළු වැ කුමට ඇවිදිනහු ද? (මාරයා ගේ බසි.)

184. ශාශ්වතාදි දෘෂ්ටින් ඇසුරු කළ පාෂණ්ඩයෝ මෝහස්සෙන් බැහැර වෙති, ඔහු ධර්ම නොදනිති, ඔහු ධර්මකෝවිද නොවෙති.

185 ශාක්‍යකුලයෙහි ජාත වූ අප්‍රතිපුද්ගල වූ සම්‍යක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ කෙසෙක් ඇත, උන් වහන්සේ මට දෘෂ්ටි සමතික්‍රමණොපාය වූ දහම්ක් දෙසූහ.

186. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං,
අරියඤ්චට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං දුක්ඛූපසමගාමිනං.

187. තස්සාහං වචනං සුත්වා විහරිං සාසනෙ රතා,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං

188. සබ්බත්ථ විහතා නන්දී තමොක්ඛන්ධො පදාලිතො,
එවං ජානාහි පාපිම නිහතො ත්වමසි අන්තකාති.

ඉත්ථං සුදං වාලා ථෙරී ගාථායො අභාසීති.

වාලාථෙරීගාථා.

7. 3

189. සතිමති චක්ඛුමති භික්ඛුනී භාවිතින්ද්‍රියා,
පවිවිජ්ඣි පදං සන්තං අකාපුරිසසෙවිතං.

190. කින්නු ජාතිං න රොචෙසි ජාතො කාමානි භුඤ්ජති,
භුඤ්ජාහි කාමරතියො මාහු පච්ඡානුතාපිනී.

191 ජාතස්ස මරණං හොති හත්ථපාදනඡෙදනං,
වධබන්ධපරික්ලෙසං ජාතො දුක්ඛං නිගච්ඡති.

192. අත්ථි සක්‍යකුලෙ ජාතො සම්බුද්ධො අපරාජිතො,
සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි ජාතියා සමතික්කමං.

193. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං,
අරියඤ්චට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං දුක්ඛූපසමගාමිනං.

194. තස්සාහං වචනං සුත්වා විහරිං සාසනෙ රතා,
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

195. සබ්බත්ථ විහතා නන්දි තමොක්ඛන්ධො පදාලිතො,
එවං ජානාහි පාපිම නිහතො ත්වමසි අන්තකාති.

ඉත්ථං සුදං උපවාලාථෙරී ගාථායො අභාසීති.

උපවාලාථෙරීගාථා.

සත්තකනිපාතො නිට්ඨිතො.

186. දුඃඛසත්‍ය ය, දුඃඛසමුදයසත්‍ය ය, දුඃඛනිරෝධසත්‍ය ය, දුක්ඛෝපශමය කරා පමුණුවන ආර්‍යාෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගසත්‍ය ය යන මේ ය.

187. මම උත්තම වූ භගවතාණන් වහන්සේ ගේ බස් අසා සත්ත්වයන්ගේ ඇලුම් ඇති වැ වාසය කළාමු, ත්‍රිවිධ විද්‍යාවෝ ලබන ලදහ. බුදුන්ගේ අනුශාසනාව කරන ලදී.

188. හැම තැන්හි තෘෂ්ණා නැසුන ලදුව, මෝහාන්ධකාරය බිඳිනලදී, පව්වූ මාරයා මෙසේ දනුව, අන්තකයා නොදක්නා වූයෙහි.

මෙසෙයින් වාලා මෙහෙණ ගාථා කිවූ ය.

වාලාථේරිගාථාව සි.

7. 8

189. සතිමත් වූ ප්‍රඥාවක්‍ෂුසින් චක්ෂුර්මත් වූ බුදු ශ්‍රද්ධාදි ඉඳුරන් ඇති තෙල මෙහෙණ බුද්ධාදි ආර්‍යයන් විසින් පෙවූනා ලද ශාන්තපද සඞ්ඛ්‍යාත නිවන ප්‍රතිවේධ කළා, (උපවාලා මෙහෙණ මෙසේ උදන් ඇනූ.)

190. යම්හෙයකින් ජාතිය නොවූ රාජ්‍යත්‍වය නම්, එයට කරුණු කිම. උපන්නේ රූපාදි කාමයන් වලඳ කෙරේ. කාමරතියි වලඳවි. පසු වැ නොවැ තැවෙනු වේ. (මාරයා කී.)

191 උපන්නාහට මරණ වෙයි. (උපන් හෙයින්) අන්පා සිදුම් වෙයි, ජීවිතහානි ඔෂධිප්‍රහාරාදි) වධ පරික්ලේශ හා (කාරාගෘහවාසාදි) බන්ධ පරික්ලේශ වෙයි, මෙසෙයින් උපන්නේ දුකට පැමිණෙයි.

192. ශාක්‍යකුලයෙහි උපන් අපරාජිත වූ සම්‍යක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ කෙනෙක් ඇත. උන් වහන්සේ ඔට ජාති සමතික්‍රමණෝපාය වූ දහමක් දෙසූසේක.

193. දුඃඛසත්‍ය ය, දුඃඛසමුදයසත්‍යසත්‍ය ය, දුඃඛනිරෝධසත්‍ය ය, දුඃඛොපශමය කරා පමුණුවන ආර්‍යාෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගසත්‍ය යි.

194. මම උත්තම වූ භගවතාණන් වහන්සේ ගේ වචන අසා සත්ත්වයන්ගේ ඇලුම් ඇති වැ වාසය කළාමු (මා විසින්) ත්‍රිවිද්‍යා ලබන ලදුව බුදුසසුන් කරන ලදී.

195. හැම තන්හි තන්හි නැසූ සඞ්ඛ්‍යාත තෘෂ්ණා නැසුන ලදුව, මෝහාන්ධකාරය පලන ලද්දේ ය. පව්වූ මාරයා මෙසේ දනුව, අන්තකයා නොදක්නා වූයෙහි.

මෙසෙයින් උපවාලා මෙහෙණ ගාථා කිවූ ය

උපවාලාථේරිගාථාව සි.

සත්තකනිපාතය නිමි.

8. අට්ඨකනිපාතො

8. 1

196: භික්ඛුනී සීලසම්පන්නා ඉන්ද්‍රියෙසු සුසංවුතා,
අභිඝවෙජ්ජ පදං සන්තං අසෙවනකමෝජවං.

197. තාවතිංසා ච යාමා ච තුසිතා චාපි දෙවතා,
නිම්මාණරතිනො දෙවා යෙ දෙවා වසවත්තිනො,
තත්ථ චිත්තං පණිධෙහි යත්ථ තෙ වුසිතං පුරෙ.

198. තාවතිංසා ච යාමා ච තුසිතා චාපි දෙවතා,
නිම්මාණරතිනො දෙවා යෙ දෙවා වසවත්තිනො.

199. කාලං කාලං භවාභවං සකකායගතං පුරක්ඛතා,
අවිතිවත්තා සකකායං ජාතිමරණසාරිනො.

200. සබ්බෙ ආදිපිතො ලොකො සබ්බෙ ලොකො පදිපිතො,
සබ්බෙ පජ්ජලිතො ලොකො සබ්බෙ ලොකො පකම්පිතො.

201. අකම්පියං අතුලියං අපුථුජ්ජනසෙවිතං,
බුද්ධො ච ධම්මං දෙසෙසි තත්ථ මෙ නිරතො මනො.

202. තඤ්ඤහං වචනං සුත්වා විහරිං සාසනෙ රතා,
තිණ්ණා මිජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

203. සබ්බත්ථ විහතා නන්දි තමොකඛන්ධො පදාලිතො,
එවං ජානාහි පාපිම නිහතො ත්වමසි අන්තකාති.

ඉත්ථං සුදං සිසුපවාලා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථ.

සිසුපවාලාථෙරීගාථා

අට්ඨකනිපාතො නිට්ඨිතො.

8. අට්ඨකනිපාතය

8. 1

196. පරිශුද්ධශීලයෙන් යුක්ත වූ ඉඳුරුයෙහි මෙනොවට සංවෘත වූ මෙහෙණ අව්‍යාසෙක වූ සවහාවිමධුර වූ ශාන්තපද සඛ්‍යාත නිර්වාණය ලබන්නී යෑ, (සිසුපවාලා මෙහෙණ කිවු හැ.)

197. යම් දෙව් කෙනකුත් කෙරෙහි පෙර ති විසින් වාස කරන ලද ද යම් තව්තිසාවැසි දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද යාම දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද තුෂිතදෙවිකෙනෙක් ඇද්ද නිම්මාණරති දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද වශවර්ති දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුන් කෙරෙහි සිත් පිහිටුවාලව, (මාරයා කී.)

198. තව්තිසාවැසි වූත් යාමවැසි වූත් තුෂිතවැසි වූත්, යම් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, නිම්මාණරතිවැසි යම් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, යම් වශවර්ති දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, (ඔහු හැම)

199. ඒ ඒ කල භවයෙන් භවයෙහි සකඤ්ඤපඤ්ඤකයෙහි පුරසකෘත්‍ය-කාරීව පිහිටියාහු වෙති. සකඤ්ඤපඤ්ඤකය ඉක්ම නොයියාහු ජාති-මරණ අත්‍රව යන්නාහු වෙති.

200. හැම ලොව රාගාදීන් ආවිළෙනත්තේ වෙයි, හැම ලොව එයින් මෑ ප්‍රදීප්ත වෙයි, හැම ලොව වෙසෙයින් ජ්වලිත වෙයි. හැම ලොව මේසේ ප්‍රකම්පිත වෙයි.

201. සම්‍යක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ කම්පා නොසෙ කළ හෙත තුලනා නොසෙ කළ හෙත ආශ්චර්යයන් විසින් සෙවුනා ලද නවලොව්තුරා දහම් දෙසූසේක, එහිලා මාගේ සිත නිරත වෙයි.

202. මම ඔබගේ ඔස් අනා ශාසනයෙහි නිරතවෑ මෑස කළමි. ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහ. බුද්ධශාසනය කරන ලදි.

203. හැම තැන තෘෂ්ණා නැසුන ලදු, මෝහසකඤ්ඤය බිඳිනලදි. පව්ටු මාරය මෙසේ දනු, අන්තකය තෝ නවුයෙහි.

මේසෙයින් සිසුපවාලා මෙහෙණ ගාථා කිවු යෑ.

සිසුපවාලාථේරගාථා සි.

අට්ඨකනිපාතය නිමි.

9. නවකනිපාතො

9. 1

204. මා සු තෙ වඩ්ඪ ලොකමහි වනථො අහු කුදාචනං,
මා පුත්තක පුනපපුනං අහු දුක්ඛස්ස භාගිමා.

205. සුඛං හි වඩ්ඪ මුනයො අනෙජා ඡින්නසංසයා,
සීතිභූතා දමූපපත්තා විහරන්ති අනාසවා.

206 තෙහානුජීණණං ඉසිභි මිච්ඡා දස්සනපත්තියා,
දුක්ඛස්සනන්තකිරියාය එවං වඩ්ඪ අනුබ්‍රූහය.

207. විසාරදව භණසි එතමත්ථං ජනෙත්ති මෙ,
මඤ්ඤමි නූන මාමකෙ වනථො තෙ න විජ්ජති.

208. යෙ කෙචි වඩ්ඪ සංඛාරා ඡින්නා උක්කාවඨමජ්ඣිමා,'
අණූපි අණුමත්තෙනාපි වනථො මෙ න විජ්ජති.

209. සබ්බෙ මෙ ආසවා ඛීණා අපමත්තස්ස ඣායතො,
තිණ්ණා විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

210. උත්තරං වත මෙ මාතා පතොදං සම්මසසරී,
පරම්පරසංගිතා ගාථා ඉථාපි අනුකම්පිකා.

211. තස්සාහං වචනං සුත්වා අනුසිට්ඨිං ජනෙත්තියා,
ඛම්මසංවෙගමාපාදිං යොගක්ඛෙමස්ස පත්තියා.

212. සොහං පඨාසපහිතත්තා රත්තින්දිවමතන්දිතා,
මාතරා චොදිතා සන්තා අද්ධුසිං සන්තිමුත්තමන්ති.

ඉත්ථං සුදං වඩ්ඪමාතා ථෙරී ගාථාසෙ අභාසිත්ථ.

වඩ්ඪමාතාථෙරීගාථා.

නවකනිපාතො නිට්ඨිතො.

9. නවකනිපාතය.

9. 1

204. දරුව වඩ්ඪය, සත්ත්වලෝකයෙහි හා සංස්කාර ලෝකයෙහි ද කෙලඟතෘෂ්ණාවෙක් තට කිසි කලෙක නහමක් වේවා, පුනප්පුනා ජාති ආදි දුකට නහමක් ගිමි වේවා.

205. වඩ්ඪය, තෘෂ්ණා රහිත වූ ප්‍රහීණ වූ මිථ්‍යාකල්පනා ඇති කෙලඟා-හාවයෙන් ඔහිල් වූ ඉන්ද්‍රියදමනයට පැමිණි ක්ෂීණාස්‍රව වූ මුනිහු සුවසේ වෙසෙත්.

206. වඩ්ඪය, තෝ ඒ ක්ෂීණාස්‍රව සෘෂින් විසින් පිළිපදනාලද ශමථ විදර්ශනාමාර්ගය ඥානදර්ශනයාගේ අධිගමය පිණිස සියලු දෘඪකදුඃඛය කෙළවර කරනු පිණිස වඩව.

207. මැණියෙනි, තෙපි විශාරද ව මෙන් තෙල ඕවා මට කියන්නහු යෑ, මාගේ මැණියෙනි, එකත්තෙන් තොපට ගෘහශ්‍රිතප්‍රේම්මාත්‍ර වනථයෙකුදු නැතැ'යි හඟිමි.

208. වඩ්ඪය, ඝන උත්සාහට මධ්‍යම වූ යම්කිසි සංස්කෘත ධර්ම කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුනතුරෙහි අණු වූ ද අණුමාත්‍ර වූ ද වනථයෙක් මට නැත.

209. අප්‍රමාද වැ ධ්‍යාන කරන මට හැම ආස්‍රවයෝ ක්ෂය වූහ, මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබන ලදහ, බුදුන්ගේ අනුශාසනී කරන ලදි.

210. මාගේ මව අනුකම්පා ඇතියක නෙයින් ('මා සු තෙ වඩ්ඪ ලෝකමහි' ආදි) පරමාර්ථ සංඝිත වූ මහත් වූ අවවාද පතොදයක් පැවැත්වූ යෑ.

211. මම ඒ මවගේ අනුශාසනාවවන අසා යෝගක්ෂේම සඞ්ඛ්‍යාත නිවනට පැමිණෙනු පිණිස ධර්මසංවේගයට පැමිණියෙමි.

212. ඒ මම දවරැය නොමැලි වැ සතර සම්‍යක්ප්‍රධාන්වීර්‍යයෙන් නිවනට මෙහෙයූ සිත් ඇතියෙමි මව විසින් වොදනා කරන ලද්දෙම අනුත්තර ශාන්ති සඞ්ඛ්‍යාත නිවන පසක් කෙළෙමි.

මෙසෙයින් වඩ්ඪමාතා මෙහෙණ ගාථා කිහූ.

වඩ්ඪමාතාථේරීගාථා යි.

නවකනිපාතය නිමි.

11. එකාදසනිපාතො.

11. 1

213. කල්‍යාණමිත්තතා මුනිනා ලොකං ආදිස්ස වණ්ණිතා,
කල්‍යාණමිත්තෙන හජමානෙ අපි බාලෙ පණ්ඩිතො අස්ස.

214. හජිතබ්බා සපුරිසා පඤ්ඤා තථා වඩ්ඪති[1] හජන්තානං,
හජමානො සපුරිසෙ සබ්බෙහිපි දුක්ඛෙහි පමුච්චෙය්‍ය.[2]

215. දුක්ඛස්සුව විජානෙය්‍ය දුක්ඛස්ස ච සම්භවං නිරොධං
අට්ඨඞ්ගිකඤ්ච මග්ගං එත්තාවතාපි අරියසච්චානි.

216. දුක්ඛෙ ඉත්ථිහාවෙ අක්ඛාතො පුරිසදම්මසාරථිනා,
සපත්තීකම්පි දුක්ඛං අපෙතකච්ච[3] සකිං විජානායෙ.

217. ගලතෙ අපි කණ්ඩතෙ සුබුම්ඵලිතියෙ විසානි ඛාදන්ති,
ජනමාරකමජ්ඣගතා උභොපි ව්‍යසනානි අනුභොන්ති.

218. උපවිජඤ්ඤ ගච්ඡන්තී අදක්ඛාහං පතිං මතං
පඤ්චමෙ විජායිත්වාන අපජ්ජතාව සකං ඝරං.

219. දෙ පුත්තා කාලකතා පති ච පඤ්ච මතො කපණිකාය,
මාතා පිතා ච භාතා ඛියන්ති ච එකචිතකායං.

220. කිඤ්ඤකුලිතෙ කපණෙ අනුභූතං තෙ දුක්ඛං අපරිමාණං
අස්සු ච තෙ පවත්තතං බහූනි ජාතිසහස්සානි,

221. වසිතා සුසානමජ්ඣෙ අථොපි ඛාදිතානි පුත්තමංසානි
හතකුලිකා සබ්බගරහිතා මතපතිකා අමතං අධිගච්ඡි.

222. භාවිතො මෙ මග්ගො අරියො අට්ඨඞ්ගිකො අමතගාමී,
නිබ්බානං සච්ඡිකතං ඛමොදසං අපෙකඛිහං.

223 අහමස්මි කන්තසල්ලා ඔහිතභාරා කතං හි කරණීයං,
කිසාගොතමී ථෙරී විමුත්තචිත්තා ඉමං අභණීති.

ඉත්ථං සුදං කිසාගොතමී ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

කිසාගොතමීථෙරීගාථා.

එකාදසනිපාතො නිට්ඨිතො

1 පවඩ්ඪති - PTS 2. මුච්චෙය්‍ය - PTS 3. අපෙතකච්චෙ - සීමු 1, 2

11. ඒකාදශනිපාතය.

11. 1

213. ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් සත්ත්වලෝකය උදෙසා කල්‍යාණමිත්‍ර භාවය පසස්නාලදි. කල්‍යාණමිත්‍රයන් හෙවුනා (පලමු) මුඵ වූයේ පවා (පසු වෑ) පණ්ඩිත වන්නේ යෑ.

214. (බුද්ධාදි) සත්පුරුෂයෝ භජන කල යුත්තාහ. එසේ භජන කරනුවන් ගේ ප්‍රඥ වැඩෙයි. සත්පුරුෂයන් භජනය නොකරන්නේ හැම (ජාත්‍යාදි) දුකින් මිදෙන්නේ යෑ.

215. (සත්පුරුෂයන්) සෙවුනේ, දුඃඛයන් දැනගන්නේ යෑ. දුඃඛයාගේ සමුදයත් නිරෝධයත් (නිරෝධොපාය වූ) අෂ්ටාඞ්ගමාර්ගයත් (යන) සතර ආර්‍යසත්‍යය දැනගන්නේ යෑ.

216. පුරුෂදම්‍යසාරථි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සත්‍රිභාවය දුකෑ'යි වදරනලද. සපත්නියන් ඇති බව ද දුකෙකි. ඇතැම්හු වරක් වැදුවාහු - (විජායන දුක් නොසහමින්)

217. සිය ගෙල ද සිදුනි, සිඟුමැලියෝ විස කති, කුසීගතමුඝගඹී ඇත්තාහු (ගඹී-ගර්භිනී) දෙදෙන මෑ මාරණාන්තික ව්‍යසනයනට පැමිණෙති.

218. ළං වෑ සිටි වදන කල් ඇති වෑ ගෙට යන මම සිය ගෙට නොපැමිණ මෑ මඟ දරුවන් වදා (පිහිට පිණිස ගිය) හිමියා මලහු දුටුමි.

219. දුගී වූ මාගේ පුත්‍රයෝ දෙදෙන කලුරිය කලහ. හිමියා ද මඟ මළේ යෑ, එක් මෑ දරුණුයෙහි මවු පිය සොඟොවුරෑ දුවෙනි, (එ ද දුටුමි.)

220. සෂය වෑ ගිය කුලගොත් ඇත්තිය, දිළිඳු තැනැත්තිය, හී විසින් අප්‍රමාණ දුක් වළඳනා ලදි. බොහෝ දහස්ගණන් ජාතියෙහි තීගේ කඳුළු ද පැවැතිණ.

221. සොඟොත් මැද වුසුමි, යළිදු පුත්‍රමාංශ කනලදි, නටකුල ඇති වුමි, සජීජනයා විසින් ගර්ඟිත වුමි, මල හිමියා ඇතියක වුමි, (එතෙකුදු වුව) නිවත් අවබෝධ කළා.

222. මා විසින් අමෘතගාමී වූ ආර්‍යාෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය භාවිත විය. නිවන් පසක් කරනලදි, මෙසේ මම ධර්මය අඳසීය දිටිමි.

223. මම සිදලූ රාගාදි හුල් ඇති ව බහා තැබූ කෙලෙස්බර ඇති වුමි. (පරිඤ්ඤාදි සොළොස්) කරණී කරනලදි. මිදුණුසින් ඇති කිසාගොතමී මෙහෙණ මෙ කරුණ කිවූ යෑ.

මෙසෙයින් කිසාගොතමී මෙහෙණ ගාථා කිවූ යෑ.

කිසාගොතමී පේරිගාථා යි.

52-53 පිටුවල සඳහන් 218-219, 220-221 යන ගාථා හතරද සිංහල සන්න හතරද, 32-33 පිටුවල සඳහන් පටාචාරා තෙරණි විසින් ගයන ලදැයි අදහස් කරමු. සිතා බලන්න).

(බෞ: සංඃ මී බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ පුනර් මුද්‍රණය 2005)

ඒකාදශනිපාතය නිමි

12. ද්වාදසනිපාතො.

12. 1

224. උභො මාතා ච ධිතා ච මයං ආසුං[1] සපත්තියො,
තස්සා මෙ අහු සංවෙගො අඛුතො ලොමහංසනො.

225. ධිරත්ථු කාමා අසුචි දුග්ගන්ධා බහු කණ්ටකා,
යත්ථ මාතා ච ධිතා ච සහරියා මයං අහුං.

226. කාමෙසාදීනවං දිස්වා නෙක්ඛම්මං දට්ඨු ඛෙමතො,
සා පබ්බජී රාජගහෙ අගාරස්මාඅගාරියං

227. පුබ්බෙනිවාසං ජානාම් දිබ්බචක්ඛුං[2] විසොධිතං,
චෙතොපරිචවඤ්ඤණඤ්ච සොතධාතු විසොධිතා.

228. ඉද්ධිපි මෙ සච්ඡිකතා පත්තා මෙ ආසවක්ඛයො,
ඡළභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

229. ඉද්ධියා අභිනිම්මිත්වා චතුරස්සරථං අහං,
බුද්ධස්ස පාදෙ වන්දිත්වා ලොකනාථස්ස තාදිනො.

230. සුපුප්ඵිතග්ගං උපගම්ම පාදපං,
එකා තුවං තිට්ඨසි සාලමූලෙ
න චාපි තෙ දුතියො අත්ථි කොචි
න එවං බාලෙ භායසි ඛුද්දකානං.

231. සතං සහස්සානපි ඛුද්දකානං
ආමිගතා එදිසකා භවෙය්යුං
ලොමං න ඉඤ්ජෙ න පි සම්පවෙධෙ
කිං මෙ තුවං මාර කරිස්සසෙකො.

232. එසා අනන්තරධායාම් කුච්ඡිං වා පවිසාමි තෙ
භමූකස්සන්තරෙ වා තිට්ඨාම් තිට්ඨන්තිං මං න දක්ඛසි.

233. චිත්තම්හි වසීභූතාහං ඉද්ධිපාදා සුභාවිතා
ඡ මෙ අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

234. සත්තිසූලූපමා කාමා ඛන්ධානං අධිකුට්ටනා,
යං ත්වං කාමරතිං බ්‍රූසි අරතීදානි සා මම.

235. සබ්බත්ථ විහතා නන්දි තමොක්ඛන්ධා පදාලිතා,
එවං ජානාහි පාපිම නිහතො ත්වමසි අන්තකාති.

ඉත්ථං සුදං උප්පලවණ්ණා ථෙරී ගාථාහෝ අභාසිත්ථ.

උප්පලවණ්ණාථෙරීගාථා.

ද්වාදසනිපාතො නිට්ඨිතො.

---

1. ආසුං - සී 1, 2. 2. දිබ්බචක්ඛු - මජ්ඣං.

12. දවාදසනිපාතය

12. 1

224 මවත් දුවත් යන අපි දෙදෙන සපත්නි වූමහ, ඒ මට අද්භූත වූ ලොමුදහගත්වන සංවේගයෙක් වී.

225. නිතු වේවා, කාමයෝ අපවිත්‍රයහ, දුගඳකියහ, බොහෝ කෙලෙස්කටු ඇතියහ. වැළඳියයුතු යම් කාමයෙක්ද මවත් දුවත් යන අපි සපත්නි වූමේ ද (ඒ කාමය සි.)

226. කාමයෙහි ආදීනව දැක නෙෂ්ක්‍රම්‍යය නිසාම විසින් දැක ඔ තොමෝ රජගහනුවර දී ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් ගත වූ සේක, (ගඛ්ගාතීරියථේරමාතු මෙහෙණ කී ගාථා ගෙන කාමාදීනව දක්වන පිණිස කිවු සේක.)

227. (මම) පෙරවිසූ කඳපිළිවෙල දනිමි. (මා විසින්) දිවැස විශුද්ධි කරනලදි, චෙතොපරියඤ්ඤණය (පරසිත් දන්නාසුවණ) ත් දිබ්බ-සොත ධාතුවත් විශුද්ධි කරන ලදහ.

228. මා විසින් ඉදුහයෝ ද පසක් කරනලදහ. මා විසින් ආස්‍රවක්ෂය සඞ්ඛ්‍යාත නිවන ලබනලද, ඔව් අභිඥවෝ සාක්ෂාත්කෘතයහ, බුදුන්ගේ අනුශාසන් කරනලදි. (තමා අධිගත විෂය ගෙන කිහූ.)

229. මම (යමාමඛපෙළහර ද) ඉදුහයෙන් අසුන් සතරදෙනකුන් යෙදූ රථයක් මවා ලොකනාථ වූ තාදිගුණ ඇති බුදුන් ගේ පාසඟල වැඳ සිටියමු.

230. තෙපි අග පටන් මල්ගෙන සිටි සල්රුකක් කරා එළැඹි එ සල්-රුක්මුල්හි එකලාව සිටුව, තෙපට කිසි දෙවැන්නෙක් නොද ඇති, බාලාවෙනි, තෙපි ධූර්තයනට නොබියව.

231. තුලුන් බදු ධූර්තයන් සියයකුදු දහසකුදු ඉදින් එළඹියාහු වෙත් නමුදු (මාගේ) රොමයකුදු නොසැලෙන්නේය, නොද කම්පා වන්නේ යැ, මාරය, තෙපි එකලා වැ මට කුමක් කරවු දෝ

232. (මාරය) තෙල මම (තා ඉදිරියෙහි) අතුරුදහන් වෙමි, (නොදුටුවෙන සේ) තාගේ කුසට හෝ පිවිසෙමි, දෙබැම අතර හෝ සිටිමි, එසේ සිටින මා නොදක්නෙහි.

233. මම වසඟ කළ සිත් ඇති වෙමි, මා විසින් ඍද්ධිපාදයෝ මෝනොවට වඩන ලදහ, අඛණ්ඩ පසක්කරන ලදහ, බුදුන්ගේ සසුන් කරනලද.

234. කාමයෝ (මුවහත් කළ විෂ පෙවූ) සැත්හුල් බදු වූවාහු යැ උපාදානස්කන්ධයෝ ඔවුන්ගේ සිදීමට ආධාර වූවාහු යැ (මාරය) තෝ යම් කාමරතියක් සෙවියයුතු යයි කියෙහි ද, ඒ කාමරතිය දැන් මට අරතියකි.

235. සියලු තැන්හි නැසී සඞ්ඛ්‍යාත තෘෂ්ණාව නසනලදුව, තමිසකකි පුදලන කරනලද, පවිට, මෙසේ දනුව, අන්තකය, තෝ මා විසින් පෙළනලදුයෙහි.

මෙසේ උප්පලවණ්ණා තෙරණියගේ ...

උප්පලවණ්ණාථේරී ගාථා සි.

දවාදසනිපාතය නිමි.

16. සොළසනිපාතො.

16. 1

236. උදකමෙහරිං[1] සිතෙ සදා උදකමෙනරිං,
අය්‍යානං දණ්ඩභයභීතා වාවාදෙසභයට්ටිතා.

237. කස්ස බ්‍රාහ්මණ ත්වං භීතො සදා උදකමෙනරි,
වෙධමානෙසි හත්ථෙහි සිතං වෙදයසෙ භුසං.

238. ජානන්ති වත මං හොති පුණ්ණිකෙ පරිපුච්ඡසි,
කරොන්තං කුසලං කම්මං රුක්ඛන්තං කත පාපකං.

239. යෙ ච වුද්ධා දහරෙ වා පාපකම්මං පකුබ්බති,
දකාභිසෙචනා සොපි පාපකම්මා පමුච්චති.

240. කොනු තෙ ඉදමක්ඛාසි අජානන්තස්ස අජානකො,
දකාභිසෙචනා නාම පාපකම්මා පමුච්චති.

241. සඤ්ඤං භූත ගමිස්සන්ති සබ්බෙ මණ්ඩූකකච්ඡපා,
උක්කා ච සුංසුමාරා ච යෙ චඤ්ඤෙ උදකෙ චරා.

242 මරබ්භිකා සූකරිකා මච්ඡකා මිගබන්ධිකා,
චොරා ච වජ්ඣකාතා ච යෙවඤ්ඤෙපාපකම්මිනො.
දකාභිසෙචනා තෙපි පාපකම්මා පමුච්චරෙ.

243. සචෙ ඉමා නදියො තෙ පාපං පුබ්බෙ කටං වහුං,
පුඤ්ඤන්තිමාති වඤ්ඤෙය්‍යුං තෙන තං පරිබාහිරො.

244. යස්ස බ්‍රාහ්මණ ත්වං භීතො සදා උදකමෙනරි,
තමෙව බ්‍රූහි මාණවාසි මා තෙ සිඤ්ච ජවිං ඛනී.

245. කුම්මග්ගකං පරිජ්ඣාතං මං අරියමග්ගකං සමාහසි,
උදකාභිසෙචනා හොති ඉමං සාටං දදාමි තෙ.

---

1 උදකාරි අඤ්ඤ සීහෙ - ජෙය්‍ය.

16. ඡොඩශනිපාතය.

16. 1.

236. සවාමිදරුවත්ගේ දඛ්බවම බියෙන් තියව, විඤ්ඤණඤ්ඤිතියෙන් හා (සඛකිය) දෙඅඤ්ඤිතියෙන් ද පිඬිතව, (මම්) හැම කල්හි සිතයෙහිදු දිය අළිමි. දියට බටිමි.

237. බම්බුණාණෙනි, තෙපි කවරක් හට බියපත් වූවහු හැම කල (උදය-සවස) දියට බටහු ද, සැලෙන ගාත්‍රයෙන් යුතු ව අධික වූ සිහිල් දුක් විඳිහු ද.

238. භවතිය පුණ්ණාවෙනි, කළ පවිකම් වළහන (දියෙහි ගැලීමෙන්) කුසලය රැස්කරන මා දන්නී මැ විචාරව.

239. මහල්ලෙක් වේවයි තරුණයෙක් වේවයි යම් කිසිවෙක් පවිකම් බෙහෙවින් කෙරේද හෙතෙමේත් ජලඝාතහෙතුයෙන් පවිකමින් අතිශයින් මිදේ.

240. (කම්විපාක) නො දන් තොපට ජලඝාතයෙන් පව් කමින් මිදෙයි' යන මේ කරුණ (කම්විපාක) නො දන් කවරෙක් පැවැසී ද.

241. හැම මඬු - කැසුබුවෝ ද කිඹුල්ලු ද සුංසුමාරයෝ ද අන්‍ය වූත් යම් ජලචර කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු දු ඒකාන්තයෙන් සුඛයට යන්නාහ යි සිතමි.

242. එළුවන් මරන්නෝ ද හුරුවැද්දෝ ද කෙවුලෝ ද මුවවැද්දෝ ද සොරු ද වධ්‍යඝාතකයෝ (අළුගොසුවෝ) ද අන්‍ය වූත් පවිකම් ඇති යම් කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහුදු ජලඝාතයෙන් පවිකමින් මිදෙන්නාහ.

243. ඉදින් මේ (අවිරවති ආදි) නදීහු තොප විසින් පෙර කළ පව් බැහැර කරන්නාහු නම්, මේ නදීහු (තොප කළ) පින ද බැහැර කරන්නාහු ය, (එකල) තෙපි ඒ පිනෙනුදු බැහැර වූවහු ය.

244. බම්බුණාණෙනි, තෙපි යම් පාපයෙකින් බියපත් වූවහු හැම කලෑ උදකාවගාහන කරහු ද, බම්බුණාණෙනි, ඒ පාපය මෑ නහමක් කල මැනැවි, (මෙබඳු) සීහය තොපගේ සිරුරෙහි සිවිය නහමක් පෙළාවා.

245. පින්වතිය, නොමඟට පිළිපන් මා දියෙහි ගැලීමෙන් බැහැර කොට ආශ්‍රීමාර්ගයට පැමිණෙව්. (එහෙයින්) මේ සළුව තුටුපඬුරු කොට තොපට දෙමි.

246. තුයෙඤ්ච සාටකෙ දෙතු නාහං ගච්ඡාමි සාටකං,
සචෙ භායසි දුක්ඛස්ස සචෙ තෙ දුක්ඛමිපජියං.

247. මිඤාසි පාපකං කම්මං අවී වා යදි වා රහො,
සචෙ ච පාපකං කම්මං කරිස්සසි කරොසි වා.

248. න තෙ දුක්ඛා පමුත්තස්සපි උපෙච්චාපි පලායතො,
සචෙ භායසි දුක්ඛස්ස සචෙ තෙ දුක්ඛමිපජියං.

249. උපෙමි සරණං බුද්ධං ධම්මං සඞ්ඝඤ්ච තාදිනං,
සමාදියාමි සීලානි තං තෙ අත්ථාය හෙහිති.

250. උපෙමි සරණං බුද්ධං ධම්මං සඞ්ඝඤ්ච තාදිනං,
සමාදියාමි සීලානි තමෙව අත්ථාය හෙහිති.

251. බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ ආසිං අජ්ජම්හි සච්ච බ්‍රාහ්මණා,
තෙවිජ්ජා වෙදසම්පන්නා සොත්තියා විමහි නහාතකොම්හි.

ඉත්ථං සුදං පුණ්ණා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථ.

පුණ්ණාථෙරීගාථා.

සොළසනිපාතො නිට්ඨිතො.

246. සළුව තොපට මැ වේවා, මම සළුව නොරිසි වෙමි, ඉදින් තෙපි දුකට බියවවු නම්, ඉදින් තොපට දුක අප්‍රිය වී නම්-

247. ප්‍රකටභාවයෙන් නොං පිළිසත් ව හෝ නොහොත් රහසි ව පිළිසන්සෝට හෝ පවිකම් නහමක් කරව. ඉදින් පවිකම් මතු කරන්නෙහි හෝ දැන් කෙරෙහි හෝ නම්-

248. දැ නැගෙන පලාගත්නා වූද තොපට දුකින් මිදීමෙක් නැති. ඉදින් තෙපි දුකට බිය වවු නම් ඉදින් තොපට දුක අප්‍රිය වී නම්.

249. තාදී වූ බුදුන් ද දහම් ද සඟුන් ද සරණ කොට යවු, සිල් සමාදන් වවු, ඒ සරණගමනය හා සීලසමාදනය තොපට වැඩ පිණිස වන්නේ යි.

250. මම තාදී වූ බුදුන් ද දහම් ද සඟුන් ද සරණ කොට යමි, සිල් සමාදන් වෙමි, ඒ මට වැඩ පිණිස වන්නේ ය.

251. මම පෙර, (බමුණු කුලෙහි උපන් පමණින්) බ්‍රහ්මබන්ධු නම් වීමි, දැන් (බාහිතපාප බැවින්) පරමාර්ථබ්‍රාහ්මණ වෙමි, අධිගම කළ ත්‍රිවිද්‍ය ඇතියෙමි, මාරසේනවෙදයෙන් සමන්විතයෙමි, සෝතත්තිය ද නහාතක ද වෙමි'යි.

මේසේ පුණ්ණ තෙරණි ...

පුණ්ණාථේරි ගාථා යි.

ෂෝඩශනිපාතය නිමි.

20. වීසතිනිපාතො.

20. 1

252. කාළකා භමරවණ්ණසාදිසා
වෙල්ලිතග්ගා මම මූදුජා අහු,
තෙ ජරාය සාණවාකසාදිසා[1]
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

253. වාසිතොව සුරභීකරණ්ඩකො
පුප්ඵපුර[2] මම උත්තමඞ්ගජෙ,
තං ජරාය සකලොමගන්ධිකං
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

254. කානනං'ව සහිතං සුරොපිතං
කොවිජූළිවිචිත්තග්ගසොභිතං,
තං ජරාය විරලං තහිං තහිං
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

255. කණ්හඛන්ධකසුවණ්ණමණ්ඩිතං
සොභතෙ[3] සුවෙණීහි ලඛකතං,
තං ජරාය බලිතං සිරං කතං
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

256. චිත්තකාරසුකතාව ලෙඛිකා
සොභරෙ සුභමූකා පුරෙ මම,
තා ජරාය වලීහි පලම්බිතා
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

257. හසංරා සුරුචිරා යථා මණී
ඉනත්තා'ඉගසුං අභිනීලමියතා,
තෙ ජරාය'භිහතා න සොභරෙ
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

258. සණ්හතුඞ්ගතාදිසී ච නාසිකා
සොභතෙ[4] සු අභියොබ්බනං පති
සා ජරාය උපපීළිතා විය
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

259. කඞ්කණං'ව සුකතං සුනිට්ඨිතං
සොභරෙ සු මම කණ්ණපාලියො
තා ජරාය වලීහි පලම්බිතා
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

260. පත්තලිම්කුලවණ්ණසාදිසා
සොභරෙ සුදනතා පුරෙ මම
තෙ ජරාය බණ්ඩිතා ච පිතකා[5]
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

261. කානනම්හි වසසණ්ඩවාරිනී
කොකිලාව මධුරං නිකූජිහං
තං ජරාය බලිතං තහිං තහිං
සච්චවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

---

1 සාණවාකසාදිසා - සීමු. 2 පුප්ඵපුරෙ - සීමු 1, 2, පුප්ඵපුරං - PTS
3 සොභතෙතං - සීඵ. 4 සොභරෙ - සීමු 1, 2 5 වාකිතා - මජ්ඣ.

20 විංශතිනිපාතය.

20. 1

252. (පෙර) මාගේ කේශයෝ කළුපැහැ වූවාහු බඹරුන් බදු පැහැ ඇති ව අක්බම්රු වූහ, දැන් ඔහු ජරාහේතුයෙන් සණවැහැරි බදු වූහ. සත්‍යවාදී වූ සම්බුදුන්ගේ වචනය අන් පරිදි නොවේ.

253. මලින් ගවසන ලද මාගේ කෙස්කලබ පෙර සුවඳකැවූ පහයින් පේළාවක් බදු විය. දැන් එය ජරාහෙතුයෙන් සාලෝමගඳ හමන්නා වෙයි. සත්‍යවාදී වචනය අනන්‍යථා වේ.

254. මෝනොවට රෝපණය කළ හැසුණු ගෙවුයනක් බදු වූ පණෑවෙන් හා රත්හිඳින් හා අවුල් හැර සකස් කළ අග්ඇති ව හොබවනලද ඒ කෙස්කලබ දැන් ජරාහේතුයෙන් තන්හි තන්හි විරල ව වැටුණු කෙස් ඇති වෙයි, සත්‍යවාදී බුදුන්ගේ වචනය අනන්‍යථා වේ.

255. රත්විදුරු ආදියෙන් සරසනලද කළු කෙස්වැටිය පෙර මෝනොවට ගෙතීමෙන් හොබනේ විය, දැන් එය ජරාහෙතුයෙන් බලලාට ශීර්ෂ වෙයි, සත්‍යවාදීන්ගේ වචනය අනන්‍යථා වේ.

256. පෙර මාගේ හොබනා දෙබැම සිත්තරකු විසින් (නිල්පැහැයෙන්) මෝනොවට අදනාලද රේඛාවක් මෙන් ශෝභමාන විය, දැන් ජරා-හෙතුයෙන් ඒ දෙබැම නළලත්හි රැලියෙන් එල්බෙමින් සිටියා වෙයි, සත්‍යවාදිවචනය අනන්‍යථා වේ.

257 අහිනීල ව දිස් වූ මාගේ නෙත්‍රයෝ පෙර නිල්මිණි මෙන් ප්‍රභාස්වර වූවාහු ඉතා සිත්කලු වූහ, දැන් ඔහු ජරායෙන් මඩනාලද්දාහු නොහොබිත්, සත්‍යවාදී වූ බුදුන්ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.

258 සොඳුරු නවයොවුනෙහි මාගේ නාසය සිලුටු ව උස් ව (සෙසු මුඛාවයවයනට) අනුරූප ව හොබනී විය, ඕ දැන් ජරාහේතුයෙන් හැකුළණාක් මෙනි, සත්‍යවාදීවචනය අනන්‍යථා වේ.

259. පිරියම් කළ මෝනොවට නිමවනලද රත්වලල්ලක් මෙන් මාගේ කන්පෙති පෙර සොභමාන වී දැන් ඔහු ජරාහෙතුයෙන් හටගත් රැලි ඇති ව එලෙන්නාහු වෙති, සත්‍යවාදී බුදුන්ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.

260 පෙර මා ගේ මනා දන්තයෝ කඳලමිහුලු බදු පැහැසටහන් ඇති ව සොභමාන වූහ. දැන් ඔහු ජරාහෙතුයෙන් කැඩිණාහු ද කසාවත් වූවාහු ද වෙති, සත්‍යවාදීන් ගේ වදන් අනන්‍යථා වේ.

261. වෙනෙහි වනලැහැප්හි හැසිරෙන කෙවිලියක මෙන් පෙර මම මිහිරි කොට කිණිමි, දැන් ඒ ආලාපය ජරාහෙතුයෙන් තන්හි තන්හි පැකිලෙන්නා වෙයි, සත්‍යවාදී බුදුවදන් අනන්‍යථා වේ.

262. සණ්හකම්බුරිව සුපබ්භජිතා
සොහතෙව සුගීවා පුරෙ මම
සා ජරාය භග්ගා විනාමිතා
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

263. වව්වපලිඝසදිසොපමා උභො
සුසොහරෙ සුබාහා පුරෙ මම
තා ජරාය යථා පාවලිපලිතා
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

264. සණ්හම්මුදිකසුවණ්ණමණ්ඩිතා
සොහරෙ සුහත්ථා පුරෙ මම
තෙ ජරාය යථ මූලමූලිකා
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

265. පිනවට්ටසහිතුණ්හතා උභො
සොහරෙ සුථනකා පුරෙ මම
ථෙවිකීව ලම්බන්ති නොදකා
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

266. කඤ්චනස්ස එලකංව සුමට්ඨං
සොහතෙ සුකායෙ පුරෙ මම
සෙ වලිහි සුබ්බිමාහි ඔතතෙ
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

267. නාගභොගභුදිසොපමා උභො
සොහරෙ සුඋරූ පුරෙ මම
තෙ ජරාය යථ වෙළුනාළියෙ
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

268. සණ්හනූපුරසුවණ්ණමණ්ඩිතා
සොහරෙ සුජඝා පුරෙ මම
තා ජරාය තිලදණ්ඩකාරිව
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

269. තූලපුණ්ණභදිසොපමා උභො
සොහරෙ සුපාදා පුරෙ මම
තෙ ජරාය ථුවිතා වලිමතා
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා.

270. එදිසෙ අහු අයං සමුස්සයෙ
ජජ්ජරෙ ඛහු දුඛානමාලයෙ
සොපලෙපපතිතෙ ජරාඝරෙ
සව්වවාදිවචනං අනඤ්ඤථා'ති.

ඉත්ථං සුදං අම්බපාලී ථෙරී ගාථායෙ අභාසීති.

අම්බපාලිථෙරීගාථා.

262. පෙර මාගේ මනා ගෙල මොළොවට පිරිසිදු කළ සිලිරි රන්-සසක් සෙසින් සෝභමාන විය. දැන් එය ජරාහේතුයෙන් හඟා ම නැමුණේ වෙයි, සත්‍යවාදීන් ගේ වචනය අනඤ්ඤථා වේ.

263. පෙර මාගේ දෙබාහුව වට වූ කඟයමක් බඳු ව සොභමාන විය, දැන් ඒ දෙබාහුව ජරාහේතුයෙන් පැළඹුණු පළොල් පත්තක් බඳු වී, සත්‍යවාදීන්ගේ වදන් අනඤ්ඤථා වේ.

264. පෙර මාගේ සොඳුරු අත් යුවළ රන්මුවා සිලුවූ මුදුවලින් විභූෂිත ව සොභමාන වී, දැන් ජරාහේතුයෙන් ඒ අත් මුලාලකඹ බඳු වී, සත්‍යවාදීන්ගේ වදන් අනඤ්ඤථා වේ.

265. පෙර මාගේ සොඳුරු පියොයුරු යුවළ හැසි වට ව (උනුන්) එක් ව උඩුමුව ව සොභමාන වී, දැන් දිනගිලිහුණු පෙරහන්කඹ සෙසින් එල්බෙයි, සත්‍යවාදී වූ බුදුරදුන්ගේ වදන් අනඤ්ඤථා වේ.

266. පෙර මා ගේ සොඳුරු වූ කය (දුඟිගුල් තවරා) මොළොවට පිරිමදනාලද රන්පුවරුවක් සෙසින් හොබනේ විය, දැන් ඒ කය සිඟුම් රැලියෙන් (තැන තැන) පැතුරුණේ විය, සත්‍යවාදී බුදුන්ගේ වදන් අනඤ්ඤථා වේ.

267. පෙර මාගේ සොඳුරු දෙකලවේ ඇත්සොඬ බඳු ව සෝභමාන වී, දැන් ඒ දෙකලවේ ජරාහේතුයෙන් හුණදඹු බඳු වෙයි, සත්‍යවාදී බුදුන්ගේ වදන් අනඤ්ඤථා වේ.

268. පෙර මාගේ සොඳුරු වූ දෙදඟ රන්මුවා සිලුවූ තුරුවලාසෙන් විභූෂිත ව සොභමාන වී, දැන් ජරාහේතුයෙන් ඒ දෙදඟ තලදඹු මෙන් වෙයි, සත්‍යවාදී වූ බුදුන් ගේ වදන් අනඤ්ඤථා වේ.

269. පෙර මා ගේ සොඳුරු දෙපාදයෝ හිඹුල්පුළුන් පුරවන ලද්දවුන් මෙන් සොභමාන වූහ, දැන් ඒ පාදයෝ ජරාහේතුයෙන් පැළඟුහු හටගත් රැළි ඇත්තාහු වෙති, සත්‍යවාදී බුදුන්ගේ වදන් අනඤ්ඤථා වේ.

270. මාගේ මේ සිරුර මෙබදු (යථොක්තප්‍රකාර) විය, දුදුරු වූගේ (ජරාදිහෙතුක වූ) බෙහෝ දුකට වාසස්ථාන විය, ඒ කය ආලෙප රහිත වැ වැටීමට ලංවූ දිරූ ගෙයක් බඳු වෙයි, නොඉෙන් ජරාවට ගෘහ වෙයි, අවිතථවාදී වූ සම්මාසම්බුදුන් ගේ වචනය අන්-පරිද්දෙකින් නො වේ.

මේසේ අම්බපාලි තෙරණී ...

අම්බපාලිථේරීගාථා සි.

20. 2

271. සමණාති හොති එවං සයසි[1] සමණාති පරිබ්බජිකාසි[2]
සමණානමෙව[3] කිත්තයසි සමණී තුනා හවිස්සසි.

272. විපුලං අන්නපානඤ්ච පානඤ්ච සමණානං පයච්ඡසි[4]
රොහිණී'දානි පුච්ඡාමි කෙන තෙ සමණා පියා?

273. අකම්මකාමා අලසා පරදත්තොපජීවිනො
ආසංසුකා සාදුකාමා කෙන තෙ සමණා පියා?

274. විරසසං වත මං තාත සමණානං පරිපුච්ඡසි
තෙසං තෙ කිත්තයිස්සාමි පඤ්ඤාසීලපරක්කමං.

275. කම්මකාමා අනලසා කම්මසෙට්ඨස්ස කාරකා
රාගං දොසං පජහන්ති තෙන මෙ සමණා පියා.

276. තිණ්ණි පාපස්ස මූලානි ඛණන්ති සුචි කාරිනො
සබ්බපාපං පහීනෙසං තෙන මෙ සමණා පියා.

277. කායකම්මං සුචි තෙසං වචීකම්මං ච තාදිසං
මනොකම්මං සුචි තෙසං තෙන මෙ සමණා පියා.

278. විමලා සඛමුත්තා'ව සුද්ධා සන්තරබාහිරා
පුණ්ණා සුක්කෙහි ධම්මෙහි තෙන මෙ සමණා පියා.

279. බහුස්සුතා ධම්මධරා අරියා ධම්මජීවිනො
අත්ථං ධම්මඤ්ච දෙසෙන්ති තෙන මෙ සමණා පියා.

280. බහුස්සුතා ධම්මධරා අරියා ධම්මජීවිනො.
එකග්ගචිත්තා සතිමන්තා තෙන මෙ සමණා පියා.

281. දූරඞ්ගමා සතිමන්තා මන්තභාණී අනුද්ධතා
දුක්ඛස්සන්තං පජානන්ති තෙන මෙ සමණා පියා.

282. යස්මා ගාමා පක්කමන්ති න විලොකෙන්ති කිඤ්චනං
අනපෙක්ඛාව ගච්ඡන්ති තෙන මෙ සමණා පියා.

---

1. හොති සුපි - ම්‍යා. 2. පබ්බජිකාසි - ම්‍යා. 3. සමණානෙව - ම්‍යා.
4. පවෙච්ඡසි ම්‍යා.

20 2

271. භවතිය, තුඹ 'සමණ' (ශ්‍රමණයහ) යි කියමින් නිදව, 'සමණ' යි කියමින් පිබිදෙව, (හැම කල) මහණුන් මැ සොයහොත් මහණුන්ගේ ගුණ මැ පසසව, (සිතින්) මෙහෙණක් මැ යයි සිතම්.

272 බොහෝ ආහාර පාන ද මහණුනට දෙව, දරුව රොඹිණිය, දැන් ති පුළුවුස්මි, කුමක් හෙයින් තුඹට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත් ද?

273. (ඔහු තමහට ද පරහට ද වැඩද) කිසිවක් නොකරනු රිසියහ, කුසිතයෝ යැ, පරදුන් දැයින් මැ දිවිවටනසුල්ලහ, (එහෙයින් ම බත් වත් ආදිය) පතා සිටුනාහ, මියිරි දැන මැ රිසියහ, කුමක් හෙයින් තුඹට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත් ද?

274. පියාණෙනි, බොහෝ කලෙකින් මහණුන්ගේ ගුණ මා පුළුවුස්නහු යැ, තොපට ඒ මහණුන්ගේ ප්‍රඥව ශීලය හා ඒයය්‍ය පවසම්.

275. (ඔහු වත් පිළිවත් ආ) මහණකිස කරනු රිසියහ, අනලසයෝ යැ, (නිවන් එළවන) ශ්‍රෙෂ්ඨකර්මය කරනුවහ, එහෙයින් රාගය ද ද්වේෂය ද දුරු කෙරෙති, එකරුණෙන් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

276 අනවද්‍යකම් කරත්නාහු තුන් පව්මුල් දුරු කෙරෙති, රහත්-මගින් ඔවුන්ගේ සියලු පව් ප්‍රහීණ ය, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

277. ඔවුන්ගේ කායකර්මය පවිත්‍ර වෙයි, වාක්කර්මය ද එබදු ය, ඔවුන්ගේ මනඃකර්මය ද පවිත්‍ර වෙයි, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

278. දෙවු සක් හා මුතු මෙත් නිමිලයහ, ශුද්ධ වූ ආශය ප්‍රයෝග ඇත්තාහ, එකාන්ත ශුකල වූ කුශලධර්මයෙන් පරිපූර්ණයහ, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

279. (ඔහු) බහුශ්‍රැතයෝ ය, ධර්මධරයහ, ආර්‍යයෝ ය, දැහැමින් දිවිවටන්නාහ, භාෂිතාර්‍ථය ද දෙශනාධර්මය ද වදරති, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

280. (ඔහු) බහුශ්‍රැතයෝ ය, ධර්මධරයෝ ය, ආර්‍යයෝ ය, ධර්මජීවිහු ය, එකඟවූ සිත් ඇතියහ, එලඹසිටි සිහි ඇත්තාහ, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

281. වෙනෙහි දුරසෙනසුත් කරා යනුවහ, සිහි ඇතියෝ ය, නුවණින් බණසුල්ලහ, සත්හුන් සිත් ඇතියහ, දුඃඛාන්ත වූ නිවන ප්‍රතිවෙධ කෙරෙති, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

282. යම් ගමෙකින් නික්ම යෙත් නම් එහි කිසිවක් අපෙක්ෂා විසින් නොබලති, නිරපෙක්ෂව මැ යෙති, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

283. න තෙනං කොවෙඨ ඔපෙනති න කුමිනං න ඛලොපියං
පරිනිට්ඨිතමෙසානා තෙන මෙ සමණා පියා.

284. න තෙ හිරඤ්ඤං ගණ්හන්ති න සුවණ්ණං න රූපියං
පවුච්චපත්තෙන යාපෙන්ති තෙන මේ සමණා පියා.

285. නානාකුලා පබ්බජිතා නානාජනපදෙහි ච
අඤ්ඤමඤ්ඤං පියායන්ති තෙන මෙ සමණා පියා

286. අත්ථාය වත තෙ හොති කුලෙ ජාතාසි රොහිණි
සද්ධා බුද්ධෙ ච ධම්මෙ ච සඞ්ඝෙ ච තිබ්බගාරවා.

287. තුවං හෙතං පජානාසි පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං අනුත්තරං
අම්හම්පි ච තෙ සමණා පතිගණ්හන්ති දක්ඛිණං.
පතිට්ඨිතො හෙත්ථ යඤ්ඤෙ විපුලො තෙ භවිස්සති.

288 සචෙ භායසි දුක්ඛස්ස සචෙ තෙ දුක්ඛමිපජිං.
උපෙහි සරණං බුද්ධං ධම්මං සඞ්ඝඤ්ච තාදිනං,
සමාදියාහි සීලානි තං තෙ අත්ථාය හෙහිති.

289. උපෙමි සරණං බුද්ධං ධම්මං සඞ්ඝඤ්ච තාදිනං,
සමාදියාමි සීලානි තං මේ අත්ථාය හෙහිති.

290 බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ ආසිං නො ඉදානිමහි බ්‍රාහ්මණා
තෙවිජ්ජා සොත්තියා චම්හි වෙදගූ චම්හි සභාතකොති.

ඉත්ථං සුදං රොහිණී ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

රොහිණීථෙරීගාථා.

20. 8

291. ලට්ඨිහත්ථා පුරෙ ආසි නො දානි මිගලුද්දකා,
ආසාය පලිපා ඝොරා නානාසකා පාරමෙතවෙ.

292. සුම්භතනං මං මිඤ්ඤමානා වාපා පුත්තමතොසයි,
චාපාය ඔඛිතං ඡෙත්වා පබ්බජිඤ්ඤං පුනොපහං.[1]

293. මා මෙ කුජ්ඣි මහාවීර මා මෙ කුජ්ඣි මහාමුනි,
න හි කොධපරෙතඤ්ඤ සුද්ධි අත්ති කුතොචි තපො.

294. පඤ්ඤාමිඤ්ඤං ච නාලාතො කොධ නාලාය වජ්ජති,
ඔඛිත්තා[2] ඉත්ථිරූපෙන සම්මොහා ධම්මජීවිතා

1. පුනොචහං - සීමු. 2. ඔඛිත්ත - ම්‍යා., ඔඛිත්ත - සීමු.

283. ඔහු තමා සතු සම්පත් කොටුයෙහි නොඅහා තබති, සැලෙක නොතබති, පැසෙක නොඅහති, පරකුලෙහි පිසූ අහර සොයනු වහ, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

284. ඔහු කහවුණු නොගනිති, රන් රිදී නොගනිති, එකෙණෙහි උපන් පසයෙන් යැපෙති, එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

285. නත් කුලයෙන් ද නත් දනවුයෙන් ද නික්මෑ පැවිදි වූවානු උනුන් ප්‍රිය කෙරෙති (මෛත්‍රී කෙරෙති) එහෙයින් මට ශ්‍රමණයෝ ප්‍රිය වෙත්.

286. පින්වත් රෝහිණිය. තෙපි බුදුන් කෙරෙහි ද දහමිහි ද සඟුන් කෙරෙහි ද සැදහැති ව දැඩි ගෞරව ඇති ව අපට වැඩ පිණිස (මේ) කුලයෙහි උපන්නාව.

287. තෙපි මෑ තෙල අනුතතර වූ පින්කෙත දන්නාව, ඒ ශ්‍රමණයෝ අපගේ ද දක්ෂිණාව පිළිගනිත් නම්, තෙල මහණුන් කෙරෙහි පිහිටුවනලද අපගේ දානඵලය විපුලඵල වන්නේ ය.

288. ඉදින් (තෙපි) දුකට බිය වූ නම්, ඉදින් තෙපට දුක අප්‍රිය වී නම්, තෑදි වූ බුදුන් ද දහම් ද සඟුන් ද සරණ කොට යවු, සිල් සමාදන් වවු, එය තෙපට වැඩ පිණිස වන්නේ ය.

289. මම තෑදි වූ බුදුන් ද දහම් ද සඟුන් ද සරණ කොට යම්, සිල් සමාදන් වෙමි, ඒ මට වැඩ පිණිස වන්නේය.

290. (මම පෙර බමුණු කුලෙහි උපතින්) බ්‍රහ්මබන්ධු නම් වීමි, දන් (බාහිත පාප බැහින්) බ්‍රාහ්මණ වෙමි, අධිගම කළ ත්‍රිවිද්‍යා ඇත්තෙමි සොත්තිය ද වෙමි, මාගේඥානවෙදයට පැමිණියෙමි ද සභාතක ද වෙමි'යි.

මෙසේ රෝහිණී තෙරණී ...

රෝහිණීථේරී ගාථා යි.

20. 3.

291. පෙර දඹුගත් අත් ඇති (පිරිවැජියෙක්) විය, හේ දැන් බුව වැද්දෙකි, ආශාව හේතු කොට ගෙන දරුණු වූ (කාමසඛ්‍යාත දෘෂ්ටිසඛ්‍යාත) පඬිකයෙන් නිවීණපාරයට යන්නට නොහැකි විය. (මෙසේ උපක තමා සඳහා කී ය.)

292. (තමා කෙරෙහි) කාමයෙන් මෝනොවට ඇලුණකු කොට මා සිතමින් වාපා තොමෝ පුතු නැලැවූ, වාපා කෙරෙහි වූ කෙලෙස් බැඳුම් සිද නැවත ද මම පැවිදි වන්නෙමි.

293. මහාවීරය, මට නහමක් කිපෙවි, මහාමුනිවරය, මට නහමක් කිපෙව, කෝපයෙන් මඬනාලද්දහුට ශුද්ධියක් නැත, තපසෙක් කොහින් වේ ද?

294. 'නාලා'ගම්නුදු නික්ම යන්නෙමි, මේ නාලායෙහි කවරෙක් වසන්නේ ද (වාපාවෙනි, තෙපි) දැනැමින් දිවි මට්ට මහණුන් තමාගේ සත්‍රිරූපයෙන් බැඳීමින් සිටියාව.

295. එහි කාල තිවත්තසු භූඤ්ජකාමෙ යථා පුරෙ
අහඤ්ච තෙ වසි කතා සෙ ච මේ සහති ඤාතකා.

296. එතෙනා විපි චතුබ්භාගං යථා භාසසි තිංච මේ
තයි රත්තසා පොසසා උළාරං වත තං සියා.

297. කාළඛිනිං ච තක්කාරිං පුළිතං හිරිමුද්ධනී
චුලලං දළිමයවසීංච අනෙතා දීපෙච පාවිළිං.

298. හරිචන්දනලිත්තඞ්ගිං කාසිකුත්තම්ධාරිණිං
තං මිං රූපවතිං සන්තිං කසා ඔහාය ගච්ඡසි.

299. සාකුනතිකොච සකුණිං යථා බන්ධිතුමිච්ඡති,
ආහරිමෙන රූපෙන න මං තිං බාධයිසසසි.

300. ඉමිං ච මේ පුත්තඵලං කාළ උපපාදිතං තයා,
තං මිං පුත්තවතිං සන්තිං කසා ඔහාය ගච්ඡසි.

301 ජහන්ති පුත්තෙන සපඤ්ඤා තතො ඤාති තතො ධනං,
පබ්බජන්ති මහාවීරා නාගො ජෙට්ඨාච බන්ධනං.

302. ඉදානි තෙ ඉමං පුත්තං දණ්ඩෙන ච්‍රිකාය ච,
භූමියං වා නිසුමෙහයං පුත්තසොකා න ගච්ඡසි.

303. සචෙ පුත්තං සිගාලානං කුක්කුරානං පදාහිසි,
න මං පුත්තකතෙ[1] ජම්මි, පුනරාවත්තයිසසසි.

304. භද්‍ර බෙ දානි භද්දතෙන කුහිං කාළ ගමිසසසි,
කතමං ගාමං නිගමං නගරං රාජධානියො.

305. අහුම්හ පුබ්බෙ ගණිනො අසසමණා සමණමානිනො,
ගාමෙන ගාමං විචරිම්හ නගරෙ රාජධානියො.

306. එසො හි භගවා බුද්ධා නදිං නෙරඤ්ජරං පති,
සබ්බදුක්ඛපහානාය ධම්මං දෙසෙයි පාණිනං.
තසසාහං සන්තිකෙ ගච්ඡං සො මෙ සත්ථා භවිසසති.

307. වන්දනං දානි වජ්ජාසි ලොකනාථං අනුත්තරං
පදක්ඛිණං ච කත්වාන ආදිසෙය්‍යාසි දක්ඛිණං.

308. එතං බො ලබ්භමෙහති යථා භාසසි තිංච මේ
වන්දනං දානි තෙ වජ්ජං ලොකනාථං අනුත්තරං,
පදක්ඛිණං ච කත්වාන ආදිසිසසාමි දක්ඛිණං.

---

1. පුත්තකතෙන - මජ්ඣං, සී‍ු.

295. කළුව උපකය, එව නවතුව, පෙර මෙත් කාමයත් වලඳව මම ද මාගේ යම් නෑ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු දු තොප විසින් වසඟ කරණලදුම්හ.

296. වාපාවෙනි, තෙපි මට යම්සේ කියවු නම්, තිලින් සතරෙන් කොටසක් කියව, තොප කෙරෙහි රාගයෙන් ඇලුණු පුරුෂයක් හට එය ඒකාන්තයෙන් මහත් වන්නේ ය.

297. කාළය, පවුම්දුනෙක පිපුණු තරුණ කිණිහිරි ගසක් මෙන් ද පිපුණු දෙළුම් ගසක් මෙන් ද දූපතක් මෑද පිපුණු පලෝල් රුකක් මෙන් ද හොබනා සිරුරු ඇති.

298. රන්සදුන් අලෙව්දුන් අවයව ඇති උතුම් කසිසළු දරන රූපවත් වූ මා කවරක් හට හැරපියා යෙහි ද?

299. යම් පරිදි ළිහිණි වැද්දෙක් ළිහිණියක බඳින්නට කැමැති වේ ද, එසෙයින් කෘත්‍රිම රූපයෙන් තෝ මා නොපෙළව,

300. කාළය මාගේ මේ පුත්‍රඵලය ද තොප විසින් උපදවන ලද, පුතකු ඇති ඒ මා කවරක්හට හැරපියා යවු ද?

301. නුවණැති පුරුෂයෝ පුත්‍රයන් හැරපියති, යළි නැයන් ද යළි ධනය ද හැරපියති, ඇතෙක් (යදම්) බැඳුම් මෙන් මහාවීරයෝ ගිහිබැඳුම් සිඳපියා පැවිදි වෙත්.

302. දැන් තොපගේ මේ පුතු දඹුයෙකින් හෝ පැහැර සිරියෙකින් හෝ විද (නසම්,) බිමෑ හෝ හෙළාපියම්, පුතු කෙරෙහි කල ශෝකයෙන් නොයන්නෙහි.

303. ළමී තෙනැත්තිය, ඉදින් පුතු ඩාවුන්ට හෝ ඉසකයන්ට හෝ දෙන්නෙහි නමුදු පුතු නිම්හි කොට මා පෙරළා නොනවත්ව.

304. සොදය! ඔබ කාළයෙනි, දැන් කවර ගමකට නිගමයකට නුවරකට රජදහනකට හෝ කවර තැනෙක්හි යන්නහු ද?

305. (ඇපි) පෙර ඖණප්‍රධාන ව අග්‍රමණ ව ශ්‍රමණයම්හ යන මෑන ඇති වූම්හ, ගමින් ගමෑ නගරයන්ගි රජදහන්හි හැසිරුණම්හ.

306. තෙල හගවත් වූ බුදුහු නේරඤ්ජරා නදිය සමීපයෙහි සියලු දුක් නැසීම පිණිස සත්නට දහම් දෙසති. මම් ඔබ කරා යෙමි, ඔබ මට ශාසනා වන්නාහ.

307. මෙ විට අනුත්තර වූ ලෝකනාථයන් වහන්සේට (මාගේ) වැදුම් කියව, (මාගේ වැදමෙන් වදව'යි සේයි.) යළි පැදකුණු කොට මට පුණ්‍යදක්ෂිණාව දක්වා දුන මැනැව.

308. තෙපි මට යම්සේ කියවු නම්, එපරිදි තෙල ප්‍රදක්ෂිණාහෙතුක කුශලය වැලිත් අපගෙත් ලැබිය හැකි වෙයි, මෙ විට අනුත්තර වූ ලෝකනාථයන් වහන්සේට තිගේ වැදුම් කියන්නෙම්, යළි පැදකුණු කොට පුණ්‍යදක්ෂිණාව දක්වාලන්නෙම්.

309. තතොව කාලෙ පක්කාමි නදිං නෙරඤ්ජරං පති,
සො අද්දසාසි සම්බුද්ධං දෙසෙන්තං අමතං පදං.

310. දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං,
අරියඤ්චට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං දුක්ඛූපසමගාමිනං.

311. තස්ස පාදානි වන්දිත්වා කත්වාන තං පදක්ඛිණං,
වාපාය ආදියිත්වාන පබ්බජී අනගාරියං.
තිස්සො විජ්ජා අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනන්ති.

ඉත්ථං සුදං වාපා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථාති.

වාපාථෙරීගාථා.

20. 4

312. පෙතානි භොති පුත්තානි භාදමානා තුවං පුරෙ
තුවං දිවා ච රත්තො ච අතීව පරිතප්පසි.

313. සාජ්ජ සබ්බානි භාදිත්වා සතපුත්තානි බ්‍රාහ්මණී,
වාසෙට්ඨි කෙන වණ්ණෙන න භාළ්හං පරිතප්පසි.

314. ඔහූනි පුත්තසතානි සුතිසඞ්ඝසතානි ච
භාදිතානි අතිතංසෙ මම තුයා ච බ්‍රාහ්මණ.

315. සාහං නිස්සරණං ඤත්වා ජාතියා මරණස්ස ච
න සොචාමි න රොදාමි න චාපි පරිතප්පයිං.

316. අබ්භුතං වත වාසෙට්ඨි වාචං භාසසි එදිසිං,
කස්ස නූ ඛො ධම්මමඤ්ඤාය පිරං භාසසි එදිසං.

317. එස බ්‍රාහ්මණ සම්බුද්ධා නගරං මිථිලං පති,
සබ්බදුක්ඛපහානාය ධම්මං දෙසෙසි පාණිනං.

318. තස්ස බ්‍රාහ්මණ[1] අරහතො' ධම්මං සුත්වා නිරූපධිං'
තත්ථ විඤ්ඤුතමඤ්ඤාය පුත්තසොකං ව්‍යපානුදිං.

319. සො අහම්පි ගමිස්සාමි නගරං මිථිලං පති,
අපෙව මං සො භගවා සබ්බදුක්ඛා පමොචයෙ,
අද්දස බ්‍රාහ්මණෙ බුද්ධං විපාමුත්තං නිරූපධිං.

320. සොස්ස ධම්මමදෙසෙසි මුනි දුක්ඛස්ස පාරගූ,
දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං,
අරියඤ්චට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං දුක්ඛූපසමගාමිනං.

321. තත්ථ විඤ්ඤුතමඤ්ඤාසිං පබ්බජ්ජං සම රොචයිං,
සුජාතො තීහි රත්තීහි තිස්සො විජ්ජා අවත්තයිං.

---

1. බ්‍රහ්ම - මජ්ඣ.

309-310. ඉක්බිති කාල (උපක) තෙමේ තෙරඤ්ඤාතදිය කරා නික්මී ගියේ ය, හේ දුක ය, දුක් ඉපැදීම ය, දුක් නැසීම ය, දුක් නැසීමට පමුණුවන අරිඅටගි මඟ ය යන අර්තපදය දෙසන සම්මාසම්බුදුන් දිරි.

311. හේ ඒ බුදුන්ගේ පාසඟුළු මිඳ පැදකුණු කොට වැපෑවට (ප්‍රණ්‍යදක්ෂිණාව) දක්වාදී ශාසනයෙහි පැවිදි වී, (ඔහු විසින්) ත්‍රිවිද්‍යාවෝ අනුප්‍රාප්තයහ, බුදුන්ගේ අනුසසුන් කරන ලදුයි.

මේසේ වැපා තෙරණී ...

වංසාථේරීගාථා යි.

20. 4

312. භවතිය, තෙපි පෙර මැරී සිය පුතුන් කමින් (හැසිරුණාව) තෙපි රැයිදු දහවල්හි දු ඉතා මී තැවුණාව.

313. වැසෙවසී බැමිණිය, ඒ තෙපි සියලු සිය ගණන් පුතුන් කෑ දැන් කවර කරුණෙකින් දැඩි ව සෙස තැවෙවු දැ?

314. බමුණ, අතීත භවයෙහි මියිදු තොප දු විසින් බොහෝ සිය-ගණන් පුත්‍රයෝ ද සිය ගණන් ඥතිසමූහයෝ ද කඳලදහ.

315. ඒ මේ ජාති (ජරා) මරණයන්ගේ නිස්සරණ වූ නිවන මඟ-නැණින් පිළිවිද දැන ශෝක නො කරමි, සො හඬමි, උපායාසයට නො පැමිණියමි වෙමි.

316 වැසෙවසිය, ඒකාන්තයෙන් අද්භුත යැ, මේබදු (නා සොවා-මි' යනාදි) බස් කියව. තෙපි කවර ශාස්තෘ කෙනකුන්ගේ දහම් දැන සිර කොට මේබදු බස් කියව් ද.

317 බමුණ, තෙල සම්මාසම්බුදුහු මිපිලා නගරයෙහි සියලු දුක් නැසීම පිණිස සත්ත්වට දහම් දෙසනසේක.

318 බමුණ, අතීත් වූ ඒ බුදුන්ගේ නිදුක් වූ දහම් අසා එහි ප්‍රතිවෙධ කල ආර්‍යාධර්ම ඇති මම පුත්‍රශොකය හැරපිමි.

319. මම ද මිපිලා නගරයට යන්නෙමි, ඒ හාගාවත්හු මා සියලු දුකින් මුදලනසේක් නම් ඉතා මැනැවැ'යි බමුණ (කෙලෙසුන් කෙරෙන් හා භවයෙන්) වෙසෙසින් මිදුණු උපධි රහිත වූ බුදුන් දිරි.

320. වටදුක්ඛයාගේ පරසෙරට පැමිණි ඒ මුනිහු ඔහුට දුක ය, දුක් ඉපදීම ය දුක් නැසීම ය දුක් නැසීමට පමුණුවන අරිඅටගි-මඟ ය යන සියුනස් දහම් දෙසුසේක.

321. එහි දී අවබෝධ කල සිව්සස් දහම් ඇති සුජාත තෙම පැවිද්ද රැව් කෙළේ ය. තුන්රැයෙකින් ත්‍රිවිද්‍යාවන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙළේ ය.

322. එහි සාරථි ගච්ඡාහි රථං නියාදියාහි'මං,
ආරොගයං බ්‍රාහ්මණිං විජාය පබ්බජිතොදානි බ්‍රාහ්මණෙ,
සුජාතෙ තීහි රත්තීහි තිසෙසා විජාය අච්චයෙ.

323. තතො ච රථමාදාය සහස්සං චාපි සාරථි,
ආරොග්‍යං බ්‍රාහ්මණිංවෙච්ච පබ්බජිතොදානි බ්‍රාහ්මණෙ,
සුජාතෙ තීහි රත්තීහි තිසෙසා විජාය අච්චයෙ.

324. එතං චාහං අස්සරථං සහස්සං චාපි සාරථි,
තෙවිජ්ජං බ්‍රාහ්මණං සුත්වා[1] පුණ්ණපත්තං දදාමි තෙ.

325. තුයෙවෙ හොත්වස්සරථෙ[2] සහස්සං චාපි බ්‍රාහ්මණි,
අහම්පි පබ්බජිස්සාමි වරපඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ.

326. හත්ථි ගවස්සං මණිකුණ්ඩලඤ්ච
පිතඤ්චිමං ගහවිභවං පහාය,
පිතා පබ්බජිතො තුය්හං.
භුඤ්ජ භොගානි සුන්දරි තුවං දුයාදිකා කුලෙ.

327. හත්ථි ගවස්සං මණිකුණ්ඩලඤ්ච
රම්මං චිමං ගහවිභවං පහාය,
පිතා පබ්බජිතො මය්හං පුත්තසොකෙන අට්ටිතො
අහම්පි පබ්බජිස්සාමි හාතුසොකෙන අට්ටිතා.

328 සො තෙ ඉජ්ඣතු සඞ්කප්පො යං ත්වං පත්ථෙසි සුන්දරි,
උත්තිට්ඨපිණ්ඩෙ උඤ්ඤා ච පංසුකූලං ච චීවරං,
එතානි අභිසම්භොතානි පරලොකෙ අනාසවා.

329. සික්ඛමානාය මෙ අය්‍යෙ දිබ්බචක්ඛුං[3] විසොධිතං,
පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි යත්ථ මෙ වුසිතං පුරෙ.

330. තුවං නිස්සාය කල්‍යාණි ථෙරී සඞ්ඝස්ස සොභනෙ,
තිසෙසා විජාය අනුප්පත්තා කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

331. අනුජානාහි මෙ අය්‍යෙ ඉච්ඡෙ සාවත්ථි ගමනාය,
සිහනාදං නදිස්සාමි බුද්ධසෙට්ඨස්ස සන්තිකෙ.

332. පස්ස සුන්දරි සත්ථාරං හෙම්වණ්ණං හරිත්තචං,
අදන්තානං දමෙතාරං සම්බුද්ධිම්ඛුතොභයං

333. පස්ස සුන්දරිමායන්තිං විපමුත්තං නිරූපධිං,
විතරාගං විසංයුත්තං කතකිච්චං අනාසවං.

334. බාරාණසිතො නික්ඛම්ම තව සන්තිකමාගතා,
සාවිකා තෙ මහාවීර පාදෙ වන්දති සුන්දරී.

---

1 සුත්වා - ම්‍යා. 2 තුය්හෙව හොතුස්සරථෙ - ක්‍රී
3 දිබ්බචක්ඛු - ම්‍යා.

322. එව රියසැරිය, යෑ, මේ රිය (බැමිණියට) පෑවෑදෙව, බැමිණියට (මෑගේ) නිරෝඝ බව කියව, දැන් සුජාත බමුණු පැවිදිවූයේ තුන්-රියෙකින් ත්‍රිවිදූමත් පසක්කලැ'යි කියව.

323. ඉක්බිති රියසැරි තෙම රිය ද (මග වියදමට ගෙනෙනලද) කහවණු දහස ද ගෙන ගොස් බැමිණියට (ඔහු) නිරෝඝ බව කී, දැන් සුජාත බමුණු පැවිදි වූයේ තුන්රියකින් ත්‍රිවිදූමත් පසක් කළේ යයි ද කී.

324. රිය සැරිය බමුණු ත්‍රිවිදූ ඇතියහු දැන තෙල අසුන් යෙදූ රිය ද කහවණු දහස ද තෑපට තුටුපඬුරු කොට දෙම්.

325. බැමිණියනි, අස්රිය ද කහවණු දහස ද තෑපට මෑ වේවා. මම ද උත්තමප්‍රාඥ වූ බුදුන් වෙත පැවිදිවන්නෙමි.

326. සුන්දරිය, තෑපගේ පිය තෙම ඇත්හු ද ගව අස්හු ද මිණි-කොඩොල් ද යනාදි බොහෝ වූ ගෘහොපකරණ ද හැරදමා පැවිදි විය, තෙපි මේ භෝගයන් පරිභෝග කරව, තෙපි ම මේ කුලයෙහි දායාද්‍යට සුදුස්සව.

327. මෑගේ පිය තෙම පුත්‍රශෝකයෙන් දුකට පැමිණියේ ඇත්හු ද ගව අස්හු ද මිණි - කොඩොල් ද යනාදි වූ සිත්කලු ගෘහොප-කරණ ද හැරපියා පැවිදිවිය, භ්‍රාතෘශෝකයෙන් දුකට පැමිණි මම ද පැවිදි වෙමි.

328. සුන්දරිය, තෙපි යම් පැවිද්දක් පතවු නම්, තෑපගේ ඒ පැවිදි සංකල්පය සමෘද්ධ වේවා, ගෙයක් පෑහෑ සිට ලැබියයුතු පිණ්ඩිය ද පිණ්ඩිභෝ යෑම ද පාංශුකූල චීවරය ද යන මේ ලැබෙමින් පරලොව අනාස්‍රව වවු.

329. ආර්‍යාවෙනි, ශික්ෂමාණාවක වූ මා විසින් දිවඇස පිරිසුදු කරන ලද, මා පෙර යම් තැනෙක වුසූ නම් ඒ පූර්ජාතිවාස දනිමි.

330. භික්ෂුණීඋපස්ථායිකාවට සඬ්ඝසථවිරා වූ හෙබෑ ගුණ ඇති කල්‍යාණ මිත්‍ර වූ ආර්‍යාවෙනි, තෑප නිසා (මා විසින්) ත්‍රිවිදූවෝ ලබන ලදහ. බුදු සසුන් කරන ලද.

331. ආර්‍යාවෙනි, මට අවසර දුන මැනැව, සැවතට යන්නට කැමැත්තමු, බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේ සමීපයෙහි සිංහනාද කරමි.

332. සුන්දරිය, සඞ්ගීවණී වූ රත්වන් සිව්පෑහෑ ඇති අදහසයන් දමනය කරන සම්බුද්ධ වූ කොසිඳුදු බිය නැති ශාස්තෘත්වහන්සේ බලව.

333. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු උපධි රහිත වූ විගත රාග වූ සංයෝජන රහිත වූ කළ සිව්මගකිස ඇති අනාස්‍රව වූ එන්හෑ වූ සුන්දරී නම් මෑ බලනු මැනැව.

334. මහාවිරයන් වහන්ස, බරණැසින් නික්ම නුඹවහන්සේ සමීපයට පැමිණි ශ්‍රාවිකා වූ සුන්දරී නුඹවහන්සේ ගේ පාදයන් වඳී.

335. තුවං බුද්ධෙ තුවං සත්ථෙ තුයහං ධිතාමහි බ්‍රාහ්මණ,
මරසෙ මුඛතෙ ජාතා කතකිච්චා අනාසවෙ.

336. තස්සෙ තෙ සඞ්ගතං හදෙ තතෙ තෙ අදුරාගතං,
එවං හි දන්තෙ ආගන්ති සත්ථුපාදානි වන්දිතා,
විතරාගා විසංයුත්තා කතකිච්චා අනාසවා'ති.

ඉත්ථං සුදං සුන්දරී ථෙරී ගාථායෙ අභාසීති

සුන්දරීථෙරීගාථා.

20. 5

337. දහරා අහං සුඛිවසනා යං පුරෙ ධම්මමස්සුණිං,
තස්සා මෙ අප්පමත්තාය සච්චාභිසමයෙ අහු.

338. තතොහං සබ්බකාමෙසු භුසං අරතිමජ්ඣගං,
සක්කායස්මිං භයං දිස්වා නෙක්ඛම්මෙ[1]පිහයෙ

339. ඛිත්තානහං ඤාතිගණෙ දාසකම්මකරානි ච,
ගාමක්ඛෙත්තානි පිතුනි රමණීයෙ පමොදිතෙ.

340. පහායහං පබ්බජිතා සාපතෙය්‍යමනප්පකං,
එවං සුඛාය නික්ඛම්ම සුඛමෙම සුපාවෙදිතෙ
න මෙතං[2] අස්ස පතිරූපං ආකිඤ්චඤ්ඤං හි පත්ථයෙ.

341. යෙ ජාතරූපං රජතං ජෙඛ්බණ්හි පුනරාගමෙ
රජතං ජාතරූපං වා න බොධාය න සන්තියා
නෙතං සම්මා සාරූපං න එතං අරියා ධනං.[3]

342. ලොභනං මදනං චෙතං මොහනං රජවඩ්ඪනං,
සාසඞ්කං බහු ආයාසං නත්ථි චෙත්ථ ධ්‍රුවං ඨිති.

343. එත්ථ රත්තා පමත්තා ච සංකිලිට්ඨමනා නරා,
අඤ්ඤමඤ්ඤෙන වෙරාරුධ්‍රා පුථුප්පබ්බනති මෙධගං.

344. වධෙ බන්ධෙ පරික්ලෙසෙ ජාති සොකපරිද්දවෙ,
කාමෙසු අධිපත්තානං දිස්සතෙ ව්‍යසනං බහුං.

345. තං මං ඤාති අමිත්තාව කිං වෙ කාමෙසු යුඤ්ජථ,
ජානාථ මං පබ්බජිතං කාමෙසු භයදස්සිනිං.

---

1 නෙක්ඛම්මෙවෙ - ඡෙජං. 2 නෙතං - ඡෙජං. 3 අරියද්ධනං ඡෙජ.

335. බාහිතපාපි බ්‍රාහ්මණයන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ බුදුයහ, නුඹවහන්සේ ශාස්තෘහ, (මේ) නුඹවහන්සේගේ ඖරස වූ (අංගීමාණී) දූඛයෙන් උපන් කළ කිස ඇති අනාස්‍රව වූ දුහිතෘ වෙමි.

336. භද්‍රා සුන්දරිය, (අංගීමාණීදම්ථයෙන්) දුමුණු විතරාග වූ විගත-සංයෝජන වූ කෘතකෘත්‍ය වූ අනාස්‍රව වූවාහු ශාස්තෘන්ගේ පාතහුළු වඳිමින් මෙසේ මෑ පැමිණෙමි, තොප (මෙහි මා වෙත) පැමිණීම ඔවාගතයෙකි, තොපගේ ඒම දුරාගතයෙක් නොවේ යයි.

මෙසේ සුන්දරී තෙරණී ...

සුන්දරී ථේරිගාථා යි.

20. 5

337. යම්හෙයකින් පෙර ශුද්ධාවස්ත්‍රාභරණයෙන් සැරසුණු තරුණ වූ මම (බුදුන් වෙත) බණ ඇසීම් ද එහෙයින් එලඹ සිටි සිහිඇති මට සත්‍යාවබෝධය විය.

338. එහෙයින් මම සියලු (දිව්‍ය - මානුෂ) කාමයන්හි අරතියට පැමිණිමි, පඤ්චාපාදානස්කන්ධයෙහි භය නුවණැසින් දැක පැවිද්ද මම කැමැතිවෙමි.

339. මම ඥාතිසමූහයා ද දසුන් කම්කරුවන් ද සමෘද්ධ වූ ගම්කෙත් ද සිත්කලු වූ සතුටු එලවන භෝගයන් ද හැරපියා (පැවිදිවිමි)

340. 'මම අනල්ප වූ සම්පත් හැරපියා මෙසේ සාදුහඬයෙන් හිඟිගෙන් නික්ම (බුදුන් වෙසින්) මෙනෙවින් අවබෝධ කළ අංගීවිනයෙහි පැවිදිවිමි, එහෙයින් තෙල මට සුදුසු නොවන්නේය, අකිඤ්චනභාවය මෑ පතමි.

341. යම් පුතුලෙක් රන් රිදී ආදිය හැරපියා නැවත ගන්නේ නම් (හේ පඬුවන් අතර කෙසේ හිස ඔසොවන්නේ ද?) රිදී හෝ රන් හෝ සත්‍යාවබෝධය පිණිස නොවේ, නිවන පිණිස නොවේ, තෙල ශ්‍රමණසාරූප්‍ය නොවෙයි, තෙල අංගීධනය නොවේ.

342. තෙල ලොභ උපදවනු ද මද එලවනු ද මුලා කරනු ද කෙලෙස් රජස් වඩනු ද ආශඛ්‍යා සහිත ද බොහෝ ආයාස ඇත්තේ ද වෙයි, තෙල ධනයෙහි ධ්‍රැවබවක් සථිතබවක් හෝ නැති.

343. තෙල ධනයෙහි ඇලුණා වූ ද ප්‍රමත්ත වූ ද සංක්ලිෂ්ට වූ සිත් ඇති සත්ත්වයෝ ඔවුනොවුන් ප්‍රතිවිරුද්ධ වූවාහු බොහෝ කලහ කෙරෙත්.

344. කාමයන්හි බැසගෙන සිටියනට මරණය (අනුබඤ්ධාදි,) බඤ්ධනය (හස්තාවෙජ්දාදි) වෙහෙසය (ධනාදීන්ගේ) හානිය ශෝක පරිදෙවය යන බොහෝ ව්‍යසන දක්නා ලැබේ.

345. එබඳු වූ මා ඥති වූ ශ්‍රමණත්වහු පසම්තුරන් සෙයින් කුමක් හෙයින් කාමයන්හි යොදවවු ද, කාමයන්හි බිය දක්නාසුලු වූ මා පැවිදි වූවක කොට දන්නහු ය.

346. න හිරඤ්ඤසුවණ්ණස්ස පරිකිණියනති ආසවා
අමිත්තා වධකා කාමා සපත්තා සල්ලබන්ධිනා.

347. තං මං සුතී අමිත්තාව කිං වෝ කාමෙසු යුඤ්ජථ,
ජානාථ මං පබ්බජිතං මුණ්ඩං සඞ්ඝාටිපාරුතං.

348. උත්තිට්ඨපිණ්ඩෝ උඤ්ඤෝ ච පංසුකූලං ච චීවරං,
එතං බෝ මම සාරූපං අනාගාරූපනිස්සයෙ.

349. වත්තා මහෙසිහි කාමා යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා
බෙමට්ඨානෙ විමුත්තා තෙ පත්තා තෙ අවිලං සුඛං.

350. නාහං කාමෙහි සඞ්ගච්ඡිං යෙසු තණ්හං න විජ්ජති,
අමිත්තා වධකා කාමා අගතිකඛණ්ඩහෙතවා,[1] දුඛා

351. පරිපන්ථෝ එස භයෝ සවිඝාතෝ සකණ්ටකෝ,
ගෙඩෝ සුවිසමෝ ලෙපෝ මහන්තෝ මොහනාමුඛෝ.

352. උපසග්ගෝ භීමරූපෝ කාමා සපපතිරූපකා,
යෙ බාලා අභිනන්දන්ති අන්ධභූතා පුථුජ්ජනා.

353. කාමපඞ්කෙන සත්තාහි බහූ ලොකෙ අවිද්දසු,
පරිඝත්තං නාභිජානන්ති ජාතියා මරණස්ස ච.

354 දුග්ගතිගමනං මග්ගා මච්චුසා කාමහෙතුකං,
බහූ වෙ පටිපජ්ජන්ති අත්තතන්තා රොගමිවිහං.

355 එවං අමිත්තජනනා නාපනා සංකිලෙසිකා,
ලොකාමිසා බන්ධනීයා[2] කාමා මරණබන්ධනා;[3]

356. උම්මාදනා උල්ලපනා කාමා චිත්තපමාථිනො[4]
සත්තානං සංකිලෙසාය බිපං[4] මාරෙන ඕඩ්ඩිතං.

357. අඝමූලාදිනවා කාමා බහුදුක්ඛා මහාවිසා,
අප්පසාදා රණකරා සුක්කපක්ඛවිසොසනා.

358. නාහං එතාදිසා සත්තා ව්‍යසනං කාමහෙතුකං,
න තං පච්චාගමිස්සාමි නිබ්බානාභිරතා සදා.

---

1. අගතිකඛණ්ඩහෙතවා- මජ්ඣ.
2. බන්ධනියා
3. චිත්තපමාදිනො - ජෙත. පු.
4. බිපං - ජෙත.,

346. නිරණ්ය සවණීයෙන් (කාමාදී) ආස්‍රවයෝ ක්ෂය වීමට නොයෙති, කාමයෝ අමිත්‍රයෝ ය, වධකයෝ ය, සතුරෝ ය, සලාබකිණයෝ ය.

347. එබඳු මා ඥති වූ ශ්‍රමණත්ව පසම්තුරන් හෙයින් කුමක් හෙයින් කාමයන්හි යෙදවූ ද, මිඹුකල කෙස් ඇති සඟල සිවුරු පෙරූ මා පැවිදි වූවක කොට දන්නහු ය.

348. හෙයක් පාසා සිට ලද පිණ්ඩාහාරය ද (ඒ සඳහා) පිඹු සිඟා-යෑම ද පාංශුකූල චීවරය ද පැවිද්දහට නිසි ජීවිතපරිෂ්කාරය ද යන මේ මට සුදුසු වේ.

349. දිව්‍ය වූ ද මානුෂික වූ ද යම් කාමයෝ වෙත් ද ඔහු බුද්ධාදි මහර්ෂීන් විසින් හැරදමනලද්දහ, ඒ මහර්ෂිහු ක්ෂේමස්ථාන වූ නිවන අරමුණුකොට විමුක්තයහ, ඔහු අචල වූ නිවන්සුවයට පැමිණියහ.

350. යම් කාමකෙනහුත් කෙරෙහි අනාථපරිත්‍රාණයෙක් නැද්ද (එහයින්) ම කාමයන් හා සමාගමයට නොයමි. කාමයෝ අමිත්‍රයෝ ය, වධකයෝ ය, ඛිත්කඳු සම ම දුක් ඇත්තාහු ය.

351. තෙල උවදුරෙක හයෙක විතතපීඩායෙක කටුසකිතයෙක ගෙඩයෙක අනිච්ඡාවියෙක ලෙපයෙක මහත් වූ මෝහසයට දෙරවුලෙකි.

352. බිහිසුණු සැහැව් ඇති උවදුරෙකි, මෝහයෙන් අඬ වූ පුහුදුන් බාලයෝ යම්බඳු කාමයන් පතා සිවින් ද ඒ කාමයෝ (සප්‍රති-භයාඒයෙන්) සජීවිශෝපම වූහ.

353. ලොව කාමපඞ්කයෙන් ඇලුණාවූ බොහෝ අඥානයෝ ජාති-මරණයන්ගේ කෙළවර නොදනිත්.

354. මනුෂ්‍යයෝ ඒකාන්තයෙන් තමහට රෝග එළවන කෘෂි හෙතුක වූ දුගතියට යන මහට බොහෝ කොට පිවිසෙත්.

355. මේසේ පසම්තුරන් උපදවන තැවුලි කරන සාංකෙලේශික වූ ලොකාමිෂ වූ සංයෝජනයන් විසින් බැන්දයුතු වූ කාමයෝ (භව-දියෙහි ඉපදීමට කරුණු හෙයින්) පාදබන්ධනයෝ ය.

356. උමතුබව ඇතිකරන 'අහෝ සුව ය'යි කියවන කාමයෝ සිත් කලඹන සුලු වූහ, සත්ත්වයන්ගේ කෙලෙසීම පිණිස මරහු විසින් ඔබනලද සෙමියෙකි.

357. කාමයෝ අනන්ත ආදීනව (දෙම) අත්තාහ, බොහෝ දුක් ඇත්තාහ, මහත් විඝබඳු වූහ, අල්ප වූ ආස්වාද ඇත්තාහ, මහත් රාගාදිය වඩනාහු ය, (සත්ත්වයන්ගේ) කුශලපක්ෂය වනසන්නාහ.

358. මම කාම හේතුක වූ ව්‍යසනය මෙබඳු යයි කොට (සලකා) ඒ කාමයට පෙරලා නොඑමි, හැම කල්හි නිවනෙහි අභිරත වීම ද එහයිනි.

359. රණං තරිත්වා[1] කාමානං සිතිභාවාභිකඞ්ඛිනී,
අපපඤ්ඤා විහඤ්ඤාමි තෙසං සංයොජනක්ඛයෙ.

360. අසොකං විරජං ඛෙමං අරියසඞ්ඛාතඞ්ගිකං උජුං,
තං මග්ගං අනුගච්ඡාම යෙන සිණ්ණා මහෙසිනො.

361. ඉමිං පස්සථ ධම්මට්ඨං සුභං කම්මාරධීතරං,
අනෙජං උපසම්පජ්ජ රුක්ඛමූලම්හි ඣායති.

362. අජ්ඣත්තඤ්ච පබ්බජිතා සඬ්ඪා සද්ධම්මසොභනා,
විනීතුපපලවණ්ණාය තෙවිජ්ජා මච්චුහායිනී.

363. සාධං භුජිස්සා අනණා භික්ඛුනී භාවිතින්ද්‍රියා,
සබ්බයොගවිසංයුත්තා කතකිච්චා අනාසවා.

364. තං සත්ථා දෙවසඞ්ඝෙන උපසඞ්කම්ම ඉද්ධියා,
සම්පස්සති භූතපති සුභං කම්මාරධීතරන්ති.

ඉත්ථං සුදං සුභා කම්මාරධීතා ථෙරී ගාථායො අභාසිත්ථ.

සුභාකම්මාරධීතුථෙරීගාථා.

වීසතිනිපාතො නිට්ඨිතො.

1. කරිත්වා - මජ්ඣ.

359. සිතිහාව සඛ්‍යාත අහිත්තියා කෑමැති වූ මම කාමයන් පිළිබඳ කෙලහය තරණය කොට සර්‍වසංයෝජනක්ෂය සංඛ්‍යාත නිවනෙහි අප්‍රමත්ත ව වෙසෙමි.

360 බුද්ධාදි මහර්ෂීහු යම් මගෙකින් සසර තරණය කළාහු ද ශෝක රහිත වූ විරජ වූ නිර්භය වූ ආර්‍යඅෂ්ටාඞ්ගික වූ ඒ සැපැ මාර්ගය අනුගමනය කරමි.

361. ආර්‍යඵලධර්මයෙහි සිටි මේ සුභා නම් කඛුරුදියණියන් බලව. ඕ අනෙජ සංඛ්‍යාත රහත්ඵලයට පැමිණ රුක්මුල්හි ඕද ඒ පල සමවතින් ධ්‍යාන කෙරෙයි.

362. අද පැවිදි වූ අවිවෑති දිනය ඇති ශ්‍රද්ධාසම්පන්න වූ මහපල දහම් අධිගමයෙන් ශෝභන වූ උපපලවණ්ණා විසින් භික්ෂුවක ලද ත්‍රිවිද්‍ය ඇති මරුන් දුරුකළාවූ.

363 කෙල්ශදෘෂ්‍යයෙන් නිදහස් වූ කාමච්ඡන්දාදිය දුරලීමෙන් අණ්‍ය වූ වැඩුණු ශ්‍රද්ධාදි ඉඳුරන් ඇති මේ සුභා මේහෙණ සියලු යෝගයෙන් විසංයුක්ත වූවා කල කිසි ඇත්තී අනාශ්‍රව වූ.

364. භූතපති වූ ශක්‍ර තෙමේ දේවසමූහයා සමඟ ඉදුහයෙන් ඇය කරා එළඹ සුභා නම් කඛුරුදියණියන් වඳී ය සි.

මේසේ කර්‍මාරදුහිතා වූ සුභා තෙරණී ...

සුභාථේරිගාථා සි.

විසතිනිපාතය නිමි.

තිංසතිනිපාතො.

30. 1.

365. ජීවකම්බවනං රම්මං ගච්ඡන්තිං භික්ඛුනිං සුභං,
ධුත්තකො සන්නිවාරෙසි තමේනං අබ්‍රවී සුභා.

366. කිං තෙ අපරාධිතං මයා යං මං ඔවරියාන තිට්ඨසි
න හි පබ්බජිතාය ආවුසො පුරිසො සම්ඵුසනායය කප්පති.

367. ගරුකෙ මම සත්ථුසාසනෙ යා සික්ඛා සුගතෙන දෙසිතා,
පරිසුද්ධපදං අනඞ්ගණං කිං මං ඔවරියාන තිට්ඨසි.

368. ආවිලචිත්තෙතා අනාවිලං සරජො විතරජං අනඞ්ගණං.
සබ්බසෝ විමුත්තමානසා කිං මං ඔවරියාන තිට්ඨසි.

369. දහරා ව අපාපිකා වයි කිං තෙ පබ්බජ්ජා කරිස්සති,
නික්ඛිප කාසාය චීවරං එහි රම්මසෙ පුප්ඵිතෙ[1] වනෙ.

370. මඤ්ජරසද්දා පවත්ති සබ්බසො කුසුමරජෙන සම්ඵුසිතා භූමි,
පඨමවයසන්තා සුඛා උතු එහි රම්මසෙ පුප්ඵිතෙ[1] වනෙ

371. කුසුම්භකසිඛරාව පාදපා අභිගච්ඡන්තිව මාලුතෙරිතා
කා තුය්හං රති භවිස්සති යදි එකා වනමොතරිස්සසි.

372. වාලමිගගණසෙවිතං කුඤ්ජරමත්තකරෙණුලොලිතං,
අසහායිකා ගහනුම්විජ්ජි රහිතං භිංසනකං මහාවනං.

373. තපනීයකතාව ඨිතිකා චිවරසි චිත්තරථෙව[2] අච්ඡරා,
කාසිකසුබ්බමෙහි වඤ්ඣි සොභසි වනසෙහි නූපමෙ.

374. අහං තව වසානුගො සියං යදි විහරෙමසෙ කානනන්තරෙ,
න හි වණ්ණි තයා පියතරො පාණො කින්නරිමිඳලොචනෙ.

375 යදි මෙ වචනං කරිස්සසි සුඛිතා එහි අගාරමාවස,
පාසාදතිවාතවාසිනී පරිකම්මං තෙ කරොන්ති භාරියා,

---

1. පුප්ඵිතෙ - මජ්ඣ. 2. චිත්තලතෙව - මජ්ඣ.

30. තිංසතිනිපාතය.

30. 1

365. රමණීය වූ කෞමාරභව්‍ය ජීවකයන්ගේ අඹවනයට (දිවාවිහාර සඳහා) යන සුභා භික්ෂුණිය සත්ත්ව්‍යුතියෙක් වැළැඟී, සුභා මෙහෙණ ඔහුට මෙසේ කිවු ය.

366. යම්හෙයකින් (තෙපි) මා අවුරා සිටියහු ද, මා විසින් තෝපට කවර අපරාධයෙක් කරනලද ද? ඇවැත්නි, පැවිද්දක විසින් පුරුෂයෙක් සපගී කරන්නට නොම මැ කැපවෙයි.

367. මට ශාස්තෘශාසනය (පහණ්‍යතක් සෙයින්) ගුරු වෙයි, සුගතයන් විසින් (මෙහෙණන් සඳහා) යම් ශික්ෂාවක් දේශිත ද එයින් පරිශුද්ධ කුසලකෝට්‍යාංශ ඇති තිකෙලෙස් වූ මා කුමක්හෙයින් අවුරාගෙන සිටියහු ද?

368. විතර්කයෙන් කැලැඹුණු සිත් ඇති (තෙපි) නොම කැලැඹුණා වූ කෙලෙස්රජස් ඇතියහු විගතරජස් වූ නිකෙලෙස් වූ සියලු තැන්හි (සමූවෙජ්දවිමුක්තියෙන්) මිදුණු සිත් ඇති මා කුමක්හෙයින් අවුරාගෙන සිටියහු ද?

369. තෙපි තරුණ ද (රුවින්) අලංකෘත ද වවු. පැවිද්ද තෝපට කුමක් කරන්නේ ද? කහසිවුර බැහැර පියව, එව සුපුල් වෙහෙහි අභිරමණය කරමිහ.

370. හාත්පසින් මිශ්‍රිරි සුවඳ පවන් හමා, රුක්හු කුසුම්රෙදෙන් හවගත්තවුන් වැන්නාහ, පළමු වයස් මස සුවපහස් සෘතු වෙයි, එව සුපුල් වෙහෙහි අභිරමණය කරමිහ.

371. මලින් ගැවසුණු අග්ගැති වෘක්ෂයෝ පවනින් කම්පා වූවාහු තුසිතයන්හවුන් මෙන් සිටිති, ඉදින් එකලා වැ එහයට වදනහු නම් තෝපට කවර නම් රතියෙක් වේ ද?

372. ව්‍යාලම්‍රග සමූහයා විසින් සෙවුනාලද මතාතුන් හා ඇතින්නන් විසින් අලලනලද මිනිසුන් රඟින වූ කිකිසුණු මහවනයට එකලා වැ යන්නට කැමැත්තහු ගැ.

373. උපමා රහිත තැනැනැත්තිය, තෙපි කසීසළු මෙන් සියුම් වූ සිනිදු ඔට වූ වස්ත්‍රයෙන් යුක්ත ව රනින් කළ පෙතලුදුරුවක් මෙන් චිත්‍රරථ නම් වහයෙහි දෙවඟරක මෙන් නොබහාව.

374. කිදුරියක මෙන් මදක් පුබුදු නෙත් ඇත්තිය, ඉදින් (අපි දෙදෙන) වනතුරහි එක්වැ වසවෝ නම්, මම තෝපගේ වසයට පැමිණියෙම් වෙමි, තෝපට වඩා ප්‍රියතර වූ ප්‍රාණියෙක් හෝ ප්‍රාණයක් (ලෝ) නොම ඇත් මැ සි.

375. ඉදින් (තෙපි) මාගේ වචනය කරන්නහු නම්, එව සුඛිත ව ගිහිගෙයි වාසය කරව වාතය වැළඳූ ප්‍රාසාදයන්හි වාසය කරන සත්‍රීහු තෝපට වතාවත් කරන්නාහ.

376. කාසිකසුබ්බිතා ධීරා අභිරෝහෙහි[1] ච මාලවණ්ණකං,
කඤ්චනමණිමුත්තකං බහුං විවිධං ආහරණං කරොමි තෙ.

377. සුඛොතරජ්පවජ්ජං සුභං ඛොණකතුලිත සන්ථතං භවං,
අභිරුහ සයනං මහාරහං වන්දනමණ්ඩිත සාරගන්ධිකං.

378. උපලඤ්ච උදකතො උග්ගතං[2] යථා තං අම්බුසා සෙවිතං,
එවං තුවං බ්‍රහ්මචාරිනී සකෙසු අඞ්ගසු ජරං ගමිස්සසි.

379. කිං තෙ ඉධ සාරසම්මතං කුණපපූරමයි සුභාතවඞ්ගතෙ
භෙදනධම්මෙ කළෙබරෙ යං දිස්වා විම්හතො උදික්ඛසි.

380. අක්ඛිනි ච තුරියාරිව කිත්තාරියාරිව පබ්බතන්තරෙ
තව මෙ භයතාතුදික්ඛිය භිය්‍යො කාමරති පවඩ්ඪති.

381. උපලඝිඛරෙපමානි තෙ විම්හලෙ හාවිකසන්නිභෙ මුඛෙ
තව මෙ භයතාතුදික්ඛිය භිය්‍යො කාමගුණෙසු පවඩ්ඪති.

382. අපි දූරගතං සරමතෙ ආයතපමෙහ විසුද්ධදස්සනෙ
න හි වජ්ජි තයා පියතරො භයතා කිත්තාරිමන්දලොචනෙ

383 අපථෙන පයාතුමිච්ඡසි වන්දං කිළතකං ගවෙස්සසි
මෙරුං ලඞ්ඝතුමිච්ඡසි යො ත්වං බුද්ධසුතං මඤ්ඤසෙ.

384. නත්ථි ලොකෙ සදෙවකෙ රාගො යත්ථ'පි'දානි මෙ සියා
නපි නං ජානාමි කිරියො අථ මඤ්ඤසි හතො සමූලකො.

385. ඉඞ්ඝාලකුයාව උජ්ඣිතො විසපත්තොරිව අඤ්ඤතො කතො
නපි නං පස්සාමි කිරියො අථ මඤ්ඤසි හතො සමූලකො,

386. යස්සා සියා අපච්චවෙක්ඛිතං සත්ථා වා අනුපායිතො සියා,
එවං තාදිසිකා භලොනයා ජානන්තිං සො ඉමං විහඤ්ඤති.

387. මඤ්ඤං හි අකතුට්ඨවන්දිතෙ සුඛදුක්ඛෙ ච සති උපට්ඨිතා,
සඞ්ඛතමසුභන්ති ජානිය සබ්බත්ථෙව මනො න ලිම්පති.[3]

---

1. අභිරොපෙති - මජ්ඣ. 2. උපලං චුදකා උම්මුග්ගතං - මජ්ඣ.
3. ලිම්පති - PTS.

376. සියුම් කසිසළු ඔරව, මල්ගඳවිලෙවුන් (සිරුරට) ආරෝපණය කරව, (එසිත් සැරසෙව'යි සේ සි) තොපට රත්මණිමුතුවලින් යුත් බොහෝ විවිධාභරණ කරමි.

377. මෙසොවට දෙවිමෙන් රජස් හල උඩුවියත් ඇති හොඹනා දික් ලොම් ඇති කළු කොදු පලස් හා හස්ලොම් ආදිය පිරූ මෙවිට අතුරන ලද අලුත් වූ මහැඟි සඳුන්හරින් සැරසූ සුවඳැති යහනට නැඟෙව.

378. රකුසන් විසින් අරක්ගත් විලෙක දියෙත් උඩට නැඟිසිවි උපුලක් සේ ද එපරිදි ඔඩාරවයන්නක වූ තෙපි සිය සිරුර-අවයව (කිසිවකු) පරිභෝග නොකළ කල්හි මෑ ජරාවට යන්නාවි.

379. කුණපයෙත් පිරුණු සොහොන්බිම වඩන බිදෙනසුලු මේ සිරුරෙහි යම් අවයවයක් දැක සොම්නස් ව බලවු නම් (කෙසාදීන් අතුරෙහි) තොප විසින් කුමක් සාර යයි ගන්නා ලද ද?

380. තොපගේ ඇස් මුවහතක ගේ ඇස් වැන්න, ගිරි අතුරෙහි හැසිරෙන කිඳුරගනකගේ ඇස් වැන්න, තොපගේ දෙනුවත් දැක මා ගේ කාමරතිය බෙහෙවින් වැඩෙයි.

381. කසුන්රුවක බඳු වූ තොප ගේ මුහුණෙහි රතුපුල්පෙති බඳු වූ තොප ගේ දෙනුවත් දැක මාගේ කාමගුණය බෙහෙවින් වැඩෙයි.

382. දිගු ඇසිපිය ඇත්තිය, පිරිසුදු ඇස් ඇත්තිය, කිඳුරගනකගේ මෙන් මදක් පුබුදු ඇස් ඇත්තිය, තෙපි දුරට ගිය නමුදු (තොපගේ ඇස් මෑ) සිහිකරමි, තොපගේ දෙනතට වඩා මට ප්‍රියතරයෙක් නැති.

383. තෙපි බුද්ධපුත්‍රි වූ මා පතව, (එබඳු තෙපි) නොමගින් යන්නට කැමැත්තාව, සඳමඬල කෙළිපන්දුවක් කරනු රිස්සව, මෙරගල් පැනයන්නට රිස්සව.

384. දැන් යම් තැනෙක මාගේ රාගයෙක් වන්නේ ද, සදේවක ලෝකයෙහි ඒ අරමුණ නැත් මෑ යැ, ඒ රාගය කෙබඳු වූයෙකැයි ද නොදනිමි, මුල් සහිත රාගය ආර්‍යාමාර්ගයෙන් නසන ලද්දේය.

385. අහුරුවළකට (වාතයෙන්) නගාදමනලද්දක් සෙයින් වනසන ලද විසබඳුනක් සෙයින් ඒ රාගය කෙබඳු දැයි නොදක්මි, සමූල රාගය ආර්‍යාමාර්ගයෙන් නසන ලදි.

386. යම් සත්‍රියක විසින් (පස්කඳ) කුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්ෂා නොකරන ලද ද ශාස්තෘන් වහන්සේ හෝ (දහම්කය දැක්මෙන්) උපාසනය නොකරන ලද්දාහු ද, ඇවැත්නි, තෙපි එබඳු සත්‍රියක පොලොඹවු, ඒ තෙපි සිවුනයි පිළිවිද දන්නා මේ සුභාෂිතයෙණ වෙහෙසන්නහු ය.

387. යම් හෙයකින් ආශ්‍රෝෂ වඳනා දෙක්හි ද සුවඳක් දෙක්හි ද මාගේ ශිශි එලඹ සිටියා ද (එහෙයින්) තෙතුමුමක සංස්කාරගතය අශුභ යයි දැන සියලු භවත්‍රයෙහි මෑ මාගේ සිත නොඇලෙයි.

388. සාහං සුගතස්ස සාවිකා මග්ගට්ඨඞ්ගිකයානයායිනී,
උඛටසල්ලා අනාසවා සුඤ්ඤාගාරගතා රමිම්හං.

389. දිවසා හි මයා සුචින්තිතා සොම්හා දුරුකපිල්ලකානි වා
තන්තීහි ච බීලකෙහි ච විනිබද්ධා විවිධා පනවවකා.

390. තම්හාදහිටෙ තන්තිබීලකෙ විස්සවෙය විකලෙ පරිපක්කිතෙ
අව්සෙදා ඛණ්ඩසො කතෙ කිමහි තප්පි මනා නිවෙසයෙ.

391. තථූපමා දෙහකානි මං තෙහි ධම්මෙහි විනා න වත්තරෙ,
ධම්මෙහි විනා න වත්තති කිමහි තප්පි මනා නිවෙසයෙ

392. යථා හරිතාලෙන මක්කිතං අදන්ත චිත්තිකං භිත්තියා කතං'
තමහි තෙ විපරීත දස්සනං සඤ්ඤා මාත්‍රසිකා නිරත්ථිකා.

393. මායං විය අඤ්ඤතො කතං සුපිනන්තෙනව සුවණ්ණපාදපං,
උපගච්ඡසි අඞ්ගිරිත්තකං ජනමජ්ඣෙරිව රූපරූපකං,

394. වවනිරිව කොට්ඨරොහිතා මජ්ඣෙ බුබ්බුලකා සඅස්සුකා
පිළකොළිකා එව ජායති විවිධා චක්ඛුවිඛා ච පිණ්ඩිතා.

395. උපපාදිය වාරුදස්සනා න ච පඤ්ඤප්ති අසඞ්ඛමානසා,
හන්ද තෙ චක්ඛුං හරස්සු තං තස්ස හරස්ස අදස්සි තාවදෙ.

396. තස්ස ච විරමාසි තාවදෙ රාගො තප්පි ඛමාපයී ච නං,
සොත්ථි සියා බ්‍රහ්මචාරිණී න පුනොා එදිසකං භවිස්සති,

397 ආසාදිය එදිසං ජනං අග්ගිං පජ්ජලිතං ව ලිඛියා,
ගණ්හිය ආසිවිසං විය අපි නු සොත්ථි සියා ඛමෙති නො.

398. මුත්තා ව තතොා සා භික්ඛුණී අගමී බුද්ධවරස්ස සන්තිකං,
පසාදිය වරපුඤ්ඤලක්ඛණා චක්ඛු ආසි යථා පුරාණකන්ති.

ඉත්ථං සුදං ත්‍රහා ජීවකම්බවනිකා චෙරී ගාථායො අභාසීති.

ජීවකම්බවනිකත්‍රහාචෙරීගාථා.

තිංසති නිපාතො නිට්ඨිතො.

388. මම ආයතිඅවඩ්ඪිකම්මගීයානයෙන් යනසුලු උපුටාගල රාගාදි හුල්ඇති අනාස්‍රව වූ සුගතයන්ගේ ශ්‍රාවිකාවක් වෙමි. ශූන්‍යාගාරයෙහි ඇවිදුණු මම එහි සිත් අලවා වෙසෙමි.

389. (හස්තාපාදදි ආකාරයෙන්) මොනොවට සිතුවම් කරන ලද පොතලුරෑ ද දුවදඹු ආදියෙන් කල රූකඩ ද නහරහුඹින් හා (අත් ආදිය සඳහා තැබූ) දඹුයෙන් හා බඳනාලද්දහු විවිධාකාරයෙන් සටන්නවුන් මෙන් මා විසින් දක්නාලද්දහු මෑ ය.

390. ඒ හුල් හා දඹුකඩ හා උපුල කල්හි විසුල කල්හි තැන තැන දුම්‍ර කල්හි විසුරුවා හල කල්හි කඩ කඩ කල කල්හි පොතලුරුවක් නොා ලැබෙන්නේ ය, එහි කවර කොටසෙක සිත පිහිටුවා ද.

391. මා පිළිබඳ ශරීරාවයවයෝ ද එබදු උපමා ඇත්තාහු ඒ පඨවි ආදි ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව නොා පවත්නාහ, දේහය ද අවයවයෙන් වෙන්ව නොා පවතී, එහි පඨවිආදි කවරෙක් සිත පිහිටු වන්නේ ද,

392. යම්සේ සිත්තරකු විසින් තිතෙක සිරියලින් සිතුවම් කරන ලද සත්‍රීරූපයක් දක්නේ ද, එහි නොපගේ මනුෂ්‍ය සත්‍රියක යන නිරර්‍ථක සංඥව විපරීත දර්‍ශනයෙකි.

393. අඹබාලය, තෙපි (මායාකාරයකු විසින්) හඹුයෙහි දක්වන ලද මායාවක් මෙන් සිහිනයෙහි දුටු රන්මුවා රූකක් මෙන් (ඉදුරු දැලියකු විසින් මහාජනයා මෑද දක්වනලද රිදී රූවක් මෙන් සිස් වූ කය (තෙල මාගේ යයි) අභිනිවෙස කරව.

394. රූක්ඛිලයෙක තුබූ ලාවටක් බදුද ඇස්දලය මෑද සිරි දිය බුබුලක් බදු ද කදුළු සහිත ද වෙයි, මෙහි අක්ඛිගූථ (කඹ) ද උපදී (ශෙෂ්මපටලාදි) විවිධ අක්ඛිභාගයෝ ද පිඹුවූවාහු වෙත්.

395. ප්‍රියදර්ශනී වූ ඕතොමෝ (ඇසෙහි) ඇලීමට නොා පැමිණියාය, නොා ඇලුණු සින් ඇත්තී එකෙණෙහි ඇස උපුටා ඉද නොපගේ ඇස ගෙන යමි'යි එය ඒ මිනිසාට දුන.

396. එකෙණෙහි ඔහුගේ ද ඒ ඇසෙහි රාගය දුරුවිය, ඔඔසර ඇත්තිය, නොපට සුව වත්නේ ය, යළි මෙබන්දක් නොවන්නේ යයි ඇය ක්‍ෂමා කරමී.

397. දිලියෙන හිනි වැළඳගෙන මෙන් ආශීර්විෂයකු (අතින්) ගෙන මෙන් මෙබදු නිකෙලසි ජනයකු ඔටා කිමෑ සුවයෙක් වන්නේ ද අපට ක්‍ෂමා කළ මැනැවැ'යි.

398. ඒ ධූර්ත පුරුෂයා කෙරෙන් මිදුණු ඒ මේහණ බුද්ධශ්‍රෙෂ්ඨයන් කරා පැමිණියා ය, උත්තම පුණ්‍යලක්‍ෂණ ඇති බුදුන් දැක ඇස පෙර මෙන් ප්‍රකෘති වී යයි.

මෙසේ සුභා ථිවකම්බවනිකා තෙරිගේය ...

තිංසතිනිපාතය නිමි.

40. චත්තාලිසනිපාතෝ

40. 1

399. නගරම්හි කුසුම්භායේ පාටලිපුත්තම්හි පුථුවියා[1] මණ්ඩේ
සක්‍යකුලකුලීනායෝ දෙ භික්ඛුනියෝ හි ගුණවතියෝ.

400. ඉසිදාසි තත්ථ එකා
දුතියා බෝධිපේරී[2] සීලසම්පන්නා ච,
ඛීණජ්ඣායනරතායෝ
බහුස්සුතායෝ ඛුතකිලෙසායෝ.

401. තා පිණ්ඩාය චරිත්වා
භත්තපච්චං කරිය ඩෙනපත්තායෝ,
රහිතම්හි සුඛනිසින්නා
ඉමා ගිරා අබ්භුදීරෙසුං.

402. පාණාදිකාසි අය්‍යෙ
ඉසිදාසි වයෝපි තෙ අපරිහීනෝ,
කිං දිස්වාන ව්‍යාකුලිකං[3]
අථාසි නෙක්ඛම්මමනුප්පත්තා.

403. එවං අනුයුඤ්ජියමානා සා
රහිතෙ ධම්මදෙසනා කුසලා,
ඉසිදාසි වචනමබ්‍රවී
සුණ බෝධි යථමහි පබ්බජිතා.

404. උජ්ජෙනියා පුරවරෙ
මය්හං පිතා සීලසංවුතෝ සෙට්ඨී,
තස්සමහි එකධීතා
පියා මනාපා ච දයිතා ච.

405. අථ මේ සාකෙතතෝ වරකා[4]
ආගච්ඡුම්හුත්තමකුලීනා[5]
සෙට්ඨිපඝුතරතනෙ
තස්ස මං සුණිත්වමදාසි තාතෝ.

406. සස්සුයා සසුරස්ස ච
සායං පාතං පණාමම්හුපගම්ම,
සිරසා කරෙමි පාදෙ
වතූමි යථමහි අනුසිට්ඨා.

407. යා මය්හං සාමිකස්ස
භගිනියෝ භාතුභෙ පච්ජභෙ,
තමේකවරකම්පි දිස්වා
උබ්බිග්ගා ආසනා වදාමි.[6]

---

1. පථවියා - මජ්ඣ. PTS. පුථවියා අ. 2. බෝධිකී - PTS. 3. වාලිකං - 4. වරභෙ - PTS. 5. කුලිභෙ - PTS. 6. දෙමි - PTS

40. චත්තාලීසනිපාතය

40. 1

399. සකල පෘථිවි තලයට ආභරණ වූ කුසුම් පුරභිධාන පැලලුප්හි ශාක්‍ය කුලයෙහි කුලදුහිතා වූ (සැසි ෂුනි සසුන්හි පැවිදි වූ හෙයින් කි) ගුණවත් භික්ෂුණීහු දෙදෙනෙක් වූහ.

400. ඒ භික්ෂුණීන් දෙදෙනා කෙරෙහි එක් මෙහෙණක් ඉසිදාසිනම් දෙවැන්නී සිල්සපත් බොධිථේරී නම්හි. ඕහු (ලොව් ලොවුතුරා) දහැන් සම්වැදීමෙහි ඇලුණාහු බහුශ්‍රැත වූවාහු (අගමගින්) නැසූ කෙලෙස් ඇත්තාහු වෙති.

401. ඕහු පිඹු සිඟා හැසිර බත්කිස නිමිවා දෙවූ පාත්‍ර ඇත්තාහු විවේක කැටාහනයෙක සුවසේ හුන්නාහු මේ වදන් පැවසූහ.

402. ආර්‍යාවෙනි ඉසිදාසියෙනි, තෙපි පැහැපත් වූව. තොපගේ වයස් ද තොප පිරිහුනා, ඔහිගෙයි කවර දෙයක් දැක පැවිද්දට පැමිණිය හු ද?

403. මෙසේ ජනශූන්‍යාස්ථානයෙහි පුළුවුස්නා ලැබූ ඒ ධර්මදේශනායෙහි නිපුණ වූ ඉසිදාසි මෙහෙණ "බොධි තෙරණියෙනි, මම යම්සේ පැවිදි වූම් ද ඒ අසව"යි මේ වදන් කිවුහැ.

404. (අවන්ති රට) උදෙනී පුරවෙරෙහි ශීලසංවෘත වූ සිටු තෙම මාගේ පියා විය. මම ඔහුගේ ප්‍රිය මනාප වූ අනුකම්පා කටයුතු එක් මැදුව විමි.

405. ඉක්බිති මා විසපත් කල්හි සාකේත නගරයෙන් මා පිළිබඳ උතුම් කුලයෙහි උපන් විවා මිගුල් රැස්වන්නාහු පැමිණියාහ. බොහෝ රන් රුවන් ඇති මහ සිටෙක් වී. මේ පියේ මා ඔහුට ලෙහෙලි කොට දිහ.

406. නැන්දණියත් හා මයිලණුවන්ගේ සමීපයට එළඹ උදය සවස පා පිණිපා කරමි. උන් විසින් අනුසස්නා ලදුම් ද එසෙයින් කරමි.

407. මා සැමියාගේ යම් ඥාතීහු ඇද්ද භ්‍රාතෘහු ඇද්ද පරිජනයා වේ ද එක් වලලහයකුදු දැක උද්මිත්තව අසුත් දෙමි.

408. අන්නෙන ච පානෙන ච
ඛජ්ජෙන ච යං ච තත්ථ සන්නිහිතං,
ඡෑදෙමි උපනයාම්
දෙමි ච යං යස්ස පතිරූපං.

409. කාලෙන උපට්ඨහිත්වා
ඝරං සම්මජ්ජමාහි උම්මාරෙ,
ධොවන්ති හත්ථපාදෙ
පඤ්ඣලිකා සාමිකං උපෙමි ච

410. කොච්ඡං පසාදමඤ්ජන්තියඤ්ච[1]
ආදාසකඤ්ච ගණ්හිත්වා
පරිකම්මකාරිකා විය
සයමෙව පතිං මිහුපෙමි.

411. සයමෙව ඔදනං සාධයාමි
සයමෙව භාජනං ධොවන්තී,
මිතාව එකපුත්තකං
තදා[2] හත්තාරං පරිවරාමි.

412. එවං මං හතිකතං[3] අනුරත්තං
කාරිකං නිහතමානං
උට්ඨායිකං අනලසං
සීලවතිං දුස්සතෙ හත්තා.

413. සො මාතරඤ්ච පිතරඤ්ච
හණති ඇපුච්ඡාහං ගම්මාහාම්,
ඉසිදාසියා න වච්ඡං
එකාගාරෙහං සහවත්ථුං.

414. මා එවං පුත්ත අවච
ඉසිදාසී පණ්ඩිතා පරිව්‍යත්තා,
උට්ඨායිකා අනලසා
කිං තුයහං න රොචතෙ පුත්ත.

415. න ච මෙ හිංසති කිඤ්චි
න චාහං ඉසිදාසියා සහ වච්ඡං
දෙහාහාව මෙ අලං මෙ
අපුච්ඡාහං ගම්මාහාමි.

416. තස්ස වචනං සුණිත්වා
සස්සු සසුරෙ ච මං අපුච්ඡිංසු,
කිස්ස තයා අපරද්ධං
හණ විස්සත්ථා යථාභුතං.

417. නපිහං අපරජ්ඣං[4] කිඤ්චි
නපි හිංසෙමි න හණාමි දුබ්භවනං,
කිං සක්කා කාතුමෙය්‍ය
යං මං විදෙහාහතෙ[5] හත්තා.

---

1. පහාදමඤ්ජන්තඤ්ච - සී॥. පහාදං අඤ්ජන්තා - PTS.
2. තථා - මජ්ඣං, PTS 3. හතහතිකතං - මජ්ඣං, PTS,
4. අපරජ්ඣිං - සී॥, ඉ॥. 5. විදෙහාහතෙ - PTS

408. අහරිත් වේවයි පානයෙත් වේවයි ඛාද්‍යයෙන් වේවයි යමක් ඒ පරිවේසනසථානයෙහි සදතබන ලද ද එයින් යමක් යමකුට නියි වේ ද එය ඔහුට රැස්වම්, එළවම්, දෙමි.

409 නියි කල්හි උවටත් කොට එළිපත සිට හසන පාදයත් දෝනෙමි, දෙව ගෙට එළඹෙමි, බදුදිලි ව හිමියා වෙත එළඹෙමි.

510. එ මම මෑ (කෙස්මස් පිහිරන) පණාව ද විලෙවුන් ද අදුන් නල ද කැඩපත ද ගෙන දුස්සක සෙයින් හිමියා සරසමි.

411. ඒ මම මෑ ඔත පිසමි, මම මෑ බදුනුදු දෝනෙමි මම එක් ම පුතුසෙයින් එකල සැමියාට මෙහෙ කරමි.

412. මේසෙයින් සැමියා මෙහෙ කල අනුරකත වූ පිළිවිස කරන සුලු නවමත් ඇති උපථාන වීයී ඇති එහෙයින් මෑ අකුසිත වූ සිල්වත් වූ මා ඒ සැම් කිපි බැණ වදී.

413. ඒ මා සැමි (පිළිවිසෑ) 'මම ගෙන් නික්මෑ යෙමි'යි මැණියන් හා පියාණන්ට මේසේ කියයි. 'ඉසිදසිය සමග මම එක් ගෙහි සහවාසය හොකරමි'යි.

414. පුත්‍රය, නහමක් එසේ කියා, ඉසිදසිය පණ්ඩිත වෙයි, අතිශය වැකක වෙයි, උපථාන වීයී ඇති වෙයි, එයින් මෑ අනලස වෙයි. දරුව කිම තොපට තුරුස්තේ ද?

415. ඕ මට කියිදු පිබාවත් නොකරයි, වැලින් මම ඉසිදසිය හා නොවසමි, මට අප්‍රිය ද වෙයි, මට කම් නැත. මම තොප නොවිවාරා මෑ යෙමි.

416. ඔහුගේ බස් අසා නැදිමයිල්හු 'තොප විසින් ඔහුට කවර විරොධියෙක් කරන ලදද නියැක ව තතුසේ කියව'යි මා පුළුවුත්හ

417. මම ඔහුට කියි විරෝධයක් නොකෙරෙමි, නො ද වෙහෙසමි, දුර්වචනයකුදු නොබණමි. ආයියෑවෙනි, යම් හෙයෙකින් හිමි මට දොස කෙරේ ද මා විසින් (එබඳු) කුමක් කල හැකි ද.

418. තෙ මං පිතු ඝරං පති
නසිංසු විමනා දුඛෙන අභිභූතා,[1]
පුත්තං අනුරක්ඛමානා
ජීතමහසෙ රූපිනිං ලක්ඛිං.

419. අථ මං අදාසි තාතො
අඞ්ඝස්ස ඝරමහි දුතියකුලිකස්ස,
තතො උපඞ්ඝුඞ්ඛෙන
යෙන මං විඳථ සෙවයි

420. තස්සපි ඝරමහි මාසං
අවසි අථ සොපි මං පවිජ්ඣි,
දූසීව උපඣ්ඣහන්ති
අදූසිකං සීලසමපන්නං.

421. භික්ඛායෙ ච විචරන්තං
දමකං දන්තං මෙ පිතා හණති.
හොහිසි මෙ ජාමිතා
නික්ඛිප පොනතිඤ්ඣ[2] ඝරිකඤ්ඣ.

422. සොපි වසිත්වා පක්කමථ[3]
තාතං හණති දෙහි මෙ පොනතිං[2]
ඝරිකඤ්ඣ මල්ලකඤ්ඣ
පුනපි භික්ඛං චරිස්සාමි.

423. අථ නං හණති තාතො
අම්මා සඞ්ඛා ච මෙ ඤතිගණවඞ්ගා,
කිං තෙ න කිරති ඉධ
හණ බ්‍රිපං තං තෙ කරිහිති.

424. එවං හණිතො හණති
යදි මෙ අත්තා සක්කොති අලං මය්හං,
ඉසිදූසියා න සහ වච්ඡං
එකඤරෙහං සහ වච්ඡා.

425. විසඤජිතො ගතො සො
අහම්පි එකාකිනී විවිත්තාමි,
අපුවජිතුන ගච්ඡං
මිරිතාසෙ[4] වා පබ්බජිස්සං වා.

426. අථ අඤ්ඤා ජිනදත්තා
ආගච්ඡි ගොචරාය චරමානා,
තාතකුලං විනඣධිරී
බහුස්සුතා සීලසමපන්නා.

427. තා දිසවානමහාකං
උවඣායාසනං තස්සා පඤ්ඤාපයිං,
නිසිත්තාය ච පාදෙ
වඳිත්වා හොජනං අදාසිං

---

1. අභිභූතා - සීමු 12, ප. PTS 2. පොතී - ඉජ්ඣ. 3. පක්කං අථ - ඉජ්ඣ.
පක්කාමුථ - සීමු, PTS. 4. මිරිතුසෙ - ඉජ්ඣ

418 ඔහු පුතු රක්නාහු 'රූපවත් වූ ලක්ෂණයෙන් පැරැදුණ මිහ'යි දුකින් මැඩුණාහු දෙමහල් වූවාහු මා පියාගේ ගෙට ගැවුහ.

419. ඉක්බිති පියතෙමේ පළමු සිටු මා යම් සුංවතෙකින් ලැබී ද එයින් අඩක් සුංවතින් ආඪ්‍ය වූ දෙවැනි කුලීනයක්හුගේ ගෙහි ලා මා දුන්නේය.

420. ඔහුගේ ගෙහි දු මහක් විසිමි. එකල්හි හොඳ දැස්සක මෙන් උවටත් කරන ද්‍රෝහ නො කරන සිල්සපත් වූ මා ගෙන් බැහැරැ කෙළේ යැ.

421. මපියාණෝ භික්ෂා පිණිස ඇවිදුනා දුම්මුණු ඉදුල් කන යාචකයකුට කියති: 'මා දුවගේ ගෑණි වුව' හත් කඩරෙදි ද භික්ෂාකපාලය ද බහාලවති.

422. ඒ ඉදුල් කත්නා ද කලක් වැසැ බැසැ ගියේ ය. (යත්තේ) පියාට මෙසේ කියති: 'මාගේ මහලු පිළී ද භික්ෂාකපාලය ද සරාවය ද දෙව. යළිත් පිබූ සිහා ඇවිදිමි'යි.

423. එසඳ මපියාණෝ ද මවු ද හැම ඥතිගණවරියා ද ඔහුට (වෙන වෙන) මෙසේ කියති: 'මෙගෙහි තට කුමක් නම් නො සැපයේ ද? කියා තට එය වහා සැපයෙති.

424. මෙසේ කියන ලදුයේ (තෙල) කියති: 'ඉදින් මාගේ ආත්මය ශක්‍ත වේ නම් ඉසිදැසියගෙන් මට කම් නැත. මම එක් මැ ගෙහි ඇය හා සහවාස නො කරමි.

425. ඒ දමකයා හැරැපියනලදු වැ ගියේ යැ. මම ද එකලා වැ මෙසේ සිතිමි. 'නො පිළිවිස මැ මැරෙත්නට හෝ යෙමි. පැවිදි වත්නෙමි හෝ වෙමි.

426. එකලැ විනයධර වූ බහුශ්‍රැත වූ ශීලසම්පන්න වූ ආර්‍ය්‍ය ජිනදත්තා මෙහෙණ පිබූ පිණිස ඇවිදුමින් පියකුලය කරා පැමිණියා.

427. ඇය දැක නැගිට අප හුන් අස්න ඇයට පනවාලීමි. හිඳගත් ඒ මෙහෙණගේ පා වැඳ බොජ්ජත් දින්මි.

428. අත්තෙන ච පාතෙන ච
ඛෙජ්ජෙන ච යං ච තත්ථ සන්නිහිතං,
සන්තපපඤ්ඩොවොවං
අලයෙ ඉච්ඡාමි පබ්බජිතුන්ති.

429. අථ මං භණති තාතො
ඉධෙව පුත්තක චරාහි තං ධම්මං
අත්තෙන ච පාතෙන ච
සන්තපපය සමණෙ දළිද්දති ච.

430. අථාහං භණාමි තාතං
රොදන්තී අඤ්ජලිං පණාමෙත්වා,
පාපං හි මයා පකතං
කම්මං තං නිජ්ජරිස්සාමි.

430. අථ මං භණති තාතො
පාපුණ බොධිං ච අග්ගධම්මං ච,
නිබ්බානං ච ලහසු
යං සච්ඡිකරි දිපදසෙට්ඨා.

432. මාතාපිතූ අභිවාදයිත්වා
සබ්බං ච ඤාතිගණඤ්ඤං,
සත්තාහං පබ්බජිතා
තිස්සා භිජ්ජා අථස්සයිං.

433. ජානාමි අත්තනො සත්ත
ජාතියො යස්සාහං ඵලං විපාකො,
තං තව ආචික්ඛිස්සං
තං එකමනා නිසාමෙහි.

434. නගරමහි එරකවෙජ්
සුවණ්ණකාරෙ අහං පසූතධනො,
යොබ්බනමදෙන මත්තො
නො පරදාරමසෙවිහං.

435. සොහං තතො චවිත්වා
නිරයම්හි අපච්චිසං චිරං,
පක්කා තතො ච උට්ඨහිත්වා
මක්කටියා කුච්ඡිම්හි ඔක්කමිං.

436. සත්තාහජාතකං මං
මහාකපිත්ථථෙරා නිල්ලවෙජ්ජි,
තස්සතං කම්මඵලං
යථාපි ඝත්වාන පරදාරං.

437. සොහං තතො චවිත්වා
කාලං කරිත්වා සිඤ්චාරණෙසුද,
කාණාය ච ඛඤ්ජාය ච
ඵලකියා කුච්ඡිම්හාක්කමිං.

428. ආහාරයෙනුදු පානයෙනුදු බෑදුයෙනුදු එහි එලවා තැබූ යමක් ඇත් නම් එයිනුදු සතපා මෙසේ කිමි: 'ආයසීවෙනි, පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි'යි.

429. එසඳ පියා මට මෙසේ කියයි: 'දියණියනි, මෙගෙහි මෑ තෝ බ්‍රහ්මචාරිදි දහම් හැසිරෙව. ආහාරයෙනුදු පානයෙනුදු මහණුන් හා බමුණන් සතපව'.

430. ඉක්බිති මම් අඩමින් ඇදිලි බැඳ පියාට කියමි: 'මා විසින් පව්කමෙක් කරන ලදි. ඒ පව දිරවාලමි'යි.

431. එසඳ පියේ මට මෙසේ කියයි: අප්පද ශ්‍රේෂ්ඨ වූ බුදුහු යම් දහමක් පසක් කළසේක් ද ඒ බෝධිය හා අග්‍ර ධර්මයට පැමිණෙව, නිවන් ද ලබව'යි.

432. දෙමාපියන් හා හැම ඥතිගණවගීයා සකසා වැද පැවිදි වෑ සත් දිනෙකින් ත්‍රිවිද්‍යාවන් පසක් කෙළෙමි.

433. තමා පිළිබඳ ජාති සතක් දනිමි. යම් පාපකර්මයක්හුගේ මේ ඵලවිපාකයෙක් වේ ද එය තොපට කියමි. එකාග්‍රචිත්ත වෑ ඒ අසව.

434. මම එරකවජ නම් නුවර ප්‍රභූතධන ඇති සාණ්ඩිකාරයෙක් විමි. යෞවනමදයෙන් මත්ත වෑ මම පරදාරසේවනය කෙළෙමි.

435. මම එයින් සැවෑ දිර්ඝකාලයක් නිරයෙහි පැසිණිමි. එහි පැසුණෙම් එයින් නැගී වැදිරියක කුස පිළිසිඳ ගනිමි.

436. උපන් සත්දවසැති මා කපිඤ්ඣලයෙහි භායක මහ වඳුරු (ඵලෝඛ්‍රණයෙන්) පුරිස් ලකුණු නැසී යෑ. පරදාරයන් කරා ගොස් යම් පරිදි කම් ඇද්ද. ඒ පරදාරසේවනයාගේ තෙල කම්ඵල යි.

437. මම එයින් සැවෑ කලුරිය කොට සිඤ්ඣාරණ්‍යයෙහි කඟ වූ කුදු වූ එළියක කුස පිළිසිඳ ගත්මි.

438. ඛාදසවස්සානි අහං
නිලුලවජ්ජෙ දරකෙ පරිවජ්ජිනිං,
කිමිනාවවෙවං අකලෙලං
යථාපි ගන්ත්වාන පරදූරං.

439. සොහං තතො චවිත්වා
ගොවාණිජකස්ස ගාවියා ජාතෙ,
වවෙජ්ං ලඛා තමෙඛං
නිලුලවජ්ජෙ ඛාදසෙ මාසෙ.

440. වොඝුත්ත භඩ්ඩාලමහං
සකටඤ්ව ධාරයාමි,
අඤ්ඤං වවෙවං අකලෙලං
යථාපි ගන්ත්වාන පරදූරං.

441. සොහං තතො චවිත්වා
මිථියා දූසියා ඝරෙ ජාතෙ,
නෙව මඝිලා න පුරිසෙ
යථාපි ගන්ත්වාන පරදූරං.

442. තිංසති වස්සමහි ඔතෙ
සාකටිකකුලම්හි දුරිකා ජාතා,
කපණම්හි අප්පභොගෙ
ඛත්තිකපුරිසපාතබහුලම්හි.

443. තං මං තතො සත්ථවාහෙ
උස්සන්නාය විපුලාය වඩ්ඪියා,
විකඩ්ඪති විලපන්තිං
අවජිත්වා කුලඝරස්ස.

444. අථ සොළසමෙ වස්සෙ
දිස්වාන මං පත්ත යොබ්බනං,
කඤ්ඤමෙරුඬිතස්ස පුත්තෙන
ගිරිදූසෙ නාම නාමෙන.

445. තස්සාපි අඤ්ඤා භරියා
සීලවති ගුණවති යසවති ච,
අනුරත්තං භත්තාරං
තස්සාහං විදෙසනමකාසිං.

446. තස්සෙතං කම්මඵලං
යං මං අපකිරිත්වා ගච්ඡන්තී,
දූසිව උපවඤ්ඣන්තිං
තස්සාපි අන්තො ඝතෙ මයාති.

ඉත්ථං සුදං ඉසිදාසී ථෙරී ගාථාගෝ අභාසීති.

ඉසිදාසිථෙරීගාථා.

චත්තාලීසනිපාතෙ සමත්තෙතං.

438. (එහිදී) බිජෝධිරණය කරනු ලැබූ මම දෙලොස් හවුරුදුදක් මුළුල්ලෙහි (පිටෑ හිදගත්) දරුවන් උසුලා පරදරයත් කරාගෙන් යමසේ ද එපරිදි (අභිඥාතඝාතයෙහි) පණුවන් ගැවැසීමෙන් පීඩිත වූයෙම් ගිලන් වීමි.

439 මම එයින් සැවැ ගවවෙළඳකුගේ දෙනක කුස උපන්නෙම් ලතුරස මෙන් තඹවන් වස්සකු වැ උපන් දෙලොස්වැනි මස බිජෝධිරණය කරනලද්දෙම්.

440. මම නතුල උසුලා ගැල් ද ඛැරීමි, පරදරයත් කරා ගොස් යම්සේ ද එපරිදි අඬ වැ පීඩිත වූයෙම් ගිලන් වීමි.

441. මම එයින් සැවැ නගරවිපියෙහි ගෘහදූසියක කුස උපන්නෙමි, පරදරයත් කරා ගොස් යම්සේ ද එපරිදි නොං ඉතිරි නොං පිරිමි වීමි. (ජාතිඝාප්‍රංසක වීම්'සි සේසි.)

442, සිස්වැනි හවුරුද්දෙහි මියැගියෙමි. දිළිඳුවූ අල්පභෝග වූ ණය හිමි පුරුෂයන්ගේ පැමිණීම බහුල කොට ඇති ගැල්කරුකුලයක දරියක් වැ උපන්මි.

443. ඉක්බිති සාත්ථුනායක තෙම පොලිමිල උත්සන්න වැ මහත් වැ ගියකල්හි වැලැපෙන මං (මාගේ) කුලගෙයින් පැහැරගෙන ආකර්ෂණ කෙරෙයි.

444. එකල්හි සොළොස්වැනි හවුරුද්දෙහි පැමිණි යොවුන් බව ඇති කන්‍යාවක වූ මං දූක නමින් ගිරිදූස නම් වූ ඒ සාර්ථවාහකයාගේ පුත්‍ර තෙම (පිළිබඳයින් ඇතිව) තමං අයත් කොට ගෙහි ලී යෑ.

445. ඔහුට ද සිල්වත් වූ ගුණවත් යශස් ඇති භිමියං කෙරෙහි අනුරක්ත වූ අත් භාර්‍යාවක් වූ යෑ, මම ඔහුට (ඒ කිරිය කෙරෙහි) විදොෂණකර්මය කෙළෙමි. (හේ ඇට කිපෙනසේ පිළිපන්මි.)

446. යම් හෙයකින් දුස්සක මෙන් උවටත් කරන මං (සැමියහු) හැරපියා ගෙත්ද, ඒ අකුශලයාගේ තෙල, කර්මඵල සි, මා විසින් ඒ පාපකර්මය ද කෙළවර කරන ලද්දේ යසි.

මෙසේ ඉසිදාසි තෙරණි ...

ඉසිදාසිථේරීගාථා සි.

චත්තාලිසනිපාතය නිමි.

මහානිපාතො.

1

447. මත්තාවතියා නගරෙ
රඤ්ඤො කොසඩ්ඪසස අග්ගමහෙසියා,
ධිතා ආසි[1] සුමේධා
පසාදිතා[2] සාසනකරෙහි.

448. සීලවතී විත්තකථා
බහුස්සුතා බුද්ධසාසනෙ විනීතා,
මාතාපිතරෝ උපගම්ම
හණති උභයෙ නිසාමෙථ.

449. නිබ්බානාභිරතාහං
අසඤ්ඤතං භවගතං යදිපි දිබ්බං,
කිම්ඞ්ග පන තුච්ඡා කාමා
අපස්සාදා බහුවිඝාතා.

450. කාමා කටුකා ආසී-
විසූපමා යෙසු ලීවඡිතා බාලා,
තෙ දීඝරත්තං නිරයෙ
සම්පීතා භඤ්ජනෙන දුක්ඛිතා.

451. සොචන්ති පාපකම්මා
විනිපාතෙ පාපබුද්ධිනො,
යදා කායෙන වාචාය
මනසා ච අසංවුතා.

452. බාලා තෙ දුප්පඤ්ඤා
අවෙතසා දුක්ඛස්සිදයෙ රුද්ධා
දෙසෙන්තෙ අජානන්තා
න බුජ්ඣන්තෙ අරියසච්චානි.

453. සච්චානි අමම බුද්ධවර-
දෙසිතානි තෙ බහුතරා අජානන්තා,
යෙ අභිනන්දන්ති භවගතං
පිළෙන්ති[4] දෙවෙසු උපපත්තිං.

454. දෙවෙසුපි උපපත්ති
අසස්සතා භවගතෙ අනිච්චමසි,
න ච සන්තසන්ති බාලා
පුනප්පුනං ජායිතබ්බසස.

455. විත්තාරෙ විනිපාතා
දෙව ව ගතියො කථඤ්චි ලබ්භන්ති
න ච විනිපාතගතානං
පබ්බජ්ජා අත්ථි නිරයෙසු.

---

1. ආසි - සීවු. 1, 2 අ. 2. පාසාදිතා - සීවු. 1 අ. 3. පාපාවුධියො - සීවු 1 2, අ 4. පිළන්ති - PTS.

මහානිපාතය

1

447. මහතාවති නගරයෙහි කොසඳුව නම් රජුගේ අගමෙහෙසිය කුස උපන් සුමේධා නම් දියණිකෙනෙක් වූ යෑ, ඕ ශාස්තෘශාසනකර වූ (ආර්‍යයන් විසින්) සසුන්හි පහදවන ලද්දී යෑ.

448. සිල්වත් වූ විසිතුරු ධර්මකථා ඇති බහුශ්‍රැත වූ බුදුසසුන්හි භික්ෂුණී සුමේධා මවුපියන් කරා එළැඹ '(ඔබ) දෙදෙන අසත්වා'යි මෙසේ කියා:

449. මම නිවනෙහි ඇලුම් ඇති වෙමි, දෙවිලොව වූ ද භවගතය අශාශ්වත යෑ, මානුසික කාම කියනු කිමෑ, (ඔහු) තුච්ඡයෝ යෑ අලාභාදයෝ යෑ බොහෝ උවදුරු ඇත්තාහ.

450. බාලයෝ යම් කාමයෙක්හි ඇසපත් වූවාහු ද ඒ කාමයෝ කවුකයෝ යෑ ආශීර්විෂ සදෘශයහ, ඒ බාලයෝ නිරයෙහි පිහිටියාහු බොහෝ කලක් දුඃඛිත වෑ (තුමූ මෑ) පෙළෙත්.

451. පවිකම් ඇති පාපබුද්ධි ඇති ඔහු හැම කල්හි කයින් වචසින් මනසින් ද අසංවෘත වූවාහු නිරයෙහි ඉපද ශෝක කෙරෙත්.

452. දුෂ්ප්‍රාඥ වූ (ආත්මභිතයෙහි) චේතනා රහිත වූ ඒ බාලයෝ දුඃඛසමුදයෙහි (-තෘෂ්ණානිමිත්ත) සංසාරයෙහි ඇවිරුණාහු (සිව්යස්දහම්) දෙසන කල්හි අරුත් නොදත්තාහු ආර්‍ය-සත්‍යයන් අවබෝධ නොකෙරෙත්.

453. මෑණියනි, යම් කෙනෙක් භවය පතත් ද දෙවියන් කෙරෙහි උපත රිසියෙන් ද බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨයන් විසින් දෙසන ලද සිප්‍රයන් නොදන්නා වූ ඔහු මෑ ඉතා බොහෝ වෙත්.

454. සියලු භවය අනිත්‍ය කල්හි දෙවියන් කෙරෙහි උපත ද අශාශ්වත යෑ, (එසේ කල්හිදු) බාලයෝ පුනපුනා ඉපදීම ළඟිබඳ වෑ නොද තැතිගනිත්. (සංවේගයට නොපැමිණෙත්)

455. (නිරය තිරිසන් ප්‍රෙත අසුර යන මොහු) සතර විනිපාතයෝ යෑ, (දෙව් මිනිස් යන) දෙ ගතිහු ද දුකසේ ලැබෙත්. විනිපාතගතයනට නිරයෙහි පැවිද්ද නොද ඇති.

456. අනුජානාථ මං උභයො
පබ්බජිතුං දසබලස්ස පාවචනෙ
අපොසසුකා සවිසසං
ජාතිමරණපහානාය

457. කිං භවගතෙන[1] අහිනන්දිතෙන
කායසකලිනා අසාරෙන,
භවතණ්හාය නිරොධා
අනුජානාථ පබ්බජිස්සාමි.

458. බුද්ධානං උපාදෙ
විවජ්ජිතො අකඛණෙ ඛණෙ ලද්ධො,
සීලානි බ්‍රහ්මචරියං
යාවජීවං න දූසෙය්‍යං.

459. එවං භණති සුමෙධා
මාතාපිතරෙ න තාව ආහාරං,
ආහරියාමි[2] ගහවසා
මරණවසං ගතාව හෙස්සාමි.

460. මාතා දුක්ඛිතා රොදති
පිතා ච අස්සා සබ්බභො සමභිහතො,[3]
ඝටෙනත්ථ සඤ්ඤාපෙතුං[4]
පාසාදතලෙ ඨිතා.

461. උට්ඨෙහි පුත්තක කිං සොචිතෙන
දිත්තාසි මාරණවනිමහි
රාජා අණ්හකදත්තො[5]
අභිරූපො තස්ස එවං දිත්තා.

462. අග්ගමහෙසී භවිස්සසි
අණ්හකදත්තස්ස රාජිනො හරියා,
සීලානි බ්‍රහ්මචරියං
පබ්බජ්ජා දුක්කරා පුත්තක.

463. රජ්ජ ආණා ධනමිස්සරියං
භොගා සුඛා දහරිතාසි,[6]
හුඤ්ජාහි කාමභොගෙ
මාරෙය්‍යං භොතු තෙ පුත්තක.

464. අථ නෙ භණති සුමෙධා
මා ඊදිසිකාන භවගතං අසාරං,
පබ්බජ්ජා මා භෙහිති,
මරණ මා මෙ නවෙව මාරෙය්‍යං.

465. කිමිව පූතිකායමසුචිං
සවනගතිං භයානකං කුණපං
අභිසංවිභෙය්‍යං හත්ථං
අසකිං පගඤ්ඤරණං[7] අසුචිපුණ්ණං.

---

1. භවගතෙන - සීමු 1, 2 2. ආහරියා - PTS. 3. සමභිහතෙ - 4 මාඇඤ්ඤි - පු 5. අණ්හකරත්ත - මජ්ඣං 6. දහරිතාසි - PTS. 7. පඤ්ඤරිතං - මජ්ඣං.

456. දසබලයන් වහන්සේගේ ශාසනයෙහි පැවිදිවන්නට තොප දෙ දෙන මව අවසර දුන මැනැව, ජාතිමරණයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස (අන්කිසයෙකැ) අලොභාත්මක වැ වැයම් කරමි.

457. කායකලි වූ අසාර වූ භවය අභිනන්දනා කිරීමෙන් කවර ප්‍රයොජන ද, භවතෘෂ්ණාවගේ නිරෝධහේතුයෙන් (නිරෝධය පිණිස) පැවිදි වෙමි, මව අවසර දුන මැනැව්.

458. (නිරයොත්පත්ති ආදි අටවැදෑරුම්) අක්ෂණය දුරලනලදද, බුද්ධොත්පාද සඞ්ඛ්‍යාත නවවැනි ක්ෂණය ලබනලද, සිව්පිරිසුදු සිල් ද සත්පුරුෂයන් ද යාවජ්ජීවයෙන් නොසෙලෙසමි.

459. සුමේධා මවුපියනට මෙසේ කියා: (ඉදින් පැවිදි නොලබමි නම්) ගිහි වැසිව සිට අහර නොමැ ගනිමි, මරණවශයට පැමිණෙම් මෙවමි'සි.

460. ඇයගේ මව දුක්පත් වැ හඬසි, පියා ද සප්‍රකාරයෙන් කඳුළු පිරුණු මුහුණු ඇති වැ පහතෙලෙහි හිමැ වැටී හුන් සුමේධා (ගිහි බවට) රිසි කරවන්නට වැයම් කරසි:

461. දරුව, නැගිසිටුව, ශෝක කිරීමෙන් කිම? (තෙපි) මාරණවතියෙහි රජුට දෙනලද්දව, අණ්ඩකදත්ත රජ අභිරූප යැ, තෙපි එරජුට දෙන ලද්දව.

462. අණ්ඩකදත්ත රජුට භෘය්‍යා වූ අගමෙහෙසි වෙති. දරුව, සිල් ද බඹසර ද පැවිද්ද ද දුෂ්කර වේ.

463. (අණ්ඩකදත්තගේ) රාජ්‍යයෙහි (තොපගේ) ආඥ වැටෙසි, ධනය ද පතිකුලයෙහි ඉසුරුබව ද භොග සුව (ඔබ සියල්ල) තොප සතු වෙසි, තෙපි තරුණ වුව, කම්සුව විඳුව, දරුව තොපගේ පතිවරය වේවා.

464. ඉක්බිති සුමේධා මවුනට කියයි: මේබදු සම්පත් නහමක් වේවා, භවය අසාර යැ, මාගේ පැවිද්ද හෝ මරණය හෝ වත්තේ ය, පතිවරය නොද වත්තේ ය.

465. අපවිත්‍ර වූ විහිදෙන විසුගඳ ඇති (අවිතරාගයනට) බිය එළවන කුණපයක් වූ නිරතුරු වැගිරෙන අසුචියෙන් පිරුණු සම්පිහිටාවක් බදු මේ කුණුකය කුමක් හෙයින් අභිනිවේශ කෙරෙමි ද, (තාඅණාදි විසින් ගනිමි ද,)

466. කිමිව තාහං ජානන්ති
විකුලකං මංසසොණිතුපලිත්තං,[1]
කිමිකුලාලයං සකුණගන්ධනං
කළෙබරං කිස්ස දියතීති.

467 නිබ්බුය්හති සුසානං
අවිරං කායො අපෙතවිඤ්ඤාණෙ
ඡුද්ධො[2] කලිඞ්ගරං විය
ජිගුච්ඡමානෙහි ඤාතීහි.

468. ඡුද්ධින තං සුසානෙ
පරභත්තං භක්ඛයන්ති ජිගුච්ඡන්තා,
නියකා මාතාපිතරෝ
කිං පන සාධාරණා ජනතා

469. අජෙඩ්ඛාඝිතා අසාරෙ
කළෙබරෙ අට්ඨිසඟාරුසඞ්ඝාතෙ
බෙලඝුවාරපඤ්ඤව
පරිපුණෙණ පූතිකායමහි.

470. යො නං විනිබන්ධුජීවා
අඞ්ගන්තරමංසා ඛාදිරං කසිරා,
ගඞ්ගා අසඞ්ගමානා
සකාපි මාතා ජිගුච්ඡෙය්‍ය.

471 ඛඞ්ගධාතුආයතනං
සඞ්ඛතං ජාතිමූලකං දුක්ඛං,
යොනිසො අනුවිචිනන්ති[3]
වාරෙය්‍යං කිස්ස ඉච්ඡෙය්‍යං.

472. දිවසෙ දිවසෙ නිසන්ති
සතානි තව නවා පතෙය්‍යුං කාඝමහි,
වස්සසතමපි ච ඝාතෙ
සෙය්‍යෙ දුක්ඛස්ස වෙවං[4] ඛයො.

473 අජ්ඣුපගම්ම සත්ථං
යො විඤ්ඤුයෙවං[5] සඤ්ඤතෙ වචනං,
දීඝෙ තෙසං සංසාරෙ
පුනපපුනං හඤ්ඤමානානං.

474. දෙවෙසු මනුස්සෙසු ච
තිරච්ඡානයොනියා අසුරකායෙ,
පෙතෙසු ච නිරයෙසු ච
අපරිමිතා දිස්සරෙ[6] ඝාතා.

475. ඝාතා නිරයෙසු බහූ
විනිපාතගතස්ස පිළිගමානස්ස[7]
දෙවෙසුපි අත්තානං
නිබ්බානසුඛා පරං නත්ථි.

---

1. සොණිතපලිත්තං - PTS. 2. ඡුඩ්ඩෙ - PTS. 3. අරුචිං භණන්ති - PTS.
4. වෙති - PTS. 5. විඤ්ඤු එවං - PTS. 6. දිස්සතෙ-සීහි, දීඝං නෙත-PTS.
7. කිලිස්සමානස්ස - PTS

466. අතිශයින් පිළිකුල් වූ මසින් හා ලෙයින් හා තැවැරුණු ඒ කය දැනැසිරි මම කුමක් හෙයින් (අභිනිවේශ කෙරෙම් ද) කෘමිකුලයනට වාස වූ ළිඳිණිනට බත් වූ මේ කලෙවරය කවර කරුණෙකින් (රැස්වා) දෙනු ලැබේ ද?

467. නොබෝ කලෙකින් පහවූ විඤ්ඤාණය ඇති මේ කය පිළිකුල් කරන නැයන් විසින් (නිරර්ථක) දරකඩක් සෙයින් හැරදමන ලදුයේ සොහොනට ගෙනයනු ලැබේ

468. අන් බලු සිවල් ආදීනට ගොදුරු වූ ඒ සිරුර සොහොනෙහි හැරදමා සවකීය මවුපියෝ පවා (මිනිය පසුපස ආමිහ'සි) පිළිකුල් කෙරෙමින් සනානය කෙරෙති, සාධාරණ ජනතාව ගැලිත් කියනු කිම?

469. ඇටනහරින් බැඳුණු කෙළ කඳුළු මල මූයෙන් පිරුණු කුණු-කයක් වූ නිසරු කලෙවරයෙහි (අඛ බාලයෝ තෘෂ්ණාදි විසින්) අභිනිවේශ කළාහු වෙත්.

470 යමෙක් ඒ කය වෙත් කොට ඒ ශරීරයාගේ ඇතුළත බැහැර-කරන්නේ ද සිය මව පවා දුගඳ නොඉවසමින් පිළිකුල් කරන්නී ය.

471. සඤ්ඣ ධාතු ආයතන යන සංඛතය (ප්‍රත්‍යයොත්පන්නය) ජාතිමූලක දුකොකැයි නුවණින් විමසන මම කුමක් හෙයින් විවාහය කැමැති වෙම් ද.

472. ඉදින් මෙසේ වටටදුකඛයාගේ ගෙවීම් වේ නම්, දවසක් පාසා අලුත් අලුත් වූ තුන්සියක් අඛයවි පහර ඇත ද, හවුරුදු සියයකුදු (යථොක්ත) අවි පහර ලැබෙනුයේ උතුම් වේ.

473. යමෙක් මෙසේ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ වචනය දැනැගෙන ද (ජාතිමරණාදි) වධය පිළින කෙරේ ද, පුනපුනා ජාත්‍යාදීන් වෙහෙසනු ලබන ඔවුනට සසර දික් වන්නේ ය.

474. දෙව්ලොව ද මිනිස්ලොව ද නිරිසන්යොන්හි ද අසුරනිකායෙහි ද ප්‍රෙතවිෂයෙහි ද නිරයෙහි ද අපරිමිත වූ පිඩාවෝ දක්නාලැබෙත්.

475 නිරයෙහි (උපන්නහුට පඤ්චවිධ බන්ධනාදි වූ) ද නිරශ්වීනාදි විනිපාතයට හියහු (කඨාදීන්) පෙළනුලබන්නහුට ද මොහෝ වධයෝ වෙති, දෙවියන් කෙරෙහි දු ත්‍රාණයෙක් නැත නිවත්-සුවයට වඩා උතුම් සුවයෙක් නැති.

476. පත්තා තෙ නිබ්බානං
යෙ සුත්තා දසබලස්ස පාවචනෙ,
අපෙපාසුක්කා සටෙනති
ජාතිමරණපහානාය.

477. අජ්ජව කාතහිනිසක්ඛමිස්සං
හොගෙහි කිං අසංරෙහි,
නිබ්බින්නා මෙ කාමා
වන්තාසමා තාලාවත්ථුකතා.

478. සාවෙව හණති පිතරං
අණිකදත්තො ච යස්ස සා දින්නා,[1]
උපගාසි වාරණවතෙ
වාරෙය්‍යං උපට්ඨිතෙ කාලෙ.

479. අථ අසිත නිච්චමුදකෙ
කෙසෙ ඛගෙන ඡින්දිය සුමෙධා,
පාසාදං ච පිධෙසි,[2]
පඨමජ්ඣානං සමාපජ්ජී.

480. සා ච තත්ථ සමංපන්නා
අණිකදත්තො[3] ච ආගතො නගරං,
පාසාදෙව සුමෙධා
අනිච්චතඤ්ඤූ සුහාවෙති.

481. සා ච මනසිකරොති
අණිකදත්තො[3] ච ආරුහි තුරිතං
මණිකනකාභූසිතඞ්ගා
කතඤ්ජලී යාචති සුමෙධං.

482. රජ්ජෙ දාණ්ඩනමිස්සරියං
හොගා සුබා දහරිකාසි,[4]
භුඤ්ජාහි කාමහොගෙ
කාමසුබා සුදුල්ලහා ලොකෙ.

483. නිස්සට්ඨං තෙ රජ්ජං
හොගෙ භුඤ්ජස්සු දෙහි දානානි,
මා දුම්මනා අහොසි
මාතාපිතරො තෙ දුක්ඛිතා.

484. තං තං හණති සුමෙධා
කාමෙහි අනත්ථිකා විගතමොහා,
මා කාමෙ අභිනන්දි
කාමෙසවාදීනවං පස්ස.

485. චාතුද්දීපො රාජා
මන්ධාතා ආයි කාමහොගීනමග්ගො
අතිත්තො කාලං කතො
න චස්ස පරිපූරිතා ගුවජා.

1. යස්ස දින්නා - PTS 2 පිදහිත්ථා - මජ්ඣං, 3 අණිකරත්තො - PTS
4. දහරිකාපි - PTS

476. යම් කෙනෙක් දසබලයන්ගේ ප්‍රවචනයෙහි යෙදුණාහු ජාති-මරණයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස (අන් කටයුත්තෙහි) අලොභාත්මක වෑ වෑයම් කෙරෙත් ද ඔහු නිවනට පැමිණියාහු වෙත්.

477. පියාණෙනි, අද මෑ අභිනිෂ්ක්‍රමණය කෙරෙමි, නිසරු වූ භෝගයන්ගෙන් කවර ප්‍රයෝජන ද? මා විසින් බලවම්තයක් බදු කාමයෝ නිර්විඤ්ඤාණක (හරනාලදහ) තාලවෘන්තුවක් මෙන් කරනලදහ.

478. ඕ තොමෝ ද පියරජුට මෙසේ කියයි, ඕ යම් රජ්ජාභට දෙන ලදු ද වාරණවතියෙහි ඒ අණ්ඩිකදත්ත රජ ද විවාමගුල් එළැඹ සිටි කාලයෙහි පැමිණියේ ය.

479 එකල්හි සුමේධා නිල්වත් හැසුණු මිදු කෙස් කලබ කඩුවෙන් සිඳ (තමා වසන) පහයෙහි දෙර වසා (කෙසඟෙහි පටිකූල-මනසිකාර කොට) පළඹුවන දැහැන් සමවනී.

480. ඕ තොමෝ ද එහි සමවත් සමවන, අණ්ඩිකදත්ත ද නුවරට පැමිණියේ ය, සුමේධා පහයෙහි මෑ සිට (ධ්‍යානපාදක කොට) අනිත්‍යසංඥා මොනොවට වඩයි.

481. ඕ තොමෝ ද අනිත්‍යය මෙනෙහි කරයි, අණ්ඩිකදත්ත ද රත්-මිණිබරණින් සැරසූ සිරුරු ඇති වෑ වහා පහයට නැඟේ ය, (හේ) කළ ඇඳිලි ඇති වෑ සුමේධාවට යාච්ඤා කරයි.

482. රාජ්‍යයෙහි ආධිපත්‍යය ද ධනය ද ඉසුරුබව ද භොග සුඛ (යන යියල්ල) තොප සතු වෙයි, තෙපි තරුණ වවු, කාමභෝගයන් වළඳ ව, ලොවැ කාමසුඛයෝ දුර්ලභ වෙත්.

483. රාජ්‍යය තොපට පරිත්‍යාග කරන ලද, භොගයන් වළඳව, දන් දෙව, නහමක් දෙමිනස් වව, තොපගේ මවුපිය දෙදෙන දුකට පැමිණියහ.

484. සුමේධා ඔහුට මෙසේ කියයි, මම කාමයන්ගෙන් ප්‍රයෝජන නැතියකම් වෙමි, පහවයිය මොහ ඇති වෙමි, (තෙපි) කාමයන්හි නහමක් සතුටු වෙව, කාමයන්හි ආදීනව බලව.

485 සතර මහදිවට අධිපති වූ කාමභෝගීන් කෙරෙත් අග්‍ර වූ මඤ්ඣාතු නම් සක්වති රජෙක් වී හේ කාමයෙන් නොසිත් වෑ කලුරිය කෙළේ, ඔහුගේ ද (කාමයන්හි) ආශාව නොපිරිණ.

486. සත්තරතනානි වසෙසය්‍ය
වුට්ඨිමා දසදිසා සමනෙත්තන
න වස්සි තිත්ති කාමානං
අතිත්තාව මරන්ති නරා.

487. අසිසූනූපමා කාමා කාමා සපපසිරූපමා,
උක්කූපමා අනුදහන්ති අට්ඨිකඞ්කල සන්නිභා.

488. අනිච්චා අද්ධුවා කාමා බහුදුක්ඛා මහාවිසා,
අයොගුලොව සන්තත්තා අසමූලා දුම්පථලා[1]

489. රුක්ඛථුලූපමා කාමා මංසපෙසූපමා දුඛා,
සුපිනොපමා වඤ්චනියා කාමා යාචිතකූපමා.

490. සත්තිසූලූපමා කාමා රොගො ගණ්ඩා අඝං නිඝං,
අඞ්ගාරකාසූපදිසා අසමූලං භයං වධො.

491. එවං බහුදුඛා කාමා අක්ඛාතා අන්තරායිකා,
ගච්ඡථ න මෙ භවිගතෙ විස්සාසො අත්ථි අත්තනො.

492. කිං මම පරෙ කරිස්සති අත්තනො සිසමහි ඔඝාමානමහි,
අනුබන්ධි ජරාමරණෙ තස්ස ඝාතාය සරිතබ්බං.

493. භාරං අවහාපරිච්චාහං මාතාපිතරෙ අනීඝදත්තඤ්ච
දිසවාන ඡම්ං නිසින්නෙ රොදන්තෙ ඉදමවොචං.

494. දීඝො බාලානං සංසාරෙ පුනපපුනඤ්ච රොදතං,
අඝමතඥෙ පිතු මරණෙ භාතු වධෙ අත්තනො ච වධෙ

495. අස්සු ථඤ්ඤං රුධිරං
සංසාරං අනමතග්ගෙ සරතං,[2]
සත්තානං සංසරතං
සරාහි අට්ඨිතඤ්ච සන්නිචයං.

496. සර චතුරොදධි උපනීතෙ
අස්සු ථඤ්ඤ රුධිරමහි
සර එකඤපපමට්ඨිතං
සඤ්චයං විපුලෙන සමං.

497. අනමතඥෙ සංසරතො මහිං ජම්බුදීපමුපනීතං,
කෙ ළට්ඨිමත්තාගුලිකා මාතාමාතුසෙව නපපහොන්ති.

---

1 දුඛපථලා - බහූසු, දුක්ඛපථල - PTS. 2. සරථ - සීමු.

486. මේඝය හාත්පසින් දසදිගැ සත්රුවන් වැසි මස්තේ නමුදු (මන්ධාතු රජුට හෙයින්) කාමයන් පිළිබඳ තෘප්තියෙක් නොද ඇති, මනුෂ්‍යයෝ අතෘප්ත ව මැ මැරෙත්.

487. කාමයෝ කඩුව හා මස්ලොඹුව හා බදු උපමා ඇත්තාහ, කාමයෝ සර්පියිගේ බදු උපමා ඇත්තාහ, උල්කොපම වැ අනුදහනය කෙරෙති, අසිචර්මකාල සදෘශයහ.

488. කාමයෝ අනිත්‍යයෝ යැ අධ්‍රැවයෝ යැ බොහෝ දුක් ඇත්තාහ, ගරල බන්දහ, දවසක් මුළුල්ලෙහි තැවුණු යගුලක් මෙන් දුකට මූලයහ, දුම්ඵල සදෘශයහ.

489 කාමයෝ වාක්ෂඵලොපමයහ, මාංශපෙශි බන්දහ, දුක් උපදවනු වහ, සර්පෙණොපම වැ එසැවා කරනුවහ, කාමයෝ පිරුළු කොට ගත් දෑ බන්දහ.

490. කාමයෝ ඇත්හුල් බන්දහ, රැජ්ජුකර යැ ගඩක් වැන්නහ, දුකට මුල් හෙයින් අඝ යැ, මරණයට පමුණුවනුයෙන් නීඝ යැ, ගිනි-අඟුරුවලක් වැන්නහ, දුකට මූලැ, බිය ඵලවනු යැ, වධකයකු වැන්නහ.

491. මෙසේ කාමයෝ බොහෝ දුක් ඇත්තාහයි කියන ලදහ, (සඟට මොකට) අන්තරායකරයහ, තෙපි ගවු, ආත්මීය යයි හවයෙහි මාගේ විශ්වාසයෙක් නැති.

492. තම හිස ගිනිගෙන දුවෙන කල්හි අනෙකෙක් මට කුමක් කරත්තේ ද, ජරාමරණ දෙක ලුහුබඳනා කල්හි එය නැසීම පිණිස වැයම් කළ යුතු යැ.

493. මම දෙර විවර කොට මිවුපියන් ද අණිකදන්ත ද දැක නිවැ හිද හඬනුවනට මෙසේ කීමි.

494. අවිදිතාග්‍ර වූ සසර පියාගේ මරණයෙහි ද සහෝදරයාගේ වධයෙහි ද තමාගේ වධයෙහි ද පුනප්පුනා හඬන බාලයනට සසර දික් වේ.

495. (මාතෘමරණාදි ශෝකයෙන් හැඬූ) කඳුළු ද (ළදරු කලැ පි) කිරි ද (සතුරන් විසින් කොටුවහුගේ සිරිරින් ගුළු) ලෙහෙ ද සසර අවිදිතාග්‍ර හෙයින් එය (කෙපා මහත් දැයි) සිහිකරන සසර සැරිසරන සත්ත්වයන්ගේ අස්ථිරාශිය ද සිහිකර.

496. (බුදුවරයන් විසින්) සියුඹසුර උපමා කොට එළඹෙන ලද (ඇයින් හුණු) කඳුළු (තෙනෙත් පි) කිරි (සිරිරින් ගුළු) ලේ යන මෙහි ථමණ සිහිකර, එක් කපෙක අසීත්ගේ රාශිය වෙපුල්‍ය පර්වතයම් කොට සිහිකර.

497. ජම්බුදීප සඞ්ඛ්‍යාත පෘථිවිය බෙබරුට පමණින් ගුළි කොට මේ මාගේ මව යැ මේ මවගේ මව යැ යනාදී එක් එක් ගුළිය වෙන් කරත්තේ නම්) බෙබරුට සා ගුළි මාතාමහින් කෙරෙහි මැ හෝ පොහොණාහ, (අවිදිතාග්‍ර වූ සසර සැරිසරන සත්ත්වයාට සසර දිගබව දක්වනු සඳහා) උපමා විසින් එලවූ කරුණ සිහිකර.

498. සර කිණකවත්‍ථසාඛාපලාසං උපනීතං අනමතග්ගතො,[1]
චතුරඞ්ගුලිකා සරිකා, පිතුපිතුසෙවව නපපහොන්ති.

499 සරං[2] කාණකවජ්ජං පුබ්බසම්මුදෙ අපරතො ච යුගවජ්ජිදං
සර තස්ස ච පරිමුකකං මනුස්සලාභමහි ඔපම්මං.

500 සර රූපං එණිපිණෙඩූපමස්ස කායකලිනෙ අසාරස්ස
ඛණෙ පස්ස අතිවෙව සරාහි නිරයෙ බහුවිකතෙ[3]

501. සර කටසිවඩ්ඪනෙන පුනපපුනං තාසු තාසු ජාතිසු,
සර කුම්භීලභයානි ච සරාහි චතතාරි සච්චානි.

502 අම්තමහි විජ්ජමානෙ කිං තව පඤ්චකට්ඨකෙන පිතෙන,
සබ්බා හි කාමරතියො කට්ඨකතරා පඤ්චකට්ඨකෙන.

503. අම්තමහි විජ්ජමානෙ කිං තව කාමෙහි යෙ සපරිළාහා[4]
සබ්බා හි කාමරතියො ජලිතා කුපිතා කම්පිතා සන්තපිතා.

504 අසපත්තමහි සමානෙ කිං තව කාමෙහි යෙ බහුසපත්තා,
රාජහිවොරඋදකපපියෙහි සාධාරණා කාමා බහුසපත්තා.

505. මොකඛමහි විජ්ජමානෙ කිං තව කාමෙහි යෙසු[5] වධබන්ධා,
කාමෙසු හි අසතා කාමා[6] වධබන්ධනදුකඛානි[7] අනුභොන්ති.

506. ආදීපිතා කිණුකකා ගණහන්තං දහන්ති නෙව මුඤ්චන්තං,
උකකොපමා හි කාමා දහන්ති යෙ තෙ න මුඤ්චන්ති.

507. මා අපපකස්ස හෙතු කාමසුඛස්ස විපුලං ජහී සුඛං,
මා පුට්ඨලොමොව බලිසං ගිලිත්‍වා පච්ඡා විහඤ්ඤසි.

508 කාමං කාමෙසු දමස්සු තාව සුනඛොව සඛලාඛදුඛා
කාහින්ති ඛු තං කාමා ජාතා සුනඛං ව වණ්ඩාලා.

---

1. කිණකවත්‍ථසාඛාපලාසං උපනීතං අනමතග්ගතො සර - මජ්ඣං. 2. සරං - මජ්ඣං.
3. බහුවිකාතො - සීමු. 4. පරිළාහා - මජ්ඣං, PTS. 5. යෙසුහි - සීමු, ප.
6. අසකාමා - මජ්ඣං. 7. වධබන්ධදුඛානි - මජ්ඣං.

498. ලොවැ සියලු තෘණ කෑලට ගාඛා පලාස (සතරගුල් පමණින් කැබලි කොට එක් එක් කඩ මේ මාගේ පියා යැ මේ පියාගේ පියා යැ යනාදීන් වෙන් කරන්නේ නම්) ඒ සතරගුල් කඩ පිතා-පිතෘන් කෙරෙහි මෑ නොං පොහොත්තේයැ, සසර අවිදිතාඟ හාවයෙහි උපමා විසින් එළවනලද කරුණ සිහිකර.

499. මිනිසත් බැව් ලැබීමෙහි ඕපම්‍ය වූ (අවුරුදු සියයකට වරක් උඩ එන) කණකැස්බා සිහිකර, පෙරදිග මුහුදෙහි වූ අපර භාගයෙන් බටහිර උතුරු දකුණු මුහුදෙහි) වාතවේගයෙන් බමණ විසිදුර ද (සියවසෙකින් උඩ එන) ඒ කණකැස්බාගේ (විසිදුරෙහි) ඇමුනුණු හිස ද සිහිකර.

500. පෙණපිඩකට බදු උපමා ඇති නිසර වූ කායසඛ්‍රිහුගේ (-කිලිටි සිරුර පිළිබඳ) රූපය සිහිකර, අනිත්‍ය වූ සඤ්ඤයත් බල, නිරයෙහි බොහෝ දුක් සිහිකර.

501. පුනපුනා ඒ ඒ ජාතියෙහි නොහොන්හිම වඩන (සත්ත්වයන්) සිහිකර, කිබුල්බිය(-උදරපෝෂණය පිණිස නොං කටයුතු කරනබව)ද සිහිකර, දුකඛාදි සිව්සත් (තතුයේ) සිහිකර.

502. බුදුන් වදළ සදහම් අමා (නොහොත් අමාසය) විඳුමින කල්හි පඤ්චකාමගුණ සෙවීමෙන් (නොහොත් පඤ්කුළු පිමෙන්) තොපට කවර ප්‍රයෝජන ද, සියලු මෑ කාමරතීහු පඤ්චකඨකයට වඩා අතීශයින් කටුකයෝ යි.

503. සදහම්අමා ඇතිකල්හි යම් කාමකෙනෙක් පරිදහ සහිත වෙත් නම්, ඒ කාමයන්ගෙන් තොපට කවර ප්‍රයෝජන ද. සියලු මෑ කාමරතීහු (එකොලොස්ගින්නෙන්) ජ්වලිතයෝ යැ, කඵිතයෝ යැ, කම්පිත වූවාහු තාවුණාහු ද වෙත්.

504. සතුරන් රහිත නෛෂ්ක්‍රම්‍යය ඇතිකල්හි යම් කාමකෙනෙක් බොහෝ සතුරන් ඇත්තාහු ද ඒ කාමයන්ගෙන් තොපට කවර ප්‍රයෝජන ද කාමයෝ රජ ගිනි සොර දිය අප්‍රියයන් හා සාධාරණයහ, බොහෝ සතුරන් ඇත්තාහ.

505. මොක්ෂය විද්‍යමාන කල්හි යම් කාමකෙනකුන් විෂයෙහි මරණාදී වධය හා සිරබැඳුම් ආදි බන්ධන වේ ද. තොපට ඒ කාමයන්ගෙන් කවර ප්‍රයෝජන ද, යම්හෙයකින් කාමයෝ ලාමක වෙත් ද (කාමිහු) වධබන්ධන දුක් විඳින් ද එහෙයිනි.

506. දුල්වෙන තණහුල අතින් ගන්නහු දවයි, හරනහු නොං මෑ දවා. එසේ මෑ ය, කාමයෝ උල්කොපම වෙති. යම් කෙනෙක් ඒ කාමයන් නොං පියත් ද, ඒ සත්ත්වයන් දවත් මෑ යි.

507. අල්ප වූ කාමසුඛය හෙතු කොට මහත් වූ ලොකොත්තර සුඛය නහමක් දුරුකර, බිලිය ගිලැ මසකු මෙන් පසුව නහමක් වැනැසෙව.

508. ඒකාන්තයෙන් කාමවිෂයෙහි ඉදුරන් දමනය කරව. බලුදමින් බඳනාලද ශුනකයකු සෙයින් (තෙපි කාමබන්ධනයෙන්) බඳනා-ලද්දහු යැ, සසින් පෙළුණු සැඩොල්හු ශුනකයකු (ලැබ යම්සේ සතත් ද) කාමයෝ තොප එසේ කරන්නාහ.

509. අපරිමිතං ච දුක්ඛං බහූනි ච චිත්තදෙමනස්සානි,
අනුභොහියි කාමෙසු යුත්තෙනා පටිනිස්සජ අද්ධුවෙ කාමෙ.

510. අජරමහි විජ්ජමානෙ කිං තව කාමෙහි යෙසු
ජරාමරණව්‍යාධිගහිතා සබ්බා සබ්බත්ථ ජාතියො.

511. ඉදමජරමිදමමරං ඉදමජරාමරපදමසොකං,
අසපත්නමසම්බාධං අඛලිතමභයං නිරූපතාපං.

512 අධිගතමිදං බහූහි අමතමජ්ජාපි ච ලභනීයමිදං,
යො යොනිසො පයුඤ්ජති න ච සක්කා අඤ්ඤමනෙන

513 එවං භණති සුමෙධා සඞ්ඛාරගතෙ රතිමලභමානා,
අනුනෙත්‍යණීකදත්තා කෙසෙ ච ජම්මං ඛිපි සුමෙධා.

514. උට්ඨාය අණීකදත්තො පඤ්ජලිකො යාව තස්සා පිතරං සො,
විසඋජ්ජථ සුමෙධං පබ්බජිතුං විමොක්ඛසච්චදස්සා.

515. විසඋජ්ජිතා මාතාපිතූහි පබ්බජි සොකභයජිතා,
ජ අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා අග්ගඵලං සික්ඛමානාය.

516. අච්ඡරියං අබ්භුතං තං නිබ්බානං ආසි රාජකඤ්ඤාය,
පුබ්බනිවාසචරිතං යථා බ්‍යාකරි පච්ඡිමෙ කාලෙ.

517 භගවති කොණාගමනෙ සඞ්ඝාරාමම්හි නවනිවෙසම්හි
සඛියො තිසෙසා ජනියො විහාරදානං අදාසිමහාසෙ.[1]

518. දසක්ඛත්තුං සතක්ඛත්තුං දසසතක්ඛත්තුං සතානි ච සතක්ඛත්තුං,
දෙවෙසු උපපජ්ජිම්හ කො පන වාදෙ මනුසෙසු.

519 දෙවෙසු මහිද්ධිකා අහුම්හා මානුසකම්හි කො පන වාදෙ,
සත්තරතනස්ස මහෙසී ඉත්ථිරතනං අහං ආසිං.

520. සො හෙතු සො පභවො තං මූලං සාව සාසනෙ ඛන්ති,
තං පඨමං සමොධානං තං ධම්මරතාය නිබ්බානං.

---

1. අදාසිම්හ - මජ්ඣ.

509. කාමයන්හි යෙදුණු තෙපි අපරිමිත වූ කායික දුක් ද බොහෝ චෛතසික වූ දෙමනස් ද විඳින්නහු ය, එහෙයින් අනිත්‍ය වූ කාමයන් දුරුකරව.

510. යම් කාම කෙනකුන් ඇති කල්හි සියලු භවාදියෙහි සියලු ජාතීහු ජරාමරණව්‍යාධීන් විසින් ගන්නා (මඛතා) ලද්දහු ද එහෙයින් අජර වූ නිවන ඇතිකල්හි තොපට කාමයන්ගෙන් කවර ප්‍රයොජන ද?

511. මේ නිවන ජරා රහිත යැ, මෙය මරණ රහිත යැ, මෙය අජරාමර බවට කාරණ යැ ශොක රහිත යැ, සපත්නධර්ම රහිත යැ, ක්ලෙශසම්බාධ රහිත යැ, දුශ්චරිතක්ලිට්ඨ රහිත යැ, නිර්භය යැ, තැවුලි රහිත යි.

512. මේ අමාමහනිවන බොහෝ බුද්ධාදි ආර්‍යයන් විසින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කරනලද, දුත්‍රදු යමෙක් (ශාස්තෘන් විසින් දෙනලද උපායෙහි සිට) නුවණින් යොග කෙරේ ද (ඔහු විසින්) පැමිණිය හැකි වෙයි, උත්සාහ නො කරනුවහු විසින් ලැබිය නොහැකි වේ.

513. සංස්කාරප්‍රවෘත්තියෙහි අභිරතිය නොලබන සුමේධා මෙසේ කියයි, යළි අණ්ඩිකදත්ත රජුට හඟවමින් සුමේධා (කඩුවෙන් කැපූ) තම කෙස්වැටිය බිම්ම හෙළු.

514. ඒ අණ්ඩිකදත්තරජ නැඟිසිට ඇදිලි බැඳ ඇගේ පියරජුට යාච්ඤා කෙළේ: සුමේධා පැවිදිවන්නට හරිනු මැන, (ඕ) අවිපරීත වූ විමොක්ෂසත්‍යය දක්නී වේවා.

515. මවුපියන් විසින් හරනාලද ශෝකහයින් බියපත් වූ ඕ පැවිදි වූ යා, ශ්‍රමණී වූ ඇය විසින් අඛණ්ඩිතවෝ පසක් කරනලදහ, අග්‍රඵල වූ අර්හත්ත්වය පසක් කරන ලදි.

516. රාජපුත්‍රී වූ සුමේධාවට ඒ කෙල්ගපරිනිර්වාණ වූ නිවන ආශ්චර්‍ය්‍ය අද්භුත ම්, පශ්චිම වූ සකඛිපරිනිර්වාණකාලයෙහි සවකීය පූර්වනිවාස-චරිතය යම්සේ ප්‍රකාශ කළා ද ඒ එසේ දතයුතු.

517. කොණාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොව පහළ වූ කලා අභිනවගෙන් පිහිටුවනලද සඛාරාමයෙහි (ධනඤ්ජානී යැ බෙමා යැ මම යැ යන) තුන්යෙහෙළි වැ උපන් අපි විහාරදානය දුනුම්හ

518 (ඒ විහාරදානයාගේ අනුභයින්) දසවර ද සිඟවර ද දහස්වර ද දසදහස්වර ද දෙවියන කෙරෙහි උපනුම්හ, මිනිසුන් කෙරෙහි උපන් වාර කියනු මැ කිම.

519 දෙවියන් කෙරෙහි උපන් කලා මහත් සාධු ඇති වුම්හ, මිනිසුන් කෙරෙහි උපන් කලා කියනු කිමෑ, මම සප්තවිධ රතනයෙන් යුත් සක්විතිරජුට මෙහෙසි වූ සත්‍රීරතනය වීමි.

520 (යථොක්ත දෙවිමිනිස්සුව ලැබීමට) කොණාගමන බුදුන් කලා දෙනලද විහාරදානයෙහි) ඒ අනුසස හෙතු විය. එය ප්‍රභව විය, එය මුල් විය, මේ ශාස්තෘශාසනයෙහි එ මැ නිධ්‍යානක්ෂානනිය විය, ශාසනයෙහි ඒ ප්‍රථම සමාගමය විය, දහමිහි ඇලුණු සුමේධාවගේ ඒ නිර්වාණපදප්‍රාප්තිය වී.

521. එවං කරොනති යෙ සද්දහනති වචනං අනොමපඤ්ඤස්ස
නිබ්බිඳනති භවගතෙ නිබ්බින්දිත්වා විරජ්ජනතීති.

ඉත්ථං සුදං සුමෙධා ථෙරී ගාථායෙ අභාසිත්ථාති.

සුමෙධාථෙරීගාථා.

මහානිපාතෙ නිට්ඨිතෙ.

තිංසනතානි ගාථානං ඒකවීසති සබ්බා තා
ථෙරියෙකුත්තරසතා සබ්බා තා ආසවක්ඛයාති.

ථෙරීගාථා සමත්තා.

521. යම් කෙනෙක් (මා විසින් පූර්වාත්මභාවයෙහි හා දැනුදු යම්සේ කරනලද නම්) එපරිදි කෙරෙත් ද, (ඥෙයපර්‍යන්ත ඥාන ඇති බැවින්) පරිපූර්ණප්‍රඥ ඇති බුදුන්ගේ වචනය හදහත් ද, ඔහු (ත්‍රෛභූමක සංස්කාර සඞ්ඛ්‍යාත) භවගතයෙහි (විදර්ශනා ප්‍රඥයෙන්) නිර්වේදයට පැමිණෙති (-කලකිරෙති) නිර්වේදයට පැමිණ (සියලු භවගතයෙන්) මිදෙත් යහි.

මේසේ සුමේධා සථවිරිත් වහන්සේ ගාථාවන් ප්‍රකාශ කළාහ'සි

සුමේධාථේරීගාථා සි.

මහානිපාතය නිමි.

"ථෙරීගාථාපාළි"යෙහි ගාථා පන්සිය විසිඑකක් ද වෙති,

සථවිරිහු එකොත්තරශතයෙකි, (එක්සියඑක්දෙනෙකි) ඔහු හැම-දෙන ආස්‍රවක්ෂය සඞ්ඛ්‍යාත රහත්බවට පැමිණියෝ සි.

ථේරීගාථා සමාප්ත සි.

තෙරීගාථාපාලි

අනුකකමණිකා

I ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා 115–120

II සඤ්ඤානාමානුක්‍රමණිකා 121–122

III විසෙසපදානුක්‍රමණිකා 123–125

I

ගාථාදිපාදනුක්‍රමණිකා

අ	ගාථාඞ්කා
අක්ඛීනි ච තුරියාරිව	380
අකම්පියං අතුලිසං	201
අකම්මකාමං අලසං	273
අඤ්ඤමඤ්ඤේ භවිස්සති	462
අග්ගිං වන්දඤ්ච සූරියඤ්ච	87
අගාරස්මිං වසන්තීහං	97
අච්ඡරියං අබ්භුතං තං	516
අජ්ජ්වඤ්ච පඛ්ඛජිතා	362
අජේව තාත නික්ඛමිස්සං	477
අඤ්ඤුපගඤ්ච ඤාතං	473
අඤ්ඤෝසිතා ඥාතාරෝ	469
අඤ්ඤාහි විජ්ජාහි	510
අට්ඨාය වත නෝ හොති	286
අට්ඨි සක්‍යකුලේ ජාතෝ	185, 192
අථ අඤ්ඤා ජිනදත්තා	426
අථ අසිතනීලකමුදුකෙ	479
අථද්දසාසිං සුගතං	135
අථ නං හණති තාතෝ	423
අථ නිබ්බින්දහං කායෙ	86
අථ නිබ්බින්දහං රූපෙ	26
අථ නෙ හණති සුමේධා	464
අථ මං අදසි තාතෝ	419
අථ මං හණති තාතෝ	429, 431
අථ මේ සාසෙතතෝ වරතා	405
අථ සොළසමේ වස්සෙ	444
අථාහං හණාමි තාතං	430
අථෝ ජාතිසහස්සං පතෙතා	64
අධිගතම්හා බ්‍රහ්මේ	512
අන්නං පානඤ්ච ආදාය	146
අන්නෙන ච පානෙන ච	408, 428
අනන්තාදීනවා කාමා	357
අනමතග්ගෙ සංසරතෝ	497
අනිච්චා අද්ධුවා කාමා	488
අනිමිත්තඤ්ච භාවෙමි	105
අනිමිත්තඤ්ච භාවෙහි	20
අනුජානාථ මං උභයෙ	456
අනුජානාහි මේ අය්‍යෙ	331
අපකං ජීවිතං මය්හං	95
අපථෙන පයාතුම්හේජ්ඣි	383
අපරිමිතං ච දුක්ඛං	509

අ	ගාථාඞ්කා
අපි දූරගතා සරමහසෙ	382
අබ්බහි වත මේ සල්ලං	53, 131
අභූතං වත වාසෙට්ඨි	316
අහමෙ භිදුරෙ කායෙ	35
අහම ජීවතීති වතම්හි	51
අමතම්හි විජ්ජාසෙ	502, 503
අයාචිතෙ තතාගතේ	129
අයොනිසෝ මනසිකාරා	77
අලඞ්කතා සුවසනා	145
අලද්ධා චෙතසෝ සන්තිං	40, 68
අසුං එසඤ්ඤං රුධිරං	495
අසපත්තම්හි සම්‍යෙ	504
අසිසූනූපමා කාමා	487
අසෙඛං විරජං බෙමං	360
අහං තව වසානුගෝ සියං	374
අහඤ්ච බෝ නාමසාහන්ති	144
අහම්මයි කන්තාසල්ලා	223
අහුම්හ පුබ්බෙ ගණිනෝ	305

ආ	
ආතුරං අසුචිං පූතිං	19, 82
ආදිපිතා තිණුකකා	506
ආරද්ධවිරියෙ පහිතත්තෙ	161
ආවිලච්ඡෙතා අනාවිලං	368
ආසාදිය එදිසං ජාතං	397

ඉ	
ඉඛාලකුයාව උජ්ඣිතෝ	385
ඉත්ථිගාමෙවා නෙ කිං කයිරා	61
ඉතෝ බහිද්ධා පාසණ්ඩා	184
ඉදාසා අග්ගිසම්මිනා	229
ඉදානිපි මේ සච්ඡිකතා	228
ඉදමප්පරමිදම්මරං	511
ඉදානි නෙ ඉමං පුත්තං	302
ඉමං ච මේ පුත්තඵලං	300
ඉමං පස්සථ ධම්මට්ඨං	361
ඉමිනා පූතිකායෙන	140
ඉසිදාසි තතා එකා	400

උ ගාථඞ්කා

උවෙව කුලෙ අහං ජාතා 151
උජ්ජනියා පුරවරෙ 404
උට්ඨාය අණ්ඩිකදත්තෙන 514
උට්ඨාය පාදෙ වන්දිංසු 121
උට්ඨහි පුත්තක කිං සොචිතෙන 461
උත්තිට්ඨපිණ්ඩෙ උදෙහි ච 348
උද්ධං පාදතලා අම්ම 33
උදකමාහරිං සීතෙ 236
උපපලඤ්ච උදකතො උග්ගතං 378
උපපලසිඛරෙරූපමාසි තෙ 381
උපාවිය චාරුදස්සනා 395
උපවිජඤ්ඤු ගච්ඡන්තී 218
උපසඞ්කා භිමරූපෙ 352
උපසමෙ තරෙ ඔඝං 10
උපෙමි සරණං බුද්ධං 289
උපෙහි සරණං බුද්ධං 249
උභො මාතා ච පිතා ච 224
උම්මාදහා උල්ලපනා 356
උළාරං වත මෙ මානා 210

එ

එතෙනා චාපි චතුභාගං 296
එත්ථ රත්තා පමත්තා ච 343
එතං ඛො ලභමමෙහි 308
එතං වාහං අස්සරථං 324
එදිසො අහු අයං සමුස්සයෝ 270
එවං අනුයුඤ්ජියමානා සා 403
එවං අමිත්තජනනා 355
එවං කරොන්ති යෙ 521
එවං බ්‍යුදුඛා කාමා 491
එවං හණති සුමෙධා 459, 513
එවං හණිතො හණති 424
එවං මං භතිසතං අනුරත්තං 412
එවමෙතං අවෙක්ඛන්ති 84
එවං විහරමානාය 34
එස බ්‍රාහ්මණ සම්බුද්ධා 317
එසා අනන්තරධායාමි 232
එසො හි භගවා බුද්ධා 306
එහි කාළ නිවත්තස්සු 295
එහි සාරපි ගච්ඡාහි 322

ඔ

ඔරබ්භිකා සූකරිකා 242

ක ගාථඞ්කා

කඞ්කණංව සුකතං සුනිට්ඨිතං 259
කඤ්චනස්ස එලකං ව සුම්ටවං 266
කණ්හඛන්ධා සුවණ්ණමණ්ඩිතං 255
කතාහු උද්දිස්ස මුණ්ඩාසි 183
කම්මකාමා අනලසා 275
කරොථ බුද්ධසාසනං 13, 118
කල්‍යාණමිත්තතා මුනිනා 213
කස්ස බ්‍රාහ්මණ භවං 237
කාණනං ච සහිතං සුරොපිතං 264
කානනම්හි වනසණ්ඩචාරිනි 261
කාමච්ඡන්දඤ්ච ව්‍යාපාදං 165
කාමපඞ්කෙන සත්තා හි 353
කාමං කාමෙස්සු දම්සසු 508
කාමා කට්ටකා ආසි 450
කාමෙසවාදීනවං දිස්වා 226
කායකම්මං සුචි නෙසං 277
කායෙන සංවුතා ආසිං 15
කාලං කාලං භවාභවං 199
කාලෙන උපට්ඨහිත්වා 409
කාසික සුබුම්භනි ධාරය 376
කාළකා ගම්භවණ්ණසාදිසා 252
කාළඔහිරිං ච තක්කාරිං 297
කිං තෙ අපරාධිතං මයා 366
කිං තෙ ඉධ සාරසම්මතං 379
කිං භවඟතෙන අභිනන්දිතෙන 457
කිං මම පරො කරිසසති 492
කිඤ්චාපි ඛෙ මහි ලුකිතා 29
කිඤ්චාපි ඛෙ මහි කිසිකා 27
කිමහං සීලසම්පන්නා 113
කිමිව තාහං ජානන්තී 466
කිමිව පුතිකාඟම්සුවිං 463
කිමෙ කතා රාජගහෙ 54
කිසා පණ්ඩු විවණ්ණා ච 79
කුම්මඟ්ගං පටිපන්නා මං 245
කුසුම්භසිඛරාව පාදපා 371
කොච්ඡං පඤ්ඤමඤ්ජන්තිඤ්ච 410
කො නු තෙ ඉදමක්ඛාසි 240

ඛ

ඛන්ධාධාතු ආයතනා 471
ඛිණකුලීනෙ කපණෙ 220
ඛෙපෙත්වා ජාතිසංසාරං 168

ග	ගාථාඩකා
ගරුකෙ මම සත්ථුසාසනෙ	367
ගලකෙ අපි කත්තනති	217
ගුත්තෙන යදත්ථං පබ්බජ්ජා	163
ඝ	
ඝටෙථ බුද්ධසාසනෙ	176
ඝාතා නිරයෙසු බහූ	475
ච	
චත්තාරි අරිසච්චානි	177
චත්තාරෝ ච්තිපාතා	455
චතුක්කත්තුං පඤ්චක්කත්තුං	37, 42, 169
චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං	31
චාතුද්දීපෝ රාජා	485
චිණ්ණා අම්හා ච මගධා	110
චිත්තකාරයුත්තාච් ලෙඛිකා	256
චිත්තං උපට්ඨපෙත්වාන	177
චිත්තමයි වසිභූතාහං	233
චිත්තෙන වඤ්චිතා සත්තා	164
චිරඤං වත මං තාත	274
චෙතොපරියඤාණඤ්ච	70
ජ	
ජඳජාතා අවඤ්ඣා	12
ජුද්ධින තං සුඝාතෙ	468
ජ	
ජහන්ති පුත්තෙ සපජාපතියූ	301
ජාතස්ස මරණං ඉොති	191
ජානන්ති වත මං ඉොති	238
ජානාමි අත්තනො සත්තෙ	433
ජීවකම්බවනං රම්මං	365
ත	
තං තං භණති සුමෙධා	484
තං දිස්වානමහාකං	427
තං නික්ඛිත්තමුපාගඤ්ඡිං	69
තං මං ඤාති අමිත්තාච්	345, 347
තං මිං තතො තත්ථවාඉොා	443
තං සකෙකා දෙවසඞ්ඝෙන	364
තත්ථ රම්මා ඛිත්තිා	147
තත්ථ විඤ්ඤූත සද්ධිමෙමා	321

ත	ගාථාඩකා
තතො කෙසානි ඡෙත්වාන	156
තතො ච රථමාදාය	323
තතො චිත්තං සමාධෙසිං	115
තතො රජ්ජුං ගහෙත්වාන	80
තතොච් කාළො පක්කාමි	309
තතො විඤ්ඤූතසද්ධම්මා	150
තතො සද්ධිං ලභිත්වාන	90
තතොහං සබ්බකාමෙසු	338
තථූපමා දෙහකාති මං	391
තථෙව භද්දකාපිලානි	65
තපනීයකතාච් ධිතිකා	373
තම්හුද්ධථෙ තත්තකිඛිලකෙ	390
තස්ස ච විරමාසි තාවදෙ	396
තස්ස ධම්මං සුණිත්වාන	137
තස්ස පාදානි වඳිත්වා	311
තස්සපි අසුකූ හරියා	445
තස්සපි ඝරමහි මාසං	420
තස්ස බ්‍රාහ්මණ අරහතො	318
තස්ස වචනං සුණිත්වා	416
තස්සා තා වචනං සුත්වා	119
තස්සා තෙ සාගතං ඝදෙ	386
තස්සා ධම්මං සුණිත්වාන	44, 70
තස්සා මෙ අපපඤ්ඤාය	85
තස්සා මෙ අවඤ්ඣ රත්තියි	38
තස්සා මෙ අහු සංවෙගො	94
තස්සා මෙ සික්ඛමානාය	104
තස්සාහං වචනං සුත්වා	126, 172, 178, 187, 194, 202, 211
තස්සෙතං කම්මඵලං	446
තා පිණ්ඩාය චරිත්වා	401
තාවතිංසා ච යාමා ච	197, 198
තිංසති වස්සමහි මතෙ	442
තිසො ඉක්ඛූසත්තු ධම්මෙඝි	5
තිසො සික්ඛාසු සික්ඛාය	4
තීණි පාපස්ස මූලානි	276
තුණ්හෙව සාටකා හොතු	246
තුණ්හෙව ඉොාඩ්ඩස්සරථො	325
තුවං නිස්සාය කල්‍යාණි	330
තුවං බුද්ධා තුවං සත්ථා	335
තුවං හෙතං පජානාසි	287
තූලපුණ්ණසදිසොපමා උහො	269
තෙ මං පිතුඝරං පත්ථ	418
තෙහානුවිණ්ණං ඉසිභි	206

ද ගාථාඞ්කා

අවාදසවස්සානි අහං 438
අවාරං අවාපුරිම්හාන 493
අවෙ පුත්තා කාලකතා 219
අසක්කතුං සතක්කත්තුං 518
අස පුත්තෙ විජායිම්හ 102
අහරා අහං සුද්ධිමගණා 337
අහරා ච අපාපිකා වයි 369
අහරා එවං රූපවතී 139
අළකං පාසං කරිත්වාන 81
අවිඤ්ඤා හි මයා සුවිත්තිතා 389
අවිඤ්ඤා හි මේ සො භගවා 22, 160
අවසෙ අවසෙ තිසත්තති 472
අවාවිහාරා නික්කම්ම 48, 108
අසවා අදන්තං දමිතං 50
අසවා ආදීනවං ලොකෙ 66
අසවාන ලොකපජ්ජොතං 148
අසො බාලානං සංසාරො 494
අක්ඛසුව මිජාතෙයා 215
අක්ඛං අක්ඛසමුපාදං 186, 193, 310
අතෙකා ඉත්තිහාවො 216
අඤ්ඤතාහං පුරෙ ආසිං 122
අඤ්ඤාගිගමනං මඤ්ඤං 354
අරඤ්ඤෙ සතීමතෙනා 281
අවෙසුධ උපපත්තී 454
අවෙසු ධාතුසෙසසු ච 474
අවෙසු මඤ්ඤිකා අහුමහ 519

ඛ

ඛාතුයො අක්ඛතො ඤිසවා 14
ඛිරඤ්ච කාමා අසුචි 225
ඛිවර නිරොධං ඵුසෙසති 6

ග

ගකඛත්තානි නමස්සන්තා 143
ගගරමහි එරකවෙජ 434
ගගරමහි කුසුමකාමෙ 399
ගඞ්ගලෙහි කසං ඛෙත්තං 112
ග ව මේ හිංසති කිඤ්චි 415
ගති නිස්සරණං ලොකෙ 57
ගති ලොකෙ සදෙවකෙ 384
ග තෙ අක්ඛා පමුත්තස්සුචි 248
ගපිහං අපරජ්ඣං කිඤ්චි 417
ග තෙ හිරඤ්ඤං ගණ්හන්ති 284
ග තෙසං කොවෙඨ ඔපෙන්ති 283

න ගාථාඞ්කා

න හිරඤ්ඤසුවණ්ණෙන 346
නාගහොග සදිසොපමා උභො 267
නානාකුලා පබ්බජිතා 285
නාහං කාමෙගි සඞ්ගච්ඡිං 350
නික්ඛිපිත්වාන සඞ්ගාවිං 30
නිබ්බානාභිරතාභං 449
නිබ්බුයාති සුභාතං 467
නිස්සඨං තෙ රජ්ජං 483
නිහච්ච ජාණුං වඤ්චිත්වා 109

ප

පඤ්චකම්සං ච නාලාතො 294
පඤ්චක්ඛන්ධා පරිඤ්ඤාතා 106
පණ්ණාසීසති වස්සානි 39, 67
පත්තං දණ්ඩඤ්ච ගණ්හිත්වා 123
පත්තලීමකුලවණ්ණසාදිසා 260
පත්තා තෙ පරිනිබ්බානං 476
පත්තිතා රාජපුත්තෙහි 152
පරිසුවඤිතා කිලෙසෙහි 78
පස්ස සුභදරිමාගතං 333
පස්ස සුභදරි සත්ථාරං 332
පහායාහං පබ්බජිතා 340
පාදෙ පක්ඛාලයිත්වාන 114
පාසාදිකායි අග්ගෙය 402
පිණ්ඩපාතං චරිත්වාන 17
පිලක්ඛතං විදංසෙත්වා 74
පිතිසුඛෙන ච කායං 174
පිනවට්ඨසහිතුග්ඝාතා උභො 265
පුඤ්ඤං වත පසවී බහුං 111
පුණ්ණෙ පුරසසු ධම්මෙහි 3
පුත්තසොකෙනහං අට්ටා 133
පුත්තො බුද්ධස්ස දායාදෙ 63
පුබ්බෙනිවාසං ජානාමි 227
පුරිසො අඞ්කුසමාදය 49
පෙතානි භොති පුත්තානි 312
පෙතො මත්තසරූපෙන 130

බ

බ්‍රහ්මබන්ධු පුරෙ ආසිං 251,290
බහූනං වත අත්ථාය 162
බහු වතසමාදනා 88
බහුස්සුතා ධම්මධරා 279, 280
බහූනි පුත්තසතානි 314
බහූහි දුක්ඛධම්මෙහි 36, 41

ඛ ගාථාඞ්කා

ඛාරාණසිතෝ නික්ඛම්ම 334
ඛාලා තෙ දුප්පඤ්ඤෙ 452
බුද්ධවීර නමෝත්‍යත්‍ථු 157
බුද්ධානං උප්පාදෙ 458

භ

භගවති කොණාගමනෙ 517
භජිතබ්බා සප්පුරිසා 214
භස්සරා සුරුචිරා යථා මණී 257
භාවිතෝ මේ මග්ගෝ 222
භික්ඛාය ච විචරන්තං 421
භික්ඛුනිං උපසඞ්කම්ම 170
භික්ඛුනී උපසම්පජ්ජ 100
භික්ඛුනී පුන දිසවාන 124
භික්ඛුනී සීලසම්පන්නා 196

ම

මග්ගඤ්ච බොඣ ජානාසි 128
මත්තා වණ්ණෙන රූපෙන 72
මන්තාවිතියා නාගරෙ 447
මඬ්ගරඤ්ච පවනති සබ්බසෝ 370
මයඤ්ච ඛි අක්කුධඨවඩ්ඪිතා 387
මා අපපකස්ස හෙතු 507
මා එවං පුත්ත අවච 414
මා කාසි පාපකං කම්මං 247
මාතා දුක්ඛිතා රොදති 460
මාතාපිතූ අභිවාදයිත්වා 432
මාතා පුත්තෙන පිතා භාතා 159
මා මෙ කුජ්ඣී මහාවීර 293
මාසං විය අග්ඝතො කතං 393
මා සු තෙ චඞ්ඝ ලොකමහි 204
මුත්තා ච තතො සා භික්ඛුනී 398
මූලෙන මූලවත්‍ථු යොගෙහි 2
මූසලානි ගහෙත්වාන 117, 175
මොක්ඛමිහි විජ්ජමානෙ 505

ය

යං කතං ඉසිහි පත්තබ්බං 60
යත්තකං තුලිතා එසා 153
යථා ඉදං තථා එතං 83
යථාභූතං අවෙක්ඛන්තී 96
යථා හරිතාලෙන මක්ඛිතං 392
යදි මේ වචනං කරිස්සසි 375
යස්මා ගාමා පක්කමන්තෙ 282
යස්ස මග්ගං න ජානාති 127
යස්ස බ්‍රාහ්මණ චංකී භිතො 244
යස්සා සියා අපච්චවෙක්ඛිතං 386
යා මියං සාමිකස්ස 407
යාව කාසිජනපදෙ 25
යෙ ඉමෙ සත්තබොජ්ඣා 21, 45
යෙ කෙචි චඞ්ඝ සංඛාරා 208
යො ච වුද්ධා දහරො ච 239
යො ජාතරූපං රජතං 341
යො නං විනිබන්ධිත්වා 470

ර

රජෙජ ආණං ධනම්සරියං 463, 482
රණං තරිත්වා කාමානං 359
රත්තියා පඨමේ යාමේ 180
රත්තියා පුරිමෙ යාමේ 120, 178
රත්තියා මජ්ඣිමේ යාමේ 173
රාගං මානං අවිජ්ජඤ්ච 167
රාගඤ්ච අහං දෙසඤ්ච 24
රිඤ්චිත්වා පරමං අත්ථං 93
රූකඛූපමා කාමා 489

ල

ලට්ඨිහත්ථා පුරෙ ආසී 291
ලූනකෙසී පඞ්කධාරී 107
ලොහනං මදනං චෙතං 342

ව

වට්ටතිරිව කොට්ටෙරාභිතා 394
වත්ථපලිඝසදිසොපමා උභො 263
වඩ්ඪ බන්ධො පරිකේලසො 344
වන්තා මහෙසීහි කාමා 349
වන්දනං දනී වජ්ජාසි 307
වසිං සඞ්කාරකූටෙසු 134
වසිතා සුසානම්හිඤ්ච 221
වාසිතොව සුරභිකරණ්ඩකො 253
වාලම්ගසඞ්ඝසෙවිතා 372
විපුලං අත්තඤ්ච පාණඤ්ච 272
විහුසාමණ්ඩනරතා 89
විහුයිත්වා ඉමං කායං 73
විමලා සඞ්ඛමුත්තාව 278
විසඤ්ඤිතා මාතාපිතූහි 515

ව ගාථාඞ්කා

විස්සජ්ජිතෝ ගතෝ සෝ 425
විහාරදවූ හණසි 207
වීරා වීරෙහි ධම්මෙහි 7
වොස්සුත සඞ්ඝලම්භං 440

ස

සක්කාංව දෙවා තිදසා 181
සඞ්ඛාරෙ පරතෝ දිසවා 101
සඞ්ඝාරිං නික්කිපිත්වාන 21
සඞ්ඝං භුත ගමිස්සනති 241
සච්චානි අම්ම බුද්ධවර 453
සචිත්තං පරිලදාන 136
සවේ ඉමා නදියෝ 243
සවේ පුත්තා සිගාලානං 303
සවේ භායසි දුක්ඛස්ස 288
සඤ්ඤුජාතානි එතානි 166
සණ්හකම්බුරිව සුපපමජ්ජිතා 262
සණ්හතුඞ්ගසදිසී ච නාසිකා 258
සණ්හනුපුරසුවණ්ණමණ්ඩිතා 268
සණ්හමුද්දිකසුවණ්ණමණ්ඩිතා 264
සත්තරතනානි වසෙසය්‍ය 486
සත්තාහ ජාතකං මං 436
සත්තිසූලූපමා කාමා 58, 141, 234, 490
සතං සහස්සානපි බ්‍රත්තකානං 231
සති උපට්ඨපෙත්වාන 182
සතිමති ඨිතබ්බමති 189
සඬ්ඝස්ස පබ්බජිත්වාන 8, 9, 92
සබ්බත්ථ විහතා නන්දි 59, 62, 142, 188, 195, 203, 235
සබ්බදුක්ඛං පරිඤ්ඤාතං 158
සබ්බෙ කාමා සමුච්ඡින්නා 47
සබ්බෙ භවා සමුච්ඡින්නා 91
සබ්බෙ මෙ ආසවා ඛීණා 209
සබ්බෙ යොගා සමුච්ඡින්නා 76
සබ්බෙ සොකා සමුච්ඡින්නා 138
සමණානි හොති එවං 271
සයමෙව ඔදනං සාධයාමි 411
සර කටසීවඩ්ඪනෙත 501
සර කාණකවච්ඡපං 499
සර චතුරොදධි උපනීතා 496
සර සිඞ්ගකවඩ්ඪසාඛපලාසං 498
සර රූපං ථෙණපිණ්ඩොපමස්ස 500
සස්සුයා සසුරස්ස ච 406
සාකුනිකොංව සකුණිං 299
සා ච තණ්හං සමාපජ්ජා 480
සා ච මනසිකරොති 481

ස ගාථාඞ්කා

සා ච මං අනුකම්පාය 125
සා වෙවං භණති පිතරං 478
සාජ්ජ අඛ්ඛිලහසල්ලාහං 53, 132
සාජ්ජ එකෙන හත්තෙන 32
සාජ්ජ පිණ්ඩං චරිත්වාන 75
සාජ්ජ සබ්බානි ඛාදිත්වා 313
සා භික්ඛුනිං උපගඤ්ඡිං 43
සා මෙ ධම්මමදෙසෙසි 103
සායං භුඤ්ජා අනණා 363
සාහං එතාදිසං කත්වා 358
සාහං දිස්වාන සම්බුද්ධං 154
සාහං නිස්සරණ ඤත්වා 315
සාහං පුත්තං පිතරඤ්ච 98
සාහං සුගතස්ස සාවිකා 388
සික්ඛමානා අහං සන්තී 99
සික්ඛමානාය මේ අය්‍යෙ 329
සීලවතී චිත්තකථා 448
සුකතා සුකෙතකම්හි ධම්මෙහි 56
සුඛං වත වූසමසෙ සෙහි 10
සුඛං සුපාහි ථෙරිකෙ 1
සුඛං හි වඤ්ඣ මූලතයෙ 205
සුඤ්ඤතඤ්ඤාතිමිත්තස්ස 46
සුත්වා ව ඛෝ මහෙසිස්ස 149
සුඛොතරජපවජ්ජං සුභං 377
සුපුප්ඵිතග්ගං උපගම්ම පාදපං 230
සුමුත්තං මං මඤ්ඤමානා 292
සුමුත්තා සාධු සුමුත්තාමහි 11
සුමුත්තිකෙ සුමුත්තිකෙ 23
සෙයථං ඔලොකසිත්වාන 116
සෝ අහම්පි ගමිස්සාමි 319
සෝචනති පාපකම්මා 451
සෝ තෙ ඉජ්ඣතු සඞ්කප්පෝ 328
සෝපි වසිත්වා පක්කාමථ 422
සෝ මාතරඤ්ච පිතරඤ්ච 413
සෝ මෙ ධම්මමදෙසෙසි 155
සෝස්ස ධම්මමදෙසෙසි 320
සෝහං තතෝ චවිත්වා 435, 437, 439, 441
සෝහං පධානපහිතත්තෝ 212
සෝ හෙතු සෝ පහවෙ 520

හ

හත්ථි ගවස්සං මණිකුණ්ඩලඤ්ච 326, 327
හන්ද ඛෝ දානි භද්දන්තෙ 304
හරිවන්දනලිත්තඞ්ගිං 298
හිත්වා ඝරෙ පබ්බජිතා 18
හිත්වානහං ඤාතිගණං 339

II

සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා

අ		පිට්ඨඞ්කා
අඤ්ඤතරා	ථෙරී	2, 24
අඩ්ඪකාසී	,,	12
අණීකදත්ත	රාජා	98, 102
අනොපමා	ථෙරී	40
අභයමාතා	,,	14
අභයා	,,	14
අභිරූපනන්දා	,,	10
අම්බපාලී	,,	60
ඉ		
ඉසිදාසී	ථෙරී	86
උ		
උත්තමා	ථෙරී	16
උත්තමා (අපරා)	,,	16
උත්තරා	,,	8, 44
උපවාණා	,,	46
උපසමා	,,	6
උප්පලවණ්ණා	,,	54
උබ්බිරී	,,	18
එ		
එරකච්ඡ	නගර	92
ක		
කිසාගොතමී	ථෙරී	52
කොසම්බ	රාජා	96
ඛ		
ඛේමා	ථෙරී	38
ග		
ගුත්තා	ථෙරී	42
ච		
චන්දා	ථෙරී	34
චාපා	,,	66
චාලා	,,	46
චිත්තා	,,	12

ජ		පිට්ඨඞ්කා
ජීවකම්බවනිකාසුත්තං	ථෙරී	80
ජෙන්තා	,,	10
ත		
තිස්සා	ථෙරී	4
තිංසමත්තා	,,	34
ද		
දන්තිකා	ථෙරී	18
ධ		
ධම්මදින්නා	ථෙරී	6
ධම්මා	,,	8
ධීරා	,,	4
න		
නන්දුත්තරා	ථෙරී	28
ප		
පඤ්චසතම්මත්තා	ථෙරී	36
පටාචාරා	,,	42
පුණ්ණා	,,	2, 56
භ		
භද්දාකාපිලානී	ථෙරී	22
භද්දාකුණ්ඩලකෙසා	,,	32
භද්දා	,,	6
ම		
මත්තාවතී	නගර	96
මහාපජාපතීගොතමී	ථෙරී	40
මිත්තා	,,	4
මිත්තාකාළී	,,	28
මුත්තා	,,	2, 6
මේත්තා	,,	12
මෙත්තිකා	,,	12
ර		
රෝහිණී	ථෙරී	64

ව		පිටුඅංකය
වඩ්ඪමාතා	පෙරි	50
වාරණවතී	නගර	98
වාසෙට්ඨා	පෙරි	36
විජයා	,,	42
විමලා	,,	24
විසාඛා	,,	6
විරා	,,	4
ස		
සකුලා	පෙරි	30
සඛිලා	,,	8
සාමා	,,	14, 16
සිඛිවාරසුසඳ	මහ	92

ස		පිටුඅංකය
සිසුපවාලා	පෙරි	48
සීහා	,,	26
සුකකා	,,	18
සුජාතා	,,	38
සුන්දරී	,,	70
සුන්දරීනන්දු	,,	26
සුභා කම්මාරධීතා	,,	74
සුමනා	,,	8
සුමනා බුඛ්ඛපබ්බජිතා	,,	6
සුමේධා	,,	96
සෙලා	,,	20
සොණා	,,	30
සොමා	,,	20

III

විසෙසපදානුක්‍රමණිකා

අ පිටුඅංකය

අකම්මකාමං 64
අච්ඡරා 80
අච්ඡරාසඞ්ඝාතමත්තං 24
අට්ටිතා 28
අතුලියං 48
අදුරාගතං 74
අධිකුට්ටනා 20, 38, 54
අනඝාරියං 28, 30, 34, 36, 38
අනණා 2
අනලසා 64
අතිමත්තං 10
අනෙකජාතිසංසාරං 42
අනෙජා 50
අපරාධිතං 80
අපුථුජ්ජනසෙවිතං 48
අපපටිඝඤ්ඤලෝ 70
අපපටිවානියං 18
අබ්බුයා 8
අබ්බුළහඤ්ඤලා 36
අවසායි 6
අසතිං 98
අසඞ්ඛමනතා 84
ආකිඤ්චඤ්ඤං 74
ආදුතකං 88
ආරාධයාහි 4
ආවිලචිත්තා 80
ආසවක්ඛයෝ 54
ආසෙවනකං 48

ඉ

ඉතිහාවෙ 52

උ

උත්තමඞ්ගජා 60
උත්තමත්ථසා 42
උත්තිට්ඨපිණ්ඩෙ 72, 76
උදඤ්ඣියං 28
උදුක්ඛලෙන 6
උද්ධංසොතා 6
උපකුලිතා 60

උ පිටුඅංකය

උපවහා 4
උපවහං 4
උපවිජඤ්ඤු 52
උපසෙනා 2
උබ්බිග්ගා 86
උම්මාරෙ 88
උල්ලපනා 76
උළාරා 50

එ

එකග්ගචිත්තා 64
එවංධම්මා 36

ඔ

ඔහිතභාරා 52
ඔරබ්භිකා 56

ක

කන්තාසල්ලා 52
කපණිකා 52
කම්මකාමං 64
කල්‍යාණමිත්තතා 52
කාළකා 60
කිළදණ්ඩකා 62
කුම්භියං 2
කුම්මග්ගං 56
කොච්ඡං 88

ඛ

ඛණාතීතා 4
ඛලිතංසිරං 60
ඛිත්තචිත්තා 36
ඛිණකුලිකා 52

ග

ගතවිභවං 72

ඝ

ඝටිකං 90

ච	පිට්ඨඞ්කං
චක්කුමතී	46
චක්කුවිඤ්ඤා	84
චතුබ්භාගං	68
චෝළෙන	2
ජ	
ජූරිකා	68
ඣ	
ඣානමාරකං	52
ඣානිසංසාරො	40
ත	
තණ්හක්ඛයො	14, 16
තාතො	92
තීදසා	44
තික්ඛගාරවා	16
තෙවිජ්ජා	22
ද	
දක්ඛිණං	68
දයිතා	86
දුල්ලභයඤ්ඤී	68
දයාදෙ	22
දරුක පිලුලකානි	84
දිබ්බචක්ඛු	44
දුරබ්භමං	64
දුරභිසම්භවං	20
දෙවා	48
ද්වඞ්ගුලපඤ්ඤා	20
ද්විපදසෙට්ඨො	92
ධ	
ධම්මජීවිතො	64, 66
ධම්මධරා	64
ධුත්තකො	80
න	
නහාතකො	58
නානාකුලා	66
නිරූපධිං	70
නීලවජිතො	92
ප	පිට්ඨඞ්කං
පඞ්කධරී	32
පණ්ණරසොරිවූ	2
පත්තලීමකුල	60
පදක්ඛිණං	68
පරිනිට්ඨිතමෙසනං	66
පලිපා	66
පාටලිපලිතා	62
පාටිහාරියපක්ඛං	12
පාවවනෙ	98, 102
පාණෙඤ්ඣ	44
පිණ්ඩකං	2
පිලුලකානි	84
පිලකොලිකා	84
පුඤ්ඤකෙතතං	66
පුණ්ණපත්තං	72
පුත්තදරානි	44
පුනබ්භවො	10
පුනෙ	66, 84
පොනතිං	90
ඵ	
ඵුසිනො	40
ඵුසෙසති	4
බ	
බහුස්සුතා	64
බුද්ධවීර	40
බ්‍රහ්මබන්ධු	56
බ්‍රාහ්මණො	66
භ	
භවගතං	98
භවනෙත්ති	6
භස්තං	98
භාවිතින්ද්‍රියා	4
භිදුරො	14
භෙදනධම්මෙ	82
ම	
මච්චුධෙය්‍යං	6
මච්චුහායිනී	22
මත්තකාණී	64
මරිතායෙ	90
මහාමුනි	66
මිගබන්ධිකා	56

ම	පිටඅඩකා
මිගලුද්දකා	66
මුණ්ඩා	24, 44
මුනල	6, 44
මූලමූලිකා	62

ය	
යඤ්ඤදූ	66
යථාභුවවං	38
යොගඤ්ඤම	4, 6, 50

ර	
රණකරා	76
රථියාසු	36
රූපපරූපකං	84

ල	
ලට්ඨිහත්ථා	76
ලූනකෙසී	32
ලෝකසජෙජාතං	38
ලොකාම්සා	76

ව	
වජ්ඣකාතා	56
වඤ්චිතා	42
වට්ටනී	84
වඩ්ඪියා	94
වණණරූපෙන	40
වනථෝ	50
වනසණ්ඩවාරිනී	60
වරකා	86
වරපුඤ්ඤලක්ඛණං	84
වාරෙය්‍යං	98, 100, 102
විකිණෙණා	40
විඤ්ඤූතසද්ධම්මෙ	70
විදෙසනං	94
විධවා	34
විනිපාතා	96
වුඩ්ඪිකෙ	8
වෙදසමපන්නො	58
වෙල්ලිතග්ගා	60
ව්‍යාරූඩො	74

ස	පිටඅඩකා
සකකායං	48
සඞ්කාරකූටෙසු	36
සචවබ්‍රාහ්මණෙ	58
සඤ්ඤූවූපසමං	5
සඤ්ඤූජාතානි	42
සණහකම්බු	62
සතිමතී	46
සත්තිසූලූපමා	20, 38, 54
සද්ධායිකා	24
සන්තරබාහිරෙ	26
සපත්තිකා	52, 54
සබබයොගවිසංයුත්තා	4
සමණමාහිනෙ	68
සමණා	64
සමණී	44
සමුසසයං	10, 26, 40
සලලං	36
සවනගණ්ඩං	98
සවාභිනීං	4, 6
සසසුසසුරෙ	88
සාකුනත්තිකා	68
සීතීභූතා	50
සීලසම්පන්නා	48
සීලසංවුතා	86
සුකකපකඛවිසෙසකා	76
සුකඛඩාකං	2
සුමුත්තා	6
සුරහිකරණ්ඩකෙ	60
සුවණණකාරෙ	92
සුවඤ්ඤා	38
සුසමාහිතා	48
සූකරිකා	56
සොණා	84
සවාගතං	74

හ	
හත්ථකුලිකා	52
හන්ද	84